

ཕྱེད་མཉམ་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

GYUDMED LIBRARY LITERATURE VOLUME (8)

རྒྱུད་སྒྲིབ་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དེབ་སྟེང་། ༩༩

དཔར་ཐེངས་དང་པོ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢

First Edition 2022

(500 Copies)

Copyright © GYUDMED LIBRARY 2022

Published by :

GYUDMED LIBRARY

Post Gurupura, Hunsur Taluk, Mysore District,

Karnataka State-571105 INDIA

Email: gyudmedtus@yahoo.co.in

རྒྱུད་ཆེན་བཙུན་འགྲུས་འཕགས་མཆོག་གི་ནམ་ཐར་སྙིང་བསྐྱེད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཐར་ལུས་

ལྷོ་

༥ རྒྱུད་ཆེན་བཙུན་འགྲུས་འཕགས་མཆོག་གི་ ལྷོ་པོ་ཅེར་སྐྱེ་འབྱུངས། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་
དབྱུས་སུ་ཐེབས་ནས་སྒྲ་མ་དུ་མ་ལ་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ཐབ་ཆོས་གསན་ཅིང་མཁས་པར་སྦྱངས།
དེ་ནས་རྒྱུད་སྦྱང་དུ་ཐེབས་ནས་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆོས་སྦྱོང་བྱ་མཆོག་ལ་རྒྱུད་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་
ཁྱིད་ནམས་གསན། རྒྱུད་སྦྱང་གི་བསྡོམ་བྱེད་པ་ཡང་མཛད་གསུངས་པས་དགོན་དེའི་སྒྲ་མ་
དབྱུ་མཛད་ཀྱང་གནང་བ་འདྲ། དེ་ནས་རང་ཡུལ་ལྷོ་པོ་ཅེར་ཐེབས་པས་སྦྱང་རྒྱུད་བཏ་ཆེན་
བསམ་གྲུབ་བྱ་མཆོག་མཛལ་བར་བྱིན་ཏེ། དབྱུས་ནས་ཁྱིད་ནམས་གསན་པ་དང་། བན་ཚུན་
གསུང་སྒྲིང་མཛད་པས་བྱེད་པར་མཛད་པས་དད་པ་དང་། རྒྱུད་ལ་ཐེབས་གསུངས་ནས་བྱིན་
ཅིང་། རྡོ་རྗེ་འཆང་བཀྲ་ཤིས་འཕགས་ལའང་ཆོས་གསན་ཅིང་ལོ་ཤས་སོང་བ་དང་དེ་ནས་རྒྱུད་
གི་ཁྱིད་བསྐྱོས་ཏེ། བཙུན་འགྲུས་འཕགས་ནས་བཙུན་འགྲུས་སྦྱང་དགོས་པ་ཡོད་གསུངས།

དེའི་ཆེ་འབྲི་མཆོམས་ཀྱི་ནང་པ་ཆེ་བ་གཅིག་གི་བྱ་ཡོན་ཏན་ཏན་ཡོད་པ་མ་བསྐྱོས་པས་
ཁོང་ནམས་ཁྱོས་ཏེ། རྒྱུད་པ་འབྲི་མཆོམས་ལ་ཐེབས་དུས་ཁོང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྡོ་བདེས་
བྱས། རྒྱུད་ཆེན་གི་ཏ་ལའང་རྡོ་བརྒྱབས་པས། སྒྲ་མ་ཁྱོས་ཏེ་དུག་ཅུ་པ་བསྡོམས། ཁོང་ཆོས་སྙིང་
མའི་སྒྲགས་པ་གཅིག་པོས་ནས་མཐུ་སྒྲིག་བྱས། ཁང་པ་དེའི་ངོས་ལ་རྒྱ་དང་གཡག་མགོ་གཅིག་
བཞག་པས། ཡི་གེ་རྒྱ་དང་གཡག་མགོས། ངའི་ཆོས་རྒྱལ་ཁོག་ན་ད་ལྟོས་དང་ཟེར་བས། རྒྱ་
བར་མ་འབྱུངས་པར་ཆད་ཅིམས་གཅིག་གིས་ཆང་མ་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པར་ཤི། རྒྱུད་པ་

ལེབ་དང་པོའི་དཀར་ཆག

རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་སྟོན་མ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆར་བཤད་པའི་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ་གཉིས།

༡ སྟོན་དུ་བསྟན་པ་སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ། 70

༢ བྱེ་བྲག་ཏུ་རྒྱུད་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ། 85

དང་པོ་སྟོན་དུ་བསྟན་པ་སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཉིས།

༡ རྒྱལ་པོའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྤྱིས་བྱའི་འཇུག་དྲགས་སུ་བསྟན་པ། 70

༢ དེ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བའི་སྟོན་བསྟན་པ། 73

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྒྱུད་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ་བཞི།

༡ མཆན་གྱི་དོན། 85

༢ འགྱུར་གྱི་ཕྱག 86

༣ གཞུང་གི་དོན། 86

༤ མཇུག་གི་དོན།

དང་པོ་མཆན་གྱི་དོན་ལ་གཉིས།

༡ མཆན་བསྟར་པ། 85

༢ མཆན་བཤད་པ། 86

གསུམ་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་གསུམ།

- ༡ ཅ་རྒྱད་བཤད་པ་ལ་འབྲུག་པའི་ཡན་ལག་ 87
- ༢ ཅ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་དངོས། 132
- ༣ རྒྱད་ཀྱི་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ།

དང་པོ་ཅ་རྒྱད་བཤད་པ་ལ་འབྲུག་པའི་ཡན་ལག་ལ་གསུམ།

- ༡ མཆོད་པར་བཞེད་ཅིང་འགྲེལ་བ་བརྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ། 87
- ༢ རྒྱད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་བ། 90
- ༣ ལེའུ་སོ་སེའི་བསྐྱུས་དོན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་བ། 121

དང་པོ་མཆོད་པར་བཞེད་ཅིང་འགྲེལ་བ་བརྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ལ་གཉིས།

- ༡ མཆོད་པར་བཞེད་བ། 87
- ༢ བརྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ། 87

གཉིས་པ་རྒྱད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ལ་ཡང་གཉིས།

- ༡ རྒྱད་ཀྱི་དོན་ཀུན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་བ། 90
- ༢ རྒྱད་བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་བསྟན་བ། 93

དང་པོ་རྒྱད་ཀྱི་དོན་ཀུན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ རྒྱད་ཀྱི་དོན་ཀུན་བསྐྱུས་ཏེ་ཞིག་ཏུ་འདུ་བ། 90
- ༢ རྒྱད་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་ཆད། 92

3	སྒྲིག་དུ་རིམ་ལྔ་ལ་བསྐྱབས་ནས་བྲིས་རྒྱུ་ལ་འཇུག་པར་གདམས་པ།	93
	དང་པོ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཀྱན་བསྐྱུ་ན་དུ་ཞིག་ཏུ་འདུ་བ་ལ་གཉིས།	
1	རིམ་པ་ལྔ་བསྐྱབས་པ།	90
2	དེ་ཉིད་དུ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཀྱན་འདུ་བར་བསྐྱུ་ན་པ།	92
	གཉིས་པ་རྒྱུད་བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་བསྐྱུ་ན་པ་ལ་བཞི།	
1	གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ།	93
2	རྒྱན་བདུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་མ་བཤད་ན་དེའི་དོན་མི་རྟོགས་པར་བསྐྱུ་ན་པ།	95
3	དེས་ན་རྒྱན་བདུན་གྱིས་བཤད་དགོས་པར་བསྐྱུ་ན་པ།	96
4	རྒྱན་བདུན་གྱི་བཤད་པ་དངོས།	96
	དང་པོ་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས།	
1	འདུས་པ་རྒྱུད་སྒྲེ་ཀྱན་གྱི་ཅ་བར་བསྐྱུ་ན་པ།	93
2	མདོ་སྒྲེ་ཀྱན་གྱི་ཟ་མ་རྟོག་ཏུ་བསྐྱུ་ན་པ།	95
	བཞི་པ་རྒྱན་བདུན་གྱི་བཤད་པ་དངོས་ལ་གསུམ།	
1	མདོར་བསྐྱུ་ན་པ།	96
2	རྒྱས་པར་བཤད་པ།	97
3	མཇུག་བསྐྱུ་ན་པ།	121

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི།

- ༡ རྒྱན་བདུན་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། 97
- ༢ རྒྱན་བདུན་གྱི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ། 97
- ༣ འཆད་ཚུལ་དེ་རྟེན་དཀའ་བས་འདོར་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ། 120
- ༤ བཤད་རྒྱུད་ལ་མཁས་པར་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་བཟུང་བར་གདམས་པ། 121

གཉིས་པ་རྒྱན་བདུན་གྱི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་བཞི་བཟུགས།

- ༡ གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་སྤངས་བཤད་པའི་རྒྱན། 97
- ༢ བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྟུན་པ་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་གྱི་རྒྱན། 100
- ༣ གཞུང་དོན་རིམ་ལྟར་འགྲེལ་པ་མཐའ་བཟུགས་དང་ཚུལ་བཞིའི་རྒྱན། 104
- ༤ ཉན་པ་པོ་གང་ལ་དོན་གང་འཆད་པ་འཆད་ཚུལ་གྱི་རྒྱན། 115
- ༥ རྒྱུད་ལ་འཇུག་པའི་གང་ཟག་ཉན་པ་པོའི་རྒྱན། 117
- ༦ དགོས་པ་བདེན་གཉིས་ངེས་པའི་རྒྱན་བཤད་པ། 120

དང་པོ་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་སྤངས་བཤད་པའི་རྒྱན་ལ་གཉིས།

- ༡ རྩི་བ། 98
- ༢ ལན། 98

གཉིས་པ་བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྟུན་པ་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་གྱི་རྒྱན་ལ་གཉིས།

- ༡ མཆོམས་སྤྱར་ཏེ་དབྱེ་བ་བསྟན་པ། 100

༡	དོན་དངོས་བཤད་པ།	101
	གཉིས་པ་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	
༡	ཆགས་བྲལ་གྱིས་ལམ་གྱི་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་དཔེར་བཞོད་པ།	101
༡	དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་ཅན་གྱི་ལམ་གྱི་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་ངེས་པར་བྱེད་པ།	102
	གསུམ་པ་གཞུང་དོན་རིམ་ལྔ་འགྲེལ་པ་མཐའ་དྲུག་དང་ཚུལ་བཞིའི་རྒྱ་ལ་གཉིས།	
༡	གཞུང་དོན་སོ་སོར་འགྲེལ་པ་མཐའ་དྲུག་གི་རྒྱ།	104
༡	གཞུང་གཅིག་གི་དོན་རྫོགས་པར་འགྲེལ་པ་ཚུལ་བཞིའི་རྒྱ་བཤད་པ།	109
	དང་པོ་གཞུང་དོན་སོ་སོར་འགྲེལ་པ་མཐའ་དྲུག་གི་རྒྱ་ལ་གསུམ།	
༡	བཤད་པའི་སྒྲོན་མཆམས་སྤྱར་བ།	104
༡	གངས་ཀྱི་སྒྲོན་མཆོད་བསྟན་པ།	104
༡	མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་མཆོད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	105
	གསུམ་པ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་མཆོད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	
༡	དང་ངེས་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	105
༡	དགོངས་དགོངས་མིན་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	106
༡	སྤྱི་རིམ་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ།	108
	གཉིས་པ་གཞུང་གཅིག་གི་དོན་རྫོགས་པར་འགྲེལ་པ་ཚུལ་བཞིའི་རྒྱ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	
༡	མཆམས་སྤྱར་ཏེ་སོ་སོའི་མིང་དང་དབྱེ་བ།	109

༡	སོ་སའི་དོན་བསྟན་བ།	109

གཉིས་པ་སོ་སའི་དོན་བསྟན་པ་ལ་བཞི།

༡	ཡིག་དོན་བཤད་བ།	109

༡	སྤྱི་དོན་བཤད་བ།	110

༢	སྤྱི་དོན་བཤད་བ།	110

༣	མཐར་ཐུག་བཤད་བ།	111

བཞི་པ་ཉན་པ་སོ་གང་ལ་དོན་གང་འཆད་པ་འཆད་ཚུལ་གྱི་རྒྱན་ལ་གསུམ།

༡	འཆད་ཚུལ་གྱི་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ།	115

༡	བྱེ་བ་སོ་སའི་ངོས་འཛིན།	115

༢	དོན་བསྟན་བ།	115

ལྔ་པ་རྒྱན་ལ་འཇུག་པའི་གང་ཟག་ཉན་པ་མའི་རྒྱན་ལ་ལྔ།

༡	གང་ཟག་གི་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ།	117

༡	བྱེ་བ་སོ་སའི་དོན།	117

༢	དབང་མའི་རིམ་པ་དང་སྟོད་ཀྱི་བྱུང་བར།	119

༣	བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོད་དུ་འགྱུར་ཚུལ།	119

༤	སྟོད་བརྟགས་ནས་བཤད་དགོས་པར་བསྟན་བ།	120

གཉིས་པ་དབང་མའི་རིམ་པ་དང་སྟོད་ཀྱི་བྱུང་བ་ལ་ལྔ།

༡	ལུང་ལ་ལྷ་བུའི་གང་ཟག	117
༢	བད་དཀར་ལྷ་བུའི་གང་ཟག	118
༣	བསྐྱ་ལྷ་བུའི་གང་ཟག	118
༤	ཚན་དན་ལྷ་བུའི་གང་ཟག	118
༥	རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བུའི་གང་ཟག་བཤད་པ།	118

གསུམ་པ་ལེའུ་སོ་སོའི་བསྐྱས་དོན་གྱི་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

༡	བཤད་པའི་སྒོ་ནས་མཆམས་སྦྱར་བ།	121
༢	བཤད་པ་དངོས།	122
༣	མཐུག་བསྐྱ་བ།	132

གཉིས་པ་བཤད་པ་དངོས་ལ་བཞི།

༡	ལེའུ་སོ་སོའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ།	122
༢	ལེའུ་སོ་སོའི་གཞུང་ལ་རྒྱས་བཏབ་ཚུལ།	131
༣	རྒྱད་དོན་སྒྲི་ཇི་བཞིན་པར་བཤད་དུ་མི་བྱང་བར་བསྟན་པ།	131
༤	དོན་དེ་བཤད་རྒྱད་ཀྱི་ལུང་གིས་སྦྱབ་པ།	132

དང་པོ་ལེའུ་སོ་སོའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ།

༡	ལེའུ་དང་སོའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ།	122
༢	ལེའུ་ལྷག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ།	124

3	ལེའུའི་བསྐྱུས་དོན་བཤད་རྒྱུ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	131
	གཉིས་པ་རྩ་བའི་རྒྱུ་གི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་བཞི།	
1	རྒྱུ་གི་མཆན་གི་དོན།	132
2	འགྲུང་གི་ཕྱག	134
3	གཞུང་གི་དོན།	134
4	མཐུག་གི་དོན།	
	དང་པོ་རྒྱུ་གི་མཆན་གི་དོན་ལ་གཉིས།	
1	མཆན་བསྐྱུར་བ།	132
2	མཆན་བཤད་པ།	132
	གསུམ་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་གཉིས།	
1	ལེའུ་དང་པོས་རྒྱུ་དོན་མདོར་བསྟན་པ།	134
2	དོན་དེ་ལྷག་མ་བཅུ་རྒྱག་གི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	
	དང་པོ་ལེའུ་དང་པོས་རྒྱུ་དོན་མདོར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།	
1	ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ།	134
2	ལེའུའི་མཆན་དོན་བཤད་པ།	241
3	ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ།	241
	དང་པོ་ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	

- ༡ སྐྱེང་གཞི་དང་དགྲིལ་འཁོར་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་བུ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་བ། 135
- ༢ ལམ་གཉིས་ཀྱང་སྟོན་དུ་དབང་བསྟར་བ་ལ་བཤད་དགོས་པར་བསྟན་བ། 209
- ༣ བཤད་པའི་དོན་རྣམས་ལམ་གྱི་རིམ་བུ་བསྒྲིགས་བ། 240

དང་པོ་སྐྱེང་གཞི་དང་དགྲིལ་འཁོར་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་བུ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་བ་ལ་བཞི།

- ༡ སྐྱེང་གཞི་སྤུན་སྲུང་ཚོགས་པས་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཀུན་བསྟན་བ། 135
- ༢ གཟུངས་དགྲིལ་གྱིས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལམ་འདིའི་གནད་དུ་བསྟན་བ། 183
- ༣ བསྟུས་དགྲིལ་གྱིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གཉིས་ཀྱི་
རིམ་བུ་གཉིས་བསྟན་བ། 191
- ༤ དོན་དེ་རྣམས་ལ་ཆེ་བརྗོད་མཛད་པའི་ཚུལ། 208

དང་པོ་སྐྱེང་གཞི་སྤུན་སྲུང་ཚོགས་པས་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཀུན་བསྟན་བ་ལ་བཞིས།

- ༡ སྟོན་པ་དང་དུས་དང་གནས་སྤུན་སྲུང་ཚོགས་པ་ཚུལ་བཞིར་བཤད་བ། 135
- ༢ འཁོར་སྤུན་སྲུང་ཚོགས་པ་དང་བ་དང་ངས་པའི་དོན་དུ་བཤད་བ། 178

དང་པོ་སྟོན་པ་དང་དུས་དང་གནས་སྤུན་སྲུང་ཚོགས་པ་ཚུལ་བཞིར་བཤད་བ་ལ་བཞི།

- ༡ ཡིག་དོན་དུ་བཤད་བ། 135
- ༢ སྤྱི་དོན་དུ་བཤད་བ། 139
- ༣ སྤྲས་དོན་དུ་བཤད་བ། 150
- ༤ མཐར་ཐུག་པའི་དོན་དུ་བཤད་བ། 175

དང་པོ་ཡིག་དོན་དུ་བཤད་བ་ལ་གཉིས།

- ༡ རྩོན་བྱང་སྟོན་པའི་ནམ་སྤྱལ་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་བ། 135
- ༢ རྩོན་འབྲུག་གཏུལ་བྱའི་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་བ། 138

གཉིས་བ་སྦྱི་དོན་དུ་བཤད་བ་ལ་གཉིས།

- ༡ འདི་སྐད་ཀྱི་དོན་བཤད་བ། 139
- ༢ བདག་གིས་ཐོས་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་བ། 147

དང་པོ་འདི་སྐད་ཀྱི་དོན་བཤད་བ་ལ་གཉིས།

- ༡ བརྒྱལ་ལན་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་བབ་བ། 139
- ༢ དོན་དེ་བཤད་རྒྱུ་ཀྱི་ཕྱང་གིས་སྦྱབ་བ། 142

གཉིས་བ་དོན་དེ་བཤད་རྒྱུ་ཀྱི་ཕྱང་གིས་སྦྱབ་བ་ལ་གཉིས།

- ༡ རྩི་བ། 142
- ༢ ལན། 142

གཉིས་བ་ལན་ལ་ལྟ།

- ༡ ལུ་བ་པོ་ལ་སྦྱོར་བ་བསྐྱེད་དེ་ཉན་པར་གདམས་བ། 142
- ༢ ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་མཆོན་པའི་ཚུལ། 143
- ༣ ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཤེས་པའི་པན་ཡོན་དང་མཤེས་པའི་ཉེས་དམིགས། 145
- ༤ རྒྱ་མཚན་དེ་ནམས་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་དོན། 145

༥	དེས་ན་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ལ་གྲུས་བར་བྱ་བ།	146
	གཉིས་པ་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་བྱུང་བར་ཅན་མཚོན་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ།	
༡	གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་གཞིའི་ཐབས་ཤེས་ཡིན་ཚུལ།	143
༢	བདེ་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཐབས་ཤེས་ཡིན་ཚུལ།	144
༣	བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཡིན་ཚུལ།	144
	གཉིས་པ་བདག་གིས་ཐོས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	
༡	དངོས་ཀྱི་དོན།	147
༢	ཐིག་ལེ་ཡིག་འབྱུར་འབྱུར་ཚུལ་བཤད་པ།	149
	གསུམ་པ་སྐས་དོན་དུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	
༡	ཡི་གེ་རེ་རེའི་དོན་བཤད་པ།	150
༢	དོན་བསྟུ་བ།	173
༣	ཨེ་ཤྲི་ཀྱི་དོན་དུ་འདུ་ལུགས་བཤད་པ།	175
	དང་སོ་ཡི་གེ་རེ་རེའི་དོན་བཤད་པ་ལ་བཞི།	
༡	ཨེ་ཤྲི་སོགས་ཡི་གེ་བཅུ་གསུམ་ཀྱི་དོན་བཤད་པ།	150
༢	ག་མན་སོགས་ཡི་གེ་བཅུད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ།	158
༣	ཀ་ཡ་སོགས་ཡི་གེ་བཅུ་གཅིག་གི་དོན་བཤད་པ།	162
༤	ཁི་ད་ལྟ་སོགས་ཡི་གེ་བཅུད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ།	169

དང་པོ་ཨེ་ཨྲི་སོགས་ཡི་གེ་བརྒྱ་གསུམ་གྱི་དོན་བཤད་བ་ལ་བཞི།

- ༡ གཞི་ལམ་ཐུན་མོང་བའི་སྟོང་བ་གསུམ་གྱི་དོན་དང་གོ་རིམ་བཤད་བ། 150
- ༢ སྒྲ་བ་དང་རྒྱ་བེ་རང་བཞིན་དང་ཤེས་བ་གཞན་བསྐྱེད་ཚུལ། 153
- ༣ ཉིང་མཆམས་སྒྲ་རྣམས་ཁམས་དང་ཕྱང་པོ་སོགས་འབྱུང་ཚུལ། 155
- ༤ དོན་བསྐྱུས་ཏེ་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་བཤད་བ། 158

དང་པོ་གཞི་ལམ་ཐུན་མོང་བའི་སྟོང་བ་གསུམ་གྱི་དོན་དང་གོ་རིམ་བཤད་བ་ལ་གཉིས།

- ༡ སྟོང་བ་གསུམ་གྱི་དོན་བཤད་བ། 150
- ༢ གོ་རིམ་བཤད་བ། 152

གཉིས་བ་གོ་རིམ་བཤད་བ་ལ་གཉིས།

- ༡ རྒྱུ་བ་ཕྱགས་ལྷོག་གི་གོ་རིམ་བཤད་བ། 152
- ༢ ཐེམ་བ་ཕྱགས་འབྱུང་གི་གོ་རིམ་བཤད་བ། 153

གསུམ་བ་ཉིང་མཆམས་སྒྲ་རྣམས་ཁམས་དང་ཕྱང་པོ་སོགས་འབྱུང་ཚུལ་ལ་ལྔ།

- ༡ ཁམས་བཞི་འབྱུང་ཚུལ། 155
- ༢ ཕྱང་པོ་ལྔ་འབྱུང་ཚུལ། 156
- ༣ གཞི་དུས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་འབྱུང་ཚུལ། 157
- ༤ རྒྱུ་མཆེད་དུག་འབྱུང་ཚུལ། 157
- ༥ གཞི་དུས་གྱི་རྩི་རྒྱས་བ་འབྱུང་ཚུལ། 157

གཉིས་པ་ག་མན་སོགས་ཡི་གེ་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ ལུས་དབེན་བསྐྱོམ་ཚུལ་དངོས། 158
- ༢ མཉམ་བཞག་ཏུ་སྟོང་པ་གསུམ་བསྐྱོམ་ནས་དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་
རྒྱས་འདེབས་པའི་ཚུལ། 161

དང་པོ་ལུས་དབེན་བསྐྱོམ་ཚུལ་དངོས་ལ་ལྟ།

- ༡ ལུང་པོ་ལྟ་རིགས་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་ལུས་དབེན། 159
- ༢ ཁམས་བཞི་ཡུམ་བཞིར་བསྐྱོམ་པའི་ལུས་དབེན། 159
- ༣ མིག་སོགས་ས་སྟོང་སོགས་སུ་བསྐྱོམ་པའི་ལུས་དབེན། 159
- ༤ ཡན་ལག་རྣམས་ཁོ་བོར་བསྐྱོམ་པའི་ལུས་དབེན། 160
- ༥ གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་གི་ལུས་དབེན། 161

གསུམ་པ་ཀ་ཡ་སོགས་ཡི་གེ་བརྒྱ་གཅིག་གི་དོན་བཤད་པ་ལ་ལྟ།

- ༡ སྤྱི་ལུས་དངོས། 163
- ༢ ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། 164
- ༣ སྟོད་པ་བྱེད་ཚུལ་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ། 166
- ༤ ཐབས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་གསུམ་སྤྱི་ཚུལ། 168
- ༥ སྤྱི་མའི་སྤྱིའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཚུལ། 168

གསུམ་པ་སྟོད་པ་བྱེད་ཚུལ་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ སྟོད་པ་བྱེད་པའི་དུས་དང་བྱ་ཚུལ། 166
- ༢ སྟོད་པ་བྱས་པའི་པན་ཡོན། 167
- ༣ སྟོད་པ་བྱས་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་འཕེལ་ཚུལ། 167

བཞི་པ་ཁྱིམ་རྒྱ་སོགས་ཡི་གེ་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ་བྱུག

- ༡ སྟོད་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤངས་པ། 170
- ༢ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུས་གང་དུ་ལོངས་སྟོད་པའི་ཚུལ། 170
- ༣ ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། 171
- ༤ སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་གང་ལས་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་གཞི། 172
- ༥ སྟོད་པའི་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྟོད་རྣམས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་ཀྱན་སྟོད་དུ་བསྟན་པ། 172
- ༦ དེས་པ་གསུམ་པ་དང་ལྔ་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུའི་བྱེད་པར་བཤད་པ། 173

གཉིས་པ་འཁོར་བུན་སུམ་ཆོགས་པ་བྲང་བ་དང་དེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ རྩོན་བྱང་ལ་སྐྱར་བ་བྲང་དེས་གཉིས། 178
- ༢ རྩོན་འབྱུག་ལ་སྐྱར་བ་བྲང་དེས་གཉིས་སུ་བཤད་པ། 182

དང་པོ་རྩོན་བྱང་ལ་སྐྱར་བ་བྲང་དེས་གཉིས་ལ་གཉིས།

- ༡ བྲང་དོན་དུ་བཤད་པ། 178
- ༢ དེས་དོན་དུ་བཤད་པ། 181

གཉིས་པ་གཟུངས་དགྲིལ་གྲིས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལས་འདྲིའི་གནད་དུ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ གཟུངས་དགྲིལ་མཆམས་སྒྱར་གྱི་དོན་བཤད་པ། 183
- ༢ བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ། 184
- ༣ དེས་དོན་དུ་བཤད་པ། 188

གསུམ་པ་བསྟུས་དགྲིལ་གྲིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གཉིས་གྱི་
རིམ་པ་གཉིས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ མདོར་བསྟན་པ། 191
- ༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ། 197

དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ། 191
- ༢ དེས་དོན་དུ་བཤད་པ། 195

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ ཟེལ་གཞོན་རྩོམ་འདྲིའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 197
- ༢ དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་རྩོམ་འདྲིའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 203

དང་པོ་ཟེལ་གཞོན་རྩོམ་འདྲིའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི།

- ༡ སྤྱི་དོན་དུ་བཤད་པ། 198
- ༢ སྤྲས་དོན་དུ་བཤད་པ། 200

༣ དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིག་དོན་ཁ་བསྐྱང་བ། 201

༤ མཐར་ཐུག་དུ་བཤད་བ། 202

གཉིས་པ་དམ་ཆེག་ལྟུང་བ་དོ་རྩེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

༡ བར་དོན་དུ་བཤད་བ། 203

༢ དེས་དོན་དུ་བཤད་བ། 206

གཉིས་པ་ལམ་གཉིས་ཀྱང་སྡོན་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་བཤད་དགོས་པར་བསྐྱན་པ་ལ་བཞི།

༡ ཐུག་མཆོད་སྡོན་དུ་བཏང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ། 210

༢ དེ་ལ་སྡོན་པས་རྒྱད་དོན་ཉོག་ས་དཀའ་བས་སྡོ་བ་མེད་པར་བསྐྱན་བ། 212

༣ འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱར་ཡང་བསྐྱར་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་བ། 214

༤ དེའི་ལན་དུ་སྡོན་པས་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱལ་བ། 217

བཞི་བ་དེའི་ལན་དུ་སྡོན་པས་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱལ་བ་ལ་གསུམ།

༡ དངོས་ཀྱི་དོན། 217

༢ ལྷ་ལྷག་མ་ཁ་བསྐྱངས་བ། 235

༣ དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བཤད་བ། 237

དང་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ་གསུམ།

༡ དེགས་ལྷ་སྐྱལ་བ། 217

༢ དུམ་བཞི་སྐྱལ་བ། 226

3	ཁྲོ་བོ་བཞི་སྤྲུལ་བ།	230
	དང་མོ་རིགས་ལྷ་སྤྲུལ་བ་ལ་གཉིས།	
1	སོ་སོར་བཤད་བ།	217
3	དོན་བསྟུ་བ།	225
	གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་བ་ལ་གཉིས།	
1	བྲང་དོན་དུ་བཤད་བ།	225
3	ངེས་དོན་དུ་བཤད་བ།	226
	གཉིས་པ་ཡུམ་བཞི་སྤྲུལ་བ་ལ་གཉིས།	
1	སོ་སོར་བཤད་བ།	226
3	དོན་བསྟུ་བ།	230
	གསུམ་པ་ཁྲོ་བོ་བཞི་སྤྲུལ་བ་ལ་གཉིས།	
1	སོ་སོར་བཤད་བ།	231
3	དོན་བསྟུ་བ།	235
	གཉིས་པ་དོན་དེ་ལྷག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་བ་ལ་བཞི།	
1	ལེའུ་གཉིས་པ་ནས་ལྷའི་བར་གྱིས་བཤད་ཚུལ།	
3	དྲུག་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་གྱིས་བཤད་ཚུལ།	
3	བཅུ་པ་ནས་བཅུ་གསུམ་པའི་བར་གྱིས་བཤད་ཚུལ།	

༥ བཙུ་བཞི་བ་ནས་བཙུ་བདུན་བའི་བར་གྱིས་བཤད་ཚུལ།

དང་པོ་ལེའུ་གཉིས་བ་ནས་ལྔའི་བར་གྱིས་བཤད་ཚུལ་ལ་བཞི།

༡ ལེའུ་གཉིས་བ་བྱང་ཚུབ་གི་སེམས་གི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ། 243

༢ ལེའུ་གསུམ་བ་དོ་རྩེ་བཀོད་བའི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ། 267

༣ ལེའུ་བཞི་བ་ཐུགས་གི་དགྱིལ་འཁོར་གི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ། 293

༤ ལེའུ་ལྔ་བ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་བ་མཆོག་གིས་ལེའུས་བཤད་ཚུལ། 313

ལེའུ་གཉིས་བའི་དཀར་ཆག

དང་པོ་བྱང་ཚུབ་གི་སེམས་གི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ་ལ་ལྔ།

༡ ལེའུ་ལྔ་ཕྱིའི་མཆོམས་སྦྱར་བ། 243

༢ ལེའུའི་གཞུང་བཤད་བ། 244

༣ བཤད་དོན་ལམ་གི་རིམ་བར་བསྐྱེགས་བ། 265

༤ ལེའུའི་མཆོན་དོན་བཤད་བ། 265

༥ ལེའུ་དེ་བཤད་ཟེན་བར་བསྟན་བ། 266

གཉིས་བ་ལེའུའི་གཞུང་བཤད་བ་ལ་གསུམ།

༡ ཐུག་མཆོད་སྦྱོན་ཏུ་བཏང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ། 244

༢ དེའི་ལན་བཤད་བ། 245

༣ དེ་ལ་ཆེད་བརྗོད་བྱ་བའི་ཚུལ། 263

གཉིས་པ་དེའི་ལན་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

༡ སྤྱད་པ་པོའི་ཚིག་གིས་མཆོམས་སྤྱར་བ། 245

༢ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་གདམས་ཞིང་གདམས་པ་ལྟར་བསྐྱེད་བ། 246

༣ རོན་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱུག་གིས་གསུངས་ཚུལ། 249

གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་གདམས་ཞིང་གདམས་པ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་གསུམ།

༡ དང་རོན་དུ་བཤད་བ། 246

༢ དེས་རོན་དུ་བཤད་བ། 247

༣ དེ་ལ་ཆེད་བརྗོད་མཛད་ཚུལ་དགོངས་མིན་དུ་བཤད་བ། 249

གསུམ་པ་རོན་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱུག་གིས་གསུངས་ཚུལ་ལ་བྱུག

༡ རོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཤད་བ། 249

༢ རྣམ་སྒྲུང་གིས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དགོངས་མིན་དུ་བཤད་བ། 259

༣ མི་བསྐྱོད་པས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དགོངས་མིན་དུ་བཤད་བ། 260

༤ རིན་འབྱུང་གིས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དགོངས་མིན་དུ་བཤད་བ། 261

༥ སྤང་མཐས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དགོངས་མིན་དུ་བཤད་བ། 262

༦ རོན་གྲུབ་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དགོངས་མིན་དུ་བཤད་བ། 262

དང་པོ་རོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

༡ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསུངས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དགོངས་མིན་དུ་བཤད་བ། 249

༡	གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཚུལ་བཞིར་བཤད་པ།	250
	གཉིས་པ་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཚུལ་བཞིར་བཤད་པ་ལ་བཞི།	
༡	ཡིག་དོན་དུ་བཤད་པ།	250
༢	སྤྱི་དོན་དུ་བཤད་པ།	252
༣	སྤྲུལ་དོན་དུ་བཤད་པ།	256
༤	མཐར་ཐུག་དུ་བཤད་པ།	258

ལེའུ་གསུམ་པའི་དཀར་ཆག

གཉིས་པ་ལེའུ་གསུམ་པ་རྗེ་རྗེ་བཞོན་པའི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ་ལ་ཟླ།

༡	ལེའུ་སྔ་ཕྱིའི་མཆམས་སྦྱར་བ།	267
༢	ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ།	267
༣	བཤད་དོན་ལས་ཀྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་པ།	291
༤	ལེའུའི་མཆན་དོན་བཤད་པ།	292
༥	ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ།	292

གཉིས་པ་ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

༡	སྔ་མོ་སྒྲོམ་པའི་རྟེན་ལྗེའི་ནལ་འབྱོར་བསྐྱེད་པ།	268
༢	བསྐྱེད་ནས་སྔ་མོའི་ནལ་འབྱོར་བསྒྲོམ་པ།	281
༣	ལྷ་ནམས་བསྒྲོམ་པའི་བསྐྱེད་ཆོག་གི་རིམ་པར་བསྟན་པ།	286

གཉིས་པ་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་ལ་ཟུ།

- ༡ སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་ལེའུ་ལ་སྐབས་འགོད་པ། 276
- ༢ ལྷ་བྱ་རྒྱའི་སྤྱགས་ཀྱི་ངེས་དོན་དོར་བཞུས་སུ་བཤད་པ། 277
- ༣ དོར་བཞུས་ཀྱིས་བྱངས་པའི་སེམས་དབེན་གྱི་རྒྱུང་སེམས་ལས་སྐྱེ་མའི་སྐྱབ་ཚུལ། 278
- ༤ སྐྱེ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་བརྟག་ནས་བྱང་འཇུག་འོངས་སྐྱལ་གྱི་སྐྱར་བཞེངས་ཚུལ། 279
- ༥ བྱང་འཇུག་འོངས་སྐྱེ་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་ངེས་པར་བརྟན་པར་བྱེད་པ། 280

གཉིས་པ་བསྐྱེད་ནས་སྤྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ སྤྱི་དོན་གྱིས་སྤྱང་གི་སྤྱ་ཅེར་ཕྱག་མཆན་སྤྱ་མོ་བསྐྱོམ་པ་དང་དེ་ལས་སྤྱོ་བསྐྱེད་ཚུལ། 281
- ༢ སྤྱས་དོན་གྱིས་དོ་རྗེའི་ཅེ་དང་བསྐྱའི་ནང་དུ་ཐིག་ལེ་སྤྱ་མོ་དང་དེའི་ནང་དུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་ཚུལ། 283
- ༣ མཐར་ཐུག་གིས་སྤྱང་ཁའི་སྤྱ་ཅེར་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་བསྐྱོམ་པ་དང་དེ་ལ་དོ་རྗེ་བཞུས་པ་བྱེད་ཚུལ། 284

གསུམ་པ་ལྷ་རྣམས་བསྐྱོམ་པའི་བསྐྱེད་ཆོག་གི་རིམ་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ། 287
- ༢ ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ། 288

གཉིས་པ་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

༡	སྒྲིང་ཁའི་མི་ཞིག་ས་བ་ལ་རྡོར་བཞུས་བྱེད་ཚུལ།	288
༢	དེས་བྱང་འཇུག་བསྐྱེད་ཚུལ།	290
༣	དོན་དེ་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་གིས་བསྐྱབ་ཚུལ།	290

ལེའུ་བཞི་བའི་དཀར་ཆག

གསུམ་ས་ལེའུ་བཞི་བ་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ་ལ་ལྟ།

༡	ལེའུ་སྤྱི་ཕྱིའི་མཆམས་སྤྱར་བ།	293
༢	ལེའུའི་གཞུང་བཤད་བ།	293
༣	བཤད་དོན་ལམ་ཀྱི་རིམ་བར་བསྐྱིགས་བ།	309
༤	ལེའུའི་མཆམ་དོན་བཤད་བ།	310
༥	ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་བར་བསྟན་བ།	311

གཉིས་ས་ལེའུའི་གཞུང་བཤད་ས་ལ་གསུམ།

༡	བསྐྱེད་ས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་སྟོན་ས་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་བཤད་སར་གསོལ་བ་བཏབ་བ།	293
༢	སྤྱད་ས་སྔོན་ཆོག་གིས་སྟོན་སའི་གསུང་ལ་འཇུག་བ།	295
༣	སྟོན་སའི་གསུང་གིས་དཀྱིལ་འཁོར་བཤད་བ།	296

གསུམ་ས་སྟོན་སའི་གསུང་གིས་དཀྱིལ་འཁོར་བཤད་ས་ལ་གཉིས།

༡	བར་དོན།	296
༢	དེས་དོན།	302

དང་པོ་བྲང་དོན་ལ་གཉིས།

- ༡ བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། 296
- ༢ བཤད་པ་དངོས། 296

གཉིས་པ་བཤད་པ་དངོས་ལ་བཞི།

- ༡ ཐིག་གདབ་བ། 297
- ༢ ལྷག་རྒྱ་དགོད་བ། 297
- ༣ མཐུག་བསྐྱས་ཏེ་གཞན་དུ་ཁ་འཕངས་བ། 299
- ༤ དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མཆོད་བ། 299

བཞི་པ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མཆོད་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ སྤྱིའི་མཆོད་བ། 299
- ༢ བྱེད་པར་གྱི་མཆོད་བ། 300
- ༣ དེས་མཆོད་པའི་པན་ཡོན། 302

གཉིས་པ་བྱེད་པར་གྱི་མཆོད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ བྱེད་གི་མཆོད་བ། 300
- ༢ ལུས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་མཆོད་བ། 301

གཉིས་པ་ངེས་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ངེས་དོན་གྱིས་ཟུང་འཐུག་བཤད་བ། 302

༡ མཆོད་པའི་ངེས་དོན་གྱིས་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་	
ངེས་པ་ལྷ་བཤད་པ།	306

དང་པོ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ངེས་དོན་གྱིས་ཟུང་འཇུག་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

༡ ངེས་དོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ།	302
༢ ཐེག་གཏུག་པའི་ངེས་དོན།	302
༣ ལྷག་ཆུ་དགོད་པའི་ངེས་དོན།	304

ལེའུ་ལྷ་པའི་དཀར་ཆག

བཞི་པ་ལེའུ་ལྷ་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་མཆོག་གི་ལེའུས་འཆད་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ་ལྷ།

༡ ལེའུ་ལྷ་ཕྱི་འཁོར་མཆོག་སྤྱད་པ།	313
༢ ལེའུ་འི་གཞུང་བཤད་པ།	313
༣ བཤད་དོན་ལམ་གྱི་ངེས་པར་བསྐྱེགས་པ།	331
༤ ལེའུ་འི་མཆོད་དོན་བཤད་པ།	332
༥ ལེའུ་དེ་བཤད་ཟེན་པར་བསྟན་པ།	332

གཉིས་པ་ལེའུ་འི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་དྲུག

༡ སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ།	313
༢ ལྷ་ན་མེད་པའི་ཐེག་པའི་ཆེ་བ་བསྟན་པ།	314
༣ ཐེག་པ་དེས་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་འགལ་བའི་ཆོག་གིས་བསྟན་པ།	319

- ༤ སྤྱོད་པ་བྱེད་ཚུལ་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ། 321
- ༥ དགོངས་གསུང་གི་དོན་ལ་མ་འོངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚུད་པ་སྤངས་པ། 324
- ༦ དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་འཁོར་ནམས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་བྱེད་ཚུལ། 329

གཉིས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཐེག་པའི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་ལ་བཞི།

- ༡ རྒྱུད་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་འཁྱུགས་པས་ཀྱང་བསྐྱབས་ན་འགྲུབ་པའི་
ཐེག་པའི་ཆེ་བ། 314

- ༢ རིགས་དང་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྤྲད་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱབས་ན་འགྲུབ་པའི་
ཐེག་པའི་ཆེ་བ། 315

- ༣ མཚམས་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྤྲིག་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པས་ཀྱང་བསྐྱབས་ན་འགྲུབ་པའི་
ཐེག་པའི་ཆེ་བ། 316

- ༤ སྒྲ་མའི་མཚོག་ཐེག་པ་འདིའི་སྒྲ་མ་ལ་སྟོད་པས་བསྐྱབས་ཀྱང་འགྲུབ་
མི་སྤྱོད་པར་བསྟན་པ། 318

བཞི་པ་སྤྱོད་པ་བྱེད་ཚུལ་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ བྱང་དོན། 321
- ༢ དེས་དོན། 323

དང་པོ་བྱང་དོན་ལ་གཉིས།

- ༡ སྤྱོད་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ། 321

༡	ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་མེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ།	322
	ལྷ་པ་དགོངས་གསུང་གི་དོན་ལ་མ་འོངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྩོད་པ་སྤངས་པ་ལ་གསུམ།	
༡	འཁོར་ནམས་གྱིས་ཁྱས་པ།	324
༡	སྒྲོན་པས་དེའི་ལན་མཛད་པ།	325
༡	ལན་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ།	325
	གསུམ་པ་ལན་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གཉིས།	
༡	ལན་གྱི་དོན་རྟོགས་ནས་བརྒྱལ་བ།	326
༡	བརྒྱལ་བ་ལས་བསྐྱང་བ།	327
	དང་པོ་ལན་གྱི་དོན་རྟོགས་ནས་བརྒྱལ་བ་ལ་གཉིས།	
༡	བྱང་དོན།	326
༡	ངེས་དོན།	326
	གཉིས་པ་བརྒྱལ་བ་ལས་བསྐྱང་བ་ལ་གཉིས།	
༡	བསྐྱང་བར་གསོལ་བ།	328
༡	བསྐྱང་བ་དངོས།	328
	གཉིས་པ་བསྐྱང་བ་དངོས་ལ་གཉིས།	
༡	བྱང་དོན།	328
༡	ངེས་དོན།	329

བྱག་པ་དེ་ལྷར་བཤད་པ་ལ་འཁོར་ནམས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ ཆོས་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ། 329
- ༢ རིགས་ལྷའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ། 330

གཉིས་པ་ལེའུ་བྱག་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་གྱིས་བཤད་ཚུལ་ལ་བཞི།

- ༡ ལེའུ་བྱག་པ་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ། 333
- ༢ ལེའུ་བདུན་པ་ཐུགས་ཀྱི་སྟོད་པ་མཆོག་གི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ། 365
- ༣ ལེའུ་བརྒྱད་པ་གཤམ་གཅིད་དམ་ཆོག་གི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ། 399
- ༤ ལེའུ་དགུ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་དམ་ཆོག་གི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ། 419

ལེའུ་བྱག་པའི་དཀར་ཆག

དང་པོ་ལེའུ་བྱག་པ་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ་ལ་ལྔ།

- ༡ ལེའུ་ལྷ་བྱིའི་མཆོམས་སྐྱར་བ། 333
- ༢ ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ། 333
- ༣ བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྐྱེགས་པ། 362
- ༤ ལེའུའི་མཆོན་དོན་བཤད་པ། 363
- ༥ ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ། 363

གཉིས་པ་ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་ལྔ།

- ༡ སྐྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ། 334

༡	མཆོད་པའི་ཆོ་ག	340
༢	རྫོགས་རིམ་དང་བྲལ་ན་ཆོ་འདིར་མཆོག་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ།	342
༣	ཕྱ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ།	346
༤	སྟོད་པའི་ཆོ་ག	355

དང་པོ་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་ལ་གཉིས།

༡	བྲང་དོན།	334
༢	ངེས་དོན།	336

དང་པོ་བྲང་དོན་དུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

༡	མདོར་བསྟན་པ།	334
༢	དེ་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ།	335

གཉིས་པ་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

༡	བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་ཐུགས་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ།	336
༢	བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་ཆོ་ག་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ།	339

དང་པོ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་ཐུགས་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

༡	ཐུགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་ཐུགས།	336
༢	སྐྱ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་ཐུགས་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ།	337
༣	གསུང་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་ཐུགས་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ།	338

གཉིས་པ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་ལ་གསུམ།

- ༡ རྗེས་ཆགས་ཀྱི་མཆོད་པ། 340
- ༢ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་མཆོད་པ། 341
- ༣ རྗེས་ཆགས་པའི་མཆོད་པ་གཞན་བསྟན་པ། 342

གསུམ་པ་རྗེས་ཆགས་པའི་དང་བྲལ་ན་ཆོ་འདིར་མཆོག་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ མཆོམས་སྦྱར་བ། 342
- ༢ རོན་དངོས་བཤད་པ། 343

གཉིས་པ་རོན་དངོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

- ༣ མདོར་བསྟན་པ། 343
- ༤ རྒྱས་པར་བཤད་པ། 344

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ སེམས་དབེན་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པ་གསུམ་བཤད་པ། 344
- ༢ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྐྱེད་པ་མེད་ན་ཆོ་འདིར་མཆོག་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པ། 344
- ༣ བྱང་འཇུག་གི་རིམ་པ་བཤད་པ། 345

བཞི་པ་སྤྱི་མཐོང་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་ལ་བཞི།

- ༡ མཆོམས་སྦྱར་ཏེ་སྦྱད་པ་པོའི་ཆོ་ག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ། 346
- ༢ ཏེན་གང་ལ་གནས་ནས་སྤྱི་མཐོང་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ། 347

༣	ཆུང་ཕྱགས་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་བའི་དགྲིལ་འཁོར་བཞིའི་བཟླས་པ་བཤད་པ།	350
༤	རྣལ་འབྱོར་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་རྣལ་འབྱོར་གཞན་བསྟན་པ།	354
	གཉིས་པ་རྟེན་གང་ལ་གནས་ནས་སྤྱོད་རྣལ་འབྱོར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	
༡	སྤྱོད་རྣལ་འབྱོར་པའི་རྟེན་ལྟེན་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ།	347
༢	སྤྱོད་རྣལ་འབྱོར་ཉིད་བཤད་པ།	348
	དང་པོ་སྤྱོད་རྣལ་འབྱོར་པའི་རྟེན་ལྟེན་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	
༡	དང་པོ་རྟེན་དུ་བཤད་པ།	347
༢	དེས་དོན་དུ་བཤད་པ།	347
	གཉིས་པ་སྤྱོད་རྣལ་འབྱོར་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	
༡	མདོར་བསྟན་པ།	348
༢	རྒྱས་པར་བཤད་པ།	348
	གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	
༡	དང་པོ་རྟེན་དུ་བཤད་པ།	348
༢	དེས་དོན་དུ་བཤད་པ།	349
	གསུམ་པ་ཆུང་ཕྱགས་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་བའི་དགྲིལ་འཁོར་བཞིའི་བཟླས་པ་བཤད་པ་ལ་ལྟ།	
༡	ཁྱེན་རྒྱ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དོན་བཟླས་པ།	351
༢	སྒྲིག་འཛིན་མི་བསྟོད་པའི་དོན་བཟླས་པ།	351

༣	ཐུར་སེལ་རིན་འབྱུང་གི་དོ་རྩེ་བཟུངས་པ།	351
༡	མཉམ་གནས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དོ་རྩེ་བཟུངས་པ།	352
༡	ཐུང་གི་གཙོ་བོ་རེ་རེ་རྒྱ་བ་ན་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཚུལ་བཟུངས་པའི་གྲངས་དང་བཅས་པ།	352
	བཞི་བ་ནལ་འབྱོར་བ་གཉིས་ཀྱི་སྤ་མོའི་ནལ་འབྱོར་གཞན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	
༡	རྫོགས་རིམ་པའི་ནལ་འབྱོར་བ་པོ་མོ་གཉིས་ཀའི་གསང་གནས་ཀྱི་སྤ་ཅེར་	
	བྱུག་མཆན་སྤ་མོ་བསྟོན་ཚུལ།	354
༡	དེ་ལྟར་བསྟོན་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	355
	སྤ་བ་སྟོད་པའི་ཆོ་ག་ལ་གཉིས།	
༡	བང་དོན་དུ་བཤད་པ།	355
༡	ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ།	358
	དང་པོ་བང་དོན་དུ་བཤད་པ་ལ་བཞི།	
༡	མཆམས་སྤྱར་ཏེ་སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ།	356
༡	སྟོད་པ་དངོས་བསྟན་པ།	356
༣	ཁ་ཟས་ཀྱི་བྱུང་བར་བསྟན་པ།	356
༤	དེའི་པན་ཡོན་བསྟན་པ།	357
	གཉིས་པ་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་ལ་བཞི།	
༡	མཆམས་སྤྱར་ཏེ་སྤྱད་པ་པོ་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ།	358

༡	སྤྱད་པ་ལྷ་བ་བྱག་གི་ངེས་དོན།	359
༢	ཁ་ཟས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ངེས་དོན།	360
༣	དེ་དག་གི་པན་ཡོན་བསྟན་པ།	362

ལེའུ་བདུན་པའི་དཀར་ཆག

གཉིས་པ་ལེའུ་བདུན་པ་སྤྱགས་ཀྱི་སྤྱད་པ་མཆོག་གི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ་ལ་ལྟ།

༡	ལེའུ་སྤྱ་ཕྱིའི་མཆོམས་སྤྱར་པ།	365
༢	ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ།	365
༣	བཤད་དོན་ལམ་གྱི་ངེས་པར་བསྐྱེགས་པ།	397
༤	ལེའུའི་མཆོན་དོན་བཤད་པ།	398
༥	ལེའུ་དེ་བཤད་ཟེན་པར་བསྟན་པ།	398

གཉིས་པ་ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་ལྟ།

༡	སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ།	365
༢	སྤྱད་པ་གསུམ་བསྟན་པ།	366
༣	རྗེས་བྲན་བྱག་གིས་དག་པའི་ལྷ་སྤྱ་བསྐྱེད་པ།	381
༤	ནལ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་ཆོག་བསྟན་པ།	382
༥	རྗེས་བྲན་བཅུ་བྱག་བསྟན་པ།	383

གཉིས་པ་སྟོད་པ་གསུམ་བཞུན་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་བུད་ཀྱི་སྟོད་པས་བྱང་ཚུབ་
བསྐྱབ་དགོས་པར་བཞུན་པ། 366
- ༢ ལམ་འདི་ལ་བརྟེན་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་བྱོན་ཟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
སྟོད་པ་འདིས་འབྲས་བུ་བརྟེན་པར་བཞུན་པ། 373
- ༣ འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྟོད་པའི་སྟོད་པའི་དུས་ཀྱི་བསྐྱོམ་བསམ་བཞུན་པ། 373
དང་པོ་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་བུད་ཀྱི་སྟོད་པས་བྱང་ཚུབ་བསྐྱབ་དགོས་པར་བཞུན་པ་ལ་གཉིས།
- ༡ སྤྱི་དོན། 366
- ༢ ཡན་ལག་གི་དོན། 367

དང་པོ་སྤྱི་དོན་ལ་གཉིས།

- ༡ སྟོད་པའི་རྣམ་གངས་དང་དབྱེ་བ། 366
- ༢ སྟོད་པ་བུད་པའི་དུས་དང་བྱ་ཚུལ། 367

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གཉིས།

- ༡ ལམ་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པར་བུད་པའི་སྟོད་པ། 367
- ༢ སྐྱེས་ཟེན་གྱི་ལམ་ལ་བོགས་འབྱེན་པའི་སྟོད་པ། 370

གཉིས་པ་སྐྱེས་ཟེན་གྱི་ལམ་ལ་བོགས་འབྱེན་པའི་སྟོད་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ སྐྱེས་བཅས་ཀྱི་སྟོད་པ་བུད་པས་འདོད་ཡོན་མི་དགག་བར་

ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བསྟན་པ། 370

༡ སྤྱོད་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བྱེད་པས་འདོད་ཡོན་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལ་བསྟན་ཅིང་
ལུས་གཏུང་བ་དགག་པ། 371

༢ ཞིན་ཏུ་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བྱེད་པས་འདོད་ཡོན་བསྟན་ནས་སྒྲོ་གསུམ་
བདེ་བར་གནས་པ། 371

གསུམ་པ་ཞིན་ཏུ་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བྱེད་པས་འདོད་ཡོན་བསྟན་ནས་སྒྲོ་གསུམ་
བདེ་བར་གནས་པ་ལ་གཉིས།

༡ བར་དོན་དུ་བཤད་པ། 371

༢ དེས་དོན་དུ་བཤད་པ། 372

གསུམ་པ་འདོད་ཡོན་ལ་ཁོངས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པའི་དུས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བསམ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

༡ འདོད་ཡོན་བསྟན་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ། 373

༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ། 374

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

༡ སྤྱི་དོན་ཀྱི་སྤྱོད་བཅས་ཀྱི་སྒྲུབ་བསམ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པ། 374

༢ སྤྱོད་དོན་ཀྱི་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་བསམ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པ། 377

༣ མཐར་ཐུག་གི་ཞིན་ཏུ་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་བསམ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པ། 380

དང་སོ་སྤྱི་དོན་གྱི་སྒྲིམ་བཅས་ཀྱི་སྒྲིམ་བསམ་གྱི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ གཞུགས་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ལྟར་བསྒྲིམ་བ། 374
- ༢ གཞུགས་སོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྟར་བསྒྲིམ་བ། 376
- ༣ ཐམས་ཅད་ཀྱང་གསང་ཆེན་རྩི་འཆང་གི་ངོ་བོར་བལྟ་བ། 376

དང་སོ་གཞུགས་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ལྟར་བསྒྲིམ་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ རྒྱས་པར་བཤད་བ། 374
- ༢ དོན་བསྟན་བ། 376

གཉིས་པ་སྤྲས་དོན་གྱིས་སྒྲིམ་མེད་ཀྱི་བསྒྲིམ་བསམ་གྱི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ རྒྱས་པར་བཤད་བ། 377
- ༢ ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གསལ་བར་བསྟན་བ། 378
- ༣ ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་བ། 379

གསུམ་པ་མཐར་ཐུག་གིས་ཤིན་ཏུ་སྒྲིམ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་བསྒྲིམ་བསམ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ གཞུང་གི་དོན་བཤད་བ། 380
- ༢ དོན་དེ་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་གིས་སྤྱབ་བ། 380

བཞི་པ་རྣམ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་ཆོ་ག་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ རིམ་གཉིས་ཐུན་མོང་བའི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་ཆོ་ག་ 382
- ༢ བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་ཆོ་ག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་བ། 383

ལྷ་པ་རྗེས་པོ་བཅུ་དྲུག་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ མདོར་བསྟན་པ། 383
- ༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ། 384
- ༣ དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ། 395

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དྲུག

- ༡ སངས་རྒྱས་རྗེས་པོ་གསུམ་ལྷས་ཟུང་འཇུག་གི་དང་པོ་སྦྱར་བ་ལྷ་བསྟན་པ། 384
- ༢ དམ་ཆོག་རྗེས་པོ་གྱིས་ལྷ་ཆུང་པའི་བདུད་རྩི་ཟུང་པ། 386
- ༣ དཀྱིལ་འཁོར་རྗེས་པོ་གྱིས་ཟུང་འཇུག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་བསྟན་པ། 387
- ༤ རྒྱ་རྗེས་པོ་གསུམ་ལྷས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་
ཆོབ་ཚུལ་བསྟན་པ། 387
- ༥ དམ་ཆོག་རྗེས་པོ་གྱིས་དོན་དམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་ཚུལ་བསྟན་པ། 389
- ༦ དེ་ལས་ལྷང་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ། 393

བཞི་པ་སྦྱ་རྗེས་པོ་གསུམ་ལྷས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་

ཆོབ་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ སྦྱ་རྗེས་པོ་གསུམ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་
ཆོབ་ཚུལ་བསྟན་པ། 387
- ༢ སེམས་ཅན་རྗེས་པོ་གསུམ་གཉིས་ཀྱིས་རྗེས་པོ་པའི་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་
བྱིན་གྱིས་ཆོབ་ཚུལ་བསྟན་པ། 388

བྱག་པ་ལྷང་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ ཤེར་ཕྱིན་དང་མ་སྐྱེས་པ་རྗེས་བྱས་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་ནས་བྱུང་འཇུག་གི་
སྐྱར་ལྷང་ཚུལ་བསྟན་པ། 394
- ༢ མཆོད་པ་རྗེས་བྱས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྐྱར་
ལྷང་བའི་གཞི་དགོད་པ། 395

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ དངོས་གྲུབ་མཆོག་འབྲུབ་པ། 395
- ༢ དངོས་གྲུབ་དམན་པ་འབྲུབ་པ། 396
- ༣ ཐ་དད་དུ་ཞེན་ན་མི་འབྲུབ་པར་བསྟན་པ། 396

ལེའུ་བརྒྱད་པའི་དཀར་ཆག

གསུམ་པ་ལེའུ་བརྒྱད་པ་གཤམ་གཅིད་དམ་ཆོག་གི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ་ལ་ལྟ།

- ༡ ལེའུ་ལྔ་ཕྱིད་མཆོམས་སྐྱར་བ། 399
- ༢ ལེའུ་འི་གཞུང་བཤད་པ། 399
- ༣ བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྐྱེགས་པ། 417
- ༤ ལེའུ་འི་མཆོན་དོན་བཤད་པ། 418
- ༥ ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ། 418

གཉིས་པ་ལེའུ་འི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་མཆོམས་སྤྱར་བ། 399
- ༢ བསྟོད་ཅིང་གསོལ་བ་བཏབ་བ། 400
- ༣ གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་བཤད་བ། 403

གཉིས་པ་བསྟོད་ཅིང་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ སྤྱད་པའི་སྒྲོན་ནས་བསྟོད་བ། 400
- ༢ ལམ་སྟོན་པའི་སྒྲོན་ནས་བསྟོད་བ། 401

གཉིས་པ་ལམ་སྟོན་པའི་སྒྲོན་ནས་བསྟོད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ བར་དོན་དུ་བཤད་བ། 401
- ༢ དེས་དོན་དུ་བཤད་བ། 402

གསུམ་པ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འབྲུག་བ། 403
- ༢ མཆོད་པའི་ཆོག་ 404
- ༣ གསང་དབང་གི་ཆོག་ 410

གཉིས་པ་མཆོད་པའི་ཆོག་ལ་གསུམ།

- ༡ རྫོགས་རིམ་པའི་མཆོད་བ། 404
- ༢ བསྐྱེད་རིམ་པའི་མཆོད་བ། 404
- ༣ རིམ་གཉིས་བྱན་མོང་པའི་མཆོད་བ། 408

གཉིས་པ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་མཆོད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ གནས་སྤྱང་ཞིང་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་བསྐྱབ་པ། 405
- ༢ ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་བསྐྱོམ་ཚུལ། 405

གཉིས་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལ་བཞི།

- ༡ དང་པོ་སྦྱར་བ་བྱེད་ཚུལ། 405
- ༢ དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་བྱེད་ཚུལ་འགལ་སྤྱོད་དང་བཅས་པ། 406
- ༣ དང་པོ་སྦྱར་བའི་སྐབས་སུ་ལུས་ཉེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱོམ་ཚུལ། 407
- ༤ དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་རྣམས་སྦྱོ་ཚུལ། 407

གསུམ་པ་རིམ་གཉིས་སྤྱན་མོང་བའི་མཆོད་པའི་ཡན་ལག་ལ་གཉིས།

- ༡ བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ། 408
- ༢ དེས་དོན་དུ་བཤད་པ། 408

གསུམ་པ་གསང་དབང་གི་ཆོག་ལ་བཞི།

- ༡ སྒྲ་མའི་བྱ་བ་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པ། 410
- ༢ སྒྲོབ་མའི་བྱ་བ་ལྷ་དང་སྒྲ་མ་ལ་མཆོད་པ། 411
- ༣ སྒྲ་མས་གསང་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་ 413
- ༤ གསང་དབང་བསྐྱར་བའི་པན་ཡོན་བཤད་པ། 416

གཉིས་པ་སྒྲོབ་མའི་བྱ་བ་ལྷ་དང་སྒྲ་མ་ལ་མཆོད་པ་ལ་གཉིས།

༡	ལྷ་དང་སྒྲ་མ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་མཆོད་པ།	411
༢	སྒྲ་མ་ལ་བྱུང་བར་གྱི་མཆོད་པ་བྱ་བ།	412
	གཉིས་པ་སྒྲ་མ་ལ་བྱུང་བར་གྱི་མཆོད་པ་བྱ་བ་ལ་གཉིས།	
༡	རིག་མའི་མཆོད་པ།	412
༢	བྱུང་བར་ཅན་གྱི་རྩལ་གྱི་མཆོད་པ།	412
	གསུམ་པ་གསང་དབང་གི་ཚོ་ག་ལ་གཉིས།	
༡	སྒྲ་མས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་མཆོད་པ་བྱ་བ།	413
༢	གསང་དབང་བསྐྱར་བ་དངོས།	414
	དང་པོ་སྒྲ་མས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་མཆོད་པ་བྱ་བ་ལ་གཉིས།	
༡	མདོར་བསྟན་པ།	413
༢	རྒྱས་པར་བཤད་པ།	413
	གཉིས་པ་གསང་དབང་བསྐྱར་བ་དངོས་ལ་གསུམ།	
༡	གསང་དབང་མཆོག་བསྐྱར་བ།	414
༢	གསང་དབང་ཅན་བསྐྱར་བ།	415
༣	གསང་དབང་མཆོག་གི་མཆོག་བསྐྱར་བ།	416

ལེའུ་དགུ་པའི་དཀར་ཆག

བཞི་པ་ལེའུ་དགུ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་དམ་ཆོག་གི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ་ལ་ལྟ།

- ༡ ལེའུ་ལྷ་ཕྱིའི་མཆམས་སྦྱར་བ། 419
- ༢ ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ། 419
- ༣ བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་པ། 441
- ༤ ལེའུའི་མཆོན་དོན་བཤད་པ། 442
- ༥ ལེའུ་དེ་བཤད་ཟེན་པར་བསྟན་པ། 442

གཉིས་པ་ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ། 419
- ༢ མད་དུ་བྱུང་བའི་དམ་ཆོག་རྣམས་བསྟན་པ། 420
- ༣ དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཁྲན་ཀ་སྤངས་པ། 436

གཉིས་པ་མད་དུ་བྱུང་བའི་དམ་ཆོག་རྣམས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ། 420
- ༢ དེས་དོན་དུ་བཤད་པ། 428

དང་པོ་བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ དམ་ཆོག་ལྷ་བཤད་པ། 420
- ༢ དེ་དག་ཉེ་བར་བསྟུ་བ། 428

དང་པོ་དམ་ཆོག་ལྷ་བཤད་པ་ལ་ལྷ།

- ༡ ཞེ་སྤང་གི་རིགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སློག་གཅོད་པ། 420
- ༢ གཏི་མུག་གི་རིགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཁོར་འཕྲོག་པ། 422
- ༣ འདོད་ཆགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་བྱད་མེད་བསྟེན་པ། 424
- ༤ ལས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་རྩྭ་སྤྲོ་བ། 425
- ༥ རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ཀྱིས་ཆོག་རྩྭ་སྤྲོ་བ། 427

དང་པོ་ཞེ་སྤང་གི་རིགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སློག་གཅོད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ ལས་སྦྱར་དངོས། 421
- ༢ དེ་དག་གི་པན་ཡོན་མཐུག་སྤྱད་དང་བཅས་པ། 421

གཉིས་པ་གཏི་མུག་གི་རིགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཁོར་འཕྲོག་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ། 422
- ༢ ལས་སྦྱར་དངོས། 422
- ༣ པན་ཡོན་མཐུག་སྤྱད་དང་བཅས་པ། 423

གསུམ་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་བྱད་མེད་བསྟེན་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ། 424
- ༢ ལས་སྦྱར་དངོས། 424
- ༣ པན་ཡོན་མཐུག་སྤྱད་དང་བཅས་པ། 425

བཞི་བ་ལས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་རྩོད་སྐྱོབ་བ་ལ་གསུམ།

- ༡ སྤྱད་པའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ། 426
- ༢ ལས་སྦྱར་དངོས། 426
- ༣ བན་ཡོན་མཇུག་སྤྱད་དང་བཅས་པ། 427

ལྔ་བ་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་ཀྱིས་ཆོག་རྩོད་སྐྱོབ་བ་ལ་གསུམ།

- ༡ སྤྱད་པའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ། 427
- ༢ ལས་སྦྱར་དངོས། 427
- ༣ དེ་ལྟར་བྱས་པའི་བན་ཡོན། 428

གཉིས་བ་ངས་དོན་དུ་བཤད་བ་ལ་གསུམ།

- ༡ དམ་ཆོག་ལྔའི་ངས་དོན་བཤད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ། 428
- ༢ དེ་ལ་ལེགས་སོ་བྱིན་ནས་ངས་དོན་བཤད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ། 430
- ༣ ངས་དོན་བཤད་པ་དངོས། 430

གསུམ་བ་ངས་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་ལྔ།

- ༡ མི་བསྐྱོད་པའི་དམ་ཆོག་གི་ངས་དོན། 431
- ༢ རྣམ་སྒྲུང་གི་དམ་ཆོག་གི་ངས་དོན། 432
- ༣ འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དམ་ཆོག་གི་ངས་དོན། 433
- ༤ དོན་གྲུབ་ཀྱི་དམ་ཆོག་གི་ངས་དོན། 434

༥	རིན་འབྲུང་གི་དམ་ཆེག་གི་ངེས་དོན་བཤད་པ།	435
	གསུམ་པ་དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ལ་སྟོན་པའི་སྒྲིག་ཀ་སྤངས་པ་ལ་གཉིས།	
༡	འཁོར་ནམས་ཀྱིས་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེས་པ་ལྟར་བཅོས་ནས་ཁྲུས་པ།	436
༢	སྟོན་པས་དེའི་ལན་བཏབ་པ།	437
	གཉིས་པ་སྟོན་པས་དེའི་ལན་བཏབ་པ་ལ་གཉིས།	
༡	སྟོན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྐྱབས་པ།	437
༢	བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྟོན་པ་བསྐྱབས་པ།	438
	གཉིས་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྟོན་པ་བསྐྱབས་པ་ལ་གསུམ།	
༡	དོན་དམ་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་ཡང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྟོན་པས་བྱེད་པ།	438
༢	ཀྱུན་རྫོབ་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་འབྱུང་པ་ཡང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྟོན་པས་བྱེད་པ།	440
༣	བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྐྱབས་པ་ལ་ཆེ་བརྗོད་མཛད་པ།	440
	གསུམ་པ་ལེའུ་བཅུ་པ་ནས་བཅུ་གསུམ་ཀྱི་བར་གྱིས་བཤད་པ་ལ་བཞི།	
༡	ལེའུ་བཅུ་པ་སྟོང་པོ་བསྐྱལ་བའི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ།	443
༢	ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་དོ་རྩེ་རིགས་པའི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་གི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ།	461
༣	ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་དོ་རྩེ་སྦྱར་བའི་དམ་ཆེག་སྐྱབ་པའི་མཆོག་བསྟན་པའི་	
	ལེའུས་བཤད་ཚུལ།	495
༤	ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྟོན་པ་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ།	

ལེའུ་བརྩ་པའི་དཀར་ཆག

དང་པོ་ལེའུ་བརྩ་པ་སྟོང་པོ་བསྐྱལ་བའི་ལེའུ་ས་བཤད་ཚུལ་ལ་ལྟ།

- ༡ ལེའུ་ལྷ་ཕྱེད་མཆམས་སྐྱར་བ། 443
- ༢ ལེའུ་འི་གཞུང་བཤད་བ། 443
- ༣ བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་བ། 460
- ༤ ལེའུ་འི་མཆན་དོན་བཤད་བ། 460
- ༥ ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་བ། 460

གཉིས་པ་ལེའུ་འི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྟོང་པོ་བསྐྱལ་བ། 444
- ༢ རྫོགས་རིམ་པའི་སྟོང་པོ་བསྐྱལ་བ། 456

དང་པོ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྟོང་པོ་བསྐྱལ་བ་ལ་གསུམ།

- ༡ འཁོར་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་བ། 444
- ༢ སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འདུག་བ། 444
- ༣ གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་བཤད་བ། 445

གསུམ་པ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་དུག

- ༡ རོ་རྩེ་གསུམ་དེ་ཁོ་ནར་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་བ། 445
- ༢ སྟོང་པོ་བསྐྱལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་བཤད་བ། 446

༣	སྒྲིང་པོ་བསྐྱལ་བའི་ཐབས་དངོས་བཤད་བ།	447
༤	སྒྲིང་པོ་བསྐྱལ་བའི་ཡུན་ཚད་བསྟན་བ།	453
༥	སྒྲིང་པོ་བསྐྱལ་བའི་པན་ཡོན།	453
༦	སྒྲིང་པོ་བསྐྱལ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་བ།	456

གསུམ་པ་སྒྲིང་པོ་བསྐྱལ་བའི་ཐབས་དངོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

༡	སྒྲིང་པོ་བསྐྱལ་བའི་སྤྲུགས།	447
༢	སྒྲིང་པོ་བསྐྱལ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྟན་བ།	450

གཉིས་པ་སྒྲིང་པོ་བསྐྱལ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།

༡	དང་པོ་སྦྱར་བ།	450
༢	དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག།	451
༣	ལས་རྒྱལ་མཆོག།	451

གསུམ་པ་ལས་རྒྱལ་མཆོག་ལ་བཞི།

༡	ལྷ་ཐམས་ཅད་སེམས་དཔའ་སྦྱུང་བཅེགས་སུ་བྱ་བ།	452
༢	ཐུགས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་བསྐྱལ་བའི་ཆོ་ག་དངོས།	452
༣	ཆོ་ག་དེ་རིགས་གང་གི་སྒྲིམ་པ་པོའི་བྱ་བ།	453
༤	དོན་བསྟུ་བ།	453

གཉིས་པ་རྫོགས་རིམ་པའི་སྤྲོད་པོ་བསྐྱེལ་བ་ལ་བཞི།

- ༡ མཆོམས་སྤྲད་ཏེ་སྤྲད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ། 456
- ༢ སྤྲོད་པོ་བསྐྱེལ་བ་དངོས་བཤད་པ། 457
- ༣ བསྐྱེལ་བས་བྱུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་བསྟན་པ། 458
- ༤ མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ། 459

གཉིས་པ་སྤྲོད་པོ་བསྐྱེལ་བ་དངོས་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ གང་གི་དོན་དུ་སྤྲོད་པོ་བསྐྱེལ་བའི་བྱང་འཇུག་བསྟན་པ། 457
- ༢ དེའི་ཐབས་སྤྲོད་པོ་བསྐྱེལ་བ། 457
- ༣ དགོས་པ་བྱུབ་ནས་ཅི་ཞིག་བྱ་བར་བསྟན་པ། 457

གསུམ་པ་བསྐྱེལ་བས་བྱུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ སྤྲད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ། 458
- ༢ རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ། 458

ལེའུ་བཙུ་གཅིག་པའི་དཀར་ཆག

གཉིས་པ་ལེའུ་བཙུ་གཅིག་པ་དོན་རིག་པའི་སྤྲོས་བུ་མཆོག་གི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ་ལ་ལྟ།

- ༡ ལེའུ་སྤྱི་ཕྱིའི་མཆོམས་སྤྲད་པ། 461
- ༢ ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ། 461
- ༣ བཤད་དོན་ལམ་ཀྱི་རིམ་པར་བསྐྱེགས་པ། 491

༤ ལེའུ་འཛུགས་དོན་བཤད་པ། 492

༥ ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ། 493

གཉིས་པ་ལེའུ་འཛུགས་བཤད་པ་ལ་བཞི།

༡ རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་གི་སྐྱབས་བསྐྱེད་ཚུལ། 461

༢ མདོན་ཤེས་བསྐྱབས་ཚུལ། 477

༣ རྒྱུགས་རིམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གཞན་བསྟན་པ། 487

༤ དབང་ཐོབ་ནས་རྒྱུད་ལྷོག་པ་སོགས་ཀྱི་པན་ཡོན་བསྟན་པ། 491

དང་པོ་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་གི་སྐྱབས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་གཉིས།

༡ སྐྱགས་ཀྱི་སྐྱབས་བསྐྱེད་པ། 461

༢ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབས་བསྐྱེད་པ། 474

དང་པོ་སྐྱགས་ཀྱི་སྐྱབས་བསྐྱེད་པ་ལ་བཞི།

༡ རྒྱུད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་ལེའུ་ལ་སྐྱབས་འགོད་པ། 462

༢ རྟོན་པའི་གསུང་གིས་བསྐྱེད་ཆོག་ཐུན་མོང་དུ་མདོར་བསྟན་པ། 462

༣ རིགས་བཞིའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 463

༤ རིགས་ལྔའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐུག་བསྟུ་བ། 472

གསུམ་པ་རིགས་བཞིའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

༡ རྟོན་གཞལ་ཡང་ཁང་བསྐྱེད་ཚུལ་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ། 463

༡	བརྟེན་པ་ལྷ་བསྐྱེད་ཚུལ།	465
	གཉིས་པ་བརྟེན་པ་ལྷ་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་བཞི།	
༡	རྫོ་རྩེ་འཆང་གི་བླ་པ་གཅིག་པ་བཤད་པ།	465
༡	རྣམ་སྣང་གི་བླ་པ་གཅིག་པ་བཤད་པ།	467
༢	འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་བླ་པ་གཅིག་པ་བཤད་པ།	469
༣	མི་བསྐྱེད་པའི་བླ་པ་གཅིག་པ་བཤད་པ།	471
	དང་པོ་རྫོ་རྩེ་འཆང་གི་བླ་པ་གཅིག་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	
༡	རྣལ་འབྱོར་གྱི་རིམ་པ།	465
༡	དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ།	467
༢	གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ།	467
	གཉིས་པ་རྣམ་སྣང་གི་བླ་པ་གཅིག་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	
༡	རྣལ་འབྱོར་གྱི་རིམ་པ།	468
༡	དེའི་པན་ཡོན།	469
༢	མཐུག་བསྟུ་བ།	469
	གསུམ་པ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་བླ་པ་གཅིག་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	
༡	རྣལ་འབྱོར་གྱི་རིམ་པ།	469
༡	དེ་དག་གི་པན་ཡོན།	470

༣	མཐུག་བསྟུ་བ།	470
	བཞི་པ་མི་བསྐྱོད་པའི་བློ་བ་གཅིག་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	
༡	རྣལ་འབྱོར་གྱི་རིམ་བ།	471
༢	དེ་དག་གི་པན་ཡོན།	471
	བཞི་པ་རིགས་ལྗེའི་ཉིང་དེ་འཛོལ་གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐུག་བསྟུ་བ་ལ་གཉིས།	
༡	དངོས་གྱི་དོན།	472
༢	བྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྗེའི་ངེས་དོན་བཤད་བ།	473
	གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱབས་སྐྱེད་པ་ལ་བཞི།	
༡	མཆོམས་སྦྱར་ཉེ་རྗེས་གཞིག་གི་བསམ་གཏན་གྱིས་འོད་གསལ་དུ་གཞུག་བ།	474
༢	འོད་གསལ་ལས་ལྷང་བའི་དམ་ཆོག་བསྟན་བ།	475
༣	བྱང་འཐུག་གི་དོན་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་བ།	475
༤	མཐུག་བསྟུ་བ།	476
	གཉིས་པ་མངོན་ཤེས་བསྐྱབས་ཚུལ་ལ་གཉིས།	
༡	བསྐྱེད་རིམ་པའི་མངོན་ཤེས་བསྐྱབས་ཚུལ།	477
༢	རྫོགས་རིམ་པའི་མངོན་ཤེས་བསྐྱབས་ཚུལ།	486
	དང་པོ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་མངོན་ཤེས་བསྐྱབས་ཚུལ་ལ་གཉིས།	
༡	བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལྗེའི་སྒྲོན་ས་མངོན་ཤེས་བསྐྱབས་བ།	477

- ༡ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྗེ་སྒྲོན་མཛོན་ཤེས་བསྐྱབ་ཚུལ། 483
 དང་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ལྗེ་སྒྲོན་མཛོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ་ལ་ལྟ།
- ༡ མིག་ས་སྒྲིང་གི་སྒྲོན་མཛོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ། 477
- ༡ རྩ་བ་ཕྱག་རྟོག་གི་སྒྲོན་མཛོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ། 478
- ༢ ལྷ་ནམ་སྒྲིང་གི་སྒྲོན་མཛོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ། 479
- ༣ ལྷ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་གི་སྒྲོན་མཛོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ། 480
- ༤ ལུས་སྒྲིབ་སེལ་གི་སྒྲོན་མཛོན་ཤེས་བསྐྱབ་ཚུལ། 481
 གཉིས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྗེ་སྒྲོན་མཛོན་ཤེས་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གསུམ།
- ༡ མིག་ལ་རྩམ་སྒྲིང་བཀོད་ནས་མཛོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ། 483
- ༡ མཛོན་ཤེས་བསྐྱབ་པའི་གནས་བསྟན་པ། 484
- ༢ རྩ་བ་སོགས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞི་བཀོད་ནས་མཛོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ། 485
 གཉིས་པ་མཛོན་ཤེས་བསྐྱབ་པའི་གནས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།
- ༡ དང་དོན་དུ་བཤད་པ། 484
- ༡ དེས་དོན་དུ་བཤད་པ། 484
 གཉིས་པ་རྫོགས་རིམ་པའི་མཛོན་ཤེས་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གསུམ།
- ༡ རྟེན་གང་ལ་གནས་ནས་མཛོན་ཤེས་གང་བསྐྱབ་པ། 486
- ༡ ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་གི་རྟོག་བཞུགས་ཀྱིས་མཛོན་ཤེས་བསྐྱབ་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ། 486

༣ མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པའི་རྟོན་བཤད་པ། 487

གསུམ་པ་རྫོགས་རིམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གཞན་བསྟན་པལ་གསུམ།

༡ རྫོ་རྫོ་གསུམ་གྱི་རིམ་འཛིན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་བཤད་པ། 488

༢ དེ་དག་གི་པན་ཡོན་བསྟན་པ། 489

༣ རྫོ་རྫོ་གསུམ་གྱི་རྫོ་རྫོ་གཞིག་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་བཤད་པ། 489

ལེའུ་བཙུ་གཉིས་པའི་དཀར་ཆག

གསུམ་པ་ལེའུ་བཙུ་གཉིས་པ་རྫོ་རྫོ་སྤྱད་པའི་དམ་ཆོག་བསྐྱབ་པའི་མཆོག་བསྟན་པའི་
ལེའུ་བཤད་ཚུལ་ལ་ལྟ།

༡ ལེའུ་སྤྱ་ཕྱིའི་མཆོག་སྤྱད་པ། 495

༢ ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ། 495

༣ བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྐྱགས་པ། 539

༤ ལེའུའི་མཆོན་དོན་བཤད་པ། 540

༥ ལེའུ་དེ་བཤད་ཟེན་པར་བསྟན་པ། 541

གཉིས་པ་ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་ལྟ།

༡ སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ། 495

༢ དོན་དམ་པ་ལ་དམིགས་པས་ཟེན་པའི་ངང་ནས་སྟོས་པ་རྣམས་བྱ་བར་བསྟན་པ། 496

༣ དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པའི་གནས་བསྟན་པ། 496

༤ གནས་དེར་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ཆོ་ག་བསྟན་པ། 497

༥ དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཐབས་བསྟན་པའི་ཆོ་ག་བསྟན་པ། 519

གསུམ་པ་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པའི་གནས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

༡ དང་དོན་དུ་བཤད་པ། 496

༢ དེས་དོན་དུ་བཤད་པ། 496

བཞི་པ་གནས་དེར་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ཆོ་ག་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།

༡ རྫོགས་རིམ་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་བསྟན་པ། 498

༢ བསྐྱེད་རིམ་པས་འཛིག་ཉེན་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ། 499

༣ རྫོགས་རིམ་པས་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ། 516

དང་པོ་རྫོགས་རིམ་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

༡ རྒྱ་མའི་སྐྱ་བསྐྱབ་ཚུལ། 498

༢ དེ་འོད་གསལ་དུ་བརྩག་པ་ལས་ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱར་ལྡང་ཚུལ་བསྟན་པ། 498

གཉིས་པ་བསྐྱེད་རིམ་པས་འཛིག་ཉེན་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་བཞི།

༡ རང་གི་དོན་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་བསྐྱབ་པ། 499

༢ གདུལ་བྱའི་སེམས་འདུན་པར་བྱ་བ། 509

༣ ལས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཁ་ཟས་ལ་ལོངས་སྟོང་པའི་ཆོ་ག། 512

༤ ལྷ་ནམས་དབྱེས་ཤིང་ཆོམ་པར་བྱ་བའི་ཆོ་ག། 514

དང་པོ་རང་གི་དོན་ཕྱན་སྲུང་ཆོག་པ་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ དངོས་བྱུང་བསྐྱབ་པའི་ཆོག་ 499
- ༢ དངོས་བྱུང་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་རིག་མ་ལ་བརྟེན་དགོས་པར་བསྐྱབ་པ། 509

དང་པོ་དངོས་བྱུང་བསྐྱབ་པའི་ཆོག་ལ་གསུམ།

- ༡ ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕྱག་མཆན་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ། 499
- ༢ སྤགས་ཀྱི་རི་ཕྱ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ། 504
- ༣ ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱོམས་ནས་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ། 505

དང་པོ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕྱག་མཆན་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ་ལ་བཞི།

- ༡ འཁོར་ལོའི་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ། 500
- ༢ རྩོམ་པའི་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ། 501
- ༣ བསྐྱེད་པའི་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ། 502
- ༤ རལ་གྱིའི་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ། 502

དང་པོ་འཁོར་ལོའི་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ སྐྱབ་ཚུལ་དངོས། 500
- ༢ བན་ཡོན་མཐུག་སྤྱད་དང་བཅས་པ། 500

གཉིས་པ་རྩོམ་པའི་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ སྐྱབ་ཚུལ་དངོས། 501

༡	པན་ཡོན་མཐུག་སྤྱད་དང་བཅས་པ།	501
	གསུམ་པ་བརྒྱའི་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས།	
༡	སྐྱབ་ཚུལ་དངོས།	502
༡	པན་ཡོན་མཐུག་སྤྱད་དང་བཅས་པ།	502
	བཞི་པ་རལ་གྱི་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས།	
༡	སྐྱབ་ཚུལ་དངོས།	503
༡	པན་ཡོན་མཐུག་སྤྱད་དང་བཅས་པ།	503
	གསུམ་པ་ལྟ་སྤྱད་ཀྱི་ཆེན་པོའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱོམས་ནས་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས།	
༡	རིགས་ལྗེའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱོམས་ནས་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ།	506
༡	མི་བསྐྱོད་པའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱོམས་ནས་ཁོ་བོའི་བྲག་མཆན་གྱི་	
	རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ།	508
	གཉིས་པ་གདུལ་བྱའི་སེམས་འདུན་པར་བྱེད་པ་ལ་བཞི།	
༡	སྤྱི་བོ་སྐལ་ལྡན་དགུག་པ།	510
༡	ལྟ་མོ་རྣམས་དགུག་པ།	510
༡	གཞོད་སྤྱོད་མོ་ལ་སོགས་པ་དགུག་པ།	510
༡	དེ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྒྱས་བཏབ་པའི་ཆོ་ག་བཤད་པ།	511
	བཞི་པ་དེ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྒྱས་བཏབ་པའི་ཆོ་ག་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	

༡ མདོར་བསྟན་པ།	511
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	511
༣ མཐུག་བསྟུ་བ།	512

བཞི་པ་ལྷ་རྣམས་དགེས་ཤིང་ཆོས་པར་བྱ་བའི་ཆོ་ག་ལ་གསུམ།

༡ དབུ་བྱེད་གྱི་ལྷ་ལས་བྱུང་བའི་བདུད་ཅིས་སེམས་དཔའ་སུམ་བཅེགས་ཆོས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།	514
༢ རིགས་སོ་སོའི་བསྐྱེད་ཆོག་གིས་བཟའ་བཏུང་བདུད་ཅིར་བྱས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པར་བསྟན་པ།	515
༣ དེའི་ཕན་ཡོན་མཐུག་སྟུང་དང་བཅས་པ།	515

གསུམ་པ་རྫོགས་རིམ་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

༡ མཆོམས་སྤྱར་ཏེ་ཐབས་དངོས་བསྟན་པ།	516
༢ རྫོགས་རིམ་པའི་ཆོ་འབྲུལ་བསྟན་པ།	516

གཉིས་པ་རྫོགས་རིམ་པའི་ཆོ་འབྲུལ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།

༡ རང་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།	516
༢ མདོན་ཤེས་ལྷ་ཐོབ་ནས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	518
༣ ཕྱོགས་བརྩའི་འཛིག་ཏེན་དུ་རི་ལྷར་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ།	519

ལ་པ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཐབས་བསྟན་པའི་ཆོ་ག་བསྟན་པ་ལ་ལ།

- ༡ མཆོམས་སྤྱར་ཏེ་བསྟན་པ་དངོས་བཤད་པ། 519
- ༢ བསྟན་པའི་གནས་བསྟན་པ། 533
- ༣ རིམ་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པ་མདོར་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པ། 534
- ༤ སྟོས་མེད་ཀྱི་སྟོད་པ་འབྲིང་པོ་བྱེད་ཚུལ། 535
- ༥ བསྟེད་རིམ་པའི་སྤྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་ཚུལ་བསྟན་པ། 537

དང་པོ་མཆོམས་སྤྱར་ཏེ་བསྟན་པ་དངོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ ཐུན་མོང་གི་བསྟན་པ། 519
- ༢ མཆོག་གི་བསྟན་པ། 522

དང་པོ་ཐུན་མོང་གི་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ མདོར་བསྟན་པ། 519
- ༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ། 520

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི།

- ༡ བསྟན་པ། 520
- ༢ ཉེར་བསྟན་པ། 520
- ༣ རྒྱབ་པ། 521
- ༤ རྒྱབ་པ་ཆེན་པོ། 522

དང་པོ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ དངོས། 520
- ༢ དེའི་ཡན་ལག 520

གཉིས་པ་ཉེར་བསྐྱབ་ལ་གཉིས།

- ༡ ཉེར་བསྐྱབ་དངོས། 521
- ༢ དེའི་ཡན་ལག 521

གཉིས་པ་མཆོག་གི་བསྟན་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི།

- ༡ མཆོམས་སྐྱར་ཏེ་བསྟན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ། 522
- ༢ མཆོག་གི་བསྟན་པ་ཡན་ལག་དྲུག་གིས་ངེས་པར་བསྐྱབ་དགོས་པར་བསྟན་པ། 523
- ༣ སོར་སྤྱད་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ། 524
- ༤ ལྷ་བསྐྱེད་པའི་དབྱེ་བ་གཉིས་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ། 530

གསུམ་པ་སོར་སྤྱད་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ མདོར་བསྟན་པ། 524
- ༢ སོ་སོར་བཤད་པ། 525

གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་དྲུག

- ༡ ཡན་ལག་དྲུག་གི་དང་པོ་སོར་སྤྱད་བཤད་པ། 525
- ༢ གཉིས་པ་བསམ་གཏན་བཤད་པ། 525

༣	གསུམ་པ་སློག་ཚུལ་བཤད་པ།	527
༤	བཞི་པ་འཛིན་པ་བཤད་པ།	528
༥	ལྔ་པ་རྩེས་བྲན་བཤད་པ།	529
༦	དུག་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་བཤད་པ།	529

གསུམ་པ་སློག་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

༡	གསང་བའི་སྣ་ཅེར་རྩེས་ཀྱི་ཐིག་ལའི་སློག་ཚུལ་བསྐྱོམ་ཚུལ།	527
༢	གདོང་གི་སྣ་ཅེར་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལའི་སློག་ཚུལ་བསྐྱོམ་ཚུལ།	527
༣	སྒྲིང་གའི་སྣ་ཅེར་སྤགས་ཀྱི་ཐིག་ལའི་སློག་ཚུལ་བསྐྱོམ་ཚུལ།	528

བཞི་པ་སྣ་བསྐྱེད་པའི་དབྱེ་བ་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས།

༡	སྒྱུ་འབྲུལ་བྲ་བའི་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ།	531
༢	ནམ་སྒྲིང་མངོན་བྱང་གི་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ།	532

དང་པོ་སྒྱུ་འབྲུལ་བྲ་བའི་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ།

༡	བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར།	531
༢	ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར།	531
༣	བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་གཞུགས་སུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར།	531

གཉིས་པ་བསྐྱབ་པའི་གནས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

༡	བྲང་དོན་དུ་བཤད་པ།	533

༡	ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ།	533
	གསུམ་པ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་སྐབ་པ་མདོར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	
༡	བར་དོན་དུ་བཤད་པ།	534
༡	ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ།	535
	བཞི་པ་སྟོས་མེད་ཀྱི་སྟོད་པ་འབྲིང་པོ་བྱེད་ཚུལ་ལ་གསུམ།	
༡	དངོས་ཀྱི་དོན།	535
༡	དེའི་པན་ཡོན།	536
༡	རྫོགས་རིམ་པའི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་དུས་ཐབས་གང་གིས་	
	འགྲུབ་པ་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ།	536
	ལྷ་པ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	
༡	དངོས་ཀྱི་དོན།	537
༡	མཐུག་བསྐྱུས་ཏེ་ལྷའི་ང་རྒྱལ་བཏན་པར་བྱ་དགོས་པར་བསྟན་པ།	538

ཡུལ་ལྷན་ཀྱུ་ལ་གསང་བ་འདུས་པར་སྒོ་སྤྱོད་པའི་ལྷ་མོ།

༡༡། །རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསར་བ་འདུས་པའི་ཅུ་རྒྱད་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་
 དགོངས་འབྲེལ་ཡིག་ས་བཞད་གཉིད་ཀྱི་བང་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་
 ལས་ཡིག་དང་པོ་བཀྲགས་སོ།
 ལྷོ

༥ །སྐྱ་གསུམ་མངོན་གྱུར་རྒྱལ་བ་དོ་རྩེ་འཆང་། །སྤྲིགས་མའི་དུས་འདིར་བཤེས་གཉིན་ཚུལ་
 བཟུང་སྟེ། །ས་གསུམ་འགོ་བའི་མིག་གཅིག་རྩེ་བཅུན་རྩེ། །བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོ་བཟང་
 གྲགས་པའི་དཔལ། །མདོ་སྤྲགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་མཁས་བྱུང་རྩེ། །གསང་སྤྲགས་
 མཛོད་འཛིན་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཏུ། །རྩེ་བཅུན་ལུང་བསྟན་མཁས་བྱུང་ཤེས་མེད་ལ། །སྤྲིང་
 རས་འདུད་དོ་དངོས་བྱུང་མ་ལུས་སྟོལ། །བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྐྱའི་སྤྱ་ལམ་ཡངས་པ་ལ། །བྱུང་
 འདུག་ཉིན་བྱེད་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱོགས་བཅུར་འཕགས། །ཐུབ་བསྟན་བད་ཆལ་མ་ལུས་རྒྱས་
 མཛད་ཅིང་། །སྐལ་ལྷན་སྟན་མེལ་དེ་ལ་སྤྲིང་ནས་འདུད། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རི་བཞིན་
 ཐུགས་ཚུད་ནས། །རྒྱད་དོན་འཆད་ལ་འགྲན་ཆེ་མ་མཆིས་ཤིང་། །བཀའ་བྲིན་མཉམ་མེད་ཆོས་
 སྤྲིང་རྒྱ་མཆོལ། །སྤྲིང་ནས་འདུད་དོ་འདོད་དོན་འགྲུབ་པར་མཛོད། །དཔལ་ལྷན་ཆེ་བའི་ལེགས་
 བཞད་མཐར་ཐུག་པའི། །མཐའ་དུག་ཚུལ་བཞིའི་རྒྱས་བཏབ་དོ་རྩེའི་ཆོག །གསལ་བར་མཛད་
 གུང་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དགལ། །ཚུལ་དེར་དགོངས་ནས་སྤྲར་ཡང་དོ་རྩེ་འཆང་། །རང་གི་མཆན་
 བུས་གསལ་བར་མཛད་ལགས་གུང་། །དེ་ཡི་དོན་ཡང་རྟོགས་པར་དགའ་གྱུར་ནས། །མཁས་པ་དུ་
 མས་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་བ་ཡིས། །སྟོ་དམན་ནམས་ལ་པན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །རྩེ་བཅུན་སྟོ་མས་
 གདམ་པས་བརྒྱན་བ་ཡི། །ཆོ་རབས་མང་པོར་ཡང་ཡང་ལེགས་སྤངས་པའི། །རྒྱད་དོན་གསལ་

བྱེད་དགོངས་འགྲེལ་བཅུ་པར་བྲ། །རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་བའི་རྒྱུད་
ཀྱི་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་མ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྲ། བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་འཆད་པར་བྱེད་
པ་ལ། སྒྲོན་ཏུ་བསྟན་པ་སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། བྱེད་པ་ཏུ་རྒྱུད་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་དོན་
བཤད་པའོ།

དང་པོ་(སྒྲོན་ཏུ་བསྟན་པ་སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་
ཀྱི་སྤྱིས་བྱའི་འཇུག་དོགས་སུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བའི་སྒྲོ་བསྟན་
པའོ།

དང་པོ་(རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྤྱིས་བྱའི་འཇུག་དོགས་སུ་བསྟན་པ་)ནི། རྒྱལ་བའི་བསྟན་
པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྤྱིས་བྱའི་འཇུག་དོགས་ཡིན་ཏེ། ཐར་འདོད་ཀྱི་སྤྱིས་བྲ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་
ཏུ་གཉེར་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་འཁོར་བ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་ཡིན། འཁོར་བ་དེ་སྤོང་བར་
བྱེད་པ་ལ་འཁོར་བའི་ཅ་བ་བདག་འཛིན་སྤོང་དགོས་ལ། དེ་སྤོང་བ་ལ་བདག་འཛིན་དེའི་གཉེན་
པོ་བདག་མེད་ཉླགས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་རྒྱུད་ལ་སྤྱེད་དགོས། ལྟ་བ་དེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་
ལས་རིགས་པའི་ཚུལ་དང་། ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་བརྒྱ་ལྟ་མང་པོའི་སྒྲོ་ནས་སྟོན་ཅིང་། གདུལ་བྲ་
རྣམས་ལྟ་བ་དེ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་སྤྱིའི་ལུགས་ལ་
ལུགས་ཀྱང་ལྟ་བ་རྣམ་དག་དེ་མེད་པའི་བྱིར། ཐར་འདོད་ཀྱི་སྤྱིས་བྲ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཏུ་གཉེར་
བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་འཁོར་བ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་དང་ཉོན་མོངས་པ་
གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་གནས་འཁོར་བ་ཁམས་གསུམ་ཏུ་སྤྱེ་ཚུལ་བཞི་པོ་གང་རུང་གི་སྒྲོ་ནས།
འགྲོ་བ་རིགས་བྲག་པོ་གང་རུང་གི་ཕྱང་པོར་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་ཏེ་ཁམས་གསུམ་ཏུ་ཐོ་ཚུན་དང་
རིགས་བྲག་ཏུ་ཆོང་ཐོག་ལྟར་སྤྱེ་ཞི་རྒྱན་མར་བྲས་ཏེ། འཁོར་བ་འདི་མེ་འོབས་ལྟར་བཟོད་དགའ་

ཞིང་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་མཐོང་ནས། དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྐྱབས་སངས་རྒྱས་ལ་
 སྐྱབས་སུ་སོང་སྟེ་དེའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ནས་གྲོགས་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་དང་།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུངས་པ་བཞིན་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འདུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤེལ་
 མར་བསྟོད་པ་ལས། གཏིང་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ནི། རྒྱ་མཚོའི་ནང་ན་རྣམ་པར་གནས། །འདོད་
 ཆགས་ལ་སོགས་མི་བཟད་པའི། །རྩ་སྤྱི་གྱིས་ནི་ལུས་ཐོས་པས། །དེ་རིང་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་
 མཆི། །གང་ལ་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །གཏན་ནས་ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་ཞིང་། །གང་ཞིག་ལ་ནི་
 ཡོན་ཏན་ཀྱང་། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གནས་གྱུར་པ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་
 སྐྱབས་འགྲོ་ཞིང་། །དེ་བསྟོད་དེ་ནི་བཀུར་བ་དང་། །དེ་ཡི་བསྟན་ལ་གནས་པའི་རིགས། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འཁོར་བ་དེ་སྤོང་བ་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་སྤོང་དགོས་ཏེ། འཁོར་བ་འགྲུབ་པ་ལ་
 རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པ་བདག་འཛིན་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་
 བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མེད་དུ་རྩྱག་ཀྱང་བདག་འཛིན་ཡོད་ན་དེ་མ་ཐག་ལས་བསགས་ནས་ཡང་
 སྤིད་ཕྱི་མ་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་མེད་ན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་
 ཡོད་ཀྱང་ལས་ལ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་མེད་པས་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་སྤྱུ་གུ་མི་འགྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྩ་ལུད་སོགས་དང་བྲལ་བའི་ས་བོན་གྱིས་སྤྱུ་གུ་མི་བསྐྱེད་པ་དཔེ་དེ་བཞིན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆེན་སྤང་བ་ལས། རི་སྤིད་ལུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྤིད་དེ་ལ་ངར་
 འཛིན་ཡོད། །ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། །དེ་ལས་ཀྱང་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་།

རིགས་པའི་དབང་སྤྱག་གིས། སྤིད་པའི་སྤིད་ལས་རྣམ་བཞུལ་བའི། །ལས་གཞན་འཕེན་
 རུས་མ་ཡིན་ཏེ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བའི་རྩ་བ་

བདག་འཛིན་སྟོང་བ་ལ་བདག་འཛིན་དེ་དང་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་གོས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བ་རྣམ་དག་དེ་གོམས་པས་
བདག་འཛིན་དང་བདག་འཛིན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འཁོར་བའི་ཉེས་སྟོན་ཐམས་ཅད་འགག་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྟོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་ཕྱིར། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཉེས་
སྟོན་དང་། །འགལ་བ་རབ་ཏུ་བྱུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རིགས་གཉིས་ལས། བདག་མེད་བདག་
དང་འགལ་བ་ན། །བདག་མེད་མཐོང་བས་དེ་སྟུན་འབྱེན། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་ཞི་བ་ལྷས།
འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ཉི་བར་ཞི་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་
འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། འབྲུག་པ་ལས། ཉོན་མོངས་སྟོན་རྣམས་མ་ལུས་འཛིག་
ཆོགས་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་།

བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་
འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཅུ་ཤེས་ལས་ཀྱང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་ཐར། །ལས་དང་ཉོན་
མོངས་རྣམ་རྟོག་ལས། །དེ་དག་སྟོས་པས་སྟོས་པ་ཉིད། །སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་དེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་
ལས་རིགས་པའི་ཚུལ་དང་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་བརྒྱ་སྟག་མང་པོའི་སྟོན་སྟོན་ཅིང་། གདུལ་བྱ་
རྣམས་དེ་ལ་འབྲུག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་འཁོར་སྟོང་གི་ཁུས་པའི་མདོ་ལས། སྟོང་བ་ཞི་
བ་སྦྱེད་པ་མེད་པའི་ཚུལ། །མི་ཤེས་པས་ནི་འགྲོ་བ་འབྲུམ་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་དག་ཐུགས་རྗེ་ལྡན་
པས་ཐབས་ཚུལ་དང་། །རིགས་པ་བརྒྱ་སྟག་གིས་ནི་འབྲུག་པར་མཛད། །ཞེས་དང་།

སྟོང་འབྲུག་ལས། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས། །
ཞེས་དང་། རྩ་བོའི་བདེན་གཉིས་ལས་ཀྱང་། །ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་བརྒྱད་ཞི་དང་། །བཞི་སྟོང་

གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །ཆོས་ཉིད་འདི་ལ་གཞིལ་ཞིང་འབབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་སྤེལ་ལྟགས་ལ་ཞུགས་ཀྱང་ལྟ་བུ་ནས་དག་བསྟན་པ་མེད་དེ། དེ་
 ལས་གཞན་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ལྟགས་ལ་ཡང་མེད། ཕྱི་རོལ་སྤེལ་ལྟགས་བྱེད་ཀྱི་ལྟགས་ལ་
 ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཕྱི་རོལ་སྤེལ་ལྟགས་བྱེད་ཀྱི་ལྟགས་ལ་འཁོར་བའི་ཙུ་བ་བདག་འདི་སྤྲོད་
 བའི་ཐབས་མི་སྟོན་པ་ཅུ་མ་ཟད་ཀྱང་བཏགས་ཀྱི་བདག་སྤྲོད་བཏགས་ནས་ཉེས་པ་ཀྱང་ཀྱི་ཙུ་
 བ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་སྟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཕྱི་ནང་གི་བྱེད་པར་གང་
 གི་སྟོས་འབྱེད་པ་ཡིན་སྟུང་ན། མཁས་པ་ཁ་གཅིག་ལྟ་བུ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཁས་
 ལེན་མི་ལེན་ཀྱི་སྟོན་པ་འདོག་

ཁ་ཅིག་སྤྲོད་པ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཁས་ལེན་མི་ལེན་ཀྱི་སྟོན་པ་འདོག་ མཁས་
 པ་ཁ་ཅིག་གྲུབ་མཐས་སྟོ་ཁ་བསྐྱར་བའི་གང་ཟག་གང་ཞིག་ཡང་དག་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་
 མི་སྟོབ་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་དང་། དེ་གང་ཞིག་ཡང་དག་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སྟོབ་པའམ་བསྐྱབ་
 པ་མཐར་ཕྱིན་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པར་འདོག་ ཅེས་གསུངས། འཁྱི་བ་
 དང་ཇོ་པོ་རྗེ་ལ་སོགས་པས་སྐྱབས་འགྲོའི་སྟོན་པ་འདོག་པ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་
 ཡང་བཞེད་པས་རང་གི་ལྟགས་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་མི་
 ལེན་པ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་པ་དང་། དེ་གསུམ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ནང་པ་
 སངས་རྒྱས་པར་འདོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

⁷⁰
 གཉིས་པ་དེ་ལ་འདྲུག་པའི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བའི་སྟོན་པ་ལྟོན་པ་ནི། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་དེ་
 ལ་ཡང་ཐེག་པ་དམན་པ་བ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་
 གང་གི་སྟོས་འབྱེད་སྟུང་ན། ཆེད་དུ་བྱ་བ་རང་ཉིད་གཅིག་ཕྱིར་བྱེད་དུ་ཐོབ་བྱ་འཁོར་བའི་སྟག་

བསྐྱེད་ཅམ་ཞི་བའི་གོ་འཕང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་གི་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་གོ་འཕང་དུ་འགྲོ་བའི་
 ཐེག་པ་དེ་ལ་ཐེག་པ་དམན་པ་དང་། གང་ཟག་དེའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་ཆོས་ལ་ཐེག་པ་དམན་
 པའི་སྡེ་སྡོད་ཞེས་བྱ་ལ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་མཆོག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིར་དུ་ཐོབ་བྱ་མཆོག་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་གིས་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་གོ་འཕང་དུ་བསྐྱོད་
 པའི་ཐེག་པ་དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་གསུང་རབས་དེ་ལ་ཡང་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་ཅེས་བྱ་བའོ། །ཐེག་པ་དམན་པ་དེ་ལ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་རང་
 རྒྱལ་གྱི་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད། དེ་ཡང་ལམ་གྱི་ལུས་སྤྱི་འབྲས་ཐེག་དམན་གྱི་ཐེག་པ་ཞེས་གཅིག་
 ཏུ་བསྐྱེད་ལ། དབང་པོ་ལ་ཚོ་བརྟུལ་དང་འབྲས་བུ་ལ་མཆོག་དམན་གྱི་སྒོས་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་
 བྱེ་བས། སྤྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འབྲེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ཡང་རྒྱ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་དང་། འབྲས་བུ་གསང་སྤྲགས་རྩི་
 རྩེ་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དོན་ལ་འཇུག་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་དང་གསང་སྤྲགས་
 འབྲས་བུ་རྩི་རྩེ་ཐེག་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་གི་སྒོ་ནས་
 འབྲེད་པ་ཡིན་སྟེ་ན། གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་དབང་པོ་ཚོ་བརྟུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འབྲེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་
 ལྟར་ཡིན་ན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་ཡང་ཐེག་པ་མི་འབྲས་བ་བཞིར་གཞག་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུད་སྡེ་
 བཞིའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་དེ་ལ་དབང་པོའི་རིམ་པ་བཞིར་ཡོད་པའི་བྱིར།

ལམ་བསྐྱོད་པ་སྤྱིར་བྱུང་གྱི་སྒོས་འབྲེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ཡང་ཐེག་པ་སྤར་གཞག་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ལམ་བསྐྱོད་པ་སྤྱིར་བྱུང་གྱི་
 རིམ་པ་སྤར་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་པ་དང་མ་དེས་པ་ལ་འཇུག་པ་བྱུང་རྒྱའི་མདོ་ལས། སྤྲགས་

དང་སྒྲིང་པོ་ཆེའི་ཤིང་རྩ་ལྟ་བུ་སྤྱི་བ་གཉིས་དང་། ཟླ་བ་དང་ཉི་མ་ལྟ་བུ་སྤྱི་བ་གཉིས་དང་།
ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་རྩ་ལྟ་བུ་སྤྱི་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་གཉིས་ཡོད་པར་
གསུངས་ཤིང་། བསམ་བ་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྦྱོང་བ་ཕྱིན་དུག་ལ་སྦྱོབ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒྲིས་ཀྱང་
ཐེག་བ་གཉིས་སོ་སོར་འཛོག་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་སྦྱོབ་དགོས་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་པའི་
ཕྱིར། ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་སྒྲིས་ཀྱང་འཛོག་མི་རུས་ཏེ། འཕགས་པ་སྤྱུ་སྤྱུབ་ཀྱི་དབྱ་མའི་བསྟན་
བཅོས་དག་ཏུ་གཏན་ལ་བབ་པ་ལས་ལྟག་པའི་ལྟ་བ་སྤྱགས་ལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་ན་
ཡང་འབྱེད་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་འཛོག་རུས་ན། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་ལྟ་བ་
དབྱ་སེམས་གཉིས་སུ་ཡོད་པས། དེ་ལ་ཐེག་བ་གཉིས་སུ་འབྱེད་བྱང་བར་འགྱུར་རོ།།

ཐོབ་བྱ་འབྲས་བྱ་ལ་མཆོག་དམན་གྱི་སྒྲིན་སྤྱི་ཀྱང་འཛོག་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་
བྱ་སྦྱོན་ཀྱང་ཟད་དང་ཡོན་ཏན་ཀྱང་རྫོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་སུ་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་
གི་ལུགས་ནི་ལམ་གྱི་ལུས་མི་འབྲས་པའི་སྒྲིན་སྤྱི་འཛོག་ལ། དེ་ཡང་བསམ་བ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད། སྦྱོང་བ་ཕྱིན་དུག་དང་བསྐྱུ་བཞི་ལ་སྦྱོབ་བ་ཅམ་ཡོད་ཀྱི། འབྲས་བྱ་དག་པ་བཞི་
དང་། ད་ལྟ་ཉིད་ནས་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་སྒྲིམ་བ་མེད་པའི་ཐེག་བ་ནི། རྒྱ་བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པའི་ཐེག་བ་དང་། བསམ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། སྦྱོང་བ་ཕྱིན་དུག་ལ་སྦྱོབ་
པར་མ་ཟད་འབྲས་བྱ་དག་པ་བཞི་དང་། ད་ལྟ་ཉིད་ནས་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བསྒྲིམ་བ་ཡོད་པའི་
ཐེག་བ་དེ་ནི། འབྲས་བྱ་གསང་སྤགས་རྩི་རྩི་ཐེག་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ལོ།།

ཅིའི་ཕྱིར་གསང་སྤགས་ཞེས་བྱ་ན། གསང་ཞིང་སྤགས་པས་འགྲུབ་པ་སྦོད་མིན་གྱི་ཡུལ་མིན་
པས་དེ་ལ་མི་བསྟན་པས་ན་གསང་བ་དང་། སྤགས་ཀྱི་སྐད་དོན་ལྟར་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ཡིད་དང་ལྟ་ཡ་
སྦྱོབ་པ་ལ་འདུག་པས། ཡིད་འཁོར་བ་ལས་སྦྱོབ་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ན་སྤགས་ཞེས་བརྗོད་

བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། ཡི་གེ་སྒྲན་ཞེས་བྱ་བར་བཤད། །རྩ་ནི་སྒྲོབ་པར་བྱེད་པའི་
 རོན། །འཛིག་ཉེན་སྒྲོད་ལས་རྣམ་གྲོལ་བར། །གང་བཤད་དམ་ཆོག་སྒྲོམ་པ་སྟེ། །རྩོམ་གྱི་ལྷན་
 གྱིས་བསྐྱར་བ་ནི། །ཕྱགས་ཀྱི་སྒྲོད་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་
 འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་དག་པ་བཞི་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་
 བསྒྲོམས་ནས་ལམ་བཟོད་པའི་རོན་གྱིས་ན། འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ཞེས་བྱའོ། །འབྲས་བུ་དག་པ་
 བཞི་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་སྒྲུང་ལས་བྱུང་བའི་ཕོ་བྲང་དང་། མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་
 པའི་སྒྱུ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་འབྱོར་བ་དང་། འོད་ཟེར་གྱིས་རེག་པ་ཅམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་གངས་
 མེད་པ་རྩོམ་སེམས་དཔའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པའི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་རྩོམ་ཐེག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཟབ་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲོམ་པའི་
 སྒྲོ་ནས་ལམ་བཟོད་པར་བྱེད་པའི་རོན་གྱིས་ན་རྩོམ་ཐེག་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལ་འདིས་བཟོད་པ་
 ལམ་གྱི་ཐེག་པ་དང་། འདིར་བཟོད་པ་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །གསང་ཕྱགས་
 འབྲས་བུ་རྩོམ་ཐེག་པ་དེ་ལ་ཡང་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། བྱ་བའི་རྒྱུད་དང་སྒྲོད་པའི་རྒྱུད་
 དང་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དང་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དེ་རྒྱུད་སྟེ་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱར་གྱི་
 བརྩ་གསུམ་པ་ལས། དམན་པ་རྣམས་ལ་བྱ་བའི་རྒྱུད། །བྱ་མེད་རྣལ་འབྱོར་དེ་ལྟག་ལའོ། །རྣལ་
 འབྱོར་མཆོག་ནི་སེམས་ཅན་མཆོག་། རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་དེ་ལྟག་ལའོ། །ཞེས་དང་།

སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་རོན་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་གསང་ཕྱགས་འབྲས་བུ་རྩོམ་ཐེག་པ་ལ་ནི།
 འཇུག་པའི་སྒྲོ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། བྱ་བའི་རྒྱུད་དང་། སྒྲོད་པའི་རྒྱུད་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་དང་།
 རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་པའི་རྒྱུད་ཅས་སྦྱར་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་
 བཞིའི་བྱུང་པར་གང་གི་སྒྲོ་ནས་འཛིག་པ་ཡིན་སྟམ་ན། ལྟ་བུ་ཉེན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་མི་འབྱེད།

བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་མི་འབྱེད། ལམ་བཟོད་པ་ཐུར་བྱལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་མི་
འབྱེད། འབྲས་བུ་ལ་མཆོག་དམན་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་མི་འབྱེད། འོ་ན་རི་ལྷོང་ན། སྤ་རབས་པ་རྣམས་
ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་མང་དུ་བྱུང་ནའང་། རང་གི་ལྷགས་ནི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་
མི་འདྲ་བ་བཞིའི་སྒོ་ནས་འཛིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དང་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱོམ་པའི་ལྷ་པན་ཚུན་བལྟས་པ་ཙམ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་
བ་ལམ་དུ་བྱེད་ཀྱས་ཤིང་། དེ་ལས་ལྷག་པའི་བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་མི་ཀྱས་པའི་གང་ཟག་གི་ཆེད་
དུ་གསུངས་པའི་རྒྱད་དངོས་སམ་སྟེར་གཏོགས་གང་རུང་གི་རྒྱད་དེ། བྱ་རྒྱད་ཀྱི་འཛིག་བྱེད།

དེ་མ་ཟད་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱོམ་པའི་
ལྷ་པན་ཚུན་ཆོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་ཀྱས་ཤིང་། དེ་ལས་ལྷག་པའི་བདེ་བ་
ལམ་དུ་བྱེད་མི་ཀྱས་པའི་གང་ཟག་གི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱད་དངོས་སམ་སྟེར་གཏོགས་གང་
རུང་གི་རྒྱད་དེ་སྟོང་རྒྱད་ཀྱི་འཛིག་བྱེད། དེར་མ་ཟད་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱོམ་པའི་ལྷ་པན་ཚུན་འབྱུང་པའི་ལག་པ་བཅངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་ཀྱས་ཤིང་། དེ་ལས་ལྷག་པའི་བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་མི་ཀྱས་པའི་གང་ཟག་གི་
ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱད་དངོས་སམ་སྟེར་གཏོགས་གང་རུང་གི་རྒྱད་དེ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ཀྱི་
འཛིག་བྱེད།

བསྐྱོམ་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་
ཀྱིས། དངོས་ཀྱི་རིག་མ་དབང་པོ་གཉིས་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་
ཀྱས་པའི་གང་ཟག་གི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱད་དངོས་སམ་སྟེར་གཏོགས་གང་རུང་གི་རྒྱད་དེ།
རྣལ་འབྱོར་ཟླ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་འཛིག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། སམ་བྱུ་ཅུ་ལས། ཆོད་དང་ལྷ་དང་ལག་

ཁྱད་པར་གང་གི་སྒོ་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་སྟེ་ན། འདི་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྲུལ་ཆུང་སྟེ་མེད་
 ཀྱི་རྒྱུད་ལ་པ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་བརྗོད་བྱེད་ཆོག་གི་སྒོ་ནས་
 དང་། བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཛོག་ཚུལ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་སྤྲད་མོད་ཀྱང་། རང་གི་ལུགས་
 བེ། ཐབས་ཤེས་གཉིས་མེད་དུ་འཛོག་པའི་ཐབས་ཤེས་དང་། ཐབས་ཤེས་རེ་རེའི་རྒྱུད་དུ་འཛོག་
 པའི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་པོ་དེ། ཐབས་ཤེས་ཞེས་པའི་མིང་འདྲ་ཡང་དོན་མི་འདྲ་སྟེ། ཐབས་ཤེས་
 གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་འཛོག་པའི་ཐབས་ཤེས་མེ། ཐབས་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཤེས་རབ་
 སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་སྒོ་གཉིས་གྲུབ་ཏེ། རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལ།
 ཐབས་ཤེས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་
 ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་བརྗོད་བྱེད་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་འཆད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
 རྒྱུད་བྱི་མ་ལས། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྟོམས་འཇུག་པ། །རྣལ་འབྱོར་ཞེས་ནི་བཤད་པ་
 ཡིན། །གང་ཞིག་དངོས་མེད་ཤེས་རབ་སྟེ། །ཐབས་ནི་དངོས་པོའི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་།

ཀྱི་རྗོར་ལས། ཏེ་ཡིག་གིས་ནི་སྦྱང་རྗེ་ཆེ། །བརྗོད་ཤེས་རབ་ཅེས་བརྗོད་དེ། །ཤེས་རབ་
 ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྒྱུད། །དེ་ནི་ང་ཡིས་བཤད་ཀྱིས་ཉོན། །ཞེས་དང་། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་
 ལས་ཀྱང་། ཐབས་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་མིན། །ཤེས་རབ་གཅིག་པོས་འགྲུར་མ་ཡིན། །ཐབས་
 དང་ཤེས་རབ་སྟོམས་འཇུག་པ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྣལ་འབྱོར་གསུངས། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པ་བརྗོད་བྱེད་གཙོ་བོར་བྱས་
 ནས་འཆད་པའི་རྒྱུད་ཡོད་ཀྱང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་པ་མེད་དེ། རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་དུ་
 གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་འཛོག་པའི་ཐབས་ཤེས་གང་ཡང་མ་བསྟན་པའི་བྱིར། ཐབས་ཤེས་རེ་རེའི་

རྒྱུད་དུ་འཛོག་པའི་ཐབས་ཤེས་ནི། གཙོ་བོར་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་དགོས་ཀྱང་། འཛོག་
ཚུལ་པལ་ཆེ་བ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བཞག་དུ་ཡོད་པར་གསལ་སྒོན་ལས་གསུངས་ལ།
འདི་ལ་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་བར་དོ་སྦྱང་བྱེད་བཞིན་ལག་གི་ནམ་པ་ཅན་བསྒོམ་པ་ཡོད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་
གྱི་སྒོ་ནས་པ་རྒྱད། དེ་ལྟར་བསྒོམ་པ་མེད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྒོ་ནས་པ་རྒྱུད་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་
ཞེས་ཟེད། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་ཐབས་ཤེས་གྱི་དོན་ལྡོག་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་དང་། བར་
དོ་སྦྱང་བྱེད་དེ་གཉིས་ཀ་ཐབས་སུ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་གཟུགས་སྐྱེ་འགྲུབ་
བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ལུགས་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་ནམས་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒྲིན་བྱེད་དུ་བསྒོམ་པ་ལ།
སྦྱང་བཞིའི་རྒྱང་སེམས་ལས་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་སྐྱབ་པའི་སྒྲིན་བྱེད་དུ་སྒོམ་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་
དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞིའི་སྒྲིན་བྱེད་དུ་བསྒོམ་པ་གཙོ་ཆེ་
བའི་བསྐྱེད་རིམ་གཉིས་ལས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོ་སྒོན་པ་པ་རྒྱད། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ནས་གཉིས་པ་སྒོན་པའི་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་པ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་དུ་འཛོག་ཚུལ་
པལ་བ་ཡིན་ནོ།

གཙོ་བོར་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཛོག་པ་ནི། ཕྱི་ནང་གི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་
སྤྱི་བོ་ནས་དོ་རྩེ་ལོར་བར་དུ་པལ་པའི་ཡས་བབས་དང་། དེ་སྤྱི་གཙུག་དུ་སྒྲིག་པའི་མས་
བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་ལས་བརྩམས་པའི་བདེ་སྦྱང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཅལ་དུ་བརྟོན་ནས་
འཆད་ཅིང་། སྦྱང་བཞིའི་རྒྱང་སེམས་ལས་དག་མ་དག་གི་སྐྱེ་ལུས་སྐྱབ་ཚུལ་ཅལ་དུ་བརྟོན་ནས་
མི་འཆད་པའི་རྒྱུད་དངོས་སམ་སྤེར་གཏོགས་གང་རུང་གི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དེ། མ་རྒྱུད་ཀྱི་འཛོག་
བྱེད་ཡིན་ཏེ། བྱུར་གྱི་བརྩ་གསུམ་ལས། བཙུམ་ལྡན་འདས་རི་ལྟར་ན་ནལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་

མཚན་རབ་ཏུ་འབྲུག་པ་ལགས། རྡོ་རྗེ་འཛིན་གྱིས་གསུངས་པ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པའི་
 ཐབས། །འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་མར་བཞེད་དོ། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རབ་སྦྱར་བས། །གང་ཕྱིར་དེ་ཉིད་
 ལ་འབྲུག་པ། །རྣལ་འབྱོར་མ་ཡི་རྒྱད་ཅེས་བྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་
 མའི་རྒྱད་ཅེས་བྲ། ཞེས་རབ་སྦྱོར་པ་ཉིད་དང་ཐབས་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་གཉིས་
 དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་ཡིན་ལ། ཆོས་གཞུགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆོས་སྦྱེའི་
 ཐུན་མོང་མེན་པའི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པས་ན་མ་ཞེས་བྲ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་རྒྱད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ཤེས་རབ་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པའི་རྒྱད་ཡོད་ཀྱང་།
 མ་རྒྱད་ཡིན་པ་མེད་དེ། རྒྱད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་དུ་མ་རྒྱད་དུ་འཛོག་པའི་ཤེས་རབ་དེ་མ་བཟུན་
 པའི་ཕྱིར། སྒར་བཤད་པའི་བདེ་སྦྱོར་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པར་མ་
 ཟད། ཕྱི་ནང་གི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱང་འཆི་རིམ་རིམ་ལ་བཞུགས་དུ། སྦྱོར་གར་བསྐྱུས་ཏེ་ཐེམ་
 པ་ལས་བྱུང་བའི་སྦྱོར་བཞིའི་རྒྱང་སེམས་ལས། དག་མ་དག་གི་སྦྱུ་ལུས་སྦྱབ་ཚུལ་ཅལ་དུ་
 བཏོན་ནས་འཆད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱད་དངོས་སམ་སྒྲེར་གཏོགས་གང་རུང་གི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་དེ།
 པ་རྒྱད་ཀྱི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཚོ་ལས། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ལ་རྒྱད་རྒྱལ་
 དུ། །དེ་དང་དེ་ཡི་ཆོག་དབྱེ་ཤེས། །འོད་གསལ་སྦྱུ་མ་བདག་གིས་ནི། །སྦྱུ་མ་འཛིག་ཏེན་ལ་
 བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཅིའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་བྲ་ཞེན། ཐབས་དག་པའི་སྦྱུ་མའི་སྦྱུ་དང་ཤེས་རབ་དོན་གྱི་
 འོད་གསལ་གཉིས་སྦྱུ་དང་ཐུགས་སུ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་ཆོས་
 གཞུགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་གཞུགས་སྦྱེའི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པས་མ་ཞེས་
 བྲའོ། །དེས་ན་རྒྱད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ཐབས་བཞེད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྲས་ནས་སྦྱོན་པའི་རྒྱད་

ཡོད་ཀྱང་པ་རྒྱུད་ཡིན་པ་མེད་དེ། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་དུ་པ་རྒྱུད་དུ་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་
 ཐབས་དེ་མ་བསྟན་པའི་བྱིར། པ་རྒྱུད་དེ་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཐབས་རྒྱུད། ཞེ་སྤང་ཐབས་རྒྱུད།
 གཉི་མུག་ཐབས་རྒྱུད་གསུམ་དུ་ཡོད་ལ། འདོད་ཆགས་ཐབས་རྒྱུད་ནི། རྩོམ་སྤྱོད་པོ་རྒྱན་གྱི་
 རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་གཞན་ཡང་བཤད་བྱ་བ། །འདོད་ཆགས་ཐབས་ཆེན་པོ་ཡི་རྒྱུད། །ཞེས་པ་
 ནས། ལྷ་མོ་བསྟན་བཅོས་ལྷ་བརྒྱ་བདུན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འདིར་དངོས་སུ་སྟོས་པ་ཉིར་
 བདུན་དང་བཅས་པའི་ལྷ་བརྒྱ་དང་བདུན་པོ་དེ་ཡིན།

ཞེ་སྤང་ཐབས་རྒྱུད་ནི། གཤམ་རྩེ་གཤམ་དམར་ནག་འཛིགས་གསུམ་གྱི་སྟོར་གྱི་རྒྱུད་
 རྣམས་ཡིན། གཉི་མུག་ཐབས་རྒྱུད་ནི། རྩོམ་ཨ་ར་ལའི་རྒྱུད་ཡིན་པར་སྒྲ་མ་རྣམས་གསུང་
 རོ། །འདོད་ཆགས་ཐབས་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་དེ་ལ་རྩ་རྒྱུད་བཤད་
 རྒྱུ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་རྒྱུད་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་དོ།

རྩ་རྒྱུད་དེ་ལ་ཡང་། རྒྱུད་རྒྱས་པ་ཉི་མི་ལྔ་སྟོང་པ་གཅིག་དང་། བསྐྱུས་པ་ཤོ་ལོ་ག་སྟོང་
 གསུམ་བརྒྱ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། རྩ་བར་འཛོག་ཚུལ་དེ་ལ་ཡང་། དང་པོའི་
 བདག་པོ་ལ་རྩ་བའི་བདག་པོ་ཞེས་པ་ལྷ་བྱའི་དུས་སྤྱིའི་སྟོན་ནས། རྩ་བར་བཞག་པ་དང་། ཤིང་
 གི་ཡལ་ག་རྣམས་གང་དུ་འདུ་བའི་སྤྱོད་པོ་ལ། ཤིང་གི་རྩ་བ་ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་ཡལ་གའི་སྟོན་ནས།
 རྩ་བར་བཞག་པ་དང་། རྩ་བ་དང་འབྲེལ་པ་ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་འཆད་བྱ་འཆད་བྱེད་ལ་སྟོས་ནས། རྩ་
 བར་བཞག་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་ལས། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ལེའུ་བཅུ་བདུན་གྱི་རྩ་བར་བཞག་པ་ནི།
 དུས་སྤྱིའི་སྟོན་ནས་རྩ་བར་བཞག་པ་དང་། འདུས་པ་རྒྱུད་སྡེ་སྟོང་ཕྲག་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞིའི་རྩ་བར་
 བཞག་པ་ནི་ཡན་ལག་ལ་སྟོས་ནས་རྩ་བར་བཞག་པ་དང་། ལེའུ་བཅུ་བདུན་པོ་རྩོམ་སྤྱོད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་རྩ་བར་བཞག་པ་ནི། འཆད་བྱ་འཆད་བྱེད་ལ་སྟོས་ནས་རྩ་བར་བཞག་པ་ཡིན་

ནོ། །དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ཙ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་བདུན་གྱི་ཙ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཙ་རྒྱུད་མིན་ཏེ། ཙ་རྒྱུད་ལེའུ་
བཅུ་བདུན་པ་འདིས་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་བཤད་བྱར་བཀོད་ནས། དེ་ཙ་ལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པའི་
སྒོ་ཐུན་མོང་མིན་པ་གཞག་ཏུ་མེད་པའི་བྱིར། གསང་བ་འདུས་པ་རྒྱུད་སྡེ་སྡོང་ཐག་སྐྱུམ་ཙ་ཙ་
བཞིའི་ཙ་བ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཙ་རྒྱུད་མིན་ཏེ། རྒྱུད་སྡེ་སྡོང་ཐག་སྐྱུམ་ཙ་ཙ་བཞི་པོ་དེའི་བསྐྱུས་པ་
བཤད་བྱར་བཀོད་ནས་ཙ་ལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པའི་སྒོ་ཐུན་མོང་མིན་པ་གཞག་ཏུ་མེད་པའི་
བྱིར། ལེའུ་བཅུ་བདུན་པོ། རྩོམ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཙ་བར་བཞག་པ་དེ་ནི་ཙ་བ་ཡང་ཡིན།
ཙ་རྒྱུད་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་ཁས་སྦངས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་རང་ཉིད་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུར་གནས་ནས་རྒྱུད་གཞན་འཆད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་
འགྲེལ་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་གཞན་གྱིས་རང་ཉིད་འཆད་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་ནི་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ཡིན། འགྲེལ་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་གཞན་གྱིས་རང་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་
པར། རང་ཉིད་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུར་གནས་ནས་རྒྱུད་གཞན་འཆད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་དེ་བཤད་
རྒྱུད་ཀྱི་འཛོགས་བྱེད་ཡིན། བཤད་རྒྱུད་དེ་ལ་བྱག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཐུན་མོང་པའི་བཤད་རྒྱུད་གསུམ་
དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་རྒྱུད་གསུམ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྩོམ་མེད་པ། ཡེ་ཤེས་
རྩོམ་མེད་ཀྱན་ལས་བཏུས། ལྟའི་དབང་པོས་ཁྱུས་པའི་རྒྱུད་གསུམ་ནི། ཐུན་མོང་བཤད་རྒྱུད། ལྟ་མོ་
བཞིས་ཁྱུས། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། རྒྱུད་བྱི་མ་གསུམ་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་རྒྱུད་
ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་རྩོམ་མེད་པ། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། ལྟ་མོ་བཞིས་ཁྱུས་གསུམ་ནི་རིམ་ལྔ་ལས་
བཤད་རྒྱུད་དུ་གསུངས། ཡེ་ཤེས་རྩོམ་མེད་ཀྱན་ལས་བཏུས་སྟོན་བསྐྱུས་ལས་བཤད་རྒྱུད་དུ་
གསུངས། ལྟའི་དབང་པོས་ཁྱུས་པའི་རྒྱུད་སྟོན་གསལ་ལས་བཤད་རྒྱུད་དུ་གསུངས། རྒྱུད་བྱི་

མ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་མཁས་ཀྱིས་རྒྱུ་ཕྱི་མར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས། བཤད་རྒྱུ་དུ་གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་། ཐ་ག་ན་དང་། རྒྱལ་བས་བྱིན་གྱིས་བཤད་རྒྱུ་དུ་བཤད་པས་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་པར་བྱའོ། །དོ་རྩེ་འཕྲེང་བ་ལ་སོགས་པའི་བཤད་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དེ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟས་འདུས་པ་བཤད་བྱར་བཀོད་ནས། ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པའི་སྒོ་ཐུན་མོང་མིན་པ་རེ་རེ་གཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྒྱུ་ཕྱི་མའི་དོན་ལ་རྒྱུ་དེའི་རྒྱུ་ཕྱི་མ་ཡིན་ན། རྒྱུ་དེའི་ཅ་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། ལེའུ་བཙུ་བརྒྱུད་པ་དེ་འདུས་པའི་རྒྱུ་ཕྱི་མ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ཅ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེའི་རྒྱུ་ཕྱི་མ་ཡིན་ན་དེའི་བཤད་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ་ལྟ་མོ་བཞིས་ཁྱུས་དེ། ཐམས་ཅད་གསང་བའི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་དེའི་རྒྱུ་ཕྱི་མར་དེའི་འགྲེལ་བར་བཤད་ཀྱང་དེའི་བཤད་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེས་ན་རྒྱུ་ཕྱི་མ་འདི་འདུས་པའི་རྒྱུ་ཀྱང་ཡིན། འདུས་པའི་རྒྱུ་ཕྱི་མ་ཡང་ཡིན་དེའི་བཤད་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་འདོད་པར་བྱའོ།

དེ་འདུས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཅ་རྒྱུ་ལེའུ་བཙུ་བརྒྱུད་པོ་གང་དུ་གསུངས་པའི་གནས་དེར། སྟོན་པ་དོ་རྩེ་འཆང་དེ་གས་ཅ་རྒྱུ་གང་ལ་གསུངས་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་ལ། ཅ་རྒྱུ་ལེའུ་བཙུ་བརྒྱུད་པོ་དང་བཟོད་བྱ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་འདུས་པའི་རྒྱུ་ཕྱི་མ་ཡིན་ཏེ་ཅ་རྒྱུ་གསུངས་པའི་བྱིས་གསུངས་ཤིང་། གནས་དེར་སྟོན་པ་དོ་རྩེ་འཆང་གི་ཅ་རྒྱུ་གང་ལ་གསུངས་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་ལ་ཅ་རྒྱུ་ལེའུ་བཙུ་བརྒྱུད་པོ་འདི་ཐུན་མོང་བའི་དོན་དང་། སོ་སོའི་དོན་དཀའ་ཞིང་སྐྱས་པ་ལས་བཅུམས་ཏེ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་བཙུ་བརྒྱུད་པོ་དེ་བཤད་བྱར་བཀོད་ནས་དེས་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པའི་སྒོ་ཐུན་མོང་མིན་པ་གཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ཡོད་དེ་བྱི་

ལན་ལྷ་བཙུ་ཅ་ལྷའི་སྒོ་ནས་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་མཆན་དོན་དུ་བསྐྱས་ནས་འཆད་བར་
 བྱེད་པ་དེ་ཁྱོད་ཉིད་འཆད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོ་རྩེ་སྤྱང་པོ་རྒྱན་གྱི་
 རྒྱུད་དང་། སྤྱུ་འབྲུལ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་ནམས་གསང་བ་འདུས་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་
 རྒྱུད་དུ་ཁས་སྦྱང་བར་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། བཤད་རྒྱུད་དུ་
 འཛོགས་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་དག་མ་ཆང་ཡང་པ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་སོགས་སུ་བྱེ་བའི་སྒོ་ནས། རྒྱུད་དེ་
 རྒྱུད་གང་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར་གཏོགས་ཤིང་བརྟེན་བྱ་ཕྱོགས་མཐུན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པས་ན་
 དེ་ལྟར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་⁷⁰པ་(བྱེ་བྲག་ཏུ་རྒྱུད་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་བཞི། མཆན་གྱི་དོན། འགྱུར་གྱི་ཕྱག་
 གཞུང་གི་དོན། འཇུག་གི་དོན་ལོ།།

དང་པོ་(མཆན་གྱི་དོན་)ལ་གཉིས། མཆན་བསྐྱར་བ་དང་། མཆན་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་(མཆན་བསྐྱར་བ་)ནི། ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱ་གར་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བོད་ཀྱི་རི་སྒོ་ས་
 རྒྱ་བཀའ་པ་ལྷ་བྱ་ལས་ལོགས་སུ་གར་བས་ན་རྒྱ་གར་ཞེས་བྱ་འདོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ་
 འདུལ་བ་ཆེག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། མཉན་ཡོད་གནས་བཅས་ཅ་སྟག །ཕ་ར་ཏ་སི་ཡངས་པ་
 ཅན། །རྒྱལ་པོའི་ཁབ་སྟེ་དུག་པོ་སྟེ། །དེ་དག་གོང་ཁྱེར་ཆེན་པོར་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་གོང་ཁྱེར་
 ཆེན་པོ་དུག་ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་དེ་ལ་རྒྱ་གར་ཞེས་བརྟེན་བ་ཡིན་ལ། དེ་ན་སྤྱི་ཏྲ་སྟེ་ཡུལ་མི་
 རང་བཞིན་པ་སོ་སོའི་སྐད། ཨ་ཕ་ལྷོ་ལ་སྟེ་བུར་ཆག་གི་སྐད། བེ་ལ་ཅི་སྟེ་ལ་ཟའི་སྐད། སྐྱི་ཏྲ་
 སྟེ་ལོགས་པར་སྐྱར་བ་ལྟའི་སྐད་དེ་སྐད་རིགས་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། ལོགས་པར་སྐྱར་བ་
 སྐྱི་ཏྲ་སྟེ་སྐད་དུ་འགྲེལ་བ་འདིའི་མཆན་ལ། སྤྱི་ཏྲ་པོ་ཏྲ་ན་ལྷ་སྟེ་ཀྲ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་ལ།

དེ་མོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན། བ་དྲི་བ་ནི་སྒྲོན་མ། ལུ་ཉྱ་ན་གསལ་བར་བྱེད་པ། ལྷ་མ་ཞེས་བྲ། རྒྱུ་
ཀླ་ནི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའམ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་⁸⁵(མཚན་བཤད་པ་)ནི། ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲོན་མ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཞེས་བྲ། ལུ་མོད་དུ་
སྤྲས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་སྒྲོན་མེ་སྤར་བས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་ཅ། རྒྱད་དུ་སྤྲས་པའི་དོན་
ཟབ་མོ་རྣམས་འགྲེལ་བ་འདིས་གསལ་བར་བྱེད་པས་ན། སྒྲོན་མ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཞེས་
བྲལོ། ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཞེས་བྲ། མཐའ་དུག་དང་ཚུལ་བཞིའི་སྒྲོན་མ་ཅ་རྒྱད་ཀྱི་
དོན་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་འགྲེལ་བར་བྱེད་པས་ན་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ཞེས་བྲལོ།

གཉིས་པ་⁸⁵(འགྱུར་གྱི་ཕྱག་)ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གསུང་གི་མངའ་
བདག་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། ཞེས་པ་འདི་བྱང་། དེ་ཡང་རང་
དོན་མཐར་ཐུག་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ཐོབ་བྱུང་སེམས་པས་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ། གཞན་དོན་
མཐར་ཐུག་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ཐོབ་བྱུང་སེམས་པས་ན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། གསུང་གི་དབང་
ཕྱག་བརྟེས་པས་ན། གསུང་གི་མངའ་བདག་རྩལ་རེག་གི་རི་མ་སྤངས་ཤིང་སེམས་ཅན་མཐའ་
དག་ལ་བྱམས་པས་བྱབ་པས་ན། འཇམ་པའི་དཔལ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་གི་ངོ་མོར་
ལྷན་པའི་དོ་རྩེ་ནོན་པོ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། གང་གིས་ན། ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། རྩལ་རི་
ལྟར་དུ་ན། སྒྲོ་གསུམ་གྲུས་པའི་སྒྲོན་མ་སོ། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་ན། འགྲེལ་པའི་འགྱུར་
མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་དུ་ལོ།

གསུམ་པ་⁸⁵(གཞུང་གི་དོན་)ལ་གསུམ། ⁸⁷ཅ་རྒྱད་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ ¹³²ཅ་པའི་རྒྱད་
ཀྱི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་དངོས། རྒྱད་ཀྱི་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་⁸⁶(ཅ་རྒྱུད་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་)ལ་གསུམ། མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་འགྲེལ་བ་
བརྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ། ⁹⁰རྒྱུད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་བ། ¹²¹ལེའུ་སོ་སོའི་བསྟུས་
དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་འགྲེལ་བ་བརྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་)ལ་གཉིས། མཆོད་པར་བརྗོད་པར་
དང་བརྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི།

དང་པོ་(མཆོད་པར་བརྗོད་པ་)ནི། ཁྲབ་བདག་དཔལ་ལྷན་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔལ་བརྟུང་། །ཞེས་པ་
འདི་བྱང་། བརྟུང་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། གང་ལ་བརྟུང་ན། རྗེ་རྗེ་རིགས་ལྷ་པོ་ཀྱན་
ལ་ཁྲབ་པའི་བདག་པོ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བྱང་འཇུག་གི་དཔལ་རང་གི་ངོ་བོར་ལྷན་བ། མཉམ་
སྦྱར་ལས། རྗེ་རྗེ་སྦྱང་བ་ཉིད་དུ་བརྗོད། །སེམས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཙམ་ཉིད་དེ། །དེ་དག་བདག་ཉིད་
གྲུབ་པ་ནི། །རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔལ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེ་རྗེ་སྦྱང་བ་ཉིད་
མཐར་ཐུག་པ་དང་སེམས་དཔལ་ཡུལ་ཙན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་
པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞེན་ལག་གི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔལ་དེ་ལ་
བརྟུང་དོ། །གང་གིས་བརྟུང་ན་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་བརྟུང་དོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་བརྟུང་
ན། སྒོ་གསུམ་གྱས་པའི་སྒོ་ནས་བརྟུང་དོ། །དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་བརྟུང་ན། རང་ཉིད་སྦྱེས་
བྱ་དམ་པར་བསྟན་པ་དང་། གཞན་དང་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། འགྲེལ་བ་རྩོམ་པའི་བར་ཆད་ཞི་བའི་
ཕྱིར་དུ་བརྟུང་དོ།

གཉིས་པ་(བརྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་)ནི། སྟེ་ཞེས་པ་ལྷག་མ་འབྲེན་པའི་ཆོག་ཡིན་པས་བརྟུང་
ནས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟམ་ན། བཤད་ཅེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། གང་བཤད་ན། དཔལ་ལྷན་

རྒྱུད་རྒྱལ་རྒྱལ་བའི་འདུས་གང་གང་ཡིན་པ་དེ་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བྱང་
འཇུག་གི་དཔལ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་ལྷན་པས་ན་དཔལ་ལྷན།

རྒྱུད་དེ་ལ་དབྱེ་ན། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱུད་དང་། བརྗོད་བྱེད་སྒྲིའི་རྒྱུད་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ།
བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིའི་དོན་ནི་རྒྱན་ཆགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཞི་རྒྱུད་ཐབས་རྒྱུད་
འབྲས་བྱའི་རྒྱུད་གསུམ་དུ་ཡོད་ལ། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ནི་གཞི་རྒྱུད། རིམ་གཉིས་
བསྟེན་བསྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་ནི་ཐབས་རྒྱུད། མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་བྱང་འཇུག་དོ་རྗེ་འཆང་
གི་གོ་འཕང་ནི་འབྲས་བྱའི་རྒྱུད། གཞི་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་རིམ་
གཉིས་བསྟེན་བསྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་ཉམས་སུ་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བྱའི་རྒྱུད་མི་
གནས་པའི་སྤང་འདས་བྱང་འཇུག་དོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ཆེ་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ནི་
རྒྱན་ཆགས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་བྱི་མ་ལས། རྒྱུད་ནི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས། །རྒྱན་དེ་ནམ་
པ་གསུམ་འགྱུར་ཏེ། །གཞི་དང་དེ་བཞིན་རང་བཞིན་དང་། །མི་འཕྲོག་པ་ཡི་རབ་བྱེ་བ། །ནམ་པ་
རང་བཞིན་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། །དེ་བཞིན་མི་འཕྲོག་འབྲས་བྱའོ། །གཞི་ནི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། །གསུམ་
ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་གསུམ་བརྗོད་བྱར་ཅི་རིགས་པར་
སྟོན་པའི་དོ་རྗེ་འཆང་གི་བཀའ་ནི། བརྗོད་བྱེད་སྒྲིའི་རྒྱུད་ཡིན། །ཤེས་པ་དང་། །ཨ་རྩ་ཡ་ག་རས་
གཞི་རྒྱུད་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་བཤད་དོ། །

རྒྱུད་ཀྱན་གྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་ན་རྒྱལ་པོ། དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་
གསུང་བླགས་ཀྱི་གསང་བའི་གནད་མ་ལུས་པར་བརྗོད་བྱར་འདུས་པས་ན་རྒྱལ་བའི་འདུས་
གང་ཞེས་བྱའོ། །དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་རྒྱལ་རྒྱལ་བའི་འདུས་གང་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་པར་
གསུམ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་པར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་པར། རྟོགས་དཀའ་

བའི་བྱང་པར། བརྗོད་བྱའི་བྱང་པར་གསུམ་དང་ལྔ་ན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་པར་བཤད་པའི་
 ལེགས་བཤད་ཀྱི་བྱང་པར་དང་ཡང་ལྔ་ན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེ་ཀྱན་
 ལས་བཏུས། ལྷ་མོ་བཞེས་ལུས། རྟོ་རྟེ་ཕྱེད་བ། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། ལྷ་དབང་གིས་ལུས་པའི་
 རྒྱུད། རྒྱུད་ཕྱི་མ་སྟེ། བཤད་རྒྱུད་ཆེན་པོ་དུག་གི་ཆོག་དོན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་རྣམ་པར་སྤྱོད་ནས་
 ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་དཀའ་བའི་བྱང་པར་དང་ལྔ་ན་པ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་
 དུག་དང་ཚུལ་བཞེས་འཆིང་བས་བཅིངས་པས་ཏེ་རྒྱས་བཏབ་པས་ན། ལམ་འདི་ལ་བརྟེན་པའི་
 རྒྱལ་སྤྱི་ས་ཐོབ་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་
 གཞན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་བྱའི་བྱང་པར་དང་ལྔ་ན་པ་ཡིན་
 ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་བདག་པོ་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དོན་ཐམས་ཅད་ལམ་རིམ་པ་
 གཉིས་སུ་གནས་ཤིང་། དེ་ལས་མི་འདའ་བར་རྒྱས་བཏབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་གིས་བཤད་
 བ་དཔལ་ལྔ་རྒྱུ་བླ་བ་གྲགས་པ་བདག་གིས་བཤད། ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་བཤད་ན་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་
 གང་དང་གང་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་འདི་དང་འདིས་འཆད་ཅེས་ཅ་བཤད་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་མན་ངག་
 ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་གང་དང་གང་མཐའ་དུག་དང་ཚུལ་བཞེས་པོ་འདི་དང་འདིས་འཆད་ཅེས་རྒྱ་གྲོལ་
 ཚུལ་གྱི་མན་ངག་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དོན་རྣམས་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བཞོད་ཚུལ་གྱི་མན་ངག་
 གསུམ་པོ་འདི་ནི་མགོན་པོ་ལྷ་སྐུ་ལས་རྟེན་པའི་རིམ་པ་རི་ལྟ་བ་བཞེན་དུ་བཤད་དོ།

དཔལ་ལྔ་རྒྱུ་རྒྱལ་རྒྱལ་པའི་འདུས་གང་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཅ་བཤད་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་
 མན་ངག་དང་ལྔ་རྒྱུ་པའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་དགོས་ཏེ། བྱོད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་
 བྱང་པར་དེ་དང་ལྔ་རྒྱུ་པའི་ཕྱིར། བྱོད་རྒྱ་གྲོལ་ཚུལ་གྱི་མན་ངག་དང་ལྔ་རྒྱུ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡང་
 འཆད་དགོས་ཏེ། བྱོད་རྟོགས་དཀའ་བའི་བྱང་པར་དང་ཡང་ལྔ་རྒྱུ་པའི་ཕྱིར། བྱོད་རྒྱུད་དོན་

ཐམས་ཅད་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྐྱས་ཚུལ་གྱི་མན་ངག་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོན་ས་ཀྱང་འཆད་དགོས་
ཏེ། ཁྱོད་བརྗོད་བྱའི་ཁྱད་པར་དང་ཡང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་⁸⁷ (རྒྱད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་)ལ་ཡང་གཉིས། རྒྱད་ཀྱི་དོན་ཀྱན་བསྐྱས་ཏེ་
བསྟན་པ་དང་། རྒྱད་བཤད་ཐབས་གྱི་མན་ངག་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་(རྒྱད་ཀྱི་དོན་ཀྱན་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། རྒྱད་ཀྱི་དོན་ཀྱན་བསྐྱས་ན་དུ་ཞིག་ཏུ་འདུ་
བ། རྒྱད་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་ཚད། སྟོན་དུ་རིམ་ལྡེ་ལ་བསྐྱབས་ནས་ཕྱིས་རྒྱད་ལ་འཇུག་
པར་གདམས་པའོ།།

དང་པོ་(རྒྱད་ཀྱི་དོན་ཀྱན་བསྐྱས་ན་དུ་ཞིག་ཏུ་འདུ་བ་)ལ་གཉིས། རིམ་པ་ལྡེ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཉིད་དུ་
རྒྱད་ཀྱི་དོན་ཀྱན་འདུ་བར་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་(རིམ་པ་ལྡེ་བསྟན་པ་)ནི། འོ་ན་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་ཁྱོད་འདུས་པའི་རྒྱད་འཆད་
ན། ལམ་རིམ་པ་དུ་ཞིག་ཏུ་བརྟུས་ནས་འཆད་པ་ཡིན་སྟེ་ན། བསྐྱེད་རིམ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་
རིམ་པ་ལྡེ་བསྐྱས་ནས་འཆད་དོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ལ། གསང་སྤགས་སྐྱེ་རབ་སྐྱབ་བྱེད། །ཅེས་
པ་ནས། ཟུང་འཇུག་ཅེས་བྱ་ལྡེ་བ་སྟེ། །ཞེས་པའི་བར་འདི་བྱང་། དེ་ཡང་གསང་སྤགས་ཀྱི་སྐྱེ་
རབ་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ནི། རིམ་པ་ལྡེ་ནང་ནས་རིམ་པ་དང་པོ་ཡིན་
བྱས་པ་ལ།

ཁོ་ན་རེ། མི་འཐད་དེ་རིམ་ལྡེ་ལས་རྒྱང་སྤགས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོ་རྗེ་བརྒྱས་པ། རིམ་ལྡེ་
ནང་ནས་རིམ་པ་དང་པོར་གསུངས་ཤིང་། སྐབས་འདིར་གསང་སྤགས་ཞེས་པ་རྒྱང་སྤགས་
དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོ་རྗེ་བརྒྱས་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སྟོན་མེད་དེ། སྐབས་དེར་རྒྱད་

དོན་ཐམས་ཅད་རིམ་བུ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་དང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྷའི་སྐུ་ལ་སྐྱུ་དང་། རྫོགས་རིམ་པའི་ལྷའི་སྐུ་ལ་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་སྐུ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མང་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། རྫོང་བརྒྱས་མཐར་ཕྱིན་པའི་འོག་ཏུ་ཕྱི་ནང་གི་
 ཐབས་གཉིས་ཀྱིས་དྲངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་པའི་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་
 སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ཅམ་ཞིག་ནི། རིམ་བུ་ལྷའི་ནང་ནས་རིམ་བུ་གཉིས་པ་སེམས་དམིགས་
 ཀྱི་རིམ་བུ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་དངོས་སུ་གསུངས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། རྫོགས་རིམ་གྱི་ལུས་
 དབེན་དང་། རྫོང་བརྒྱས་ཡང་སེམས་དམིགས་ཀྱི་རིམ་བུ་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ནོ། །ཅམ་གྱི་སྐྱུ་ནི་
 སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་དུས་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་གཙོ་དོ། །སེམས་དབེན་གྱི་
 རྒྱུ་སེམས་ཅམ་ལས་བསྐྱུས་པའི་ལྷ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་མིང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་བསྟན་པ་
 ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པས་ན་ཡིད་དུ་འོང་བ། འཇང་ལུས་རྩོུ་སེམས་དཔའི་སྐུའི་རིམ་བུ་ནི།
 རིམ་བུ་ལྷའི་ནང་ནས་རིམ་བུ་གསུམ་པ་སྐྱུ་ལུས་ཀྱི་རིམ་བུ་འོ། །

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྐྱུ་མའི་སྐུ་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་འོད་གསལ་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དག་
 པར་བྱས་པ་ལས་བྱང་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི། རིམ་བུ་ལྷའི་ནང་ནས་རིམ་བུ་བཞི་པ་འོད་
 གསལ་གྱི་རིམ་བུ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་གཙོ་བོའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྐྱུ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་
 འཇུག་པའི་ཐབས་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱང་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་བུ་བསྐྱུད་དོ། །དོན་གྱི་འོད་
 གསལ་གྱི་རྒྱུ་སེམས་ཅམ་ལས་བྱུང་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐུ་དང་དོན་དམ་
 བདེན་པ་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སྐུ་དང་སྐྱུ་གསུམ་སུ་
 རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བ་གང་ཡིན་པ་མཚན་བྱང་འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རིམ་བུ་ལྷའི་ནང་ནས་རིམ་
 པ་ལྷ་བུ་བྱང་འཇུག་གི་རིམ་བུ་འོ། །

གཉིས་པ་⁹⁰(དེ་ཉིད་དུ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཀྱན་འདུ་བར་བསྟན་པ་)ནི། སྤར་བ་འདད་པའི་རིམ་པ་ལྟ་བོ་འདི་ནི་
 རྫོ་རྩེ་འཆང་སྐྱབ་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གི་ཐབས་ཀྱན་གྱི་ནང་ནས་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྤར་བ་འདད་པའི་རིམ་པ་ལྟ་བོ་འདིར་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་པོ་ཀྱན་གྱི་གནད་མེད་མི་རུང་ནམས་བྱེད་ལས་
 གྱི་སྒོ་ནས་འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་⁹⁰(རྒྱུད་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་ཆད་)ནི། སྤར་བ་འདད་པའི་རིམ་པ་ལྟ་བོ་འདི་ལས་
 བཅུམས་པའི་དབྱེ་བ་ཡང་། གླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སོ་སོར་རྒྱ་ཆེར་སྒྲོས་པའི་རིམ་པ་ནམ་པ་མང་བོ་ཡོད་
 བ་ནམས་ཀྱང་། སྤར་བ་འདད་པའི་རིམ་པ་ལྟ་བོ་འདིར་ཡང་དག་པར་འདུ་བར་སྐྱབ་པ་པོ་གང་
 གིས་ཤེས་ཤིང་རིག་པ་དེ་ནི་རྒྱུད་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་ཆད་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །གླ་མེད་
 གྱི་རྒྱུད་གཞན་གྱི་དོན་ནམས་འདིར་བ་འདད་པའི་ལམ་རིམ་པ་ལྟ་བོ་དེར་འདུ་བར་ཤེས་ཚུལ་དེ་
 ཡང་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། རྣམ་འགྱུར་གླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱན་གྱི་དགོངས་པས་འབྲས་བུ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་ཆོགས་པའི་བྱང་
 འཇུག་ཐོབ་བུ་མཐར་ཐུག་དུ་ཡོད་པ་ནི་འབྲས་ལ། དེ་རང་གི་རིགས་འབྲའི་རྒྱ་ལས་སྐྱབ་དགོས་
 བས་དེའི་སྔོན་དུ་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་འགོ་དགོས་པས་འདུས་པ་འདིར་བ་འདད་པ་རི་ལྟར་བ་བཞིན་
 དུ། གླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་འབྲས་བུ་ཤེས་པ་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྔོན་དུ་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ། དེའི་སྔོན་
 དུ་མ་དག་པའི་སྐུ་ལུས། དེའི་སྔོན་དུ་སེམས་དབེན། དེའི་སྔོན་དུ་ངག་དབེན། དེའི་སྔོན་དུ་ལུས་
 དབེན། དེའི་སྔོན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་གྲ་རག་མཐར་ཕྱིན་པ། དེའི་སྔོན་དུ་དབང་བསྐྱར་བ། དེའི་སྔོན་
 དུ་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་སྐྱངས་པ་ནམས་འགོ་དགོས་པ་འདུས་པ་འདིར་བ་འདད་པ་རི་ལྟར་བ་
 བཞིན་དུ་གླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གཞན་ལའང་འབྲས་བུ་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྒྱུད་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་

ཤེས་ཚད་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། འདུས་པ་ནས་བཤད་པ་རི་མ་རི་བཞིན་སྒྲ་མེད་གྱི་རྒྱུད་གཞན་
ལ་བཤད་དགོས་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

⁹⁰གསུམ་པ་(སྟོན་དུ་རིམ་ལྔ་ལ་བསྐྱབས་ནས་བྱིས་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པར་གདམས་པ་)ནི། སྟོན་དུ་འབགས་
པ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གཞུང་ཕྱན་རྣམས་ལས་འབྱུང་བའི་སྒྲགས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། སེམས་ལ་
དམིགས་པའི་རིམ་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་ལུས་གྱི་རིམ་པ་དང་། སྒྱུ་ལུས་རྣམ་པར་དག་པ་འོད་
གསལ་གྱི་རིམ་པ་དང་། གཉིས་མེད་བྱང་འཇུག་གི་རིམ་པ་སྟེ། རིམ་པ་ལྔས་བསྐྱུས་པའི་གནད་
གྱི་དོན་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། བྱིས་མཐའ་དུག་པ་ཅན་གྱི་ཅ་བའི་རྒྱུད་འཆད་
པ་དང་ཉན་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་དུ་རིམ་པ་ལྔ་ལ་བསྐྱབས་ནས། བྱིས་རྒྱུད་ལ་
ཞུགས་ན་རྒྱུད་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་⁹⁰པ་(རྒྱུད་བཤད་ཐབས་གྱི་མན་ངག་བསྟན་པ་)ལ་བཞི། གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་འདུས་
པའི་རྒྱུད་གྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ། ⁹⁵རྒྱན་བདུན་གྱི་སྟོན་ནས་མ་བཤད་ན་དེའི་དོན་མི་རྟོགས་པར་བསྟན་
པ། ⁹⁶དེས་ན་རྒྱན་བདུན་གྱིས་བཤད་དགོས་པར་བསྟན་པ། ⁹⁶རྒྱན་བདུན་གྱི་བཤད་པ་དངོས་སོ།

དང་པོ་(གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་འདུས་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ་)ལ་གཉིས། འདུས་པ་རྒྱུད་སྟེ་
ཀུན་གྱི་ཅ་བར་བསྟན་པ་དང་། མདོ་སྟེ་⁹⁵ཀུན་གྱི་ཟ་མ་རྟོག་ཏུ་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(འདུས་པ་རྒྱུད་སྟེ་ཀུན་གྱི་ཅ་བར་བསྟན་པ་)ནི། གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་འདུས་པའི་
རྒྱུད་འདི་རྒྱུད་སྟེ་ཀུན་གྱི་ཅ་བ་དང་། མདོ་སྟེ་ཀུན་གྱི་ཟ་མ་རྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆེ་བ་གཉིས་དང་
ཕྱན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། རི་སྟོན་ཡ་ར་ལ་རྟའི་བར་ཞེས་པ་ནས། དེ་བས་དེ་ནི་རྒྱུད་གྱི་ཅེ། །ཞེས་
པའི་བར་ལོ་ལོ་ཀ་གཉིས་གསུངས། དེ་ཡང་རི་སྟོན་དེ་ཀུན་ནས་རྒྱུད་སྟེ་གང་དང་གང་གི་མཚན་

གྱི་མཐའ་ན། ཡ་ར་ལ་ཕ་སྟེ་མཐར་གནས་གྱི་སྟེ་བ་དང་། ཤ་ཤ་ས་ཏ་སྟེ་ངོ་བའི་སྟེ་བ་དང་། ཀ་
ཁ་ག་ལྟ་ད་སྟེ་ཀ་སྟེ་དང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ་སྟེ་ཅ་སྟེ་དང་། ཏ་ཐ་ཏ་ཏ་སྟེ་ཏ་སྟེ་དང་། ཏ་ཐ་ད་ཉ་ན་
སྟེ་ཏ་སྟེ་དང་། བ་མ་བ་ལྟ་མ་སྟེ་བ་སྟེ་སྟེ་གསལ་བྱེད་གྱི་མཐའ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་སྟེ་དེ་དང་དེའི་ཅ་བ་
ཡིན་བར་མ་ཟད་དབྱངས་གྱི་མཐའ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་སྟེ་དེ་དང་དེའི་ཅ་བ་ས་མ་ཇའི་ཡེ་གོ་གསུམ་
ཡིན་བར་རབ་ཏུ་སྒྲོན་གསལ་ལས་བཤད། ཨོ་ཨུཾ་ཧྱུྃ་གི་ཡི་གོ་གསུམ་ཡིན་བར་ན་རོ་ཏ་བས་
བཤད། དེ་ཡང་རབ་ཏུ་སྒྲོན་གསལ་གྱིས་འདུས་བའི་སྒྲོན་ས་འདུས་བ་ངོས་བཟུང་། ན་རོ་ཏ་
བས་འདུ་རྒྱུའི་སྒྲོན་ས་འདུས་བ་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གོ་དེ་དག་རྒྱུད་
སྟེ་དེ་དང་དེའི་མཆན་གྱི་མཐར་ཡོད་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་ལ་ས་
ཐུད་ཇ་ཡ། ཞེས་ཡ་མཐའ་ན་ཡོད་བ་དང་། དགོངས་བ་ལུང་སྟོན་ལ་བླ་ཀ་ར་ཏ་རྟེ། ཏ་མཐའ་ན་
ཡོད་བ་དང་། རྡོ་རྗེ་བྱེད་བ་ལ་བཟླ་མ་ལ་སྟེ་ལ་མཐའ་ན་ཡོད་བ་ལྟ་བུའོ། །

འདུས་བ་རྒྱུད་སྟེ་ཀུན་གྱི་ཅ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤིང་སྟོང་པོ་དེ་ལ་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་ལ་
སོགས་བ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། གང་དུ་འདུ་བའི་གནས་སྟོང་བུ་ཡིན་བ་བཞིན་དུ། རྒྱུད་སྟེ་བཞི་པོ་
ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འདུས་བ་འདིར་བཤད་བའི་ལམ་རིམ་བ་ལྟ་པོ་འདིར་བྱེད་
ལས་གྱི་སྒྲོན་ས་འདུ་བས་ན། འདུས་བ་རྒྱུད་སྟེ་ཀུན་གྱི་ཅ་བར་བསྟན་བ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྟེ་
བཞི་པོ་ཀུན་གྱི་ལམ་གྱི་གནད་རྣམས་འདིར་བཤད་བའི་ལམ་རིམ་བ་ལྟ་པོ་འདིར་བྱེད་ལས་གྱི་
སྒྲོན་ས་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྟེ་བཞི་པོ་ཀུན་གྱི་ལམ་གྱི་བྱེད་ལས་ནི་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་
དངོས་བྱུང་སྐྱབས་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་འདུས་བ་འདིར་བཤད་བའི་ལམ་རིམ་བ་ལྟ་པོ་འདིས་ཆང་
བར་སྐྱབ་རུས་ཤིང་། རུད་པར་དུ་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་གཟུགས་སྐྱའི་རིགས་མཐུན་གྱི་རྒྱུའི་
གཙོ་པོ་དག་མ་དག་གི་སྐྱེ་ལུས་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་ཅིང་། རྒྱུད་སྟེ་བཞི་པོ་ཀུན་གྱི་ཆེད་དུ་

བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ནམས་ཀྱང་འདུས་པ་འདིར་བཤད་པའི་འོད་གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་རང་རྒྱད་
ལ་བསྐྱེད་ནས་འཆང་རྒྱ་དགོས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་⁹³ (མདོ་སྡེ་ཀུན་གྱི་ཟ་མ་ཏོག་ཏུ་བསྟན་པ་)ནི། ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་འདོད་ཆགས་ལ་སྦྱོང་བ་ཉི་
ཁྲི་ཆིག་སྟོང་། ཞེ་སྒང་ལ་སྦྱོང་བ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་། གཏི་ཐུག་ལ་སྦྱོང་བ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་། དུག་
གསུམ་ཆ་མཉམ་ལ་སྦྱོང་བ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་
ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པའི་སྦྱོང་རིམ་པོ་ཆེ་འཇུག་པའི་ཟ་མ་ཏོག་ལྟ་བུ་ནི་
དཔལ་ལྷན་འདུས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
བརྗོད་བྱ་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་འདིར་བཤད་པའི་ལམ་རིམ་པ་ལྟ་བུ་པོ་འདིར་བྱེད་ལས་ཀྱི་སློན་སྐུ་
འདུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་བྱེད་ལས་ནི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདུས་པ་འདིར་བཤད་པའི་ལམ་རིམ་པ་ལྟ་བུ་པོ་འདིས་
ཆང་བར་སྦྱབ་ཀྱས་ཤིང་།

ཁྱད་པར་དུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཆོས་སྐྱའི་རིགས་མཐུན་གྱི་རྒྱ་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆང་
བར་མ་ཟད། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་གཟུགས་སྐྱའི་རིགས་མཐུན་གྱི་རྒྱ་དག་མ་དག་གི་སྦྱ་ལུས་
ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆང་ཅིང་། ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ནམས་
ཀྱང་འདུས་པ་འདིར་བཤད་པའི་འོད་གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་རང་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ནས་འཆང་རྒྱ་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདུས་པ་དེ་ནི་རྒྱད་སྡེ་ཀུན་གྱི་ཅེ་མོ་སྟེ་མཐོ་ཤོས་ཡིན་ཏེ། འདུས་པ་རྒྱད་སྡེ་
ཀུན་གྱི་ཅེ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་ཀུན་གྱི་ཟ་མ་ཏོག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་བས་ན་སྟེ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་⁹³ (རྒྱན་བདུན་གྱི་སློན་སྐུ་མ་བཤད་ན་དེའི་དོན་མི་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་)ནི། འདུས་པའི་རྒྱད་

དོན་ལ་རྒྱད་ཉན་པ་པོ་རྣམས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མགོ་འཁོར་བས་ཏེ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།
འདུས་པའི་རྒྱད་འདི་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཉུང་ཞིང་། བརྫོད་བྱའི་དོན་མང་བས་སྒོས་རྟེན་པར་
དཀའ་ཞིང་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་པའི་རྒྱད་འདི་ནི་རྒྱན་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་
བཤད་དགོས་ལ། རྒྱན་བདུན་པོ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་བདུན་པོ་
དེ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

⁹³གསུམ་པ་(དེས་ན་རྒྱན་བདུན་གྱིས་བཤད་དགོས་པར་བསྟན་པ་)ནི། རྒྱན་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་མ་
བཤད་ན་རྒྱད་དོན་རྟོགས་པར་མི་རྟོགས་པ་དེ་བས་ན། ལྷ་མ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཀའ་
འིན་ཏེ་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱན་བདུན་གྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་འབད་བ་
ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་འདོད་པ་ཡིས་རྒྱན་རྣམས་པ་བདུན་
པོ་དེའི་དབྱེ་བ་རྣམས་པར་བཤད་པར་བྱའོ།

བཞི་⁹³པ་(རྒྱན་བདུན་གྱི་བཤད་པ་དངོས་)ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ། ⁹⁷རྒྱས་པར་བཤད་པ།
¹²¹མཐུག་བསྟུ་བའོ།

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱན་ཞེས་བྱ་ན། དཔེར་ན། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་སྐྱེས་བྱ་
གཟུགས་བཟང་པོ་ལ་མཛེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་ན་རྒྱན་གདུ་བྱ་ལ་སོགས་པས་སྒྲིས་པ། གསལ་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱན་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་ཤར་བ་ན་མེད་ལྷན་རྣམས་དཀའ་བ་བསྐྱེད་པས་ན་རྒྱན་ཞེས་བརྫོད་པ་
ལྟར། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་བཟང་པོ་ལ་མཛེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་མཐའ་དྲུག་དང་ཚུལ་
བཞིས་སྒྲོས་པ། གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་འདིའི་ནང་དུ་ཤར་བ་ན་མཐས་པ་རྣམས་ཡིད་
འཕྲོག་པར་བྱེད་པས་ན་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། རྒྱན་དེ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་ཉེར་བརྒྱད། བསྟུ་

ན་བདུན་དུ་ཡོད་དེ། སྐྱེང་བསྐྱེང་བ་ཡི་གངས་ནི་ལ། །ཚུ་ལ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ལ། །རྒྱས་
བཤད་མཐའ་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་། །བཤད་པ་ཡང་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །ལྷ་པའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས། །དྲུག་
པའི་དབྱེ་བ་ལྷ་དང་ལྷན། །བདུན་པའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། །རྒྱན་རྣམས་མདོ་རྩ་བ་སྐྱུས་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གང་ལ་བརྒྱན་ན་ཅ་རྒྱུད་ལ་བརྒྱན། །ཚུ་ལ་རི་ལྟར་དུ་བརྒྱན་ན།
རོ་ལོ་ཐ་དད་པ་དང་། ཐ་མི་དད་པའི་ཚུ་ལ་གྱི་ཅི་རིགས་པར་བརྒྱན་ནོ། །

གཉིས་པ་⁹⁶ (རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་བཞི། །རྒྱན་བདུན་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། །རྒྱན་བདུན་གྱི་
དོན་སོ་སོར་བཤད་པ། ¹²⁰འཆད་ཚུ་ལ་དེ་རྟེན་དཀའ་བས་འདོར་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ། ¹²¹བཤད་
རྒྱུད་ལ་མཁས་པར་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་བཟུང་བར་གདམས་པའོ། །

དང་པོ་(རྒྱན་བདུན་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་)ནི། །བཤད་རྒྱུད་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེ་ཀུན་ལས་བདུས་གྱི་
རིས་སུ་འབྱང་ནས་རྒྱན་རྣམ་པ་བདུན་པོ་རྣམས་གྱི་དབྱེ་བ་རྣམས། །མདོར་བསྟན་གྱི་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་དབྱེ་བ་རེ་རེའི་ངོས་འཛིན་བསྟན་པ་དག་ནི། །ཆེ་བ་གྲགས་པ་བདག་གིས་བཤད་པར་
བྱའོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱན་བདུན་གྱི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་དྲུག་ །གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་སྐྱེང་བསྐྱེང་
བའི་རྒྱན། ¹⁰⁰བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྐྱེད་པ་འཆང་རྒྱ་ཚུ་ལ་གྱི་རྒྱན། ¹⁰⁴གཞུང་དོན་རི་ལྟར་
འབྲེལ་བ་མཐའ་དྲུག་དང་ཚུ་ལ་བཞིའི་རྒྱན། ¹¹⁵ཉན་པ་ལོ་གང་ལ་དོན་གང་འཆད་པ་འཆད་ཚུ་ལ་གྱི་
རྒྱན། ¹¹⁷རྒྱུད་ལ་འདུག་པའི་གང་ཟག་ཉན་པ་པོའི་རྒྱན། ¹²⁰དགོས་པ་བདེན་གཉིས་ངེས་པའི་རྒྱན་
བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་སྐྱེང་བསྐྱེང་བའི་རྒྱན་)ལ་གཉིས། །⁹⁸དེ་བ་དང་ལན་ནོ། །⁹⁸

⁹⁷དང་པོ་(ཟི་བ་)ནི། རྒྱུད་ཀྱི་མིང་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ངེས་པའི་ལན་དུ། རྒྱུད་ཀྱི་མཚན་ནི་མིང་
ཡིན་ལ། ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་དེ། ཟི་ལན་གཉིས་ལ་
རྟོགས་དཀའ་སྒྲའི་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོན་མེད་དེ། ལྷ་མཁའ་
མཚན་གོང་མའི་མཚན་དངོས་སུ་མ་བཟོད་པ་དེའི་རྒྱན་དུ་ཆེ་བ་ལྟར། རྒྱུད་ཀྱི་མཚན་དངོས་སུ་
མ་བཟོད་པས་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱན་དུ་ཆེ་བའོ། །ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་། རང་གི་ལུགས་ནི་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་
ལས་བརྒྱས་ཀྱིས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་མང་པོ་ཞིག་འཆད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། རྒྱུད་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་
གི་མཚན་དངོས་སུ་མ་སྟོས་པར་སྦྱར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། སྟོན་གསལ་གྱིས་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་
ཀུན་ལས་བརྒྱས་ལྟར་སྦྱར་བ་ཤད་ཀྱང་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མིང་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ངེས་
པའི་ལན་དུ། རྣམ་འཁྱོམ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དཔལ་གསལ་བ་འདུས་པ་ཞེས་པའི་མཚན་དང་ལྡན་པ་
ནི་རྒྱུད་ཀྱི་མིང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་གང་གི་དོན་དུ་
རྒྱུད་འདི་ཉིད་མཛད་ཅེ་ན། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་དབང་བོ་གཉིས་སྦྱར་གྱི་ཆགས་པ་
ལས་དུ་བྱས་ནས་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་མོས་པ་ཅན་གྱི་དོན་དུ་རྒྱུད་འདི་མཛད་དོ། །

སུ་ཞིག་རྒྱུད་འདིའི་བྱེད་པ་པོ་འཕམ་མཛད་པ་པོ་ཡིན་ཅེ་ན། ཆགས་བྲལ་གྱི་ཆ་ལུགས་དོར་
ནས་བཅུན་མོ་དང་མཉམ་དུ་སྦྱར་བས་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་ཆ་ལུགས་ཅན་གྱི་རྡོ་རྗེ་སེམས་
དཔལ་ནི་རྒྱུད་འདིའི་བྱེད་པ་པོ་འཕམ་མཛད་པ་པོ་ཡིན་ཏེ། རྡོ་རྗེ་སྤང་བ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་རང་གི་རིག་མ་སྤང་སྟེ་སྟེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉམས་དང་ལྡན་པས་བདག་ཉིད་ཀྱི་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གཟུགས་སྤངས་ནས་སྟེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་
གཟུགས་སྤངས་ནས་རང་གི་རིག་མ་ལ་འཁྱུད་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱུད་འདིའི་ཆོག་དོན་གྱི་ཆད་གང་ཞེ་ན། ཟི་བ་སྤུ་མ་རྣམས་ཀྱི་ལན་བཤད་པར་མ་ཟད།

རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་དོན་གྱི་ཆད་དག་ཀྱང་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ལེའུ་དང་ཆོག་གི་སྐད་དོད་ཀྱིས་སྟོན་གྱི་ལ་འབྲུག་པའི་རྟོག་པ་དང་། ལུས་བྱ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རིམ་པར་བྱེ་བ་སྟེ་དོན་གྱི་གངས་ཆད་དེ་
ཞི་རྒྱུ་པ་བཞིར་འབྱུར་ལ། དེར་མ་ཟད་གཞུང་ཉིད་ཀྱི་གངས་ཆད་ཀྱང་རྒྱུ་པ་བཞིར་འབྱུར་བ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདུས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། ལེའུ་བཅུ་བདུན། རྟོག་པ་བཅུ་བདུན། ལུས་བྱ་
བཅུ་བདུན། རིམ་པར་བྱེ་བ་བཅུ་བདུན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ལེའུ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ལེའུ་འི་སྐད་དོད་ལྟ་བུ་འི་ཆད་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ལ་འབྲུག་པས།
རྒྱུད་ཀྱི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་འདི་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པས་ན་
ལེའུ། ཞེ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཆོགས་ཀྱི་ཆོག་ཞིབ་མོ་རྒྱམས་རྟོག་པར་བྱེད་པས་ན་རྟོག་པ། ལམ་
རིམ་པ་ལྟ་དང་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་ལ་སོགས་པ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆན་ཆན་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་
པས་ན་ལུས་བྱ། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། རྟོགས་པའི་རིམ་པར་བྱེ་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ན་
རིམ་པར་བྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱུད་འདིའི་དོན་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡང་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། འི་བ་སྒྲ་མ་
རྒྱམས་ཀྱི་ལན་བཤད་པར་མ་ཟད། རྒྱུད་འདིའི་དོན་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡང་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
ཞེ་སོགས་བྱ་བའི་ཆོགས་སྒྲུབ་པའི་ནད་ཞི་བ་དང་གདོན་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཞི་བའི་ལས་དང་།
ཆོད་དང་ཤེས་རབ་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་པའི་ལས་དང་། སྐྱེ་བོ་སྐལ་ལྷན་དང་བརྟེན་དགུག་པ་
ལ་སོགས་པའི་དབང་གི་ལས་དང་། བསྟན་པ་དང་དཀོན་མཆོག་ལ་མ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་
ཆར་གཅོད་པའི་དུག་པོའི་ལས་ཏེ་དངོས་གྲུབ་ཆུང་བྱ་དང་། དེ་བཞིན་དངོས་གྲུབ་འབྲིང་།

ལྟ་མོ་བཞིས་ཁུས་ལས། རྣམ་བརྒྱད་ཡན་ལག་སྒྲུབ་པ་བཤད། །རི་ལུ་མིག་སྟན་དངོས་
གྲུབ་དང་། །ས་འོག་རལ་གྱིའི་དངོས་གྲུབ་དང་། །ནམ་མཁའ་འཕྱར་དང་མི་སྤང་དང་། །འཆི་བ་
མེད་དང་ནད་འཛིན་སོ། །ཞེས་པ་གྲུབ་པ་བརྒྱད་དེ་ཐུན་མོང་བའི་དངོས་གྲུབ་དང་། དེར་མ་

ཟད་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ནི་རྒྱུད་འདིའི་དོན་རྟོགས་པའི་དགོས་པའི་དགོས་
པའམ་ཉིང་དགོས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ།

དེས་ན་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་སྤང་བསྐྱང་བའི་རྒྱན་འདི་བྱད་ཆོས་ལྡན་ལྡན་དུ་བསྟན་
པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐའ་དྲུག་དང་ཚུལ་བཞིས་བཤད་པ་རྫོགས་པར་འབྲུག་པའི་གཞུང་
ཡིན་ནོ། །མིང་གི་བྱད་པར། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་བྱད་པར། མཛད་པ་པོའི་བྱད་པར།
ཆོག་དོན་གྱི་ཆད་གྱི་བྱད་པར། དགོས་པའི་བྱད་པར་ཏེ་བྱད་པར་ལྡན་དང་ལྡན་པའི་སྒྲ་མེད་གྱི་
རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔལ་ལྡན་འདུས་པའི་རྒྱུད་འདི་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་དེ། རིམ་གཉིས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་
ནས་རིམ་གཉིས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་བདེ་སྒྲག་དུ་རྟོགས་པ་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་
གྲུབ་རྣམས་པ་གསུམ་སྟེགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་མུང་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ལ་འབྲེལ། ཁྱོད་ཀྱི་
དགོས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་འབྲེལ། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ལ་
རག་ལས་པ་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་⁹⁷ (བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྐྱད་པ་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་གྱི་རྒྱན་)ལ་གཉིས། མཆོམས་སྦྱར་ཏེ་
དབྱེ་བ་བསྟན་པ་དང་། དོན་དངོས་བཤད་པའོ།¹⁰¹

དང་པོ་(མཆོམས་སྦྱར་ཏེ་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་)ནི། སྤང་བསྐྱང་བའི་རྒྱན་ནི་འདས་པ་སྟེ་བཤད་ཟིན་

ནས། དེར་མ་ཟད་གཉིས་པ་འཁོར་རྒྱ་ཚུལ་གྱི་རྒྱན་ཡང་བཤད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་འཁོར་རྒྱ་ཚུལ་གྱི་རྒྱན་དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་བཞིར་ཡོད་དེ། རྒྱུད་དང་། སྒྲིང་གཞི་
དང་། དེས་པའི་ཆོག་དང་། རྒྱ་སྟེ་རྣམ་པ་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་¹⁰⁰(དོན་དངོས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་གྱིས་འཁོར་རྒྱ་ཚུལ་དཔེར་
བཀོད་པ་དང་། དེ་¹⁰²བརྟེན་ནས་ཆགས་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་འཁོར་རྒྱ་ཚུལ་དེས་པར་བྱེད་པའོ།

དང་པོ་(ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་གྱིས་འཁོར་རྒྱ་ཚུལ་དཔེར་བཀོད་པ་)ནི། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱུད་དང་བྲལ་བའི་
འཛམ་བུའི་སྒྲིང་བའི་མིའི་སྐྱེ་བར་འཁྲུངས་པ་ནི་རྒྱུད་ཅེས་བྲ་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཟོད། བཙུན་
མའི་འཁོར་གྱི་ནང་ནས་དེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི། དང་པོའི་བསྐྱབ་པ་བཅའ་བའི་
གཞི་ཡིན་པས་སྒྲིང་གཞི་ཡིན་ནོ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དེས་འདུལ་བ་ལས་སྒྲོམ་པ་སྤང་བས་ཇི་ལྟར་
བསྟན་པ་དེ་ལྟར་བསྤང་བ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་དེས་པར་བརྟེན་དགོས་པས་ན་དེས་པའི་ཆོག་ཅེས་
བཤད་པ་ཡིན། འདུལ་བའི་ཀྱན་སྦྱོད་ལ་གནས་པ་དེས་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་འདོད་པས་དཀའ་
བའི་ཆོས་སྦྱོད་པའམ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཁྲད་པར་ཅན་བརྟེན་པ་དེ་ནི། འབྲས་
བུ་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱ་ཞེས་བྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པར་བྱའོ།

དེས་ན་མིར་སྐྱེ་བ་འཁྲུངས་པ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ། འདུལ་བའི་ཀྱན་སྦྱོད་ལ་གནས་པ། མི་
གཡོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་བཞི་པོ་འདི་ནི། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
ཆོས་གྱི་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཚུལ་རྣམ་པ་བཞིར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །བྲས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་དེ། སྐབས་
དེར་ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་གྱིས་འཁོར་རྒྱ་ཚུལ་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་སྐབས་སུ་མ་བབས་
པའི་ཕྱིར། ཆགས་ཅན་གྱི་ལམ་གྱི་འཁོར་རྒྱ་ཚུལ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བེད་ན།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲོན་མེད་དེ། ཆགས་ཅན་གྱི་ལམ་གྱི་འཆང་རྒྱ་བའི་གོལ་ས་མི་མཐུན་
 རྒྱགས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལམ་སྲིད་ཆད་སྒྲོན་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཟེར། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ཆགས་ཅན་གྱི་ལམ་གྱི་འཆང་རྒྱ་བ་མིར་སྐྱེ་བ་
 བླངས་པ་དགོས་ཤིང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་དགེ་སློང་རྣམས་འཛིན་པ་སྤྲུགས་བསྐྱབ་པའི་ཉེན་
 མཆོག་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུས་འཁོར་ཙུང་ལས། གསུམ་ལས་དགེ་སློང་མཆོག་ཡིན་
 འཕྲིང་། །དགེ་ཚུལ་ཞེས་བྱ་དེ་དག་ལས། བྱིས་ན་གནས་པ་ཐ་མཛོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། བཀལ་བ་ཉིད་ལན་དུ་སོང་འདུག་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ལུགས་ནི་རྒྱ་
 ཆེར་རོལ་བ། ཉན་ས། མངོན་པ་མཛོད་ནམས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། བསྐྱལ་བ་བྱངས་མེད་
 གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་སྲིད་པ་ཐ་མ་བ་ཞིག་འདོད་པའི་ཉེན་
 ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་གྱི་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་མིར་སྐྱེ་བ་འབྱུངས་པ། རབ་དུ་བྱུང་བ། འདུལ་བའི་
 ཀྱན་སྒྲོད་ལ་གནས་པ། མི་གཡོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་བཞི་ངེས་པར་
 དགོས་པ། དཔེར་བཞོད་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་འདོད་པའི་ཉེན་ལ་ཆགས་ཅན་གྱི་ལམ་
 གྱི་སྤྲུགས་དུས་གྱི་ཆེ་མུང་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བར་བྱེད་པ་ལ། རྒྱུད་སྒྲོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པ་དབང་།
 རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་བསྐྱེད་རིམ། རྒྱུད་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་རྫོགས་རིམ། དེ་གཉིས་ལ་བོགས་
 འཕྲིན་པའི་ཐབས་སྒྲོད་པ་གསུམ་ངེས་པར་སྐྱབ་དགོས་སོ་ཞེས་ངེས་པ་སྐྱ་ན་མེད་པ་སྤྱིར་བར་
 བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་¹⁰¹ (དེ་ལ་བཞེན་ནས་ཆགས་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་ངེས་པར་བྱེད་པ་)ནི། འདོད་ཆགས་
 གྱི་ལམ་གྱིས་འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་ནི་དོན་གསལ་པོར་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པར་
 བྱའོ། །དེ་ཡང་ཐེག་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཉེན་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་གྱིས་

འཆང་རྒྱ་བ་ལ་མིར་སྐྱེ་བ་འབྱུངས་པ་དགོས་པ་བཞིན་དུ། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་འདོད་
པའི་རྟེན་ལ་ཆགས་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་མིར་སྐྱེ་བ་འབྱུངས་པ་འདིར་ཡང་དགོས་
ཤིང་། རིགས་ལྔ་དང་འབྲེལ་བའི་སངས་རྒྱས་སུ་བདག་ཉིད་བསྐྱེད་དེ། སྐྱེ་བ་སྦངས་པ་དང་འབྲེལ་
བའི་བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་པོ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་ནི། རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཟོད་དོ།

ཐེག་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་མིར་སྐྱེ་བ་འབྱུངས་པ་དེ་རབ་རྩ་བྱུང་བ་དགོས་པ་བཞིན་དུ།
འདིར་ཡང་རབ་རྩ་མ་བྱུང་བའི་དུས་སུ་རྒྱན་ཆ་ལུགས་སྣ་ཆོགས་སུ་ཡོད་ཀྱང་། རབ་རྩ་བྱུང་
ནས་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཅན་དུ་གཅིག་པ་བཞིན་དུ། སྤར་ཡང་སྣ་སྣ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྟོ་རྟོ་
འཆང་དུ་རིགས་གཅིག་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྣམས་རིམ་དང་། ཆོས་ཅན་སྣ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་དུ་རིགས་གཅིག་པའི་ཟབ་པའི་རྣམས་རིམ་གཉིས་པོ་དེ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་
འཁོར་ཐམས་ཅད་རབ་རྩ་སྤྱུལ་པའི་གཞི་ཡིན་པས། སྐྱེད་གཞི་ཡིན་པར་རབ་རྩ་བརྟན་ཏོ། །ཐེག་
པ་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་རབ་རྩ་བྱུང་བ་དེ་འདུལ་བའི་ཀྱན་སྦྱོད་ལ་ངེས་པར་གནས་དགོས་པ་
བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་རྟོ་རྟོ་རིམ་གྱི་རྒྱུ་དབང་བསྐྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབས་སུ་ཞོད་པའི་
བཟའ་བསྐྱུང་བརྟེན་གསུམ་གྱི་དམ་ཆོག་ལ། གདོན་མི་ཟ་བར་ངེས་པར་གནས་དགོས་པ་ནི།
ངེས་པའི་ཆོག་ནི་ཡིན་པར་བཤད་དེ། ཆོག་གི་སྐྱད་དོད་སྤང་གནས་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པའོ།

ཐེག་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་འདུལ་བའི་ཀྱན་སྦྱོད་ལ་གནས་པ་ངེས་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱ་
མི་གཡོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་དགོས་པ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་སྐྱེག་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཉམས་དགུ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོད་པ་ནམ་པ་གསུམ་གང་རུང་ལ་སྦྱོབ་དགོས་
པ་ནི། འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ངེས་དོན་དུ་སྦྱར་ནས་

བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་སྟོན་པ་དུས་ཀྱི་ཆེ་
ཐུང་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བར་བྱེད་པ་ལ་བཞི་པོ་དེ་ངེས་པར་དགོས་ལ། བཞི་པོ་དེ་གང་རུང་མ་
ཆང་ན་འཆང་རྒྱ་མི་ནུས་སོ་ཞེས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

⁹⁷གསུམ་པ་(གཞུང་དོན་རི་ལྟར་འགྲེལ་བ་མཐའ་དྲུག་དང་ཚུལ་བཞིའི་རྒྱན་)ལ་གཉིས། གཞུང་དོན་སོ་
སོར་འགྲེལ་བ་མཐའ་དྲུག་གི་རྒྱན། ¹⁰⁹གཞུང་གཅིག་གི་དོན་རྫོགས་པར་འགྲེལ་བ་ཚུལ་བཞིའི་རྒྱན་
བཤད་པའོ།

དང་པོ་(གཞུང་དོན་སོ་སོར་འགྲེལ་བ་མཐའ་དྲུག་གི་རྒྱན་)ལ་གསུམ། བཤད་པའི་སྟོན་ནས་མཆོམས་
སྤྱར་བ། གངས་ཀྱི་སྟོན་ནས་མདོར་བསྟན། ¹⁰⁵མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(བཤད་པའི་སྟོན་ནས་མཆོམས་སྤྱར་བ་)ནི། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་རྒྱན་ནི་གསུམ་པ་ཉིད་ཀྱང་ནི་
ནལ་འབྱོར་ཀྱི་རྒྱད་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེ་ཀྱན་བརྟན་ལས་བཤད་པའི་ཅ་རྒྱད་འཆད་ཚུལ། མཐའ་དྲུག་
དང་ཚུལ་བཞིས་ཆིག་གི་དོན་བཤད་པའི་སྟོན་ནས་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པ། ཅ་རྒྱད་ལ་མཐའ་དྲུག་
དང་ཚུལ་བཞིས་རྒྱས་བཏབ་པའི་དོན་ནི་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་སྟེ་བཤད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(གངས་ཀྱི་སྟོན་ནས་མདོར་བསྟན་བ་)ནི། དང་དོན་དང་ངེས་དོན་གཉིས་པོ་ནི་དོན་མཐའ་
ལ་བརྟེན་པའི་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་གཅིག་གིས་བརྫོད་བྱའི་དོན་མི་འབྲ་བ་
གཉིས་སོ་སོར་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོངས་དགོངས་མིན་
གཉིས་པོ་དེ་ནི་སྤྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་གཉིས་ཀྱིས་བརྫོད་
བྱའི་དོན་གཅིག་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་དུ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་རིམ་བཞིན་པ་ཡིན་
མིན་གཉིས་པོ་དེ་ནི་སྤྱི་དོན་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་

གཞུང་མི་འབྲེལ་གཉིས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱའི་དོན་མི་འབྲེལ་གཉིས་སོ་སོར་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་དུ་
བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཅ་རྒྱུད་འཆད་པའི་མཐའ་བྱག་སྒོ་བྱག་ཅེ་མོ་བྱག་དུ་ཡོད་པར་ཤེས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐའི་སྐད་དོད་ཀོ་འི་ཉི་མཐའ་འཇམ་ཅེ་མོ་ལ་འབྱུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

¹⁰⁴གསུམ་པ་(མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། དང་ངེས་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
རྒྱས་པར་བཤད་པ། ¹⁰⁶དགོངས་དགོངས་མིན་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ¹⁰⁸སྒྲི་རི་
བཞེན་པ་ཡིན་མིན་གྱི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་(དང་ངེས་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི། སྐལ་འཇག་ཏེ་དབང་པོ་དམན་པ་ཅན་
དན་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་གསང་བར་བྱ་བའི་ངེས་དོན་ཆོག་དེའི་དོན་ལ་ཡོད་ཀྱང་
དངོས་སུ་མི་སྟོན་པར་སྤྲས་ཏེ་རྒྱལ་བ་ཡིས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པའི་དོན་དེའི་ཆོག་གི་བཤད་པ་དེ་
ནི་དང་དོན་གྱི་བཤད་པ་ཡིན། ཅིའི་ཕྱིར་དང་དོན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དངོས་ཟེན་གྱི་དོན་དེ་ལས་གཞན་
པའི་དོན་གཉིས་པ་ཞིག་དང་དུ་ཡོད་པའི་དོན་དེའི་ཆོག་གི་བཤད་པ་ཡིན་པས་ན་དང་དོན་གྱི་བཤད་
པའོ། །དཔེར་ན། དོན་དེ་འཛིན་པ་ཞེས་པའི་དོན་དེའི་ཆོག་དེས་དོན་དེ་ཅེ་ལྟ་བུ་པ་རང་ལྟར་གསལ་བའི་
བྱག་མཆན་དུ་འཛིན་པ་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །དང་དོན་དུ་བཤད་པའི་གཞུང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡང་
དག་པའི་དོན་དུ་རྫོགས་རིམ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ངེས་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་དོན་གསུངས་
པར་མ་ཟད་ངེས་པའི་དོན་ཡང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ངེས་དོན་ཞེས་བྱ་ན། དངོས་ཟེན་གྱི་དོན་དེ་ལས་གཞན་པའི་དོན་གཉིས་པ་ཞིག་ངེས་
པར་བྱར་ཡོད་པའི་དོན་དེའི་ཆོག་གི་བཤད་པ་ཡིན་པས་ན་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་
ན། དོན་དེ་འཛིན་པ་ཞེས་པའི་དོན་དེའི་ཆོག་དེས་ཟུང་འབྱུག་གི་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པར་

སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་དོན་རྫོགས་རིམ་དེ་སྐལ་པར་ལ་སྤྲས་རྒྱ་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི།
 དེས་དོན་རྫོགས་རིམ་དེ་སྐལ་པར་ཁོ་ན་ལ་སྤྲས་པ་ནི་མིན་ཏེ། སྐལ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་
 ཟག་ལ་ཡང་སྤྲས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐལ་པར་དང་སྐལ་བཟང་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྲས་པར་བསྟན་པ་
 ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐལ་པར་དང་སྐལ་བཟང་གཉིས་ཀས་ཅ་བཤད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྦྱར་
 ཤེས་པའི་སྤྲུལ་ལྟ་རིང་དུ་བསྟེན་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལམ་འདི་ལ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཅ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གོ་
 བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དོན་རྫོགས་རིམ་སྐལ་པར་ལ་སྤྲས་པར་གསུངས་པ་དེ་
 ཡང་སྤྲ་རྒྱ་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དེས་དོན་ཡིན་ན་སྐལ་པར་ལ་སྤྲེད་པས་ནི་མ་བྱུང་ཏེ།
 ཡེ་ཤེས་རྫོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ག་བྱར་དང་ཁྲག་གི་དེས་དོན་ཁམས་དཀར་དམར་ལ་བྱས་
 བ་དང་། རྫོ་རྗེ་དང་བསྐྱེད་དེས་དོན་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་གསང་གནས་ལ་བྱས་པ་རྣམས་སྐལ་
 པར་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་¹⁰⁵ (དགོངས་དགོངས་མིན་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་
 འདོད་པའི་སེམས་ཅན་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་འོད་ཟེང་ལྟ་བུ་རབ་ཏུ་
 སྟོན་པ་ན། དོན་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་སྤྲ་འགལ་བའི་ཆོག་གི་སྦྱར་བ་ཡིས་གསུངས་པ་གང་
 ཡིན་པའི་རྫོ་རྗེའི་ཆོག་གི་བཤད་པ་དེ་ནི་དགོངས་བཤད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དགོངས་པས་བཤད་པ་
 ཞེས་བྱ་ན། དོན་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་སྤྲ་འགལ་བ་གཞན་གྱིས་བཤད་པའི་རྫོ་རྗེའི་ཆོག་གི་
 བཤད་པ་ཡིན་པས་ན་དགོངས་བཤད་ཅེས་བྱའོ། །དཔེར་ན། ལེའུ་བརྒྱད་པར། ར་རྩུང་གཞོན་
 ལུ་མིག་ཡངས་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱང་འཇུག་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསང་ཆེན་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་དུ་རུང་བའི་དབང་པོ་དམན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་
 རོན་གསལ་པོར་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་འོད་ཟུང་ལྟ་བུ་ངེས་པར་སྟོན་པ་ན།
 རོན་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་སྤྱོད་པ་གཞན་གྱིས་བཤད་པ་མ་ཡིན་པར། སྤྱོད་པོར་
 བཤད་པའི་རྫོ་རྗེའི་ཆོག་གི་བཤད་པ་ཡིན་པས་ན། དགོངས་པ་མིན་པས་བཤད་པའོ། །དཔེར་
 བ། ལེའུ་གཉིས་པར། བདག་མེད་པ་རྫོ་རྗེས་རོན་གྱི་འོད་གསལ་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁ་ཅིག་ན་དེ། སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་བ་ཡིས། །ཞེས་པའི་སྤྱོད་པས་སུ་ངེས་རོན་རྫོགས་
 རིམ་སྤྱོད་པ་རྣམས་སྟོན་པར་གསུངས་པ་དང་། དབང་པོ་དམན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །ཞེས་
 པའི་སྤྱོད་པས་སུ་ངེས་རོན་རྫོགས་རིམ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་གསལ་བར་བསྟན་པར་གསུངས་པ་
 གཉིས་མི་མཐུན་པས་འགལ་ལོ་སྟུང་ན་སྟོན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་སྟོན་བྱེད་ཆོག་གི་སྟོན་པ་ཀྱང་
 མི་འདྲ། བསྟན་བྱའི་གདུལ་བྱའི་སྟོན་པ་ཀྱང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་སྟོན་བྱེད་ཆོག་གི་སྟོ་
 བས་མི་འདྲ་སྟེ། རྫོན་དུ་གསུངས་པའི་གཞུང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ངེས་རོན་རྫོགས་རིམ་སྤྱོད་པ་
 སྟོན་པ་མ་རྫོགས། གསལ་པོར་སྟོན་མི་རུས། དགོངས་མིན་དུ་བཤད་པའི་རྫོ་རྗེའི་ཆོག་དེས་
 རོན་རྫོགས་རིམ་གསལ་པོར་སྟོན་པ་མ་རྫོགས། སྤྱོད་པས་སྟོན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བྱའི་
 གདུལ་བྱའི་སྟོན་པ་ཀྱང་མི་འདྲ་སྟེ། སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་བ་ཡིས། །ཞེས་པའི་སྤྱོད་པ་དེ་
 རིམ་རོན་རྫོགས་རིམ་བསྟན་དུ་མི་རུང་བའི་དབང་པོ་མ་སྤྱངས་པའི་གནས་སྤྱོད་ཀྱི་གང་ཟག་
 དམན་པ་བཞི་ཡིན་ལ། དབང་པོ་དམན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །ཞེས་པའི་སྤྱོད་པས་ནས་བསྟན་
 པའི་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་ནི། རིམ་རོན་རྫོགས་རིམ་རྫོགས་པར་སྟོན་དུ་རུང་བའི་དབང་པོ་
 སྤྱངས་པའི་གནས་སྤྱོད་ཀྱི་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་དབང་པོ་སྤྱངས་མ་སྤྱངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་རིམ་བྱ་སྟུང་ན། ཆོ་དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དང་

ལུས་དབེན་མཐར་ཕྱིན་པར་རུས་ཀྱང་། དག་དབེན་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པར་མི་རུས་པའི་
གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་ནི། དབང་པོ་མ་སྦྱངས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་
དང་། ཆེ་དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དང་ལུས་དབེན་དང་དག་དབེན་མཐར་ཕྱིན་པར་རུས་ཀྱང་། སེམས་
དབེན་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པར་མི་རུས་པའི་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་ནི་དབང་པོ་སྦྱངས་
པའི་གནས་སྐབས་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ།།

¹⁰⁵
གསུམ་པ་(སྐྱ་རི་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་གྱི་མཆོད་ཉིད་བཤད་པ་)ནི། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་
པ་རུ་དགྱེལ་འཁོར་ཐིག་ཚེན་གྱིས་འབྲི་བ་དང་། ལ་སོགས་པ་ལྟ་ཉེར་སྦྱོད་གྱིས་མཆོད་པ་དང་།
གཏོར་མའི་ཆོ་ག་དང་། སྤྲན་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་། ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་རབ་འབྲམས་དང་། དངོས་
གྲུབ་འབྲིང་གྲུབ་པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོད་པ་རིམ་རིམ་གྱི་ལྟ་རིམ་གསུངས་པ་དོན་
རྒྱས་པས་ཉེ་གསལ་པོར་བཤད་པའི་རྩི་ཆེའི་ཆོག་གི་བཤད་པ་དེ་ནི་སྐྱ་རི་བཞིན་པའི་བཤད་པ་
ཡིན། སྐྱ་རི་བཞིན་པ་དེ་ལ་དངོས་ཟེན་གྱི་དོན་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་དོན་གཉིས་པ་མེད་པའི་སྐྱ་
རི་བཞིན་པའི་བཤད་པ་དང་། དོན་གཉིས་པ་ཡོད་པའི་སྐྱ་རི་བཞིན་པའི་བཤད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་
ལ། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་རུ་དགྱེལ་འཁོར་ཐིག་ཚེན་གྱིས་འབྲི་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ནི་དང་
པོ་དང་། སེམས་ཅན་མཆོམས་མེད་ལ་སོགས་པའི། །ཞེས་སོགས་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་བཤད་པ་
ནི་གཉིས་པ་ཡིན། ཀོུ་ལྷ། ཀོུ་ལྷ། ཀོུ་ལྷ། ཀོུ་ལྷ། ཀོུ་ལྷ། ཀོུ་ལྷ། ཀོུ་ལྷ། ཀོུ་ལྷ། ཀོུ་ལྷ།
ལྷ། ཀོུ་ལྷ། ཀོུ་ལྷ། ཀོུ་ལྷ། ཀོུ་ལྷ། ཀོུ་ལྷ། ཀོུ་ལྷ། ཀོུ་ལྷ། ཀོུ་ལྷ། ཀོུ་ལྷ། ཀོུ་ལྷ།
བཅོས་ལ་མེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་བརྟུ་མཛད་པར་གྱུར་པའི་རྩི་ཆེའི་
ཆོག་གི་བཤད་པ་ཡིན་པས་ན་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་མིན་པའི་བཤད་པ་འོ། །དཔེར་ན། ཀོུ་ལྷ་ལ་
སོགས་པའི་སྐྱ་བུ་པོ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་རྩི་ཆེ་ཀུན་བརྒྱས་ལས། དབང་པོ་དང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གངས་

སུ་གསུངས་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་མཉམ་སྦྲེང་ལས་རྒྱུ་བཅུའི་མིང་དུ་གསུངས་པ་དང་། ངན་སོང་སྦྲེང་རྒྱུ་ལས་ཐུག་ན་རྩོམ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་¹⁰⁴ (གཞུང་གཅིག་གི་དོན་རྩོགས་པར་འགྲེལ་བ་ཚུལ་བཞིའི་རྒྱ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཆམས་སྦྲེང་ཉེ་སོ་སའི་མིང་དང་དབྱེ་བ། སོ་སའི་དོན་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(མཆམས་སྦྲེང་ཉེ་སོ་སའི་མིང་དང་དབྱེ་བ་)ནི། མཐའ་བྱུག་དབྱེ་བའི་ངོས་འཛིན་བསྟན་ནས། ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པའི་དབྱེ་བའི་ངོས་འཛིན་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་བ་རྣམས་བ་བཞི་སྟེ། ཆེག་གི་དོན་ཉེ་ཡི་གའི་དོན་དང་། སྦྲིའི་དོན་དང་། སྤྲུལ་པའི་དོན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ཡི་གའི་དོན་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པས་གཅིག་ཕྱ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །སྦྲིའི་དོན་ལ་དབྱེ་བ་རྣམས་བ་གཉིས་སོ། །སྤྲུལ་པའི་དོན་ལ་དབྱེ་བ་རྣམས་བ་གསུམ་དུ་བཤད་དོ། །མཐར་ཐུག་པའི་དོན་ལ་དབྱེ་བ་རྣམས་བ་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སའི་དོན་བསྟན་པ་)ལ་བཞི། ཡིག་དོན་བཤད་པ། སྦྲི་དོན་¹¹⁰བཤད་པ། སྤྲུལ་དོན་¹¹⁰བཤད་པ། མཐར་ཐུག་བཤད་པའོ།¹¹¹

དང་པོ་(ཡིག་དོན་བཤད་པ་)ནི། རང་རིག་པའི་སྡེ་སྦྲེང་ལས་བྱེ་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་སྦྲིའི་བསྟན་བཅོས་ལ་རབ་དུ་མཁས་པ་ཡིས། སྦྲིའི་གཞུང་ཙམ་ལ་ནི་རབ་དུ་གཞོལ་བའི་སྦྲོན་སྦྲེང་དེའི་བཀོད་པས་ཉེ་དོན་འདི་ལ་མིང་འདི་འདུག་ཅེས་པ། འཛིག་ཉེན་པ་དང་སྦྲེང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཡི་གའི་ཐོབ་ཆོད་ཙམ་གྱི་བཤད་པར་གྱུར་པའི་རྩོམ་མིང་ཆེག་གི་བཤད་པ་ཡིན་པས་ན། ཡིག་དོན་ནོ། །དཔེར་ན། དངོས་སོ་མེད་པས་བསྐྱེལ་བ་མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་རྩོམ་མིང་ཆེག་དེས་སྦྲེང་བཅུད་ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་སྦྲིང་ཉིད་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །མིང་ཆེག་ཡི་གེ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་ཡི་

གེ་དང་། སྐབས་འདིའི་ཡི་གེ་གཉིས་མིང་འདྲ་ཡང་དོན་མི་འདྲ་སྟེ། མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་དུ་
བྱས་པའི་ཡི་གེ་ནི་ཡི་གེ་རེ་རེ་བ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིའི་ཡི་གེ་ནི་ཡི་གེ་དུ་མ་འདུས་པའི་ངག་
ཆོགས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

¹⁰⁹
གཉིས་པ་(སྤྱི་དོན་བཤད་པ་)ནི། མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོད་དང་། ལ་སོགས་པའི་འདུལ་པའི་སྡེ་སྟོད་
དང་། མདོན་པའི་སྡེ་སྟོད་ལ་རབ་དུ་ཞུགས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་པ་འདིར་དོ་རྩེ་བཅུན་
མོའི་རྩ་ག་ལ་བཞུགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐོས་པ་ན་རང་གིས་ཁས་སྐྱངས་པའི་
གསུང་རབས་དང་མི་མཐུན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དེ་དག་ལ་སྟོད་པ་དང་འབྱེད་པ་སྟེ་ཐེ་
ཆོམ་ཐ་བ་བསྒྲིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་དག་དང་ཐུན་མོང་པའི་སྤྱི་དོན་གཅིག་དང་། བསྐྱེད་པའི་
རིམ་པ་དང་ཐུན་པ་དག་ནི་སྤྱིའི་དོན་ནི་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །སྤྱིའི་དོན་དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་
གསུམ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་ཐུན་མོང་པའི་སྤྱི་དོན་གཅིག་དང་། རྒྱུད་སྡེ་
འོག་མ་གསུམ་དང་ཐུན་མོང་པའི་སྤྱི་དོན་གཅིག་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་དོན་དུ་གཉེར་
བའི་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་དང་། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་
གང་ཟག་གཉིས་དང་ཉམས་སྲ་སྐྱངས་བྱ་ཐུན་མོང་པའི་སྤྱི་དོན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
རྣམ་ཐར་སློ་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་སྤྱི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ནི་དང་པོ་དང་། ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ནི་གཉིས་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་སྤྱི་དོན་དུ་གསུངས་པ་
ནི་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། དངོས་པོ་མེད་པའི་བསྐྱེད་པ་མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོ་རྩེའི་
ཆོག་དེས་རྣམ་ཐར་སློ་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ།

¹⁰⁹
གསུམ་པ་(སྐབས་དོན་བཤད་པ་)ནི། སྤྱས་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། གང་སྤྱས་ན་
འདོད་ཆགས་ཆོས་ནི་རབ་དུ་སྟོན་པ་སྟེ་འདོད་ཆགས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱས་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་

རྟོགས་པ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མའི་སྤྲུལ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་གསུམ་པོ་རྣམས་བརྟགས་པ་སྟེ་སྤང་བ་
 སེམས་གྱི་སྤྲུལ་པ་གསུམ་པོ་དེ་སྤྲུལ་སོ། །གང་ལ་སྤྲུལ་ན་འདོད་ཆགས་ཆོས་སྤྲུལ་གྱི་ཕྱོགས་
 གཅིག་མ་གཏོགས་བསྐྱེད་རིམ་པ་མན་ཆད་ལ་སྤྲུལ་སོ། །གང་དུ་སྤྲུལ་ན་ཅ་རྒྱུད་དུ་སྤྲུལ། ཚུལ་
 རིམ་རྒྱུད་སྤྲུལ་ན་ཕྱི་ན་མི་མངོན་པར་ནང་ན་སྟོང་པོ་ཡོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲུལ་སོ། །

བཞི་པ་¹⁰⁹ (མཐར་ཐུག་བཤད་པ་)ནི། མཐར་ཐུག་པ་དེ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་འོད་
 གསལ་བ་ནི་རབ་དུ་སྟོན་པ་སྟེ་སེམས་མཐར་ཐུག་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། ཟུང་དུ་འཇུག་པ་
 རྟོགས་པ་སྟེ་སྐྱེའི་མཐར་ཐུག་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་མཐར་
 ཐུག་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། རགས་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྔ་རིམ་གྱིས་ཐེམ་པའི་མཐའ་ནི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་
 ཡིན་ལ། སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཐེམ་པའི་མཐའ་ནི་འོད་གསལ་ཡིན་པས་མཐར་ཐུག་པའི་
 དོན་ནི་སྤང་ཐུག་པའི་ཆེག་གི་དོན་ནོ། །དེས་ན་མཐར་ཐུག་ཅེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས།
 གང་མཐར་ཐུག་ན་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་སེམས་དང་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུད་གཉིས་མཐར་ཐུག་གང་དུ་
 མཐར་ཐུག་ན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་གཉིས་སུ་མཐར་ཐུག་ཚུལ་རིམ་རྒྱུད་
 མཐར་ཐུག་ན་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་སེམས་སྟན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཚུལ་
 ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་རོ་གཅིག་དུ་ཞུགས་པའི་ཚུལ་གྱི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་སྟོ་
 བས་མཐར་ཐུག་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུད་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་རྟོ་རྩེའི་སྤང་བསྐྱེད་པའི་སྟོ་
 བས་མཐར་ཐུག་པའོ། །

འོ་ན་གཞུང་དོན་རིམ་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་མཐའ་ཐུག་དང་ཚུལ་བཞིའི་རྒྱན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། མཐའ་
 ཐུག་དང་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་རྟོགས་པར་འཇུག་པའི་གཞུང་དེ་རིམ་བུ་ཡིན་སྟེ་ན། རྒྱུད་སྟེ་
 འོག་མ་གསུམ་མན་ཆད་དུ་བྲང་རིམ་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་། མཐའ་ཐུག་གི་ནང་ཆོན་

གྱི་བླ་མ་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ནི་མེད་དེ། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་མན་ཆད་དུ་ལམ་རིམ་གཉིས་གང་ཡང་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་མན་ཆད་དུ་བསྟན་པའི་བླ་མ་གྱི་བླ་མ་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ནི་མེད་དེ། མཐའ་བྱུག་གི་ནང་ཆོད་གྱི་བླ་མ་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ནི་མེད་དེ། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་མན་ཆད་དུ་སྟུ་གུ་སྟེ་བར་སྟོན་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་བླ་མ་གྱི་གཞུང་དང་། སྟུ་གུ་རང་བཞིན་གྱི་སྟེ་བ་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་མེད་དེ་གཞུང་ཡིན་པས་གཞུང་ཐ་དད་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་གཞུང་གཅིག་གིས་དོན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་བླ་མ་གྱི་བཤད་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ།

རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་མན་ཆད་དུ་དགོངས་དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་མཐའ་བྱུག་གི་ནང་ཆོད་གྱི་དགོངས་དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་མེད་དེ། མཐའ་བྱུག་གི་ནང་ཆོད་གྱི་དགོངས་དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་པའི་བཤད་དོན་ཡིན་ན་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་མན་ཆད་དུ་མ་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱ་རི་བཞིན་པའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་། མཐའ་བྱུག་གི་ནང་ཆོད་གྱི་སྦྱ་རི་བཞིན་པའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་མེད་དེ། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་དགྱེལ་འཁོར་ཐེག་ཆོན་གྱིས་འབྲི་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་མཐའ་བྱུག་གི་ནང་ཆོད་གྱི་སྦྱ་རི་བཞིན་པའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་དགྱེལ་འཁོར་ཐེག་ཆོན་གྱི་འབྲི་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེ་སྦྱ་རི་བཞིན་པའི་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་དོན་རྒྱུན་ལས་བརྟུས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པར་སྦྱ་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་མཐའ་བྱུག་གི་ནང་ཆོད་གྱི་སྦྱ་རི་བཞིན་པ་མིན་པའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་མེད་དེ། དོན་དེ་ལ་མིང་དེ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་སྦྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལ་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་བརྟ་མཛད་པའི་

བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་སྦྲ་རི་བཞིན་པ་མིན་པའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་
ཡོད་དེ། ཀོ་རྒྱ་ཁྲ་ལ་སོགས་པའི་སྦྲ་བཅུ་པོ་དེ་ངན་སོང་སྦྱོང་རྒྱུད་ལས་ཕྱག་ན་རྩོམ་མཆན་གྱི་
རྣམ་གངས་སུ་གསུངས་པ་གང་ཞིག་དེ་སྦྲ་རི་བཞིན་པ་མིན་པའི་བཤད་པ་ཡིན་པར་ཡི་ཤེས་རྩོ་
རྩོ་ཀུན་བཏུས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་མན་ཆད་གྱི་བསྟན་པའི་དོན་ཡང་ཡིན་ཡིག་སྦྱི་གཉིས་གྱིས་བཤད་
པའི་བཤད་དོན་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་དེ། སྦྱོང་བཅུད་རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་བཞི་དང་
བལ་བའི་སྦྱོང་ཉིད་དང་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྦྱོང་ཉིད་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་
ཀྱང་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་མན་ཆད་དུ་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་མེད་དེ། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་
གསུམ་མན་ཆད་དུ་སྦས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་མཐར་ཐུག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་གང་ཡང་མ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐའ་བུག་དང་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་རྩོགས་པར་འཇུག་པའི་གཞུང་ཡིན་ན་
སྦྲ་མེད་གྱི་རྒྱུད་ཡིན་དགོས་སོ།

འོ་ན་མཐའ་བུག་གི་བཤད་པ་འཇུག་པ་དང་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་གཉིས་འགལ་
ལས་མི་འགལ་སྟམ་ན། ལག་མི་དང་སྐལ་ལྡན་གཤམ་པ་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པའོ་ཞེས་འགལ་བར་
འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་གཞུང་གཅིག་ལ་བཤད་པ་གཉིས་མན་ཆད་འཇུག་ན་མཐའ་བུག་གི་
བཤད་པ་དང་། གཞུང་གཅིག་ལ་བཤད་པ་གསུམ་ཡན་ཆད་འཇུག་ན་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་
ཡིན་པས་དེ་གཉིས་འཇུག་པ་འགལ་བར་འདོད་ཀྱང་། རང་གི་ལུགས་ལ་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་
འཇུག་པ་དང་། བྱང་པེས་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་དང་། དགོངས་བཤད་འཇུག་པ་མི་འགལ་ཏེ།
ཟིན་ཆེན་ཆེན་པོ་ཁ་དོག་ལྟ་ལ། སྦྱོན་གསལ་ལས་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་དང་།

སྒྲིབ་བསྐྱུས་ལས། བྱང་ངེས་ཀྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་དང་། རིམ་ལྡོར་དགོངས་བཤད་འཇུག་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་དང་། དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་པ་
འཇུག་པ་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། ཟེལ་གཞོན་དོ་རྗེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ལེའུ་དང་པོའི་སྒྲོན་གསལ་དུ་
ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་དང་། ལེའུ་གཉིས་པའི་སྒྲོན་གསལ་དུ་དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་པ་
འཇུག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་དང་། སྐྱ་རིམ་བཞིན་པ་མིན་པའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ཡང་མི་
འགལ་ཏེ། སྐྱེང་གཞི་ལ་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་པར་སྒྲོན་གསལ་གྱིས་བཤད་ལ། ཡི་གེ་
བཞི་བརྒྱའི་ཡི་གེ་རེ་རེའི་དོན་འདི་སྒྲོན་ལ། སྐྱ་རིམ་བཞིན་པ་མིན་པའི་བཤད་པའི་བཤད་དོན་ཡང་
ཆང་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་ན་བྱང་ངེས་ཀྱི་བཤད་པ་འཇུག་པས་བྱང་ཡང་། བྱང་
ངེས་ཀྱི་བཤད་པ་འཇུག་ན་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་པས་མ་བྱང་སྟེ། བྱང་དོན་དུ་བཤད་
པའི་བཤད་དོན་དེ་ལ་ཡིག་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་དོན་གང་རུང་མ་ཆང་། རེས་དོན་དུ་བཤད་པའི་
བཤད་དོན་དེ་ལ་སྐྱས་མཐར་གཉིས་ཀྱི་བཤད་དོན་གང་རུང་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་གཞུང་གཅིག་
ལ་བཤད་པ་མང་བ་ལ་བཤད་པ་རིམ་འཇུག་ཅེ་ན། རིམ་ལྡོར་འབྲེལ་བ་ནོར་བུའི་བྱང་བ་
ལས། གཞུང་གཅིག་ལ་བཤད་པ་མང་བ་ལ་བརྟུ་བཞི་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་དྲུག་དང་། ཡིག་
དོན་གྱི་བཤད་པ་གཅིག་དང་། སྐྱེ་དོན་གྱི་གཉིས་དང་། སྐྱས་དོན་གྱི་གསུམ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་
གཉིས་ཏེ་བརྟུ་བཞི་འཇུག་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཞུང་གཅིག་ལ་དགོངས་དགོངས་མིན་
གྱི་བཤད་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་གཅིག་ལ་སྐྱ་རིམ་བཞིན་པ་
ཡིན་མིན་གྱི་བཤད་པ་དུས་གཅིག་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ལུགས་ལ་གཞུང་
གཅིག་ལ་བཤད་པ་མང་བ་ལ་བརྟུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་ཆེན་པོ་ཁ་དོག་ལྡེ་ལ་བཤད་

བ་བདུན་འཇུག་པ་སྒར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་⁹⁷པ་(ཉན་པ་པོ་གང་ལ་དོན་གང་འཆད་པ་འཆད་ཚུལ་གྱི་རྒྱུ)ལ་གསུམ། འཆད་ཚུལ་གྱི་རྒྱུ་གྱི་
དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན། དོན་བསྟུ་བའོ།

དང་པོ་(འཆད་ཚུལ་གྱི་རྒྱུ་གྱི་དབྱེ་བ་)ནི། རྒྱུ་འཆད་པ་པོས་རྒྱུ་ཉན་པར་འདོད་པ་ལ། གང་
ཟག་གང་ལ་དོན་གང་འཆད་པའི་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཚོགས་པ་ལ་བཤད་
པར་བསྟུན་པ་དང་། གཉིས་པ་སྟོབ་མ་ལ་བཤད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(བྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་)ནི། མཐའ་བྱུག་གི་ནང་ནས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་དང་། དགོངས་
པ་མིན་པས་བཤད་པ་དང་། བྱང་བའི་དོན་དུའང་གང་འགྱུར་པ་དང་། ཚུལ་བཞིའི་ནང་ནས་ཡིག་
དོན་དང་། སྤྱི་དོན་དུ་བཤད་པའི་བཤད་དོན་ལྡ་པོ་དེ་ཚོགས་པ་ལ་སྟེ་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པར་བྱ་
བ་དང་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་བརྟུན་དོ། །མཐའ་བྱུག་གི་ནང་
ནས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པ་དང་། དེས་པའི་དོན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་དང་།
ཚུལ་བཞིའི་ནང་ནས་སྐྱས་པའི་དོན་དང་མཐར་ཐུག་དུ་བཤད་པའི་བཤད་དོན་ལྡ་པོ་དེ་ནི་སྟོབ་
མའི་གཙོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་འདོད་དོ།

གསུམ་པ་(དོན་བསྟུ་བ་)ནི། བཤད་པའི་རྒྱུ་ཡི་ཤེས་དོ་རྗེ་ཀླན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས། བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོ་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་
བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོགས་པ་བཤད་དང་སྟོབ་བཤད་
ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལྡ་ཆན་དང་པོ་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་
ལ་བཤད་པ་དེ་ཡང་བཤད་བྱ་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་ཁོ་ན་ལ་

བཤད་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ལ་མ་བཤད་དགོས། དེ་ལྟར་
ན་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ལ་བསྐྱེད་རིམ་མ་བཤད་དགོས།

དེས་ན་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་སར་བཞུད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་དེ་ལ་
རིམ་གཉིས་མ་ཆང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལྷ་ཆེན་གཉིས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ལ་
བཤད་པ་དེ་ཡང་བཤད་བྱ་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ཁོ་ན་ལ་
བཤད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་ལ་མ་བཤད་དགོས། དེས་ན་གང་
ཟག་དམན་པ་བཞི་ལ་ཙུ་རྒྱུ་འཆང་པའི་ཆོ་གཞུང་མང་པོ་ཞིག་མ་བསྟན་དགོས། དེས་ན་གང་
ཟག་དམན་པ་བཞིས་གཞུང་མ་ལུས་པ་མ་ཐོས་དགོས་པ་ལས། བཅུ་བདུན་པའི་འགྲེལ་བར་
གང་ཟག་ཙན་དན་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པས་གཞུང་མ་ལུས་པར་ཐོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་ཆོགས་བཤད་དང་སྟོབ་བཤད་ཀྱི་བྱེད་པར་གང་ནས་འབྱེད་པ་ཡིན་སྟེ་ན། འདི་ལ་
ཉན་པའི་སྟོན་དུ་རུང་མི་རུང་གི་སྟོན་ས་འཛིག་པ་དང་། རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བའི་སྐལ་པ་དང་ལྷན་མི་ལྷན་
ཀྱི་སྟོན་ས་འཛིག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། དང་པོ་ནི། སྦྱིར་དབང་བཞི་རྫོགས་པར་ཐོབ་ནས་དམ་
ཆོག་དང་སྟོན་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་བ་ཡིན་ན། རིམ་གཉིས་རགས་པ་ཀུན་ཉན་དུ་རུང་བས་
བྱུང་བས་གང་ཟག་དམན་པ་བཞིས་དབང་བཞི་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་ཡང་རིམ་གཉིས་རགས་པ་
ཀུན་ཉན་དུ་རུང་བས་བྱུང་། གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་ལ་དབང་པོ་སྐྱུངས་མ་སྐྱུངས་གཉིས་
སུ་ཡོད་པ་ལས་མ་སྐྱུངས་པ་ལ་རྫོགས་རིམ་རྫོགས་པར་སྟོན་དུ་མི་རུང་བས་ཉན་པའི་ཆོགས་
བཤད་དང་། སྐྱུངས་པ་ལ་རྫོགས་རིམ་རྫོགས་པར་སྟོན་དུ་རུང་བས་ཉན་པའི་སྟོབ་བཤད་དང་།
དེ་གཉིས་ནི་འཛིག་ཚུལ་པལ་བ་ཡིན་ལ། གཙོ་བོ་ནི་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་ལ་ཆེ་དེ་ལ་བསྐྱེད་
རིམ་སྦྱེ་སྦྱ་ཞིང་རྫོགས་པར་སྦྱེ་བའི་སྐལ་པ་དང་ལྷན་ཡང་། རྫོགས་རིམ་སྦྱེ་དཀའ་ཞིང་རྫོགས་

པར་སྐྱེ་བ་མི་སྤྱིད་པས་ཚོགས་བཤད་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ལ་ཆེ་དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་
སྐྱེ་སྤྱོད་ཆོགས་པར་སྐྱེ་བའི་སྐྱལ་བ་དང་ལྷན་པར་མ་ཟད། རྫོགས་རིམ་ཡང་སྐྱེ་སྤྱོད་ཆོགས་
པར་སྐྱེ་བའི་སྐྱལ་བ་དང་ལྷན་པས་སློབ་བཤད་ཀྱི་གང་ཟག་ཏུ་འཛིག་བ་ཡིན་ནོ།

ལྷ་པ་⁹⁷ (རྒྱུད་ལ་འཇུག་པའི་གང་ཟག་ཉན་བ་པོའི་རྒྱན་ལ་ལྷ། གང་ཟག་གི་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་
སོའི་དོན། ¹¹⁹ དབང་པོའི་རིམ་བ་དང་སྤྱོད་ཀྱི་བྱུང་བར། ¹¹⁹ བཤད་བ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ཚུལ།
¹²⁰ སྤྱོད་བརྟགས་ནས་བཤད་དགོས་པར་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(གང་ཟག་གི་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ་)ནི། རྒྱུད་འཆད་པའི་ཆེ་རྒྱུད་ནམས་ཀྱན་ཏུ་ཉན་པར་འདོད་
པའི་སློའི་རིགས་འཛིག་ཉན་ན་དཔག་ཏུ་མེད་བ་ཡོད་བ་ལས། དེ་ནམས་རིགས་བསྐྱུ་ན་གང་
ཟག་ནམ་བུ་ལྷར་འདོད་དོ། །ལྷ་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། ལྷུལ་དང་། བད་དཀར་དང་། བརྩ་དང་། ཅན་
དན་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་རང་བཞིན་ཏེ་སློའི་རིགས་ཀྱི་ཐ་དད་པའི་མིང་གི་དབྱེ་
བ་དེ་ནམ་བུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱན་བརྟུས་ལས་གསུངས་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་(བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ་ལྷ། ལྷུལ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ བད་དཀར་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་
¹¹⁸ བརྩ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ ཅན་དན་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ རིན་པོ་ཆེ་¹¹⁸ ལྟ་བུའི་གང་ཟག་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(ལྷུལ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་)ནི། གཟུང་བུའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་དེ་ནི་མ་ལུས་པར་བླ་མ་ལས་
ཐོས་པར་གྱུར་ཅིང་། ཐོས་ནས་ཀྱང་ཆོག་དོན་འཛིན་པ་ལ་ནི་ནམ་པར་མཁས་པར་གྱུར་ཀྱང་།
སྐད་ཅིག་གིས་ཏེ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་བརྟེན་པར་འགྱུར་བའི་གང་ཟག་དེ་ནི་ལྷུལ་ལྟ་བུར་
ན་གནས་པའི་ཆོ། དེ་ཞེས་པོ་མང་པོ་འཛིན་ཅིང་རྟོག་བ་མེད་བ་ལ། ལྷུང་ནས་བཏོན་མ་ཐག་
རྟོག་ཅིང་དེ་ཡལ་བ་དང་འབྲེལ་བས་ན་ལྷུལ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་¹¹⁷(པད་དཀར་ལྷ་བུའི་གང་ཟག་)ནི། གཞལ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ཤོགས་ལས་ལྷག་
པར་མང་དུ་ཐོས་ནས་འཛིན་ཅུས་པར་གྱུར་ཀྱང་། གཞན་ལ་སྟོན་པ་ཡི་ཅུས་པ་མེད་པའི་གང་
ཟག་དེ་ནི་བུམ་པའི་ནང་དུ་རས་བལ་གྱི་ས་བོན་འཕེལ་ནས་སྤར་བྱིར་མི་ཐོན་པ་དང་། པད་
དཀར་རང་གི་བྱི་ལྷ་བུའི་སྤྱབས་སུ་འཁོར་ནས་གཞན་དུ་འཕྲོ་བ་མེད་པ་དང་འབྲ་བས་ན་པད་
དཀར་ལྷ་བུའི་གང་ཟག་གོ།

གསུམ་པ་¹¹⁷(བརྒྱ་ལྷ་བུའི་གང་ཟག་)ནི། དཀར་ཆོས་ཀྱི་ཚ་བ་དད་པ་དང་ལྷན་ཞིང་སྒྲིང་རྩེ་ཆེ་བ་
ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པ། ཆོས་ཐོས་ན་སྒྲོ་གོས་འབྱེད་པས་ཉེ་ཤེས་རབ་འཕེལ་ལ། ཆོགས་མེད་
པའི་འོད་མའི་ཤོགས་གཅིག་ནས་ཚུ་སྤྱགས་པར་ཤོགས་གཅིག་ཏུ་འཇག་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་
ཐོས་པའི་དོན་ཤེས་པ་རིང་དུ་མི་གནས་པའི་གང་ཟག་དེ་ནི་བརྒྱ་བྱི་ཞེས་པ། དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་
ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ། ཉེ་མས་ཁ་འབྱེད་པ། བརྒྱའི་ལྷེ་བར་ཆགས་པའི་ཟེལ་བ་རྣམས་ཉེ་མ་ཤར་
མ་ཐག་མེད་པར་གྱུར་པས་ན་བརྒྱ་ལྷ་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་གང་ཟག་གོ།

བཞི་པ་¹¹⁷(ཅན་དན་ལྷ་བུའི་གང་ཟག་)ནི། ཐོས་པ་ཅུང་བ་སྟེ་ཐོས་པ་ཆུང་ཞིང་། ཐོས་པ་ལ་བསྐྱལ་
ན་ངས་ཤེས་སོ་ཞེས་ང་རྒྱལ་དང་ལྷན་པ། ལུང་རིགས་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་མ་ངེས་པས་ཚ་བ་
མེད་པར་ཚོད་པ་ན་མང་དུ་སྤྲོ་བ། སྟོན་དེ་རྣམས་བསལ་ནས་རྩིས་སུ་བབྱང་བར་མི་ཅུས་པ་སྟེ་
བབྱང་བར་དགའ་བའི་གང་ཟག་དེ་ནི་ཅན་དན་འབྲས་བུ་མེད་པ་བྱི་ཆུང་བ་ཆེར་མ་མང་བ་སྤྱལ་
གདུག་པས་དགྱིས་པའི་བྱང་དུ་ཉེ་བར་མི་བྱང་བ་དང་འབྲ་བས་ན་ཅན་དན་ལྷ་བུའི་གང་ཟག་གོ།

ལྷ་པ་¹¹⁷(རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བུའི་གང་ཟག་བཤད་པ་)ནི། ཁས་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱི་མས་ཡོངས་སུ་དག་
ཅིང་། ཐོས་པས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པས་མཁས་ལ། དག་བ་ལ་མཁས་ཤིང་སྟོ་བའི་བྱིན་པ། མགོ་

སྒྲོམ་པས་གོ་བའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ཞིང་། ལྷ་ན་མེད་པའི་ཐེག་པར་རིག་པ་ངེས་ཤིང་སད་པས་
རྒྱད་གཅིག་པས་ཉེ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ། རང་གི་ཆོས་ཐོས་ནས་ཐོས་པའི་དོན་གཞན་ལ་
ལེགས་པར་སྟོན་ཅུས་པའི་གང་ཟག་དེ་ནི། འཛིག་ཉེན་ན་ཤིན་ཏུ་ཉེད་པར་དཀའ་ཞིང་ཉེད་ན་
འདོད་པའི་འབྲས་བུ་བྱིན་པས་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲ་བས་ན་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གོ།

¹¹⁷
གསུམ་པ་(དབང་པོའི་རིམ་པ་དང་སྟོན་གྱི་ཁྱད་པར་)ནི། གང་ཟག་ལྷ་ག་ཉན་པའི་སྟོན་དུ་རུང་སྟེ།
ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཉན་འདོད་པའི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཐོས་པའི་བག་ཆགས་སེམས་ལ་
བཞག་པས་བྱིས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། གང་ཟག་ལྷ་ཉན་པ་པོར་རུང་བར་མ་
ཟད་འཆད་པ་པོ་དང་སྒྲུབ་པ་པོར་ཡང་རུང་སྟེ། ལྷ་ལྷུང་དང་པར་ལྷ་ལྷ་བུའི་གང་ཟག་གིས་ཆོག་
དོན་མ་ལུས་པར་མི་བརྟེན་པར་འཛིན་མི་ཅུས་པར་གསུངས་ཀྱང་། ཆོག་དོན་འགའ་ཞིག་འཛིན་
ཅུས་པས་དེ་རང་གིས་བསྟོམ་པ་དང་། དེ་གཞན་ལ་བསྟན་པས་ཀྱང་ཆོག་པས་བྱིར།

¹¹⁷
བཞི་པ་(བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་)ནི། ལྷ་ལྷུང་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བད་དཀར་དང་།
པར་དང་། ཅན་དན་ཉིད་དག་སྟེ་གང་ཟག་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་ཆོགས་པ་ལ་སྟེ་བྱན་མོང་དུ་
བཤད་པར་བྱ་བའི་ལམ་བསྐྱེད་རིམ་སྟོན་པའི་སྟོན་དུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་བཞི་པོ་དེ་ལ་ཆེ་
དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་སྟེ་སྤྲི་ཞིང་རྫོགས་པར་སྟེ་བའི་སྐལ་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉག་ཏུ་དམ་
པའི་སྟོན་པས་ནམ་པར་བརྒྱན་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་འདི་ནི། སྟོབ་མའི་གཙོ་བོ་ལ་
བསྟན་པར་བྱ་བའི་ལམ་རྫོགས་རིམ་སྟོན་པའི་སྟོན་དུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་
ཟག་དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དུ་མ་ཟད་རྫོགས་རིམ་ཡང་སྟེ་སྤྲི་ཞིང་རྫོགས་པར་སྟེ་བའི་སྐལ་པ་དང་
ལྡན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་སྐལ་ལྡན་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

¹¹⁷ ལྷ་པ་(སྒྲོན་བརྟགས་ནས་བཤད་དགོས་པར་བསྟན་པ་)ནི། གང་ཟག་སྒྲོའི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་
པའི་དོན་རྗེས་སྒྲོབ་དཔོན་མཁས་པས་ནི་རྗེགས་རིམ་གྱི་སྒྲོན་དང་སྒྲོན་མིན་པ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་
ནས་ཆོགས་བཤད་དང་སྒྲོབ་བཤད་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་བྱའོ།

⁹⁷ རྟག་པ་(དགོས་པ་བདེན་གཉིས་ངེས་པའི་རྒྱན་བཤད་པ་)ནི། སྒར་བཤད་པའི་རྒྱན་རྟག་པོ་དེ་རྣམས་
ཀྱི་ནང་ནས་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་སྐྱོང་བསྐྱང་བའི་རྒྱན་དེ། དགོངས་པ་འབྲེལ་ཚུལ་
མཐའ་རྟག་དང་ཚུལ་བཞིས་བཀྲལ་བས་ཐོན་པའི་ལམ་དེ་ལ། རྒྱད། སྐྱོང་གཞི། ངེས་པའི་ཆོག་
རྒྱ་བཞི་པོ་དེ་འཆད་ཚུལ་ཆོགས་བཤད་སྒྲོབ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་གང་ཟག་རྣམ་པ་ལྷ་ལ་
བཤད་པས། གང་ཟག་རྣམ་པ་ལྷའི་རྒྱད་ལ་ཀྱན་རྗེབ་བདེན་པ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དང་། དོན་
དམ་བདེན་པ་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་རྣམ་པར་ངེས་པར་
བྱས་པ་སྟེ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་པ་དེ་ནི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་བདུན་པ་ཡིན་ལ། རྒྱན་བདུན་པ་དེ་
ནི་རྗེགས་རིམ་གྱི་གཙོ་བོ་བྱང་འཇུག་སྐྱབ་པ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ།

བདེན་གཉིས་ངེས་པ་ཙམ་རྒྱན་བདུན་པར་འཛོག་པ་ཡིན་སྟམ་ན་མིན་ཏེ། མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་
འཇུག་གི་སྒྲོན་དུ་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་དེའི་སྒྲོན་དུ་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ། དེའི་
སྒྲོན་དུ་སྐྱུ་ལུས། དེའི་སྒྲོན་དུ་དབེན་པ་གསུམ། དེའི་སྒྲོན་དུ་དབང་བསྐྱར་བ། དེའི་སྒྲོན་དུ་ལམ་
ཐུན་མོང་བས་རྒྱད་སྐྱངས་པ་རྣམས་འགོ་དགོས་པ་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་པ་དེ་ནི་རྒྱན་
བདུན་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ།

⁹⁷ གསུམ་པ་(འཆད་ཚུལ་དེ་རྟོག་དཀའ་བས་འདོར་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་)ནི། བཤད་པའི་རྒྱད་ཡེ་ཤེས་
དོན་རྗེ་ཀྱན་ལས་བདུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འདུས་པའི་ཙ་རྒྱད་ཀྱི་བཤད་པ་སྐྱབ་དང་འཕྲད་

པ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟེན་པར་དགའ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བཤད་རྒྱུ་ལས་བྲངས་ཏེ། རྒྱུ་བདུན་གྱི་
བཤད་པ་འདི་ཡང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེ་ཀུན་ལས་བདུས་ལས་གཞན་རྣལ་འབྱོར་
མའི་རྒྱུ་རྣམས་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་⁹⁷ (བཤད་རྒྱུ་ལ་མཁས་པར་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་བཟུང་བར་གདམས་པ་)ནི། ཅ་བཤད་ལེགས་པར་
སྒྱར་ནས་བཤད་དགོས་པ་དེ་བས་ན། རྟོ་རྟེ་སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་ཡིས། །རྒྱུ་གྱི་སྒྲིབ་གཞི་ནས་
བཟུང་སྟེ། །རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཅ་བཤད་སྒྱུར་བ་དང་བཅས་པ་ཡིས་བཤད་པའི་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་རྟོ་
རྟེ་ཀུན་ལས་བདུས་དང་། རྟོ་རྟེ་སྒྲིབ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབད་བ་
ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ། འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུ་རྣམས་བཟུང་བར་བྱའོ།

གསུམ་པ་⁹⁶ (མཐུག་བསྐྱུ་བ་)ནི། རྒྱུ་རྣམ་པ་བདུན་བཤད་པའི་རིགས་པ་སྟེ་ཚུལ་ལོ།

གསུམ་པ་⁸⁷ (ལེའུ་སོ་སའི་བསྐྱུས་དོན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། བཤད་པའི་སྟོན་ནས་མཆོམས་
སྒྱར་བ། ¹²²བཤད་པ་དངོས། ¹³²མཐུག་བསྐྱུ་བའོ།

དང་པོ་(བཤད་པའི་སྟོན་ནས་མཆོམས་སྒྱར་བ་)ནི། སྒྱར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རྒྱུ་གྱི་དོན་ཀུན་བསྐྱུ་ན་
དུ་ཞིག་ཏུ་འདུ་བ། རྒྱུ་གྱི་ཆེ་བ། རྒྱུ་བཤད་ཐབས་གྱི་མན་ངག་རྣམས་བསྟན་ནས། ད་ནི་ཅ་
རྒྱུ་ལེའུ་བཅུ་བདུན་གྱི་ལེའུ་རེ་རེའི་དོན་འདི་སྟོན་གྱི་བསྐྱུས་པའི་དོན་ཡང་བཤད་པར་བྱའོ། །བསྐྱུས་
དོན་དེ་ལ་རྒྱུ་གྱི་མ་ལས་གསུངས་པའི་བསྐྱུས་དོན་གཅིག་དང་། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ནས་
གསུངས་པའི་བསྐྱུས་དོན་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས། རྒྱུ་གྱི་མ་ནས་གསུངས་པའི་བསྐྱུས་དོན་
མིན་གྱི་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ནས་བཤད་པའི་བསྐྱུས་དོན་ཡིན་ཏེ། རེས་ལེའུའི་བསྐྱུས་དོན་
བཤད་རྒྱུ་ལས་གསུང་ཚུལ་ཞེས་རྒྱུ་གྱི་མའི་བསྐྱུས་དོན་ཟུར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་¹²¹(བཤད་པ་དངོས་)ལ་བཞི། ལེའུ་སོ་སའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ལེའུ་སོ་
སའི་གཞུང་ལ་རྒྱས་བཏབ་ཚུལ། ¹³¹རྒྱུད་དོན་སྤྲེལ་བཞིན་པར་བཤད་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ།
དོན་དེ་¹³²བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པའོ།

དང་པོ་(ལེའུ་སོ་སའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་)གསུམ། ལེའུ་དང་པོའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ངོས་
བཟུང་བ་དང་། ལེའུ་¹²⁴ལྷག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། ལེའུའི་¹³¹བསྟུས་དོན་
བཤད་རྒྱུད་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(ལེའུ་དང་པོའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་)ནི། ལེའུའི་བསྟུས་དོན་བཅུ་བདུན་ཡོད་པ་དེ་
ལ་སྟེ། དེའི་ནང་ནས་ལེའུ་དང་པོ་ལས་ནི་སོ་སོར་སྟོན་རྟོ། །གང་བསྟན་ན་བྲང་བའི་དོན་གྱི་བྱེ་
བྱག་གི་སྒྲོས་གསར་དུ་བཙོས་ཤིང་བརྟགས་པའི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། དེས་པའི་དོན་བྱེ་
བྱག་གི་སྒྲོས་གསར་དུ་མ་བཙོས་ཤིང་མ་བརྟགས་པའི་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་
གཉིས་བསྟན་རྟོ། །གང་ལ་བསྟན་ན། རིམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཉན་པའི་སྐལ་པ་དང་ལྷན་པ་ནམས་
ལ་བསྟན་རྟོ། །ཉན་པའི་སྐལ་པ་དང་ལྷན་པར་ཐབས་གང་གིས་བྱེད་པ་ཡིན་སྟུང་ན། རིག་པའི་
དབང་བསྐྱར་བ་བཞི་བྱིན་ནས་སྐལ་པ་དང་ལྷན་པར་བྱེད་དོ། །དབང་བཞི་ཀ་ལ་རིག་པའི་དབང་
ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་དབང་སོགས་ལུས་ནི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་
རྣམས་པ་འཛོག་པ་དང་། སྒྱུན་མ་ལ་སོགས་པའི་རིག་པའམ་རིག་མས་ཐོགས་པའི་བྱམ་པའི་ཚུའི་
བྱ་བ་རྗེས་སུ་འགོ་བར་མོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་དབང་ཡིན་པས་ན་རིག་པའི་དབང་དང་།
རྗོ་རྗེ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དབང་དངོས་ཀྱང་རིག་མ་དང་འཁྱུད་པ་ལས་ཐོབ་པས་ན་རིག་པའི་དབང་
དང་། གསང་དབང་ཡང་རྗོ་རྗེ་སྒྲོབ་དཔོན་དང་རིག་མ་མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་གསང་རྗེས་སུང་བ་
ལས་ཐོབ་པས་ན་རིག་པའི་དབང་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ཡང་རང་དང་རིག་མ་

སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་ཐོབ་པས་ན་རིག་པའི་དབང་དང་། དབང་བཞི་པ་ཡང་དབང་གསུམ་
པ་དཔེར་སྒྲུང་བ་ལས་ཐོབ་པས་ན་རིག་པའི་དབང་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་བསྐྱར་
བ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་དོ་རྩེ་འུ་བས།
དབང་སྐྱར་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོན་འགྲོ་བར། །དོ་རྩེ་འཆང་གིས་གསུངས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་རྩེས་འཇུག་ལ་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྐྱའི་ཆ་ཤས་ནམས་ཉེན་དང་
བཉེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྐྱལ་བར་མོས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་
འབྱུང་ལ་དོ་རྩེ་འཆང་གི་སྐྱའི་ཆ་ཤས་ནམས་ཉེན་དང་བཉེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དངོས་སུ་སྐྱལ་
བའམ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་སྐྱལ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གང་རུང་དུ་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

སྟོན་བྱུང་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སྟོན་བྱུང་ལ་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དང་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་
ཉེན་དང་བཉེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནམས་དོ་རྩེ་འཆང་གི་སྐྱའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བརྟག་གཉིས་ལས། འཆད་པ་པོ་ང་། ཆོས་ང་། རང་གི་ཆོག་ས་ལྟན་ཉན་པོ་འང་ང་། ལྟན་ཅིག་
སྐྱེས་པའི་བྱེད་པོ་འང་ང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེའུ་དང་པོའི་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་
རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པར་འདུས་པར་མ་ཟད། ལེའུ་ལྟག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་དོན་ནམས་ཀྱང་
བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་གཉིས་པོ་ཉིད་ལ་འཇུག་ཅིང་
གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས། གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་བྱི་མ་ལས། སངས་
རྒྱུ་ནམས་གྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །རིམ་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་གནས། །བསྐྱེད་པ་ཡི་ནི་རིམ་པ་
དང་། །རྫོགས་པ་ཡི་ནི་རིམ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལེའུ་ལྟག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་རིམ་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བར་
བསྟན་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། ལེའུ་ལྟག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་དོན་ལ་རིམ་གཉིས་དངོས་ལས་གཞན་པའི་

ལས་ཚོགས་དང་། དགྲིལ་འཁོར་དག་ཀྱང་རྟེན་པས་ཏེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སྒྲིན་མེད་དེ། ལེའུ་
ལྷག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་དོན་རྣམས་ཀྱང་རིམ་གཉིས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པར་འདུ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐབ་པར་བྱ་བའི་ལས་ཚོགས་རྣམས་བསྐྱེད་རིམ་དུ་འདུ། རྫོགས་རིམ་
པའི་སྐབ་པར་བྱ་བའི་ལས་ཚོགས་རྣམས་རྫོགས་རིམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་
ལེའུ་དང་པོས་འདུས་པ་ཉན་པའི་འཁོར་འདུས་པའི་ཚོ། རྒྱུད་སྒྲིན་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་
དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་བཅུ་གསུམ་བྱུང་བའི་འབྲིན་སྤྲུགས་རྣམས་ཀྱང་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་པ་ལུང་སྒྲིན་ལས། དེ་ཆེ་བྱང་བར་གསོལ་བ་ཡི། །གསང་སྤྲུགས་
གསུངས་པ་དང་པོ་ཉིད། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

¹²²
གཉིས་པ་(ལེའུ་ལྷག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་)ནི། ལེའུའི་བསྐྱེད་དོན་བཅུ་བདུན་
ཡོད་པ་དེ་ལས་ཏེ། དེའི་ནང་ནས་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་འབའ་ཞིག་སྟེ་གཙོ་
བོར་སྒྲིན་ཏོ། །གཞན་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་སྒྲོམ་པ། རྒྱ་གསུང་སྤྲུགས་བྲིན་གྱིས་
བཅུ་བས་པ། རྫོགས་རིམ་ལ་སྐབ་པ་ཆེན་པོ་དྲུག་གིས་གསུངས་པའི་སྐབ་ལུས་འོད་གསལ་བྱུང་
འདུག་རྣམས་དང་དེ་ལ་ཆེ་བརྗོད་མཛད་པའི་ཚུལ་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་གཉིས་པ་ལས་
ནི་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་འབའ་ཞིག་སྒྲིན་ཏོ། །ཞེས་དང་། ལུང་སྒྲིན་ལས་ཀྱང་། སྐབ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་ཚུལ་དུ། །མཛད་པ་གཉིས་པ་ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེའུ་གསུམ་
པ་ལས། བསྐྱེད་རིམ་ལ་རིགས་དྲུག་གི་གཙོ་བོར་འཕོ་ཚུལ། དེ་དག་གི་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཆན་
རིགས་ལྔ་མདོན་བྱང་ལུའི་སྒྲིན་སྐྱེད་ཚུལ། ཉིང་སྒྲོར་ཕྱག་མཆན་སྤྲོ་བོ་བསྒྲོམ་པ་དང་། འོག་
སྒྲོར་ཐིག་ལེ་སྤྲོ་བོ་བསྒྲོམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དང་། རྫོགས་རིམ་ལ་དོར་བཞུས་ལ་སོགས་པའི་
ལམ་རིམ་པ་ལྔ་པོ་རྣམས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་གསུམ་པ་ལས་ནི་ཡོངས་སུ་དག་

པའི་ལྷ་འི་རྣལ་འབྱོར་གསལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། ལུང་སྟོན་ལས་ཀྱང་། རྣམ་ལྔ་མངོན་བར་
བྱང་ཚུབ་པའི། །སྤ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གསུམ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལེའུ་བཞི་པས་
ཐུགས་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱོད་པས་གཙོ་བྱས་པའི་བྱག་མཚན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་
བཞི་རྫོགས་པར་བསྐྱར་ཚུལ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་བཞི་པ་ལས་ནི་དབང་བསྐྱར་བའི་དགྲིལ་
འཁོར་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་དང་། ལུང་སྟོན་ལས་ཀྱང་། དབང་བསྐྱར་བ་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །གཟུངས་གྱི་
དགྲིལ་འཁོར་ཉིད་བཞི་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ཡང་བྱག་མཚན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་འཛིན་སྐྱངས་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་བདེ་སྟོང་
དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཚོན་པས་ན། བྱག་མཚན་བཀོད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་ལ་གཟུངས་གྱི་
དགྲིལ་འཁོར་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏོ། །ལེའུ་ལྔ་པས་རྒྱུད་གྱི་ཆེ་བ་སྟོག་གཙོད་ལ་སོགས་པའི་
དགོངས་གསུང་གི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམས་དང་། ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པ་བྱང་ངེས་གཉིས་དང་། ཡེ་
ཤེས་གྱི་བྱག་རྒྱ་བརྟེན་ཚུལ་དང་། སྟོག་གཙོད་སོགས་གྱི་དགོངས་གསུང་གི་དོན་ལ་དོགས་པ་
བསལ་བ་དང་། རྩེ་མི་འཆང་ལ་རིགས་ལྷའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་ནས་བསྟོད་པ་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་
ཏེ། ལེའུ་ལྔ་པ་ལས་ནི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོན་པ་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་།

ལུང་སྟོན་ལས་ཀྱང་། བསྐྱར་བའི་བསྐྱབ་གཞི་རྣམ་བཞི་དང་། །སྟོན་བའམ་འདིར་ནི་ལྔ་པ་
སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལེའུ་དྲུག་པས་རིམ་གཉིས་གྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པ། མཚོད་པའི་ཆོ་ག་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་རིམ་པ་དྲུག་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱེ་བསྐྱེད་པ་མེད་ན་ཆེ་འདིར་
མཚོག་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པ། རིམ་གཉིས་སྤ་མོའི་རྣལ་འབྱོར། སྟོན་པའི་ཆོ་ག་རྣམས་བསྟན་
པ་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་དྲུག་པ་ལས་ནི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་གསུངས་སོ། །ཞེས་
དང་། ལུང་སྟོན་ལས་ཀྱང་། དྲུག་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱི། །ཉིང་འཛིན་སྤ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་

མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལེའུ་བདུན་པས་ལེའུ་ལྔ་པ་དང་བྱུག་པ་ལས་བཤད་པའི་མོགས་
འབྲིན་གྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱོས་པས་ཉེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སྤྱོད་པའི་སྐྱབས་སུ་འདོད་ཡོན་ལ་རི་
ལྟར་འདོད་པ་བཏེན་པ་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་དང་། སྤྱོད་པ་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་གྱི་སྒྲིམ་བསམ།
ལུས་དབེན་ལ་སོགས་པའི་ལམ་རིམ་པ་བྱུག་རིམ་གཉིས་ཐུན་མོང་གི་བྱུག་རྒྱ་དང་སྒྲིམས་པར་
འབྲུག་པའི་ཆོ་ག་རྗེས་བྲན་བཅུ་བྱུག་དེའི་པན་ཡོན་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་བདུན་པ་
ལས་ནི་ལེའུ་ལྔ་པ་ལས་བཤད་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོས་ནས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་དང་།

ལུང་སྟོན་ལས་ཀྱང་། བདུན་པ་དེ་ཉིད་མཆོད་པར་བཤད། །སོ་སོའི་དབང་དུ་གཙོ་བོས་
མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལེའུ་བརྒྱད་པས་རྫོགས་རིམ་པའི་མཆོད་པ། བསྐྱེད་རིམ་
པའི་མཆོད་པ། རིམ་གཉིས་ཐུན་མོང་པའི་མཆོད་པ། ལྷ་མའི་བྱ་བ་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་བྱ་བ།
སྒྲོབ་མའི་བྱ་བ་ལྟ་དང་ལྷ་མ་ལ་མཆོད་པ། ལྷ་མའི་བྱ་བ་གསང་དབང་བསྐྱར་བ་དངོས་པན་ཡོན་
དང་བཅས་པ་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་བརྒྱད་པ་ལས་ནི་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་བ་
གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། ལུང་སྟོན་ལས་ཀྱང་། བྱུག་རྒྱས་དབང་བསྐྱར་བརྒྱད་པར་བསྟན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

ལེའུ་དགུ་པས་སློག་གཙོད་སོགས་བདུན་སྐད་པས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་མ་ཟད་ཆད་དུ་
བྱང་བ་སློག་གཙོད་སོགས་བདུན་སྐད་པས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ལུང་བསྟན་པ་བྲང་ངེས་དང་།
དོན་དེ་ལ་མ་འོངས་པའི་གདུལ་བྱ་དབང་སོ་དམན་པ་ལ་སྟོས་པའི་དོགས་པ་བསལ་བ་དང་།
ལྷགས་གྱི་སྤྱོད་པ་བདེན་པ་གཉིས་གྱི་སྒྲིམ་མཆོག་ཏུ་སྒྲུབ་པ། དེ་ལ་ངོ་མཆར་བའི་བསྟོད་པ་
རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་དགུ་པ་ལས་ནི་ཆད་དུ་བྱང་བའི་ལུང་བསྟན་པ་གསུངས་སོ། །ཞེས་
དང་། ལུང་སྟོན་ལས་ཀྱང་། དམ་ཆོག་བཞི་པོ་དགུ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལེའུ་

བརྩ་བས་སྒྲགས་ལ་གཞིལ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་། རྫོགས་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདོད་
བའི་དངོས་གྲུབ་འཛིག་ཉེན་པ་དང་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་
ཕྱིའི་བདག་ཉིད་ཅན་བསྐྱེད་རིམ་པ་དང་། རང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་རྫོགས་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྙིང་
པོ་སྒྲུལ་ཚུལ་གཉིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་བརྩ་བ་ལས་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་
མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་དང་རང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྙིང་སྙིང་པོ་བསྒྲུལ་བ་གསུངས་སོ། །ཞེས་
དང་། ལུང་སྟོན་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པ་བརྩ་བྱེ་ཡང་དག་ཏེ་ག །བཞས་པའི་སྒྲགས་ཀྱང་གསུངས་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལེའུ་བརྩ་གཅིག་པས་རིགས་དྲུག་གི་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྐྱེད་པ་བླ་བ་གཅིག་པ་དྲུག་དང་།
འོད་གསལ་ལས་བྱུང་འཇུག་དུ་བཞེངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྐྱེད་པ་དང་། རིམ་གཉིས་སོ་སོ་
ལ་བཞེན་པའི་མངོན་ཤེས་ལྷ་བསྒྲུབ་པ་དང་། རིགས་གསུམ་གྱི་སེམས་དཔའ་སུམ་བཅེགས་
བསྐྱོམས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་ཚུལ་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
ལེའུ་བརྩ་གཅིག་པ་ལས་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྐྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྐྱེད་པ་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་
དང་། ལུང་སྟོན་ལས་ཀྱང་། བརྩ་གཅིག་མིང་དུ་བྱུང་བ་ནི། །བྲག་རྒྱ་གཅིག་པ་བཤད་དཀྱིལ་
འཁོར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྲག་རྒྱ་གཅིག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ལ་ཆོས་འོངས་སྒྲུལ་གསུམ་གྱི་བྲག་རྒྱ་གཅིག་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་ཡོད་དེ། ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱུས་པའི་སྐབས་སུ་གདན་དབུས་
མའི་སྟེང་དུ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཙམ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཆོས་སྐྱུའི་དང་།
མངོན་བྱང་ལྷའི་སྟོན་ནས་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ་ནི་འོངས་སྐྱུའི་དང་། མངོན་བྱང་ལྷའི་སྟོ་
ནས་རིགས་ལྷག་མ་རྣམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་པ་དང་། སྒྲུལ་སྐྱེད་པའི་སེམས་སུ་བསྐྱུར་མ་ཐག་པ་

ནམས་ནི་སྐྱལ་སྐྱེའི་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིན་པའི་བྱིར། ལེའུ་བརྩ་གཉིས་པས་
 ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་མའི་སྐྱེའོད་གསལ་དུ་ཐིམ་པར་བྱེད་ཚུལ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་པས་བྱི་རོལ་གྱི་
 ཕྱག་མཆོན་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་འཛིན་སྐྱབ་ཚུལ་དང་། སྤྲུགས་གྱི་རིལ་ལུ་ལ་བརྟེན་ནས་
 རིགས་འཛིན་སྐྱབ་ཚུལ། ལྷའི་སྐྱེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱོམ་ནས་རིགས་འཛིན་སྐྱབ་
 ཚུལ། སྐྱེ་བོ་སྐལ་ལྡན་སོགས་དགུག་པ། ལས་གྱི་དབྱེ་བས་ཤུ་དང་བདུད་ཅི་ལྷ་ལ་ལོངས་
 སྤྱོད་ཚུལ། ལྷ་ནམས་ཆེས་པར་བྱ་བའི་ཆོ་ག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་ཚུལ་
 བན་ཡོན་དང་བཅས་པ།

ཐུན་མོང་གི་བསྐྱེན་པ་རྫོ་རྩེ་བཞི་དང་། མཆོག་གི་བསྐྱེན་པ་སྦྱར་བ་ཡན་ལག་བྲུག་དང་།
 བསྐྱེན་པ་གཉིས་མདོར་བསྐྱེས་ནས་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པའི་དུས་གྱི་རིམ་པ་དང་། སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་
 བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་བས་པའི་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ནམས་བསྐྱེན་པ་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་བརྩ་གཉིས་པ་ལས་ནི་
 ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལོངས་སུ་ཐིམ་པ་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། ལུང་སྟོན་ལས་ཀྱང་། བརྩ་གཉིས་
 པར་ནི་བདག་ཉིད་སྐྱེ། །ཉན་ཐོས་བྱང་ཚུབ་སྟོན་པར་མཛད། །དེ་བཞིན་རིགས་པ་སྤྱོད་བྱུང་
 པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལེའུ་བརྩ་གསུམ་པས་རྫོ་རྩེ་འཆང་གི་བཟླས་པ། རིམ་གཉིས་གྱི་མཆོད་པ། སྐྱེ་གསུང་
 ཐུགས་གྱི་བཟླས་པ། རིན་པོ་ཆེའི་བཟླས་པ། ཐོགས་མེད་གྱི་བཟླས་པ། ཁྱོ་བོའི་བཟླས་པ། དུག་
 གསུམ་གྱི་བཟླས་པ། མ་ནིང་གི་བཟླས་པ། བུད་མེད་གྱིས་ཀྱང་ཆེ་གཅིག་གི་བྱང་ཚུབ་འབྲུབ་པ་
 སོགས་དང་། རང་ལ་གཞོལ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལས་ཆོགས་མདོར་བསྐྱེན་པ་དང་། རྫོགས་
 རིམ་པའི་ལས་ཆོགས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རིམ་གཉིས་གྱི་ལྷ་སྐྱེ་སྤྱོད་ཚུལ་ནམས་བསྐྱེན་
 པ་དང་། ལེའུ་བརྩ་བཞི་པས་སྤྲུགས་ལ་གཞོལ་བས་འབྲེང་སྤྲུགས་བརྩ་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་ལས་

སྐྱབ་ཚུལ། ཉང་ལ་གཞིལ་བའི་བྱ་བ་དགྲུག་པའི་ལས་དྲུག་རལ་གཅིག་མས་སྐྱའི་བྱ་མོ་དང་། ཁྱོ་གཉིས་ཅན་གྱིས་རིགས་འཛིན་གྱི་བྱ་མོ་དགྲུག་པ་དང་། དྲག་ལས་དང་སྐྱུ་མོང་དང་། སྐྱུ་མོང་མིན་པའི་བྱར་གདབ་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་དང་བཅུ་བཞི་པ་ལས་ནི་ལས་ཀྱི་ཆོགས་རྣམས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། ལུང་སྟོན་ལས་ཀྱང་། མངོན་ཤེས་ལྡན་གྱི་བཅུ་གསུམ་པ། ཞེས་དང་། བཅུ་དང་བཞི་པར་བཞི་པོ་དང་། སྐྱེང་སྤགས་སྐྱ་མ་སྟོན་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པས་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྟོས་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ། རང་གི་རིགས་ངེས་པའི་བྲག་རྒྱ་གཅིག་ལ་བཏེན་ནས་བྱེད་པ་དང་། རྩོགས་རིམ་པས་རིགས་མ་ངེས་པ་བྲག་རྒྱ་བཞི་གང་རུང་གཅིག་ལ་བཏེན་ནས་བྱེད་པ་དང་། སྟོས་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་བྲས་པས་མཆོག་སྐྱབ་ཚུལ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱུ་མོང་གི་སྐྱབ་པ་དྲག་པའི་ལས། རྩོགས་རིམ་པའི་སྟོས་མེད་འབྲིང་བསྐྱས་ཀྱི་སྟོང་པ། རིམ་ལུང་སྟོང་པ་བཅུ་། རྩོགས་རིམ་པས་སྐྱབ་ཚུལ། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ལྷ་དབང་བསྐྱར་བ། སྟོང་ལ་ཡེ་ཤེས་དབབ་པའི་ཆོ་ག་གདུག་པ་འདུལ་བའི་དྲག་ལས། དྲག་དང་། ཉང་གསོ་བ་རྣམས་བསྟན་པའི་འོག་ཏུ་དངོས་གྲུབ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྩོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ།

སྐྱ་མ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པ་ལས་ནི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྩོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། ལུང་སྟོན་ལས་ཀྱང་། ཕྱོགས་དང་སྐྱབས་སེང་ཉིད་གྱུར་པ། །དངོས་གྲུབ་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ནི་བཅུ་དང་། སྐྱབས་སེང་ནི་རྒྱལ་པོ་སྐྱབས་སེང་ལ་བྱ་ལྡན་པས་ལྡེ་བརྒྱུད་ཆོག་གོ། །ལེའུ་བཅུ་དྲུག་

བས་ལེའུ་བཞི་བ་ལས་གསུངས་པའི་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོས་ནས་སྟོན་བ་ཡིན་ཏེ། སྟུང་དང་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་འབྲི་ཚུལ། ལྷ་ལྷག་མ་རྣམས་གཙོ་བོར་སོང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆ་གསྟོབ་དཔོན་གྱི་ལས་སུ་བྱ་བ། དེར་སྟོབ་མ་འདུག་ཅིང་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་བསྟན་པའི་བྱིར་དང་། གཞན་ཡང་རིལ་ལུ་དང་། མངགས་གཞུག་པ་སྐྱབ་བ། རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་བ་དབང་དུ་བྱས། བསྟན་པ་ལ་མ་མོས་པའི་གདུག་པ་ཅན་འདུལ་ཐབས། བགྲེས་སྟོམ་ཞི་བའི་སྦྱར་བ། དཔའ་བོ་དོ་རྩེ་དང་། བསྐྱལ་བྱེད་མའི་སྐྱབ་བ། རྩམ་རྩལ་མའི་སྐྱབ་བ། སྦྱོར་པའི་གྲོགས་བྲག་རྒྱ་བཅའ་ནས་སྦྱོར་བ་བྱེད་ཚུལ་རྣམས་བསྟན་བ་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ་ལས་ནི་ལེའུ་བཞི་བ་ལས་གསུངས་པའི་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོས་ཏེ་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་དང་།

ལུང་སྟོན་ལས་ཀྱང་། སྐྱ་སྟོགས་དུས་ཀྱང་ཡང་དག་ལྷན། །དཀྱིལ་འཁོར་རྩལ་ཆོན་ལྷན་པའོ། །སྟོབ་མ་དབང་བསྐྱར་ཞེས་གསུངས་བྱིར། །སྐྱ་སྟོགས་ནི་འཕོད་གྲོགས་ཞེས་བ་ནི། སྟོན་པའི་རྒྱལ་པོ་མགྲིན་བ་བཅུ་བ་ཡིན་པས་བཅུའི་བརྒྱ་ཆོག་དང་། དུས་ནི་དྲུག་གི་བརྒྱ་ཆོག་ཡིན་པས་ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ་སྟོན་པའོ། །ལེའུ་བཅུ་བདུན་པས་སྟུང་གསུང་ཐུགས་དང་ཉན་རང་གཉིས་དང་། འཛིག་ཉན་པའི་གཙོ་བོ་གསུམ་དང་། རྩལ་ལྷན་ཆུང་བ་ལྷའི་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་དང་། ལས་གྱི་ལས་དག་པ་དང་། རྒྱག་བྱ་བའི་ཚུལ་གཉིས་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་དང་། ལུས་བརྟན་པར་བྱ་བ་དང་། མཆོན་མ་མེད་པའི་ཉིང་འཛིན་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། ལྷ་མ་ལ་བསྟོན་བཀུར་བའི་ཚུལ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་སྦྱར་བ་དང་། ཟས་གྱི་བྱ་བ་མཆོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཆོད་པའི་དག་བྱེད་དང་། རྟོགས་རིམ་པའི་བྱ་བ་ཡིན་མིན་གྱི་ཆ་དང་། ལས་སྟོན་ཆོགས་དང་ལས་གྱི་མཐའ་དོ་རྩེ་ཨུ་རྩ་སྐྱབ་པ་དང་། རྒྱུད་གྱི་ཆེ་བ་དང་། ཐོས་བསམ་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་། རྒྱུད་གཏད་པ་དང་། ཉེ་བར་

བསྐྱུ་བ་ནམས་རབ་ཏུ་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ་ལས་ནི་དམ་ཆེག་དང་སྒྲིམ་པ་རབ་
ཏུ་སྐྱུ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དགོངས་པ་ལུང་སྐྱུ་ལས་ཀྱང་། ཉི་ཟླ་དག་ཆགས་བལ་སྐྱ་
ཆོགས་ཉིད་གྱུར་པ། །སྐྱ་ཆོགས་ཆེག་གི་དོན་གྱི་བད། །སྐྱ་ཆོགས་མིང་ཅན་མིང་གཅིག་པོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། ཉི་ཟླ་ནི་བཅུ་བདུན་གྱི་བད་ཆེག་ཡིན་ཏེ། ཟླ་བ་ལ་དཀར་ཆ་འཕེལ་བ་བཙོ་
ལྷ་དང་། དཀར་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་བཅུ་དྲུག་ ཉི་མ་ལ་བྱིས་བཅུ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་།
སྐབས་འདིར་གཅིག་གི་བད་ཆེག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

¹²²
གསུམ་པ་(ལེའུ་འི་བསྐྱུས་དོན་བཤད་རྒྱུ་ལས་གསུངས་ཚུལ་)ནི། རྒྱུད་བྱི་མ་ལས་གསུངས་པའི་
བསྐྱུས་དོན་ཡིན་པས། ཁོ་བོས་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཤབ་བེན་པས་
འདིར་ཆེག་མང་དོགས་ནས་མ་སྒྲིམ་སོ། །

¹²²
གཉིས་པ་(ལེའུ་སོ་སོའི་གཞུང་ལ་རྒྱས་བཏབ་ཚུལ་)ནི། གསང་བ་འདུས་པ། རྣལ་འབྱོར་སྐྱེད་གཞི།
ཐེལ་གཞོན་དོ་རྩེ། འདུས་པ་གསང་བ། རྒྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་སྐྱུ་བར་མི་སྒྲི་
བ། དོ་རྩེའི་དམ་ཆེག་འབྱུང་བའི་ཆེག་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མ། རྒྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་སྐྱུ་བ། དངོས་
པོ་མེད་པ། དེན་ཆེན་ཆེན་པོ། དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་དོ་རྩེ་འཛིན། །གཟུགས་ལ་རྣམ་གསུམ་ཤེས་
བྱས་ནས། །གསང་བའི་ཡི་གེ་མིང་ཅན་ཐོས་པའི་སྐལ་བ་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་
བཅུ་བཞི་ཚུལ་བཞིའི་སྒྲོན་ནས་བཤད། ལ་ལ་བྱང་དེས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་བཤད། ལ་ལ་དགོངས་
དགོངས་མིན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་བཤད། ཁ་ཅིག་སྐྱ་རི་བཞིན་པས་བཤད། འགའ་ཞིག་སྐྱ་རི་
བཞིན་པ་མིན་པའི་སྒྲོན་ནས་བཤད་པའོ། །

¹²²
གསུམ་པ་(རྒྱུད་དོན་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་བཤད་དུ་མི་བྱང་བར་བསྐྱུ་བ་)ནི། འདུས་པའི་རྒྱུད་དོན་སྐྱ་རི་

བཞིན་པར་བཟུང་དུ་མི་རུང་སྟེ། བཟུང་ན་མ་སྤིང་བུ་མོ་སོགས་ལ་བསྐྱོད་ནས་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བའི་
ལས་བསགས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིན།

བཞི་¹²²པ་(དོན་དེ་བཤད་རྒྱུ་གི་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པ་)ནི། ལུང་སྟོན་ལས། གསང་བའི་བདག་པོ་དོན་
རྒྱས་པའི། །ཚུལ་ཆེན་འདི་ནི་རྟེན་གྱར་ནས། །རི་བཞིན་དོན་ནི་རྟེན་བཟུང་བས། །དེས་ན་ལས་
ངན་དག་ཏུ་ལྷུང་། །ཞེས་པ་ནས། གསང་བ་དགོངས་པས་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤོ་
ལོ་ཀ་བརྩས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་¹²¹(དོན་བསྟན་པ་)ནི། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ནམ་པ་སྣ་ཆོགས་པའི། །སོ་སོར་བསྐྱས་པ་
རབ་ཏུ་བསྟན། །ཞེས་པས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་⁸⁶(ཆ་བའི་རྒྱུ་གི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་)བཞི། རྒྱུ་གི་མཆན་གྱི་དོན། ¹³⁴འགྱུར་གྱི་
བྱུག་གཞུང་གི་དོན། མཐུག་གི་དོན་ནོ།།

དང་པོ་(རྒྱུ་གི་མཆན་གྱི་དོན་)ལ་གཉིས། མཆན་བསྐྱར་བ། མཆན་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་(མཆན་བསྐྱར་པ་)ནི། རྒྱ་གར་ན་སྐད་རིགས་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས། ལེགས་
པར་སྐྱར་བ་སྤྲིན་ལྟའི་སྐད་དུ། རྒྱུ་འདིའི་མཆན་ལ། སྤྱི་གུཅ་ས་མ་ཇ་མར་ཏན་ཏ་རྩ་རྩ་ལ།
ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་ལ། དེ་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན། སྤྱི་དཔལ། གུཅ་གསང་བ། ས་མ་ཇ་འདུས་
པ། མར་ཆེན་པོ། ཏན་ཏ་རྒྱུ། རྩ་རྩ་རྒྱལ་པོ། ལྷ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་འབྱུག་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(མཆན་བཤད་པ་)ནི། རྒྱུ་གི་མཆན་ལ་ཐོག་མའི་མཆན། བར་གྱི་མཆན། ཐ་མའི་
མཆན་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་ལས། བར་གྱི་མཆན་དང་ཐ་མའི་མཆན་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་
ཆེན་པོ་མེད་ལ། ཐོག་མའི་མཆན་ལ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་བྱུང་ཡང་། པ་ཆ་བཞི་མ་གྲགས་ཀྱིས་བསྐྱར་

བའི་འགྲུར་ལས། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་འབྲུང་བ་ལེགས་པ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་བྱི་མ་ལས། གསང་བ་ཞེས་འདིར་གང་ལ་བགྱི། །འདུས་པ་ཞེས་ནི་གང་ལ་བརྗོད། །
རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རི་ལྟ་བུ། །རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཅེས་གང་ལ་བགྱི། །ཞེས་དེ་ལན་བཞིའི་སྟོན་ས་
མཚན་དོན་གཏན་ལ་པལ་བ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་གང་བཤད་པས་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་
ཐམས་ཅད་འཁྲིག་ཆགས་སུ་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་དཔལ་གྱི་དོན་ཡིན་ཏེ།
རྒྱས་པར་ནི་རྗོགས་རིམ་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།

གསང་བ་འདུས་པ་ལ་ཚུལ་བཞི་ལས། གསང་བ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་དོ་རྗེ་
གསུང་དོ་རྗེ་ཐུགས་དོ་རྗེ་གསུམ་དོ་རྗེ་འཆང་གཅིག་གི་ངོ་བོར་འདུས་པ་ནི་ཡིག་དོན་གྱི་གསང་
བ་འདུས་པ་དང་། གསང་བ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་པོ་དང་ལྟན་པའི་དོ་རྗེ་དང་བསྐྱེད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་
འདུས་པ་ནི་སྐུ་དོན་གྱི་གསང་འདུས་དང་། གསང་བ་སྒྲུང་བ་གསུམ་རྒྱུད་གི་བཞེན་པ་དང་ལྟན་པ་
དེ་ཉིད་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐུ་མའི་སྐུ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ནི་སྤྲུལ་དོན་གྱི་གསང་འདུས་དང་།
གསང་བ་ཀུན་རྫོབ་སྐུ་མའི་སྐུ་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ནི་མཐར་
ཐུག་གི་གསང་འདུས་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་བྱི་མ་ལས། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། །གསང་
བ་ཞེས་ནི་བརྟན་པ་ཡིན། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ། །ཆོགས་པ་འདུས་པ་ཡིན་པར་
བཤད། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རྣལ་འབྱོར་ལ་ཡང་ཚུལ་བཞི་ལས། ཤེས་རབ་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་སྟོན་དང་།
ཐབས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་སྟོན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བ་ནི་ཡིག་དོན་གྱི་རྣལ་
འབྱོར། ཤེས་རབ་ངེས་ངོར་སྟོང་ཉིད་ངེས་ཤིང་། ཐབས་སྒྲུང་ངོར་ལྟའི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བའི་སྟོན་གཉིས་
སྟོན་གཅིག་གི་ངོ་བོར་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་ཐབས་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི་སྐུ་དོན་

གྱི་ཀླུ་འབྱོར། ཤེས་རབ་སྒྲུང་བ་ཐབས་མཆོད་བ་གཉིས་ཐབས་ཤེས་འདྲེས་བ་ཉེར་ཐོབ་གཅིག་
 ཏུ་སྒྱུར་བ་ནི་སྤྲུལ་དོན་གྱི་ཀླུ་འབྱོར། ཤེས་རབ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། ཐབས་དག་པའི་སྒྱུ་
 མའི་སྒྱུ་གཉིས་པོ་ངོ་པོ་གཅིག་ཏུ་སྒྱུར་བ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་ཀླུ་འབྱོར་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས།
 ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྒྲུལ་ས་འབྱུག་པ། །ཀླུ་འབྱོར་ཞེས་ནི་བཤད་བ་ཡིན། །གང་ཞིག་དངོས་
 མེད་ཤེས་རབ་སྟེ། །ཐབས་ནི་དངོས་པོའི་མཆོད་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆེན་པོའི་
 དོན་ནི་ཀླུ་འབྱོར་སྒྲ་ན་མེད་བ་ལ་ཀླུ་འབྱོར་ཆེན་པོར་བྱས་པའི་ཆེན་པོ་ཡིན་གྱི། ཀླུ་འབྱོར་ཆེན་
 པོའི་རྒྱུད་ཡིན་བ་ཙམ་གྱིས་ཀླུ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། ཅེ་མོ་ལས། ཅེ་མོ་རང་
 ཉིད་ལ་ཀླུ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དུ་གསུངས་པ་དང་། སྒྱུད་བསྐྱུས་ལས། དཔལ་མཆོག་དང་པོ་ལ་
 ཀླུ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་¹³² (འགྲུར་གྱི་བྱག་)ནི། དཔལ་རྩོམ་མེས་ཀྱི་ཐབས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་ལོ་རྒྱུ་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱག་བྱས་པའོ། །དོན་ནི་བཤད་ཟིན།

གསུམ་པ་¹³² (གཞུང་གི་དོན་)ལ་གཉིས། ལེའུ་དང་པོས་རྒྱུད་དོན་མདོར་བསྟན་པ། དོན་དེ་²⁴³ ལྷག་
 མ་བཅུ་དྲུག་གི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(ལེའུ་དང་པོས་རྒྱུད་དོན་མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། ལེའུ་འི་གཞུང་བཤད་པ། ལེའུ་འི་
²⁴¹ མཆོད་དོན་བཤད་པ། ལེའུ་དེ་²⁴¹ བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་(ལེའུ་འི་གཞུང་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ¹³⁵ སྒྲིང་གཞི་དང་དགྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་བ་
 གཉིས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་པ། ²⁰⁹ ལམ་གཉིས་ཀྱང་སྒྲོན་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་བཤད་དགོས་པར་བསྟན་པ།
²⁴⁰ བཤད་པའི་དོན་རྣམས་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་པའོ། །

¹³⁴དང་པོ་(སྐྱེང་གཞི་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་བཤ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་བཤ་)ལ་བཞི། སྐྱེང་གཞི་
 ཕུན་སུམ་ཚོགས་བས་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་བཤ་ཀུན་བསྟན་བཤ། ¹⁸³གཟུངས་དཀྱིལ་ཀྱིས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་
 ལམ་འདྲིའི་གནད་དུ་བསྟན་བཤ། ¹⁹¹བསྟུས་དཀྱིལ་ཀྱིས་ཉེན་དང་བཉེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཀྱི་
 རིམ་བཤ་གཉིས་བསྟན་བཤ། ²⁰⁸དོན་དེ་རྣམས་ལ་ཆེ་བརྗོད་མཛད་པའི་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(སྐྱེང་གཞི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་བས་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་བཤ་ཀུན་བསྟན་བཤ་)ལ་གཉིས། ཉོན་བཤ་དང་
 དུས་དང་གནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་བཤ་ཚུལ་བཞེར་བཤ་དང་བཤ། ¹⁷⁸འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་བཤ་བྲང་བ་
 དང་ངེས་པའི་དོན་དུ་བཤ་དང་བཤ།

དང་པོ་(ཉོན་བཤ་དང་དུས་དང་གནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་བཤ་ཚུལ་བཞེར་བཤ་)ལ་བཞི། ཡིག་དོན་དུ་
 བཤ་དང་བཤ། ¹³⁹སྤྱི་དོན་དུ་བཤ་དང་བཤ། ¹⁵⁰སྤྱོད་དོན་དུ་བཤ་དང་བཤ། ¹⁷⁵མཐར་ཐུག་པའི་དོན་དུ་བཤ་དང་བཤ།

དང་པོ་(ཡིག་དོན་དུ་བཤ་དང་བཤ་)ལ་གཉིས། སྤྱོད་བྱུང་སྤྱོད་པའི་རྣམ་སྤྱུལ་ལ་སྤྱར་ཏེ་བཤ་དང་བཤ་
 དང་། ¹³⁸རྗེས་འབྲུག་གཤུལ་བྱའི་ཉམས་ལེན་ལ་སྤྱར་ཏེ་བཤ་དང་བཤ།

དང་པོ་(སྤྱོད་བྱུང་སྤྱོད་པའི་རྣམ་སྤྱུལ་ལ་སྤྱར་ཏེ་བཤ་དང་བཤ་)ནི། འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་བཤ་དུས་
 གཅིག་ན། ཞེས་བཤ་ནས། བཞུགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་ཀྱི་གཞུང་འདི་རྣམས་བྱུང་། དེ་ཡང་ཐོས་
 ཞེས་བཤ་བཤ་དང་པའི་གཞུང་བྲངས། གང་ཐོས་ན། འདི་སྐད་ནས་དེ་སྐད་ཅེས་བཤ་འཕྲུལ་ཏོ། །ཞེས་
 པའི་བར་ཀྱི་ཆོག་དོན་མ་ལུས་བཤ་ཐོས་བཤ་ཡིན་ཏེ། སམ་རྒྱ་ཁྲ་ལས། འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོག་
 གི་ཕྱད་ནི། དེ་སྐད་ཅེས་གསུངས་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོགས་ལ་སྟེགས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གང་གིས་ཐོས་ན། སྤྱད་བཤ་པོ་ཕྱག་ན་རྗོ་རྗོ་བདག་གིས་ཐོས། དེ་
 ཡང་བདག་གིས་ཞེས་བས་སྤྱད་བཤ་པོ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཉོན་བཤ་རྗོ་རྗོ་འཆང་ལས་མཛོན་སུམ་དུ་

ཐོས་ཀྱི་གཞན་དག་ལས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོས་པ་མིན་པ་དེ་བསྟན།
 ཐོས་ཞེས་པས་ཐོས་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐོས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་
 སྒོ་ནས་ཐོས་པ་མིན་པ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སམ་བྱ་ཏུ་ལས། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་ཐོས་པ་ཡིན་གྱི་རྟགས་པ་ནི་མིན་ནོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་རྟགས་པའི་སྒྲིན་གང་ལགས།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། སྤྱད་པར་བྱེད་པ་དང་། འཆད་པ་པོ་དག་དབྱེར་མེད་
 པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཐོས་ན། དུས་གཅིག་གི་ཆེ་འདུས་
 པའི་རྒྱད་འདི་ཐོས་ཀྱི། དུས་གཞན་དུ་རྒྱད་གཞན་དང་གཞན་ཐོས་སོ་ཞེས་པས། སྤྱད་པ་པོ་ཐོས་
 པ་མང་བ་དེ་བསྟན། དུས་ལན་གཅིག་གི་ཆེ་འདུས་པའི་རྒྱད་འདི་ཐོས་ཀྱི། དུས་གཞན་དག་ཏུ་
 རྒྱད་འདི་མ་ཐོས་སོ་ཞེས་པས། འདུས་པའི་རྒྱད་རྟེན་པར་དཀའ་བ་དེ་བསྟན།

དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འདུས་པའི་རྒྱད་འདི་ཐོས་སོ་ཞེས་པས་ནི། སྤྱད་པ་པོ་
 ཤེས་རབ་ལྟལ་དུ་བྱུང་བ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གང་ཅུང་
 ཟད་གསུངས་པ་དེ་བདག་གིས་གཅིག་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དུས་ཉིད་ལོ། །གཅིག་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 སྐད་ཅིག་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་ལས་ཐོས་ན། སྤྱི་བ་པ་གཉིས། ཉོན་མོངས་པ་
 གསུམ། བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པ་དང་། སྐལ་པ་ལྷན་སུམ་ཆོགས་པ་དུག་དང་ལྷན་
 ཞིང་། འཁོར་བ་མ་ལུས་པ་ལས་འདས་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིན་པ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་
 པོ་ལས་ཐོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དབང་བྱུག་དང་ནི་གཟུགས་བཟང་དང་། །དཔལ་དང་
 གཤགས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་། །བཙོན་འགྲུས་ལྷན་སུམ་ཆོགས་པ་སྟེ། །དུག་པོ་རྣམས་ལ་སྐལ་ཞེས་
 བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐལ་པ་ལྷན་ཆོགས་དུག་ནི། སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་ནི་

དབང་ཕྱུག་དང་། དཔེ་མེད་པའི་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པ་ནི་གཟུགས་བཟང་དང་། འཁོར་འདས་
 གི་སྤྱན་སྤྲུམ་ཆོགས་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉེན་བྱ་བ་ནི་དཔལ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་གཞིར་གྱུར་
 པས་སྟོགས་བཅུ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་བྱུང་བ་ནི་གྲགས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་
 ཅད་དུ་ཆགས་སོགས་མེད་པར་ཡེ་ཤེས་འབྱུག་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 དོན་མཛད་པའི་བཙོན་འགྲུས་ནི་བཙོན་འགྲུས་སྤྱན་སྤྲུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གང་དུ་ཐོས་ན། ཡུལ་སྟོང་བ་ཉིད་རིམ་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་གཤེགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་བདག་པོ། སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་སྟོང་པོ། རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་
 སྟོང་བ་ཉིད་དེ་ལ་བཅུན་མོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་ལ་
 དམིགས་ཏེ་བསྐྱོམ་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རྩ་གཞིས་བརྗོད་པའི་
 རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་སྟོན་སྟོབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་ལ་དམིགས་
 ཏེ་གོམས་པར་བྱས་པས་སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་བཙོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 ཉིད་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་གིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་འཛོམས་པ་
 དེའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་རྩ་གར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡུལ་སྟོང་བ་ཉིད་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་རྡོ་རྗེ་
 བཅུན་མོའི་རྩ་གཞི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་གྲུ་གསུམ་པའི་ནང་གི་གཞུལ་ཡས་ཁང་གི་
 དབུས་དེར་ཐོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་
 དང་ཐུགས་རྣམས་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པོ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་བཅུན་མོ་
 དང་། དེའི་རྩ་གཞི་ལ་བཞུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱེད་གཞིའི་གཞུང་འདི་
 ཡིག་དོན་དུ་བཤད་པས་སྟོན་བྱུང་སྟོན་པའི་རྣམ་སྤྱུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདི་ཡིག་དོན་དུ་

བཤད་བས་སྟོན་བ་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་པ། གནས་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་པ། སྤྱད་བ་པོ་སྤྱན་སྤྱུང་
 ཆོགས་པ། ཆོས་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་བ་བཞི་བསྟན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་བ་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་
 བ་དོ་རྗེ་འཆང་དེ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་བ་དང་ལྡན་བ་ཡིན་ཏེ། བདུད་བཞི། ཉོན་
 མོངས་བ་གསུམ། སྤྱིབ་གཉིས་བཅོམ་བ་དང་། སྐལ་བ་སྤྱན་ཆོགས་བྱུག་དང་ལྡན་བ་དང་། འཁོར་
 བ་མ་ལུས་བ་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་བ་
 གཞལ་ཡས་ཁང་དེ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་བྱད་བར་ཅན་དང་ལྡན་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་
 དང་ལྡན་པའི་དོ་རྗེ་འཆང་དུས་ཏྲག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྤྱད་བ་པོ་
 སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་བ་བྱུག་ན་དོ་རྗེ་དེ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་བྱད་བར་ཅན་དང་ལྡན་བ་ཡིན་ཏེ།
 འདུས་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་དོན་མ་ལུས་བར་ཐོས་ཤིང་། དེ་ཡང་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་
 བ་ལ་ཐོས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་
 འདི་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་བྱད་བར་ཅན་དང་ལྡན་བ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་ཏུ་རྙེད་བར་དཀའ་ཞིང་རྙེད་ན་
 ཆོ་གཅིག་ལ་འདོད་དོན་སངས་རྒྱས་སྟེར་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

¹³⁵
 གཉིས་བ་(རྗེས་འཇུག་གདུལ་བུའི་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་བ་)ནི། འདི་སྐད་དེ་ལྟ་ག་མོས་ལུས་
 ལ་སྤྱད་པའི་དེ་ཉིད་ཡན་ཆད་ཐོས་བས་ཏེ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དུས་གཅིག་ན། ཡུལ་སྟོང་བ་ཉིད་
 རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཚུབ་པ། སྤྱི་ཆོ་བ་
 ལས་བྱང་ཚུབ་པ། གསུང་ས་བོན་ལས་བྱང་ཚུབ་པ། ཐུགས་བྱུག་མཆན་ལས་བྱང་ཚུབ་པ།
 སྟེང་པོ་སྤྱི་རྗེ་གས་བ་ལས་བྱང་ཚུབ་བ་སྟེ། མངོན་བྱང་ལྡེའི་སྟོན་ས་བསྐྱེད་པའི་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་དང་པོའི་མགོན་པོ་དེ་ཉིད་དོ་རྗེ་བཙུན་མའི་བླ་གའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་གྲུ་གསུམ་
 པའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དུས་དེར་ཆོ་བའི་དབྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་ན་བཞུགས་

པར་གྱུར་ཏེ། །གཞུང་འདི་ཡིག་དོན་དུ་བཤད་པས་བསྐྱེད་རིམ་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་
འདི་ཡིག་དོན་དུ་བཤད་པའི་མངོན་བྱང་ལྗེ་སྟོན་ནས་དང་པོ་མགོན་པོ་སྐྱེད་ཚུལ་དེ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཡི་གེའི་ཐོབ་ཆོད་ཅམ་དུ་བཤད་པས་ན། ཡིག་དོན་དུ་བཤད་པའོ།

གཉིས་པ་¹³⁵ (སྐྱེད་དོན་དུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། འདི་སྐད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང་། ¹⁴⁷བདག་གིས་ཐོས་
པ་སོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(འདི་སྐད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། བཀལ་ལན་གྱི་སྟོན་ནས་གཏན་ལ་པབ་པ་དང་།
དོན་དེ་¹⁴²བཤད་ཆུད་ཀྱི་ལུང་གིས་སྐྱབ་པའོ།

དང་པོ་(བཀལ་ལན་གྱི་སྟོན་ནས་གཏན་ལ་པབ་པ་)ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གསུང་རབ་ཀྱི་དང་པོར་ཨེ་ཨྱི་
ཁོ་ན་སྟོས་མི་རིགས་ཏེ། གསུང་རབ་ཀྱི་དང་པོ་ཨེ་དྲི་མ་ཡ། ཨེ་ཡི་མ་ཡ། ཨ་ཡི་མ་ཡ་སོགས་
སྟོས་པས་ཀྱང་སྐད་པ་པོ་ཕྱག་ན་རྩོམ་སྟོན་པ་རྩོམ་འཆང་ལས་བདག་གིས་ཆོས་འདི་ཐོས་
ཞེས་གོ་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་གསུང་རབ་ཀྱི་དང་པོར་ཨེ་དྲི་སོགས་མ་བརྗོད་པར་ཨེ་ཨྱི་
ཁོ་ན་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གསུང་རབ་ཀྱི་དང་པོར་ཨེ་ཨྱི་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
འབའ་ཞིག་གིས་བདེ་མཛད་པ་དང་། ཨེ་ཨྱི་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་བྱད་པར་ཅན་མཆོན་པ་འདྲ་བ་ཨེ་
དྲི་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པར་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གསུང་རབ་ཀྱི་དང་པོར་ཨེ་ཨྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་
བདེ་མཛད་པ་ཡིན་ན། ཨེ་ཨྱི་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེས་ན་
སྐད་པ་པོའི་ངག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར། དེས་ན་སྟོན་པ་རྩོམ་འཆང་ལས་སྐད་པ་པོ་ཕྱག་ན་རྩོམ་
བདག་གིས་ཆོག་འདི་ཐོས་ཞེས་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཨེ་ཨྱི་དེ་དེ་བཞིན་

གཤམ་གསལ་པའི་གསུང་ཡིན་ན་སྤྱད་པ་པོའི་ངག་མིན་མི་དགོས་ཏེ། སྤྱོད་ན་གྱི་སྐབས་འདིར་སྟོན་
པ་དོན་རྗེ་འཆང་དང་སྤྱད་པ་པོ་ཕྱག་ན་དོན་རྗེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སམ་རྩུ་ལ་
ལས། ཡང་ན་རྟོགས་པ་ཉིད་ནི་གདུལ་བྱའི་སྤྱོད་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་འཆང་པ་པོ་ཉིད་སྤྱད་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། རྟག་གཉིས་ལས། འཆང་པ་པོ་ངཆོས་ཀྱང་ང་། །རང་གི་ཆོགས་
ལྷན་ཉན་པོའང་ང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་སྟོན་པ་དོན་རྗེ་
འཆང་རྒྱུད་སྟོན་པ་པོ་དང་། སྤྱད་པ་པོ་ཕྱག་ན་དོན་རྗེ་བཀའ་སྤྱད་པ་པོ་མཆོན་ཉིད་པར་མི་རུང་
བའི་སྟོན་མེད་དེ། དཔེར་ན། བྱས་མི་རྟག་གཉིས་ངོ་པོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་
སྤྱབ་བྱེད་དུ་རུང་བ་དཔེ་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འདིར་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ལ་སྤྱད་པ་པོ་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་
ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྤྱད་པ་པོ་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་ན། འཁོར་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་པར་འགྱུར།
དེ་མེད་ན། སྟོན་པ་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་པར་འགྱུར། དེས་ན་སྟོན་པའི་གསུང་དང་སྤྱད་པ་པོའི་
གསུང་གི་རྣམ་དབྱེ་མཛད་པ་ཡང་ཆོག་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་ལེ། སྟོན་པ་
ཐུ་ངན་འདས་པའི་རྗེས་སུ་ཀུན་དགའ་པོས་མདོ་ཕྱགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་
བརྒྱས་པ་བཞིན་དུ། འདིར་སྟོན་པ་ཐུ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་སྤྱད་པ་པོ་ཕྱག་ན་དོན་རྗེས་སྤྱོད་
མེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བརྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། སྤྱད་པ་
པོས་བརྒྱས་པའི་སྤྱོད་གཞི་ལ་སོགས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལ་དོན་རྗེ་འཆང་རང་ཉིད་ཀྱིས་དོན་རྗེ་སྤྱོད་པ་
དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་ལེ། སྟོན་པ་དོན་རྗེ་འཆང་དང་སྤྱད་པ་པོ་ཕྱག་ན་དོན་རྗེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་མིན་ཏེ།
དེ་གཉིས་རྒྱུད་ཐ་དད་ཡིན་པར་འདིག་ཉེན་ན་གྲགས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེ་ལྟར་གྲགས་ཀྱང་།

དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་གཅིག་མིན་པར་ཀུན་དགའ་བོ་དེ་ཉན་ཐོས་སྟོབ་པ་རང་ག་
 བ་དང་། ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྟོབ་པ་རང་ག་བ་ཡིན་ན། ཀུན་དགའ་བོས་
 མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་། སྟོན་པ་དོ་རྩེ་འཆང་ལས་ལན་གཅིག་ཐོས་
 པས་ཆད་ལྷག་མེད་པར་འཛིན་པར་ག་ལ་རུས་ཏེ་འཛིན་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཉན་ཐོས་སྟོབ་པ་རང་
 དགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱད་པ་པོ་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དེས་དོ་རྩེ་འཆང་ལས་སྟོབ་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་
 ཕྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལན་གཅིག་ཐོས་པས་ཆད་ལྷག་མེད་པར་འཛིན་པར་ག་ལ་རུས་ཏེ་
 འཛིན་པར་མི་རུས་ཏེ། དེ་བྱང་སེམས་སྟོབ་པ་རང་དགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་
 རྣམས་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་ཏེ། སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསང་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་འགྱུར་ཆེན་པོའི་
 རྒྱུད་ལས། འཇམ་དཔལ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཟས་གཙང་མར་གྱུར་ཏོ། །འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱོག་ནི་
 ལྷ་མོ་ཆེན་མོ་སྤྱུ་འབྱུལ་དུ་གྱུར་ཏོ། །དཔལ་ལྷ་མོ་ནི་གྲགས་འཛིན་ནོ། །དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ནི་སྤྱུ་
 གཙན་འཛིན་ནོ། །སྟོབ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམས་པར་སེལ་བ་ནི་ཤུ་རིའི་བྱའོ། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ནི་
 གནས་བརྟན་ཀུན་དགའ་བོར་གྱུར་ཏོ། །ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ནི་གནས་བརྟན་ལྷ་སྟོན་ནོ། །རྣམ་
 པར་སྤྱང་མཛད་ཆེན་པོ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཤུ་གྲུ་ཐུབ་པར་གྱུར་
 ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཙོ་འཁོར་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་མར་མེ་མི་བ་
 ལྟར་ཐུང་ན་ལས་འདའ་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་རྒྱན་ཆད་ནས་རུབ་པ་མེད་ཀྱང་
 རུབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལས་དང་པོ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཆོས་ལ་ཡིད་
 ཆེས་ནས་ལམ་ལ་གྲུས་པས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་འོད་དམ་པའི་
 མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་ཐུང་ན་མི་འདའ་ཞིང་། ཆོས་ཀྱང་རུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །སེམས་ཅན་

ནམས་ནི་གདུལ་བའི་བྱིར། །ཐུངན་འདས་པ་ཉི་བར་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་¹³⁹(དོན་དེ་བཤད་རྒྱུ་གི་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། བྱི་བ་དང་ལན་ནོ།།

དང་པོ་(བྱི་བ་)ནི། ཨེ་ཨྲི་གྲིས་བརྗོད་བྱ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་མཆོན་པ་དང་། ཨེ་ཨྲི་གསུང་རབ་གྱི་
དང་པོར་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་། ཨེ་ཨྲི་འདི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་ཡིན་ནམ། དེ་ལས་
གཞན་པའི་ཉན་ཐོས་གྱི་གསུང་ཡིན་ནམ་ཞེས། བདག་གི་སོམ་ཉི་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཀུན་སྤྱིད་
པ་ཟད་པ་མཐར་བྱིན་པ་དོན་ཅེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཁྱོད་གྱིས་བཤད་དུ་གསོལ། ཞེས་ལྷའི་དབང་པོ་
བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་བྱིར་འདི་སྤྱད་ཅེས་བྱ་བ་འདི། གང་བྱིར་དང་པོར་རབ་ཏུ་
སྒྱུར། །འདི་ཅི་བདེ་གཤེགས་གསུང་ཡིན་ནམ། །ཉན་ཐོས་གྱིས་བཤད་ཡིན་ནམ་ཅི། །བདག་གི་
སོམ་ཉི་འདི་དག་ཀུན། །སྤྱིད་མཐར་བྱིན་པས་བསལ་དུ་གསོལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་ལྟ། ལུ་བ་པོ་ལ་སྟོ་བ་བསྐྱེད་དེ་ཉན་པར་གདམས་པ། ཡི་གེ¹⁴³གཉིས་གྱིས་
ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་མཆོན་པའི་ཚུལ། ཡི་གེ¹⁴⁵གཉིས་གྱི་དེ་ཉིད་ཤེས་པའི་པན་ཡོན་དང་མ་
ཤེས་པའི་ཉེས་དམིགས། ¹⁴⁵རྒྱ་མཆོན་དེ་ནམས་གྱིས་བྱུབ་པའི་དོན། དེས་¹⁴⁶ན་ཡི་གེ་གཉིས་གྱི་དེ་
ཉིད་ལ་གུས་པར་བྱ་བའོ།།

དང་པོ་(ལུ་བ་པོ་ལ་སྟོ་བ་བསྐྱེད་དེ་ཉན་པར་གདམས་པ་)ནི། དམ་པའི་ཆོས་ཨེ་ཨྲི་གྱི་ཡོན་ཏན་སྟོ་
བའི་དོན་ཅེ་འཆང་ཆེན་པོས་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་ཆོག་གསན་ནམ། ལྷའི་དབང་
པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱིན་ཏེ། ཨེ་ཨྲི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་བཙུམ་
ལྷན་འདས་གྱི་གསུངས་ཡིན་པ་དང་། ཨེ་ཨྲི་གྱིས་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་མཆོན་པ་དང་། ཨེ་
ཨྲི་གསུང་རབ་གྱི་དང་པོར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནམས་གོ་རིམ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་བཤད་པར་

བྱ་ཡི་ལྟ་འདྲ་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེད་མཉན་པར་གྱིས་ཞེས་བསྐྱེད་བ་ཡིན་ཏེ། དམ་ཚེས་ཡོན་ཏན་སྤྲ་བ་
ཡིས། །ལྟ་ཡི་དབང་པོ་འདི་ཆོག་གསུང་ནས། །དེ་ནས་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱེད་ཏེ། །བཙུག་ལྷན་
འདས་གྱིས་འདི་སྐད་གསུངས། །གང་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་གཟེགས་པ་ཡིས། །དང་པོར་འདི་སྐད་
ཅེས་གསུངས་པ། །དེ་ནི་གོ་རིམ་ཇི་བཞིན་དུ། །ལྟ་ཡི་དབང་པོས་མཉན་པར་གྱིས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཨེ་མྱོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ཡིན་ནམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གསུང་
ཡིན་ཞེས་ངེས་པའི་ལན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་¹⁴² (ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་མཚོན་པའི་ཚུལ་)ལ་གསུམ། གསུང་རབ་ཀྱང་
ཀྱི་གཞིའི་ཐབས་ཤེས་ཡིན་ཚུལ། བདེ་ཆེན་¹⁴⁴འདྲེན་པའི་ཐབས་ཤེས་ཡིན་ཚུལ། བདེ་སྟོང་¹⁴⁴དབྱེར་
མེད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཡིན་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(གསུང་རབ་ཀྱང་ཀྱི་གཞིའི་ཐབས་ཤེས་ཡིན་ཚུལ་)ནི། ཨེ་ཡིག་གིས་ནི་མ་དང་འབྲ་བའི་
དབྱེར་པ་ཡིག་བརྒྱ་བྱེད་མཚོན། ཨེ་ཡིག་གིས་ནི་མ་དང་འབྲ་བའི་གསལ་བྱེད་སོ་གསུམ་མཚོན།
ཨེའི་སྟེང་གི་ཐེག་ལེས་ནི་མ་མ་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་བཞིན་དུ་དབྱེར་པ་གསལ་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་
དེ་མཚོན། སྦྱར་ཚུལ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མད་དུ་བྱུང་བའོ། །དེ་ཡང་མས་བྱའི་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱ་བྱེད།
པས་བྱའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྒྱ་བྱེད། མ་མ་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་ལས་བྱའི་ལུས་བསྐྱེད་པ་བཞིན་
དུ། དབྱེར་པ་རྣམས་ཀྱིས་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱ་བྱེད། གསལ་བྱེད་རྣམས་
ཀྱིས་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྒྱ་བྱེད། དབྱེར་པ་རྣམས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་
སོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ལས་དང་པོར་ཡི་གེ་དེ་ནས་མིང་། དེ་ནས་ཆོག་དེ་ནས་ཤོ་ལོ་ཀ་ དེ་ནས་
རབ་བྱེད། དེ་ནས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས། དེ་ནས་ཚེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་
སྟོང་རྣམས་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཚེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་། །བཞི་སྟོང་གི་ནི་

གངས་སྒྲིང་གི། །ཀུན་གྱི་གཞི་དང་པ་མ་ནི། །ཡི་གེ་གཉིས་སུ་དེ་བཞིན་བསྟན། །ཡི་གེ་ཨེ་ནི་
མར་གྲུང་ལ། །ཨ་ནི་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས། །ཐིག་ལེ་དེར་ནི་སྦྱར་བ་སྟེ། །སྦྱར་དེ་ཤིན་ཏུ་མང་
བྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བརྗོད་བྱ་ལ་སྦྱར་ན། །ཨེ་ཡིག་གིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་བརྗོད་བྱ་དོན་
དམ་བཤེན་པ་དང་དོན་དམ་བཤེན་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མཆོན། །ཨེ་ཡིག་གིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་
ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་བརྗོད་བྱ་ཀུན་རྫོབ་བཤེན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་བཤེན་པ་རྟོགས་པའི་
ཐབས་མཆོན། །ཨེ་སྟོང་གི་ཐིག་ལས་བཤེན་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བ་དང་། ཐབས་
ཤེས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བ་མཆོན།

གཉིས་པ་¹⁴³ (བདེ་ཆེན་འཕྲེན་པའི་ཐབས་ཤེས་ཡིན་ཚུལ་)ནི། །ཨེ་ཡིག་གིས་ནི་རང་དང་དབྱེར་བས་
མཚུངས་པའི་བྲག་རྒྱའི་བརྒྱ་མཆོན། །ཨེ་ཡིག་གིས་ནི་རང་དང་དབྱེར་བས་མཚུངས་པའི་དོ་རྩེ་ཞོར་
བྱ་མཆོན། །ཨེ་སྟོང་གི་ཐིག་ལས་ནི་དོ་རྩེ་དང་བརྒྱ་མཉམ་བར་སྦྱར་བའི་ས་བོན་ཏེ་ཐིག་ལས་
གཞི་ལ་འགོ་བ་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་དང་། ལམ་ལ་གཤེགས་སེམས་ཁྲོ་བོ་རྣམས་འབྱུང་
ཚུལ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། །ཨེ་ནི་བརྒྱ་ཞེས་བཤད་ལ། །ཨ་ནི་དོ་རྩེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཐིག་ལེ་དེར་ནི་
ས་བོན་ཏེ། །དེ་ལས་འགོ་བ་གསུམ་རྣམས་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་¹⁴³ (བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཡིན་ཚུལ་)ནི། །ཨེ་ཡིག་གིས་ནི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་
ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་མཆོན། །ཨེ་ཡིག་གིས་ནི་རབ་དགའི་བདག་པོ་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་
མཆོན། །ཨེ་སྟོང་གི་ཐིག་ལས་ནི་བདེ་སྟོང་མི་ཤིགས་པ་སྟེ་ངོ་བོ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་དེ་མཆོན། དེ་
ཉིད་གོམས་བར་བྱས་པ་ལས་ཡི་གེ་ཉིད་ཀྱང་སྟེ་བས་ཏེ། །ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་ཆོས་

ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱོར་བའི་སངས་རྒྱུ་སྤྱུ་འགྲུ་ཚུ་ལ་དེ་བཞུག་བ་ཡིན་ཏེ། ཨེ་ནི་ཤེས་རབ་ཉིད་གྲུ་
ལ། །ཨེ་ནི་རབ་དགའི་བདག་པོ་ལོ། །ཐེག་ལེ་མི་ཤིགས་དེ་ཉིད་དེ། །དེ་ལས་ཡི་གེ་ཉིད་ཀྱང་
སྒྲེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཨེ་ཨྱི་ཀྱིས་བརྗོད་བྱ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་མཆོན་
ཞེས་ངེས་པའི་ལན་བཞུག་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་¹⁴² (ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཤེས་པའི་མན་ཡོན་དང་མ་ཤེས་པའི་ཉེས་དམིགས་)ནི། ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་
པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལ་རྒྱུ་འདེབས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་ཨེ་ཨྱི་ཀྱི་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་དེ་ནི་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
སྐྱོར་བའི་སངས་རྒྱུ་སྤྱུ་འགྲུ་བ་དང་། འགྲོ་བ་གང་གིས་ཨེ་ཨྱི་ཀྱི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པར་ཨེ་ཨྱི་
དུས་ཉག་ཏུ་འདོན་བ་དག་དེ་ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བདེ་སྟོང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་
སྒྱུར་བའི་བླ་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤྱབ་བ་ཕྱི་རོལ་པའི་བྱང་སྟོང་ངམ།
འགྲོར་ལྡན་ལོངས་སྟོད་སྤངས་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་ཡི་གེ་གཉིས། །དེ་
ཉིད་ཤེས་པ་གང་གིས་ཤེས། །དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བྱེད་
འགྲུ། །འགྲོ་བ་གང་གིས་ཡི་གེ་གཉིས། །མི་ཤེས་ཉག་ཏུ་འདོན་བ་དག་ །དེ་ནི་སངས་རྒྱུ་
ཆོས་རྣམས་ལ། །ཕྱི་རོལ་སྟོར་སྤངས་སྤྱབ་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་¹⁴² (རྒྱ་མཆན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་དོན་)ནི། གསུང་རབ་ཀྱི་དང་པོར་ཨེ་དམ་སོགས་མ་
བརྗོད་པར་ཨེ་ཨྱི་ཁོ་ན་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཞིག་ཡོད་དེ། ཨེ་ཨྱི་ཀྱི་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་དོན་
དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་དང་དག་པའི་སྒྱུ་མའི་སྒྱུ་གཉིས་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་བྱང་འཇུག་ལ་རྒྱད་ཀྱི་
སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་འབྲས་བུའི་སྐབས་འདིར་ཐོབ་བྱ་མཐར་སྤྱག་ཏུ་བཞུགས་པ་དེའི་
ཕྱིར་དམ་ཆོས་སྟོན་པའི་ཐོག་མར་ཨེ་ཨྱི་སྟོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཨེ་ཨྱི་ཡིག་གཉིས་སྒྱུ་མ་

ལ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འདྲིར་བཞུགས་པས། །དམ་ཚཱ་བསྟན་པའི་ཐོག་མར་ནི། །ཨེ་ཨྱ་དེ་
ཕྱིར་རབ་རྒྱ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །འདིས་ནི་ཨེ་ཨྱ་གསུང་རབ་ཀྱི་དང་པོར་སྟོས་
པའི་རྒྱ་མཚན་དེས་པའི་ལན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

¹⁴²
ལྷ་པ་(དེས་ན་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ལ་གྲས་པར་བྱ་བ་)ནི། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཆོལ་
བར་བྱེད་པའི་གསུང་རབ་ཀྱང་ཨེ་ཨྱ། དེའི་དོན་གོ་རྒྱུའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱང་ཨེ་ཨྱ། གོ་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིའི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་ཨེ་ཨྱ། རང་གི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་
ཀྱང་ཨེ་ཨྱ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་དངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱང་ཨེ་ཨྱ།
བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱང་ཨེ་ཨྱ། དེ་ཉིད་གོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བྱ་ཚཱ་གཞུགས་
གཉིས་ཀྱང་། ཨེ་ཨྱ་གྱིས་མཚན་པ་འབྲ་བ་ཨེ་དྲི་སོགས་ཀྱིས་མཚན་པར་མི་རྒྱས་པ་དེ་བས་ན།
བརྒྱ་བྱེན་ལྷའི་བདག་པོ་ཞེས་བོས་ནས་གལ་ཏེ་རྟག་པ་སྟེ་སྤར་མི་ལྟོག་པའི་གནས་ཀྱི་གོ་འཕང་
མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་ན། ཨེ་ཨྱ་གྱི་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་དོན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
དང་དག་པའི་རྒྱ་མའི་རྒྱ་གཉིས་བྲན་པ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས། དམ་པའི་ཚཱ་ཨེ་ཨྱ་གྱི་ཡི་གེ་
གཉིས་ཀྱིས་མཚན་དོན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་དག་པའི་རྒྱ་མའི་རྒྱ་གཉིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་
ལ་སྒྲ་མ་སྟེ་མཚན་གྱི་འབད་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྟུལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་བརྒྱ་བྱེན་ལྷ་ཡི་
བདག་། གལ་ཏེ་རྟག་པའི་གནས་འདོད་ན། །ཡིག་གཉིས་རྒྱ་མ་བྲན་བྱ་ཞིང་། །དམ་པའི་ཚཱ་ལ་
སྒྲ་མར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་དང་མཐུན་པར་དོ་རྩེ་སྟོང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད་ལས་ཀྱང་། ལྷ་མོ་དགུ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་
པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། །འཇའ་ཚོན་ལྷར་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྷ་འཕྲོ་བའི་དག་
པའི་རྒྱ་མའི་རྒྱ་གཉིས་མི་ཤིགས་པ་སྟེ་དོ་པོ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་བྱང་འཇུག་དེ་དོ་རྩེ་འཆང་ངས་

ཡང་དག་པར་བསྐྱགས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་མོ་ལས་བྱུང་བདེ་དང་
ལྷན། །འཇའ་ཚོན་ལྟར་གསལ་རྒྱད་དག་པ། །སྤང་བའི་སྤྱ་དེ་མི་ཞིགས་པ། །རྡོ་རྗེ་དེ་ལས་ཡང་
དག་བསྐྱགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་བྱང་འཇུག་གི་དོན་དེར་ཚས་ཕྱང་བརྒྱད་ཁྱི་
བཞི་སྟོང་གི་དོན་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཚས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྱི་དང་། །
བཞི་སྟོང་གི་ནི་གངས་སྟེད་ཀྱི། །མཚན་ཀྱི་དོན་ནི་འདི་དོན་དུ། །ཡང་དག་འདུས་པར་ངས་
བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་བྱང་འཇུག་དེ་ནི་ཁྲ་མ་ལ་གྲུས་པའི་སྟོབ་མ་ལ་
མ་གཏོགས་པ། རྒྱད་གཞན་དག་ཏུ་སྤྲས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་དུ་དོན་ནི་མ་བསྐྱགས་
པ། །ཁྲ་མ་ལ་ནི་གྲུས་པ་ཡི། །སྟོབ་མ་ལ་ནི་མ་གཏོགས་པ། །རྒྱད་གཞན་དག་ཏུ་སྤྲས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་འཇུག་གི་དོན་འདི་མི་ཞེས་ན་གཞན་གསུང་རབ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་
གི་དོན་ཞེས་ཀྱང་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དོན་འདི་ཡང་དག་
མི་ཞེས་ན། །རི་སྟེད་དོན་ནི་བསམ་ཡས་པ། །ཞེས་ཀྱང་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མེད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པར་འདོད་ན་ཁྲ་མ་ཡུན་རིང་དུ་མཉེས་པར་བྱས་
ནས་འོད་གསལ་དང་བྱང་འཇུག་གི་གདམས་པ་བླངས་ནས་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། དེ་འདོད་མཉེས་བྱས་ཡང་དག་བླངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་¹³⁹པ་(བདག་གིས་ཐོས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཐེག་¹⁴⁹ལེ་
ཡིག་འབྲུར་འགྱུར་ཚུལ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ནི། དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱལ་སྤྱུ་དོར་སེམས་སུ་བསྐྱུར་བའི་འཁོར་ལོས་
བསྐྱུར་བའི་ཆ་ལུགས་ཅན་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྤྱབ་པ་པོ་ནི། ཅ་རྒྱད་ཀྱི་བདག་གིས་ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་ཏེ། ལྷའི་དབང་པོས་ཞུས་པ་ལས། འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་དོ་བོ་ལ། །བདག་གིས་

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་རིགས་ལྷ། ཁམས་བཞི་ཡུམ་བཞི། མིག་སོགས་
 སེམས་དཔའ་བརྒྱད། གཟུགས་སོགས་དོ་རྩེ་མ་ལྷ། ཡན་ལག་ཁོ་བོ་བཅུར་བསྐྱེད་པ་ནི། ཙ་
 རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ཡི་ཕྱང་པོ་
 ལྷ་རྒྱལ་བ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལུས་སྐྱ་
 དོ་རྩེ། ངག་གསུང་དོ་རྩེ། སེམས་ཐུགས་དོ་རྩེར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ནི། ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱ་དང་
 གསུང་དང་ཐུགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡི་བདག་ཉིད་སྐྱ་གསུང་ཐུགས། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་འདུ་བྱས་ནས་ལྷ་མོར་བསྐྱེད་པ་ནི།
 བཅུན་མོའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བཅུན་མོ་ལེགས་སྤྱངས་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་དང་རང་གི་མཁའ་གསང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་དོ་རྩེ་དང་བརྒྱར་བསྐྱེད་པ་ནི། ཟ་
 གའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལེགས་སྤྱངས་བརྒྱ་ཟ་ག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དོ་རྩེ་དང་བརྒྱ་མཉམ་པར་སྤྱར་ནས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས། སྤྱི་བོ་ནས་ཀྱུན་ད་ལྟ་
 བུའི་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་དོ་རྩེ་མོར་བུའི་ཅེ་བར་དུ་འཛག་པ་ནི། མོས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། མོས་པ་
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ས་བོན་ངོ་བོས་གང་སྤྱལ་བ། །ལྷ་ནམས་ཀྱི་ནི་འཁོར་ལོ་
 མཆོག་། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སམ་བྱུ་ཏེ་ལས། སྤྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཛག་པར་གསུངས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཛག་པ་ལས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་སྐྱེས་པའི་དུས་ནི་དུས་
 གཅིག་གི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་དུས་གང་ཡིན། །དུས་གཅིག་ན་ཞེས་
 བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་
 པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། སྤྱིང་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤྱིང་བོ་དོ་རྩེ་བདེ་
 ཆེན་འདི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དབང་ཕྱག་བརྒྱད་དང་ལྔ་ན་པའི་བཙུག་ལྔ་ན་འདས་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོའི་རོ་བོར་གྱུར་
པའི་ཐིག་ལེ་སོ་གཉིས་ཡུམ་གྱི་བརྒྱར་བཞུགས་པ་ནི། བཙུག་ལྔ་ན་འདས་དང་བཞུགས་པ་པོའི་
དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དབང་ཕྱག་བརྒྱད་གྱིས་བཙུག་ལྔ་ན་འདས། །བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གནས་
ལ་བཞུགས། །བཞུགས་པ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་དེར། །ཐིག་ལེའི་གཟུགས་གྱིས་གནས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་¹⁴⁷པ་(ཐིག་ལེ་ཡིག་འབྱུང་འབྱུང་ཚུལ་བཤད་པ་)ནི། དགྲུ་པ་ཨོ་ཐུང་དུ་ལ་བ་སྒྲེའི་ལྷ་པ་མ་
ཡིན་ཐིག་ལེར་སྦྱོར་བས་ཨོ་དང་། ཆ་གཉིས་པ་ལྷ་རིང་པོ་ལ་སྦྱར་ཡང་ལྷ་རིང་པོ་ནམ་བཙད་དུ་
སྦྱོར་བས་ལྷ་དང་། ཞེ་ལྷ་པ་ཏ་སྟོག་མེད་ལ་དུག་པ་ལྷ་རིང་པོ་ཞབས་གྱུར་སྦྱོར་བས་རྩྱ་དང་། དེ་
ལ་བ་སྒྲེའི་ལྷ་པ་མ་ཡིག་ཐིག་ལེར་སྦྱོར་བས་རྩྱ་གྲུབ། དེ་འབྲེལ་པའི་ཡིག་འབྱུང་གསུམ་སོ་དེ་ནི་ཐིག་
ལེ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཆ་གཉིས་པ་ནི་དགྲུ་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །སུམ་ཅུ་བཅུ་པ་ལྷ་པའི་ས་བོན་
ཉིད། །ཆ་གཉིས་ལྷ་པ་དུག་པས་བྱེ་བ་ལས། །བྱུང་བ་འདི་ནི་ཐིག་ལེ་ཡིན་ཞེས་བཤད། །ཅེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ནི་ལྷ་མོ་བཞེས་ཞུས་ལས་གསུངས་སོ། །

སྒྲེང་གཞིའི་གཞུང་འདི་སྦྱོར་དུ་བཤད་པས་བསྐྱེད་རིམ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདི་སྦྱོ་
དོན་དུ་བཤད་པས་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྦྱུལ་སྦྱུ་དོར་སེམས་སུ་བསྦྱར་ཚུལ། ལུས་དཀྱིལ་སྒོམ་
ཚུལ། སྦྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཚུལ། ལས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་འདུ་བྱས་ནས་
ལྷ་མོར་སྦྱེད་ཚུལ། དེ་དང་རང་གི་མཁའ་གསང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་
ཚུལ། སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་ལྷན་སྦྱེས་གྱི་བདེ་བ་སྦྱེས་ཚུལ། བདེ་བས་སྦྱོང་ཉིད་ངེས་པའི་
བདེ་སྦྱོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྦྱེ་ཚུལ། བདེ་སྦྱོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་
ཐིག་ལེ་ཡུམ་གྱི་བརྒྱར་དབྱུང་ཚུལ། ཐིག་ལེ་ལས་ས་བོན་སོ་གཉིས་ཡི་གེ་འབྱུང་གསུམ་དང་སྒྲེལ་

བ་སོ་གཉིས་སུ་སྐྱེད་ཚུལ། དེ་ལས་དགྱེལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་རྣམས་སྐྱེད་ཚུལ་དེ་བཞུག་
བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་བའི་དངོས་གྲུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་དང་མཆོག་གི་
དངོས་གྲུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བུའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་སུ་སྦང་བྱ་བྱན་མོང་
བ་ཡིན་པས་ན་སྤྱིའི་དོན་ནོ།

གསུམ་པ་(སྦས་དོན་དུ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ཡི་གེ་རེ་རེའི་དོན་བཤད་པ། དོན་བསྟུ་བ། ཨེ་ཨྱི་
ཀྱི་དོན་དུ་འདུ་ལུགས་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(ཡི་གེ་རེ་རེའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་བཞི། ཨེ་ཨྱི་སོགས་ཡི་གེ་བཅུ་གསུམ་ཀྱི་དོན་བཤད་པ།
ག་ཕྱན་སོགས་ཡི་གེ་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ། ཀ་ཡ་སོགས་ཡི་གེ་བཅུ་གཅིག་གི་དོན་བཤད་
པ། ཉིད་རྩ་སོགས་ཡི་གེ་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(ཨེ་ཨྱི་སོགས་ཡི་གེ་བཅུ་གསུམ་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་བཞི། གཞི་ལམ་བྱན་མོང་བའི་སྟོང་པ་
གསུམ་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་གོ་རིམ་བཤད་པ། སྤང་བ་དང་རྒྱུད་གི་རང་བཞིན་དང་ཤེས་པ་གཞན་སྐྱེད་
ཚུལ། ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་ནས་ཁམས་དང་ཕྱང་པོ་སོགས་འབྱུང་ཚུལ། དོན་བསྟུ་ཏེ་འཁོར་
བར་འཁོར་ཚུལ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(གཞི་ལམ་བྱན་མོང་བའི་སྟོང་པ་གསུམ་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་གོ་རིམ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྟོང་པ་
གསུམ་ཀྱི་ངོ་བོ་བཤད་པ་དང་། གོ་རིམ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(སྟོང་པ་གསུམ་ཀྱི་ངོ་བོ་བཤད་པ་)ནི། འདིར་ཡི་གེ་མང་བ་བཞི་བརྩུར་བྱེད་པའི་ལུགས་
དང་། ཉུང་བ་སོ་བདུན་དུ་བྱེད་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། མང་བ་བཞི་བརྩུའི་ལུགས་སུ་འཆད་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བཤད་རྒྱུད་དོ་རྩེ་སྤེང་བར། ཨེ་ཨྱི་ནས་བི་ཇ་ཏ་རའི་བར་ལ་ཡི་གེ་བཞི་

བཅུར་བྱས་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ་ཞོ་ལོ་ག་བཞི་བཅུར་གསུངས་པའི་བྱིར། ཆོག་གི་གོ་
 རིམ་མི་དགྲུག་པར་དོན་གྱི་གོ་རིམ་བསྐྱིག་པའི་ལུགས་དང་། ཆོག་གི་གོ་རིམ་དགྲུགས་ནས་དོན་
 གྱི་གོ་རིམ་བསྐྱིག་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་དང་པོ་ལྟར་དུ་འཆད། ཡི་གེ་བྲི་བསྟན་
 བྱེད་པའི་ལུགས་དང་མི་བྱེད་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་བྱེད་པའི་ལུགས་ལྟར་དུ་འཆད་
 པར་བྱེད་དོ། །ཨེ་ཞེས་པའི་འདིས། མིང་གི་བྱེད་པར། བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར། ཅ་བར་འགྱུར་
 ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་སྤང་བའི་ངོ་བོ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཨེ། ཨེ་ནི་ཤེས་རབ་
 དམ་པ་སྟེ། །འདོད་ཆགས་བྲལ་སོགས་སྐྱད་ཅིག་བདག །སྲིད་པ་གསུམ་ན་ཡོངས་ཤེས་
 པའི། །འདི་ནི་ཅ་བར་རྣམ་པར་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྤང་བ་དེ་ལ་ཤེས་རབ་དམ་
 པ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་བདེ་སྟོང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྟོང་པ་
 ཤས་ཆེ་བའི་བྱིར། དེ་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་བྲལ་ནས་བྲག་དོག་
 གི་བར་གྱི་བདག་སྟེ་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་སོ་གསུམ་སྐྱད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཅམ་མིག་འཇུག་
 ཐལ་མོ་བརྒྱུ་བའི་ཆད་ཅམ་དུ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།

དེ་ཅ་བར་འགྱུར་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཁམས། གཟུགས་ཁམས།
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ཅ་བ་ཉམས་སྟོང་གིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཨྱི་ལ་ཤ་སྟོ་བསྟན་པའི། ཨྱི་ཤ་སྟོ་ནི་འོད་མ་འགྲང་བ་ལ་འཇུག་ལ། ཨྱི་ཤ་སྟོ་ཞེས་པ་
 འདིས། བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར། མིང་གི་བྱེད་པར། ཅ་བར་འགྱུར་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་གསུམ་དང་
 ལྡན་པའི་མཆད་པའི་ངོ་བོ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཨྱི། འོད་མ་འགྲང་བ་ལྟར་མཛེས་ཤིང་། །ཆགས་
 ལ་སོགས་པ་རབ་བསྐྱེད་ལྟ། །སྤང་བ་མཆད་པ་རྣམ་པར་ཤེས། །མིང་ནི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་
 ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་ལྡན་ཏེ། འོད་མ་འགྲང་བ་ལྟར་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་
དམིགས་པའི་ཆགས་པ་དང་ལ་སོགས་པ། ཞེན་པ་ནས་གྲུ་གྲུའི་བར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་
བཞི་བཅུར་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཆེད་པ་དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་
མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རྩ་བ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་མཆེད་པ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མིང་ཐབས་ཞེས་འདོགས་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་བདེ་སྟོང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བདེ་བ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྩ་
བར་འགྱུར་ཚུལ་གྱི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་འབྱུང་ལ་ཉེར་ཐོབ་དང་ལུགས་ལྡོག་ལ་
སྤང་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ལ་རྒྱ་བུ་བསྐྱུ་བའི་མ་རྒྱ་བུ་ནི་རིག་པ་ཆེན་པོ་ལ་
འཇུག་མ་རྒྱ་བུ་ཞེས་པ་འདིས། །རིག་པ་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་བྱ་བ་
པར། སྤྲ་མ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་འདྲེས་མ་ཞེས་པའི་མིང་གི་བྱ་བ་རུ། རང་
བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བདུན་བསྐྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པའི་
ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ཏེ། མ། རིག་ཆེན་རང་ཉིད་རྩ་བ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་¹⁵⁰ (གོ་རིམ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྐྱེ་བ་ལུགས་ལྡོག་གི་གོ་རིམ་བཤད་པ་དང་། ཐེམ་པ་¹⁵³
ལུགས་འབྱུང་གི་གོ་རིམ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(སྐྱེ་བ་ལུགས་ལྡོག་གི་གོ་རིམ་བཤད་པ་)ནི། རིག་པ་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་ལྡོག་
གི་མ་རིག་པ་ཉེར་ཐོབ་འབྱུང་ཞིང་། མ་རིག་པ་ཉེར་ཐོབ་ལས་ཀྱང་མཆེད་པ་འབྱུང་ཞིང་། མཆེད་པ་
དེ་ལས་སྤང་བ་འབྱུང་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ལུགས་ལྡོག་གི་གོ་རིམ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་ལས་ལྡོག་པའི་མ་རིག་
པའོ། །མ་རིག་པ་ལས་ཀྱང་འདི་འབྱུང་། །དེ་ལས་སྤང་བ་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་¹⁵² (ཐིམ་པ་ལུགས་འབྱུང་གི་གོ་རིམ་བཤད་པ་)ནི། ཡུ་ལ་ཉི་བསྟན་པའི་ཡུ་ཉི་ནི་འགོ་བ་ལ་
འཇུག་ཡུ་ཉི་ཞེས་པ་འདིས། རྣམ་ཤེས་དང་པོ་སྤང་བ་མཆེད་པ་ལ་ཐིམ་ནས་འགོ་བ་དང་། སྤང་
བ་མཆེད་པ་སྤང་བ་ཆེན་པོ་ཉིང་ཐོབ་ལ་ཐིམ་ནས་འགོ་བ་དང་། ཉིང་ཐོབ་འོད་གསལ་བར་ཐིམ་ནས་
འགོ་བའི་ཐིམ་པ་ལུགས་འབྱུང་གི་གོ་རིམ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུ། རྣམ་ཤེས་དང་པོ་འཇུག་པ་
ནི། །སྤང་བ་མཆེད་པའི་མིང་དུ་སྟེ། །དེར་ནི་སྤང་བ་ཆེར་འཇུག་ལ། །དེ་ཡང་འོད་གསལ་བར་
འགོ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་¹⁵⁰ (སྤང་བ་དང་རྒྱུང་གི་རང་བཞིན་དང་ཤེས་པ་གཞན་སྟེང་ཚུལ་)ནི། རྩ་ལ་ཉི་བསྟན་པའི་རྩ་ཉི་
ནི་ཐོས་པ་ལ་འཇུག་རྩ་ཉི་ཞེས་པ་འདིས། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་པར། ཐོས་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར། ཅ་
བར་གྱུར་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ།
སྤང་བ་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན། །གང་འདིར་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཐོས་པ། །སེམས་ཅན་ཁམས་
ནི་མ་ལུས་པའི། །རང་བཞིན་ཅ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་
པར་དང་ལྡན་ཏེ། གུན་རྟོག་གཡོ་བ་དང་ཐིམ་པའི་བར་དུ་འབྱུང་ཞིང་། སྟོན་གནས་གཡའ་དག་
ལ་རྒྱ་འོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་དཀར་ལམ་པའི་སྤང་བ་འཆར་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་གཉིས་
སྤང་རགས་པ་གཞན་གང་ཡང་མི་འཆར་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི། སྤང་བ་དཀར་ལམ་པའི་
མཆོན་ཉིད། གུན་རྟོག་གཡོ་བ་དང་ཐིམ་པའི་བར་དུ་འབྱུང་ཞིང་།

སྟོན་གནས་གཡའ་དག་ལ་ཉི་འོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་དཀར་ལམ་པའི་སྤང་བ་འཆར་གྱི།
དེ་ལས་གཞན་པའི་གཉིས་སྤང་རགས་པ་གཞན་གང་ཡང་མི་འཆར་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི།
སྤང་བ་མཆེད་པའི་མཆོན་ཉིད། གུན་རྟོག་གཡོ་བ་དང་ཐིམ་པའི་བར་དུ་འབྱུང་ཞིང་། སྟོན་གནས་
གཡའ་དག་ལ་མཆོམས་ཀྱི་སྟག་འཕྲུག་པོས་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་ནག་ལམ་པའི་སྤང་བ་འཆར་གྱི། དེ་

ལས་གཞན་པའི་གཉིས་སྒྲིབ་རྣམས་པ་གཞན་གང་ཡང་མི་འཆར་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི། སྒྲིབ་
བ་ཐོབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིང་།

ཐོས་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཐོས་ན། འདུས་པའི་སྒྲོར་འདི་ཐོས། དེ་
ཡང་ཡེ་ཤེས་རྩོམ་ཞེ་གྲུན་བརྟུས་ལས་ཐོས། དེ་ཡང་སྒྲོད་བསྐྱུས་སྒྲོན་མེ་ལས་ཐོས་དགོས་པར་
ཐོས་པའི་བྱིང་། དེ་ཅ་བར་གྱུར་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཁམས། གཟུགས་
ཁམས། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཏེ་ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་
བརྒྱད་བཅུའི་རྟོག་པའི་ཅ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་བྱིང་།

སྒྲིབ་མཆོད་ཐོབ་གསུམ་རང་བཞིན་བརྒྱད་བཅུའི་རྟོག་པའི་ཅ་བར་གྱུར་པ་དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་
ལྷགས་ལྷོག་གི་ཆེ་ཡིན་གྱི། ཐེམ་བ་ལྷགས་འབྱུང་གི་ཆེ་མིན་ཏེ། ཐེམ་བ་ལྷགས་འབྱུང་གི་ཆེ་ནི་
རང་བཞིན་བརྒྱད་བཅུའི་རྟོག་པ་མ་ལྷས་པ་ཐེམ་པའི་རྩེས་སུ་སྒྲིབ་མཆོད་ཐོབ་གསུམ་འཆར་
དགོས་པའི་བྱིང་། སྐྱེ་བ་ལྷགས་ལྷོག་གི་ཆེ་ཡང་སྒྲིབ་མཆོད་ཐོབ་གསུམ་དང་རྟོག་པ་ཆོན་པ་
གསུམ་པོ་དེ་སྤེལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་མིན་གྱི། སྒྲིབ་པའི་མཐར་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ།
ཡེ་ཤེས་རྩོམ་ཞེ་གྲུན་བརྟུས་ལས། སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་ལས་རང་བཞིན་རྣམས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་
ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིང་།

ཉི་ནི་དེ་ནི་ལ་འཇུག་ཉི་ཞེས་པ་འདིས། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ལ་དོན་ཏེ་
ཡུལ་ལྔ་སོ་སོར་སྒྲིབ་པའི་ཆེ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ཡང་རང་རང་གི་བཞོན་པའི་
རྒྱུད་གི་ལྷངས་པར་ཏེ། རྒྱུད་གྲོགས་སུ་ལྡན་པའི་སྒྲོན་པ་ཡུལ་འཛིན་པར་བྱེད་ལ་རྒྱུད་གི་བཞོན་
པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ནི་དུས་ཉག་ཏུ་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉག་ཏུ་

གནས་པར་འགྱུར་ཚུལ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཅི་རེ་རེའི་དོན་སྤངས་པ། །རྒྱུད་གིས་སྤངས་
ནས་འཛིན་བྱེད་ལ། །རྒྱུད་དང་ལྗན་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །རྟག་ཏུ་འགྲོ་ལ་གནས་པར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

ཨེ་ལ་ཤར་བསྟན་པའི་ཨེ་ཤར་ནི་འདི་ལ་འཇུག་ཨེ་ཤར་ཞེས་པ་འདིས། ལས་ཀྱི་རྒྱུད་འདི་ནི་བྱེད་
ལས་ཀྱི་སྐོན་སྤངས་རྒྱུད་ཁམས་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འོད་གསལ་ཀྱི་བཞོན་པ་བྱས་ནས། འོད་གསལ་
ཡུལ་ལ་ཆེ་ཆེར་གཡོ་བར་བྱེད་པ་དང་། སྤངས་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ཀྱི་བཞོན་པ་བྱས་ནས། ཡུལ་
ལ་ཆེས་ཆེར་འགྲོ་བས་ཏེ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་དང་། རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུང་ཉོག་པའི་བཞོན་པ་
བྱས་ནས། རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུང་ཉོག་པ་ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བས་ཏེ་གཡོ་བར་བྱེད་ཚུལ་
དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཨེ། འདི་ནི་རྒྱུད་ཁམས་ཆེན་པོ་སྟེ། །རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཀྱི་བཞོན་པ་ཡིན། །དེ་
ཡི་རང་བཞིན་རྟག་ཏུ་ནི། །ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

¹⁵⁰གསུམ་པ་(ཉིང་མཆོམས་སྤྱར་ནས་ཁམས་དང་སྤངས་པོ་སོགས་འབྱུང་ཚུལ་)ལ་ལྟ། ཁམས་བཞི་འབྱུང་
ཚུལ། ¹⁵⁶སྤངས་པོ་ལྟ་འབྱུང་ཚུལ། གཞི་¹⁵⁷དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་འབྱུང་ཚུལ། ¹⁵⁷སྐྱེ་མཆེད་དུག་འབྱུང་ཚུལ།
གཞི་¹⁵⁷དུས་ཀྱི་དོ་རྩེ་བསྐྱེས་པ་འབྱུང་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(ཁམས་བཞི་འབྱུང་ཚུལ་)ནི། ག་ལ་རྩ་ཏེ་བསྟན་པའི་ག་རྩ་ཏེ་ནི་སྤངས་པ་ལ་འཇུག་ག་རྩ་ཏེ་
ཞེས་པ་འདིས། མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྤྱར་མ་ཐག་པའི་ཆོ། སྤངས་པ་པའི་ཁམས་དང་། གཞེས་
བ་ཅུང་ཁམས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩོ་བ་མེའི་ཁམས་དང་། སྐྱེད་པ་རྒྱུད་གི་ཁམས་བཞི་པོ་འདི་
དག་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་སྤངས་ནས་ཏེ། རྟེན་དུ་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བ་
མཆོག་འབྲིང་དམན་གསུམ་ཀྱི་སྤིད་པ་གསུམ་ཀྱི་སྐྱེ་སྤིད་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྤྱར་ནས་སྐྱེ་སྤིད་དུ་

སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་དེ་བསྟན་བ་ཡིན་ཏེ། ཀ ས་བའི་ཁམས་དང་ཚུ་ཉིད་དང་། །དེ་བཞིན་མེ་དང་
ཚུང་དག་ནི། །རྣམ་པར་ཤེས་པས་སྒྲངས་ནས་སྟ། །སྲིད་གསུམ་གནས་སྟ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྱར་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བཞི་གཅིག་ཅར་དུ་བྱུབ་
བ་མི་འཐད་དེ། ཡེ་ཤེས་རྗེ་རྗེ་ཀུན་བརྟུས་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་བཞོན་པ་ཚུང་ངོ་། །ཚུང་
ལས་མེད། །མེ་ལས་ཚུང་། །ཚུ་ལས་སེད། །དེ་རྣམས་ལས་སྤང་པོ་ལྟ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་
དང་། ཡུལ་ལྟ་སྟེ་ཞེས་འབྱུང་བ་བཞི་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། དེ་ནི་སྐྱོན་
མེད་དེ། མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྱར་མ་ཐག་པའི་ཆེ་འབྱུང་བཞི་གཅིག་ཅར་དུ་བྱུབ་ཀྱང་། ཡེ་
ཤེས་རྗེ་རྗེ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་ཕྱང་དོན་ནི། སྤང་བ་ལས་རང་ལས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་
འབྱུང་བ་རགས་སྟ་སོང་བའི་ཚུང་གིས་ཚུང་སྟ། དེ་ལས་རང་ལས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་
འབྱུང་བ་རགས་སྟ་སོང་བའི་མེ་ཚུང་སྟ། དེ་ལས་རང་ལས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་རུས་པ་
རགས་སྟ་སོང་བའི་ཚུ་ཚུང་སྟ། དེ་ལས་རང་ལས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་རུས་པ་རགས་སྟ་
སོང་བའི་ས་ཚུང་སྟ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་¹⁵⁵ (སྤང་པོ་ལྟ་འབྱུང་ཚུལ་)ནི། སྤྲིན་ལ་ཨ་བསྟན་པའི་སྤྲིན་ཨ་ནི་འདི་ལ་འཇུག་སྤྲིན་ཨ་
ཞེས་པ་འདིས། མངལ་དུ་སྒྲར་བ་འདད་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་པོ་དེ་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་ལ་
བརྟེན་ནས། འབྱུང་བ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ། ཆོར་བའི་སྤང་པོ།
འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་སྟེ་སྤང་པོ་ལྟ་རྣམས་འབྱུང་བར་
འགྱུར་ཚུལ་དེ་བསྟན་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྲིན། འདི་ནི་སྤང་པོ་ལྟ་རྣམས་སྟ། །འབྱུང་བ་འདུས་བྱས་
མཆོན་ཉིད་ནི། །གཟུགས་ཆོར་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་དང་། །རྣམ་ཤེས་ཉིད་ནི་ལྟ་པའོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར།

155

གསུམ་པ་(གཞི་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་འབྱུང་ཚུལ་)ནི། ས་ལ་མ་ཉ་བསྟན་པའི་ས་མ་ཉ་ནི་མཉམ་པ་
 ཉིད་ལ་འབྱུག་ས་མ་ཉ་ཞེས་པ་འདིས། གཞི་དུས་ཀྱི་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས། བྱ་
 སྐྱབ་ཡེ་ཤེས། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་པོ་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར་
 ཚུལ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ས། མཉམ་ཉིད་སོ་སོ་རྟོག་པ་དང་། །བྱ་བ་སྐྱབ་པ་ཉིད་དང་ནི། །མེ་
 ལོང་དང་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། །འདི་ནི་རྣམ་ཤེས་ལྷ་པོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

155

བཞི་པ་(སྐྱེ་མཆེད་དུག་འབྱུང་ཚུལ་)ནི། མ་ལ་ན་བསྟན་པའི་མ་ན་ནི་ཡིད་ལ་འབྱུག་མ་ན་ཞེས་
 པ་འདིས། མངལ་དུ་མིང་གཞུགས་བྱུང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཉིད་དང་། མིག་གི་སྐྱེ་
 མཆེད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩ་བ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷེ་དང་། ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་རྣམས་སྐྱེ་བར་
 འགྱུར་ཚུལ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ས། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཉིད་དང་ནི། །མིག་དང་དེ་བཞིན་རྩ་བ་
 དང་། །ལྷ་དང་ལྷེ་དང་ལུས་རྣམས་ཏེ། །འདི་ནི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིད་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སྟར་ཡོད་འཕེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུང་བ་དང་།
 གཞན་བཞི་པོ་དེ་སྟར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

155

ལྷ་པ་(གཞི་དུས་ཀྱི་དོ་རྩེ་བཟླས་པ་འབྱུང་ཚུལ་)ནི། ཡེ་ལ་ཤེ་བསྟན་པའི་ཡེ་ཤེ་ནི་གང་ཡང་ལ་འབྱུག་
 ཡེ་ཤེ་ཞེས་པ་འདིས། གང་ཡང་ས་འོག་ས་སྟེང་ས་སྒྲིའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་
 སྟོག་གི་ཚེས་བ་རྒྱུད་འབྱུང་འབྱུག་ལ་བརྟེན་པའི་གསང་སྟགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣོས་བཞིན་དུ། དེ་
 ལྟར་ཡིན་པ་ངོ་མི་ཤེས་པ་དང་། དེའི་དོན་ལ་སེམས་པའི་བསམ་གཏན་དང་ངེས་དོན་གྱི་སྟགས་
 སྟོག་པ་རྣམས་སྤངས་པ་དང་། རྣམ་འབྱོར་པས་རྒྱུད་སྟགས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོ་རྩེ་བཟླས་པ་ཤེས་

བ་དང་། དེའི་དོན་ལ་སེམས་པའི་བསམ་གཏན་དང་། དེས་དོན་གྱི་སྒྲགས་སྒྲོག་པ་རྣམས་ཤེས་
ཚུལ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡེ། གང་ཡང་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་རྣམས། །སྟོག་གི་ཚུལ་བ་
ལ་བརྟེན་པའི། །གསང་སྒྲགས་རྒྱལ་པོ་སྒྲོས་བཞིན་དུ། །མི་ཤེས་བསམ་གཏན་སྒྲོག་པ་སྤངས། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་¹⁵⁰པ་(དོན་བསྟན་ཏེ་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་བཤད་པ་)ནི། ལྷ་ལ་ཤན་ཏེ་བསྟན་པའི་ལྷ་ཤན་ཏེ་ནི་
འབྱུང་བ་ལ་འབྱུག་ལྷ་ཤན་ཏེ་ཞེས་བ་འདིས། འབྱུང་བ་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་པོ་འདི་ལས་ཆགས་
དང་ཆགས་མེད་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་སྟེ། དེ་ལས་ཆགས་སོགས་ཉོན་
མོངས་རྣམས་སྟེ། དེས་དག་མི་དགའི་ལས་བསགས། ལས་བསགས་པའི་མཐར་འཆི་ཞིང་སྤང་
ཡང་འཁོར་བར་སྟེ་བའི་འགལ་མེད་འཁོར་ལོ་ལྟར་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
ན། འབྱུང་བ་འདི་ལས་རང་བཞིན་ཡང་། །ཆགས་དང་ཆགས་མེད་ལ་སོགས་པ། །དེ་ལས་དག་
དང་མི་དགའི་ལས། །དེ་ལས་སྟེ་བ་འབྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་¹⁵⁰པ་(ག་ཤན་སོགས་ཡི་གེ་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ལུས་དབེན་སྒྲོམ་ཚུལ་དངོས།
¹⁶¹མཉམ་བཞག་ཏུ་སྟོང་བ་གསུམ་བསྒྲོམ་ནས་དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྒྱས་འདེབས་པའི་
ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(ལུས་དབེན་སྒྲོམ་ཚུལ་དངོས་)ལ་ལྷ། ལུང་པོ་ལྷ་¹⁵⁹རིགས་ལྷར་བསྒྲོམ་པའི་ལུས་དབེན།
¹⁵⁹ཁམས་བཞི་ཡུམ་བཞེར་བསྒྲོམ་པའི་ལུས་དབེན། མིག་སོགས་ས་སྟོང་སོགས་སུ་བསྒྲོམ་པའི་
ལུས་དབེན། ¹⁶⁰ཡན་ལག་རྣམས་ཁོ་བོར་བསྒྲོམ་པའི་ལུས་དབེན། ¹⁶¹གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་གི་
ལུས་དབེན་ནོ།

¹⁵⁸
 དང་པོ་(ཕྱང་པོ་ལྷ་རིགས་ལྷར་བསྐྱོམ་པའི་ལུས་དབེན་)ནི། ག་ལ་ཉི་བསྐྱར་པའི་ག་ཉི་ནི་འགོ་བ་ལ་
 འཇུག་ག་ཉི་ཞེས་པ་འདིས། འགོ་བ་རིགས་བྱུག་པོ་རང་གི་སྐྱེ་གནས་སུ་འབྱུང་བར་འབྱུར་བའི་
 ཕྱང་པོ་ལྷ་པོ་སངས་རྒྱས་རིགས་ལྷའི་བདག་ཉིད་དུ་བསྐྱོམ་པ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མངོན་པར་
 བྱང་ཆུབ་པ་ལྷ་ལྷར་བྱེ་ནས་བསྐྱོམ་པའི་ལུས་དབེན་གྱི་མིང་གིས་རབ་དུ་བསྐྱེལ་ཚུལ་དེ་བསྐྱར་
 པ་ཡིན་ཏེ། ག་འགོ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱང་པོ་ཡང་། །སངས་རྒྱས་ལྷ་ཡི་བདག་ཉིད་དེ། །མངོན་
 པར་བྱང་ཆུབ་ནས་ལྷ་ཞེས། །མིང་གིས་རབ་དུ་བསྐྱེལ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

¹⁵⁸
 གཉིས་པ་(ཁམས་བཞི་ལུས་བཞིར་བསྐྱོམ་པའི་ལུས་དབེན་)ནི། ཟན་གྱི་ན་དོར་ལུ་བསྐྱར་པའི་ཟ་ལུ་
 རྒྱང་ལ་འཇུག་ཟ་ལུ་ཞེས་པ་འདིས། འོག་སྒོར་སྤ་མོ་མན་ངག་བཞིན་དུ་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་
 བས། རྒྱང་རྒྱ་ཉིར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མཉམ་བཞག་དུ། སྤང་
 མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
 བས། དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་དུ་ས་ཁམས་སྤུན་མ། རྒྱ་ཁམས་སྤུན་མ་གྱི། མེ་ཁམས་གོས་
 དཀར་མོ། རྒྱང་ཁམས་སྒོལ་མར་བསྐྱོམ་པ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ལྷ་ལྷར་བྱེ་ནས་མཉམ་བཞག་གིས་
 སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱས་བཏབ་
 བས་བསྐྱོམས་ན། ཤེས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེ་གཅིག་ལ་སྟེར་ཚུལ་དེ་བསྐྱར་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཟན། རྒྱང་དང་མེ་དང་རྒྱ་དང་ས། སྤུན་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་སྟེ། །ཡེ་ཤེས་བདག་ཉིད་ཅན་
 གསུམ་དུ། །ཤེས་བྱ་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སྟེར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

¹⁵⁸
 གསུམ་པ་(མིག་སོགས་ས་སྟེང་སོགས་སུ་བསྐྱོམ་པའི་ལུས་དབེན་)ནི། ས་ལ་རྩ་བསྐྱར་པའི་སར་ནི་
 ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་སར་ཞེས་པ་འདིས། སྤྱབ་པ་པོ་རང་གི་ལུས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ། གསུང་ཆོས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ། ཐུགས་དམ་ཆོག་བྱུག་རྒྱ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་

ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་བཏབ་ནས་དོ་རྩེ་འཆང་དུ་བསྐྱོམས་པའི་མིག་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུང་དང་།
ལ་སོགས་པ་ན་བ་ཕྱག་དོར། སྤྲུལ་སྤྲུང་། ལྷེ་འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་ལུས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཡིད་
འཇམ་དབལ། ཅ་རྒྱས་བྱམས་པ། ཆོགས་ཀྱན་བཟང་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་བར་དང་། དེ་རེ་རེ་
ལ་ལྷ་ལྷར་བྱེ་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པ་ནི། མིག་སོགས་སེམས་དཔར་བསྐྱོམས་པའི་ལུས་དབེན་
བསྐྱན་པ་ཡིན་ཏེ། ས། ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལུས། །ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་ནི་རྒྱས་བཏབ་
ཅིང་། །མིག་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་དེ། །སྤྲུལ་ལ་སོགས་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

བཞི་བ་¹⁵⁸ (ཡན་ལག་ནམས་ཁོ་བོར་བསྐྱོམ་པའི་ལུས་དབེན་)ནི། ར་ལ་ཨ་གོང་དུ་བསྐྱན། བ་ཏི་མཇུག་
དུ་བསྐྱན་པའི་ཨ་རྩི་ཉི་འདུལ་བ་ལ་འཇུག་ ཨ་རྩི་ཏི་ཞེས་པ་འདིས། དབྱང་བ་ལ་སོགས་པའི་
ཡན་ལག་བཅུ་པོ་ནམས་གདུག་པ་འདུལ་བ་ལ་དབྱེས་ཤིང་རོལ་བ། ཕྱོགས་མཆམས་བཅུ་བསྐྱང་
བ་ལ་སྤྲུལ་དང་ལྷན་པའི་ཁོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་བཅུར་བཅུག་ཅིང་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པ་
དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ལྷ་ལྷར་བྱེ་ནས་སྐྱོམ་ཚུལ་དེ་བསྐྱན་པ་ཡིན་ཏེ། ར། རོལ་བས་དགའ་བ་གང་
ཡིན་པའི། །ཁོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་སྤྲུལ་ཆེན་ནམས། །དེ་ནི་ཕྱོགས་མཆམས་ངོ་བོ་རུ། །དབྱང་བ་
ཡན་ལག་ནམས་སུ་བཅུགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རོལ་བའི་དོན་ཕྱག་རྒྱ་ལ་རོལ་བ་ལ་བྱས་ནས། ཤིན་ཏུ་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་ཡབ་ཀྱི་ལུས་ལ་ཁོ་བོ་བཅུ་དགོད་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་
ཡུམ་ཀྱི་ལུས་ལ་ཁོ་མོ་བཅུ་དགོད་ནས་ཡབ་ཡུམ་པན་ཚུན་འབྱུང་ཅིང་རོལ་བའི་འདོད་ཆགས་
ཆོས་སྤྲུལ་ལ་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདོད་ཆགས་ཆོས་སྤྲུལ་འོག་དུ་གསལ་བར་སྤྲོན་ཅིང་།
སྐབས་འདིར་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་དབེན་དཀྱུས་གཅིག་ལ་སྤྲུལ་པའི་སྐབས་ཡིན་ན། འདིས་ཁོ་

བོ་བཅུའི་ལུས་དབེན་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་བབ་པ་དང་། རོལ་པའི་དོན་ཡང་བྱག་རྒྱ་ལ་རོལ་པ་ལ་
 དེས་བཟུང་དུ་བྱེད་མི་དགོས་ཏེ། གཤུག་པ་འདུལ་བ་ལ་རོལ་པའི་དོན་དུ་བྱས་པས་གཞུང་གི་
 དོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡང་མེད་པའི་བྱིར།

¹⁵⁸
 ལྷ་པ་(གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་གི་ལུས་དབེན་)ནི། ཏ་ལ་ཏ་བསྟན་པའི་ཏ་ཏ་ནི་དེ་དང་དེ་ལ་
 འཇུག་ཏ་ཏ་ཞེས་པ་འདིས། རིགས་ལྷ་པོ་དེ་དང་དེའི་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་རྣམས་
 རོ་བོ་ཐ་དད་པར་མེད་ཀྱང་། འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རོ་བོ་ཐ་དད་པ་ལྟར་རབ་དུ་སྟོན་པའི་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་
 ཐམས་ཅད་གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་གི་རོ་བོར་བསྟོམ་པའི་ལུས་དབེན་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཏ། དེ་དང་དེ་ཡི་རིགས་བྱུང་བའི། །ལྷ་དང་ལྷ་མོ་ཐ་དད་པ། །དེ་ནི་ཡོད་མིན་དེ་མེད་ཀྱང་། །འགྲོ་
 བའི་དོན་བྱིར་རབ་དུ་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

¹⁵⁸
 གཉིས་པ་(མཉམ་བཞག་དུ་སྟོང་པ་གསུམ་བསྟོམ་ནས་དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་སྟོན་དུ་རྒྱས་འདེབས་པའི་
 རྩལ་)ནི། ལྷ་པ་ཏ་བྱི་བསྟན་པའི་ལྷ་ཏ་བྱི་ནི་བཞག་པར་བྱ་ལ་འཇུག་ ལྷ་ཏ་བྱི་ཞེས་པ་འདིས།
 མཉམ་བཞག་དུ་སྟོང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་
 བས་ཏེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས། མཉམ་བཞག་དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་སྟོན་དུ་
 ཡུལ་དམན་པ་དང་བར་མ་དང་དམ་པ་སྟེ་མཆོག་རྣམས་ལ་མཉམ་བཞག་གི་བདེ་སྟོང་གིས་
 རྒྱས་བཏབ་ནས་མཉམ་པར་འཛོག་རྩལ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ། དེ་ལས་གཉིས་མེད་མཐོང་བ་
 ཡི། །རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་ཡེ་ཤེས་གསུམ། །མཐོང་བྱིར་དམན་དང་བར་མ་དང་། །དམ་པའི་ཡུལ་
 ལ་བཞག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ག་ལ་རྩོ་ཏི་བསྟན་པའི་གརྩོ་ཏི་ནི་འགྲོ་བ་ལ་འཇུག་ གརྩོ་ཏི་ཞེས་པ་འདིས། མིག་ལ་སོགས་

བའི་དབང་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་འགོ་བ་སྟེ། འཇུག་
 བར་འགྱུར་བ་དེ་དང་དེའི་ཆེ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་གང་དང་གང་གིས་སྟོང་ཡུལ་དུ་གྱུར་
 བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ། དེ་དང་དེ་ལ་ལོངས་སྟོང་བའི་ཆེ་སྒྲུང་བའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་ངོ་
 བོར་གྱུར་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཅམ་གྱིས་རྒྱས་བཏབ་ནས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ཚུལ་དེ་
 བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ག དབང་པོ་རང་ཉིད་རང་ཡུལ་ལ། །འགོ་བར་གྱུར་བ་དེ་དང་དེ། །དབང་པོ་
 གང་དང་གང་སྟོང་ཡུལ། །དེ་དེ་སྒྲུང་བ་ཅམ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཏ་ལ་ཏ་བསྟན་བའི་ཏ་ཏ་ནི་དེ་དེ་ལ་འཇུག་ཏ་ཏ་ཞེས་བ་འདིས། སྐབ་བ་པོ་རང་གི་མིག་ལ་
 སོགས་པའི་དབང་པོ་དེ་དང་དེའི་ལམ་ནས་ཐོབ་པས་ཏེ་མཐོང་བའི་གཟུགས་མཐའ་དག་
 གཟུགས་དོ་རྗེ་མ། སྐ་མཐའ་དག་སྐ་དོ་རྗེ་མ། བྲི་མཐའ་དག་བྲི་དོ་རྗེ་མ། རོ་མཐའ་དག་རོ་དོ་རྗེ་
 མ། དེག་མཐའ་དག་དེག་དོ་རྗེ་མར་བསྒྲོམས་ནས་དེའི་འདོད་ཡོན་ལྷ་ལ་ལོངས་སྟོང་བ་ལས་
 བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེས། རང་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་མ་ལུས་
 བ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་དོ་རྗེ་འཆང་དུ་བསྒྲོམས་པའི་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 ཆེམ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་དབུལ་བར་བྱ་ཚུལ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉ། དབང་པོ་དེ་ཡི་ལམ་ནས་
 བློ། །སྐབ་བ་པོས་ནི་ཡུལ་ཐོབ་པ། །དེ་བཞིན་དེ་རྣམས་མ་ལུས་བར། །ཆེམ་པར་བྱ་བྱིར་དབུལ་
 བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་བ་¹⁵⁰(ཀ་ལ་སོགས་ཡི་གེ་བརྒྱ་གཅིག་གི་དོན་བཤད་པ་)ལ་ལྟ། ¹⁶³སྐྱ་ལུས་དངོས། ཡེ་ཤེས་
¹⁶⁴གསུམ་གྱི་བྱུན་མོང་མིན་པའི་མིང་གི་རྣམ་གངས། ¹⁶⁶སྟོང་བ་བྱེད་ཚུལ་མན་ཡོན་དང་བཅས་པ།
¹⁶⁸ཐབས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་གསུམ་སྐྱེ་ཚུལ། ¹⁶⁸སྐྱ་མའི་སྐྱའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བྱེད་པར་བྱེད་
 ཚུལ་ལོ།

¹⁶²དང་པོ་(སྐྱུ་ལུས་དངོས་)ནི། འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱང་འོད་ཟེར་ལྡ་བས་
 ཉེར་ལེན་དང་། སེམས་ཀྱིས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྤང་བོ་རྟིང་བ་ལས་གོ་
 ས་ལོགས་སུ་བར་དོ་རྒྱང་གི་ལུས་ཅན་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ། ལམ་དུས་སུ་ཡང་སེམས་དབེན་
 དཔའི་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱང་འོད་ཟེར་ལྡ་བས་ཉེར་ལེན་དང་། སེམས་ཀྱིས་
 ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བོ་རྟིང་བ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མའི་
 སྐྱུ་འགྲུབ་ཚུལ་དེ་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

ཀླ། སྐྱུ་གསུམ་དག་ནི་ཐ་དད་པར། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་ཀླ་ལ་ཡ་བསྟན་པའི་
 ཀླ་ཡ་ནི་སྐྱུ་ལ་འབྲུག་ཀླ་ཡ་ཞེས་པ་འདིས། ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་སྐྱུ།
 མངོན་བྱང་ལྡ་ལས་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ལོངས་སྐྱུ། དང་པོའི་མགོན་པོ་སྐྱུ་ལ་སྐྱེད་
 སེམས་སུ་བསྐྱུར་བའི་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་ཉི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱུ་གསུམ་དག་ནི། རོ་བོ་ཐ་དད་པར་སྐྱོབ་པ་
 རོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོས་ཡང་དག་པར་བསྟན་ཅིང་། རྫོགས་རིམ་པའི་སྐྱུ་གསུམ་རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་
 སྐྱོར་བར་འགྱུར་ཚུལ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཀླ། སྐྱུ་གསུམ་དག་ནི་ཐ་དད་པར། །སྐྱོབ་པ་ཡིས་ནི་
 ཡང་དག་བསྟན། །རྫོགས་པའི་རིམ་གྱི་སྐྱོར་བ་ཡི། །གཅིག་ཏུ་ཡང་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ལ་ད་བསྟན་པའི་ལྷ་ད་ནི་གང་ཞིག་ལ་འབྲུག་ལྷ་ད་ཞེས་པ་འདིས། རྒྱུན་
 གྱི་བྱང་པར། མིང་གི་བྱང་པར། སྐྱོར་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར། དག་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་བཞི་དང་ལྟན་
 པའི་སྐྱུ་ལུས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ། གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་སྐྱུའི་མཆན་ཉིད། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་
 པར་གསུངས་པ་ནི། །དེ་ཉིད་རྫོགས་པའི་སྐྱོར་འགྱུར་བས། །འོད་གསལ་བར་ནི་རྣམ་པར་
 དག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱུན་གྱི་བྱང་པར་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་གྱི་མཆན་བཟང་པོ་སོ་གཉིས་དང་།

དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་སྐུ་བྱེད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མིང་གི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པ་
ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོག་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་འོར་བདེན་པས་ན་ཀུན་རྫོག་བདེན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོགས་རིམ་པའི་སྦྱུ་གསུམ་ངོ་མོ་གཅིག་ཏུ་དངོས་
གནས་ལ་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དག་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསམ་གཏན་
གཉིས་ཀྱིས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་འཇུག་པའི་ལུང་ལ་བ་ལྟར་རྣམ་པར་དག་
པར་འགྲུར་པའི་བྱིར། ལྷ་ཀ་ལ་པ་ཐ་བསྐྱར་པའི་ལྷ་ཀ་པ་ཐ་ནི་ཆེག་གི་ལམ་ལ་འདུག

ལྷ་ཀ་པ་ཐ་ཞེས་པ་འདིས། སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར། རྣམ་པའི་བྱད་པར། རོ་པོའི་བྱད་པར།
བྱེད་ལས་གྱི་བྱད་པར། འོད་ཟེར་འཕྲོ་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་ལྷ་དང་ལྡན་པའི་སྦྱུ་ལུས་བསྐྱར་བ་ཡིན་
ཏེ། ལྷ་ཀ་ཆེག་གི་ལམ་གྱི་ཡུལ་འདི་ཉིད། །གཙོ་པོའི་ཡེ་ཤེས་སྦྱུ་རང་བཞིན། །སེམས་ཅན་
ཀུན་ལ་པན་པའི་བྱིར། །འཇུག་ཆོན་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་སྦྱོར་
ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱུ་མའི་སྦྱུ་དེ་ལྷ་མའི་ཆེག་གི་ལམ་སྟེང་གི་ལམ་ནས་
སྦྱོར་མ་ལ་སྦྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་བཅུ་གཉིས་དང་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་ནས་བསྐྱར་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་པའི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་པོ་དོན་འཆང་གི་སྦྱུའི་རྣམ་པ་ཅན་
ཡིན་པའི་བྱིར། རོ་པོའི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱུའི་རང་
བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱེད་ལས་གྱི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་པན་པ་
སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་གཟུགས་སྦྱུའི་ཐུན་མོང་མེན་པའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་བྱིར། འོད་ཟེར་འཕྲོ་ཚུལ་གྱི་
བྱད་པར་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་ཆོན་ལྟར་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྷ་མ་འདྲེས་པར་གསལ་བར་
འཕྲོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་¹⁶² (ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མེན་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་)ནི། ཅི་ཏ་ལ་ཏ་བསྐྱར་པའི་ཅི་ཏ་ནི་

སེམས་ལ་འདྲུག་ ཅི་ཉླ་ཞེས་པ་འདིས། ལྷང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་པོ་འདི་ལ་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་མ་རིག་པ། ཞེས་རབ་དང་ཐབས་དང་ཉེར་ཐོབ་དང་། ལྷོང་དང་ལྷོང་པ་དང་ཤིན་ཏུ་ལྷོང་པ་
དང་། ལྷོང་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མིང་གིས་འདོགས་ཚུལ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
ཅི་ཉླ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་རིག་པ། ཞེས་རབ་ཐབས་དང་ཉེར་ཐོབ་དང་། ལྷོང་དང་ཤིན་
ཏུ་ལྷོང་པ་དང་། ལྷོང་ཆེན་ཞེས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བཞིན། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷང་བ་དེ་ལ་སེམས་ཞེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་དེ་ཀྱན་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ལྷང་བ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆེད་པ་དེ་ལ་སེམས་
བྱུང་ཞེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་ལྷང་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེར་ཐོབ་དེ་
ལ་མ་རིག་པ་ཞེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་དུས་སུ་བརྒྱལ་ནས་རང་ཡུལ་
གསལ་བར་མི་ལྷང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷང་བ་དེ་ལ་ཞེས་རབ་ཅེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
དེ་བདེ་ལྷོང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ལྷོང་པ་ཤིས་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆེད་པ་དེ་ལ་ཐབས་ཅེས་
བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་བདེ་ལྷོང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བདེ་བ་ཤིས་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཅའི་ཕྱིར་ཉེར་ཐོབ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ལྷང་མཆེད་གཉིས་ལ་ལྷོས་ཏེ་འོད་གསལ་ལ་ཉེ་ཞིང་། འོད་
གསལ་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ལྷང་བ་དེ་ལ་ལྷོང་པ་ཞེས་
བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཀྱན་རྟོག་བཞོན་པའི་རྒྱུད་དང་བཅས་པས་ལྷོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མཆེད་པ་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་ལྷོང་པ་ཞེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྷང་བ་བཞོན་པའི་རྒྱུད་དང་
བཅས་པས་ཀྱང་ལྷོང་པའི་ཕྱིར། ཉེར་ཐོབ་དེ་ལ་ལྷོང་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། མཆེད་པ་བཞོན་པའི་རྒྱུད་དང་བཅས་པས་ཀྱང་ལྷོང་པའི་ཕྱིར། འོད་གསལ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་
ལྷོང་པ་ཞེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཀྱན་རྟོག་བཞོན་པའི་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་དང་ལྷང་

མཆེད་ཐོབ་གསུམ་བཞིན་པའི་རྒྱང་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

¹⁶²གསུམ་པ་(སྤྱོད་པ་བྱེད་ཚུལ་ཐན་ཡོན་དང་བཅས་པ་)ལ་གསུམ། ¹⁶⁷སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་དུས་དང་བྱ་
ཚུལ། ¹⁶⁷སྤྱོད་པ་བྱས་པའི་ཐན་ཡོན། ¹⁶⁷སྤྱོད་པ་བྱས་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་འཕེལ་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་དུས་དང་བྱ་ཚུལ་)ནི། ༡་ལ་༡་བསྐྱན་པའི་༡༡་ནི་དེ་ནས་ལ་འཇུག་༡་༡་
ཞེས་པ་འདིས། རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུའི་རྟོག་པ་དང་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་སྤྱོད་
སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་པ་དེ་ནས་སེམས་དབེན་པས་བོགས་འབྱེན་གྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པ་ལ་བཞེན་ནས་
སྤྱོད་གྱི་ལས་ཀྱིས་ལུས་ནི་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་ཉ། དེ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་བྱེ་བའི་རྩོམ་རྩེ་སྤྱོད་
རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་།

རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པས་བོགས་འབྱེན་གྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པ་ལ་བཞེན་ནས་སྤྱོད་གྱི་
ལས་ཀྱིས་ལུས་ནི་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་ཉ། དེ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་བྱེ་བའི་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་
མི་ཆད་པའི་རྩོམ་རྩེ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། དག་པས་སྤྱོད་པའི་
བོགས་འབྱེན་གྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པ་ལ་བཞེན་ནས་སྤྱོད་གྱི་ལས་ཀྱིས་ལུས་ནི་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་
ཉ། རྩོམ་རྩེ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཚུལ། དེ་བསྐྱན་པ་ཡིན་ཉ། ༡། རང་བཞིན་
སྤང་བའི་དབྱེ་ཤེས་ནས། །དེ་ནས་སྤྱོད་པ་རབ་ཏུ་བྱ། །ལས་ཀྱིས་ལུས་ནི་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས། །རྩོམ་
རྩེ་སྤྱོད་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅི་ལ་ད་བསྐྱན་པའི་ཅི་དེ་ཅི་ཐུགས་ལ་
འཇུག་ཅི་དེ་ཞེས་པ་འདིས། ཀུན་སྤྱོད་གི་ཁྱད་པར། ཆས་གོས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཡོངས་སྤྱོད་ཚུལ་
གྱི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱོད་པའི་རོ་བོ་བསྐྱན་པ་ཡིན་ཉ། ཅི། ཐུགས་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་
ནམས་ཀྱི། །དོན་སྤྱོད་བཞག་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཀུན་རྩོམ་ཏུ་ནི་སྤྱོད་སྤྱོད་ནས། །རྩོམ་

འདོད་ཡོན་གང་དང་གང་ལ་ལོངས་སྟོང་བར་འདོད་པ་དེ་དང་དེ་ནི། ཐོགས་པ་མེད་པ་སྟེ།
 དགག་པ་མེད་པར་ལོངས་སྟོང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཉམ་བཞག་ཏུ་མ་ཟད། མཉམ་པར་མ་བཞག་
 པ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང། ཏུས་ཏྲག་ཏུ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་མཉམ་པར་
 འཛིག་པར་འགྱུར་ཚུལ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡ། རྣལ་འབྱོར་དབང་པོ་གང་གང་འདོད། །དེ་དེ་
 ཐོགས་པ་མེད་པར་བྱ། །མཉམ་པར་མ་བཞག་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །ཏྲག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛིག་
 པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་¹⁶² (ཐབས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་གསུམ་སྟེ་ཚུལ་)ནི། བ་ལ་རྩ་བ་སྟན་པའི་བརྩ་ནི་རྩོ་རྩེ་ལ་
 འབྲུག་བརྩ་ཞེས་པ་འདིས། ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པས་སྟོ་ལ་གོས་པ་དང་མི་གོས་པའི་རྣམ་
 དབྱེ་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་སྒྲུབ་པ་པོས། རྩོ་རྩེ་དང་བརྩ་མཉམ་པར་སྒྲུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱང་
 རྒྱ་ཏིང་ཞུགས་ནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲུང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་
 ཆ་སྟེ། དབྱེ་བ་རྣམས་ལེགས་པར་རིག་པར་བྱས་ནས་སྒྲུང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་
 པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི། ཏྲག་ཏུ་སྟེ་ཡུན་རིང་དུ་མཉམ་བཞག་ལ་གནས་པར་
 བྱེད་ཚུལ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བ། རྩོ་རྩེ་བརྩ་མཉམ་སྟོར་བས། །ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་ཆ་རིག་
 བ། །གོས་དང་མ་གོས་སྟོ་ཅན་གྱིས། །དེར་ནི་བདེ་བས་ཏྲག་ཏུ་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྔ་¹⁶² (སྒྲུ་མའི་སྒྲུའི་ཏིང་ལེ་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཚུལ་)ནི། རར་གྱི་ར་དོར་རྩྭ་བསྟན་པའི་ར་རྩྭ་
 ནི་རོལ་པ་ལ་འབྲུག་ར་རྩྭ་ཞེས་པ་འདིས། སྒྲུ་ལུས་པ་རང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ལེ་འཛིན་ལ་
 གནས་ནས་དངོས་བདག་སྟེ། སྟོད་བཅུད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་སྤ་བའི་རྒྱང་སེམས་
 ལས་བྱུང་བར་བལྟ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤ་བའི་རྒྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲུལ་དུ་བལྟ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤ་
 བའི་རྒྱང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲུ་མའི་སྒྲུར་བལྟ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐབས་སྤྱོད་ཆོགས་

ཀྱི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་བཞིན་དུ། སྐྱུ་ལུས་པ་དེས་ཀྱང་ཐབས་སྣ་ཆོགས་པའི་
 སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་། གཏན་ལ་པབ་པའི་གཞི་གནས་སྐབས་དཔེའི་འོད་
 གསལ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་གནས་པར་བྱེད་ཚུལ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
 ར། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འཛིན་གནས། །དངོས་བདག་ཀྱན་ལ་རྣམ་པར་རོལ། །སངས་རྒྱས་
 མཛད་པ་བྱེད་བཞིན་དུ། །གཏན་ལ་པབ་པའི་གཞི་ལ་གནས། །ཞེས་དང་།

རིམ་ལྔ་ལས། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འཛིན་གནས། །ཐམས་ཅད་དེ་དང་འབྲེལ་བར་མཐོང་། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ཡོ་ལ་ག་བསྟན་པའི་ཡོ་ག་ནི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འབྲུག་ཡོ་ག་ཞེས་པ་འདིས།
 རྣལ་འབྱོར་དང་། རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་དང་། ལྷག་པས་ཉེ་གིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་དང་། རྣལ་འབྱོར་
 ཆེན་པོས་བསྐྱུས་པའི་དང་པོའི་སྦྱོར་བའི་ལྷ་གཙོ་འཁོར་རྣམས་སུ་ཡང་སྐྱུ་ལུས་པ་རང་ཉིད་
 འགྱུར་བ་དང་། རྗེ་རྗེ་ཅན་དང་མཁའ་འགྲོ་སྟེ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་གཙོ་འཁོར་རྣམས་
 སུ་ཡང་སྐྱུ་ལུས་པ་རང་ཉིད་འགྱུར་བ་དང་། གང་ཡང་རྣལ་འབྱོར་རང་ཉིད་དེ། ལས་རྒྱལ་མཆོག་
 གི་གཙོ་འཁོར་རྣམས་སུ་ཡང་སྐྱུ་ལུས་པ་རང་ཉིད་འགྱུར་ཚུལ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོ། རྣལ་
 འབྱོར་ལྷག་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། །རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོར་རང་ཉིད་འགྱུར། །རྗེ་རྗེ་ཅན་དང་མཁའ་
 འགྲོ་དང་། །གང་ཡང་རྣལ་འབྱོར་དེ་རང་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་¹⁵⁰ (ཁིད་རྩ་སོགས་ཡི་གེ་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་བྱུག་སྦྱོད་པ་ལ་¹⁷⁰ ཙོད་པ་སྤངས་པ། ཡེ་
 བེས་¹⁷⁰ ཀྱི་སྐྱུས་གང་དུ་འོངས་སྦྱོད་པའི་ཚུལ། ཡེ་བེས་གསུམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། ¹⁷² སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་
 གང་ལས་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་གཞི། ¹⁷² སྦྱོད་པའི་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྱོད་རྣམས་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་ཀྱན་སྦྱོད་
 དུ་བསྟན་པ། ¹⁷³ རིམ་པ་གསུམ་པ་དང་ལྔ་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུའི་བྱེད་པར་བཤད་པའོ།

¹⁶⁹དང་པོ་(སྟོད་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤངས་པ་)ནི། ཁིད་ལ་རྩ་བ་སྤྲོད་པའི་ཁིད་རྩ་ནི་བཀག་པ་ལ་འཇུག་
 ཁིད་རྩ་ཞེས་པ་འདིས། ཐེག་པ་གཞན་དུ་འདོད་པ་རྣམས་ནི་དུག་གི་ལོ་མ་ལྟ་བུ། རལ་གྱི་ལོ་མ་
 ལྟ་བུ། ཅའི་མེ་ཏྲགས་ལྟ་བུ། ཞེས་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་བཀག་གྲང་། ཐེག་པ་
 འདི་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྟོང་པར་གནང་བའི་གདུལ་བྱས་འདི་འདྲ་བ་བྱར་རུང་མི་
 རུང་སྟམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་ཏེ་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྟོང་པར་བྱས་གྲང་།
 འདམ་གྱི་དབྱས་སུ་སྦྱེས་པའི་བརྒྱ་འདམ་གྱིས་མ་གོས་པ་བཞིན་དུ། ཆགས་སོགས་གྱི་ཉེས་
 བས་ངན་འགྲོར་འཁྲིད་པ་སོགས་གྱིས་གོས་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། འདིར་ནི་
 ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་། བྱང་སེམས་འཕོ་མེད་དུ་འཛིན་
 བྱས་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་བྱང་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་
 སྒོ་ནས་ལོངས་སྟོང་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁིད། བཀག་པ་
 དག་གྲང་བྱེད་པས་ན། །བྱ་དང་བྱ་མིན་རྣམ་སྤངས་ཏེ། །བརྒྱ་ལ་ནི་འདམ་གྱིས་བཞིན། །ངོ་བོ་
 ཉིད་ཤེས་གོས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

¹⁶⁹གཉིས་པ་(ཡེ་ཤེས་གྱི་སྦྱས་གང་དུ་ལོངས་སྟོང་པའི་ཚུལ་)ནི། ལྟ་ལ་ཕ་ཏེ་བསྟན་པའི་རྟ་ཕ་ཏེ་ནི་
 འགྱུར་བ་ལ་འཇུག་རྟ་ཕ་ཏེ་ཞེས་པ་འདིས། ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར། རིག་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར།
 བསྟོད་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྦྱ་མའི་སྦྱ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
 ལྟ། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ཉེར་ལྡན་པས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རིག་འགྱུར་ཞིང་། །འཛིག་
 རྟེན་ཁམས་ནི་མ་ལུས་པར། །བདག་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ལུས་གྱིས་སྟོང་། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྡེལ་ས། གཞུགས་སྤྲོ་བ་དང་རགས་པ་ཡང་། །བྱུང་
 པ་ཡང་དག་ཐོབ་པ་ཉིད། །རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་ལྡན་པ། །དབང་ལྡན་ཉིད་དང་འདོད་དགའ་

བསྐྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དབང་ལྷག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ཉེ་བར་ལྟན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི། ཁོ་པོའི་རྫོགས་རིམ་དུ་བཤད་ཟིན་པས་དེར་ལྟ་བར་བྱའོ།

རིག་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤང་མཆེད་ཐོབ་
གསུམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བསྐྱོད་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་དང་ལྟན་
པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཞིང་མ་ལུས་པར་སྐྱེ་ལུས་པ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ལུས་ཀྱིས་སྐྱོད་པའམ་བསྐྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གེ་ལ་ཏ་བསྐྱན་པའི་གེ་ཏ་ནི་བྲིམ་ལ་འཇུག
གེ་ཏ་ཞེས་པ་འདིས། གཙོ་བོ་སྐྱེ་ལུས་པ་དེས་གང་དུ་སྐྱོད་པའི་གནས་བར་དོན་གྱི་བྲིམ་ནམ་
མཁའ་ལ་སྐྱོད་ལམ་ནམ་བཞི་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེས་དོན་གྱི་བྲིམ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྟན་སྐྱེས་
ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་དུས་རྟག་ཏུ་དགེས་ཤིང་རོལ་བར་བྱེད་ཚུལ་དེ་བསྐྱན་པ་
ཡིན་ཏེ། གོ། གཙོ་བོ་གང་དུ་སྐྱོད་པ་ཡི། །དེ་ཡི་བྲིམ་ནི་ནམ་མཁའ་ཉིད། །བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཉིང་
འཛིན་གྱིས། །དེ་ཉིད་དུ་ནི་རྟག་ཏུ་དགེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

169

གསུམ་པ་(ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་མིང་གི་ནམ་གངས་)ནི། ལྷ་ལ་ཨེ་གོང་དུ་བསྐྱན་པའི་ཨེ་ལྷ་ནི་འདི་
ལ་འཇུག ཨེ་ལྷ་ཞེས་པ་འདིས། སྤང་བ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་འདི་ལ་སྐྱན་མཆོམས་དང་ཉིན་མོ་
དང་། མཆོན་མོ་ཞེས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དག་མཐོང་
ཚུལ་དེ་བསྐྱན་པའི་ཕྱིར། ལྷ། འདི་ལ་སྤང་བ་དབྱེ་བ་ལ། །སྐྱན་མཆོམས་ཉིན་མོ་མཆོན་མོ་
ཡི། །འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཡིས། །ཡེ་ཤེས་གསུམ་ནི་མཐོང་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། བེ་ལ་ཅི་ཏུ་བསྐྱན་པའི་བེ་ཅི་ཏུ་ནི་སྒྲ་ཆོགས་པ་ལ་འཇུག བེ་ཅི་ཏུ་ཞེས་པ་འདིས། འོད་གསལ་
དུ་བསྐྱོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་འདི་ལ། སྐྱེས་པ་བྱུང་མེད་མ་
ནིང་གསུམ། གཡས་གཡོན་དབུས་མ་གསུམ། འཇམ་རྩལ་བར་མ་གསུམ། རྩོམ་དང་བསྐྱེད་དང་

མཉམ་བར་སྐྱར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྣ་ཚོགས་པའི་མིང་འདིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྟོད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
འདོགས་ཚུལ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བེ། སྣ་ཚོགས་པ་ཡི་ཐ་སྟོད་དག། འདིག་རྟེན་པས་ནི་ཡོངས་
བརྟགས་པ། །ལམ་གསུམ་གྱི་ནི་དབྱེ་བ་ཡིས། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་གསུམ་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་¹⁶⁹ (སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་གང་ལས་སྐྱུ་བ་པའི་སྐྱུ་བ་གཞི་)ནི། ར་ལ་ནམ་བསྟན་པའི་ར་ནམ་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་
འབྱུག་ར་ནམ་ཞེས་བ་འདིས། སེམས་ཅན་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེས་ནས་མ་ཤི་བར་དུ་གནས་
བ་དང་། འདིག་བ་སྟེ་འཆི་བ་དང་། འཆི་སྲིད་དང་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གནས་པའི་སྲིད་བ་བར་
མ་ལ་སོགས་པ་འདིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོད་ཀྱིས་རི་སྟོད་བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུང་སེམས་
ཀྱི་རྣམ་འབྱུལ་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ར། སྐྱེ་དང་གནས་དང་འདིག་བ་དང་། །སྲིད་བ་བར་མར་
གནས་བ་སྟེ། །རི་སྟོད་འདིག་རྟེན་གྱིས་བརྟགས་པ། །སེམས་ཀྱི་རྒྱུང་གི་རྣམ་འབྱུལ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། སྐྱེ་གནས་འདིག་གསུམ་ལས་བར་དོ་བྱུང་དུ་སྒོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
སྐྱུ་ལུས་དེ་བར་དོ་རི་བཞེན་དུ་བསྐྱེད་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་¹⁶⁹ (སྐྱོད་པའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྐྱོད་རྣམས་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་ཀུན་སྐྱོད་དུ་བསྟན་པ་)ནི། ལྷ་ལ་ས་བསྟན་
པའི་ལྷ་ས་ནི་གོད་པ་ལ་འབྱུག་ལྷ་ས་ཞེས་བ་འདིས། སྐྱོད་པའི་དུས་སུ་པན་ཚུན་བལྟས་ཏེ་གོད་
བ་དང་། སྐྱེ་དང་གར་གྱི་ཅེད་མོ་བྱེད་བ་དང་། སྐྱེག་པ་ལ་སོགས་པའི་གར་གྱི་རོ་དགུ་སྟེ་ཉམས་
དགུ་དང་ལྡན་བ་དང་། དག་སྟགས་སྐྱ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་འཆིང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
བར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་རང་ཉིད་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱུང་བརྟན་པོ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱོད་པ་
ཡིན་པས། ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པས་གོས་པར་མི་འགྱུར་ཚུལ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ། གོད་
དང་ཅེད་མོ་བྱེད་བ་དང་། །གར་གྱི་རོ་དགུར་ལྡན་བ་དང་། །སྟགས་དང་བྲག་རྒྱ་རྣམ་རྟོག་པ། །རྗོ་

རྩེ་སེམས་དཔའི་སྟོང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

¹⁶⁹
 རྒྱལ་པ་(རིམ་པ་གསུམ་པ་དང་ལྔ་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུའི་བྱང་པར་བཤད་པ་)ནི། ར་ལ་ཏ་ན་བསྟན་པའི་རྩ་
 བོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འདྲུག་རྩ་ཞེས་པ་འདིས། བདག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཆེན་པོ་རིམ་པ་གསུམ་པའི་
 སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་མ་གཏོགས་པ། སྤྲུལ་དོན་གྱི་སྐྱབས་འདིར་དེ་དང་མཚུངས་པའམ་མཉམ་པ་མེད་དེ།
 སྤྲུལ་མཐར་གཉིས་པོ་དེ་འགལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆེད་
 བར་དཀའ་ཞིང་ཆེད་ན་འདོད་དོན་སངས་རྒྱས་སྟེར་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང་། མེས་མ་
 སྐྱངས་པའི་ཞོར་བྱ་བཞིན་དུ་ཆགས་སོགས་གྱི་བྲི་མ་མ་དག་པ་དང་། དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་ནི་ཤིན་ཏུ་
 ཆེད་དཀའ་ཞིང་། ཆེད་ན་འདོད་དོན་སངས་རྒྱས་སྟེར་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང་། མེས་
 སྐྱངས་པའི་ཞོར་བྱ་བཞིན་དུ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་ཆགས་སོགས་གྱི་བྲི་མ་ལེགས་པར་དག་
 བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རིམ་པ་གསུམ་པ་དང་ལྔ་པའི་སྐྱུ་ལུས་གྱི་བྱང་པར་བསྟན་པ་ཡིན་
 ཏེ། ར། བདག་བྱིན་བརྒྱབས་ཆེན་མ་གཏོགས་པར། །རིན་ཆེན་གཞན་དག་འདི་ན་མེད། །མེ་ཡིས་
 སྐྱངས་པའི་ཞོར་བྱ་བཞིན། །རང་བཞིན་འོད་གསལ་རྣམ་དག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

¹⁵⁰
 གཉིས་པ་(དོན་བསྟན་པ་)ནི། དཔལ་ལྡན་འདུས་པའི་འདི་སྐྱད་ནས་བཞུགས་སའི་བར་གྱི་ཆོག་
 དོན་རྣམས་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བཤད་རྒྱུ་དོ་རྩེ་བའི་རྩེས་སུ་འབྲངས་ནས་དོ་རྩེ་འཆང་
 གི་འཇམ་ཞིང་སྟན་པའི་དབྱངས་གྱིས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ལྡན་འདུས་པ་ཡོངས་གསལ་
 བའི། །བཞུགས་པའི་ཆོག་དོན་འདི་དག་ནི། །དོ་རྩེ་བའི་རྩེས་འབྲངས་ནས། །འཇམ་པའི་
 དབྱངས་གྱིས་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་། ཏས། གསང་ཆེན་རིགས་་
 གཅིག་གི་ལུས་དབེན་བསྟན། སྟོན་གྱིས། རིགས་ལྔའི་སྐྱངས་གཞི་བྱང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་བསྟན།
 གས། བྱང་པོ་ལྔ་རིགས་ལྔར་བསྟོན་པའི་ལུས་དབེན་བསྟན། གས། ལུས་བཞིའི་སྐྱང་གཞི་

ཁམས་བཞི་བསྟན། ཟ། ཡུས་ཁམས་བཞི་ཡུས་བཞིར་བསྐྱོམ་པའི་ཡུས་དབེན་བསྟན། ཉ།
གིས་རྡོ་རྗེ་མ་ལུ་འུ་སྐྱེས་གཞི་ཡུལ་ལྔ་བསྟན།

༡། དབང་པོ་དེ་ཡི་ལམ་ནས་ནི། །ཞེས་པས་ཡུལ་ལྔ་རྡོ་རྗེ་མ་ལུ་བསྐྱོམ་པའི་ཡུས་དབེན་
བསྟན། མས། སེམས་དབང་བྱུག་གི་སྐྱེས་གཞི་དབང་པོ་བྱུག་པོ་དེ་བསྟན། སས། འཇམ་
དཔལ་གྱི་སྐྱེས་གཞི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་པོ་དེ་བསྟན། སས། མིག་སོགས་སེམས་དབང་བསྐྱོམ་པའི་
ཡུས་དབེན་བསྟན། ཟས། ཡན་ལག་བཅུ་ཁོ་བོ་བཅུར་བསྐྱོམ་པའི་ཡུས་དབེན་བསྟན་པས་ཡུས་
དབེན་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་བཅུ་གཅིག་ ཡེས། དག་དབེན་བསྟན་པས། དག་དབེན་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་
ཡི་གེ་གཅིག་ ཡེས། སྒྲ་བའི་རོ་བོ་བསྟན། མི་གྱིས། མཆེད་པའི་རོ་བོ་བསྟན། མས། ཉེ་ཐོབ་
ཀྱི་རོ་བོ་དང་སྐྱེ་བ་ཡུགས་ལྔ་ག་གི་གོ་རིམ་བསྟན། ཡས། ཐེམ་པ་ཡུགས་འབྱུང་གི་གོ་རིམ་བསྟན།
ཤུར་གྱི། སྒྲ་བ་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན།

ཅེའུ་བེ་གསུམ་གྱིས། སྒྲ་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བསྟན། བས། སེམས་
དབེན་པས་མཉམ་བཞག་ཏུ་བྱུགས་དམ་སྐྱེས་ཚུལ་དེ་བསྟན། ཐ་ག་གཉིས་གྱིས། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་
བྱུགས་དམ་སྐྱེས་ཚུལ་བསྟན་པས་སེམས་དབེན་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་བཅུ་གཅིག་ ཟས། སྐྱེ་ཡུས་
ཀྱི་སྐྱབ་གཞི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་སེམས་བསྟན། ཡེས། ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུད་བསྟན། རས། སྐྱེ་ཡུས་
ཀྱི་སྐྱབ་གཞི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུད་སེམས་གཉིས་ཀ་བསྟན། ཀ་ཡ་ཙམ་ག་གསུམ་གྱིས། དེ་ལས་
བསྐྱབས་པའི་སྐྱེ་ཡུས་ཀྱི་རོ་བོ་བསྟན། རར་ཡོ་གཉིས་གྱིས། སྐྱེ་ཡུས་པས་མཉམ་རྗེས་སུ་
བྱུགས་དམ་སྐྱེས་ཚུལ་དེ་བསྟན། ཟ་ག་གཉིས་གྱིས། སྐྱེ་ཡུས་ཀྱི་འཕྲོས་དོན་བསྟན། རས། རིམ་
བ་གསུམ་བ་དང་ལྔ་པའི་སྐྱེ་ཡུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པས་སྐྱེ་ཡུས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་བཅུ་གཅིག་
ཏས། སྐྱེད་པའི་དུས་བསྟན། ཅིས། སྐྱེད་པའི་རོ་བོ་བསྟན། དས་སྐྱེད་པའི་པན་ཡོན་བསྟན།

ཡས། སྤྱད་པ་སྤྱད་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་འཕེལ་ཚུལ་བསྟན། ཉིང་ཏུ་གཉིས་ཀྱིས། སྤྱད་པ་ལ་ཚད་
བ་སྤྱང་བ་བསྟན་པས་སྤྱད་པ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་བྱུག་གོ།

¹⁵⁰
གསུམ་པ་(ཨེ་ཨྱི་དོན་དུ་འདུ་ལུགས་བཤད་པ་)ནི། གང་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཆོལ་བར་
བྱེད་པའི་གསུང་རབ་ཀྱང་ཨེ་ཨྱི། དེའི་དོན་གོ་རྒྱུའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱང་ཨེ་ཨྱི། གོ་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་བྱིའི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་ཨེ་ཨྱི། རང་གི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་
ཨེ་ཨྱི། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱང་ཨེ་ཨྱི། བདེན་
གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱང་ཨེ་ཨྱི། དེ་ཉིད་གོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བྱ་ཆོས་གཟུགས་གཉིས་
ཀྱང་ཨེ་ཨྱི་གྱི་དོན་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱང་བ་སེམས་ཀྱི་སྤྱས་པ། ཀུན་རྫོབ་སྤྱི་མའི་སྤྱས་པ།
འདོད་ཆགས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱས་པ་གསུམ་བསྟན་པས་ན་སྤྱས་དོན་དུ་བཤད་པའོ།

¹³⁵
བཞི་པ་(མཐར་ཐུག་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་
པ་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པར་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱང་པོ་སྤྱེ་སེམས་
བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་
གནས་པ་ནི་ཙུང་གྱི་བཞུགས་སའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལས་འདས་པའི། །གནས་
མེད་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འགོ་སྤྱང་རྣམ་དག་ཅེས་བྱ་ལ། །ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་བཞུགས་པར་
མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་འདྲ་བའི་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་བདེ་བའི་
དོན་དུ་བརྟེན་པར་བྱས་པས་ན། བཅུན་མོ་དང་བྱུད་མེད་དང་། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྤྱེ་བའི་
གནས་སུ་བྱུང་པས་ན་རྟ་ག་དང་། ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས།

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སེམས་གང་ཡིན། །ནམ་མཁར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་བ་སྟེ། །དེ་ཡང་དེ་ཅུ་
ཀུན་གནས་བས། །བྱད་མེད་ཆོས་གཅིག་ཕྱི་གཟུགས། །སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱིས་གང་བསྟེན་
བ། །སར་གྱུར་དེ་ནི་བརྟ་གསུམ་བ། །དེ་ནི་བྱད་མེད་ཅེས་བཤད་དེ། །དེ་བས་དམ་ཆོས་ལྷ་ག་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་དོ་རྩེ་གསུང་དོ་རྩེ་ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་
བའི་བྱང་འཇུག་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་ནི་ཙ་རྒྱུད་གྱི་སྒྲ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གྱི་སྟོང་པོ་ཞེས་བའི་
དོན་ཡིན་ཏེ། དོ་རྩེ་གསུམ་ནི་དམ་ཆོག་མཆོག་ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་འབྲ་བའི་བྱང་འཇུག་
དེ་བདེན་བ་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་བས་ན་དོ་རྩེ། གསང་ཐུགས་གྱི་དོན་ཀུན་བརྟུས་བས་ན་
གསང་བ། ལྷ་ཐམས་ཅད་གྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་བས་ན་དབང་པོ། དེ་ནི་ཙ་རྒྱུད་གྱི་བཙུམ་ལྷན་འདས་
གྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། དོ་རྩེ་གསང་དབང་བཙུམ་ལྷན་འདས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོད་གསལ་
གྱི་ཨེ་ཨྱི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དང་བྱང་འཇུག་གི་ཨེ་ཨྱི་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་གཉིས་པོ་དེ་ནི་
ཙ་རྒྱུད་གྱི་འདི་སྐད་ཅེས་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་འདི་སྐད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ཉིད་གོམས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལས་
ཐམས་ཅད་མཐུན་བ་མི་སྟོབ་བའི་བྱང་འཇུག་འགྲུབ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁའི་རང་
བཞིན་འདི་ལས་ནི། །ཐམས་ཅད་མཐུན་བའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་འབྲ་
བའི་མི་སྟོབ་བའི་བྱང་འཇུག་དེ་སྟོབས་བརྟ་དང་མི་འཛིགས་བ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
ཕུན་སུམ་ཆོགས་བ་དང་ལྷན་བ་དེ་ནི་ཙ་རྒྱུད་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བའི་དོན་
ཡིན་ཏེ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་ཀུན་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་བསམ་མི་བྱུང་། །ཅེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་དེ་འབྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཤེས་བྱ་ཀུན་རིག་བ་ནི། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། ཐམས་ཅད་འགྱུར་བ་གང་གང་ཡིན། །དེ་དེ་སྟོང་བ་
ཉིད་དུ་འགྱུར། །དེ་བཞིན་སྒྱུར་བ་དེ་མཐོང་བས། །ཀུན་རིག་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་བདག་གིས་སྐལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་
བ་ལ་མི་སྟོས་པར། མགོ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་མཇུག་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་བར་
ཐོས་པས་ཏེ་མངོན་དུ་བྱས་པས་ནི་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་གིས་ཐོས་པའི་དུས་གཅིག་ན་ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་ཏེ། བདག་གིས་ཐོས། གསལ་བ་འགའ་ཞིག་དུས་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་དང་། ལུང་སྟོན་ལས།
ཤིན་ཏུ་གངས་མེད་སྐལ་བ་རུ། །སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་གང་མཐུན་བ། །སྤྲུགས་བ་རྣམས་
ཀྱིས་དུས་གཅིག་ན། །སྐད་ཅིག་ལ་རྫོགས་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སེམས་ཀྱི་
མཐར་ཐུག་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་དང་། སྐྱའི་མཐར་ཐུག་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་གཉིས་བསྟན་པས་ན་
མཐར་ཐུག་ཏུ་བཤད་པའོ།

དེས་ན་སྐྱོང་གཞིའི་གཞུང་འདི་ཆོས་ཅན། བྱང་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། ལེགས་པར་བཤད་
བ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་བྱང་པར། རྟོགས་དཀའ་བའི་བྱང་པར། བརྗོད་བྱའི་བྱང་པར་གསུམ་དང་
ལྡན་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལེགས་པར་བཤད་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་བྱང་པར་དང་ལྡན་བ་ཡིན་ཏེ།
ལྟའི་དབང་པོས་ཁྱེས་པའི་རྒྱུ། ལྟ་མོ་བཞིས་ཁྱེས། རྫོ་རྫོ་བྱེད་བ། དཔོངས་བ་ལུང་སྟོན་དེ་རྒྱུད་
སྡེ་ཆེན་པོ་བཞིའི་སྟོན་མཆོག་དོན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ལེགས་པར་བཤད་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
རྟོགས་དཀའ་བའི་བྱང་པར་དང་ལྡན་ཏེ། བཤད་རྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་ཤན་སྒྲུར་ནས་འཆད་པའི་
སྤྲུལ་དམ་པའི་མན་ངག་བྲལ་ན་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བརྗོད་བྱའི་བྱང་
པར་དང་ལྡན་ཏེ། རིམ་གཉིས་ཡན་ལག་དང་བཅས་བ་བརྗོད་བྱར་ལྡན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཡིག་

སྤྱི་གཉིས་སུ་བཤད་པས་བསྐྱེད་ངེས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་བསྟན། སྤྱི་དོན་དུ་བཤད་པས་
དཔེན་གསུམ་སྤྱི་ལུས་ཐོགས་འབྲེན་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་བཅས་པ་བསྟན། མཐར་ཐུག་དུ་བཤད་པས་
འོད་བྱང་གཉིས་པོ་དེ་བསྟན། ཡིག་དོན་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་¹³⁵ (འཁོར་སྤུན་སུམ་ཚོགས་པ་བྱང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱི་བྱང་ལ་
སྤྱི་བ་བྱང་ངེས་གཉིས་དང་། ¹⁸² རྗེས་འཇུག་ལ་སྤྱི་བ་བྱང་ངེས་གཉིས་སུ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(སྤྱི་བྱང་ལ་སྤྱི་བ་བྱང་ངེས་གཉིས་)ལ་གཉིས། བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ་དང་། ¹⁸¹ ངེས་དོན་དུ་
བཤད་པའོ།

དང་པོ་(བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། སྤྱི་བ་དང་དུས་དང་གནས་སྤུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཚུལ་བཞིར་
བཤད་པའི་རྗེས་དེ་ནས། འཁོར་སྤུན་སུམ་ཚོགས་པ་བྱང་དོན་དང་ངེས་དོན་བཤད་པ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ནས་ཡང་བརྗོད་གྱིས་མི་ལངས་པའི་ཞེས་པ་ནས། ཤིན་ཏུ་གང་བར་སྤང་བར་གྱུར་
ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་བྱང་། དེ་ཡང་སྤྱད་པ་པོ་ཕྱག་ན་དོ་རྗེ་ཁྱོད་གྱིས་གནས་གཞལ་
ཡས་ཁང་དུ། སྤྱི་བ་དོ་རྗེ་འཆང་ལས་ཆོས་འདུས་པའི་རྒྱུད་འདི་ཐོས་ན། འཁོར་གང་དང་ལྟན་
ཅིག་ཐོས་པ་ཡིན་སྟུང་ན། འདུས་པ་ཉན་པའི་འཁོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་དུལ་པ་མོ་སྟོད་ཀྱི་
གངས་དང་མཉམ་པ་ཡོད་པ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་མིང་དངོས་སུ་སྟོས་པ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། རང་དོན་
ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་ཐོབ་བྱར་སེམས་པས་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ། གཞན་དོན་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་
ཐོབ་བྱར་སེམས་པས་ན་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ། དམ་ཆོག་དོ་རྗེ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་
ནས་སེལ་དང་། སྤྱི་དོ་རྗེ་ནས་སྤང་གི་རིགས་ཀྱི་ས་སྟོད་དང་། གསུང་དོ་རྗེ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་
རིགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དབང་ཐུག་ཐུགས་དོ་རྗེ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་ན་དོ་རྗེ། ཉིང་ངེ་

འདྲིན་དོ་རྩེ་རིན་འབྲུང་གི་རིགས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་སྤྲིང་པོ། རྒྱལ་བ་དོ་རྩེ་ནམ་སྤྲང་གི་རིགས་ཀྱི་
བྱམས་པ། ས་ཁམས་ནམ་པར་དག་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྲུན་མ། དེ་བཞིན་དུ་ཆུ་
ཁམས་ནམ་པར་དག་པ་མ་མ་གླི། མེ་ཁམས་ནམ་པར་དག་པ་གོས་དཀར་མོ། ཆུང་ཁམས་ནམ་
པར་དག་པ་དམ་ཆེག་སྒྲོལ་མ། ནམ་མཁའི་ཁམས་ནམ་པར་དག་པ་འཇམ་དཔལ། གཟུགས་
ནམ་པར་དག་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཟུགས་དོ་རྩེ་མ།

དེ་བཞིན་དུ་སྤྲ་ནམ་པར་དག་པ་སྤྲ་དོ་རྩེ་མ། དྲི་ནམ་པར་དག་པ་དྲི་དོ་རྩེ་མ། རོ་ནམ་པར་
དག་པ་རོ་དོ་རྩེ་མ། དེག་ནམ་པར་དག་པ་དེག་དོ་རྩེ་མ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནམ་པར་དག་པ་བྱང་
སེམས་ཀྱན་དུ་བཟང་པོ་སྟེ། དེ་དག་ལ་སོགས་པས་ཉེ་དང་པོར་བྱས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་ནམས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་དང་མཉམ་པ་ཡོད་པ་ནམས་ཀྱི་
ནང་ནས། མིང་དངོས་སུ་སྒྲོས་པ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོ་རྩེ་ནམ་པར་སྤྲང་མཇད་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོ་རྩེ་རིན་ཆེན་
དཔལ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོ་རྩེ་འོད་དཔག་དུ་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོ་རྩེ་
གདོན་མི་ཟ་བ་དང་།

དེ་དག་ལ་སོགས་པས་ཉེ་དང་པོར་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་
དང་མཉམ་པ་ནམས་དང་ཐབས་གཅིག་གམ་ལྟན་ཅིག་དུ་ཐོས་པའི་དཔེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉིལ་གྱི་
གང་བུ་སྟེ་ཉིལ་ནམས་གཅིག་ལ་གཅིག་གཅིར་བའི་ཚུལ་གྱིས་གང་བ་བཞིན་དུ་གཞལ་ཡས་
ཁང་གི་མཐེལ་གྱི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་འདི་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་
ཤེན་དུ་གང་བར་སྤྲང་བར་གྱུར་པ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་ཐོས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ཡང་འདུས་པ་ཉན་
པའི་འཁོར་བཟང་བ་ལས་འདས་པས་ན་བརྗོད་གྱིས་མི་ལངས་པ་དང་། དེ་རེ་རེའི་སྐྱ་གསུང་

ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏྲན་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་ན་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལངས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །སློལ་མ་
 དེ་ལ་དམ་ཆོག་སློལ་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཆི་བ་སྐྱ་བའི་སློལ་མ་རྣམས་སྣང་གི་
 རིགས། སློལ་མ་རལ་གཅིག་མ་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས། རྩོམ་སློལ་མ་རིན་འབྱུང་གི་རིགས། ཀྱ་
 རུ་ཀྱ་ལུའི་སློལ་མ་བསྐྱའི་རིགས་ཀྱི་སློལ་མ་རྣམས་ལས་ལོགས་སུ་བཀར་བར་བྱ་བའི་ཆེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་འཇམ་དཔལ་ནམ་མཁའ་དག་བྱེད་དུ་བཤའ་བ་དང་། རྒྱུད་ཕྱི་མར་འཇམ་
 དཔལ་ཡིད་དག་བྱེད་དུ་བཤའ་བ་གཉིས་མ་མཐུན་པས་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན་སློལ་མེད་དེ། དག་
 བྱེད་ཀྱི་ལྷ་གཅིག་ལ་དག་བྱ་དུ་མ་ཡོད་པ་དང་། དག་བྱ་གཅིག་ལ་དག་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་དུ་མ་ཡོད་པ་
 མི་འགལ་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷ་མོ་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་གིས་འདོགས་པ་མི་འཐད་དེ།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལྷ་མོ་ཁོ་ནའི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདུས་
 པ་པ་རྒྱུད་ཡིན་པས་ལྷ་མོ་རྣམས་ལ་ལྷ་མོའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་
 འཐད་དེ། དེ་ལྷར་ན་བདེ་མཆོག་མ་རྒྱུད་ཡིན་པས་དཔའ་མོ་རྣམས་ལ་དཔའ་མོའི་མིང་གིས་
 བསྟན་དགོས་པར་ཐལ་བའི་སློན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ལུགས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལྷ་མོ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ཏགས་མ་གྲུབ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་ཕོ་མོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། རིགས་ཀྱི་བྱ་
 དབྱེ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། བྱ་ཕོ་མོ་གཉིས་ཡོད་པ་དཔེ་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སློབ་
 དཔོན་བསྐྱ་བཟླ་ཡི་ལུགས་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དགོད་བྱའི་ལྷ་བཙུ་བདུན་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གསང་
 བ་སྐྱབ་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཙུ་བདུན་གྱི་གོ་རིམ་གྱི་ངེས་པར་རྗོགས་པར་གྱུར་
 བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལྷར་ན་སློབ་དཔོན་བསྐྱ་བཟླ་གྱི་ལུགས་

ལ་དགྲིལ་འཁོར་ལ་དགོད་བྱའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་བྱིར་
 དང་། ཟླ་བའི་ལུགས་ལ་ཡང་དགྲིལ་འཁོར་ལ་དགོད་བྱའི་ལྷ་ཉེར་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། གཞུང་གི་
 མཆོམས་སྐུར་དུ་གང་གིས་ལྷ་འཁོར་ལོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་
 པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ལུགས་སྤྱ་མའི་དོན་ནི་སྐྱོང་གཞིའི་
 སྐབས་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཅན་དུ་མིང་དངོས་སུ་སྟོས་པ་བཅུ་བདུན་གྱི་གོ་རིམ་
 རྫོགས་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་ལྷ་གངས་ཆང་བར་སྟོན་པ་གཞུང་དཔེ་དོན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་།
 ཟླ་བའི་གཞུང་གི་དོན་ཡང་འདིར་མིང་དངོས་སུ་སྟོས་པ་ཉེར་གཉིས་གྱིས་རྫོགས་ཞེས་སྟོན་པ་
 ཡིན་གྱི། དགྲིལ་འཁོར་ལ་དགོད་བྱའི་ལྷ་གངས་ཆང་བར་སྟོན་པ་གཞུང་དཔེ་དོན་མ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། གཙོ་འཁོར་རྒྱད་ཐ་དད་པ་ལྟར་དུ་བསྟན་པས་ན་བྱང་དོན་དུ་བཤད་པའོ།

གཉིས་པ་¹⁷⁸ (ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། རྫོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་སྐྱའི་ཆ་ཤས་རྣམས་རྟེན་གཞིལ་
 ཡས་ཁང་དུ་སྦྱལ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་ཞེས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་བརྒྱད་པ་ལས།
 མཆོད་རྟེན་རིན་ཆེན་སྤྱ་བཞི་པ། །གསལ་ཞིང་རང་བཞིན་བྱི་མ་མེད། །རིགས་རྣམས་ཐམས་
 ཅད་མཆོད་པའི་བྱིར། །ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་གནས་སུ་བསྟོམ། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་བྱི་མ་ལས་ཀྱང་།
 མཆོད་རྟེན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །བཞུགས་གནས་པོ་བྲང་ཡིན་པར་བཤད། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། རྫོ་རྩེ་འཆང་གི་ཕུང་པོ་ལྷ་རིགས་ལྷར་སྦྱལ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྫོ་རྩེ་
 མི་བསྟོད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། རྫོ་རྩེ་གདན་མི་ཐ་བ་དང་ཞེས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་བཅུ་
 བདུན་པ་ལས། མདོར་ན་ཕུང་པོ་ལྷ་རྣམས་ནི། །སངས་རྒྱས་ལྷ་ནི་རབ་དུ་བསྒྲགས། །ཅེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། རྫོ་རྩེ་འཆང་གི་ཁམས་བཞི་ཡུམ་བཞིར་སྦྱལ་བ་ནི། ས་རྫོ་རྩེ་ནས། རྒྱུད་རྫོ་
 རྩེའི་བར་གྱི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ས་ནི་སྐུན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། །ཆུ་ཡི་ཁམས་ནི་སྤྱ་མ་

གྲི། །དཀར་དང་སྒྲོལ་མ་ཞེས་བྲ་བ། །མེ་དང་རྒྱུ་དང་རབ་ཏུ་བསྐྱགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྩོམ་འཆང་གི་མིག་སོགས་སེམས་དཔའ་བརྒྱད་དུ་སྦྱལ་བ་ནི། དམ་ཆོག་རྩོམ་སྒྲིལ་
 རྒྱལ་བ་རྩོམ་འཆང་བར་དང་། རྩོམ་མཁའ་རྩོམ་འཆང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་རྩོམ་སྒྲིལ་གྱི་
 དེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྩོམ་སྒྲིལ་མཆོད་ཉིད་དག་ཀྱང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགྲིལ་
 འཁོར་མཆོག་ །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྩོམ་འཆང་གི་ཡུལ་ལྷ་རྩོམ་འཆང་སྦྱལ་བ་ནི། གཟུགས་རྩོམ་སྒྲིལ་། དེག་བྲ་རྩོམ་དང་
 ཞེས་པའི་བར་གྱི་དེས་དོན་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་བདུན་པ་ལས། གཟུགས་སྒྲིལ་འོ་སོགས་སྒྲིལ་བ་
 ཡིས། །ལྟ་ཉིད་དུ་ནི་རྟག་ཏུ་བསྒྲོམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་བཅུ་ཁྲོ་བོ་བཅུར་
 བསྒྲོམ་བ་ཤུགས་ལ་བསྟན་ལ། དེས་ན་རྩོམ་འཆང་གི་སྦྱུང་ཆ་ཤས་རྩམས་ཉེན་གཞལ་ཡས་
 ཁང་དང་བཞེན་བ་ལྟ་སོ་གཉིས་སུ་སྦྱལ་བ་ནི། བརྩོད་ཀྱིས་མི་ལངས་པའི། ཞེས་བ་ནས། གང་
 བར་སྒྲུང་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དེས་དོན་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། གང་ཡང་དམ་
 ཆོག་སྟོན་འགྲོ་དང་། །སྦྱོར་རྩོམ་སྒྲིལ་མིང་ཅན་གྱི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཆེན་
 དང་། །དོན་ཡོད་མཐའ་ཅན་དེ་བཞིན་གཤམས། །འདི་རྩམས་སྦྱུང་ཡི་ཡན་ལག་གསུམ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ནི་གཙོ་འཁོར་རྒྱུད་ཐ་མི་དད་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་པས་ན་དེས་དོན་དུ་
 བཤད་པའོ།

གཉིས་པ་¹⁷⁸ (རྩོམ་འཆང་གི་སྦྱུང་བ་བྱང་དེས་གཉིས་སུ་བཤད་བ་)ནི། འཁོར་བུན་སུམ་ཆོགས་བ་ལ།
 སྟོན་འབྱུང་དང་རྩོམ་འཆང་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་བ་ཤུན་སུམ་ཆོགས་བ་ལ་
 སྟོན་འབྱུང་དང་རྩོམ་འཆང་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་བ་གང་ཞིག་རྒྱ་མཆོད་མཆོངས་པའི་ཕྱིར།
 རྩོམ་འཆང་གི་འཁོར་ལ་ཡང་བྱང་དེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་འབྱུང་གི་འཁོར་

ལ་ཡང་དང་ངེས་གཉིས་སུ་འབྲེད་རིགས་པ་ནི་གང་ཞིག་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
ལྟར་འབྲེད་པ་རྗེ་འགོས་ཀྱི་ལུགས་ལ་འང་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་བསྐྱེད་རིམ་པའི་དཀྱིལ་
འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་གི་འཁོར་ནི་རྗེས་འདུག་དང་དོན་གྱི་འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། ཟུང་
འདུག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་གི་འཁོར་ནི་རྗེས་འདུག་ངེས་དོན་གྱི་འཁོར་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་སྤྱི་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡུམ་གྱི་བརྒྱར་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་གི་
ལྷ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་འཕྲོ་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་¹³⁵ (གཟུངས་དཀྱིལ་གྱིས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལས་འདིའི་གནད་དུ་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། གཟུངས་
དཀྱིལ་མཚམས་སྤྱར་གྱི་དོན་བཤད་པ་དང་། ¹⁸⁴ དང་དོན་དུ་བཤད་པ་དང་། ¹⁸⁸ རེས་དོན་དུ་བཤད་
པའོ། །

དང་པོ་(གཟུངས་དཀྱིལ་མཚམས་སྤྱར་གྱི་དོན་བཤད་པ་)ནི། སྤྱར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་དང་
དུས་དང་གནས་དང་འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟེ། ཆོས་ཕུན་ཚོགས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བཞི་ཡང་
དག་པར་བསྟན་ནས། ད་ནི་ཆོས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་མར་སྟོན་པ་རྗེ་རྗེ་འཆང་གིས་རིགས་ལྔ་
ལྷ་མོ་དགུར་སྦྱུལ། དེ་དག་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་སྦྱུའི་
བཀོད་པ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་འདོད་
པའི་ཁམས་ན་གནས་པ་འདོད་ཡོན་ལྔའི་ཡུལ་ལ་ཤས་ཆར་ཆགས་ཤིང་། དབང་པོ་གཉིས་སྤྱིར་
གྱི་ཆགས་པ་ལས་དུ་བྱས་ནས་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་མོས་པ། དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྩོད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་
བྱའི་གང་ཟག་གིས་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལྔ་ལ་རྗེ་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ལྷན་སྦྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་སྟེ། བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
ཆེ་གཙུག་ལ་སྦྱིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལས་གྲོལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་

ཐོབ་པ་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སམ་བུ་ཁྲ་ལས། མདོར་བསྟུས་པས་
ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །སྐལ་པ་བྱེ་བ་གངས་མེད་པས། །རི་མིད་སངས་རྒྱས་གང་ཐོབ་པ། །གང་
གིས་དམ་པའི་བདེ་བས་ཁྱོད། །སྐྱེ་བ་འདིར་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།

མདོ་བསྟེ་ལས་རི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་ནི་འདོད་ཆགས་ལས་
སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལེའུ་དང་པོ་ལས་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ཞེས་
བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འབྲུག་པར་མཛད། ཅས་དང་། སྟོན་གསལ་ལས་ཀྱང་། ད་
ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་གནས་པའི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་
ཡོན་ཏན་ལྗེ་སྟོན་སྟོལ་བ་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་¹⁸³ (འདོད་ཏུ་བཞད་པ་)ནི། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཞེས་པ་ནས། ཡང་དག་པར་
གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་བྱང་། དེ་ཡང་ཞུགས་པར་མཛད་ཅེས་པ་
བཞད་པའི་གཞིར་བྲངས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཞུགས་པར་མཛད་ན། འཁོར་སྤུན་ཆོགས་ཀྱི་བཞོད་
པ་བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ནས་ཞུགས་པར་མཛད་དོ། །གང་གིས་ཞུགས་པར་མཛད་ན། སྐྱའི་དབང་
ཕྱུག་ལ་སོགས་པའི་དབང་ཕྱུག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་རི་
ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་ཏུ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་གཤེགས་པས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
གསལ་བར་རྣམ་པར་སྤང་བར་མཛད་པས་ན། རྟོ་རྟེ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོ་དེས་ཆགས་
བྲལ་གྱི་ཆ་ལུགས་མི་སྤང་བར་མཛད་ནས། དེག་མ་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
བའི་ཆ་ལུགས་ཅན་ཏུ་མཛད་པའི་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཞུགས་པར་མཛད་དོ། །གང་ཞུགས་པར་
མཛད་ན། འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཞོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཞུགས་པར་མཛད་
དོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་ཏུ་ཞུགས་པར་མཛད་ན། རྟོ་རྟེ་འཆང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྩོན་པོའི་འོད་ཟེར་

ལྷགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཅན་གྱིས་འཁོར་གྱི་ལྷ་སོ་གཉིས་སྤྱན་དངས་ནས་དྲོ་ཆེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ལ་
སོགས་པའི་སྤྱི་གནས་རྣམས་སུ་བཀོད་ནས་བྱང་ཁམས་སྤྱི་མཆོད་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པའི་ངོ་
བོར་ཞུགས་པར་མཛད་དོ། །ཞུགས་པ་ན་སྤྱི་རྣམ་པ་ནི་དོར་དོ། །ཞུགས་པར་མཛད་པའི་རྒྱུ་
དེ་ནས། བྱང་བར་གྱུར་རྟོ། །ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བཅས། གང་བྱང་བར་གྱུར་ན། སྤར་སྤྱི་
ལ་ཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ལྷ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་བར་གྱུར་རྟོ། །

གང་ལས་བྱང་བར་གྱུར་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་
པོའི་སྤྱི་ལས་བྱང་བར་གྱུར་རྟོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་བྱང་ན། རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བྱང་
མེད་ལྷ་མོའི་གཞུགས་སུ་མཛོན་པར་སྤྱལ་ནས་དྲོ་ཆེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ལས་བྱང་བར་གྱུར་རྟོ། །ལྷ་པོ་
ལྷ་མོར་སྤྱལ་པ་དེ་ལ་ལ་ལ་ས་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པའི་རྣམ་སྤང་ནི་སངས་རྒྱུ་སྤྱན་མའི་ལྷ་
བྱ་སྟེ་རྣམ་པ། ལ་ལ་རྒྱ་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པའི་རིན་འབྱུང་ནི་སྤྱི་མ་གྱིའི་ལྷ་བྱ་སྟེ་རྣམ་པ། ལ་
ལ་མེ་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པའི་འོད་དཔག་མེད་ནི་གོས་དཀར་མའི་ལྷ་བྱ་སྟེ་རྣམ་པ། ལ་ལ་
རྒྱང་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པའི་དོན་གྱལ་ནི་སྤྱི་ལ་མའི་ལྷ་བྱ་སྟེ་རྣམ་པ། དེ་བཞིན་དུ་ལ་ལ་རྣམ་
པར་སྤང་མཛད་ནི་གཞུགས་དྲོ་ཆེ་མའི་ངོ་བོ་སྟེ་རྣམ་པ། ལ་ལ་རིན་འབྱུང་ནི་སྤྱི་དྲོ་ཆེ་མའི་ངོ་བོ་
སྟེ་རྣམ་པ། ལ་ལ་འོད་དཔག་མེད་ནི་བྱི་དྲོ་ཆེ་མའི་ངོ་བོ་སྟེ་རྣམ་པ། ལ་ལ་དོན་གྱལ་ནི་རོ་དྲོ་ཆེ་
མའི་ངོ་བོ་སྟེ་རྣམ་པ། ལ་ལ་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་མི་བསྐྱོད་པ་ནི་རེག་བྱ་དྲོ་ཆེ་མའི་ངོ་བོ་
སྟེ་རྣམ་པར་སྤྱལ་ནས། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དེར་ཡང་དག་པར་གནས་པར་གྱུར་རྟོ། །སྤྱན་
མ་དེ་ལ་སངས་རྒྱུ་སྤྱན་མ་ཞེས་བཛྲོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁའི་སྤྱན་མ་ལས་ལོགས་
སུ་བཀར་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲོ་ཆེ་འཆང་གིས་རིགས་ལྷ་པོ་དགུར་སྤྱལ། དེ་
དག་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

བསྟན་བྱུང་གནང་ཞིང་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྤོང་ཅིང་གོལ་བར་བྱེད་པའི་འདོད་ཆགས་ལྟན་སྤྱོད་ཀྱི་
བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཚུལ་ཏེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་
ལྟན་སྤྱོད་པའི་བ་ཆེན་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཙུམ་
ལྟན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་བདག་པོ་རྣམས་
འཆང་ཆེན་པོ་དང་། དེའི་སྐྱེ་ལ་གནས་པའི་ལྷ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་མཉེས་པར་
བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་གཞུང་འདིར་བྱང་དོན་དུ་བཤད་པས་འབྲས་བུ་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདི་
བྱང་དོན་དུ་བཤད་པས་རྣམས་རྣམས་འཆང་ཆེན་པོས་རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་ལྔ་ལོ་
དགུར་སྐྱེལ་ཚུལ། དེ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཚུལ། སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བདེ་ཆེན་སྤྱོད་
ཚུལ། བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་རྣམས་འཆང་ཆེན་པོ་དང་
དེའི་སྐྱེ་ལ་གནས་པའི་རྣམས་འཆང་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་ལྷ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་ཐམས་
ཅད་མཉེས་པར་བྱེད་ཚུལ་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་འདི་བྱང་དོན་དུ་བཤད་པས་བསྐྱེད་རིམ་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདི་བྱང་དོན་
དུ་བཤད་པས་ལྷག་མོས་ཀྱི་ཉེན་དང་བཉེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱོད་ཚུལ། ལྷག་མོས་ལུས་ལ་
སྤྱད་ཚུལ། སྐྱེལ་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་ལུས་དཀྱིལ་སྟོམ་ཚུལ། དེས་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཐུག་ཆུ་འདུ་བས་ནས་ལྷ་མོར་སྤྱོད་ཚུལ། དེའི་ལུས་ལ་རིགས་ལྔ་འགོད་ཚུལ། དེ་དང་རང་གི་
མཁའ་གསང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ནས་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཚུལ། སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་སྤྱོད་
པོ་ནས་ཀྱུན་ལྷ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྣམས་ཀྱི་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་པར་དུ་པལ་ཚུལ། པལ་བ་དེ་ཉིད་པའ་
ཡིག་བསྟོམས་པས་འཕོ་མེད་དུ་འཛིན་ཚུལ། བཟུང་བ་ལས་ལྟན་སྤྱོད་ཀྱི་བདེ་བ་སྤྱོད་ཚུལ།

བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གི་ཡེ་ཤེས་ངེས་སྤྱུལ་སྤྱུ་རྩོ་རྩོ་སེམས་དབའ་དང་།
 དེའི་ལུས་ལ་གནས་པའི་ལུས་དགྲིལ་གི་ལྷ་རྣམས་མཉེས་པར་བྱེད་ཚུལ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
 འཇམ་དབལ་ཞལ་ལུང་ལས། གསལ་ཞིང་རབ་དགའ་མཁའ་མཉམ་པ། །གཞན་དུ་རིགས་པར་
 མི་འགྱུར་བས། །བྱད་མེད་སྤྱུ་མའི་ཕྱག་རྒྱ་ལོ། །སྤྱུ་མ་ཀུན་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས། །སྤྱུ་མ་དེ་
 ཡང་འཇིག་རྟེན་འདིར། །སྤྱུན་ལ་སོགས་པར་རྣམ་དག་པར། །རིགས་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་འགྱུར་
 ཏེ། །མིང་དང་མཚན་ཉིད་བཞད་པར་བྱ། །ཀ་མ་ཡི་དང་ཤང་གི་ལོ། །ཅི་ལ་ལོ་དང་ཉ་སྟོ་ལོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ནས་སྤྱུ་ལས་ལྷ་མོ་དགུ་ཕྱུང་བས་ཚོག་པ་ལ། གནས་སྐབས་དང་པོ་རིགས་ལྷར་
 བས་ནས་དེ་ལྷ་མོ་དགུར་སྤྱུལ་པའི་དགོས་པ་དེ་རི་ལྷ་བྱ་སྟུམ་ན། སྟོན་འབྱུང་ལ་རྩོ་རྩོ་འཆང་
 གིས་ལྷ་མོ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པར་མ་ཟད། ལྷ་མོ་དང་
 སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གོ་བར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར། རྩོ་འཇུག་ལ་བསྐྱེད་རིམ་བས་རང་དང་རིགས་ངེས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་དགོས་སོ་ཞེས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་རིམ་
 བས་ཕྱག་རྒྱ་རིགས་ངེས་པའི་དོན་ལ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་རྣམ་སྤྱང་གི་རིགས་གི་སྤྱབ་པ་པོས་རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་སྤྱུན་མ་
 དང་སྟོམས་པར་འཇུག་གི་ཕྱག་རྒྱ་གཞན་དང་སྟོམས་པར་མི་འཇུག་པ་དེ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་
 ཕྱག་རྒྱ་རིགས་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་རྣམ་སྤྱང་གི་རིགས་གི་
 སྤྱབ་པ་པོས་རིག་བྱ་རྩོ་རྩོ་མ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་རྣམ་
 སྤྱང་གི་རིགས་གི་སྤྱབ་པ་པོས་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལྷག་མོས་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་

བསྐྱོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ལུགས་ནི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ནམ་སྤང་གི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་
ས་ཁམས་ནམ་པར་དག་པ་ནམ་སྤང་གི་ལྷའི་ནལ་འབྱོར་དང་ལྷན་པའི་སྒོ་ནས་ས་ཁམས་ནམ་
པར་དག་པ་སྐྱུན་མ་དང་། ས་ཁམས་ཀྱི་རིགས་གཟུགས་ནམ་པར་དག་པ་གཟུགས་དོ་རྩེ་མ་
གང་རུང་དང་སྒྲོམས་པར་འབྱུག་གི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྷ་མོ་དང་སྒྲོམས་པར་མི་འབྱུག་པ་ནི་
བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་རིགས་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།

183

གསུམ་པ་(ངེས་དོན་ཏུ་བཤད་པ་)ནི། རྫོགས་རིམ་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་
ནམས་ལྷ་མོ་གཉིས་སུ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱོམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཀོད་པ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ལ་ཞུགས་པར་མཛད་ཅེས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། མཉམ་སྦྱར་ལས། བདག་ཉིད་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ནི། །རྒྱལ་སྲས་ཐམས་ཅད་ཉིད་ཀྱང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྫོགས་རིམ་པའི་སྐྱབ་པ་པོས་སྤྱིར་ཁ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་མ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་དབུས་ཀྱི་
མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཨ་ཐུང་ཤད་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་བསྐྱོམ་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ནམ་པར་
སྤང་མཛད་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། བཤད་རྒྱུད་དོ་རྩེ་སྤང་བ་ལས། སྤྱིར་ཁའི་བསྐྱེད་
སྐྱབ་མཁའ་ལ། །ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་རྟག་ཏུ་བཞུགས། །ཞེས་དང་།

ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་ལས། བྱེད་ཆ་ཅམ་ཀྱི་སྤྱ་མོ་མཆོག་ཡིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐིག་ལའི་གཟུགས། །
འོད་ཟེར་ཆེན་པོ་འབར་བ་ཅན། །རྟག་ཏུ་སྤྱིར་གི་དབུས་གནས་པ། །ཞེས་དང་། དོ་རྩེ་སྤྱིར་པོ་
རྒྱན་ཀྱི་རྒྱུད་ལས། སྤྱིར་ཁའི་དབུས་ན་མི་ཤིགས་པ། །གསལ་ཞིང་མར་མེ་དག་དང་མཚུངས། །མི་
འགྱུར་མཆོག་ཏུ་སྤྱ་བ་སྟེ། །ཨ་ནི་གཙོ་བོ་དམ་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒོག་འཛིན་
སངས་རྒྱས་སྐྱུན་མའི་ངེས་དོན། ཐུར་སེལ་སྤྱ་མ་གྱི་འི་ངེས་དོན། གྲེན་རྒྱ་གོས་དཀར་མའི་ངེས་
དོན། མཉམ་གནས་དམ་ཆོག་སྒྲོལ་མའི་ངེས་དོན། བམ་མཁའི་རྒྱུད་ཁྲབ་བྱེད་ནམ་མཁའི་སྐྱུན་

མའི་ངེས་དོན། མིག་གི་རྒྱ་གཟུགས་དོན་རྗེ་མའི་ངེས་དོན། ར་བའི་རྒྱ་སྒྲོན་རྗེ་མའི་ངེས་དོན།
 ལྷའི་རྒྱ་བྱི་རྗེ་མའི་ངེས་དོན། ལྷའི་རྒྱ་རྩ་རྗེ་མའི་ངེས་དོན། ལུས་ཀྱི་རྒྱ་རེག་བྱ་རྗེ་མའི་
 ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། སྟོག་དང་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱ་དང་། །མཉམ་གནས་ཁྲབ་བྱེད་
 ཅེས་བྱ་དང་། །རྒྱ་དང་རུས་སྒྲལ་ཅངས་པ་དང་། །ལྷ་སྒྱུན་གཞུ་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བ། །ཞེས་དང་།
 རྒྱ་ཕྱི་མ་ལས། ལྷ་མོ་དགྲུ་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས། །མེ་རྟོག་ཅེས་ནི་བཤད་པ་ཡིན། ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར།

རྒྱ་བཅུ་ལ་ལྷ་མོའི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ལྷ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་ན་
 སྒྲེས་ཀྱི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་རྒྱ་བཅུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ལྷ་ན་སྒྲེས་ཀྱི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་
 བྱིར། རྒྱ་བཅུ་ལ་མེ་རྟོག་གི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། མེ་རྟོག་ལ་བརྟེན་ནས་
 དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ལྷར་རྒྱ་བཅུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།

འོན་ལྷ་མོ་དགྲུའི་ངེས་དོན་རྒྱ་དགྲུ་ཅམ་འཆད་རིགས་པ་ལ། བཤད་རྒྱུ་དུ་རྒྱ་བཅུ་
 སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་སྟུང་ན། སྐབས་འདིར་ཁྲབ་བྱེད་ནམ་མཁའི་རྒྱ་གིས་ཁ་བསྐྱངས་
 བས་རྒྱ་བཅུ་ཆང་བར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་བྱིར། སྐབས་འདིར་ཁྲབ་བྱེད་ནམ་མཁའི་རྒྱ་གིས་
 ཁ་བསྐྱངས་ནས་རྒྱ་བཅུ་ཆང་བར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཞིག་ཡོད་དེ། རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བྱའི་གང་
 ཟག་གིས་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་འོད་གསལ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཁྲབ་བྱེད་ལ་དམིགས་
 པའི་དོན་རྗེས་བཟུངས་པ་བྱེད་དགོས་སོ་ཞེས་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་འབྲུ་བའི་
 རྒྱ་བཅུ་པོ་དེ་སྟོང་ཁའི་མི་ཞིགས་པ་ལ་འབྲུག་པའི་གདངས་དང་ཨོྲི་གདངས་རོ་བོར་དབྱེར་
 མེད་དུ་སྒྱུར་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཀོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་ཞུགས་
 པར་མཇད་ཅེས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། དེ་རྣམས་ཞུགས་ནས། ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། གནས་པའི་གདངས་དང་ལྷ་ལྷེ་གདངས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཏུ་སྒྱུར་བ་ནི། དེར་ཡང་
དག་པར་གནས་པར་གྱུར་རྟེ། །ཞེས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་དག་ཏུ་ནི་ཉིད་སྒྱུ་
མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྱུར་ཕྱིར་ལྷང་བའི་གདངས་དང་རྩྱུ་གི་གདངས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཏུ་སྒྱུར་བ་ནི། སྒྱུ་ལས་
བྱུང་བར་གྱུར་རྟེ། །ཞེས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བྱུང་གྱུར་པ་ཞེས་དང་། སྒྱུད་ཕྱི་མ་
ལས། སྒྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། །རིགས་ཀྱི་རིམ་གྱིས་དགོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དོ་རྩེ་བཟུངས་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྱུར་རྒྱུ་ཉིར་བསྐྱུས་ཏེ། ཐེམ་པ་ལས་
བྱུང་བའི་སྟོང་པ་བཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་སྐྱེས། བདེ་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་མ་སྐྱེས་པ་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། མ་སྐྱེས་གཅིག་ཕུ་གཟིགས་པ་ནི། །འདོད་
ཆགས་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒྱུ་བ་པ་པོ་དང་། དེའི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་
མཆེད་ཐམས་ཅད་མཉེས་པར་བྱེད་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྱུ་དང་གསུང་
དང་ཐུགས་ཀྱི་བདག་པོ་མཉེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་
ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་ཀྱི་ན་དང་། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་བདག་མཉེས་བྱའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་འདི་ངེས་དོན་ཏུ་
བཤད་པས་སྟོན་བྱུང་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ངེས་དོན་ཏུ་བཤད་པས་སྟོན་པ་དོ་རྩེ་འཆང་དང་
སྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རིགས་ལྷ་ལྷེ་པོ་དགྱུར་སྒྱུ་ལ་ཚུལ། དེ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཚུལ།

སྟོམས་པར་ཁྱགས་པ་ལས་བདེ་ཆེན་སྐྱེད་ཚུལ། བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་
 མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་རྫོང་ཆེ་འཆང་དང་དེའི་སྐྱེ་ལ་གནས་པའི་རྫོང་ཆེ་འཆང་དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་
 གྱུར་པའི་ལྷ་མོ་གཉིས་པོ་རྣམས་མཉེས་པར་བྱེད་ཚུལ་དེ་བསྟན་པའི་བྱིར།

གཞུང་འདི་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པས་རྫོགས་རིམ་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ངེས་དོན་དུ་
 བཤད་པས་རྫོགས་རིམ་པའི་སྐྱབ་པ་པོས་བྱིའི་རྒྱུན་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་
 པར་ཁྱགས་པ་དང་། བད་གི་རྒྱུན་རྒྱུད་སྤྲུགས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫོང་ཆེ་བསྐྱེས་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་
 བས་རྒྱུད་རྒྱ་ཉིར་བསྐྱས་ཏེ་ཐེམ་པ་ལས་སྟོང་བ་བཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདེ་བ་སྐྱེས། བདེ་བས་
 སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་རྫོགས་རིམ་པའི་སྐྱབ་པོ་དང་། དེའི་སྤང་
 ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་མཉེས་པར་བྱེད་ཚུལ་དེ་བསྟན་པའི་བྱིར།

¹³⁵
 གསུམ་པ་(བསྐྱས་དཀྱིལ་གྱིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་བསྟན་པ་)ལ་
 གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། ¹⁹⁷རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། བད་དོན་དུ་བཤད་པ་དང་། ངེས་དོན་¹⁹⁵དུ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(བད་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པས། ཞེས་པ་ནས།
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྫོང་ཆེའི་ཕྱགས་ལ་བཞུགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་རྣམས་བྱང་། དེ་
 ཡང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་སྟེ་སྐྱེ་ལ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་སྐྱེལ་པ་
 བ། གཟུངས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་མོ་དབྱ་སྐྱེལ་ནས་དེའི་འདོད་ཡོན་ལ་རི་ལྷར་འདོད་དུ་ལོངས་སྟོང་པའི་
 འདོད་པའི་དབང་ཕྱག་ཏུ་བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ནས་སྐྱེལ་ལོ། །གང་གིས་སྐྱེལ་ན། སྟོན་བྱང་ལ་
 འཁོར་གྱི་མི་བསྐྱོད་པས་སྐྱེལ་ལོ། །འོན་སྟོན་བྱང་ལ་གཙོ་འཁོར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་འཁོར་གྱིས་

སྤྱལ་པ་དང་། འཁོར་གྱི་ནང་ནས་མི་བསྐྱོད་པས་སྤྱལ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྟེ་ན། རྒྱ་མཚན་
འོག་མ་གསུམ་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་བཟང་ཤོས། བསྐྱེད་རིགས་འབྲིང་པོ། རྩོམ་རི་
རིགས་ཐ་མར་སྟོན་པ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་རྩོམ་རི་རིགས་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་རྒྱ་ལས། རྩོམ་གསུམ་མཆོག་ཅས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་རྩོམ་རི་རིགས་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། གཞི་ལ་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ནས་སེམས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དང་། ཕྱང་པོ་ལྟའི་ནང་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་
དང་། ལམ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཞན་བཞི་ལ་མི་བསྐྱོད་པས་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་མི་བསྐྱོད་པ་
ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཞན་བཞིས་རྒྱས་མི་འདེབས་པའི་ཕྱིར། གང་སྤྱལ་ན། དམ་ཆོག་གི་
རྩོམ་འཆང་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་སྤྱལ་ལོ།

གང་དུ་སྤྱལ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱད་གསུང་དང་བྱགས་ཀྱི་སྟོང་པོ་རྩོ་
རྩེ་བཅུན་མའི་ཟླ་གའི་དབྱིབས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་གྱུ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་གནས་པར་སྤྱལ་ལོ།

དེ་ཁྱད་པར་དུ་མ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རག་ལོག་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་མེད་པ། བྱ་བཞི་སྒོ་
བཞི་པ། ཕྱི་ལྟས་ནང་གསལ། རང་ལྟས་ཕྱི་གསལ་བས་ན། གསལ་བ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །ཤར་
ཤེལ་ལས་བྱུང་པ་དཀར་པོ། ལྟོ་གསེར་ལས་བྱུང་པ་སེར་པོ། ལུང་བསྐྱེད་ལས་བྱུང་པ་
དམར་པོ། བྱང་མར་གད་ལས་བྱུང་པ་ལྗང་ལ། དབྱུས་ཨིན་ཀྱི་ལ་ལས་བྱུང་པ་སྟོན་པོའི་ཁྱད་
པར་དང་ལྡན་པས་ན། ལྟོ་ཆོགས་གཟུགས་ཀྱིས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས། །སངས་རྒྱས་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་
པའི་ལྟོ་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ཏེ་ཆོགས་ཀྱན་ཏུ་ཁྱབ་པ་འོད་ཟེར་མང་པོ་འཕྲོ་ཞིང་འཁྱག་པའི་ཁྱོ་བོ་
བཅུད་ཆོགས་དང་ལྡན་པ། རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ལ་གསལ་བ་ལྷ་བའི་
གདན། ལ་སོགས་པ་ལྷ་མ་གྱི་ལ་རྩོམ་པ་དེ་མ་གཏོགས་པའི་ལྟོ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ལ་

རིན་པོ་ཆེའི་གདན། ལུ་བ་ཕྱོགས་པ་ནམས་ལ་བསྒྲུ་དམར་པོའི་གདན། བྱང་ཕྱོགས་པ་ནམས་ལ་
སྒྲ་ཆོགས་དོ་རྩེའི་གདན། ཁོ་བོ་བཅུ་ལ་ཉི་མའི་གདན། ཐུན་མོང་དུ་སྒྲ་ཆོགས་པ་སྒྲའི་གདན་དང་།
དབུས་སུ་ཆོ་བ་དང་ཉི་མ་ཅི་རིགས་པའི་གདན་དང་ལྡན་པས་ན། གསལ་བ་ལ་སོགས་དཀྱིལ་
འཁོར་ལྡན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་སོ་གཉིས་པོ་ཀུན་བཞུགས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་
ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་བྱིར།

རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱེད་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྩེ་དེ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱེད་པ་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེའི་བདག་པོ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་དབུས་སུ་བཞག་པ་ནས།
གཏོད་མཛེས་རྒྱལ་པོ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལོག་ཏུ་བཞག་པར་གྱུར་ཏོ།།

རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱེད་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྩེ་དེ་ནས། དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་
ཐུགས་ཀའི་འོད་ཟེར་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་དུས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་གྲུབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམ་པར་སྒྲུང་མཛད་དེ།
རིགས་ལྷ་དང་རིགས་ལྷའི་རིགས་ཅན་གྱི་ལྷ་ནམས་སྐྱེད་བྱངས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་
ཚུབ་གྱི་སེམས་དོ་རྩེ། དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ཀ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ནམས་སུ་ཞུགས་
པར་གྱུར་ཏོ། །གསལ་བ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །ཅེས་སོགས་ཏེ། མདོ་བསྟེན་ལས། ལྷག་མོས་གྱི་གཙོ་
བོ་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པ་དང་། དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་ལྷག་མོས་གྱི་བརྟེན་
པ་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པ་དང་། སྐྱོན་གསལ་གྱིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
གཉིས་ཀ་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པ་གཉིས་མི་མཐུན་པས་འགལ་ལོ་སྟམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ།

ལུང་སྟོན་ལས། ཚིག་གཅིག་ལ་ཡང་སྣ་ཚོགས་དོན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྫོང་མེ་ཚིག་རེ་རེ་
ལ་ཡང་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་སྟེ་བཞད་པ་མཛད་པ་ན་དོན་དུ་མ་ལ་སྦྱར་དུ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་།
རྫོང་མེ་སེམས་དཔའི་སྦྱབ་ཐབས་ལས་ཀྱང་། བརྟེན་པ་སྟོན་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པ་
མིན་གྱི། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གཉིས་ཀ་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པ་ཡིན་ཏེ།
རྫོང་མེ་སེམས་དཔའི་སྦྱབ་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་སྟོན་གསལ་རི་བཞིན་དུ་བཞད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྟེན་པོས་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་
དུ་བྱངས་པ་དང་། རྣམ་བཞག་རིམ་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱེད་པས། ཞེས་པ་
ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་གནས། །ཞེས་པའི་བར་དང་། དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་
རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པ་རྣམས་མི་མཐུན་པས་འགལ་
ལོ་སྟུང་ན། སྟོན་མེད་དེ། སྟེན་པོས་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དང་། དགྲིལ་འཁོར་
རྒྱལ་མཆོག་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གཉིས་གྲུབ་ཟེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་
པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་།

རྫོང་མེ་བཙུན་མེའི་རྟ་ག་ལ་བཞུགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཆོས་འབྱུང་ལ་ངེས་བཟུང་དུ་འཆད་
མི་དགོས་ཏེ། དུག་རྒྱུ་ཆོས་འབྱུང་གི་རྟ་ག་ལ་བཞུགས་པར་བཞད་པས། གཞུང་འདིའི་དོན་དུ་
མི་འབྱུང་བའི་སྟོན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་བར་ཡང་སྦྱང་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྟེན་
བྱེད་པར་བཞད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་འདི་བྱང་དོན་དུ་བཞད་པས་བསྐྱེད་རིམ་ཡང་བསྟན་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་བྱང་དོན་དུ་བཞད་པས་སྟེན་པོས་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱེད་ཚུལ།
སྟེན་པོས་ལུས་ལ་སྦྱད་ཚུལ། དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་
སྐྱེད་ཚུལ། དགྲིལ་འཁོར་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པ་རྣམས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་¹⁹¹ (ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སྟེ། སྤྱུལ་ཞེས་བཤད་པའི་གཞིར་
 བྲངས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་སྤྱུལ་ན། གཟུངས་དཀྱིལ་སྤྱུལ་པའི་རྗེས་དེ་ནས་སྤྱུལ་ལོ། །གང་གིས་
 སྤྱུལ་ན། སྤྲ་བཤད་པའི་བྱིན་གྱི་ཆེན་གཉིས་གྱིས་བྲངས་པ་ལ་བཞེན་ནས་བྱང་པའི་དེ་བཞེན་
 གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པས་ཏེ་སེམས་དབེན་གྱི་སྤྲ་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་བཞོན་པའི་རྒྱང་དང་བཅས་
 བས་སྤྱུལ་ལོ། །གང་སྤྱུལ་ན། དམ་ཆོག་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་མ་དག་པའི་སྤྱུ་ལུས་ལོངས་སྤྱུ་
 དེ་སྤྱུལ་ལོ། །དེ་བྱང་པར་བདུན་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། བྲལ་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་དང་དབྱིབས་གྱི་
 བྱང་པར། རོ་བོའི་བྱང་པར། འོད་ཟེར་འཕྲོ་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར། རྣམ་པའི་བྱང་པར། རྒྱའི་བྱང་
 པར། བྱེད་ལས་གྱི་བྱང་པར་བདུན་དང་ལྷན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྲལ་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་དང་ལྷན་
 པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་གྱི་བེམ་པོའི་རྩལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར། དབྱིབས་གྱི་བྱང་པར་དང་ལྷན་
 པ་ཡིན་ཏེ། བྱ་བཞི་སྟོ་བཞི་བས་མཆོན་པའི་རྒྱ་ཞེང་གཤམ་པའི་བྱང་པར་དང་ལྷན་པའི་བྱིར།

རོ་བོའི་བྱང་པར་དང་ལྷན་ཏེ། དྲངས་ཤིང་གསལ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། འོད་ཟེར་
 འཕྲོ་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་དང་ལྷན་ཏེ། སྤྲ་ཆོགས་གཟུགས་གྱིས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཏེ། འཇའ་ཆོན་
 ལྟར་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྷ་མ་འབྲེས་པར་གསལ་བར་འཕྲོ་ཞིང་། དེ་ཡང་འོད་ཟེར་མང་པོ་འཕྲོ་ཞིང་
 འབྲུགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་པའི་བྱང་པར་དང་ལྷན་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་
 པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་གྱི་སྤྱིན་ཏེ་ཆོགས་ལ་བྲབ་པའི་གཙོ་བོ་རྟོ་རྟེ་འཆང་གི་སྤྱིའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། རྒྱའི་བྱང་པར་དང་ལྷན་ཏེ། གསལ་བ་རྒྱ་བས་མཆོན་པའི་སྤྲ་བ་བཞོན་པའི་རྒྱང་དང་
 བཅས་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་ཉི་མས་མཆོན་པའི་མཆེད་པ་བཞོན་པའི་རྒྱང་དང་བཅས་པ་དང་།
 བརྒྱས་མཆོན་པའི་ཉེར་ཐོབ་བཞོན་པའི་རྒྱང་དང་བཅས་པ་རྒྱར་ལྷན་པའི་བྱིར། བྱེད་ལས་གྱི་བྱང་
 པར་དང་ལྷན་ཏེ། འབྲས་དུས་གྱི་ལྷ་སོ་གཉིས་པོ་ཀྱན་བསྐྱེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་སྐྱུ་ལུས་པའི་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 དེས་དོན་དང་། ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་ནི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་དེས་དོན་དང་། སྐྱུ་ལུས་
 པའི་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་འོད་གསལ་དུ་
 བརྒྱག་ནས། ཉམ་མཁའ་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་དག་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི། ཡོན་ཏན་
 ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་བས་ན། ལྷ་ག་དང་། བདེ་བའི་དོན་དུ་བརྟེན་བས་ན། བརྟེན་
 མོ་དང་། ས་བརྟེན་གསུམ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱིས་
 གང་བརྟེན་པའི། །སར་གྱུར་དེ་ནི་བརྟེན་གསུམ་པ། །དེ་ནི་བརྟེན་མོར་ཡང་དག་བཤད། །དམ་
 ཆོས་ལྷ་ག་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མ་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་བརྒྱག་པ་ནི། དམ་
 ཆོག་ཆེན་པོའི་དགྲིལ་འཁོར་རྩི་རྩེ་བརྟེན་མོའི་ལྷ་གའི་ནང་དུ་ཚུད་པའི་དེས་དོན་ཡིན་ཏེ། མ་དག་
 པའི་སྐྱུ་ལུས་དམ་ཆོག་ཆེན་པོའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དེས་དོན་དང་། དེས་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་
 གསལ་རྩི་རྩེ་བརྟེན་མོའི་ལྷ་གའི་དེས་དོན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དམ་ཆོག་ཆེན་པོའི་དགྲིལ་འཁོར་རྩི་
 རྩེ་བརྟེན་མོའི་ལྷ་གའི་ནང་དུ་ཚུད་པ་ལ་དེས་དོན་གཞན་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་པ་བཞི་པའི་དོན་
 གྱི་འོད་གསལ་ས་བརྟེན་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ལྷ་ལས། སྤང་བ་གསུམ་པོ་མཐོང་བ་དག །ས་
 བརྟེན་པ་ལ་རབ་དུ་གནས། །ཞེས་སེམས་དབེན་ས་བརྟེན་པར་བཤད་པས་སྐྱུ་ལུས་ས་བརྟེན་གཅིག་
 པ་དང་། འོད་གསལ་བརྟེན་གཉིས་པར་ཞེས་ལ། འོད་གསལ་དེ་ཉིད་མོས་སྐྱོད་ཀྱི་ས་ལ་སྟོས་ཏེ་
 བརྟེན་གསུམ་པའོ། །སྐྱུ་ལུས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པའི་རྗེས་དེ་ནས། དོན་གྱི་འོད་གསལ་
 གྱི་རྒྱང་སེམས་ཅན་ལས་བྱུང་བའི་བཙོན་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། སྐྱུ་
 དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩི་རྩེ་བདག་པོ་བྱུང་འདུག་ལོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་དེ། དེ་བཞིན་

གཤམ་གསལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་དབྱུག་ཏེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་སྦྲར་ཡང་
མཉམ་པར་བཞག་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱ་མ་བདེ་མཆོག་ལས། ཉམ་མཁའ་ཀྱན་གྱི་སྐབས་ན་
དཔལ། །རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྲིད།

སྦྲར་ཡང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྗེས་དེ་ནས། དེ་འབྲུག་བའི་ཟུང་འཇུག་
ལོངས་སྐྱ་དེས། དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་པ་མི་བསྐྱོད་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་པ་རྣམ་པར་སྦྲར་
མཛད་དེ། དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་པ་རིགས་ལྗེས་སྦྲུལ་བསྟན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་དང་ལྔན་པའི་སྦྱབ་པ་
པོའི་ལུས། དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྡོ་རྗེ་སྦྱལ་སྐྱ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་བསྐྱོམས་
པའི་སྦྱང་གར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་ཞུགས་ཏེ། སྦྱལ་པའི་སྐྱ་འཛིན་པར་གྱུར་ཏོ། །

གཞུང་འདི་དེས་དོན་དུ་བཤད་པས་རྫོགས་རིམ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དེས་དོན་དུ་བཤད་
པས། བྱི་ནང་གི་ཐབས་གཉིས་ཀྱིས་བྲངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་སེམས་དབེན་གྱི་རྒྱང་
སེམས་ལས་ཁྱད་ཆོས་བདུན་དང་ལྔན་པའི། མ་དག་པའི་སྦྱ་མའི་སྦྱར་བཞེངས་ཚུལ། མ་དག་
པའི་སྦྱ་ལུས་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་ཚུལ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་
ལས་དག་པའི་སྦྱ་ལུས་ལོངས་སྦྱར་བཞེངས་ཚུལ། ལོངས་སྦྱ་བས་སྦྲར་ཡང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
ལ་མཉམ་པར་འཛིན་ཚུལ། ཟུང་འཇུག་ལོངས་སྦྱ་བས་རགས་པའི་སྦྱལ་སྐྱ་འཛིན་ཚུལ་རྣམས་
བསྟན་པའི་བྲིད།

གཉིས་པ་¹⁹¹རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཟིལ་གཞོན་རྡོ་རྗེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་དང་། ²⁰³དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་རྡོ་རྗེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(ཟིལ་གཞོན་རྡོ་རྗེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་བཞི། སྤྱི་དོན་དུ་བཤད་པ། ²⁰⁰སྦྲུལ་

དོན་དུ་བཤད་པ། དེ་ལ་²⁰¹བརྟེན་ནས་ཡིག་དོན་ཁ་བསྐྱང་བ། ²⁰²མཐར་ཐུག་དུ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(སྤྱི་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། འདིའི་མཆམས་སྒྲུང་དུ་དོན་འདི་ཉིད་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་པའི་མཆམས་སྒྲུང་གི་གཞུང་འདིས། ཟེལ་གཞོན་
དོ་རྩེ་དང་། དམ་ཆེག་འབྱུང་བ་དོ་རྩེ་གཉིས་ཀ་བསྐྱུས་དཀྱིལ་མདོར་བསྟན་གྱི་རྒྱས་བཤད་དུ་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོར་བསྟན་དུ་དག་མ་དག་གི་ལྟ་སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་སྤྱད་ཚུལ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་
ཟེལ་གཞོན་ལ་དག་པའི་ལྟ་སྒྲུབ་སྟོན་པ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྟོམས་པར་བྱགས་ཞེས་པ་
བཤད་པའི་གཞིར་བྱས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་སྟོམས་པར་བྱགས་ན། མདོར་བསྟན་པའི་རྩིས་དེ་
ནས་སྟོམས་པར་བྱགས། གང་སྟོམས་པར་བྱགས་ན། རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་
བཞེན་གཤེགས་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དོ་རྩེ། དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་སྟོམས་པར་བྱགས།

གང་ལ་སྟོམས་པར་བྱགས་ན། དུས་གསུམ་གྱི་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྐྱེད་
མཆོག་མདོན་བྱང་ལྗེ་སྟོན་ས་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱ། རྟེན་ཅིག་གིས་
བསྐྱེད་པ་ནི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་པོ། དུས་གསུམ་གྱི་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་མདོན་
བྱང་ལྗེ་སྟོན་ས་རིམ་གྱིས་མི་བསྐྱེད་པར། རྟེན་ཅིག་གིས་ལྷག་པར་མོས་པ་ཅམ་གྱིས་བསྐྱེད་
པ་ནི་ཟེལ་གྱིས་མནན་པའི་དོན། དེ་ཐ་མལ་གྱི་རྟོགས་པས་མི་བྱེད་པས་ན་དོ་རྩེ། དེ་བཤད་སྟོམས་
པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ལ་སྟོམས་པར་བྱགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་
བཞེན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོར་སྟོམས་པར་བྱགས་མ་ཐག་པའི་རྩིས་དེ་ནས། གཞལ་
ཡས་ཁང་གི་མཐེལ་གྱི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་འཁོར་གྱི་དེ་བཞེན་གཤེགས་
པ་ཐམས་ཅད་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །འདིས་བསྐྱུས་དཀྱིལ་མདོར་
བསྟན་དུ་རིགས་ལྡར་བསྐྱུས་པར་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་གསལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཏོ། །འདི་ལ་ཁ་

ཅིག་ན་རེ། མི་བསྐྱོད་པ་བསྐྱུས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། འདིར་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ན་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་བཞི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་ལ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། སྐྱོན་འབྱུང་ལ་དོན་རྒྱུ་ལོ་འཁོར་ན་མི་བསྐྱོད་པ་ཡོད་ཅིང་།
རྗེས་འཇུག་ལ་རིགས་གཞན་གྱིས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཆེ་མི་བསྐྱོད་པ་འཁོར་ན་ཡོད་པས་ཏེ་
བསྐྱུས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལྷག་མོས་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཡིན་
པས་དེའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། དོན་རྒྱུ་ལོ་འཁོར་པས་སོ། །རིགས་གཞན་གྱིས་གཙོ་བོར་བྱས་པ་མི་
འོང་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་གཞན་དུ་རིགས་གཞན་གྱིས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཆེ་འཁོར་དུ་མི་
བསྐྱོད་པ་འོང་དུ་ཆུག་ཀྱང་། དེ་བསྐྱུས་པས་འདིའི་འགལ་སྔོང་ལ་མི་པན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་
གི་ལུགས་ནི་སྐྱོན་བྱུང་ལ་འཁོར་མི་བསྐྱོད་པ་དངོས་སུ་བསྐྱུ་རྒྱ་ཡོད་ལ། རྗེས་འཇུག་ལ་མི་
བསྐྱོད་པའི་རིགས་གྱི་ཁོ་བོ་གཉིས་བསྐྱུས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །

ངོ་བོར་གནས་པའི་རྗེས་དེ་ནས། དོན་རྒྱུ་ལོ་འཁོར་ཆེན་པོའི་དགྲིལ་འཁོར་བར་གྱུར་པ་དེས་
མཛད་པ་ཅི་ཞིག་མཛད་ཅེ་ན། གཙོ་བོ་དོན་རྒྱུ་ལོ་འཁོར་གི་ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་
ཟེར་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་བྱས་ནས་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱོད་པ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་བཀྲུག་ནས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱོགས་བཞི་ནས་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་
དོན་སེམས་དཔའི་འཇུག་པས་ཞུགས་པ་ལ་དོན་སེམས་དཔའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་ཏེ།
གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་དབང་བསྐྱར་
བས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡོད་བདེ་བ་ཐོབ་སྟེ་དོན་
སེམས་དཔའར་གྱུར་ནས་རང་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་གཤེགས་པར་གྱུར་ཏོ། །ལྷ་རྣམས་
དཀྱིལ་བསྐྱོད་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་

ཅེས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པས་སྤྱི་འདྲེན་ནོ།།

གཉིས་པ་¹⁹⁷ (སྤྱི་འདྲེན་ཏུ་བཤད་པ་)ནི། སྟོམས་པར་ཞུགས་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས།
 དུས་ནས་ཀྱི་ཆེ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ན། མདོར་བསྟན་པའི་ཟེས་དེ་ནས་སྟོམས་པར་ཞུགས།
 གང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་དོན་དོན་འཆང་ཆེན་པོ་དེ། སྟོམས་པར་ཞུགས། ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་སྟོམས་པར་
 ཞུགས་ན། གཞིའི་པོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་སྟོང་ཕྱག་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པའི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པས་ཏེ། བྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་
 རྣམས་ནི། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱ། གཞི་པོ་མོ་གཉིས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་
 པོ། སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་པོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་སྟོང་ཕྱག་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ན་གནས་
 པའི་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་རྣམས་གསང་གནས་ཀྱི་ལམ་གཅིག་ཏུ་འབབ་པར་མཛད་པ་ནི་
 ཟེལ་གྱིས་མནན་པའི་དོན། དེ་ཉིད་འོག་ཏུ་འབབ་པ་ལས་མི་ལྡོག་པས་ན་དོན་དེ། དེ་བཤད་སྟོམས་
 པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་སོ།།

སྟོམས་པར་ཞུགས་མ་ཐག་པ་སྟེ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཟེས་དེ་ནས། པོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་
 སྟོང་ཕྱག་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་ཁ་ནས་མཁའི་དབྱིངས་འདི་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་སྟེ། བྱང་སེམས་དཀར་དམར་རྣམས་དོན་དེ་ཀུན་ད་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་ཀྱི་དོ་བོར་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །དོ་བོར་གནས་ཟེས་དེ་ནས་ནས་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་
 ཅད་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་དུ་ཐ་སྟོན་འདོགས་པའི་གཞི། པོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཁམས་སྐྱེ་
 མཆེད་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དོན་དེ་སེམས་དཔའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་ཏེ་ཀུན་ད་ལྟ་བུའི་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟེ་གཞི་པོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་

ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་རྟེ། །འདིས་གཞི་དུས་ཀྱི་པོ་མོ་གཉིས་སྟོམས་
 བར་ཞུགས་པ་ལས་པོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་སྟོང་ཕྱག་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པའི་བྱང་
 སེམས་དཀར་དམར་རྣམས་བབས། པ་མའི་སྟེ་གནས་སུ་འདྲེས་པའི་དབུས་སུ་བར་སྤིང་ཞུགས་
 རྟེ། སྟེ་བ་ལེན་ཚུལ་བསྟན་པས་གཞིའི་འདོད་ཆགས་ཆོས་སྤྲས་དང་། ལམ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་
 འབྱོར་བས་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཅ་སྟོང་ཕྱག་
 བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་རྣམས་གསང་བའི་ལམ་གཅིག་
 ཏུ་བབས་པའི་འཕོ་མེད་དུ་བརྒྱང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་སྟེས། བདེ་བས་སྟོང་པར་ངེས་པའི་བདེ་
 སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཚུལ་བསྟན་པས་ལམ་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲས་པའོ།

198

གསུམ་པ་(དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིག་དོན་ཁ་བསྐང་བ་)ནི། ཟེལ་གཞོན་དོ་རྗེའི་གཞུང་འདི་ཡིག་དོན་དུ་
 བཤད་པས་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱལ་སྟེ་དོར་སེམས་སུ་བསྐྱར་ཚུལ་ཞིག་བསྟན་དགོས་རྟེ། འདིས་
 དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱལ་སྟེ་དོར་སེམས་སུ་བསྐྱར་ཚུལ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་སྟེ་དོན་དུ་བཤད་པས་
 ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་སྟེད་ཚུལ་དང་ལྷག་མོས་ཀྱི་མཛད་པ་ཅམ་ལས་མ་བསྟན། སྤྲས་མཐར་གཉིས་སུ་
 བཤད་པས་རྣམ་བཅས་ཀྱི་ལྷ་སྟེད་ཚུལ་ཞིག་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིས་དང་པོའི་
 མགོན་པོ་སྤྱལ་སྟེ་དོར་སེམས་སུ་བསྐྱར་ཚུལ་ཞིག་བསྟན་རྟེ། གཞུང་འདིས་དང་པོའི་མགོན་པོ་
 སྤྱལ་སྟེ་དོར་སེམས་སུ་བསྐྱར་བའི་སྐྱང་གཞི་བསྟན་པར་རྣམ་བཞག་རིམ་པ་ལས་གསུངས་ལ།
 སྐྱང་གཞི་བསྟན་ནས་སྐྱང་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མ་བསྟན་ན། སྐྱང་གཞི་ཁོ་ན་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། བསྟན་ཚུལ་ནི། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོ་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཞེས་པས་
 བེ་རང་བཞིན་ཀྱི་གནས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཞེས་པ་དེ་བསྟན།

གྲ། དེས་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་པོ། སྐྱུ་ལུས་པའི་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་
མཆེད་ཐམས་ཅད་བསམ་གཏན་གཉིས་གྱིས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་
འཇའ་ཡལ་བ་ལྟར་དག་པར་བྱས་པ་ནི། ཟེལ་གྱིས་མཁན་པའི་དོན། དེ་གཉིས་སྤང་གི་རྟོགས་
བས་མི་བྱེད་པས་ན་དོ་རྗེ། དེ་བཤད་སྟམ་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་
པར་ཞུགས་སོ།།

བཅོམ་ལྷན་འདས་སྟོམས་པར་ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་སྟེ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་རྗེས་དེ་ནས། ནམ་
མཁའི་དབྱིངས་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་པོ་འདི་ཐམས་ཅད་སྤྲ་མ་བྱི་མ་ལ་ཐེམ་ནས། ཡུལ་སྟོང་
པ་ཉིད་རི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་གཤེགས་པའི་དོ་རྗེ་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་གྱི་དོ་ཐོར་གནས་པར་གྱུར་རྟོ། །དོ་ཐོར་གནས་པའི་རྗེས་དེ་ནས་ནམ། མཁའི་ཁམས་
ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་དུ་ཐ་སྟོང་འདྲིམས་པའི་གཞི། འོད་གསལ་པའི་སྤང་ཁམས་
སྐྱེ་མཆེད་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྟེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས།
དོན་གྱི་འོད་གསལ་བ་དེས་ཐག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་གཉིས་ཐོབ་པར་གྱུར་རྟོ། །འདིས་
སེམས་གྱི་མཐར་ཐུག་གི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་བསྟན་པས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཤད་པའོ།།

གཉིས་པ་¹⁹⁷ (དམ་ཆེག་འབྱུང་བ་དོ་རྗེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། བྱང་དོན་དུ་བཤད་
པ་དང་། དེས་དོན་དུ་²⁰⁶བཤད་པའོ།།

དང་པོ་(བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། ཟེལ་གཞོན་དོ་རྗེ་སྟེ་དོན་དུ་བཤད་པས་ལྷག་མོས་གྱི་གཙོ་བོ་
དོ་རྗེ་འཆང་དང་། དེའི་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་སྐྱེད་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ནས། བསྐྱུས་དགྱིལ་
མདོར་བསྟན་དུ་བསྟན་པའི་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་ལྷ་རྣམས་གྱི་སྐྱེ་

བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་བྱིར། དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཞལ་གསུམ་པ་ལྟ་བུར་གཟིགས་
པར་བྱར་རྟོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་བྱང་། དེ་ཡང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཞེས་པ་བཤད་
པའི་གཞིར་བྱངས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ན། ཟེལ་གཞོན་དོ་རྩེ་བསྐྱེད་པའི་རྩེས་དེ་
ནས་སྟོམས་པར་ཞུགས་སོ། །

གང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཙམ་ལྟན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོ་རྩེ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ། སྟོམས་པར་ཞུགས། ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་སྟོམས་
པར་ཞུགས་ན། དུལ་སྟངས་པ་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་དུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་གཤེགས་པའི་
དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། རྒྱ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། རྒྱ་དོ་རྩེའི་ས་བོན་ཨོ། གསུང་དོ་རྩེའི་
ས་བོན་ལྷུང་ཐུགས་དོ་རྩེའི་ས་བོན་རྩྱུ་རྩྱེ་ས་བོན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། དོ་རྩེ་བྲག་མཆན་ལས་བྱང་
ཆུབ་པ། རྒྱ་རྩྱེགས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་མདོན་བྱང་ལྗེའི་སྟོན་ས་རིམ་གྱིས་དང་པོའི་མགོན་
པོའི་རྒྱུར་བྱང་བ་ལས་མི་འདའ་བས་ན། དམ་ཆོག་དེ་ཐ་མལ་གྱི་རྟོགས་པས་མི་བྱེད་པས་ན། དོ་
རྩེ། དེ་བཤད་སྟམ་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས། སྟོམས་
པར་ཞུགས་པའི་རྩེས་དེ་ནས། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། གང་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་ན། རིག་པ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེས་བྱ་དང་པོའི་མགོན་
པོ་སྐུལ་སྐྱེད་དོར་སེམས་སུ་བསྐྱུར་བའི་གཞུགས་འདི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་སོ། །

གང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་སྤངས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་སོ་གཉིས་
གྱི་སྤྲགས་ས་བོན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། རྒྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྤྲགས་དང་།
ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་བར་གྱི་སྤྲགས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་སོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་བརྒྱབས་
ན། ཨོ་ཡིག་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ལས་རྣམ་སྤངས་ལ་སོགས་པའི་སྤྲ་སུམ་ཅུ་

ཅ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་སོ། །བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་མ་ཐག་
 ཏུ་སྟེ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་རྗེས་དེ་ནས། བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྗེ་རྗེ་རྗེ་
 འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཞལ་གསུམ་པ་ལྟ་བུར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཏེ་གདུལ་བྱ་དག་མ་དག་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཟིགས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེས་ནི་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་སེམས་དཔའ་སུམ་བཙེགས་
 ཕྱི་རོལ་ཏུ་བཙས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་།

ཕྱི་མ་ཁ་ཅིག་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། སེམས་དཔའ་སུམ་བཙེགས་
 གཉིས་ཀ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བཙས་པ་དང་སྦྱོར་བ་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཞག་རིམ་པ་
 ལས། རྒྱ་བ་བཅུ་འེ་མཐར་ཅ་བའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་རྗེ་རྗེ་ཉིང་རེ་
 འཛིན་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་རིམ་པས་མའི་མངལ་ནས་ཐོན་པར་གྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཟེ་
 བར་འཁོར་གྱི་སེམས་ཅན་ཤའི་མིག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཅ་བའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་ཏེ།
 བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྗེ་རྗེ་ཞལ་གསུམ་པ་ལྟ་བུར་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཟིགས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཅེས་སོ། །

འདིས་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་བཏབ་པ་དང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བཙས་མ་ཐག་པ་གཉིས་སྦྱོར་བར་
 བཞད་པས། དེའི་གོང་མ་རྣམས་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱོར་བ་འབད་མེད་དུ་བྱུབ་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་རྒྱུད་གཞི་ལ་བར་དོ་ཤའི་མིག་གི་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ་དེ། མངལ་དུ་
 ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་ཏེ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ནས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བཙས་པ་ན། ཤའི་མིག་གི་ཡུལ་དུ་ཀུན་
 ཀྱིས་མཐོང་བ་དང་། རྗེགས་རིམ་ལ་བྱུང་འབྱུག་ལོངས་སྦྱུ་དེ་མིག་ཐ་མལ་བས་མི་མཐོང་བ་རགས་
 པའི་ལུས་ཀྱིས་སྦྱུ་སྦྱུ་བཟུང་བ་ན། མིག་ཐ་མལ་པ་ཡི་ཡང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་གཉིས་ལའང་འབྲེལ་
 མཐུན་ངོ་མཆར་བ་ཡོད་ལ། བསྐྱེད་རིམ་ལ་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྦྱུ་སྦྱུ་རྗེར་སེམས་གཉིས་ལ་

མཐོང་དཀའ་སྤྲིའི་བྱང་པར་མེད་ཀྱང་། མོས་པ་ཡིད་བྱེད་གིས་སྒྲ་མ་ལོངས་སྒྲ་དང་བྲི་མ་སྒྲུལ་
སྒྲར་ངེས་པའི་སྟེང་ནས་སྒྲར་གཞི་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒྲ་བས་གཉིས་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་
ཆོས་མཐུན་བྱང་པར་ཅན་ཡོད་དོ། །དེས་ན་གཞུང་འདི་བློ་དོན་དུ་བཤད་པས་བསྐྱེད་རིམ་ཡང་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་བློ་དོན་དུ་བཤད་པས་མངོན་བྱང་ལྗེའི་སྒྲོ་ནས་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྐྱེད་
ཚུལ། དང་པོའི་མགོན་པོ་སྒྲུལ་སྒྲོ་དོར་སེམས་སུ་བསྒྱུར་ཚུལ། ལུས་དགྲིལ་སྒྲོམ་ཚུལ། སྒྲ་གསུང་
ཐུགས་བྲིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཚུལ། སེམས་དབང་ལུས་བཅེགས་སྒྲོམ་ཚུལ། རིགས་བདག་གིས་
རྒྱས་འདེབས་ཚུལ་རྣམས་བསྟན་པའི་བྱིར། གཞུང་འདིས་སྒྲར་གཞི་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བར་
དོ་མངལ་དུ་འབྱུག་ཚུལ། ལྷགས་ནས་མངལ་དུ་ཆོ་བ་བཅུར་གནས་ཚུལ། བཅུའི་མཐར་བྱི་རོལ་
དུ་བཅས་ཚུལ། བཅས་པ་ན་ཤེའི་མིག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཚུལ་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞུང་འདིས་འབྲས་བྱ་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷའི་བྱ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་དེ་ཡུམ་སྒྲུ་མ་ལྷ་
མཛེས་གྱི་ལྷམས་སུ་ལྷགས་ཚུལ། ལྷགས་ནས་མངལ་དུ་ཆོ་བ་བཅུར་གནས་ཚུལ། བཅུའི་མཐར་
བྱི་རོལ་དུ་བཅས་ཚུལ། བཅས་ནས་རྒྱལ་པོ་དོན་ཐམས་ཅད་བྱུང་བ་དེ་གདུལ་བྱ་ལས་དག་རྣམས་
གྱི་མིག་ཤེས་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཚུལ་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་²⁰³ (ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། སྟོམས་པར་ལྷགས་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བླངས།
དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་སྟོམས་པར་ལྷགས་ན། ཟེལ་གཞོན་དོ་རྗེའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ནས་
སྟོམས་པར་ལྷགས། གང་སྟོམས་པར་ལྷགས་ན། རྒྱུད་གྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དོ་རྗེ་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ། སྟོམས་པར་ལྷགས། ཅི་ཞིག་མཛད་
ནས་སྟོམས་པར་ལྷགས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟེ་སྒྲུ་ལུས་པའི་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་
ཅད་དང་སྒྲ་གསུང་ཐུགས་ཏེ་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་རྣམས་བསམ་གཏན་གཉིས་གྱིས་དོན་གྱི་འོད་

གསལ་དུ་བརྟག་ནས། དམ་ཆོག་གི་སྐད་དོད་ས་མ་ཡ་ལ་ས་མ་ཉར་བྱས་པ། མཉམ་བ་ཉིད་ལ་
འབྲུག་པས་རོ་མཉམ་བ་ཉིད་དུ་བྱས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་ལྷོག་དུ་འབྱུང་བའི་
དག་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱ་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་རོ་པོ་དབྱེར་མི་བྱེད་པས་ན་དོ་རྗེ། དེ་
བཤད་སྐྱམ་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་བྱགས་སོ། །སྟོམས་
པར་བྱགས་པའི་རྗེས་དེ་ནས། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། ཆེན་པོ་མཆོག་དང་ཆོད་མེད་དང་། །མཁས་
བཙུན་སྟོ་བའི་ལས་བདག་ཉིད། །ཤིན་ཏུ་མད་བྱུང་བྱེད་པོ་ལ། །ཆེན་པོ་ཞེས་ནི་བཤད་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆེན་པོ་ནི་དོན་བརྒྱད་ལ་འབྲུག་པ་ལས་འདིར་རིག་པ་མཆོག་ལ་
ཆེན་པོར་བྱས་པའི་རིག་པ་མཆོག་ཆེན་པོ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་དག་པའི་
སྐྱ་མའི་སྐྱ་གཉིས་བྱུང་དུ་བརྟག་པའི་བྱུང་འབྲུག་ལོངས་སྐྱ་བ་དེས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སྟེ་དུལ་བླ་རབ་སྟེ་རང་གི་སྐྱའི་ཆཤས་ལས་བསྐྱབས་པའི་
སྐྱལ་སྐྱ་བླ་རགས་ནམས་འཛིན་པར་གྱུར་ཏོ། །

བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཐག་དུ་སྟེ་སྐྱལ་སྐྱ་བླ་རགས་བཟུང་མ་ཐག་དུ། བཙུན་ལྟན་འདས་
བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དོ་རྗེ་བྱང་འབྲུག་སྐྱལ་སྐྱ་བ་དེ་ཞལ་གསུམ་པ་ལྟ་བུར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
སྟེ་གདུལ་བྱ་དག་མ་དག་ནམས་ཀྱིས་གཟིགས་པས་ཉེ་མཐོང་བར་གྱུར་ཏོ། །གཞུང་དེ་ངེས་དོན་
དུ་བཤད་པས་རྫོགས་རིམ་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པས་མ་དག་པའི་སྐྱ་
ལུས་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་འབྲུག་ཚུལ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་
དག་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱར་བཞེངས་ཚུལ། དག་པའི་སྐྱ་ལུས་ལོངས་སྐྱ་བས་སྤར་ཡང་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་ཚུལ། དེ་འབྲུག་པའི་བྱུང་འབྲུག་ལོངས་སྐྱ་བ་དེས་སྐྱལ་སྐྱ་བླ་རགས་
འཛིན་ཚུལ། བཟུང་བ་ན་ཞལ་གསུམ་པ་ལྟ་བུར་གདུལ་བྱ་དག་མ་དག་ནམས་ཀྱིས་མཐོང་ཚུལ་

ནམས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཟུངས་དཀྱིལ་ནས་འདིའི་བར་ལ་ཞུ་ལན་ཡང་མེད། སྟོན་པས་ཆོག་གི་ནམ་པར་གསུང་བ་ཡང་མེད་པར་སྟོན་བྱང་ལ་སྟོན་པ་དང་། མི་བསྐྱོད་པས་སྤྱི་ནམ་སྤྱི་ལ་བསྟན་པ་མཐོང་བ་བསྟུས་པ་ཡིན་གྱི་ཐོས་པ་བསྟུས་པ་ནི་མིན་ནོ།

བཞི་བ་¹³⁵ (དོན་དེ་ནམས་ལ་ཆེ་བཟོད་མཛད་པའི་ཚུལ་)ནི། དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་པ་ནས། རབ་ཏུ་མི་རྟོག་གནས་མེད་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་བྱང་། དེ་ཡང་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཞལ་གསུམ་པ་ལྟ་བུར་བསྟན་པས། འཁོར་ནམས་ཀྱིས་ཞུ་བའི་སྐབས་དབྱེ་བར་བསྟན་པའི་རྩེས། དེ་ནས་འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་གཞན་གྱིས་བསྐྱུལ་བ་མ་ཡིན་པར། རང་སྟོབས་འཕྱགས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ཁ་ནས་བྱང་སྟེ། ཆེད་དུ་བཟོད་པ་འདི་ཆེད་དུ་བཟོད་དོ། །ཨེ་མའོ་ནི་ངོ་མཆར་དོ། །གང་ལ་ངོ་མཆར་ན། བྱང་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་རབ་ཏུ་བྱང་བ་དེ་ལ་ངོ་མཆར་དོ།

རིམ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་བྱང་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་གིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སྟོད་མིན་ནམས་ལ་གསང་ཞིང་སྤྲོ་བར་བྱ་བ། ལྷ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་དང་བལ་ན་རྟོག་དཔྱོད་ཅན་ནམས་ཀྱི་རི་ཅམ་བརྟགས་ཀྱང་རབ་ཏུ་མི་རྟོག་པ། རིམ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉམས་སུ་སྤངས་པས། སྤྱི་བ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལས་ཆེ་གཅིག་ལ་གྲོལ་བར་འབྱུང་བས་འཁོར་བར་སྟོད་པའི་གནས་མེད་པའི་བྱང་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རིམ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ལ་ངོ་མཆར་བ་མིན་གྱི། གཟུངས་དཀྱིལ་ནས་དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་དོ་རྩེའི་བར་གྱིས་བསྟན་པའི་བྱང་དོན་ལ་ལྷག་མོས་ཀྱི་རྟོན་དང་བརྟེན་པའི་

དགྲིལ་འཁོར་སྐྱེད་ཚུལ། ལྷག་མོས་ལུས་ལ་སྐྱེད་ཚུལ། ལྷག་མོས་ཀྱི་མཛད་པ། མངོན་བྱང་
 ལཱི་སྐོན་ནས་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྐྱེད་ཚུལ། དེ་སྤྱལ་སྐྱེད་ཅོར་སེམས་སུ་བསྐྱར་ཚུལ། དེའི་ལུས་ལ་
 ལུས་དགྲིལ་འཁོར་ཚུལ། སྐྱེད་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཚུལ། སེམས་དཔའ་ལུས་བརྟེན་གས་
 སྐོམ་ཚུལ། རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་འདེབས་ཚུལ། ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་འདུས་བྱས་
 ཅན་ལྷ་མོར་སྐྱེད་ཚུལ། དེ་དང་རང་གི་མཁའ་གསང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་སྟོམས་པར་ཁྱེད་གས་
 ཚུལ། ཁྱེད་གས་ནས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་སྐྱེད་ཚུལ། བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་
 མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ངེས་སྤྱལ་སྐྱེད་ཅོར་སེམས་དང་དེའི་ལུས་ལ་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་མཉེས་པར་
 བྱེད་ཚུལ། དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱེད་ཚུལ། དགྲིལ་
 འཁོར་ཉེ་བར་བསྐྱེད་བ་རྣམས་དང་།

ངེས་དོན་ལ་བྱིན་དང་གི་ཐབས་གཉིས་ཀྱིས་བྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་སེམས་དབེན་
 ཀྱི་རྒྱུང་སེམས་ལས་བྱུང་ཆོས་བདུན་ལྷན་གྱི་མ་དག་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱར་བཞེངས་ཚུལ། སྐྱེ་ལུས་
 བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཏུ་འཇུག་ཚུལ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་དག་
 པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱར་བཞེངས་ཚུལ། དག་པའི་སྐྱེ་ལུས་པས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་མཉམ་པར་
 འཛོག་ཚུལ། ཟུང་འཇུག་ལོངས་སྐྱེ་བས་སྐྱལ་སྐྱེ་སྤྱོད་གས་འཛིན་ཚུལ་རྣམས་འགྲེལ་བའི་བཤད་
 པ་ལྟར་གྱི་དོན་རྣམས་ཐོན་ནས་འོང་བ་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆོར་བཤོ།

གཉིས་¹³⁴པ་(ལམ་གཉིས་ཀྱང་སྟོན་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་བཤད་དགོས་པར་བསྟན་པ་)ལ་བཞི། ²¹⁰ཕྱག་
 མཆོད་སྟོན་ཏུ་བཏང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ། དེ་²¹²ལ་སྟོན་པས་རྒྱུད་དོན་རྟོགས་དཀའ་བས་སྟོ་
 བ་མེད་པར་བསྟན་པ། འཁོར་རྣམས་²¹⁴ཀྱིས་སྤྱར་ཡང་བསྐྱར་ཉེ་གསོལ་བ་བཏབ་པ། དེའི་ལན་ཏུ་
 སྟོན་པས་དགྲིལ་འཁོར་སྤྱལ་བཤོ།

དང་པོ་(ཕྱག་མཆོད་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་)ནི། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཞེས་པ་
ནས། བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་བྱང་། དེ་ཡང་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་པ་བཤད་
པའི་གཞིར་བྱངས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་གསོལ་ན། ཆེ་བཟོད་མཛད་པའི་རྗེས་དེ་ནས་གསོལ་རྟོ། །
དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་གསོལ་ན། མ་འོངས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཟབ་མོའི་སྟོན་སྟོན་
སྟོན་དཔོན་དང་སྟོན་མའི་འབྲེལ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གསོལ་རྟོ། །གང་གིས་གསོལ་ན།
འཁོར་གྱི་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤར་ཆེ་བཟོད་མཛད་པ་ལ་དགོངས་
པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པར་མ་ཟད། སྤར་ཡང་འདུས་པ་བཤད་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་
དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འདུས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པོ། །གང་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན། རྒྱུད་གྱི་
སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རྩོལ་རྩོལ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་
ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པོ།

ཅེ་ཞིག་མཛད་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་མཉེས་པར་
བྱེད་པའི་མཆོད་པ་ཉེར་སྦྱོད་ལ་སོགས་པ་སྦྱོས་པས་ཉེ་མང་པོར་བཤམས་པ་དང་། གསེར་ལ་
སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆའི་སྟོན་ཉེ་ཆོག་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་མ་ཡང་དག་པར་མཆོད་པ་ལས་མི་
འདའ་བས་ན་དམ་ཆོག་འདོད་དོན་ལ་མི་སྦྱ་བས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་བྱང་བའི་དོན། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་མཆོད་པ། གཟུགས་མཛེས་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའི་བྱད་མེད་རིན་པོ་ཆའི་སྟོན་ཉེ་ཆོག་སྟོན་རྣམས་དང་། སྟོམས་པར་
ཞུགས་པ་ལ་བཞེན་ནས་བདེ་བ་སྦྱེས། བདེ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་
མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་མཆོད་པ་ལས་མི་འདའ་བས་ན། དམ་ཆོག་སྟེ་ངེས་པའི་
དོན་ནོ། །བྱང་ངེས་ཀྱི་མཆོད་པས་མཆོད། ཕྱག་འཆའ་ནས་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོག་འདི་སྐད་

ཅེས་གསོལ་རྟོ། །གང་བཤད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་ན། བྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྔ་ན་པའི་འདུས་པ་
གསང་བ་དེ་བཤད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་ལོ། །འདུས་པ་གསང་བ་ཡང་ཆོས་ཅན། བྱད་ཆོས་
བཞི་དང་ལྔ་ན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱིས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པའི་
མན་ངག་གིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སྟོད་མིན་ནམས་ལ་གསང་ཞིང་སྤྲ་བར་བྱ་བ་དང་། མ་
མ་དམ་པའི་མན་ངག་དང་བལ་ན་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བ་
དང་། ཉམས་སུ་བྲལ་ན་ཆེ་གཅིག་ལ་སྤྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལས་གྲོལ་བར་
འགྱུར་བའི་བྱད་པར་དང་ལྔ་ན་པའི་ཕྱིར།

འདུས་པ་གསང་བ་ལ་ཚུལ་བཞི་ལས། གསང་བ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དོན་གསུང་
དོན་གྱུགས་དོན་གསུམ་དོན་འཆང་གཅིག་གི་དོ་བོར་འདུས་པ་ནི། ཡིག་དོན་གྱི་གསང་བ་འདུས་
པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས། སྐྱེ་གསུང་གྱུགས་ནི་ནམ་བུ་གསུམ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གསང་བ་ལྟའི་ནམ་འབྱོར་བཏན་པོ་དང་ལྔ་ན་པའི་ཡབ་ཡུམ་གྱི་དོན་དང་བསྐྱེད་གཅིག་ཏུ་
འདུས་པ་ནི་སྐྱེ་དོན་གྱི་གསང་བ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྲུབ་པ་ལས། འདུས་པའི་མཆོག་དོན་
རབ་གསུང་བ། །འདུས་པ་འབྲེས་པ་ཞེས་ནི་གསུངས། །འབྲེས་པ་ང་ཡིས་ཁྱོད་ལ་བཤད། །དཔལ་
པོ་ནམ་འབྱོར་མ་སྦྱོར་བ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསང་བ་རྒྱ་ཉིའི་མར་སྤྲ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་དང་། རྒྱ་ཉིའི་ནང་གི་རྒྱུང་གཉིས་
གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་ནི་སྤྲ་དོན་གྱི་གསང་བ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཆེ་གསང་
བའི་ཅ་གཉིས་ནི། །ཡང་དག་སྦྱོར་བས་རེག་གྱུར་བ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུང་གིས་གཏུམ་
མོའི་མེ་སྤྲ། གཏུམ་མོའི་མེས་ཅ་སྦྱོར་སྤག་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པའི་བྱང་
སེམས་ཁྱེ་བ་ནམས། རྒྱ་ཉིའི་ལམ་ནས་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་ཏེ་བབས་པ་ནི་སྤྲ་དོན་གྱི་གསང་བ་

འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱང་ནི། །གནས་ཀྱན་ནས་ནི་ཞུ་གྱུར་
ནས། །རྩོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། །ཙྰ་ནི་གཅིག་གི་འབྲས་བུར་ནི། །རྩོ་གཅིག་ཏུ་ནི་གྱུར་པ་
ལ། །འདུས་པ་ཞེས་ནི་དེ་ལ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་པ་བ་པ་ལོར་བུའི་ཅེར་
འཕོ་མེད་དུ་བརྒྱུད་བ་ལས། །ཀྱན་ཏོག་བཞོན་པའི་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་ཐེམ་པ་ལས་ཡང་དག་པའི་
ཡེ་ཤེས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། །སྟོང་པ་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ནི་སྤྲས་དོན་གྱི་གསང་བ་
འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བྱང་པོ་ཁམས་དང་དབང་པོ་དང་། །ཡུལ་རྣམས་དང་ནི་སྤྲས་
པའི་ནང་། །རྣམ་ཏོག་ཀྱན་ནས་ཟད་པ་ལས། །ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་བདེ་ཆེན་སྟེ། །རྩོ་གཅིག་པ་ནི་
ངལ་བསོ་གང་། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་འདུས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །ཤེས་རབ་སྒྲུང་བ་དང་
ཐབས་མཆེད་པ་གཉིས་ཐབས་ཤེས་འབྲས་མ་ཉེར་ཐོབ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ནི་སྤྲས་དོན་གྱི་གསང་བ་
འདུས་པ། དེ་ཡང་དང་པོ་གཉིས་འདོད་ཆགས་ཆོས་སྤྲས་དང་། །བྱི་མ་གཉིས་སྒྲུང་བ་སེམས་ཀྱི་
སྤྲས་པ་ཡིན་ནོ།

གསང་བ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་གཉིས་རྩོ་བོ་གཅིག་
ཏུ་འདུས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་གསང་བ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་བཤད་ན། དེ་རྗེ་རིགས་ལྔ་
པོ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེས་བཤད་
དོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་བཤད་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །འདིས་ནི་
མ་འོངས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་འདུས་པ་ཉན་པར་འདོད་པ་ན་སྤྲས་པ་ལ་བྱང་ངེས་ཀྱི་མཆོད་
བས་མཆོད། ལྷག་འཆོལ་ནས་འདུས་པའི་དོན་བཤད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་དགོས་པ་དེ་བལྟན་
པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་²⁰⁹ (དེ་ལ་སྟོན་པས་རྒྱུད་དོན་ཏོགས་དཀའ་བས་སྟོ་བ་མེད་པར་བལྟན་པ་)ནི། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་

འདས། ཞེས་པ་ནས། ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་པའི་བར་བྱང་། རོན་ནི་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་འདུས་པ་བཤད་
བར་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་རྗེས་དེ་ནས། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རྩོུ་རྩོུ་རྩོུ་འཆང་ཆེན་པོས་རོན་གྱིས་ནི་འདུས་པ་འཆད་པར་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་གྱི་བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བོས་ནས། འདུས་པ་བཤད་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལེགས་སོ་
ལེགས་སོ་ཞེས་ངོ་མཆར་བའི་ཆོག་ལན་གཉིས་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོན་ཀྱང་ཞེས་པ་ནི་འདུས་པའི་རྒྱུད་རོན་འཆད་པ་ལ་སྟོབ་མེད་པར་བརྟེན་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ། འདུས་པའི་རྒྱུད་རོན་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བས། རིམ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་
ཡོངས་སུ་སྟོན་པ། ཐོས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རོན་ཏུ་སངས་རྒྱས་
ཉིད་མཛོན་པར་འདོད་པ། ལྷ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པར་རིགས་ངེས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་
ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ཀྱང་། ལྷ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་དང་བྲལ་ན་རྒྱུད་རོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་བར་བྱེད་པ་
ཡིན་ན། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་མ་སྟོན་པ། ཐོས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་མ་སོན་པ། དུགས་སུ་སངས་
རྒྱས་འདོད་ཀྱང་འབྲལ་ཏུ་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་བྱུང་རོན་ཏུ་གཉེར་བ། ལྷ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པར་
རིགས་མ་ངེས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བད་དཀར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་མ་དམ་པའི་
མན་ངག་དང་བྲལ་ན་རྒྱུད་རོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་བ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་ལེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་སྟངས་ལ་སོགས་པ་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ས་
སྟེང་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱས་ནས་དེ་རྣམས་རྒྱུད་རོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་བར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ།
དེ་རྣམས་སྟེབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྟངས་བས་རྒྱུད་རོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་མ་ལུས་པ་
དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིས་ནི་མ་འོངས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་འདུས་པ་འཆད་པར་

གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན། འོན་ཀྱང་རྟོགས་དཀའ་བས་དེ་ཞིག་ལ་གཞན་དུ་ཞུགས་ནས། སྤྱིས་འདི་
ལ་ཞུགས་ན་མི་ལོགས་སམ་ཞེས་དེ་མ་ཐག་ཁས་མི་ལེན་པ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

209

གསུམ་པ་(འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱར་ཡང་བསྐྱར་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་)ནི། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས།
ཞེས་པ་ནས། ཡང་དག་པར་བསྟན་དུ་གསོལ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་བྱང་། དོན་ནི་
གསོལ་བ་བཏབ་ཅེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་གསོལ་བ་བཏབ་ན། ལྷོན་
པས་རྒྱ་དོན་རྟོགས་དཀའ་བས་སྟོབ་མེད་པར་བརྟེན་པའི་རྗེས་དེ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པོ། །
གང་གིས་གསོལ་བ་བཏབ་ན། འཁོར་གྱི་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་རིན་
པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་རྒྱ་དོན་མི་རྟོགས་པར་ཐོས་པ་ལ་ངོ་མཆར་དུ་གྱུར། བད་དཀར་ལ་
སོགས་པའི་གང་ཟག་དམན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་དོན་མི་རྟོགས་པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་
པ་ལ་མད་དུ་གྱུར་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་པོ། །གང་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན། རྒྱ་དུ་དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་
ཐམས་ཅད་གཅོད་པར་མཛད་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་
པོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་བཏབ་པོ།

རྒྱ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་གསོལ་བ་བཏབ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་ན་
ཡོད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་སྤྲོན་པ། ཐོས་པའི་པ་རོལ་དུ་སོན་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཁོ་ན་ཐོབ་པར་མཛོན་པར་འདོད་པ། ལྷ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པར་རིགས་
ངེས་པ་འདི་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་མི་
རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བོས་ནས། ཡང་དག་པར་བསྟན་དུ་གསོལ་
ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པོ། །གང་བཤད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་སྟོན་པ་མི་སྟོན་དེ་བཤད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པོ། །

དེ་ལ་ཚུལ་བཞི་ལས་རྒྱད་སྡེ་ལོག་མ་གསུམ་གྱི་རིགས་གསུམ་སྤྱི་དམ་ཆོག་དང་། རྣལ་འབྱོར་
སྒྲ་མེད་གྱི་བཟའ་སྤྱང་རྟེན་གསུམ་གྱི་དམ་ཆོག་རྣམས་བསྐྱུང་བ་ལས་མི་འདའ་བས་ན་དམ་ཆོག་
དེ་དག་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་འགོག་པའི་སེམས་པ་ནི་སྟོམ་པ་རྣམས་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་
གྱི་གསང་བ་ཡི་གཤེད་དོན། ཨོྲཱུཿཱྀ་གསུམ་ལ་སོགས་པས་ལྷ་སྐྱུ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྐྱུ་དང་གསུང་
དང་ཐུགས་གྱི་གསང་བ་སྤྱི་དོན།

སྐྱུ་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་བཞོན་པའི་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ནི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གྱི་གསང་
བ་སྤྱས་པའི་དོན། སྐྱུ་རྟོ་རྟེ་གསུང་རྟོ་རྟེ་ཐུགས་རྟོ་རྟེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་བྱུང་འཇུག་ལོངས་
སྟོན་རྟོགས་པའི་སྐྱུ་ནི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གྱི་གསང་བ་མཐར་ཐུག་གི་དོན། ཐབས་གང་གིས་
སྟོ་ནས་བསྟན་དུ་གསོལ་ན། བསྐྱེད་རྟོགས་གྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གྱི་གསང་བ་དབང་མ་
ཐོབ་པ་ལ་བསྟན་དུ་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྟོ་རྟེ་དམ་ཆོག་
འབྱུང་བའི་ཆོག་གིས་བསྟན་པའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སྟེ་དབང་བཞི་བསྐྱུར་བའི་སྟོ་ནས་བསྟན་
དུ་གསོལ། གང་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྟོ་ནས་བསྟན་དུ་གསོལ། སྟོན་བྱུང་ལ་འདུས་པ་
ཉན་པར་འདོད་པའི་འཁོར་གྱི་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་རྗེས་
འཇུག་ལ་དབང་བསྐྱུར་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དབང་བསྐྱུར་བའི་སྟོ་ནས་
བསྟན་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པོ།

ཚུལ་རྟོ་ལྟར་དུ་ན། སྟོབ་མའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱུ་བྱངས་ཏེ་ཞུགས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་དབང་བསྐྱུར་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པོ། །འདིས་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་
འཇུག་པའི་སྐྱབས་སུ་སྟོབ་མ་ལ་ཡེ་ཤེས་འབེབས་ཚུལ་དང་། དབང་བསྐྱུར་བའི་སྐྱབས་སུ་དབང་
ལྷ་བསྟོམ་ཚུལ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོ་རྟེ་དམ་ཆོག་འབྱུང་བའི་ཆོག་ལ་ཚུལ་བཞི་ལས། དེ་

བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་ལྟར་བ་ལས་མི་འདའ་བས་ན་དམ་ཆེག་
 ཆེག་གི་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་ཡི་གེའི་དོན། སློབ་མ་དང་དབང་ཇས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོན་རྒྱུ་
 རིགས་ཏུ་ག་པོ་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཆེག་གམ་གནས་ས་པོན་ཏུ་ག་ལས་རིགས་ཏུ་བསྐྱེད་པ་
 ལྷ་བ་ལས་བྱུང་བའི་བྱམ་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་སྤྱིའི་དོན། ལྷ་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་དོན་རྒྱུ་འཆང་དང་ཕྱག་རྒྱ་མ་དམ་ཆེག་རིག་བྱ་དོན་རྒྱུ་མར་བསྐྱེད། སློམས་པར་
 ལྷགས་པའི་གསང་ཇས་སློབ་མའི་སྤྱོད་པ་ལྷག་པ་ལྷང་བ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྤྱོད་དབྱེར་
 མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཆེག་གམ་གནས་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་།

སློབ་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་དོན་རྒྱུ་འཆང་དང་ཕྱག་རྒྱ་མ་དམ་ཆེག་
 རིག་བྱ་དོན་རྒྱུ་མར་བསྐྱེད། སློམས་པར་ལྷགས་པ་ལས་བདེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་
 བར་བྱེད་པའི་གནས་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་གཉིས་པོ་ནི་སྤྱི་པའི་དོན། དུལ་
 སྤྱོད་པ་ཉིད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་གཤེགས་པའི་དོན་རྒྱུ་མར་བསྐྱེད་དང་། ལྷན་སྐྱེས་
 ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་གཉིས་དམ་ཆེག་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་ལས་ལྷགས་
 ལྷག་ཏུ་འབྱུང་བའི་དག་པའི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་དང་། དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་ལ་ངོ་བོ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་བྱུང་
 འབྱུག་ཆེག་གི་སློན་ས་བརྒྱ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་དབང་བཞི་བ་བསྐྱར་བ་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་
 ལོ།

དོན་རྒྱུ་འཆང་བའི་ཆེག་གི་གཞུང་འདི་དབང་བཞི་བསྐྱར་ཚུལ་ལ་སྐྱར་ནས་བཤད་
 དགོས་ཏེ། གཞུང་འདི་སྤྱི་པ་དོན་དུ་བཤད་པས་གསང་དབང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་
 བསྐྱར་ཚུལ་དངོས་སུ་བསྟན་ལ། གཞུང་འདིས་དབང་བཞི་བསྐྱར་ཚུལ་མ་བསྟན་ན། ལེའུ་དང་
 པོར་དབང་བཞི་བསྐྱར་བའི་གཞུང་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ལེའུ་དང་པོའི་བསྐྱེད་དོན་དུ་ཉན་

པའི་སྐལ་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་རིག་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་སྦྱོན་ནས་ཞེས་པའི་ཆོག་འབྲེལ་མེད་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཐག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་སྦྱང་བར་བགྱི་བ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། མངོན་པར་
ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བགྱི་བའི་བར་གྱི་ཕྱིར་དུ་ཡང་དག་པར་བསྟན་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་
བ་བཏབ་པོ། །བར་གྱི་སྐྱས་ནི་སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཛིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་བ་²⁰⁹ (དེའི་ལན་དུ་སྟོན་པས་དཀྱིལ་འཁོར་སྐལ་པ་)ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ²³⁵ ལྷ་ལྷག་མ་
ཁ་བསྐྱང་བ་དང་། དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་གསུམ། རིགས་ལྷ་སྐལ་པ། ²²⁶ ཡུམ་བཞི་སྐལ་པ། ²³⁰ ཁོ་བོ་བཞི་སྐལ་
པའོ།།

དང་པོ་(རིགས་ལྷ་སྐལ་པ)ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། ²²⁵ དོན་བསྐྱབ་པའོ།།

དང་པོ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ནི། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཕྱོགས་སུ་
བཞུགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་། དེ་ཡང་སྤྱང་ངོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། དུས་ནམ་
ཀྱི་ཆེ་སྤྱང་ན། འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་སྤར་ཡང་བསྐྱར་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་རྗེས་དེ་ནས་སྤྱང་
ངོ་། །གང་གིས་སྤྱང་ན། ཟུང་གི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྐྱེད་པ་གསུང་དང་ཐུགས་རྟོ་རྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་
པོ་དེས་སྤྱང་ངོ་། །ཅི་ཞིག་མཐུན་ནས་སྤྱང་ན། འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

དབང་བསྐྱར་བའི་དགྲིལ་འཁོར་བ་འདྲ་བར་གསོལ་བ་བཏབ་བ་དེ་མཁུན་ནས་སྤྱང་ངོ་། །གང་
སྤྱང་ན། གང་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མི་བསྐྱོད་པའི་
དགྲིལ་འཁོར་སྤུལ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱང་ངོ་། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་སྤྱང་ན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་དོ་རྩེ་
ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་སྤྱང་ངོ་། །

འདི་ལ་ཚུལ་བཞི་ལས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་གི་མ་རིག་
པའི་ཐུན་བ་སེལ་བ་ལ་སྒྲོན་མེ་དང་འབྲ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མ་ཡི་གའི་དོན། གཉིས་སུ་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མི་བསྐྱོད་པས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་ཐུན་བ་སེལ་བ་ལ།
སྒྲོན་མེ་དང་འབྲ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མ་སྤྱིའི་དོན། སེམས་དབེན་ཀྱི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱེད་བ་ལ། སྒྲོན་མེ་
དང་འབྲ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མ་སྤྲས་པའི་དོན། དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའི་ཚུལ་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱེད་བ་ལ། སྒྲོན་མེ་དང་འབྲ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་
སྒྲོན་མ་མཐར་ཐུག་པའི་དོན། དེ་འབྲ་བའི་ཚུལ་བཞི་པོ་དེ་རང་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་
བྱེད་པས་ན་དོ་རྩེ། དེ་བཞག་སྟམ་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་
ཞུགས་ཏེ་སྤྱང་ངོ་། །

གང་སྤྱང་ན། ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མ་དོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་སྒྲོན་བྱང་ལ་གཞན་ངོ་
ཙམ་དང་། རྩེས་འཇུག་ལ་བྱང་འཇུག་པས་དངོས་གནས་དང་། བསྐྱེད་རིམ་ལ་མོས་བ་ཡིད་བྱེད་
ཙམ་ཀྱིས་བཞེངས་ཏེ། སྤྱིར་དུག་ལྡས་ཁྲུབ་པའི་སེམས་ཙན་ཀྱི་ཁམས་ལ་གཟིགས་ནས་དུག་ལྡ་
སྤྱངས་བ་དང་། ཁྲུང་པར་དུ་ཞེ་སྤང་རྣམ་པར་དག་བ་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་
ཙན་རྣམས་ཀྱི་ཞེ་སྤང་སྤྱངས་བ་དང་། མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱིང་པོའི་སྤྱིང་པོ་

ཡང་སྒྲིང་གི་སྒྲགས་བཟང་རྒྱིག་འདི་ཕྱང་ངོ་། །གང་ལས་ཕྱང་ན། སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གསུམ་ངོ་བོ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དོན་རྗེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཀ་ལས་ཕྱང་ངོ་། །གང་གི་ནམ་པར་ཕྱང་ན། ཞལ་ཕྱག་གི་ནམ་པར་ཕྱང་ངོ་། །དེ་གང་ཡིན་སྐྱམ་ན་བཟང་རྒྱིག་བཟང་མི་དོན་རྗེ། རྒྱིག་མི་འཛིན་ནམ་འཆང་བའོ།

ཡེ་ཤེས་ལྷ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་དོན་རྗེ་ཅེ་ལྷ་པ་རང་ལྷར་གསལ་བའི་ཕྱག་མཆོན་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ན་དོན་རྗེ་འཛིན་བྱང་བའི་དོན། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཐུང་འབྲུག་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ན་དོན་རྗེ་འཛིན་ངེས་པའི་དོན། དེ་ནས་དོན་རྗེ་འཛིན་འདི་ཕྱང་མ་ཐག་ཏུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་རིག་པའི་སྒྲེས་བྱ་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་མི་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་སྐྱུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བའི་ཐབས་ཀྱིས་ཅ་ཞལ་ནག་པོ། གཡས་ཞལ་དཀར་པོ། གཡོན་ཞལ་དམར་པོའི་ཚུལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་རྗེ་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ཀ་ལ་ཞུགས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་བཞུགས་སོ།

མདོ་བསྐྱེད་ལས་མི་བསྐྱེད་པ་འབྲིན་པ་མན་ཆད་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་བཞག་པ་དང་། སྦྱོན་གསལ་ལས་ནམ་སྤང་འབྲིན་པའི་མཆོམས་སྦྱར་དུ། དང་པོ་སྦྱར་བའི་འོག་ཏུ་འབྲིན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྦྱོན་པས་ཞེས་མི་བསྐྱེད་པ་བྱིར་ཐུང་ནས་གཙོ་བོ་ལ་བཅུག་སྟེ། ཞེ་སྤང་དོན་རྗེར་བསྐྱར་བ་དང་པོ་སྦྱར་བར་བཞག་པ་གཉིས་མ་མཐུན་པས་འགལ་ལོ་སྐྱམ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྦྱོན་མེད་དེ། མདོ་བསྐྱེད་ཡིས་ནི་དང་པོ་སྦྱར་བ་རང་དོན་སྦྱབ་བྱེད་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གཞན་དོན་སྦྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་ལ་དགོངས། སྦྱོན་གསལ་གྱིས་ནི་གཙོ་བོ་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་སྦྱར་བ་དང་། འཁོར་བསྐྱེད་པ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ཞེས་བཞེད་པ་མི་འཐད་དེ།

ཅོད་གཞི་ཉགས་སུ་བཀོད་འདུག་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ལུགས་ནི་དང་པོ་སྦྱར་བ་དང་དགྲིལ་འཁོར་
 རྒྱལ་མཆོག་གི་འཁོར་གཉིས་སོ་སོར་བྱ་དགོས་ཀྱང་། དང་པོ་སྦྱར་བ་དང་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་
 མཆོག་གི་གཙོ་བོ་མི་འགལ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་དུ་བསྟན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་
 མི་འགལ་ཏེ། མི་བསྐྱོད་པར་ཕྱང་ནས་ཞེ་སྒང་རྩོམ་རྒྱུར་བ་ནི་དང་པོ་སྦྱར་བ་ཡང་ཡིན། དགྲིལ་
 འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་པོ་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ། མདོར་བྱས་ལས།
 ཞེ་སྒང་རྩོམ་རྩིང་ཉིང་འཛིན་གནས། །དགྲིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྦྱལ་བར་མཛད། །ཞེས་འཁོར་གྱི་
 དེག་བྱ་རྩོམ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་སོ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་འབྲིན་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགྲིལ་
 འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔུན་བསྐྱེད་ཀྱི་སློབ་སྐྱེད་ཆོག་ཡོངས་སུ་རྩོགས་
 པའི་ལྟའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱང་རོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཕྱང་
 བ། མི་བསྐྱོད་པ་ཕྱང་བའི་རྩིས་དེ་ནས་ཕྱང་ངོ་།།

གང་གིས་ཕྱང་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་རྩོམ་འཆང་ཆེན་པོ་དེས་ཕྱང་ངོ་། །ཅི་
 ཞེག་མཛད་ནས་ཕྱང་ན། སྒར་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཆོག་འབྱུང་
 བ་རྩོམ་བྱང་ངེས་གཉིས་པོ་དེ། བཤད་སྟམ་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་
 སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་ཕྱང་། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་ཕྱང་ན། གཏི་ཐུག་ནམ་པར་དག་པ་
 ནམ་སྒང་གི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་གཏི་ཐུག་སྒྱུངས་པ་དང་། མཆོག་གི་
 དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཕྱང་ངོ་། །གང་ཕྱང་ན། སྟོང་པོའི་སྟོང་པོ་འམ་ཡང་སྟོང་ངོ་ན་ངོ་ག་
 འདི་ཕྱང་ངོ་། །གང་ལས་ཕྱང་ན། སྦྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གསུམ་ངོ་བོ་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པ་ཅན་
 ཀྱི་རྩོམ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཀ་ནས་ཕྱང་ངོ་། །གང་གི་ནམ་པར་ཕྱང་ན། ཞལ་ཐུག་གི་
 ནམ་པར་ཕྱང་ངོ་། །དེ་གང་ཡིན་སྟམ་ན། རི་ན་རི་ག་དེ་རྒྱལ་བ་རྒྱལ་ལ་འདུག་པས་བདུད་བཞི་

ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པའི་འཁོར་ལོ་དཀར་པོ་ཅིབས་བཅུ་གཉིས་པ་རང་ལྟར་གསལ་བའི་ཕྱག་
མཆན་དུ་འཛིན་པས་ན། རྒྱལ་བ་རྒྱལ་བྱང་བའི་དོན། རྡོ་རྗེ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བྱང་འཇུག་
གི་སྐྱུས་བདུད་བཞི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་པས་ན་རྒྱལ་བ་རྒྱལ་ངེས་པའི་དོན། དེ་ནས་རྒྱལ་
བ་རྒྱལ་འདི་ཕྱང་མ་ཐག་ཏུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱུ་དང་
གསུང་དང་ཐུགས་གྱི་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་གྱི་ལྷ་
སྐྱུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བའི་ཐབས་གྱིས། ཅ་ཞལ་དཀར་པོ། གཡས་ཞལ་ནག་པོ།
གཡོན་ཞལ་དམར་པོའི་ཚྭ་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་
རྡོ་རྗེ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་སྐྱེས་སྲུང་ཏེ་མདུན་ནམ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་ཞལ་ཕྱོགས་
པར་བཞུགས་སོ།།

ཕྱང་ངོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཕྱང་ན། རྣམ་སྤང་ཕྱང་བའི་རྗེས་
དེ་ནས་ཕྱང་ངོ་། །གང་གིས་ཕྱང་ན། རྒྱུད་གྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེས་
ཕྱང་ངོ་། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ཕྱང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཀྲུ་ལྷ་
བྱའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་འབྱུང་གནས་སུ་བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་རྡོ་རྗེ་དབལ་ནི་བྱང་བའི་དོན།
རིན་པོ་ཆེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་འབྱུང་གནས་སུ་བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་རྡོ་རྗེ་དབལ་ནི་ངེས་པའི་
དོན། དེ་འབྲེལ་བའི་བྱང་ངེས་གཉིས་པོ་དེ་བཤད་སྐྱུམ་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་ཕྱང་ངོ་།།

དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་ཕྱང་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བྱའི་རིགས། རིན་པོ་ཆེ་འབྱུང་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་ང་རྒྱལ་དང་མེར་སྐྱ་སྐྱངས་པ་དང་། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་

བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱད་ངོ་། །གང་སྤྱད་ན། སྤྱིང་པོའི་སྤྱིང་པོའམ་ཡང་སྤྱིང་རྩ་རྩིག་འདི་སྤྱད་། གང་
ལས་སྤྱད་ན། སྤྱི་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གསུམ་ངོ་བོ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་
པོ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཀ་ལས་སྤྱད་ངོ་། །དེ་གང་གི་ནམ་པར་སྤྱད་ན། ཞལ་བྲག་གི་ནམ་པར་སྤྱད་།
དེ་གང་ན་རྩ་རྩིག་རྩ་རྩི་ནི་རིན་པོ་ཆེ། རྩིག་ནི་འཛིན་ནམ་འཆང་། བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
སྤྱོད་གས་པར་བྱེད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཆ་དགུ་པ་རང་ལྟར་གསལ་བའི་བྲག་མཆན་དུ་འཛིན་པར་
བྱེད་པས་ན་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་བྱང་བའི་དོན། རིན་པོ་ཆེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་
འཛིན་པར་བྱེད་པས་ན་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་པའི་དོན།

དེ་ནས་རིན་ཆེན་འཛིན་འདི་སྤྱད་མ་ཐག་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྤྱི་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་རིག་པའི་སྦྱེས་བྱ་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་
ཉིད་དང་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་པའི་སྒོ་ནས་ནོར་གྱིས་
དེགས་ཤིང་ཁེངས་པའི་སེམས་ཅན་ནམས་སྦྱིན་པས་འདུལ་བར་མཛད་པའི་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་
ཀྱི་ལྟ་སྤྱི་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་གཅིག་དུ་སྦྱོར་བའི་ཐབས་ཀྱིས་རྩ་ཞལ་སེར་པོ། གཡས་ཞལ་ནག་པོ།
གཡོན་ཞལ་དཀར་པོའི་རྩ་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་དང་གསུང་དང་ཐུགས་
དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་སྒོ་སྤྱོད་གས་སུ་སྤྱོད་གཡས་སྤྱོད་གས་སུ་བཞུགས་སོ། །སྤྱད་ངོ་ཞེས་པ་
བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་སྤྱད་ན། རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་སྤྱད་པའི་རྗེས་དེ་ནས་
སྤྱད་ངོ་།

གང་གིས་སྤྱད་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེས་སྤྱད་ངོ་། །ཅི་
ཞིག་མཛད་ནས་སྤྱད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ཀུན་
ལྟ་བུའི་བྱང་རྩ་ཀྱི་སེམས་འབྱུང་གནས་སུ་བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་དོན་རྗེ་འོད་དཔག་མེད་ནི།

བྱང་བའི་དོན། འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་རྒྱན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་འབྱུང་གནས་སུ་བྱས་པ་ལས་
བྱང་བའི་དོན་རྗེ་འོད་དཔག་མེད་ནི། དེས་པའི་དོན། དེ་འདྲ་བའི་བྱང་དེས་གཉིས་པོ་དེ་བཤད་སྟེ་
པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་བྱུང་ངོ་། །དགོས་པ་
གང་གི་ཕྱིར་དུ་བྱུང་ན། འདོད་ཆགས་ནམ་པར་དག་པ་འོད་དཔག་མེད་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པ་དང་། མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་
བྱུང་ངོ་།།

གང་བྱུང་ན། སྟོང་པོའི་སྟོང་པོའམ་ཡང་སྟོང་ལྷ་རོ་ཡིག་འདི་བྱུང་། གང་ལས་བྱུང་ན། སྟོ་
དང་གསུང་དང་ཐུགས་གསུམ་ངོ་བོ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་གྱི་ཐུགས་
ཁ་ལས་བྱུང་། གང་གི་ནམ་པར་བྱུང་ན། ཞལ་བྲག་གི་ནམ་པར་བྱུང་། དེ་གང་ན། ལྷ་རོ་ཡིག་
ལྷ་ནི་མ་ལུས་པ། རོ་ནི་འཁོར་བ། ཡིག་ནི་འདས་པ་སྟེ་འཁོར་བ་མ་ལུས་པ་ལས་འདས་པའི་དོན་
རྗེ་འོད་དཔག་མེད་ནི། བྱང་བའི་དོན། ལྷ་ནི་མ་ལུས་པ། རོ་ནི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ། ཡིག་ནི་
འདས་པ་སྟེ། སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་མ་ལུས་པ་ལས་འདས་པའི་འོད་གསལ་ལ་གནས་པར་
མཇད་པའི་དོན་རྗེ་འོད་དཔག་མེད་ནི། དེས་པའི་དོན། དེ་ནས་ལྷ་རོ་ཡིག་འདི་བྱུང་མ་ཐག་ཏུ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོང་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གྱི་རིག་པའི་
སྟེས་བུ་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད། འཛིག་རྟེན་དབང་བྲག་གི་རིག་པའི་བདག་པོའམ་གཙོ་བོ་
འོད་དཔག་མེད་གྱི་ལྷ་སྟོ་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་གཅིག་ཏུ་སྦྲུང་བའི་ཐབས་ཀྱིས། ཅ་ཞལ་དམར་པོ།
གཡས་ཞལ་ནག་པོ། གཡོན་ཞལ་དཀར་པོའི་ཚུལ་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོ་
དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ཏུ་སྟེ། རུབ་ཕྱོགས་སུ་དེ་ལ་ཞལ་གཟིགས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་སོ།།

ཕྱང་ངོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས་ནས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཕྱང་ན། འོད་དཔག་མེད་
ཕྱང་པའི་རྗེས་དེ་ནས་ཕྱང་ངོ་། །གང་གིས་ཕྱང་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཙམ་ལྟན་འདས་དོ་རྗེ་
འཁང་ཆེན་པོ་དེས་ཕྱང་ངོ་། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ཕྱང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གྲུབ་པ་གདོན་མི་ཟ་བའི་མཆོག་ནི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེས་བྱ་སྐྱབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་ནས་
གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལས་མི་འདའ་བས་ན་དམ་ཆེག་
དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ནི། བྲང་བའི་དོན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲུབ་པ་གདོན་མི་ཟ་
བའི་མཆོག་དམ་ཆེག་འབྱུང་བ་ནི། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡིན་ལ། དེས་མཆོན་མ་མེད་པའི་འབྲས་
བྱ་སྟེར་བར་བྱེད་པས་ན། མཆོག་གི་ངེས་པའི་དོན། དེ་འདྲ་བའི་བྲང་ངེས་གཉིས་པོ་དེ་རང་རང་
གི་མི་མཐུན་སྟུགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པས་ན། དོ་རྗེ། དེ་བཤད་སྟུམ་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་ཕྱང་ངོ་།།

དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ཕྱང་ན། དམ་ཆེག་དོ་རྗེའི་བསྐྱེད་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
སྒྲག་དོག་གི་སྟོན་ནས་དམ་ཆེག་ཉམས་པ་རྣམས་འགགས་པས་ཉེ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་བྲང་བའི་
དོན། དམ་ཆེག་ནི་ཁམས་སྤྱོད་པ་རྒྱུད་གི་ནལ་འཕྲོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱུ་ལྟ་བུའི་བྲང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་འགྲུགས་པ་སྟེ་དོ་རྗེ་ཉོན་པའི་ཅེ་བར་དུ་པབ་པ་འཕོ་མེད་དུ་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟན་
སྟེས་ཀྱི་བདེ་བ་སྟེས། བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་དམ་
ཆེག་ཉམས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་ངེས་པའི་དོན། སྒྲག་དོག་རྣམ་པར་དག་པ་དོན་ཡོད་གྲུབ་
པའི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲག་དོག་ལ་སོགས་པ་ཕྱངས་པ་དང་།
མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཕྱང་ངོ་།།

གང་ཕྱང་ན། སྟོང་པོའི་སྟོང་པོ་འཇལ་པ་སྟོང་བརྒྱ་རྩེ་ལ་འདི་ཕྱང་ངོ་། །གང་ལས་ཕྱང་ན། སྟོ་

དང་གསུང་དང་ཐུགས་གསུམ་ངོ་བོ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་
 ཁ་ནས་སྤང་། གང་གི་རྣམ་པར་སྤང་ན། ཞལ་ཕྱག་གི་རྣམ་པར་སྤང་། དེ་གང་ན་པ་རྣམས་སྤྲོད་པ་
 བྱེད་པའི་རལ་གྱི་ཕྱག་མཆན་དུ་འཛིན་པས་ན་ཤེས་རབ་འཛིན་བྱང་བའི་དོན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་ལྟ་བུའི་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཁམས་སྤང་བ་སྤང་བྱེད་ཀྱི་རྣམས་ཀྱིས་འཕོ་མེད་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་
 པས་ན་ཤེས་རབ་འཛིན་ངེས་པའི་དོན། དེ་ནས་ཤེས་རབ་འཛིན་པ་འདི་སྤང་མ་ཐག་ཏུ་བཙུག་
 ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་རིག་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་
 རྩེ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད། ཐུབ་པ་གཏོན་མི་བྱ་བའི་ལྷ་སྤྱོད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་
 བའི་ཐབས་ཀྱིས། ཅ་ཞལ་ལྷང་ཁྲ། གཡས་ཞལ་ནག་པོ། གཡོན་ཞལ་དཀར་པོའི་ཆུལ་དུ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩེ་རྩེ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་བྱང་
 རྩེ་གས་སུ་བཞུགས་སོ།།

གཉིས་²¹⁷པ་(དོན་བསྐྱབ་)ལ་གཉིས། བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ་དང་། རེས་དོན་དུ་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་(བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། ཞེ་སྤང་གཏི་ཐུག་འདོད་ཆགས་དང་། །ཞེས་པ་ནས། འདོད་
 དང་ཐར་པ་རབ་སྤྱབ་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་བྱང་། ད་ནི། ཞེ་སྤང་རྣམ་པར་དག་པ་
 མི་བསྐྱོད་པ་དང་། གཏི་ཐུག་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་སྤང་། འདོད་ཆགས་རྣམ་པར་དག་པ་འོད་
 དཔག་མེད། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས། དམ་ཆོག་དོན་ཡོད་བྱུང་པ་སྟེ།
 རིགས་ལྷར་གཏོགས་པས་ཏེ་བསྐྱེད་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་ནས་སྒོམ་པ་པོ་བསྐྱེད་
 རིམ་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ། མངོན་པར་འདོད་པའི་མངོན་མཐོ་དང་ཐར་པ་མི་གནས་
 པའི་ཐུང་འདས་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི། བྱང་བའི་དོན།

གཉིས་པ་²²⁵ (ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། ཞེ་སྤང་མི་བསྐྱོད་པ་གཉི་ཟུག་ནས་སྤང་། འདོད་ཆགས་
འོད་དཔག་མེད། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས། དམ་ཆོག་དོན་ཡོད་བྱུང་པ་སྟེ།
རིགས་ལྔ་གཏོགས་པ་སྟེ་རིགས་ལྔའི་སྤྲུལ་བསྟན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་ལྔན་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་
སྤྱབ་པ་པོས། རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལྔ་ལ་རིམ་ལྔར་འདོད་དུ་ལོངས་སྐྱོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟན་
སྟེས་གྱི་བདེ་བ་སྟེས། བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཆེ་གཅིག་
ལ། འཕལ་གྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་དང་ཕྱགས་སུ་ཐར་པ་མི་གནས་པའི་ཕྱང་འདས་རབ་
ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི། ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས། ཕྱང་པོ་འདི་དག་
སངས་རྒྱུས་ཏེ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྒྱུན་དུ་འབྱུང་། །གཉིས་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་སྐྱོར་བས། །དེ་
ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་²¹⁷ (ཡུམ་བཞེ་སྤྲུལ་པ་)ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ།²³⁰

དང་པོ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ནི། དེ་ནས་ཡང་བཅོམ་ལྔན་འདས། ཞེས་པ་ནས། བྱང་སྤྱོགས་གྱི་
གྲར་བཞུགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། དེ་ཡང་ཕྱང་ངོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། དུས་
ནས་གྱི་ཆེ་བྱུང་ན། རིགས་ལྔ་བྱུང་བའི་རྗེས་དེ་ནས་སྤྲུལ་པའི་རིགས་ལྔའི་ཡུམ་བཞེ་པོ་དེ་བྱུང་
ངོ། །གང་གིས་བྱུང་ན། རྒྱུད་གྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྔན་འདས་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེས་བྱུང་ངོ། །ཅི་
ཞིག་མཛད་ནས་བྱུང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྫོ་རྗེ་འཛིན་མི་བསྐྱོད་པ་ཐམས་
ཅད། ལྔན་སྟེས་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་དམ་ཆོག་སྤྲུལ་པ་ཀྱི་འདི། བཤད་
སྟེས་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་བཞུགས་ནས་བྱུང་ངོ། །གང་
བྱུང་ན། རྫོ་རྗེ་འཛིན་མི་བསྐྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྔན་སྟེས་གྱིས་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་
བཅུན་མོའི་མཆོག་སྤྲུལ་པ་ཀྱི་འདི་བྱུང་ངོ། །གང་ལས་བྱུང་ན། སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གསུམ་

ངོ་པོ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲུགས་ཁ་ནས་སྤྱང་ངོ་། །གང་གི་རྣམ་
པར་སྤྱང་ན། ཞལ་སྤྲུག་གི་རྣམ་པར་སྤྱང་ངོ་། །དེ་གང་ན་དེ་ཤར་རྟེ། དེ་ཤར་ཞེ་སྤང་། ར་ཉི་དགའ་
མ་ཞེ་སྤང་རྣམ་པར་དག་པ་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་དགའ་བས་ན་ཞེ་སྤང་དགའ་མ་བྱང་བའི་དོན། ཞེ་
སྤང་རྣམ་པར་དག་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་དགའ་བས་ན་ཞེ་སྤང་དགའ་མ་ངེས་པའི་དོན། དེ་
ནས་ཞེ་སྤང་དགའ་མ་འདི་སྤྱང་མ་ཐག་ཏུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྐྱོད་དང་གསུང་དང་སྤྲུགས་ཀྱི་རིག་པའི་སྤྱེས་བུ་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད། བྱད་མེད་སྣ་མ་
གྱི་འེ་གཟུགས་འཛིན་པར་གྱུར་ཏེ་བདེན་བཤེས་ཀྱི་གྲར་བཞུགས་སོ། །

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། རིགས་ལྷ་ལ་ཡུམ་བཞེ་ལས་མེད་པས་རིགས་གཅིག་གི་ཡུམ་ཆད་
པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་སྐྱོན་མེད་དེ། སྣ་མ་གྱི་དོན་རྗེ་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་
གཉིས་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། སྐབས་གཞན་ཏུ་སྐྱོན་མ་སྐྱོན་ལ་བཤད་པ་དང་།
སྐབས་འདིར་སྣ་མ་གྱི་སྐྱོན་ལ་བཤད་པ་གཉིས་མི་མཐུན་པས་འགལ་ལོ་སྣང་ན། དེ་སྐྱོན་མེད་
དེ། འདིར་སྣ་མ་གྱི་སྐྱོན་ལ་བཤད་པ་ནི། མི་བསྐྱོད་པའི་ཡུམ་ཡིན་པས་རིགས་ལྷའི་དང་པོར་མི་
བསྐྱོད་པ་བཤད་པ་དང་སྐྱོད་བཟུན་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱང་ངོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་
གཞིར་བྱངས། དུས་ནས་ཀྱི་ཆེ་སྤྱང་ན། སྣ་མ་གྱི་སྤྱང་བའི་རྗེས་དེ་ནས་སྤྱང་ངོ་། །གང་གིས་སྤྱང་
ན། རྒྱད་ཀྱི་སྐྱོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་སྤྱང་ངོ་། །

ཅེ་ཞིག་མཛད་ནས་སྤྱང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་སྤང་ཐམས་ཅད། ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་བདེ་
བ་ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་རྗེ་སྤྱན་མ་འདི། བཤད་སྣང་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་
གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་ནས་སྤྱང་། གང་སྤྱང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བཅུན་མོའི་མཆོག་སྤྱན་མ་འདི་སྤྱང་།

ངོ། །གང་ལས་སྤྱང་ན། སྤྱང་གསུང་དང་ཐུགས་གསུམ་ངོ་བོ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་དོན་མེ་
འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཁ་ནས་སྤྱང་ངོ། །གང་གི་རྣམ་པར་སྤྱང་ན། ཞལ་ཕྱག་གི་རྣམ་པར་
སྤྱང་ངོ། །དེ་གང་ན་མོ་ཏ་ར་ཏི། མོ་ཏ་གཏི་ཐུག་ར་ཏི་དགའ་མ། གཏི་ཐུག་རྣམ་པར་དག་པ་
རྣམ་སྤང་ལ་དགའ་བས་ན་གཏི་ཐུག་དགའ་མ་བྱང་བའི་དོན། གཏི་ཐུག་རྣམ་པར་དག་པ་དོན་གྱི་
འོད་གསལ་ལ་ལ་དགའ་བས་ན་གཏི་ཐུག་དགའ་མ་ངེས་པའི་དོན། དེ་ནས་གཏི་ཐུག་དགའ་མ་འདི་
སྤྱང་མ་ཐག་ཏུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། སྤྱང་གསུང་དང་
ཐུགས་ཀྱི་རིག་པའི་སྤྱིས་བྱ་དོན་མེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད། བྱང་མེད་སྤྱན་མའི་གཟུགས་འཛིན་པར་
གྱུར་ཏེ་མེ་མཆོམས་ཀྱི་གྱུར་བཞུགས་སོ། །སྤྱང་ངོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱས། དུས་ནམ་
གྱི་ཆེ་སྤྱང་ན། སྤྱན་མ་བྱང་བའི་རྗེས་དེ་ནས་སྤྱང་ངོ། །

གང་གིས་སྤྱང་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དོན་མེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེས་སྤྱང་ངོ། །ཅི་
ཞེག་མཛད་ནས་སྤྱང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདོད་ཆགས་རྣམ་པར་དག་པ་འཛིན་པ་འོད་
དཔག་མེད་ཐམས་ཅད། ལྡན་སྤྱིས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སྟེ་མཉེས་པར་བྱེད་
པའི་དོན་མེ་གོས་དཀར་མོ་འདི། བཤད་སྟུང་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་སྤྱང་ངོ། །གང་སྤྱང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདོད་ཆགས་རྣམ་པར་
དག་པ་འཛིན་པའི་འོད་དཔག་མེད་ཐམས་ཅད་ལ། ལྡན་སྤྱིས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་
པའི་བཅུན་མའི་མཆོག་གོས་དཀར་མོ་འདི་སྤྱང་ངོ། །

གང་ལས་སྤྱང་ན། སྤྱང་གསུང་དང་ཐུགས་གསུམ་ངོ་བོ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་དོན་མེ་
འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཁ་ནས་སྤྱང་ངོ། །གང་གི་རྣམ་པར་སྤྱང་ན། ཞལ་ཕྱག་གི་རྣམ་པར་
སྤྱང་ངོ། །དེ་གང་ན་རྩ་ག་ར་ཏི། རྩ་ག་ཞི་ཆགས་པ། ར་ཏི་དགའ་མ། འདོད་ཆགས་རྣམ་པར་

དག་པ་འོད་དཔག་མེད་ལ་དགའ་བས་ན་འདོད་ཆགས་དགའ་མ་བྱང་བའི་དོན། འདོད་ཆགས་
 རྣམ་པར་དག་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་དགའ་བས་ན་འདོད་ཆགས་དགའ་མ་ངེས་པའི་དོན། དེ་
 རས་འདོད་ཆགས་དགའ་མ་འདི་ལྷུང་མ་ཐག་ཏུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི། སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་རྩོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད། ལུང་མེད་
 གོས་དཀར་མོའི་གཟུགས་འཛིན་པར་གྱུར་ཏེ་རྒྱུང་མཆོམས་ཀྱི་གྲར་བཞུགས་སོ། །ལྷུང་ངོ་ཞེས་
 པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ལྷུང་ན། གོས་དཀར་མོ་ལྷུང་བའི་རྩེས་དེ་ནས་ལྷུང་།
 གང་གིས་ལྷུང་ན། ལྷུང་གི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྩོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེས་ལྷུང་ངོ་།

ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ལྷུང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་
 ཏེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་སྐྱེ་ཅིག་གིས་གཡོ་ཞིང་འཛིགས་པས་སྐྱ་བ་ནི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་
 སྐྱ་བ་ཡི་གའི་དོན། སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཏེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ཡང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་དང་
 གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་བརྒྱན་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱ་བ་ནི། སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་སྐྱ་བ་སྐྱེའི་
 དོན། སྐྱེ་སྒྲུང་བ། གསུང་མཆེད་བ། ཐུགས་ཉིར་ཐོབ་བཞིན་པའི་རྒྱུང་དང་བཅས་པ་དང་དངོས་
 པོ་མེད་པ་དཔེའི་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་ནས་འགོ་བས་སྐྱ་བ་ནི། སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་སྐྱ་བ་
 སྐྱས་པའི་དོན།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟེ་སྐྱེ་ལུས་པའི་ལྷུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་དང་། སྐྱེ་དང་
 གསུང་དང་ཐུགས་ཏེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་པོ་རྣམས་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་འོད་གསལ་དུ་
 ཡང་ཡང་བརྒྱག་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་
 དག་ནས་འགོ་བའི་སྐྱ་བ་ནི། སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་སྐྱ་བ་མཐར་ཐུག་པའི་དོན། ཚུལ་བཞི་པོ་

དེ་རང་རང་གི་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པས་ན་དོ་རྗེ། དེ་ལྟ་བུ་དེ་བཞག་སྣམ་པའི་དགོངས་
 བ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྣོན་པས་པར་ཞུགས་ནས་སྤྱང་ངོ་། །གང་སྤྱང་ན། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་རལ་གྱི་ཕྱག་མཆན་དུ་
 འཛིན་པའི་དོན་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ལ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བཙུན་མོའི་མཆོག་
 སློལ་མ་འདི་སྤྱང་ངོ་། །གང་ལས་སྤྱང་ན། སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྤྱོད་གས་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་
 ཅན་ཀྱི་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཁ་ལས་སྤྱང་ངོ་། །གང་གི་རྣམ་པར་སྤྱང་ན། ཞལ་ཕྱག་
 གི་རྣམ་པར་སྤྱང་ངོ་།།

དེ་གང་ན། བཟླ་ར་ཉི། བཟླ་མི་དོ་རྗེ། ར་ཉི་དགའ་ལ། སྣོན་གས་དོ་རྗེ་ཕྱག་མཆན་དུ་འཛིན་
 པའི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ལ་དགའ་བས་ན་དོ་རྗེ་དགའ་མ་བྱང་བའི་དོན། དོ་རྗེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་
 དགའ་བས་ན་དོ་རྗེ་དགའ་མ་ངས་པའི་དོན། དེ་ནས་དོ་རྗེ་དགའ་མ་འདི་སྤྱང་མ་ཐག་ཏུ་བཅོམ་
 ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྤྱོད་གས་ཀྱི་རིག་པའི་སྐྱེས་བྱ་
 དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་བྱེད་མེད་སློལ་མའི་གསུགས་འཛིན་པར་གྱུར་ཉི་དབང་ལྷན་སྤྱོད་གས་ཀྱི་
 གྲར་བཞུགས་སོ།།

གཉིས་པ་²²⁶ (དོན་བསྐྱུ་བ་)ནི། དུམ་བཞི་པོ་འདི་ནི་རིགས་ལྷའི་བཙུན་མོ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
 ཡིན་ཉི། དུམ་བཞི་པོ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ལྷ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་
 བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལས་མི་འདའ་བས་ན་དམ་ཆོག་ ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་བཙུན་མོ་དང་། རེས་
 སུ་སྤྱོད་པའི་བཙུན་མོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་བཙུན་མོ་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་²¹⁷ (ཁོ་པོ་བཞི་སྐྱུ་པ་)ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཞག་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ།²³⁵

དང་པོ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ནི། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོར་
བཞུགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་། ཉོན་ནི། བྱང་ངོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། དུས་
ནས་ཀྱི་ཆེ་ལྷན་ན། ལུས་བཞི་བྱང་བའི་རྗེས་དེ་ནས་བྱང་ངོ་། །གང་གིས་བྱང་ན། བྱང་གི་སྟོན་
པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེས་བྱང་ངོ་། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་བྱང་ན། འཁོར་ལོ་
ཕྱག་མཆན་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་རིགས་བདག་ཏུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་གཤམ་རྗེ་
གཤམ་འདི། བཤད་སྟུང་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
ནས་བྱང་ངོ་། །གང་བྱང་ན། དེ་བཞིན་གཤམ་གསུམ་པ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དང་། དེའི་རིགས་ཀྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས་པ་སྟེ་བགེགས་བསྒྲོག་པར་བྱེད་པའི་ཁོ་བོ་
ཆེན་པོ་གཤམ་རྗེ་གཤམ་འདི་བྱང་ངོ་། །

གང་ལས་བྱང་ན། སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གསུམ་ངོ་བོ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་རྗེ་རྗེ་
འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཁ་ནས་བྱང་ངོ་། །གང་གི་རྣམ་པར་བྱང་ན། ཞལ་ཕྱག་གི་རྣམ་པར་
བྱང་ངོ་། །དེ་གང་ན། ཡ་སྟན་ཉལྱིཉ། ཡ་མ་གཤམ་རྗེ། མཉུ་མཐར། གྱིཉ་བྱེད་པའམ་མཛད་པ།
ཁོ་བོ་ཆེན་པོ་གཤམ་རྗེ་གཤམ་འདི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོན་ནས་གཤམ་རྗེ་ངན་སོང་དུ་འཁྲིད་པར་བྱེད་
པའི་ལས་སྒྲིབ་རྣམས་མཐར་བུད་པར་མཛད་པས་ན། གཤམ་རྗེ་མཐར་བྱེད་བྲང་བའི་དོན། གཤམ་
རྗེ་ནི་སྒྲོངས་པ་མ་རིག་པ་དེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་མཐར་བུད་པར་མཛད་པས་ན་གཤམ་རྗེ་
མཐར་བྱེད་ངེས་པའི་དོན།

དེ་ནས་གཤམ་རྗེ་མཐར་བྱེད་འདི་བྱང་མ་ཐག་ཏུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤམ་གསུམ་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི། སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་རིག་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད། འཆི་
བ་འོད་གསལ་ལས་བྱང་བ་རྗེ་སྟེ་བ་བཞིན་དུ། སྤང་ཡང་འཆི་བ་འོད་གསལ་དུ་གཤམ་གསུམ་པས་

ཏེ་འགྲོ་བའི་བགེགས་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་བསྐྱངས་པ་སྟེ་སྐྱག་པར་བྱེད་པའི་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་
གཤེན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོར་བཞུགས་སོ། །ཕྱང་ངོ་ཞེས་པ་བཤད་བའི་
གཞིར་བྱས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཕྱང་ན། གཤེན་རྗེ་གཤེད་ཕྱང་བའི་རྗེས་དེ་ནས་ཕྱང་ངོ་། །གང་
གིས་ཕྱང་ན། རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཙུག་ལྡན་འདས་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེས་ཕྱང་ངོ་། །ཅི་ཞིག་
མཛད་ནས་ཕྱང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདོན་པར་བྱང་ཚུབ་པ་རིན་ཆེན་འབྱུང་
གནས་རིགས་བདག་ཏུ་བཞུགས་པའི་དོ་རྗེ་ཁྲོ་བོ་གཞན་གྱིས་མི་སྤྱབ་པ་ནི། བྱང་བའི་དོན། མདོན་
པར་བྱང་ཚུབ་པ་ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡིན་ལ་དེ་འབྱུང་གནས་སུ་བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་དོ་རྗེ་ཁྲོ་བོ་
གཞན་གྱིས་མི་སྤྱབ་པ་ནི། དེས་པའི་དོན། དེ་འབྱུང་བའི་བྱང་དེས་གཉིས་པོ་དེ་བཤད་སྟུང་བའི་
དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ལ་སྟོམས་པར་བཞུགས་ནས་ཕྱང་ངོ་། །

གང་ཕྱང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་དང་དེའི་རིགས་ཀྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་སྐྱབ་ཐམས་ཅད་ལ། བྱིན་གྱིས་བསྐྱོབས་པ་སྟེ་བགེགས་བསྐྱོག་པར་བྱེད་པའི་ཁྲོ་བོ་
ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད་འདི་ཕྱང་ངོ་། །གང་ལས་ཕྱང་ན། སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྗེ་
གསུམ་ངོ་བོ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ཁ་ལས་ཕྱང་ངོ་། །གང་གི་
རྣམ་པར་ཕྱང་ན། ཞལ་བྱག་གི་རྣམ་པར་ཕྱང་ངོ་། །དེ་གང་ན། བརྟན་གྱིད། བརྟན་ཤེས་རབ།
ཨུ་མཐར། གྱིད་བྱེད་པ། ཆོས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་མཐར་བཟང་
པར་མཛད་པས་ན་ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད་བྱང་བའི་དོན།

ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་མཐར་བཟང་པར་
མཛད་པས་ན་ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད་དེས་པའི་དོན། དེ་ནས་ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད་འདི་ཕྱང་མ་
ཐག་ཏུ། བཙུག་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་

རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་དོན་རྒྱུ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད། དོན་རྒྱུ་དམ་ཆོག་ལ་ཟེའི་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་
བསྐྱེདས་པ་སྟེ་སྐྱུ་ག་པར་བྱེད་པའི་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་ལེས་རབ་མཐར་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ། ལྷ་ཕྱོགས་ཀྱི་
སྒྲོར་བཞུགས་སོ། །ཕྱུང་ངོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཕྱུང་ན། ལེས་
རབ་མཐར་བྱེད་ཕྱུང་བའི་རྗེས་དེ་ནས་ཕྱུང་ངོ་། །གང་གིས་ཕྱུང་ན། བཙུག་ལྷན་འདས་དོན་རྒྱུ་
འཆང་ཆེན་པོ་དེས་ཕྱུང་ངོ་། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ཕྱུང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་ནི་འོད་དཔག་མེད་ཡིན་ལ། དེ་འབྱུང་གནས་སུ་བྱས་པ་ལས་ཕྱུང་བའི་དོན་རྒྱུ་
མགིན་ནི་བྱང་བའི་དོན། ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡིན་ལ། དེ་འབྱུང་གནས་སུ་
བྱས་པ་ལས་ཕྱུང་བའི་དོན་རྒྱུ་མགིན་ནི་ངེས་པའི་དོན། དེ་འབྱུང་བའི་བྱང་ངེས་གཉིས་པོ་དེ་བཤད་
སྟུང་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་ཕྱུང་ངོ་། །

གང་ཕྱུང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདོད་ཆགས་རྣམས་པར་དག་པ་འཆང་བ་འོད་དཔག་
མེད་དང་། དེའི་རིགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱབ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱོབས་པ་སྟེ་བགེགས་
བསྐྱོག་པར་བྱེད་པའི་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་ཉ་མགིན་དེ་ཕྱུང་ངོ་། །གང་ལས་ཕྱུང་ན། སྐྱུ་དང་གསུང་དང་
བྱགས་གསུམ་ངོ་བོ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱུ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་བྱགས་ཁ་ལས་ཕྱུང་
ངོ་། །གང་གི་རྣམས་པར་ཕྱུང་ན། ཞལ་བྱག་གི་རྣམས་པར་ཕྱུང་ངོ་། །

དེ་གང་ན། བརྒྱ་ཉིད། བརྒྱ་ལ་བསྐྱུར་དུ་མེད། ཨུ་མཐར། གིད་བྱེད་པ། བརྒྱ་ཚུ་ཡི་སྐྱོན་
གྱིས་མ་གོས་པ་བཞིན་དུ། ཉ་མགིན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྐྱབ་པ་པོ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་
ཉེས་པས་མ་གོས་ཤིང་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་རྣམས་མཐར་ཟད་པར་མཛད་པས་ན་བརྒྱ་
མཐར་བྱེད་བྱང་བའི་དོན། བྱག་ཀྱི་ལྷེ་ལྷེ་ནང་དུ་ཡབ་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་བཅུག་པ་ལ་བཞེན་ནས་
བདེ་བ་སྐྱེས། བདེ་བས་སྟོང་བ་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ལེས་དེས་ཆགས་སོགས་

ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་མཐར་ཐད་པར་མཛད་པས་ན་བསྐྱེལ་མཐར་བྱེད་ངེས་པའི་དོན། དེ་ནས་
བསྐྱེལ་མཐར་བྱེད་འདི་ཕྱང་མ་ཐག་ཏུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་
དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་རིག་པའི་སྐྱེས་བྱ་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་དོན་རྗེའི་རིགས་ཏྲ་མགིན་གྱི་ཚུལ་དུ་བྱུང་བ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོར་བཞུགས་སོ། །
ཕྱང་ངོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཕྱང་ན། ཏྲ་མགིན་ཕྱང་བའི་རྗེས་དེ་
ནས་ཕྱང་ངོ་། །གང་གིས་ཕྱང་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེས་
ཕྱང་ངོ་། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ཕྱང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་
ཐུགས་དོན་རྗེ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་རིགས་བདག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཁྲོ་བོ་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བ་ནི་བྱང་
བའི་དོན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་རྗེ་རྣམ་པར་དག་པ་
དོན་གྱི་འོད་གསལ་འབྱུང་གནས་སུ་བྱས་པ་ལས་ཕྱང་བའི་ཁྲོ་བོ་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བ་ནི་ངེས་པའི་
དོན། དེ་འབྲུ་བའི་བྱང་ངེས་གཉིས་པོ་དེ་བཤད་སྐྱུལ་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
ལ་སྒྲུལ་པར་ཞུགས་ནས་ཕྱང་ངོ་། །

གང་ཕྱང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་རྗེའི་རང་
བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་དང་། དེའི་རིགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱིབ་ལ་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱོབས་པ་སྟེ་བགེགས་བསྐྱོབ་པར་བྱེད་པའི་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བ་འདི་ཕྱང་ངོ་། །གང་
ལས་ཕྱང་ན། སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གསུལ་ངོ་བོ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་
པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཁ་ལས་ཕྱང་ངོ་། །གང་གི་རྣམ་པར་ཕྱང་ན། ཞལ་ཕྱག་གི་རྣམ་པར་ཕྱང་ངོ་། །

དེ་གང་ན། བི་རྩུན་ཏཱིད། བི་རྩུན་བགེགས། ཡུལ་མཐར། གྱིད་བྱེད་པ། བདུད་ཅི་འབྲིལ་
པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བགེགས་རྣམས་མཐར་ཐད་པར་མཛད་པས་ན་བགེགས་མཐར་

བྱེད་དང་བའི་དོན། བགེགས་ནི་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བཞི་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ནད་ནམས་
 རྒྱུ་གི་ནལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀུན་ད་ལྟ་བུའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ནམ་པར་བཞུས་ནས་
 མཐར་ཐད་པར་མཛད་པས་ན། བགེགས་མཐར་བྱེད་དེས་པའི་དོན། དེ་ནས་བགེགས་མཐར་
 བྱེད་འདི་ལྷུང་མ་ཐག་ཏུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་
 དང་ཐུགས་ཀྱི་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་རང་བཞིན་དུ་བྱུང་པའི་དོན་ཡོད་བྱུང་པའི་རིགས་ཅན་ཁྲོ་བོ་
 ཆེན་པོ་བདུན་ཅི་འབྲིལ་བའི་ཚུལ་དུ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོར་བཞུགས་སོ།།

²³⁰གཉིས་པ་(དོན་བསྟུན་པ་)ནི། ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་འདི་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ལྟ་བུ་
 ཐམས་ཅད་མཉེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྲོ་བོ་བཞི་པོ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་སྐྱེ་དོ་རྩེ་ནམ་སྤང་དང་རིན་འབྱུང་། གསུང་དོ་རྩེ་འོད་དཔག་མེད་དང་དོན་གྲུབ། ཐུགས་དོ་རྩེ་
 མི་བསྐྱེད་པ་དང་དོ་རྩེ་འཆང་དང་དེའི་རིགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱབ་ལ་བགེགས་བསྐྱོག་པ་
 ལས་མི་འདའ་བའི་སྒོ་ནས་སེམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིང་།

²¹⁷གཉིས་པ་(ལྟ་ལྟག་མ་ཁ་བསྐྱངས་པ་)ནི། སྤར་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་གསུམ་གྱི་སྟོང་དུ་དོ་རྩེ་མ་
 དཔུས་དང་ཕྱིའི་བྲ་བཞི་དང་སེམས་དཔའ་བརྒྱད་སྟོ་བཞིའི་གཡས་གཡོན་དང་། ཁྲོ་བོ་དུག་ཕྱིའི་
 ཟུར་བཞི་དང་སྟོང་འོག་ཏུ་བཀོད་ནས་ལྟ་སོ་གཉིས་ཆང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་
 གདན་དང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཆན་ཞལ་ཕྱག་གི་གངས་ལ་སོགས་པ་ནམས་མདོར་བྱས་རི་ལྟ་བུ་
 བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྟ་སོ་གཉིས་ཆང་བར་འགོད་པ་ཡིན་
 ནོ། །ལྷུང་བའི་སྐབས་འདིར་ལྟ་གངས་ཆང་བར་མི་སྟོན་བའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་སྟུང་ན། དེའི་ལན་
 ལ་འགོས་འབྱུང་ལས། ལྟའི་ནལ་འབྱོར་རི་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་དཀྱིལ་འཁོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

གཞན་དག་ཏུ་རྫོགས་པར་མ་གསུངས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་མེད་པར་འཇུག་པར་མ་གྱུར་ཅིག་
སྟུང་དཔོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་ལ། ཆག་འབྱུར་ཡང་དེ་དང་འབྲ་བ། དེའི་དོན་ལ་སྒྲ་མ་
ཁ་ཅིག་སློན་གསལ་ལས་གཞན་ཅ་རྒྱུད་དུ་རྫོགས་པར་མ་གསུངས་པར་སྤྲས་ཚུལ་དེ་ལ་གསུམ་
ཡོད་པ་ལས། སེམས་དབའ་བརྒྱུད་དང་རྩོམ་པ་ལྟ་བུར་གཞིར་གསུངས་པ་ནི་སྤྲས་གཞན་དུ་
སྤྲས་པ་དང་། ཁོ་བོ་བྱག་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པར་གསུངས་པ་ནི་རྫོགས་པ་གཞན་དུ་སྤྲས་པ་དང་།
བཤད་རྒྱུད་རྩོམ་པ་ལྟ་བུར་བར་སྤྲ་དཀྱིལ་ལ་ལྟ་སོ་གཉིས་ཆང་བར་འགོད་པར་གསུངས་པ་ནི་རྒྱུད་
གཞན་དུ་སྤྲས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་ཏུ་མ་སྤྲས་པར་ཐལ། དེ་དག་ཏུ་གསལ་བར་
བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཕྱིས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལས་གཞན་བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད་དུ་བདེ་མཆོག་གི་ལྟ་
གངས་ཆང་བར་མ་བསྟན་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་འདུས་པའི་ལྟ་གངས་ཆང་བར་མ་བསྟན་པ་ཡིན་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེ་མ་གྲུབ་སྟེ། བདེ་མཆོག་གི་ལེའུ་
གཉིས་པར་བདེ་མཆོག་གི་ལྟ་བྱག་ཏུ་ཅ་གཉིས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་མ་གྲུབ་སྟེ།
གསང་འདུས་ཀྱི་ཅ་རྒྱུད་ནི་སྤྲེང་གཞིར་ལྟ་ཉེར་གཉིས་དང་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པར་ཁོ་བོ་བཅུར་
བསྟན་པས་ཅ་རྒྱུད་དུ་ལྟ་སོ་གཉིས་ཆང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ལུགས་ལ་སྤྲ་མ་གཉིས་ནི་འབྱུར་མི་ལེགས་པས། བ་ཆབ་ཀྱི་འབྱུར་ལས་སློབ་
དཔོན་མེད་པར་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་སྟུང་ཏེ། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གཞན་དུ་ལྟ་འཇུག་འབྱུར་
དང་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་ཆང་བར་གསུངས་པ་ཁོ་ན་ལྟར་འདིར་ཡང་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་
འབྱུང་བ་ལེགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཞག་རིམ་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི། ཅ་རྒྱུད་
ལས་གཞན་བཤད་རྒྱུད་རྩོམ་པ་ལྟ་བུར་བར་སྤྲ་དཀྱིལ་ལ་ལྟ་སོ་གཉིས་ཆང་བར་བཀོད་པ་གསལ་

བར་གསུངས་པ་ལྟར། སྤང་བའི་སྐབས་འདྲིར་ཆང་བར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཅ་
བཤད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲུབ་ཤེས་པའི་སྒྲ་མ་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་དགོས་སོ་ཞེས་གོ་བར་བྱ་བའི་
ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟེན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བསྟེན་པ་དེ་ཡང་ལམ་འདི་
ལ་སྒྲ་མ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཅ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

²¹⁷
གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཤད་པ་)ནི། འདུས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ལྷ་སོ་
གཉིས་འགོད་པ་གང་ལས་ཤེས་ན། དེ་ལ་རྣམ་བཞག་རིམ་པ་ལས་ལྷང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་
སྒྲུབ་པར་བཤད་པའི་རིགས་པ་ནི། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ལས།
འདུས་པའི་ལྷ་གངས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲུབ་མི་རུས་པར་རྗེས་སུ་དབག་
པའི་ཆད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ལ་གཏན་ཆོག་སྟོན་མེད་འགོད་དགོས་པས་དེ་
ལྟར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། རི་ལྟར་སྒྲུབ་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ལྷ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དགོས་པ་འབྱུང་བ་
དེ་བཞིན་དུ། སྤང་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ཡང་། སྒྲུབ་དགྲིལ་འཁོར་དང་འབྲས་ལྟེ། ཞེས་པ་འདི་བྱང་།
སྤང་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ཡང་ཞེས་པས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེ་བསྟན། སྒྲུབ་དགྲིལ་འཁོར་
དང་འབྲས་ལྟེ་ཞེས་པས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་བསྟན། རི་ལྟར་སྒྲུབ་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ལྷ་སོ་གཉིས་
དགོད་པ་བྱང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པས་མཐུན་དཔེ་དེ་བསྟན། ཏགས་ནི་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་འདུས་པའི་སྤང་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ཆོས་ཅན། ལྷ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཆང་བར་
འགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདུས་པའི་བརྟེན་པའི་ལྷ་རྗེས་པར་འགོད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན། སྒྲུབ་དགྲིལ་བཞིན། ཏགས་གསར་དུ་སྒྲུབ་མི་དགོས་ཤིང་། མ་གྲུབ་པ་མེད་ལ། ཏགས་
མཐུན་དཔེ་ལ་མཐོང་བས་འགལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།

ཁྲབ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི་འདུས་པའི་བརྟེན་པའི་ལྷ་རྗེས་པར་འགོད་པའི་གཞི་ཡིན་ན། ལྷ་སོ་

གཉིས་འགོད་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། འདུས་པའི་བཞེན་པའི་ལྷ་རྫོགས་པར་འགོད་པའི་
 གཞིར་གྱུར་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ངེས་པར་ལྷ་སོ་གཉིས་འགོད་དགོས་པའི་བྱིར། འདུས་པའི་
 དགྲིལ་འཁོར་ལ་ལྷ་སོ་གཉིས་འགོད་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འདུས་པའི་སྐྱའི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་ལྷ་
 སོ་གཉིས་འགོད་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལུང་གིས་སྐྱབ་པ་ནི། བཤད་རྒྱུད་རྗེ་རྩེ་བོང་བ་ལས། སེམས་
 གིས་གཞན་ནི་མི་བསམ་པར། །སེམས་དབའ་ཆེན་པོས་མཉན་པར་གྱིས། །རྗེ་རྩེ་སྐྱབ་དཔོན་
 ལུས་འདི་ལ། །རྒྱལ་བའི་སྐྱ་ནི་རིམ་བཞིན་གནས། །ཞེས་པས་མདོར་བསྟན་ནས། རྒྱས་པར་
 འཆད་པ་ནི། དང་པོ་སྐྱ་ཡི་རྗེ་རྩེ་ནི། །གཟུགས་སྤང་ལ་ནི་ཡང་དག་བཞུགས། །རྩིས་སུ་ཆགས་
 པའི་རྗེ་རྩེ་ནི། ཆོར་བ་ཡི་ནི་སྤང་པོར་བཞུགས། །བཙམ་ལྷན་གསུང་གི་རྗེ་རྩེ་ནི། །འདུལ་ཤེས་གྱི་
 བེ་སྤང་པོར་བཞུགས། །མཆོད་པ་ཀུན་གྱི་རྗེ་རྩེ་ནི། །འདུ་བྱེད་གྱི་བེ་སྤང་པོར་བཞུགས། །བཙམ་
 ལྷན་ཐུགས་གྱི་རྗེ་རྩེ་ནི། །རྣམ་ཤེས་སྤང་པོར་ཡང་དག་བཞུགས། །ཡང་འདིའི་ཤ་སོགས་ས་
 ཁམས་ལ། །བཙམ་ལྷན་འདས་ཡུམ་སྐྱབ་བཞུགས་སོ། །ཁྲག་སོགས་རྩུ་ཡི་ཁམས་ལ་
 བེ། །བཙམ་ལྷན་འདས་ཡུམ་མ་མ་བཞུགས། །རྩོ་བ་ལ་སོགས་མེ་ཁམས་ལ། །བཙམ་ལྷན་
 འདས་ཡུམ་གོས་དཀར་བཞུགས། །བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་རྩྱང་ཁམས་ལ། །བཙམ་ལྷན་འདས་
 ཡུམ་སྐྱོལ་མ་བཞུགས། །དེའི་མིག་དབང་པོ་གཉིས་ལ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ས་སྣྱང་
 པོ། །དེ་ཡི་རྣ་བའི་དབང་གཉིས་ལ། །བདེ་གཤེགས་ཐུག་ན་རྗེ་རྩེ་པོ། །དེ་ཡི་སྐྱ་ཡི་དབང་པོ་
 ལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམ་སྣྱང་པོ། །དེ་ཡི་ལྷེ་དབང་ལ་བཞུགས་པ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་འཛིག་ཏེན་དབང་། །ཁམས་བཞིའི་རང་བཞིན་གོང་བུ་ནི། །ལུས་ཞེས་བྱ་བར་གདགས་པ་
 ལ། །སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་སེལ་བ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེར་བཞུགས་སོ། །དེ་ཡི་ཡིད་
 གྱི་དབང་པོ་ལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཇམ་དབྱངས་བཞུགས། །ལུས་གྱི་ཆོགས་ནི་ཐམས་

ཅད་ལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་། །ལུས་ཀྱི་ཙྰ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱམས་པ་ལོ། །ལག་པ་གཡས་པའི་རྩ་བར་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཤིན་རྗེ་གཤེད། །ལག་པ་གཡོན་པའི་རྩ་བར་ནི། །བདེ་གཤེགས་གཞན་གྱིས་མི་སྤྱབ་པ། །ཁ་ཡི་བསྐྱར་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྩ་མགིན་ལོ། །གསང་བའི་གནས་སུ་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བདུད་རྩི་འབྱིལ། །དབྱང་པ་གཡས་པར་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་གཡོ་བ། །དབྱང་པ་གཡོན་པར་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདོད་པའི་རྒྱལ། །ལུས་མོ་གཡས་ལ་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་དབྱུག་པ་སྟོ། །ལུས་མོ་གཡོན་པར་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོབས་པོ་ཆེ། །རང་གི་སྤྱི་བོར་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར། །འོག་གི་རྒྱུ་བར་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཞོན་མཛེས་ཏེ། །ཞེས་པས་བསྟན་ནས། །ལུས་ནི་འདི་ཉིད་ཀུན་ལ་འདིར། །ནས། །འདི་དག་མ་ལུས་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་བསྟུ་བ་ཡིན་ལོ། །

དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། །བཤད་རྒྱུ་དོན་རྗེ་འཕྲུང་བས་ལུས་ལ་ལྟ་སོ་གཉིས་ཆང་བར་འགོད་པར་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། །རྗེ་རྗེ་མ་ལྟ་འགོད་པར་གསལ་བར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། །སྟོན་མེད་དེ། །ལོངས་སྟོད་པ་པོ་དབང་པོ་ལྟ་བུ་ན། །ལོངས་སྟོད་བྱའི་ཡུལ་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དུ་ལོངས་སྟོད་པ་པོ་ཡབ་ལྟ་བུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་དེའི་ལོངས་སྟོད་བྱར་ཡུལ་ལྟ་བུ་ཤུགས་ལ་གོ་བ་ལ་དགོངས་པའམ། །རྗེ་རྗེ་ཕྲང་བར་ལྟ་ག་མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྟུ་བའི་སྐབས་སུ་རྗེ་རྗེ་མ་ལྟ་འོད་གསལ་དུ་སྟུང་བར་བཤད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ལུས་ལ་འགོད་པ་ན་ཡང་། །རྗེ་རྗེ་མ་ལྟ་འགོད་པར་གོ་བུས་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། །སྤྱབ་སྤྱབ་བཤད་རྒྱུ་དོན་རྗེ་ཕྲང་བར་རྟུལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྟ་སོ་

གཉིས་འགོད་པར་བསྟན་པ་དཔེར་མི་བྱེད་པ། སྐྱབ་དཀའ་བ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྷ་
སོ་གཉིས་འགོད་པ་དཔེར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྟུམ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕྱི་དཀྱིལ་
དང་ལུས་དཀྱིལ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྷ་སོ་གཉིས་ཆང་བར་འགོད་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པར་འདོད་
ནས་དེ་ལྟར་དུ་བསྟན་པའི་བྱིར།

134

གསུམ་པ་(བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྐྱབས་པ་)ནི། གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལེའུ་དང་
པོ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས་པའི་མན་ངག་དང་ལྡན་པ་ནི། དགོངས་པ་
འགེལ་ཚུལ་མཐའ་དྲུག་དང་ཚུལ་བཞིའི་ནང་ནས། གསང་བ་འདུས་པ། རྣལ་འབྱོར། མྱེང་གཞི།
ཟིལ་གཞོན་རྩོམ་མེ། འདུས་པ་གསང་བ། སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་སྟོན་པར་མི་སྟོ་
བ། རྩོམ་དམ་ཆོག་འབྱུང་བའི་ཆོག་ཡེ་ལེས་སྟོན་མ། སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་སྐྱ་བ་སྟེ་གཞུང་
དགུ་ཚུལ་བཞིས་བཤད། འཁོར་ཕྱན་ཆོགས། གཟུངས་དཀྱིལ། བསྐྱས་དཀྱིལ། མདོར་བསྟན།
དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་རྩོམ་མེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་མཉམ་པར་བྱེད་པའི་མཆོད་པ་སྟོས་
པ། དམ་ཆོག་འབྱུང་བ། རིན་པོ་ཆེ་འབྱུང་བ་རྩོམ་མེ། འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་རྒྱན་འབྱུང་བ་རྩོམ་
མེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲུབ་པ་གདོན་མི་ཟ་བའི་མཆོག་དམ་ཆོག་འགྲུགས་པའི་
རིགས། རིགས་ལྗེའི་དོན་བསྟུ། མདོར་བར་བྱང་ཆུབ་པ་རྩོམ་མེ། ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་འབྱུང་གནས་རྩོ་
མེ། མཚན་ལྡན་པ་བཅུ་གསུམ་སྟེ་གཞུང་ཉེར་བདུན་བྱང་པའི་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་བཤད། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེ་ཆོས་སྟེ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ཞེས་པ་དགོངས་པས་བཤད། ཆེ་
བརྩོད་དགོངས་མིན་གྱིས་བཤད།

གཞུང་ལྷག་མ་རྣམས་སྐྱ་རྩི་བཞིན་པས་བཤད་པར་ཐོན་པའི་ལམ་དེ་ལ་སྟོན་རུང་དང་པོ་ལ་
ཐུན་མོང་པས་རྒྱད་སྦྱངས། སྟོན་རུང་གཉིས་པ་དབང་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་ཅིང་། དབང་དུས་

སུ་ཁས་སྒངས་པའི་དམ་ཆེག་དང་སྒྲིམ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་ཚུལ། རྒྱུད་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པ་
བསྐྱེད་རིམ། རྒྱུད་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་རྫོགས་རིམ། དེ་གཉིས་ལ་བོགས་འབྲིན་པའི་ཐབས་སྦྱོད་པ་
གསུམ། གྲོལ་བ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་རྣམས་འཆད་ཚུལ་ཆོགས་བཤད་དང་སློབ་བཤད་གཉིས་
ཀའི་སློན་ཉན་པ་པོ་གང་ཟག་རྣམས་པ་ལྗེ་ལ་བཤད་པས། གང་ཟག་རྣམས་པ་ལྗེའི་རྒྱུད་ལ་འོད་
གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་པ་ཞིག་བྱུང་ན། ལེའུ་དང་པོ་མཐའ་དྲུག་
དང་ཚུལ་བཞིས་བཤད་པའི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ།

¹³⁴
གཉིས་པ་(ལེའུའི་མཆན)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་
ཀྱི་གསང་བའི་གནད་མ་ལུས་པ་བརྗོད་བྱར་འདུས་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བྲིན་གྱིས་སློབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ལེའུ་
ཡིན་ལ། དེ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་ཡི་གེའི་ཆོགས་ལའང་མིང་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །གཞན་ཡང་
ལེའུའི་སྐད་དོད་པའུ་ལྷ་གོས་ལ་འཇུག་པས། གོས་ཀྱི་ལེ་ཆེ་རེ་རེས་ཀྱང་། སྤང་བྱ་མཆུ་རིང་ལ་
སོགས་པའི་ཉེར་འཆེ་ལས་སློབ་པ་བཞིན་དུ། རྒྱུད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་བྱུང་བར་ཉམས་སུ་སྒངས་
པས་ཉོན་མོངས་པའི་ཉོན་མོངས་པ། ལས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ། སྐྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉེ་
བར་འཆེ་བ་ལས་སློབ་པར་བྱེད་པས་ན་ལེའུ་ཞེས་བྱའོ།

¹³⁴
གསུམ་པ་(ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བརྟན་པ་)ནི། སྟོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་
ཆེར་བཤད་པ་ལས། ལེའུ་དང་པོ་མཐའ་དྲུག་གིས་བཤད་པའོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་
འཐད་དེ། ལེའུ་དང་པོ་ལ་སྤྱི་རིམ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་
དེ། སྤྱིར་མཐའ་དྲུག་གིས་བཤད་པ་ཞེས་པ་ལ་མཐའ་དྲུག་ཆང་བར་མི་དགོས་ཀྱང་། ལེའུ་དང་པོ་
ལ་ནི་དེའི་སྟོན་མེད་དེ། སྤྱིར་བཞི་སྤྱོད་བཤད་ཀྱི་ཡི་གེ་རེ་རེའི་དོན་འདི་སྟོན་ལ་སྤྱི་རིམ་བཞིན་པ་

མ་ཡིན་པའི་བཤད་དོན་ཆང་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་མཐའ་དྲག་གིས་བཤད་པའི་ཞེས་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། ལེའུ་དང་པོ་ལ་ཚུལ་བཞིའི་
བཤད་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། ཚུལ་བཞིར་བཤད་པའི་བཤད་དོན་དེ་མཐའ་
དྲག་གིས་བཤད་པའི་ནང་དུ་འདུ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྤྲས་པ།
སྒོ་བཟང་ཐུགས་རྗེའི་ཆར་སྒྲིན་བསྐྱས་ནས་ནི། །གྲགས་པའི་སྤང་ཆར་བྲངས་པའི་ཡིད་མཆོར་
ནི། །ཡང་ཡང་བབས་པས་སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་འཕེལ། །གདམས་པའི་ཚུ་རྒྱན་ཕྱོགས་བཞིར་བབས་
པ་ལས། །བསྐྱབ་གསུམ་ལྟན་པའི་སྐལ་ལྟན་ཞིང་ས་ལ། །རྒྱད་དོན་ལོ་ཏྲག་སྒྲིན་པ་སྐལ་པ་
བཟང་། །ཞེས་པ་འདི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

༡༡། ཁྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་དབལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཅུ་རྒྱུད་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་
དགོངས་འབྲེལ་ཡིག་ས་བཞད་གཉིས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་
ལས་ཡིད་གཉིས་པ་བཞུགས་སོ།
ུཾ

གཉིས་པ་(དོན་དེ་ལྟག་ས་བཅུ་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་)བཞི། ལེའུ་གཉིས་པ་ནས་ལྷའི་
བར་གྱིས་བཤད་ཚུལ། དྲུག་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་གྱིས་བཤད་ཚུལ། བཅུ་པ་ནས་བཅུ་གསུམ་པའི་
བར་གྱིས་བཤད་ཚུལ། བཅུ་བཞི་པ་ནས་བཅུ་བདུན་པའི་བར་གྱིས་བཤད་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(ལེའུ་གཉིས་པ་ནས་ལྷའི་བར་གྱིས་བཤད་ཚུལ་)ལ་བཞི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ལེའུས་
བཤད་ཚུལ། རྩོམ་²⁶⁷པའི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ། སྤྲུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལེའུས་བཤད་
ཚུལ། ³¹³ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་པ་མཆོག་གིས་ལེའུས་བཤད་ཚུལ་ལོ།

༢ དང་པོ་(བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ་)ལ་ལྔ། ལེའུ་སྔ་ཕྱིའི་མཆོམས་སྦྱར་བ།
ལེའུའི་²⁴⁴གཞུང་བཤད་པ། ²⁶⁵བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་པ། ལེའུའི་²⁶⁵མཆོན་དོན་བཤད་
པ། ལེའུ་དེ་³⁶⁶བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(ལེའུ་སྔ་ཕྱིའི་མཆོམས་སྦྱར་བ་)ནི། ལེའུ་དང་པོར་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལྷས་ཐམས་ཅད་མདོར་
བསྟན་ནས། བསྐྱེད་རིམ་ལ་ལེའུ་དང་པོར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་སྒོམ་པ་དང་།
བསྟན་པའི་སྦྱོ་གསུང་སྤྲུགས་བྱིན་གྱིས་བཅུ་བས་པ་དང་། རྩོགས་རིམ་ལ་ལེའུ་དང་པོར་དངོས་
སུ་བསྟན་པའི་སེམས་དབེན་སྦྱོ་ལྷས་འོད་གསལ་བྱུང་འདུག་ནམས་གསལ་བར་རྒྱས་པར་
བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལེའུ་གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་

ལེའུ་འདི་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(ལེའུ་འདི་གཉིས་པ་ལ་)གསུམ། རྒྱལ་མཆོད་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་
པ། ²⁴⁵དེའི་ལན་བཤད་པ། ²⁶³དེ་ལ་ཆེ་བརྗོད་བྱ་བའི་ཚུལ་སོ།།

དང་པོ་(རྒྱལ་མཆོད་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་)ལ། དེ་ནས་བཙམ་ལྟ་འདས། ཞེས་པ་
ནས། བཙམ་ལྟ་སྟོང་པོ་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་པའི་བར་འདི་བྱང་། དེ་ཡང་འདི་སྐད་ཅེས་
གསོལ་ཏི་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། གང་ལ་གསོལ་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཙམ་ལྟ་
འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེད་དང་གསུང་དང་བྱགས་ཀྱི་བདག་པོ་རྗེ་རྗེ་འཆང་
ལ་གསོལ་ཏི། །གང་གིས་གསོལ་ན། འཁོར་ཀྱི་བཙམ་ལྟ་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་གསོལ་ཏི། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་གསོལ་ན། ཕྱི་ནང་གི་མཆོད་པ་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་འཆལ་
ནས། བཙམ་ལྟ་འདས་ཞེས་པོས་ནས་གསོལ་ཏི། །གང་ན། བྱུང་ཆོས་བཞི་དང་ལྟ་པའི་རིམ་
གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བཤད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་སོ།།

རིམ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་བྱུང་པར་བཞི་དང་ལྟ་ན། རོ་བོའི་བྱང་པར། ཟབ་
པའི་བྱང་པར། ལྷ་ན་མེད་པའི་བྱང་པར། བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱང་པར་བཞི་དང་ལྟ་པའི་བྱིར། རོ་
བོའི་བྱང་པར་དང་ལྟ་སྟེ། རྒྱུད་དང་གསུང་དང་བྱགས་རྗེ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་མཆོག་
ཡིན་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་
བསྐྱེད་རིམ་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་ཡོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། རྒྱ་བསྐྱེད་རིམ་
ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ། འབྲས་བུ་རྗོགས་རིམ་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་
ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟབ་པའི་བྱང་པར་དང་ལྟ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་ཀྱི་མན་

ངག་གིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་
གསང་ཞིང་སྤྲོས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲོ་ན་མེད་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་ཏེ། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་
གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་གསང་ཞིང་སྤྲོས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན། བསྐྱེད་
རྫོགས་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལམ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ལས་
གྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་ཏེ། རིམ་གཉིས་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་ཆེ་གཅིག་ལ་
སྤྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་སྟོང་པོ་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་²⁴⁴ (དེའི་ལན་བཤད་པ་ལ་)གསུམ། སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་མཆོམས་སྦྱར་བ། ²⁴⁶བྱང་ཆུབ་
གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་གདམས་ཞིང་གདམས་པ་སྦྱར་བསྐྱེད་པ། ²⁴⁹དོན་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
བྱུག་གིས་གསུངས་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་(སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་མཆོམས་སྦྱར་བ་)ནི། གསོལ་བ་བཏབ་བའི་རྗེས་དེ་ནས། རྒྱུད་གྱི་
སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྦྱ་དང་གསུང་དང་བྲགས་རྩོ་
རྗེའི་བདག་པོ་རྩོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས། འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་རིམ་
གཉིས་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བཤད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་མཐུན་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་གྱིས་སྦྱ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པ་ལས་བྱང་འཇུག་འོངས་སྦྱལ་གྱི་སྦྱར་བཞེངས་
ཚུལ་གྱི་མན་ངག་དེ། བདག་ཅག་རྣམས་ལ་བསྟན་ན། བན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ་སྟམ་པའི་
སེམས་གྱི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡང་བྲགས་གྱིས་མཐུན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ལ་
འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོག་འདི་སྐད་ཅས་བཀའ་སྦྱལ་ཏོ། །གསོལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
བཏབ། ལན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཞིག་ཡོད་དེ། །འོག་ནས་འཆད་

པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསར་དུ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་དེ་བཞིན་གཤམས་པ་
མེད་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་²⁴⁵ (བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་གདམས་ཞིང་གདམས་པ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་)ལ་གསུམ། དང་
དོན་དུ་བཤད་པ་དང་། དེས་དོན་དུ་བཤད་པ། དེ་ལ་ཆེད་བརྗོད་མཛད་ཆུང་དགོངས་མིན་དུ་བཤད་
པའོ།།

དང་མོ་(དང་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། ཡན་ལག་ཁོ་བོར་བསྐྱོམ་པའི་དེ་ཉིད་ཡན་ཆད་སྟོན་དུ་བྱས་
པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡོད་ཀྱིས་རང་གི་སེམས་ལུས་ཏེ་སྐྱོད་རྗེ་ལྟ་བུ་སྟེ་
རྣམ་པར་བསྐྱེད་ཅིག་ལུས་སེམས་ཏེ་ཐུགས་དོ་རྗེ་ལྟ་བུ་སྟེ་རྣམ་པར་བསྐྱེད་ཅིག་སེམས་ཆོག་དུ་
བརྗོད་པ་སྟེ་གསུང་དོ་རྗེ་རྣམ་པར་བསྐྱེད་ཅིག་ཅེས་སོ་སོར་སྐྱར་བས་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་སོ་སོར་
བྱིན་གྱིས་ཆོབ་ཆུང་བསྟན། བསྐྱེད་ཅིག་ཅེས་ཐུན་མོང་དུ་སྐྱར་བས་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཐུན་མོང་
དུ་བྱིན་གྱིས་ཆོབ་ཆུང་དེ་བསྟན།

འོ་ན་སྐབས་འདིར་ལུས་སྐྱོད་རྗེ། དག་གསུང་དོ་རྗེ། སེམས་ཐུགས་དོ་རྗེར་བསྐྱེད་ཅིག་
ཅེས་མི་བརྗོད་པར། སེམས་སྐྱོད་རྗེ་དང་དག་གསུང་དོ་རྗེ་དང་ལུས་ཐུགས་དོ་རྗེར་བསྐྱེད་ཅིག་
ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་སྟུམ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཞིག་ཡོད་དེ། ལུས་སྐྱོད་རྗེ། དག་
གསུང་དོ་རྗེ། སེམས་ཐུགས་རྗེར་བསྐྱེད་དུ་མི་རུང་ངམ་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་ཤས་ཆུང་ཞིང་།
སེམས་སྐྱོད་རྗེ་དང་། དག་གསུང་དོ་རྗེ་དང་། ལུས་ཐུགས་དོ་རྗེར་བསྐྱེད་དུ་མི་རུང་ངམ་སྟུམ་
པའི་དོགས་པ་ཤས་ཆེ་བས་དེ་དག་གི་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོབ་བྱ་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་།
སྐྱ་གསུང་གཉིས་པོ་དེ་གཞི་དུས་བཞིན་དུ་སེམས་ལས་གཞན་པའི་བཅ་པོ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་པའི་

དོགས་པ་ཤས་ཆེ་བས་དེ་ལྟོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་སྐྱོ་དོ་རྗེ་དང་དག་གསུང་དོ་རྗེ་དང་
ལུས་སྤྲུགས་དོ་རྗེར་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་དག་སྤྲུགས་དོ་རྗེར་བསྐྱེད་པ་
ཡང་ཤེས་བར་བྱའོ། །སྐྱོ་གསུང་སྤྲུགས་སོ་སོར་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ནས།
བསྐྱེད་རིམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་དེ་བཞིན་གཤམ་གསུངས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱོ་དང་གསུང་དང་སྤྲུགས་དོ་རྗེ་གསུམ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་དོ་རྗེ་
འཆང་གཅིག་གི་ངོ་ཐོར་སྐྱར་ནས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །འདིས་ནི་སྐྱོ་གསུང་སྤྲུགས་སྤྲུག་མོང་དུ་བྱིན་
གྱིས་རྫོབ་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་²⁴⁶པ་(ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། རྗེ་གསུམ་རིམ་གྱི་སྐྱབ་པ་པོས་བྱི་ནང་གི་ཐབས་གཉིས་
གྱིས་བྲངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དཔེན་གྱི་རྫུང་སེམས་ལས་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་མ་
དག་པའི་སྐྱོ་མའི་སྐྱར་བསྐྱེད་པ་ནི་སེམས་ལུས་ལྟ་བུ་དང་ཞེས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། བཤད་
རྒྱུད་དོ་རྗེ་སྟེང་བ་ལས། སྐྱོ་མ་རྫུང་གིས་ཁམས་གསུམ་པ། །ཞེས་དང་། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་
ལས་ཀྱང་། དེ་ནི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ལུས། །ལྟ་བུ་ཉེ་བུ་དམིགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། སྐྱོ་ལུས་པ་དེས་རང་གི་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་སེམས་དང་ངོ་ཐོ་གཅིག་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་
བསྟན་བཞི། སེམས་ལུས་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དོ་རྗེ་སྟེང་བ་ལས། སྟོང་ཐོར་
གྱུར་པ་རང་སྟོག་ལས། །ཁམས་གསུམ་ན་ནི་གཞན་མེད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
རྗེའི་མཆན་བུ་ལས། དེས་ནི་སྐྱོ་མའི་སྐྱོ་བཅས་པོ་ཡིན་པར་འགོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐྱོ་ལུས་པ་དེས་རང་གི་ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པ་སྟེ་དག་ཏུ་བརྗོད་པའི་སྟོན་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཤིན་
ཏུ་སྤྲ་བའི་རྫུང་སེམས་ཅམ་དུ་ཟད་པར་ལྟ་བུ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྫུང་སེམས་ཀྱི་ནམ་སྐྱལ་དུ་

ལྟ་བ་དང་། འིན་རྟ་སྤ་བའི་རྒྱུ་མེད་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུར་ལྟ་བ་ནི། སེམས་ཆེག་རྟ་
 བརྗོད་པ་ལྟ་བུར་བསྐྱེད་ཅིག་ཞེས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། རྫོང་མེ་མེད་བ་ལས། མི་ལམ་མི་བ་
 བཞིན་དུ་བཟ། ཞེས་དང་། རིམ་ལྡོ་ལས། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འཛིན་གནས། །ཐམས་ཅད་དེ་དང་
 འདྲ་བར་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་དབེན་གྱི་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་སྐྱེད་
 ཚུལ་བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ནས། སྐྱུ་ལུས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་དག་
 གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱས་བསྟན་པའི་བྱང་པོ་ལྟ་དང་། སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་གྱི་
 སྐྱས་བསྟན་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་པོ་ནམས་བསམ་གཏན་གཉིས་གྱིས་ནམ་མཁའ་ཐམས་
 ཅད་སྟོང་བ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་སྐྱར་ཏེ། ལྷགས་པར་བསྐྱོམ་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་སྐྱར་ཞེས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། རྫོ་
 རྫོང་མེ་མེད་བ་ལས། ཐམས་གསུམ་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད། །གཅིག་རྟ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་འདྲ་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་སྐྱར་དུ་སྟེ། ཡུད་ཅམ་གྱིས་བྱང་འཇུག་འོངས་སྟོད་
 རྫོགས་པའི་སྐྱུར་བཞེངས། བྱང་འཇུག་འོངས་སྐྱུ་བས་སྐྱར་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་དོན་གྱི་འོད་
 གསལ་ལ་མཉམ་པར་བཞག དེ་འདྲ་བའི་བྱང་འཇུག་གོམས་པས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སྐྱར་
 བར་ཏེ། ཆོ་འདི་ཉིད་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ནི། ནས་ཞེས་པའི་ཆེག་གི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། རྫོང་
 མེ་མེད་བ་ལས། སྐྱུར་བར་མཐོང་བ་ནི། ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད། །དངོས་གྲུབ་སྐྱར་
 དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ནས་ཞེས་པའི་ཆེག་གི་རྒྱས་པས་འོད་
 གསལ་ལས་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱུར་ལྡང་ཚུལ་ཞིག་བསྟན་དགོས་ཏེ། དེས་མ་བསྟན་ན་འདིར་བྱང་
 འཇུག་སྟོན་པའི་ཆེག་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེས་ན་འོག་ནས་འོད་གསལ་ལས་བྱང་འཇུག་གི་
 སྐྱུར་བཞེངས་པ་ལ་ཆེ་བརྗོད་མཛད་པ་ཆེག་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

²⁴⁶གསུམ་པ་(དེ་ལ་ཆེད་བརྟུན་མཛད་ཚུལ་དགོངས་མིན་དུ་བཤད་པ་)ནི། འཁོར་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ནམས་གཞན་གྱིས་སྐྱལ་བ་མ་ཡིན་པར་རང་སྟོབས་ལྡན་པའི་ཆུལ་གྱིས་ཆེད་དུ་བརྟུན་པའི་ཆེད་དུ་
བརྟུན་དོ། །ཨེ་མ་འོ་ནི་ངོ་མཆར་བཤོ། །གང་ལ་ངོ་མཆར་ན། སྐྱེད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེའི་
རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཀྱན་དུ་བཟང་པོ་རྩི་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ངོ་མཆར་བཤོ། །རྒྱ་
མཆན་གང་གིས་ངོ་མཆར་ན། སྐྱེ་ལུས་པའི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་བསམ་གཏན་
གཉིས་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཆུལ་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱེ་བ་དག་
པར་བྱས་ནས། སྐྱར་ཡང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུ་སེམས་ལས་ཟུང་འབྲུག་གི་སྐྱར་སྐྱེ་བ་རྩི་
ཆེ་འཆང་ཆེན་པོས་རབ་དུ་བསྐྱབས་ཤིང་བརྟུན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ངོ་མཆར་བ་ཡིན་ནོ། །

²⁴⁵གསུམ་པ་(དོན་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དུག་གིས་གསུངས་ཚུལ་ལ་)དུག་རྩི་ཆེ་འཆང་གིས་གསུངས་
པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བཤད་པ། ²⁵⁹ནམ་སྐྱེད་གིས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དགོངས་
མིན་དུ་བཤད་པ། ²⁶⁰མི་བསྐྱེད་པས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དགོངས་མིན་དུ་བཤད་པ།
²⁶¹རིན་འབྱུང་གིས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དགོངས་མིན་དུ་བཤད་པ། ²⁶²སྐྱར་མཐས་
གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དགོངས་མིན་དུ་བཤད་པ། ²⁶²དོན་གྲུབ་གྱིས་གསུངས་པའི་བྱང་
ཆུབ་གྱི་སེམས་དགོངས་མིན་དུ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(རྩི་ཆེ་འཆང་གིས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་
གསུངས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དགོངས་མིན་དུ་བཤད་པ་དང་། ²⁵⁰གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་
ཆུལ་བཞིར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གསུངས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དགོངས་མིན་དུ་བཤད་པ་)ནི། གསུངས་སོ་ཞེས་

བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། དུས་ནམ་ཆེ་གསུངས་ན། ཆེད་བརྗོད་མཛད་པའི་རྗེས་དེ་ནས་གསུངས།
གང་གིས་གསུངས་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྐྱེད་པ་གསུང་དང་ཐུགས་རྟོག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟོག་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས།
ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་གསུངས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་པར་ཉེ་མངོན་དུ་
སྟོགས་པ། རྗོགས་པར་ཉེ་ཡང་དག་པར། བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་
འབྲུག་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཉ། ཐབས་འོག་ནས་འཆང་པའི་ཚུལ་བཞིའི་དོན་ལ་རང་རང་གི་
མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པས་ན་རྟོག་ཤིང་། དེ་འབྲུག་པ་དེ་བཤད་སྟུང་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་
པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་བྱུགས་ནས་གསུངས་སོ། །གང་གསུངས་ན། རིམ་གཉིས་ཀྱི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་ཆོགས་བཅད་འདི་གསུངས་སོ། །

གཉིས་²⁴⁹པ་(གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཚུལ་བཞིར་བཤད་པ་)ལ་བཞི། ཡིག་དོན་དུ་བཤད་པ།
སྟེ་དོན་²⁵²དུ་བཤད་པ། སྟེ་སྟོན་²⁵⁶དུ་བཤད་པ། མཐར་ཐུག་²⁵⁸དུ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(ཡིག་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། ཁ་ཅིག་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་
རིགས་པས་དབྱེད་པའི་ཆེ་རིགས་ངོ་དེར་སྟོན་བཅུད་ཅུང་ཟད་མ་རྟེན་པ་དེ་སྟོན་བཅུད་གཏན་མེད་ཀྱི་
དོན་དུ་བཟུང་ནས་དེ་ལྟར་བསྟོམ་པ་དེ་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་
ན། དེ་ལྟར་བསྟོམ་པ་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟོམ་པ་མ་ཡིན་ཉེ། སྟོན་བཅུད་ཀྱི་དངོས་པོ་
གཏན་ནས་མེད་པ་སྟོམ་བྱ་སྟོམ་བྱེད་སྟོམ་པ་པོ་གསུམ་ཀ་མེད་དགོས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་དངོས་པོ་གཏན་ནས་མེད་པ་དེ་སྟོམ་བྱ་མ་ཡིན་ཀྱང་། སྟོམ་
པར་བྱ་བ་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དེ་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་དངོས་པོའི་སྟོམ་བྱ་

ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྟོང་བཅུད་ཀྱི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་རང་དངོས་ནས་
 གྲུབ་དགོས། དེས་ན་ཚུགས་ཐུབ་ཏུ་གྲུབ་དགོས་དེས་ན་ལྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་དགོས། དེས་ན་རྒྱ་
 རྒྱུ་ལ་མ་ལྟོས་དགོས། དེས་ན་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་དགོས། དེས་ན་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་
 དངོས་པོ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོང་བཅུད་ཀྱི་དངོས་པོ་གཏན་ནས་མེད་པ་
 ཡང་ཡིན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ་སྐབས་འདིར་སྟོམ་བྱ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། སྟོང་བཅུད་ཀྱི་དངོས་པོ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་དགོས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། གཏན་ནས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གཞི་
 མཐུན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྐབས་འདིར་སྟོམ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སྟོམ་བྱ་སྟོམ་བྱེད་སྟོམ་པ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་གང་ཡང་མི་འཐད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་ཤེས་ལས། ལམ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ནི། །སྟོམ་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དངོས་པོ་མེད་པས་སྟོམ་པ་མེད། །ཅེས་སོགས་ཡིག་
 དོན་དུ་བཤད་པས་སྟོང་བཅུད་ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་
 པོ་མེད་པས་སྟོམ་པ་མེད། །ཅེས་པས་མེད་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དེ་བསྟན། བསྟོམ་པར་བྱ་བ་བསྟོམ་
 པ་མིན། །ཞེས་པས་ཡོད་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དེ་བསྟན། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་དངོས་མེད་པས། །སྟོམ་
 པ་དམིགས་སུ་མེད་པའོ། །ཞེས་པས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མཐའ་དངོས་སུ་བཀག་ནས་གཉིས་ཀ་
 མ་ཡིན་པའི་སྤང་གསུམ་ཤུགས་ལ་བཀག་པ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་མཐའ་ཞེས་བྱ་ན། འཛིག་རྟེན་ན་གང་དུ་ལྟུང་ན་ལྟུང་བ་པོ་སྤང་བར་འགྱུར་བའི་
 བྲག་གི་གཡང་ས་ལ་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར། གང་དུ་བཟུང་ན་འཛིན་པ་པོ་སྤང་བར་འགྱུར་

བའི་གནས་ལ་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པའི་མཐའ་དང་། ཡོད་ཅམ་དང་ཡོད་པའི་མཐར་འཛིན་དང་། མེད་པ་
དང་མེད་པའི་མཐའ་དང་། མེད་ཅམ་དུ་འཛིན་པ་དང་མེད་པའི་མཐར་འཛིན་གྱི་བྱད་པར་རི་ལྟ་བུ་
ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་དང་། སྣོད་བཅུད་ཡོད་པ་གཉིས་ཡོད་ཅམ་དང་། དེ་དེར་
འཛིན་པ་ཡོད་ཅམ་དུ་འཛིན་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཡོད་པའི་མཐའ་དང་ཡོད་པའི་མཐར་འཛིན་མིན་གྱི།
སྣོད་བཅུད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡོད་པའི་མཐའ་དང་། དེ་དེར་འཛིན་པ་ཡོད་པའི་མཐར་
འཛིན་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ལ་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་དང་། རི་ཁོང་ལ་རྒྱ་མེད་པ་མེད་ཅམ་
དང་། དེ་དེར་འཛིན་པ་མེད་ཅམ་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ཀྱང་། མེད་པའི་མཐའ་དང་མེད་པའི་མཐར་
འཛིན་མིན་གྱི། སྣོད་བཅུད་གཏན་ནས་མེད་པ་མེད་པའི་མཐའ་དང་། དེ་དེར་འཛིན་པ་མེད་པའི་
མཐར་འཛིན་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡི་གའི་ཐོབ་ཆོད་ཅམ་དུ་བཤད་པའི་དོན་
ཡིན་པས་ན་ཡིག་དོན་དུ་བཤད་པའོ།།

གཉིས་པ་²⁵⁰(སྤྱི་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཅན།
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོར་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་བྲལ། རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དུ་མ་དང་ཡང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་བྲལ་
བ་ཡིན་ཏེ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་མི་སྲིད་དེ།
འདུས་བྱས་སུ་གྱུར་པའི་ཆ་མེད་ཀྱང་མི་སྲིད། འདུས་མ་བྱས་སུ་གྱུར་པའི་ཆ་མེད་ཡང་མི་སྲིད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མི་སྲིད་དེ། གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་མེད་ཡང་མི་སྲིད། ཤེས་པར་གྱུར་
པའི་ཆ་མེད་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་མི་སྲིད་དེ། འོ་ན་ཁྱོད་ཆ་མེད་འདོད་པའི་དབྱུས་རྩལ་གཅིག་ལ་རྩལ་བྱུག་གིས་གཅིག་
 ཅར་བསྐྱོར་བ་དེའི་ཆེ། དབྱུས་རྩལ་གྱི་ཤར་རྩལ་ལ་གཏད་པའི་ཆ་དེ་རྒྱབ་རྩལ་ལ་གཏད་དམ་མ་
 གཏད། གཏད་ཟེར་ན། ཤར་རྒྱབ་གྱི་རྩལ་གཉིས་པོ་དེ་གོ་ས་འབྲེས་པར་ཐལ། དབྱུས་རྩལ་གྱི་
 ཤར་རྩལ་ལ་གཏད་པའི་ཆ་དེ་རྒྱབ་རྩལ་ལ་གཏད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རྩལ་ཕྱན་རིམ་ཅམ་
 བསགས་པ་ལས་གོང་བྱ་ཆེར་སོང་བའི་རི་རབ་ལ་སོགས་པའི་རགས་པ་བརྩམ་པ་མི་སྲིད་བར་
 ཐལ། ཤར་རྒྱབ་གྱི་རྩལ་གཉིས་པོ་དེ་གོ་ས་འབྲེས་པའི་ཕྱིར་མ་གཏད་དོ་ཟེར་ན། ཁྱོད་ཆ་མེད་དུ་
 འདོད་པའི་དབྱུས་རྩལ་དེ་ཆོས་ཅན། ཆ་བཅས་སུ་ཐལ། དབྱུས་རྩལ་དེ་ཤར་རྩལ་ལ་གཏད་པའི་
 ཆ་གཅིག་ཡོད། དེ་རྒྱབ་རྩལ་ལ་གཏད་པའི་ཆ་དང་བཅས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འདྲ། ཉི་
 རྩ་པ་ལས། རྩལ་གིས་གཅིག་ཅར་བསྐྱོར་བ་ན། །སྤ་རབ་རྩལ་ཆ་བྱུག་དུ་འགྱུར། །བྱུག་པོ་དག་
 །ཀྱང་གོ་གཅིག་ན། །གོང་བྱའང་རྩལ་ཕྱན་ཅམ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ལྟོ་བྱང་ལ་ཡང་རིགས་འབྲ། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཆ་མེད་མི་སྲིད་དེ། ཁྱོད་དངོས་རྒྱ་
 དངོས་འབྲས་སུ་འདོད་པའི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་སྡེ་བྱི་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་གཞན་གྱིས་ཆོད་
 དམ་མ་ཆོད། ཆོད་ན་དེ་གཉིས་དངོས་རྒྱ་དངོས་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་
 ཆོས་གཞན་གྱིས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཆོད་ན། བདག་ཉིད་གྱིས་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་
 ཆོད་དམ། ཆ་འགའ་ཞིག་གིས་ཆོད་ལ། ཆ་འགའ་ཞིག་གིས་མ་ཆོད་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་
 ན། དེ་གཉིས་དུས་འབྲེས་བར་ཐལ། བདག་ཉིད་གྱིས་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཆོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུས་མཉམ་དུ་ཐལ། དེ་གཉིས་དུས་འབྲེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆ་བཅས་སུ་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆ་འགའ་ཞིག་གིས་ཆོད་ལ།
 ཆ་འགའ་ཞིག་གིས་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་སུ་གྱུར་པའི་ཆ་མེད་མི་སྲིད་དེ། ནམ་

མཁར་གྱུར་པའི་ཆ་མེད་ཡང་མི་སྲིད། ཆོས་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་མེད་ཡང་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། ངང་
 བོ་དེ་མི་སྲིད་དེ། ཁྱོད་ཆ་མེད་དུ་འདོད་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱམ་
 པའི་ཁོང་སྟོང་ལ་བྱབ་པའི་ཆ་དེ། རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱམ་པའི་ཁོང་སྟོང་ལ་བྱབ་བམ་མ་བྱབ། བྱབ་
 བམ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱམ་པའི་ཁོང་སྟོང་གཉིས་པོ་དེ་གཅིག་ཏུ་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁས་
 ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱམ་པའི་ཁོང་སྟོང་ལ་བྱབ་པའི་ཆ་དེ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱམ་པའི་ཁོང་སྟོང་ལ་བྱབ་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱམ་པ་རྩལ་གང་བ་ན། རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱམ་པ་རྩལ་གང་
 བར་ཐལ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱམ་སྟོང་གཉིས་པོ་དེ་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་
 བྱམ་པ་གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །མ་བྱབ་ཟེར་ན། ཁྱོད་ཆ་མེད་དུ་འདོད་པའི་འདུས་མ་བྱས་
 ཀྱི་ནམ་མཁས་འདེཾ་ཆོས་ཅན། ཆ་བཅས་སུ་ཐལ། ཁྱོད་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱམ་པའི་ཁོང་སྟོང་ལ་བྱབ་
 པའི་ཆ་དང་ཡང་བཅས། རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱམ་པའི་ཁོང་སྟོང་ལ་བྱབ་པའི་ཆ་དང་ཡང་བཅས་
 པའི་བྱིར། ཆོས་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་མེད་མི་སྲིད་དེ་ཁྱོད་ཆ་མེད་དུ་འདོད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཀ་བའི་
 ཆོས་ཉིད་ལ་བྱབ་པའི་ཆ་དེ། བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་བྱབ་བམ་མ་བྱབ། བྱབ་ན་ཀ་བྱམ་གཉིས་ཀྱི་
 ཆོས་ཉིད་གཅིག་ཏུ་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཀ་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་བྱབ་པའི་ཆ་དེ། བྱམ་པའི་ཆོས་
 ཉིད་ལ་བྱབ་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཀ་བྱམ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར། མ་བྱབ་པོ་
 ཟེར་ན། ཁྱོད་ཆ་མེད་དུ་འདོད་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཆོས་ཅན། ཆ་བཅས་སུ་ཐལ། ཁྱོད་ཀ་བའི་ཆོས་
 ཉིད་ལ་བྱབ་པའི་ཆ་གཅིག་ཡོད། དེ་བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་བྱབ་པའི་ཆ་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར།
 ཆ་བཅས་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པའི་གཅིག་ཏུ་མེད་དགོས་ཏེ། ཆ་བཅས་ཡིན་ན། ཆ་
 དང་ཆ་ཅན་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པས་སོ། །

དེ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་རྟགས་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་དགོས། དེ་སྒྲུང་ན་དེ་གཉིས་སྟོང་གཅིག་

ལའང་ཐ་དད་དུ་སྤང་དགོས། དེ་སྤང་ན་དེ་གཉིས་སྤང་ཚུལ་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྤང་ཡང་། གནས་
ཚུལ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་གནས་དགོས། དེས་ན་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་དགོས།
དེས་ན་རྩལ་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་བདེན་པ་མ་ཡིན་པས་སོ། །

དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དུ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པའི་དུ་མ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཞེས་བྲལ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་བྲལ་བ་ཡོད་དེ། དུ་མ་གཅིག་ལ་སྟོས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རས་རྟོག་
གཅིག་མེད་བའི་ནས་རྟོག་པོ་དུ་མ་མི་འོང་བ་དཔེ་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཡང་བྲལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དུ་མ་དང་ཡང་བྲལ་ན། རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་དགོས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་
རུང་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱང་གསུམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྩ་བཅས་
ཡིན་ན་རྩ་མེད་མིན་དགོས་རྩ་མེད་ཡིན་ན་རྩ་བཅས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་སྤང་བ་
ལས། གཅིག་དང་དུ་མ་མ་གཏོགས་པའི། །དངོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཕྱང་གསུམ་མི་
སྲིད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་། དེ་རྣམས་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟོམ་བྱ་
ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བུ་གསོར་མི་
རུང་བའི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། མ་ཁུ་བའི་ནད་ལ་སྟན་བཏང་བ་དེ་མ་ཁུ་བའི་ནད་དུ་
སོང་བ་དཔེ་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོན་མཆོག་ཏུ་ལའི་མདོ་ལས། འོད་སྤང་བདག་དུ་

འཛིན་པ་རི་རབ་ཙམ་ནི་སྒྲ་ཡི། ལྟོང་པ་ཉིད་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ།

དེའི་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གསོར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཅ་ཞེས་ལས། འདུས་བྱས་རབ་
 ཏུ་མ་གྲུབ་པས། །འདུས་མ་བྱས་ནི་རི་ལྟར་འགྲུབ། །ཅེས་དང་། མི་སྟོང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མེན་ན། །
 ལྟོང་པ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་རྒྱས་འབྲས་བྱ་
 བསྐྱེད་པ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྒྱ་དེས་རང་དུས་ན་ཡོད་པའི་འབྲས་བྱ་ཡང་མི་བསྐྱེད།
 རང་དུས་ན་མེད་པའི་འབྲས་བྱ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་བསྐྱེད། གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་འབྲས་བྱ་
 ཡང་མི་བསྐྱེད། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་བྱ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱོམ་
 པར་བྱ་བ་འབྲས་བྱ་ཆོས་སྐྱ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོར་མེད་དེ། སྟོན་བྱ་སྟོན་
 བྱེད་སྟོན་པ་པོ་གསུམ་ཀར་སེམས་ཀྱིས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་གཞན་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པའི་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དྭེ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོས་གསུངས་སོ།

དེས་ན། དངོས་པོ་མེད་པས་སྟོམ་པ་མེད། །ཞེས་པས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་བདེན་པས་སྟོང་
 པའི་སྟོང་ཉིད་བསྟན། བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་བསྐྱོམ་པ་མིན། །ཅེས་པས་རྒྱ་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་
 ཉིད་དེ་བསྟན། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་དངོས་མེད་པས། །སྟོམ་པ་དམིགས་སུ་མེད་པའོ། །ཞེས་པས་
 འབྲས་བྱ་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་བསྟན། དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་
 དེ་ནི། ལྷགས་དང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ཀའི་
 ཐུན་མོང་བ་དང་། སྒྲ་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཉམས་སུ་སྒྲང་བྱ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་
 བསྐྱེད་དོན་ནོ།

འཆི་རིམ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ཉིར་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕུང་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་སྤང་བ་མེད་
 བའི་སེམས་དབེན་གྱི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་
 སྤར་ཡིག་སྦྱི་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཏན་ལ་པབ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་བདེ་སྤྱང་
 དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱོམ་པ་ཅམ་གྱིས་རྫོགས་རིམ་གྱི་གཙུག་པོ་བསྐྱོམ་པ་རྫོགས་སྐྱེས་ན།
 སྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་མ་རྫོགས་ཏེ། དེའི་སྐབས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱུས་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་དག་
 པར་བྱས་པ་ཡང་མེད་ལ། དེའི་སྐབས་ན་མཆོད་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྦྱུ་མའི་སྦྱུ་བཏག་ཏུ་སྟེ་བཞག་དུ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་སེམས་དབེན་གྱི་སྤྱང་དུ་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྦྱུ་ལུས་བསྐྱན་དགོས་པ་
 དེ་བསྟན། སེམས་དབེན་གྱི་སྤྱང་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྦྱུ་ལུས་བསྐྱན་པ་ཅམ་
 ཀྱིས་རྫོགས་རིམ་གྱི་གཙུག་པོ་སྐྱོམ་པ་རྫོགས་སམ་སྟེས་ན། དེ་སྐྱོམ་པ་མེན་པ་སྟེ་མ་རྫོགས་ཏེ།
 རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྦྱུ་ལུས་དེ་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་
 འཇའ་ཡལ་བ་ལྟར་དག་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ནི་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྦྱུ་ལུས་ཀྱི་སྤྱང་དུ་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་བསྐྱན་
 དགོས་པ་དེ་བསྟན། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་མ་དག་པའི་སྦྱུ་ལུས་དང་། དངོས་པོ་མེད་
 པ་དཔེའི་འོད་གསལ་བྱུང་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱས་དོན་བྱུང་འཇུག་སྐྱོམ་པ་ཅམ་གྱིས་རྫོགས་རིམ་གྱི་
 ལམ་གྱི་གཙུག་པོ་སྐྱོམ་པ་རྫོགས་སམ་སྟེས་ན་མ་རྫོགས་ཏེ། དེ་འབྲེལ་བའི་བྱུང་འཇུག་ལ་བདེན་གཉིས་
 དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱུང་འཇུག་སྐྱོམ་པ་ཆད་མས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱུ་དང་གསུང་དང་བྱུགས་རྩི་རྩི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྩི་རྩི་
 འཆང་ཆེན་པོས་གསུངས་སོ། །འདིས་བྱུང་གཞི་སེམས་དབེན་དང་སྦྱུ་ལུས་བསྐྱན་པས་སྤྱས་
 དོན་དུ་བཤད་པའོ།

བཞི་བ་²⁵⁰(མཐར་ཐུག་ཏུ་བཤད་པ་)ནི། གྱི་ནང་གི་ཐབས་གཉིས་ཀྱིས་དངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱང་
 སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྤང་བ་མེད་པའི་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་སྒྲོམ་པ་ཙམ་གྱིས་རྫོགས་
 རིམ་གྱི་གཙོ་བོ་སྒྲོམ་པ་རྫོགས་སམ་སྟམ་ན། བསྒྲོམ་པ་ཡིན་པ་སྟེ་མ་རྫོགས་ཏེ། རིམ་པ་བཞི་པའི་
 དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྐབས་ན་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱང་འཇུག་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེའི་ཆེ་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྐུ་ལུས་ནི་འགགས། དག་པའི་སྐུ་ལུས་ནི་མ་སྐྱེས། རང་གི་དོ་བོ་
 སྟོང་བ་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་བྱ་བ་པ་ཙམ་གྱིས་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་མ་དག་
 པའི་སྐུ་ལུས་དང་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་རེས་འཛིག་ཏུ་བསྒྲོམ་པ་ཙམ་
 ཀྱིས། རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་བསྒྲོམ་པ་རྫོགས་སམ་སྟམ་ན་མ་རྫོགས་ཏེ། མ་དག་པའི་
 སྐུ་ལུས་དེ་ནི་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་དོ་རྩེའི་སྐུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ནི་རྫོགས་རིམ་
 གྱི་གཙོ་བོ་རྫོགས་པ་ལ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་བྱང་སེམས་ལས་སྐྱབ་པའི་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་
 འཆད་པའི་དོ་རྩེའི་སྐུ་དངོས་ཡིན་པ་གཅིག་དགོས་པ་དེ་བསྟན། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་དག་པའི་སྐུ་
 མའི་སྐུ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པའི་བྱང་
 འཇུག་བསྒྲོམ་པ་ཙམ་གྱིས་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་བསྒྲོམ་པ་རྫོགས་སམ་སྟམ་ན་རྫོགས་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་བྱང་འཇུག་རང་རྒྱུད་ལ་མཐོང་བ་སྟེ། སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆེ་འདྲིར་སྐྱིབ་
 གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་སྒྲོམ་པ་པོ་དང་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་འཁོར་གསུམ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་
 འཛིན་བྱང་འཇུག་པའི་རྒྱུད་ལ་ཆད་མས་དམིགས་སུ་མེད་དེ། བྱང་འཇུག་པ་དེས་བདེན་འཛིན་
 མ་ལུས་པ་སྤངས་ཐེན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འདྲ་རྩེའི་མཆན་བྱ་ལས། འདི་ལ་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་
 སྐུ་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་དུ་འཛིག་པ་དང་། དེ་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་

ཐོབ་ནས་སྤངས་པ་སྤྱོད་བསྐྱུས་ཀྱི་དགོངས་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །ཞེས་དང་། གསལ་སྒྲོན་ལས།
དེ་ཡང་རིམ་བཞི་བའི་དུས་སྐབས་སྤངས་ལ། སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོག་མར་ཐོབ་པའི་དུས་སྐབས་སྤྱོད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པར་འཇོག་གོ། །ཞེས་དང་།

འདི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྒྲོབ་པའི་བྱང་
འཇུག་ཐོག་མར་ཐོབ་པ་ནས་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་གསུངས་སོ། །སེམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་སྦྱེའི་
མཐར་ཐུག་དག་པའི་སྦྱེ་མའི་སྦྱེ་གཉིས་བསྟན་པས་ན་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞག་པའོ། །

གཉིས་པ་²⁴⁹ (རྣམ་སྤང་གིས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དགོངས་མིན་དུ་བསྟན་པ་)ནི། གསུངས་སོ་
ཞེས་པ་བཞག་པའི་གཞིར་བྱངས། དུས་ནམ་གྱི་ཆོ་གསུངས་ན། རྗེ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་པའི་
རྗེས་དེ་ནས་གསུངས་སོ། །གང་གིས་གསུངས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་པར་སྤང་མཛད་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་གསུངས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་རྗེ་རྗེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་བཞག་སྟམ་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་
གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་ནས་གསུངས་སོ། །གང་གསུངས་ན། འོད་བྱང་
གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་ཆོགས་བཅད་བྱེད་དང་གཉིས་པོ་འདི་གསུངས་སོ། །

དེ་གང་ཞེ་ན། སྤྱོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བར་མ་བྱང་
གཟུང་བས་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་། མིག་སོགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། མིག་སོགས་ཀྱི་
སྦྱེ་མཆེད་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་དང་། འཛིན་པས་བསྐྱུས་པའི་
ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་མ་གཏོགས་པའི་མིང་གཞིའི་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་།

ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན།
གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྒྲེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཡང་
བྲལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དུ་མ་རྣམས་པར་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སེམས་སེམས་བྱུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རོ་
མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་སྒྲུ་མའི་སྒྲུ་གཉིས་
སྒྲུ་དང་ཐུགས་སྒྲུ་དངོས་སོ་གཅིག་ཏུ་རྒྱུག་པའི་བྱང་འབྱུག་གི་སྒྲུ་དེ་ནི་ལམ་འདི་ལ་བརྟེན་པའི་
རྒྱལ་སྤྱི་ས་སྟོན་པ་ཡིན་ཆད་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་ཡུལ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་པར་སྤང་མཛད་ཀྱིས་གསུངས་སོ།།

249

གསུམ་པ་(མི་བསྐྱོད་པས་གསུངས་པའི་བྱང་རྒྱུ་གི་སེམས་དགོངས་མིན་དུ་བསྟན་པ་)ནི། གསུངས་སོ་
ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་གསུངས་ན། རྣམ་སྤང་གིས་གསུངས་པའི་
རྗེས་དེ་ནས་གསུངས་སོ། །གང་གིས་གསུངས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་
བསྐྱོད་པས་གསུངས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་གསུངས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་མི་ཟད་པའི་རྩི་རྩི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་བཤད་སྟུང་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་གསུངས་སོ། །གང་གསུངས་ན། འོད་བྱང་གི་བྱང་རྒྱུ་གི་
སེམས་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་ཆོགས་བཅད་འདི་གསུངས་སོ།།

དེ་ཡང་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་དང་མིག་སོགས་ནང་གི་དངོས་སོ་འདི་རྣམས་ཆོས་ཅན།
གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྒྲེས་པ་ཡིན་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་
དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཆོས་ཅན་

དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། བདེན་པ་རྩོད་པ་ལ་བརྟེན་
པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་ལ་རྟེན་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད། བདེན་གྲུབ་
ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེས་ན་ཕྱི་ནང་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་བདག་
མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་བྱུང་བའི་དག་པའི་སྒྲུ་མའི་སྒྲུ་དང་། དོན་
གྱི་འོད་གསལ་བྱུང་དུ་འཇུག་པའི་བྱུང་འཇུག་འདི་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱུང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་
ཆུལ་ལས་ཐབས་སྒྲར་མི་སྒྲོག་པས་ན་བརྟན་པའོ། །ཞེས་བཅའ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་མི་བསྐྱོད་པས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་²⁴⁹ (རིན་འབྱུང་གིས་གསུངས་པའི་བྱུང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དགོངས་མིན་དུ་བསྟན་པ་)ནི། གསུངས་སོ་
ཞེས་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་གསུངས་ན། མི་བསྐྱོད་པས་གསུངས་པའི་རྗེས་
དེ་ནས་གསུངས་སོ། །གང་གིས་གསུངས་ན། བཅའ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་
ཆེན་དཔལ་གྱིས་གསུངས་སོ། །ཅི་ཞིག་མངོན་ནས་གསུངས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་གྱི་བདག་མེད་པ་རྗེ་རྗེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་བཤད་སྒྲུམ་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་གསུངས་སོ། །གང་གསུངས་ན། འོད་གསལ་དང་བྱུང་
འཇུག་གི་བྱུང་ཆུབ་སེམས་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་ཆོགས་བཅད་འདི་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོར་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་
གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་རྣམས་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ།
ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱུང་གཞི་མེད་ན་བྱུང་
ཆོས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མོ་ཤམ་གྱི་བྱ་མེད་པ་ལ་བྱའི་དཀར་སྔ་མེད་པ་དཔེ་དེ་བཞིན་

ཡིན་པའི་བྱིར། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གི་ཆོས་རྣམས་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 རོན་གི་འོད་གསལ་གི་ཆོས་ལས་སྟོན་གི་འཕེན་པའི་སྟོབས་གིས་བྱང་བའི་དག་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱ་
 དང་རོན་གི་འོད་གསལ་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་བྱང་འཇུག་འདི་ནི། སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་
 བྱེད་པའི་ཚུལ་ཏེ་ཐབས་སྤར་མི་ལྟོག་པས་ན་བརྟན་པའོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་གིས་གསུངས་སོ། །

249

ལྷ་པ་(སྤང་མཐས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་གི་སེམས་དགོངས་མིན་དུ་གསུངས་པ་)ནི། གསུངས་སོ་ཞེས་
 པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། དུས་ནམ་གི་ཆེ་གསུངས་ན། རིན་འབྱུང་གིས་གསུངས་པའི་རྗེས་
 དེ་ནས་གསུངས་སོ། །གང་གིས་གསུངས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆེ་
 དཔག་མེད་པས་གསུངས་སོ། །ཅི་ཞིག་མངོན་ནས་གསུངས་ན། འོད་ཟེར་འབར་བ་སྟོན་མ་རྟོ་
 རྗེ་རོན་གི་འོད་གསལ་དེ་བཤད་སྟུང་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་
 པར་ཞུགས་ནས་གསུངས་སོ། །གང་གསུངས་ན། འོད་བྱང་གི་བྱང་ཆུབ་གི་སེམས་བརྟོན་བྱང་
 སྟོན་པའི་ཆོགས་བཅད་འདི་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གི་ཆོས་
 རྣམས་ཆོས་ཅན། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་གིས་མེད་དེ། རང་བཞིན་གིས་མ་
 སྐྱེས་པའི་བྱིར། སྐྱོམ་པ་པོར་མ་ཟད་སྐྱོམ་པ་ཡང་རང་བཞིན་གིས་མེད་དེ། བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རང་བཞིན་གིས་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གི་ཆོས་
 རྣམས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རོན་གི་འོད་གསལ་དང་། ཚུལ་དག་པའི་སྐྱ་
 མའི་སྐྱ་གཉིས་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་བ་འདི་ནི་བྱང་འཇུག་གི་དངོས་པོ་དག་ཏུ་རབ་ཏུ་བསྐྱགས་
 སོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་གསུངས་སོ། །

249

དུག་པ་(རོན་བྱུབ་གིས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་གི་སེམས་དགོངས་མིན་དུ་བརྟན་པ་)ནི། གསུངས་སོ་

ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། དུས་ནམ་གྱི་ཆོ་གསུངས་ན། སྤང་མཐས་གསུངས་པའི་རྗེས་
དེ་ནས་གསུངས་སོ། །གང་གིས་གསུངས་ན། བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲུབ་པ་
གདོན་མི་བླ་བས་གསུངས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་གསུངས་ན། སྤང་བཤད་པའི་བྱིས་
གཞོན་པ་རྫོ་རྫོ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ། བཤད་སྟམ་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་གསུངས་སོ། །

གང་གསུངས་ན། འོད་གསལ་དང་བྱང་འབྲུག་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་
ཆོགས་བཅད་འདི་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དང་། བརྟན་སྤང་དང་། དོན་
གྱི་འོད་གསལ་དང་། ཆོས་ཉིད་དེ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་
བསྟུས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཅན། གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་དག་པ་ཡིན་ཏེ།
གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཡོད་མ་སྟུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྣམ་མཁའ་དེ་
གདོད་མ་ནས་ཐོགས་པའི་རེག་བྱར་ཡོད་མ་སྟུང་བ་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་པར་བྱང་
ཆུབ་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། མངོན་རྟོགས་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་གཉིས་དངོས་པོ་གཉིས་སུ་
མེད་ཅིང་ལྷོག་པ་གཅིག་ཏུ་མེད་པའི་བྱང་འབྲུག་གི་སྐྱུ་དེ་ནི། ལྷ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་
བྱེད་པའི་ཚུལ་ཏེ་ཐབས་སྤྲར་མི་ལྷོག་པས་ན་བརྟན་པའོ། །ཞེས་བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་གྲུབ་པ་གདོན་མི་བླ་བས་གསུངས་སོ། །

²⁴⁴
གསུམ་པ་(དེ་ལ་ཆེད་བརྗོད་མཛད་པའི་ཚུལ་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱུག་གིས་འོད་གསལ་
དང་བྱང་འབྲུག་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསུངས་པའི་རྗེས་དེ་ནས། འདུས་པ་
ཉན་པའི་འཁོར་གྱི་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བའི་ཆོས་ཀྱན་

རྩོམ་བཞུགས་པ་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་བརྩོན་བྱར་སྟོན་པའི་ཡི་གེའི་ཆོག་པ་དེ་ཐོས་པ་ས་ངོ་མཆར་བར་གྱུར།
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་སྐྱུ་དུ་རྩོགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་བརྩོན་བྱར་སྟོན་པའི་ཡི་གེའི་ཆོག་པ་དེ་
 ཐོས་པ་ལ་མཛོན་བྱུང་ཏེ། ཆེད་དུ་བརྩོན་པ་འདི་ཆེད་དུ་བརྩོན་དོ། །ཨེ་མའོ་ནི་ངོ་མཆར་བའོ། །གང་
 ལ་ངོ་མཆར་ན། ཨེ་མའོ་སངས་རྒྱས་ནི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་ལ་ངོ་མཆར་བ་དང་། ཨེ་མའོ་ཆོས་ནི་དོན་གྱི་
 འོད་གསལ་ལ་ངོ་མཆར་བ་དང་། དེར་མ་བཟད་བཞུགས་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱང་འཇུག་གི་ཆོས་
 བཤད་པ་དེ་ལ་ངོ་མཆར་བའོ། །

སྐྱུ་ལུས་ཡང་དག་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་དག་པར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་དག་པའི་
 སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་བྱང་འཇུག་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་བྱང་
 ལུབ་ཀྱི་སེམས་རྩོ་རྩེ་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་རྩོ་རྩེ་འཆང་གི་སྐྱུ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །བདག་
 མེད་པ་མཛོན་སྐྱུ་དུ་རྩོགས་པའི་ཆོས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་བྱུང་བའི་རྩོགས་རིམ་གྱི་ལམ་
 གྱིས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ལུབ་རྩོགས་པར་མཛོན་པ། རྩོག་པ་ཐམས་ཅད་
 དང་བྲལ་བས་ན་རྣམ་པར་མི་རྩོག་པ། རྒྱ་མཆོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་དངོས་པོ་གཞན་དམིགས་སུ་
 མེད་པའི་བྱང་ལུབ་ཀྱི་སེམས་རྩོ་རྩེ་འཆང་གི་ཕྱགས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

འཁོར་འདས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པས་ན་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ། གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་དོན་
 རྩོགས་པར་མཛོན་པ། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱུ་ལ་པར་མཛོན་པས་ན་
 བྱང་ལུབ་སེམས་ནི་རབ་བསྐྱོར་པ། བྱང་ལུབ་དོན་གྱི་འོད་གསལ། སྦྱོད་པ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ།
 རྩོ་རྩེ་ཆེ་བཞུགས་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱང་འཇུག་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ལུབ་ཀྱི་སེམས་རྩོ་རྩེ་རྩོ་
 རྩོ་འཆང་གི་གསུང་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དང་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་རི་ལྷ་བ་དེ་
 བཞུགས་དུ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་གཤེགས་པའི་ཕྱགས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་དངོས་པོ་

གཅིག་པའི་བྱང་འཇུག་ལོངས་སྐྱ་དེ་སྐྱ་དོ་རྩེ་ནམ་སྤང་དང་། གསུང་དོ་རྩེ་འོད་དཔག་མེད་དང་།
 ཐུགས་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱོད་པའི་སྐྱལ་སྐྱ་བཟུང་ནས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ། སངས་རྒྱུ་གི་བྱང་ཆུབ་
 རབ་ཏུ་སྟོན་པར་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་གི་སེམས་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ལ་
 བྱག་འཆའ་ལོ།

²⁴³
 གསུམ་པ་(བཤད་དོན་ལམ་གི་རིམ་པར་བསྐྱིགས་པ་)ནི། གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལེའུ་
 གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་གི་སེམས་བརྗོད་བྱར་ལྡན་པ་འདི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་མཐའ་དྲུག་དང་
 ཚུལ་བཞིའི་ནང་ནས། དེ་ནས་བཙུམ་ལྡན་འདས། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་
 ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་རྟོ། །ཅེས་པའི་བར་དང་། དེ་ནས་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་པ་
 ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་བྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་རྩེ་བཞིན་པའི་སྐྱོན་ས་བཤད།
 ཁྱོད་གི་སེམས་ལུས་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་སྦྱར་ནས་ཞེས་པའི་བར་བྱང་
 དེས་གཉིས་གི་སྐྱོན་ས་བཤད། དངོས་པོ་མེད་པས་སྐྱོམ་པ་མེད། །ཅེས་པ་ནས། ཐུགས་དོ་རྩེ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་སོ་ཞེས་པའི་བར་ཚུལ་བཞིའི་སྐྱོན་ས་བཤད། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་
 དགོངས་པ་མ་ཡིན་པས་བཤད་པས་ཐོན་པའི་ལམ་དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ཡེ་ཤེས་གི་ས་བསྐྱོམ་
 པ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གིས་རྒྱོབ་པ། རྫོགས་རིམ་ལ་སེམས་དབེན་སྐྱ་ལུས་འོད་གསལ་བྱང་
 འཇུག་རྣམས་འཆད་ཚུལ་ཆོགས་བཤད་སྟོབ་བཤད་གཉིས་གི་སྐྱོན་ས་ཉན་པ་སོ་གང་ཟག་རྣམ་
 པ་ལྟ་ལ་བཤད་པས། གང་ཟག་རྣམ་པ་ལྟའི་རྒྱུད་ལ་འོད་གསལ་དང་བྱང་འཇུག་ལ་གོ་བ་
 ལེགས་པར་ཆགས་པ་ཅིག་བྱང་ན། ལེའུ་གཉིས་པ་མཐའ་དྲུག་དང་ཚུལ་བཞིས་བཤད་པའི་
 དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ།

²⁴³
 བཞི་པ་(ལེའུའི་མཆན་དོན་བཤད་པ་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་

ཐུགས་ཀྱི་གསང་བའི་གནད་མ་ལུས་པ་བརྗོད་བྱར་འདུས་བའི་གསང་བ་འདུས་པ་ལས། རིམ་
གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ལེའུ་ཡིན་ལ། དེ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་བའི་གཞུང་
གི་ཚགས་ལ་ཡང་མིང་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ།

²⁴³ ལྷ་པ་(ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ་)ནི། སྟོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་
བཤད་པ་ལས། ལེའུ་གཉིས་པ་མཐའ་བྱུག་གིས་བཤད་བའོ། །

༡༡། །རྒྱད་གྱི་རྒྱལ་ལོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱད་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་
 ཇགོངས་འབྲེལ་ཡིགས་བཞད་གཉིད་གྱི་བང་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་
 ཡས་ལེའུ་གཞུམ་པ་བཞུགས་སོ།།
 ལྷོ

༥ གཉིས་པ་(ལེའུ་གཞུམ་པ་རྫོང་པོ་དཔལ་ལེའུ་བཞད་ཚུལ་ལ་)ལ། ལེའུ་ལྷ་ཕྱིའི་མཆམས་སྦྱར་
 བ། ལེའུའི་གཞུང་བཞད་པ། བཞད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྐྱེགས་པ། ལེའུའི་²⁹¹མཆོན་དོན་
 བཞད་པ། ལེའུ་དེ་²⁹²བཞད་ཐེན་པར་བསྐྱར་བའོ།།

དང་པོ་(ལེའུ་ལྷ་ཕྱིའི་མཆམས་སྦྱར་བ་)ནི། ལེའུ་གཉིས་པས་ལེའུ་དང་པོའི་དོན་འཆད་ཚུལ་བསྐྱར་
 པའི་རྗེས་དེ་ནས། ལེའུ་གཞུམ་པས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ལེའུ་དང་པོར་བསྐྱར་པའི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་དང་། མངོན་བྱང་ལྷ་ལས་ལྷ་སྐྱ་སྐྱེད་ཚུལ་དང་། ལེའུ་དང་པོར་དངོས་སུ་མ་བསྐྱར་པའི་
 རིགས་བྱུག་གི་གཙོ་བོ་འཕོ་ཚུལ། དེ་དག་གི་སྐྱ་མདོག་བྱུག་མཆོན་བསྐྱར་བ། རིགས་ལྷ་མངོན་
 བྱང་ལྷའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་པ། རྟེན་སྒོར་བྱུག་མཆོན་ལྷ་མོ་སྒོམ་པ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ། འོག་སྒོར་
 ཐེག་ལེ་ལྷ་མོ་སྒོམ་པ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་དང་། རྫོགས་རིམ་ལ་ལེའུ་དང་པོར་རྫོང་བཞུས་གྱི་གཞི་
 བཏིང་པ་ཅེས་ལས་མ་བསྐྱར་བས། རྫོང་བཞུས་རྒྱས་པར་དང་། སེམས་དབེན་སྐྱ་ལུས་འོད་
 གསལ་བྱུང་འདུག་རྣམས་གསལ་བར་བསྐྱར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
 རྫོང་པོ་དཔལ་ལེའུ་འདི་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(ལེའུའི་གཞུང་བཞད་པ་)ལ་གསུམ། ལྷ་མོ་སྒོམ་པའི་རྟེན་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད་པ་
 དང་། བསྐྱེད་²⁸¹ནས་ལྷ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒོམ་པ་དང་། ²⁸⁶ལྷ་རྣམས་བསྒོམ་པའི་བསྐྱེད་ཚོགས་གི་རིམ་

བར་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(ཕྱ་མོ་སྒྲིམ་པའི་རྟེན་ལྟེན་ལ་འབྱོར་བསྐྱེད་པ་)ལ་གཉིས། དང་བའི་དོན་དང་། དེས་དོན་ནོ། ²⁷⁶

དང་པོ་(དང་བའི་དོན་)ལ་བཞི། སྟེང་པ་པོའི་ཆོག་གིས་ལེའུ་ལ་འབྱུག་པ། ²⁶⁸ ལྟ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་
ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱགས་བསྟན་པ། ²⁶⁹ རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་སྒྲིམ་ཚུལ། ²⁷⁵ ལྟ་རྟེན་པས་
བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་པོ་སྟེང་པ་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(སྟེང་པ་པོའི་ཆོག་གིས་ལེའུ་ལ་འབྱུག་པ་)ནི། གསུངས་སོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་
དངས། གང་གིས་གསུངས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་
གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེས་གསུངས་སོ། །ཅི་ཞིག་
མཛད་ནས་གསུངས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་གདུལ་བྱ་གང་
ན་ཡོད་པའི་གནས་དེར་འཕོས་ནས། རང་རང་གི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྐྱེའི་བཞོད་པ་བསྟན་
པའི་སྒྲོ་ནས་གདུལ་བྱ་རྟེན་པས་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབབས་པར་མཛད་པས་ན་སྒྲིན། དེ་ཉིད་ཐ་མལ་
ཀྱི་རྟོགས་པས་མི་བྱེད་པས་ན་དོ་རྩེ། དེ་བཤད་སྟུང་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་གསུངས་སོ། །གང་གསུངས་ན། དོ་རྩེ་རིགས་ལྟ་དང་། བཞོད་པ་དེ་
དག་གི་སྐྱེ་མདོག་བྱུག་མཆན་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བཛྟེན་བྱུག་སྟེན་པའི་ལེའུ་
འདི་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་²⁶⁸ (ལྟ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱགས་བསྟན་པ་)ནི། ཨོ་ལ་ཨ་ཨུ་མ་གསུམ་ཡོད་
པས་སྐྱེ་དོ་རྩེ་གསུང་དོ་རྩེ་ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་མཆོན། ཨ་དང་ཨུ་མཆོམས་སྐྱུར་བས་ཨོ་དང་།
དེ་ལ་མ་ཡིག་ཐིག་ལེར་སྐྱེན་པས་ཨོ་བྱུག་ཨོ་ཡིག་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པས་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་

གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་མཆོན། མཆོན་དོན་དེ་བྲན་པའི་སྒོ་ནས་ཨོ་
 ཞེས་བརྗོད་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བཤད་
 རྒྱུ་དོན་རྗེ་ཅེ་མོ་ལས། ཡི་གེ་ཨོ་ནི་ཅེ་ཡིན་བརྗོད། །ཅེས་པའི་ལན་དུ། མཆོག་དང་ནོར་གཏེར་
 དཔལ་དང་གཡང་། །སྐལ་བཟང་རྣམ་པ་དང་ལྷན་ཞིང་། །དམ་བཅའ་བ་དང་བཟུལ་ཤིས་དོན། །ནོར་
 བུ་འཛིན་པའི་སྤྲུག་སྤྲུ་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །ལྷ་ཏུ་ཏུ་སྒྲོང་པ་ཉིད། །རྒྱ་ལེ་ལེས།
 བརྗོད་རྗེ། །སྤྲུ་མ་རང་བཞིན། །ཨ་ཏུ་ཀོ་བདག་ཉིད། །ཨ་ཏི་ནི་འཕོ་ཞེས་པའོ། །དེས་ན་ཡུལ་སྒྲོང་
 པ་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་ལེ་ལེས་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་དེ་འཕོ་སྤྲུམ་པའི་ཆོས་སྐུ་ལ་
 ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་ད་ལྟ་ནས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སྐུ་ལ་ད་ལྟ་ནས་རྣམ་པ་
 བསྒྲོམ་པ་དང་། ང་རྒྱལ་འཛིག་པ་གཉིས་ཀ་དགོས་པ་ནི་གང་ཞིག་རྒྱ་མཆོན་མཆུངས་པའི་བྱིར།

²⁶⁸
 གསུམ་པ་(རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲོམ་ཚུལ་)ལ་གཉིས། དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་སྒྲོམ་ཚུལ་
 མདོར་བསྟན་པ་དང་། གཙོ་བོ་འཕོ་ཚུལ་²⁷⁰ གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་སྒྲོམ་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་)ནི། རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་ཏེ་ཆོས་འབྱུང་གྱ་
 གསུམ་པའི་དབྱུས་སུ་ཚུད་པར་གནས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམ་སྤྲང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྟེན་གྱི་
 དཀྱིལ་འཁོར་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་བྱེད་པར་དུ་མ་དང་ལྷན་སྤྲུམ་ན། ཤར་
 དཀར། ལྷོ་སེར། ལྷུང་ལྷུང་། དབྱུས་སྒོ་བས་ན་འོད་ཟེར་སྤྲུལ་སྤྲུག་ཏུ་བྱུང་བ།
 གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ངོས་ཀྱི་ནས་ཡོངས་སུ་རྒྱུམ་པས་ཏེ་མཛེས་པ། འདོད་ཡོན་གྱི་སྤྲུམ་བུ་ལ་
 མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པ་རྣམས་པ་ལྟ་འཛིན་པའི་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་
 བརྒྱན་པའི་མདོར་ན་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་ནས་སུ། རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་
 དབྱུས་སུ་རང་ཉིད་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་གཟུགས་སུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམ་

སྤང་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་བཞི་ནང་གི་ཤར་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་གས་
 བཞིར་བསྐྱོམ་པ་དང་། འོད་ཟེར་སྤྱན་གྱིས་བཀོད་པ་ཆེ་སྟེ་རིགས་ལྷ་དང་འབྲེལ་བའི་སངས་རྒྱུ་
 སྤྱན་མ་ལ་སོགས་པའི་ཡུམ་བཞི། སེམས་དབའ་བརྒྱད། ཁྱོ་བོ་བཅུ་རྣམས་རང་རང་གི་གནས་སུ་
 བཀོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞིང་། འདོད་ཡོན་ལྷའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྫོ་རྩེ་མ་
 ལྷ་དབྱུས་དང་རིམ་པ་གཉིས་པའི་བྲ་བཞིར་བྱས་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །སྤྱན་མ་ནས་ཀྱུན་
 བཟང་གི་བར་གྱི་ལྷ་ཞི་བ་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་སངས་རྒྱུ་ཉེ་རིགས་བདག་དང་འབར་བའི་
 འོད་དེ་སྐྱུ་མདོག་དང་མཉམ་པས་ཉེ་འདྲ་ཞིང་། ཁྱོ་བོ་རྣམས་ལ་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ། རྣམ་སྤྱང་སྐྱུ་
 མདོག་དཀར་པོ་ལ་གཤེན་རྩེ་གཤེད་སྐྱུ་མདོག་ནག་པོ་ཡིན་པ་དཔེ་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་²⁶⁹པ་(གཙུག་པོ་འཕྲོ་ཚུལ་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་
 དོན་ནོ།།

དང་པོ་(སྤྱིའི་དོན་)ནི། སྤྱིར་གཙུག་པོའི་གནས་སྐབས་དེ་ལ་ལྷ་ཡོད་དེ། ལྷ་ག་མོས་ཀྱི་གཙུག་པོ་
 མདོན་བྱང་ལྷ་བསྐྱེད་ཀྱི་གཙུག་པོ། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་གཙུག་པོ། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་གཙུག་པོ།
 ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་གཙུག་པོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེའི་ནང་ནས་ལྷ་ག་མོས་ཀྱི་གཙུག་པོ་དང་།
 ལུས་དཀྱིལ་གྱི་གཙུག་པོ་འཕྲོ་བ་མེད་དེ། ལྷ་ག་མོས་ཀྱི་གཙུག་པོ་ཡིན་ན་རྫོ་རྩེ་འཆང་ཡིན་པས་བྱས་
 པ་དང་། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་གཙུག་པོ་ཡིན་ན་མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་བྱས་པའི་བྱིར། དེས་ན་འཕྲོ་ཚུལ་
 བེ་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་མདོན་བྱང་ལྷའི་སྒྲོ་ནས་འཕྲོ། དེ་ཡང་བྱུག་མཆོག་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཕྲོ། བྱུག་
 མཆོག་ལ་དང་པོའི་མགོན་པོ་ལ་རྫོ་རྩེ་དཀར་པོ་ཅེ་ལྷ་པ་ནས། གནོད་མཛེས་ལ་རྫོ་རྩེ་སྤྱན་པོའི་
 བར་སོ་གསུམ་བྱེད། དེ་ཡང་རྣམ་སྤྱང་ལྷ་བྱུ་ལ་མཆོན་ན། རྣམ་སྤྱང་མདོན་བྱང་ལྷའི་སྒྲོ་ནས་
 བསྐྱེད། དེ་དང་སྤྱན་མ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་མངལ་ནང་དུ་རྣམ་སྤྱང་གིས་གཙུག་པོ་བྱས་པའི་

ལྷ་སོ་གཉིས་བསྐྱེད། རྣམ་སྒྲུང་བྱིར་བྱུང་སྤྱི་སྒོས་ཀྱི་མཛད་པ་མཛད་ནས་མངོན་བྱང་ལྷ་བསྐྱེད་ཀྱི་
 རྣམ་སྒྲུང་ལ་བསྟེན། སྤྱན་མ་བྱིར་བྱུང་སྤྱི་སྒོས་ཀྱི་མཛད་པ་མཛད་ནས། རྣམ་སྒྲུང་གི་པང་གི་
 སྤྱན་མ་ལ་བསྟེན། མི་བསྐྱོད་པ་བྱིར་བྱུང་སྤྱི་སྒོས་ཀྱི་མཛད་པ་མཛད་ནས་རིམ་པ་དང་པོའི་ཤར་
 ཏུ་འགོད། དེ་ག་བྱ་དོན་མ་བྱིར་བྱུང་སྤྱི་སྒོས་ཀྱི་མཛད་པ་མཛད་ནས་རིམ་པ་དང་པོའི་ཤར་སྒྲོར་
 འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པའི་མེ་ཏོག་ལས། གལ་ཏེ་རྒྱལ་གཞན་དབུས་མར་གྱུར། །དེ་ཡི་ས་ལ་
 མི་བསྐྱོད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་གཞན་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲེ། སྤྱན་མ་གཙོ་བོར་སོང་བའི་ཆེ་ན། མངོན་བྱང་ལྷའི་སྒོ་
 རྣམ་སྤྱན་མ་བསྐྱེད། དེ་དང་རྣམ་སྒྲུང་སྟོན་པ་པར་ཞུགས་པའི་མངལ་ནང་དུ་རྣམ་སྒྲུང་གིས་གཙོ་
 བྱས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་བསྐྱེད། རྣམ་སྒྲུང་བྱིར་བྱུང་སྤྱི་དགོས་ཀྱི་མཛད་པ་མཛད་ནས་སྤྱན་མའི་
 པང་གི་རྣམ་སྒྲུང་ལ་བསྟེན། སྤྱན་མ་བྱིར་བྱུང་སྤྱི་དགོས་ཀྱི་མཛད་པ་མཛད་ནས་མངོན་བྱང་ལྷ་
 བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱན་མ་ལ་བསྟེན། དེས་ལྷ་སོ་བཞི་ལ་འགྲེ། མི་བསྐྱོད་པའི་གནས་དང་དེ་ག་བྱ་དོན་
 མའི་གནས་ནི་གོང་བཞིན། བྱམས་པ་གཙོ་བོར་སོང་བའི་ཆེ་ན། མངོན་བྱང་ལྷའི་སྒོ་རྣམ་བྱམས་
 པ་བསྐྱེད། དེ་དང་གཞུགས་དོན་མ་སྟོན་པ་པར་ཞུགས་པའི་མངལ་ནང་དུ་རྣམ་སྒྲུང་གིས་གཙོ་
 བྱས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་བསྐྱེད། རྣམ་སྒྲུང་བྱིར་བྱུང་སྤྱི་དགོས་ཀྱི་མཛད་པ་མཛད་ནས་བྱམས་
 པའི་རིགས་བདག་ལ་བསྟེན་པའོ། བྱམས་པ་ལ་བསྟེན་པ་གང་རུང་བྱེད།

གཞུགས་དོན་མ་བྱིར་བྱུང་ནས་བྱམས་པའི་པང་གི་དེ་ལ་ཐེམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས། གང་ཆེ་འཁོར་གཙོ་སངས་རྒྱས་འགྱུར། །ཕྱང་བ་དེར་ནི་བསྟེན་པར་བྱ། །བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དང་འཁོར་གཙོར་གྱུར། །དེ་ཡི་རིགས་བདག་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 མི་བསྐྱོད་པ་བྱིར་བྱུང་ནས་རིམ་པ་དང་པོའི་ཤར་དང་། སྤྱན་མ་དེའི་ཤར་སྒྲོར་དང་། དེ་ག་བྱ་དོན་

མ་རིམ་གཉིས་པའི་ཤར་སྟོང་དང་། བྱམས་པ་སྤྱང་ནས་རང་འདྲ་གཉིས་པ་ཤར་སྟོང་གི་ཡལ་ས་སུ་
འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱལ་བ་ལས་གཞན་དཀྱིལ་འཁོར་བ། །གལ་ཏེ་འཁོར་མེད་
གཙོ་བོ་བྱེད། །དབྱས་མ་དེ་ཡང་གཞན་ཉིད་དེ། །རང་གནས་སུ་ཡང་གཞན་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལའང་འདྲ། གཟུགས་རྫོང་མ་གཙོ་བོར་སོང་
བའི་ཆོ། མངོན་བྱང་ལྗེ་སྟོན་གསུགས་རྫོང་མ་བསྐྱེད། དེ་དང་བྱམས་པ་དང་སྟོན་པ་ར་
ཞུགས་པའི་མངལ་ནང་དུ་རྣམ་སྤྱང་གིས་གཙོ་བྱས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་བསྐྱེད། རྣམ་སྤྱང་བྱིར་སྤྱང་
ནས་བྱམས་པའི་རིགས་བདག་ལ་ཞེས་སོགས་འདྲ།

གཟུགས་རྫོང་མ་བྱིར་སྤྱང་ནས་མངོན་བྱང་ལྷ་བསྐྱེད་ཀྱི་གཟུགས་རྫོང་མ་ལ་བསྐྱེད། མི་
བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་དེ་སྤྱར་དང་འདྲ། གཤེན་རྫོང་གཤེད་གཙོ་བོར་སོང་བའི་ཆོ། དེ་མངོན་
བྱང་ལྷ་ཞེས་སོགས་འདྲ། རྣམ་སྤྱང་བྱིར་སྤྱང་ནས་གཤེན་རྫོང་གཤེད་ཀྱི་རིགས་བདག་གཟུགས་
རྫོང་མ་གཤེན་རྫོང་གཤེད་ཀྱི་པང་ལ། གཞན་འདྲ། གཤེན་རྫོང་གཤེད་བྱིར་སྤྱང་ནས་རང་འདྲ་
གཉིས་པ་ཤར་སྟོང་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ཁོ་བོ་གཞན་རྣམས་ལའང་འདྲ། དེག་བྱ་རྫོང་མ་ལ་
མི་བསྐྱེད་པས་འཁྱུད་པ་མ་གཏོགས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་འདྲ། ལྷ་སོ་རྣམས་གཙོ་བོར་སོང་བའི་ཆོ་
མཆན་བསྐྱར་བ་དང་རྒྱལ་འཕོ་བ་སོགས་མི་བྱེད། མཐའ་གཅོད་ལས། ལྷ་སོ་རྣམས་གཙོ་བོར་
སོང་བའི་ཆོ་མཆན་བསྐྱར་བ་དང་རྒྱལ་འཕོ་བ་སོགས་བྱས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་
གཞན་པའི་འཁོར་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་གཙོ་བོར་མ་སོང་འདུག་པས་མི་འཐད་དམ་སྟུམ་དུ་སྤྱང་ཞིང་།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་²⁷⁰ (ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གཉིས། རིགས་སོ་སའི་གཙོ་བོ་འཕོ་ཚུལ་དང་། དེ་དག་གི་སྐྱ་
མདོག་བྱག་མཆན་བསྐྱར་པའོ།

དང་པོ་(རིགས་སོ་སའི་གཙོ་བོ་འཕོ་ཚུལ་)ནི། ཉེན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་དོ་རྩེ་འཆང་གཙོ་
བོར་སོང་བར་མ་ཟད་གཙོ་བོ་འཕོ་བའི་རིགས་པས་རྣམ་སྤངས་སྐྱོད་རྩེ་གཙོ་བོར་སོང་བ་ཡིན་ཡང་།
སྐྱོད་གསུང་བྲགས་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་མཆོད་པའི་རྣམ་པར་སྤངས་མཛད་གྱི་ལྷ་སྐྱོད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཉེན་
གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་གཙོ་བོར་སོང་བ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་ཆོགས་
གཉིས་གྱི་དཔལ་དང་ལྡན་པ་ཡི་ལྷ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་དང་གཅིག་
ཏུ་སྦྱར་བའི་མི་བསྐྱོད་པའི་རྒྱལ་མཆོག་སྟེ། མི་བསྐྱོད་པའི་ལྷ་སྐྱོད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་རྣམ་
སྤང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉེན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་གཙོ་བོར་སོང་བ་བསྐྱོམ་པ་དང་།
ཆོགས་གཉིས་གྱི་དཔལ་དང་ལྡན་ཞིང་ལྷ་སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་
དང་། ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཏུ་སྦྱར་བའི་དཀོན་མཆོག་དཔལ་གྱི་རྒྱལ་ཆེན་ཏེ་རིན་འབྱུང་གི་ལྷ་སྐྱོད་
ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་རྣམ་སྤང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉེན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་
གཙོ་བོར་སོང་བ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་དང་།

དེ་བཞིན་དུ། ཆོགས་གཉིས་དང་ནི་ལྡན་པ་ཡིས། །བསྐྱུས་དང་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བ་ཡིས། །ཆོ་
དཔལ་མེད་པའི་འོད་བྱེད་པ་སྟེ་འོད་དཔལ་མེད་གྱི་ལྷ་སྐྱོད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་རྣམ་
སྤང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉེན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ། གཙོ་བོར་སོང་བ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་དང་།
ཆོགས་གཉིས་དང་ནི་ལྡན་པ་ཡིས། །བསྐྱུས་དང་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བ་ཡིས། །ཐོགས་མེད་གྲུབ་
པའི་རྒྱ་ཆེན་ཏེ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་ལྷ་སྐྱོད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་རྣམ་སྤང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་ཉེན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་གཙོ་བོར་སོང་བ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ནས། གནོད་མཛེས་
རྒྱལ་པོ་གཙོ་བོར་སོང་བའི་བར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཙ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ་ལས། དོ་རྩེ་
འཛིན་སོགས་གང་ཡིན་པའི། །གཟུགས་ནི་དབུས་སུ་ལེགས་བྲིས་པ། །དེ་ཡི་དགྲིལ་འཁོར་

གནས་སུ་གྱུར། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་²⁷² (དེ་དག་གི་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཆན་བསྟན་པ་)ནི། སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་རྗེའི་རང་
བཞིན་ཅན་གྱི་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ལ་མི་བསྐྱོད་པ་བཅུག་ནས་ཞེ་སྤང་དང་དོན་རྗེར་བསྐྱུར་བའི་སྐྱེ་
མདོག་ནི་ཨིན་ཏུ་ལའི་མདོག་དང་འབྲ་བ་མཐིང་ནག་དེའི་ཕྱག་གཡམས་ཀྱི་དང་པོ་ན་འོད་ཟེར་རབ་
ཏུ་འབར་བའི་དོན་རྗེ་ཆེན་པོ་ཅེ་མོ་དགུ་པ་བསྐྱམས་པ། མཆེ་བ་རྣམས་པར་གཅིགས་པ་འཛིགས་
པའི་བགེགས་རྣམས་ཀྱིས་འཛིགས་པར་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །རྣམས་པར་སྤང་མཛད་
ཀྱི་སྐྱེ་མདོག་ནི་ཤེལ་དང་ཆུ་བའི་འོད་དང་འབྲ་བའི་དཀར་པོ། དེའི་ཕྱག་གཡམས་ཀྱི་དང་པོ་ནས་
འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་འབར་བའི་འཁོར་ལོ་དཀར་པོ་ཅེ་བས་བརྒྱད་པ་བསྐྱམས་པ། རལ་པའི་ཐོར་
ཚུགས་ཉེ་ཅོད་བཤ་ལ་རིན་པོ་ཆའི་དབུ་རྒྱན་དང་སྟན་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་ཆོགས་
པས་མཛེས་པར་བརྒྱན་པ། སངས་རྒྱས་རིགས་ལྗེའི་མདོག་ཅན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོགས་ཀྱན་ཏུ་
འཐིགས་པའི་འོད་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་དབུས་ན་ཞི་བའི་ཉམས་ཅན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལྷང་གི་ངོ་
བོར་གྱུར་པའི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

རིན་ཆེན་འབྲུང་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་མདོག་ནི་འཛམ་བུ་ཚུ་བའི་གསེར་གྱི་མདོག་དང་འབྲ་བ་སེར་པོ།
དེའི་ཕྱག་གཡམས་ཀྱི་དང་པོ་ན་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ་འབར་བའི་འོད་ཟེར་གྱི་སྤྲིན་ཉེ་ཆོགས་ཀྱིས་བྲུབ་
པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཆ་དགུ་པ་བསྐྱམས་པ། རལ་པའི་ཐོར་ཚུགས་ཉེ་ཅོད་བཤ་ལ་རིན་པོ་ཆའི་དབུ་
རྒྱན་དང་རིན་པོ་ཆའི་སྟན་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་ཆོགས་པའི་བརྒྱན་གྱིས་མཛེས་པར་
བྱས་པ། སངས་རྒྱས་རིགས་ལྗེའི་མདོག་ཅན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོགས་ཀྱན་ཏུ་འཐིགས་པའི་འོད་
ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་དབུས་ན་ཞི་བའི་ཉམས་ཅན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལྷང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྟེན་གྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །བསྐྱེད་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་འོད་ཆགས་འབར་བ་

ནམ་པར་དག་པ་མངའ་བའི་འདོད་ཆགས་དོ་རྩེ་ཅན་ཏེ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་མདོག་ནི་བརྒྱ་རྒྱ་
གའི་མདོག་དང་འབྲ་བ་དམར་པོ། དེའི་ཕྱག་གཡམས་ཀྱི་དང་པོ་ན་འོད་ཟེར་སྒྲ་ལྷ་རབ་ཏུ་འབར་
བའི་བརྒྱ་དམར་པོ་བསྐྱམས་པ། རལ་བའི་ཐོར་ཚུགས་ཏེ་ཅོད་པཎ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་རྒྱན་དང་
རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲན་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་མཛེས་པར་བྱས་པ།
སངས་རྒྱས་རིགས་ལྷའི་མདོག་ཅན་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོགས་ཀྱན་ཏུ་འཁྲིགས་པའི་འོད་གྱིས་བསྐྱོར་
བའི་དབུས་ན་ཞི་བའི་ཉམས་ཅན་སངས་རྒྱས་རྣམ་སྤང་གི་ངོ་ཐོར་གྱུར་པའི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
དབུས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

གདོན་མི་བ་དོ་རྩེ་ཅན་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་མདོག་ནི་མར་གད་ཏའི་མདོག་དང་འབྲ་བ་ལྷང་
ཁ། དེའི་ཕྱག་གཡམས་ཀྱི་དང་པོ་ན་འོད་ཟེར་སྒྲ་ལྷ་མཉམ་པར་འགྲོ་བའི་རལ་གྱི་བསྐྱམས་པ། རལ་
བའི་ཐོར་ཚུགས་ཏེ་ཅོད་པཎ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་རྒྱན་དང་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲན་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་
རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་མཛེས་པར་བྱས་པ། སངས་རྒྱས་རིགས་ལྷའི་མདོག་ཅན་
ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོགས་ཀྱན་ཏུ་འཁྲིགས་པའི་འོད་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་དབུས་ན་ཞི་བའི་ཉམས་ཅན་
སངས་རྒྱས་རྣམ་སྤང་གི་ངོ་ཐོར་གྱུར་པའི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

བཞི་²⁶⁸པ་(ལྷ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་པོ་སྦྱར་བ་བསྟན་པ་)ནི། གསུངས་སོ་ཞེས་པ་བཞད་
པའི་གཞིར་བྲངས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་གསུངས་ན། རིགས་བྱུག་གི་སྐྱེ་མདོག་དང་ཕྱག་མཆན་བསྟན་
པའི་རྩེས་དེ་ནས་གསུངས་སོ། །གང་གིས་གསུངས་ན། རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེའི་བདག་པོ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་
པོ་དེས་གསུངས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་གསུངས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་བྱུག་གི་
ཆོས་ཏེ་སྐྱེ། དབྱིངས་ཏེ་རྒྱུའི་ངོ་ཐོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་རང་གི་སེམས་ལྷ་བའི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་པ་

ལས་མི་འདའ་བས་ན་དོ་རྗེ། དེ་བཤད་སྟུང་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
 སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་གསུངས་སོ། །གང་གསུངས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ཟུག་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་སྐྱོ་རྒྱུ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། གསུང་ས་བོན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། ཐུགས་ཐུག་མཆོན་
 ལས་བྱང་ཆུབ་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་རྒྱ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་ལ་ང་རྒྱལ་བརྟན་
 པར་བྱེད་པའི་ཐུགས་འདི་གསུངས་སོ། །དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཨོ་ནི་བཤད་ཟིན། རྩ་མེད་ཆོས།
 རྩ་ཏུ་ནི་དབྱིངས་སམ་ཅ་བ། སྤ་བྱ་ཕ་ནི་རང་བཞིན། ཨ་རྩ་ཀོ་ནི་བདག་ཉིད། ཨ་ཉི་ནི་ངོ་མྱེ།
 མདོར་ན་སྟོད་བཅུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་རྒྱང་སེམས་ཅམ་རྒྱ་བར་སྤང་བ་
 དེ་ངོ་སྟུང་དུ་ང་རྒྱལ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་མཆོན་ནས་སྐྱབ་ཐབས་བསྐྱུས་པ་ལྟར་
 བ་དང་པོ་སྦྱར་བ་དང་། རྒྱས་པ་ལྟར་ན་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཡན་ཆད་སྟོན་དུ་བྱས་པའི་
 ཉེན་དེ་ལ་གནས་ནས་འོག་ནས་བཤད་པའི་ཕ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་²⁶⁸ (ངས་དོན་དུ་བཤད་པ་ལ་)ལྟ། སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་ལེའུ་ལ་སྐབས་འགོད་པ། ལྷ་
²⁷⁷ རྩ་ཏུ་ཐུགས་ཀྱི་ངས་དོན་དོར་བསྐྱུས་སུ་བཤད་པ། དོར་བསྐྱུས་²⁷⁸ ཀྱིས་བྲངས་པའི་སེམས་དབེན་
 ཀྱི་རྒྱང་སེམས་ལས་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་སྐྱབ་ཚུལ། ²⁷⁹ སྐྱུ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་ནས་བྱང་འདུག་ལོངས་
 སྐྱལ་ཀྱི་སྐྱར་བཞེངས་ཚུལ། ²⁸⁰ བྱང་འདུག་ལོངས་སྐྱུ་སྐྱེད་ཚུལ་ལ་ངས་པར་བརྟན་པར་བྱེད་པའོ། །

དང་པོ་(སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་ལེའུ་ལ་སྐབས་འགོད་པ་)ནི། གསུངས་སོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་
 བྲངས། གང་གིས་གསུངས་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྗེའི་བདག་པོ་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་གསུངས་སོ། །ཅི་ཞིག་
 མཛད་ནས་གསུངས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ལྗེའི་ངས་དོན་ཀྱི་རྒྱང་སྟོང་གི་སྤྱོད་ནས་
 འསྟོ་བས་ཉེ་རྒྱ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱང་བྱེད་པ་གཏོགས་པའི་ཅ་བའི་རྒྱང་བཞི་པོ་རེ་ངས་གཙོ་

བྱས་ནས་རྒྱ་བ་ན་གཞན་གསུམ་འཁོར་དུ་ཚུད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཅིག་དང་དུ་མའི་བཀོད་པ་དང་
ལྷན་པའི་རྒྱང་གི་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོག་ལ་ལ་དམིགས་པ་ལས་མི་བྱེད་པས་ན་དོ་རྗེ། དེ་བཤད་སྟུང་པའི་
དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་བཞུགས་ནས་གསུངས་སོ། །གང་
གསུངས་ན། བཀོད་པ་སྤྱལ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲགས་ཐམས་ཅད་གང་དུ་འདུ་བའི་གནས་དོ་རྗེ་ཡི་
གོ་གསུམ་དང་། རྒྱང་ལྷང་འབྲུག་གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་དོ་བོར་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའི་དོ་
རྗེ་བཞས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བཟོད་བྱར་སྟོན་པའི་ལེའུ་འདི་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་²⁷⁶ (ལྷ་ཐུ་ཏུའི་སྤྲགས་ཀྱི་ངེས་དོན་དོར་བཞས་སུ་བཤད་པ་)ནི། རྣམ་སྤྱང་གི་རྒྱང་བྱབ་བྱེད་སྟོ་
སངས་ནི་ཨོ་གྱི་ངེས་དོན། དེན་འབྱུང་གི་རྒྱང་ཐུར་སེལ་སེར་པོ་ནི་ལྷ་ཐུ་ཏུའི་ངེས་དོན། འོད་
དཔག་མེད་ཀྱི་རྒྱང་བྱེད་རྒྱ་དམར་པོ་ནི་རྒྱ་ནའི་ངེས་དོན་དང་། དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱང་མཉམ་གནས་
ལྷང་སེར་ནི་བཟོ་གྱི་ངེས་དོན། མི་བསྐྱོད་པའི་རྒྱང་སྟོག་འཛིན་དཀར་པོ་ནི་སྤྲ་སྤྲ་མ་ཨུ་གཏེ་
ངེས་དོན། དོ་རྗེ་འཆང་གི་སྤྲས་བསྟན་པའི་སྟིང་ཁའི་མི་ཤིགས་པ་ཨ་ཐུང་ཤད་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་ནི་
ཨ་ཉི་གི་ངེས་དོན་དང་། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དུག་གི་སྤྲས་བསྟན་པའི་རྩ་བའི་རྒྱང་ལྷ་
དང་མི་ཤིགས་པ་དང་དུག་པོ་དེ་ནི་སྤྱོ་པོ་མཆོག་དེན་པོ་ཆེ་ལྷ་ཏུའི་གང་ཟག་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་
ཡིན་ཏེ། དགོངས་པ་ཐུང་སྟོན་ལས། ཨོ་ནི་དང་པོ་གཅིག་དང་ལྷན། །ལྷ་ཐུ་ཏུ་ནི་གཉིས་པ་
སྟེ། །རྒྱ་ལེས་པ་གསུམ་པ་ཉིད། །བཟོ་ཞེས་བྱ་བཞི་བའོ། །སྤྲ་སྤྲ་མ་ཨུ་གཏེ་ལྷ་པ། །ཨ་ཉི་ལེས་
པ་དུག་པར་བཟོད། །དེ་ལྟར་བདེ་གཤེགས་དུག་པོ་ནི། །སྤྱོ་པོ་མཆོག་ལ་བསྟན་པ་ཡིན། །ལེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་རྒྱང་དང་འོད་གསལ་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཤེས་དགོས་སོ། །དེས་ནི་གང་
ལ་དོར་བཞས་བྱེད་པའི་ཡུལ་བསྟན། སྤྲགས་འདི་ཆན་པ་གསུམ་དུ་བཅད་པས་རྒྱང་སྤྲགས་

དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྩོམ་པ་བྱེད་ཚུལ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱུ་རྣམས་ནང་དུ་འཇུག་
པའི་གདངས་དང་སྐྱོ་རྩོམ་པ་ལོན་མི་ཀྱི་གདངས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བ་ནི་མི་སྐྱུ་ཅུ་ལྟའི་
ངེས་དོན་དང་། རྒྱུ་རྣམས་ནང་དུ་གནས་པའི་གདངས་དང་གསུང་རྩོམ་པ་ལོན་མི་སྐྱུ་ལྟའི་
གདངས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བ་ནི་རྒྱ་ན་བཟོ་བྱེད་པའི་དོན་དང་། རྒྱུ་རྣམས་ཕྱིར་ལྟར་བའི་
གདངས་དང་ཐུགས་རྩོམ་པ་ལོན་མི་སྐྱུ་ཀྱི་གདངས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བ་ནི་སྐྱུ་སྐྱུ་མ་ཨ་རྒྱ་
ཀོ་ཉི་གི་ངེས་དོན་ཡིན་ནོ།

དེ་ཉིད་ལས། མི་སྐྱུ་ཅུ་ལྟའི་དང་པོ་ལོ། །རྒྱ་ན་བཟོ་བྱེད་པ་ལོན། །སྐྱུ་སྐྱུ་མ་ཨ་རྒྱ་ཀོ་ཉི་
གུར། །དེ་ཉིད་གསུམ་དུ་འདིར་བཏགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་སྐྱུ་གསུང་དབྱེར་མེད་
ཀྱི་རྩོམ་པ་བྱས་པ་ལ་བཏེན་ནས་ལྟར་འཇུག་རྩོམ་གནས་པ་རེ་རེ་དུ་སོང་སྟེ་མཐར་གནས་
པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། གནས་པ་ཡང་ཐེམ་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ཐེམ་པ་ལས་འོད་
གསལ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི་སྐྱུ་གསུང་དེ་ཉིད་ཚན་པ་གསུམ་དུ་བཅད་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས། དེ་ཉིད་གསུམ་ནི་གཅིག་གྱུར་པར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྒྱུ་གི་ཁ་དོག་
དང་རྒྱུ་ཚུལ་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་གསལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་གསལ་བ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གསལ་བའི་མིང་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

276

གསུམ་པ་(རྩོར་བཞུས་ཀྱིས་བྱངས་པའི་སེམས་དབེན་གྱི་རྒྱུ་སེམས་ལས་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་སྐྱུ་ཚུལ་)ནི། རྒྱུ་
སྐྱུ་གསུང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྩོམ་པས་བྱངས་པའི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཏེ་སེམས་དབེན་གྱི་རྒྱུ་
སེམས་ལས་དབྱུས་གནས་པར་ཏེ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་མ་དག་པའི་སྐྱུ་
ལུས་ཏེ་བསྐྱོན་པར་བྱའོ། །སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དེ་བྱུང་པར་ལྟ་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་བྱུང་པར། འོད་
ཟེར་འཕྲོ་བའི་བྱུང་པར། སྐྱུ་བ་གཞིའི་བྱུང་པར། རོ་བོའི་བྱུང་པར། འོངས་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་

དང་ལྷན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དེ་རྒྱུའི་བྱང་པར་དང་ལྷན་ཏེ། འོད་ཟེར་སྤྱིན་གྱི་བཀོད་པ་
 ཆེ་བ་སྟེ་སེམས་དབེན་གྱི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་བཞོན་པའི་རྒྱང་དང་བཅས་པ་རྒྱར་ལྷན་པའི་
 ཕྱིར། འོད་ཟེར་འཕྲོ་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་དང་ལྷན་ཏེ། སངས་རྒྱས་འབར་བའི་འོད་དང་མཉམ་པ་སྟེ་
 སྐྱུ་ལས་འཇའ་ཆོན་ལྟར་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་སྣ་ལྡན་པ་འདྲེས་པར་གསལ་བར་འཕྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སྐྱུ་བ་གཞིའི་བྱང་པར་དང་ལྷན་ཏེ་འོད་ཟེར་སྣ་ལྡན་ཀུན་ཏུ་བྱུང་བས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱང་འོད་
 ཟེར་ལྡན་པ་ལས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོ་བོའི་བྱང་པར་དང་ལྷན་ཏེ། ཀུན་ནས་ཡོངས་སུ་
 རྒྱལ་བོ་སྟེ་སྟོད་བཅུད་ཀུན་གྱི་ཅ་བར་གྱུར་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱང་སེམས་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོངས་སྟོད་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་
 བོ་ཀུན་ཆང་ཞིང་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པའི་སྟེ་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་གོགས་སུ་ལྷན་པའི་སྟོ་
 བས་ཡུལ་ནམས་ལ་རྫོགས་པར་འོངས་སྟོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

²⁷⁶
 བཞི་བ་(སྐྱུ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་ནས་བྱང་འཇུག་འོངས་སྐྱུ་ལ་གྱི་སྐྱུར་བཞེངས་ཚུལ་)ནི། སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་
 དེ་བསམ་གཏན་གཉིས་གྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པ་དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་ནས་སུ།
 དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱང་སེམས་ལས་མདོར་ན་སྟེ་སྐྱེད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མཆོན་དཔེས་
 བརྒྱན་པའི་བྱང་འཇུག་རྟོ་རྟེ་འཆང་གི་གཟུགས་སུ་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་འདྲ་བའི་བྱང་
 འཇུག་རྟོ་རྟེ་འཆང་དེས་འཁོར་བ་རྩི་སྤྲོད་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པས་ན་ཞི་
 བ་མུང་འདས་གྱི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པ་དང་། ཟུགས་རྒྱད་གྱི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 དེས་བདེན་འཛིན་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་ནས་རྟག་པ་འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་
 དོན་གྱིས་ན་དབུས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།

དེ་འདྲ་བའི་བྱང་འཇུག་པ་དེས་རང་རྒྱད་གྱི་ལམ་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱོད་པར་བྱ་བ་དང་།

གདུལ་བྱ་གཞན་སྤྱི་ཅིང་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་ལས་སྐྱབ་བའི་ཕྱིར་དུ་ནམ་
སྤང་ལ་སོགས་པའི་སྐྱལ་སྐྱུ་དུ་མ་འཛིན་པ་བྱེད་པ་ནི། ནམ་པར་སྤང་མཛད་པུག་རྒྱ་ཆེ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་སྐྱུ་མདོག་པུག་མཆན་སོགས་ནི་དང་དོན་དུ་བཤད་
བའི་སྐབས་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ།།

²⁷⁶ ལྷ་པ་(ཟུང་འཇུག་ལོངས་སྐྱུ་སྐྱེད་ཚུལ་ལ་ངེས་པར་བརྟན་པར་བྱེད་པ་)ནི། གསུངས་སོ་ཞེས་པ་བཤད་
བའི་གཞིར་དངས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་གསུངས་ན། ནམ་སྤང་གི་སྐྱུ་མདོག་པུག་མཆན་བསྟན་པའི་
རྗེས་དེ་ནས་གསུངས་སོ། །གང་གིས་གསུངས་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྗེའི་བདག་པོ་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་
གསུངས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་གསུངས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་ཉིད་མཛོད་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་དེ། གཉིས་སྤང་གི་རྟོག་པས་མི་བྱེད་པས་ན་དོ་རྗེ། དེ་བཤད་སྟུང་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་
གཅིག་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་གསུངས་སོ།།

གང་གསུངས་ན། ཟུང་འཇུག་པའི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གསུམ་ངོ་བོ་དབྱེར་མི་བྱེད་
པའི་ཟུང་འཇུག་ལོངས་སྐྱུ་དེ་གསུངས་པའི་སྐྱུར་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་སྟེ། བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ངེས་པ་
བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཐུགས་འདི་གསུངས་སོ། །དེ་གང་ཡིན་ན།
དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་གི་འོད་ཟེར་སྟོན་པོ་ནི་ཨོ་གྱི་ངེས་དོན་དང་། སེར་
པོ་ནི་རྣམ་པའི་ངེས་དོན་དང་། དམར་པོ་ནི་རྣམ་པའི་ངེས་དོན་དང་། ལྷང་ཁུ་ནི་སྐྱ་ལྷུ་མའི་ངེས་དོན་
དང་། དཀར་པོ་ནི་ཨ་རྒྱ་ཀོའི་ངེས་དོན་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་ཨ་རྒྱ་ཀོའི་ངེས་དོན་དང་། དེ་
འདྲ་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། འོད་གསལ་དེའི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་འོད་ཟེར་ལྷ་པ་

ལས་བྱང་འབྲུག་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ནི། སྤྲུགས་དེ་བརྗོད་པའི་
 དེས་དོན་ཡིན་ཏེ། ལྷང་སྟོན་ལས། ཨོ་ནི་དང་པོར་ཤེས་པར་བྱ། །རྩམ་ཞེས་བྱ་གཉིས་པའོ། །རྩེ་
 ཏུ་ཞེས་བྱ་གསུམ་པར་བཤད། །སྤྱ་བྱ་ཡར་གྲགས་བཞི་པའོ། །ཨ་རྩ་ཀ་ནི་ལྷ་པ་ཡིན། །ཨ་ཉི་ཏུ་
 གྱུར་བྱག་པར་འདོད། །སྤྲུགས་འདི་བརྗོད་ནས་དེ་ལོག་ཏུ། །བསྐྱོམ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་
 བསྐྱོམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་²⁶⁷ (བསྐྱེད་ནས་སྤྱ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་ལ་)གསུམ། སྤྱི་དོན་གྱིས་སྤྱི་གི་སྤྱ་ཅེར་བྱག་
 མཆན་སྤྱ་མོ་བསྐྱོམ་པ་དང་དེ་ལས་སྤྱོ་བསྐྱེད་ཚུལ། ²⁸³སྤྱས་དོན་གྱིས་དོ་རྗེའི་ཅེ་དང་བསྐྱེད་ནང་
 ཏུ་ཐིག་ལེ་སྤྱ་མོ་དང་དེའི་ནང་ཏུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་སྐྱོམ་ཚུལ། ²⁸⁴མཐར་ཐུག་གིས་
 སྤྱི་ཁའི་སྤྱ་ཅེར་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་བསྐྱོམ་པ་དང་དེ་ལ་དོ་རྗེ་བསྐྱེད་པ་བྱེད་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(སྤྱི་དོན་གྱིས་སྤྱི་གི་སྤྱ་ཅེར་བྱག་མཆན་སྤྱ་མོ་བསྐྱོམ་པ་དང་དེ་ལས་སྤྱོ་བསྐྱེད་ཚུལ་)ནི། བསྐྱོམ་
 པར་བྱའོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། རྟེན་གང་ལ་གནས་ནས་བསྐྱོམ་ན། སྤྱུ་བ་ཐབས་
 བསྐྱེད་པ་ལྟར་ན་དང་པོ་སྤྱོར་བ་དང་། རྒྱས་པ་ལྟར་ན་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཡན་ཆད་སྤོན་
 ཏུ་བྱས་པའི་རྟེན་དེ་ལ་གནས་ནས་བསྐྱོམ་མོ། །དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ཏུ་བསྐྱོམ་ན། སེམས་
 དམིགས་པ་ལ་གནས་པ་བརྟན་པོ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་བསྐྱོམ་མོ། །གང་བསྐྱོམ་ན། བསྐྱོམ་པ་རིན་
 ཐང་ཆེ་བས་ན་རིན་པོ་ཆེ་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྷ་འཕྲོ་བའི་དོ་རྗེ་སྤོན་པོ་ཅེ་ལྷ་པ་རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷའི་
 རོ་བོར་བལྟས་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

ཆད་ངེ་ཅམ་བསྐྱོམ་ན། ལུངས་ཀར་གྱི་འབྲུའི་ཆད་ཅམ་ཞིག་བསྐྱོམ་མོ། །གནས་གང་ཏུ་
 བསྐྱོམ་ན། རང་ལྟར་གསལ་བའི་རྩ་ཞལ་གྱི་སྤྱི་ཅེ་མོར་ཉི་གདན་སྤྱ་མ་བྱེད་གཤགས་ཅམ་གྱི་

སྟེང་དུ་བསྐྱོམ་མོ། །རྣལ་འབྱོར་གང་གིས་བསྐྱོམ་ན། རྟོ་རྟེ་འཆང་ངམ་མི་བསྐྱོད་པའི་ལྷ་འུ་རྣལ་
འབྱོར་གྱིས་བསྐྱོམ་མོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་བསྐྱོམ་ན། ཉིན་མཆན་རྟག་དུ་འབད་པས་ནན་ཏན་དུ་
བསྐྱོམ་མོ། །དུས་རི་ཙམ་དུ་བསྐྱོམ་ན། རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་མཆན་དེ་ལ་རེག་མཐོང་གི་མཆན་མ་
བརྟན་པོ་མ་རྟེན་བར་དུ་བསྐྱོམ་མོ། །རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་མཆན་དེ་ལ་སེམས་གནས་པའི་མཆན་
མ་བརྟན་པོ་མ་རྟེན་བར་དུ་ནི་མི་སྟོ་ཏེ། སེམས་དམིགས་པ་ལས་བྱིར་མི་གཡེང་བའི་དགོས་པ་
ཡོད་པའི་བྱིར། རྟེན་ནས་ནི་སྟོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྩལ་སྤྱད་བར་བྱ་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟོ་བའི་ཚུལ་ནི། ཅ་བའི་རྟོ་རྟེ་དེ་ལས་རྟོ་རྟེ་སྟོན་པོ་ཅེ་ལྷ་བ་གཅིག་གཉིས་
གསུམ་ནས་བརྒྱ་དང་སྟོང་དང་ལུས་ཁྲབ་པ་དང་མཐར་ནམ་མཁའ་ཁྲབ་པར་སྟོ་ཞིང་། སྤྱད་པའི་
ཆེ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྩ་བའི་དམིགས་པ་ལ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལ་ལོབ་པ་ན་རྩ་བའི་རྟོ་རྟེ་དེ་ལས་སངས་རྒྱས་འབར་བ་འབྲ་བའི་འོད་མཆོག་རབ་སྤྲིན་
ཏེ། རྟོ་རྟེ་ཕྱག་མཆན་དུ་འཛིན་པའི་མི་བསྐྱོད་པ་གཅིག་གཉིས་གསུམ་ནས་བརྒྱ་སྟོང་གཤོང་ཁྲབ་
པ་ལུས་ཁྲབ་པ་མཐར་ནམ་མཁའ་ཁྲབ་པར་སྟོ་ཞིང་། སྤྱད་པའི་ཆེ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་རྩ་བའི་
དམིགས་པ་ལ་སྤྱད། ཅ་བའི་དམིགས་པ་ཡང་སྤྲ་བྱག་གཉིས་གང་རུང་ནས་བྲངས་ཏེ། སྟོང་ཁའི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའམ་གདན་རྟོ་རྟེ་གང་རུང་ལ་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་
གཙོ་པོ་འཕོ་བའི་རིགས་པས་རྣམ་སྤྱང་གི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་འཁོར་ལོ་དང་རིན་འབྱུང་གི་
རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་རིན་པོ་ཆེ་དང་། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་བསྐྱུང་དང་། དོན་
གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་མཆོན་ཆ་ཆེན་པོ་རལ་གྱི་དང་། ཕྱག་མཆན་དེ་རྣམས་ཕྱག་མཆན་
དུ་འཛིན་པའི་ལྷ་སྐྱ་རྣམས་སྟོ་བསྐྱུ་བྱའོ།

དེ་བརྟན་པ་ན་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲིན་ཏེ། ལུས་བཞི། རྟོ་རྟེ་མ་ལ། སེམས་

དཔའ་བརྒྱད། ཁོ་པོ་བཅུ་ལྔ་ཚོ་གས་རྣམས་སྟོ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱབ་པ་པོས་
 སྟོ་བ་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་པ་དང་ཉམས་སུ་སྒྲངས་བྱ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་
 སྟེ་འོན་ཀྱང་། །སྟེ་དོན་དུ་བཤད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡི་གེའི་ཐོབ་ཆོད་ཅམ་གྱིས་
 བཤད་པས་ཡིག་དོན་དུ་ཡང་འགྲུར་བའི་ཕྱིར། ཡིག་དོན་ཆད་པར་འགྲུར་བའི་སྟོན་ཡང་མེད་དོ།

281

གཉིས་པ་(སྐུས་དོན་གྱིས་དོ་རྗེའི་ཅེ་དང་བསྐྱེད་ནང་དུ་ཐིག་ལེ་སྤྲོ་མོ་དང་དེའི་ནང་དུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་སྟོམ་ཚུལ་)ནི། བསྟོམ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། རྟེན་གང་ལ་གནས་ནས་
 བསྟོམ་ན། སྐྱབ་ཐབས་བསྐྱས་པ་ལྟར་ན་དང་པོ་སྟོར་བ་དང་། རྒྱས་པ་ལྟར་ན་དཀྱིལ་འཁོར་
 རྒྱལ་མཆོག་ཡན་ཆད་སྟོན་དུ་བྱང་ནས་བསྟོམ་མོ། །དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་ན། སེམས་
 དམིགས་པ་ལ་གནས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟོམ་མོ། །གང་བསྟོམ་པར་བྱ་ན། བསྟོམ་
 པ་རིན་ཐང་ཆེ་བས་ན་རིན་པོ་ཆེ་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་ཐིག་ལེ་སྟོན་པོ་དེ་བསྟོམ་མོ། །
 ཆད་ངེ་ཅམ་དུ་བསྟོམ་ན། ཡུངས་ཀར་གྱི་འབྲུའི་ཆད་ཅམ་ཞིག་བསྟོམ་མོ། །གནས་གང་དུ་བསྟོམ་
 བ། རང་ལྟར་གསལ་བའི་གསང་གནས་ཀྱི་སྤྱིའི་ཅེ་མོར་ཉེ་དོ་རྗེ་བྱུག་པའི་ནང་དུ་བསྟོམ་མོ། །རྣལ་
 འབྱོར་གང་གིས་བསྟོམ་ན། དོ་རྗེ་འཆང་ངམ་མི་བསྟོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བསྟོམ་མོ། །ཚུལ་
 རི་ལྟར་བསྟོམ་ན། ཉིན་མཆོན་ཏག་དུ་འབད་པས་ནན་ཏན་གྱིས་བསྟོམ་མོ།

ཡུན་ངེ་ཅམ་བསྟོམ་ན། རིན་པོ་ཆེ་ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་གནས་པའི་མཆོན་མ་བརྟན་པོ་མ་
 རྟེན་བར་དུ་བསྟོམ་མོ། །རིན་པོ་ཆེ་ཐིག་ལེ་དེ་ལ་སེམས་གནས་པའི་མཆོན་མ་བརྟན་པོ་མ་རྟེན་
 བར་དུ་ནི་མི་སྟོ་སྟེ། བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་མི་ཉམས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྟན་པོ་རྟེན་
 བས་སྟོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྩལ་སྤྱང་བར་བྱ་བའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོ་
 ཚུལ་ནི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་དོ་རྗེ་དང་བསྐྱེད་འདུ་བྱས། ཐིག་ལེ་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་ཡིད་གྱིས་དབྱང་

བའི་ནང་དུ་མི་འགོ་བ་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། འགོ་བ་ལྷ་སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་རྩོ་
 རྩོ་དང་། འཁོར་ལོ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་། བསྐྱ་དང་། མཆོན་ཆ་ཆེན་པོ་རལ་གྱི་ཕྱག་མཆོན་དུ་
 འཛིན་པའི་སངས་རྒྱས་འབར་བ་འབྲ་བའི་འོད་མཆོག་རབ་སྤྲིན་ཏེ། རིགས་ལྷ་སྤྱོ་བ་ནི་བྱའི་ཚུལ་
 དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲིན་ཆེན་ཏེ་ཡུམ་བཞི་སྤྱོ་བ་བྱ་མའི་ཚུལ་དང་། སེམས་དཔའ་
 བརྒྱད་དང་ཁོ་བོ་བཅུ་སྤྱོ་བ་ནི་ཆ་བོ་དང་། རྩོ་རྩོ་མ་ལྷ་སྤྱོ་བ་ནི་ཆ་མའི་ཚུལ་དུ་སྤྱོ་བའི་བདག་ཉིད་
 ཅན་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་དེས་སྤྱོ་བས་ཏེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །སྤྱོ་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་
 ཞེས་པར་བྱའོ། །འདོད་ཆགས་ཆོས་སྤྲས་བསྐྱན་པས་ན་སྤྲས་དོན་དུ་བཤད་པའོ། །

281

གསུམ་པ་(མཐར་ཐུག་གིས་སྤྱིང་ཁའི་སྤྱ་ཅེར་མི་ཞིགས་པའི་ཐིག་ལེ་བསྐྱོམ་པ་དང་དེ་ལ་རྩོ་རྩོ་བསྐྱུས་པ་བྱེད་
 ཚུལ་ལོ་)ནི། བསྐྱོམ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། རྟེན་གང་ལ་གནས་ནས་བསྐྱོམ་ན། ལུས་
 དཔེན་གྱི་གསང་ཆེན་རྩོ་རྩོ་འཆང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་ནས་བསྐྱོམ་ལོ། །དགོས་
 པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱོམ་ན། གང་ལ་རྩོར་བསྐྱུས་བྱ་བའི་གཞི་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱོམ་ལོ། །གང་
 བསྐྱོམ་ན། བསྐྱོམ་པ་རིན་ཐང་ཆེ་བས་ན་རིན་པོ་ཆེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་
 འོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་མི་ཞིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཨ་ཐུང་ཤད་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་བསྐྱོམ་
 ལོ། །ཆད་ཅི་ཅམ་བསྐྱོམ་ན། ཡུངས་ཀར་གྱི་འབྲུའི་ཆད་ཅམ་ཞིག་བསྐྱོམ་ལོ། །གནས་གང་དུ་
 བསྐྱོམ་ན། ལྷའི་ཅེ་མོ་སྤྱོ་སྤྱོང་ཁ་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་མ་བརྒྱད་པའི་རྩ་ཉིད་དཔུས་གྱི་ཐིག་
 ལེ་དཀར་དམར་གཟུ་ཁ་སྤྱོར་གྱི་ནང་དུ་བསྐྱོམ་ལོ། །

ཚུལ་ཅི་ལྟར་བསྐྱོམ་ན། ཉིན་མཆོན་རྟག་དུ་འབད་པས་ནན་ཏན་གྱིས་བསྐྱོམ་ལོ། །ཡུན་ཅི་
 ཅམ་བསྐྱོམ་ན། རིན་པོ་ཆེ་མི་ཞིགས་པ་དེ་ལ་སེམས་གནས་པའི་མཆོན་མ་བརྟན་པོ་མ་རྟེན་
 བར་དུ་བསྐྱོམ་ལོ། །རིན་པོ་ཆེ་མི་ཞིགས་པ་དེ་ལ་སེམས་གནས་པའི་མཆོན་མ་བརྟན་པོ་མ་རྟེན་

ཀྱི་བར་དུ་ནི་རྒྱུད་ལྷགས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་མེད་བཞུགས་པ་མི་སྟོན་མེ། སེམས་ཅུ་བའི་དམིགས་པ་
ལས་མི་གཡེང་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཟན་པོ་རྟེན་ནས་ནི་སྟོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་
དམིགས་པ་ལ་རྩལ་སྤྱད་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོ་རྩལ་ནི། སྟོང་ཁའི་མི་ཤིགས་པའི་
ཐིག་ལེ་ལས་བྱུང་བའི་རྩལ་གྱིས་སངས་རྒྱུ་ལབར་བ་འདྲ་བའི་འོད་མཆོག་རབ་སྒྲིན་ཏེ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལྷའི་ནང་ནས་དོན་མེད་ཕྱག་མཆོན་དུ་འཛིན་པའི་མི་བསྐྱེད་མགོན་པོའི་རྒྱུད་སྟོག་
འཛིན་ཅུ་རྒྱུད་དཀར་པོ་སྣ་བྱག་གཉིས་ཀ་ནས་དགུ་བརྒྱ་པ་ཕྱག་གཅིག་དལ་བར་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་
སྟོང་ཁའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་ནང་དུ་འཇུག་པ་ཨོྲ་གྱི་གདངས་དང་། གནས་པ་ལྷའི་གདངས་དང་།
ཕྱིར་ལྡང་བ་རྒྱ་གྱི་གདངས་དང་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྟོར་བའི་དོན་མེད་བཞུགས་པ་སྟོ་བས་ཏེ་བསྟོམ་
པར་བྱའོ།

དེ་བཞིན་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱག་མཆོན་དུ་འཛིན་པའི་རིན་འབྱུང་གི་རྒྱུད་བྱུང་སེལ་ས་རྒྱུད་སེར་པོ་
སྣ་བྱག་གཉིས་ཀ་ནས་དགུ་བརྒྱ་པ་ཕྱག་གཅིག་དལ་བར་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་དང་། བསྐྱེད་ཕྱག་མཆོན་དུ་
འཛིན་པའི་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་དམར་པོས་གཙོ་བྱས་ནས་སྣ་བྱག་གཡས་
རྒྱུད་ནས་དགུ་བརྒྱ་པ་ཕྱག་གཅིག་དལ་བར་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་དང་། མཆོན་ཆ་ཆེན་པོ་རལ་གྱི་ཕྱག་
མཆོན་དུ་འཛིན་པའི་དོན་གྲུབ་མགོན་པོའི་རྒྱུད་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་མཉམ་གནས་ལྡང་སེར་གྱིས་གཙོ་
བྱས་ནས་སྣ་བྱག་གཡོན་རྒྱུད་ནས་དགུ་བརྒྱ་པ་ཕྱག་གཅིག་དལ་བར་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་ནམས་སྟོང་
ཁའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་འཇུག་གནས་ལྡང་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་། ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་དོ་
བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྟོར་བའི་དོན་མེད་བཞུགས་པ་སྟོ་བས་ཏེ་བསྟོམ་པར་བྱའོ།

རྩ་བའི་རྒྱུད་བཞི་ལ་རྩལ་པ་ཐོན་པའི་མཆོམས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིན་ཆེན་ཏེ།
བྱང་སེམས་ལྷའི་རྒྱུད་ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་སྟོང་ཁའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་

གདངས་དང་། ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་བའི་དོ་རྩེ་བཟུངས་པ་སྒྲོ་བས་ཉེ་
བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྒྱས་པ་ཐོན་པའི་མཆམས་ནས་འཁོར་ལོ་བྱལ་མཆན་དུ་འཛིན་པའི་
ནམ་སྒྲང་གི་རྒྱང་ཁྱབ་བྱེད་སྒྲོ་སངས་ནམ་མཁའི་རྒྱང་སྒྲིང་ཁའི་མི་ཞིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཨོ་གྱི་
གདངས་དང་གནས་པ་ལྷུ་འི་གདངས་དང་། ཕྱིར་ལྡང་བ་རྒྱུ་གི་གདངས་དང་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་
སྒྱུར་བའི་དོ་རྩེ་བཟུངས་པ་སྒྲོ་བས་ཉེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེར་མ་ཟད། སྤྱད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་
ཀྱང་ཉག་པར་ཉིན་མཆན་ཀྱན་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །སྤྱད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་བསམ་གཏན་
གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱད་རིམ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་མན་ངག་གིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་
གནད་ཆེན་པོ་ཞིག་གོ་མཐར་ཐུག་དུ་བཤད་པའོ།

བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་མི་འཐད་དེ། རྟོར་བཟུངས་མཐར་ཐུག་པ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྱུན་མེད་དེ། ཟུང་འཇུག་པའི་ཉེན་གྱིས་རྟོར་བཟུངས་བྱེད་པ་ཁོ་ནའི་
དབང་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཉེ། སྤྱད་བསྐྱུས་ལས། རིན་ཆེན་ཆེན་པོ་ཁ་དོག་ལྷ་ལ་
བྱང་ངེས་བཤད་པ་མཛད་པའི་ངེས་དོན་གྱིས་སྤྲོ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ངག་དབེན་དོ་རྩེ་བཟུངས་པ་ལ་སྤྱར་
ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ལྷགས་ནི། དེ་ལ་སྒྱུན་མེད་དེ། ཟུང་འཇུག་པའི་ཉེན་གྱིས་རྟོར་
བཟུངས་བྱེད་པ་གཞུང་འདིའི་བརྗོད་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་འདས། ལེའུ་བརྩ་
བདུན་པའི་སྒྲོན་གསལ་དུ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྤྲོ་ལོགས་གྱི་སྤྱང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་མཐར་
ཐུག་དུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་འོད་གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་གཉིས་པོ་དེ་རྟོར་བཟུངས་གྱི་
བྱེད་ལས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

267

གསུམ་པ་(ལྷ་རྣམས་བསྐྱོམ་པའི་བསྐྱེད་ཆོག་གི་རིམ་པ་བཤད་པ་ལ་)གཉིས། བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ་

288

དང་། ངེས་དོན་དུ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(འདྲ་འོད་ཀྱི་ལ་ལ་ལ་)ནི། རྣམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུང་གནས་པར་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་
ལས་བྱང་ཚུབ་པ་དང་། ཉི་ཟླ་བསྐྱུ་གསུམ་ཡི་གོ་གསུམ་དང་བཅས་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་ཡོངས་
སྤྱུ་གྱུར་པ་ལས་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བར་བྱ་བ་ཉི་ཟླ་བ་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་དང་། གསལ་བ་ཟླ་
བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱུང་སྤྱུ་གནས་པར་ཏེ་དེ་ལས་བྱང་བའི་ས་བོན་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་དང་།
ཕྱག་མཆན་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་འཁོར་ལོ་དཀར་པོ་ཅིབས་བརྒྱད་པ་ཡོངས་སྤྱུ་གྱུར་པ་ལས་རྣམ་སྤྱང་
གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་ལྷ་སྤྱུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །བསྐྱོམ་བསྐྱེད་རིགས་ཀྱི་རྣལ་
འབྱོར་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཚུབ་པ། ཟླ་བ་ལས་བྱང་ཚུབ་པ། ས་བོན་ལས་བྱང་ཚུབ་པ།
ཕྱག་མཆན་ལས་བྱང་ཚུབ་པ། བསྐྱེད་པར་ལོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་དང་དེ་ཡོངས་སྤྱུ་གྱུར་པ་ལས་
བསྐྱེད་པ་གཞི་མདོག་དང་འབྲེས་པའི་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་ལྷ་སྤྱུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱོམ་
པར་བྱའོ།

རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་སྐྱོམ་པ་ལ་བཙོན་པའི་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཕྱག་
མཆན་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་རིན་པོ་ཆའི་ཆ་དགྲུ་པ་དང་། དེ་ཡོངས་སྤྱུ་གྱུར་པ་ལས་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་
ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁ་དོག་དང་འབྲེས་པའི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྷན་གྱི་ལྷ་སྤྱུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱོམ་
པར་བྱའོ། །ལས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཕྱག་མཆན་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་སྤྱོད་པའི་དཀྱིལ་
འཁོར་ཏེ་སྤྱོད་ཆོག་སྤྱོད་པ་དོན་ལས་བྱང་བའི་དོན་ཡོད་བྱུབ་པའི་ལྷ་སྤྱུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱོམ་པར་
བྱའོ། །མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཚུབ་པ། ཟླ་བ་ལས་
བྱང་ཚུབ་པ། ས་བོན་ལས་བྱང་ཚུབ་པ། ཕྱག་མཆན་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་དོན་ཅེ་ཅེ་ལྷ་བ་ལས་བྱང་
བའི་སྤྱུ་གསུང་ཕྱགས་ཀྱི་དོན་ཅེ་གསུམ་ངོ་བོ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་མི་བསྐྱོད་པའི་ལྷ་སྤྱུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་
པོ་རྣམ་མཁའ་འབྲེས་པ་སྤྱོད་སངས་དེ་ཉིད་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་རབ་ཀྱི་མཆོག་རིགས་ལྷ་

པོ་འདི་དག་བསྐྱོམ་བ་ཡིས། དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་སྐབ་བ་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ངང་
ཚུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་²⁸⁶ (ངེས་དོན་དུ་བཤད་བ་)ལ་གསུམ། སྙིང་ཁའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་རྟོར་བཞས་བྱེད་ཚུལ།
དེས་²⁹⁰བྱང་འཇུག་སྟེད་ཚུལ། དོན་དེ་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་གིས་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་(སྙིང་ཁའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་རྟོར་བཞས་བྱེད་ཚུལ་)ནི། སྙིང་ཁ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་མ་
བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་ཉིདེ་དབུས་ན་གནས་པའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་ལེ་ཨ་ཐུང་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་བསྐྱོམ་
པ་ནི། རྣམ་མཁའའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབུས་གནས་པར། །ཆོས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་བྲི་བར་བྱ། །ཞེས་
པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། ཆོས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་བྲི་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གསལ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་སྙིང་ཁའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་དབུས་གནས་པར་ཉེ་དེ་ལས་བྱུང་
བའི་སྟོག་འཛིན་དཀར་པོས་གཙོ་བྱས་ནས་སྣ་བྱག་གཉིས་ཀ་ནས་དགྲུ་བརྒྱ་བ་སྟག་གཅིག་
དལ་བར་རྒྱ་བ་ནི། གསལ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་དབུས་གནས་པར། །འཁོར་ལོའི་དགྲིལ་འཁོར་
བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་ངེས་དོན་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་གྲེན་རྒྱ་དམར་པོས་གཙོ་བྱས་ནས་སྣ་བྱག་གཉིས་རྒྱུད་ནས་དགྲུ་བརྒྱ་བ་སྟག་
གཅིག་དལ་བར་རྒྱ་བ་ནི། བསྐྱའི་དགྲིལ་འཁོར་འབྲ་བར་ནི། །བསྐྱ་སྐྱོམ་པས་བསྐྱོམ་པར་
བྱ། །ཞེས་པའི་ངེས་དོན་དང་། ཐུར་སེར་སེར་པོས་གཙོ་བྱས་ནས་དགྲུ་བརྒྱ་བ་སྟག་གཅིག་སྣ་
བྱག་གཉིས་ཀ་ནས་སྟག་པར་རྒྱ་བ་ནི། དེན་ཆེན་དགྲིལ་འཁོར་འབྲ་བར་ནི། །དེན་ཆེན་བཙོན་
པས་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་ངེས་དོན་དང་། མཉམ་གནས་ལྷང་སེར་གྱིས་གཙོ་བྱས་ནས་སྣ་
བྱག་གཉིས་རྒྱུད་ནས་དགྲུ་བརྒྱ་བ་སྟག་གཅིག་སྟག་པར་རྒྱ་བ་ནི། སྙིང་ཁའི་དགྲིལ་འཁོར་ལས་

བྱང་ངོ། །ཞེས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དམར་དང་ནག་དང་དེ་བཞིན་སེར། །དཀར་
པོ་ཉིད་ནི་མདོར་བསྡུས་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་རྒྱུ་བཞི་པོ་རེ་རེས་གཙོ་བྱས་
ནས་རྒྱ་བ་ན། གཞན་གསུམ་འཁོར་དུ་ཚུད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇའ་ཚོན་གཅིག་བཞིན་དུ་རྒྱ་བ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡི་དབུས་སུ་རང་གི་ལྷ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་རྒྱུ་
བཞིས་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་ལ་ལྷ་མོ་བཞིའི་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་གིས་བགོས་པས་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་པ་ཚན་པ་
བཞིར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བཞི་བཞི་ཡི་ནི་སྦྱར་བ་ཡིས། །གོས་དཀར་ལ་སོགས་
ལེགས་པར་བྲི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གྲེན་རྒྱ་ལྷ་བྱ་ལ་མཚོན་ན་སྣ་བྱག་གི་སྟེང་
ནས་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་རྒྱ་བ་ནི་མེ་གོས་དཀར་མའི་རྒྱ་བའི་རྒྱུར། དེ་རྗེས་བསེགས་ལ་ཉིས་བརྒྱ་
ཉེར་ལྔ་རྒྱ་བ་ནི་རྒྱུ་སྒོལ་མའི་རྒྱུར། དེ་རྗེས་དབུས་ཐད་དང་ནས་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་རྒྱ་བ་ནི་ས་སྟེན་
མའི་རྒྱུར། དེ་རྗེས་མ་མཚུ་ལ་བདར་ནས་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་རྒྱ་བ་ནི་ཚུ་ལྷ་མ་གྱིའི་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་དུ་
འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གོས་དཀར་ལ་སོགས་རི་བཞིན་དུ། །སྟེང་དང་བསེགས་དང་
ཐད་ཀ་འོག་། མེ་དང་རྒྱུ་དང་དབང་ཚེན་དང་། །རྒྱ་དེ་སོ་སོའི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

དེས་ཅ་བའི་རྒྱུ་གཞན་གསུམ་ལ་རིགས་འགྲེས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཅ་བའི་
རྒྱུ་བཞི་པོ་དེ་སྟེང་ཁའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་ལྷ་དང་འདུག་གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་ཡི་གེ་གསུམ་
གྱི་གདངས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་དོ་རྩེ་བཟླས་པ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བཞི་དང་སྦྱར་
བ་ལ་གཞོལ་མཚོག། །ཅས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་བྱེད་སྟོ་སངས་གི་རྒྱུ་གི་དོ་རྩེ་བཟླས་པ།
ནམ་མཁའ་འདྲ་བར་བྲི་བར་བྱ། །ཞེས་པའི་ངེས་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཆད་རིགས་པ་ཞིག་འདུག་པ་
ལ་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྟུམ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དག་དབེན་མན་ཆད་དུ་ཁྱབ་

བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དོ་རྩེ་བཟུངས་པ་བྱེད་མི་རུས་པ་ལ་དགོངས་ནས་མ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

²⁸⁸གཉིས་པ་(དེས་ཟུང་འཇུག་སྐྱེད་ཚུལ་)ནི། སངས་རྒྱས་རབ་ཀྱི་མཆོག་མགོན་པོ་བཞིའི་རྒྱུད་སྟོང་ཁའི་མི་ཤིགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་དོ་རྩེ་བཟུངས་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་དོ་རྩེ་ལྟར། གཉིས་རྒྱུད་གི་རྟོག་པས་མི་བྱེད་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུད་སེམས་ལས་བྱུང་བའི། སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་གསུམ་ངོ་བོ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་ཟུང་འཇུག་པའི་ལྷ་སྐྱེ་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །གང་གིས་སྐྱོམ་པར་བྱེད་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གར་ཟག་གིས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །

²⁸⁸གསུམ་པ་(དོན་དེ་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་གིས་བསྐྱབ་ཚུལ་)ནི། ཐོག་མར་སྐྱེ་བ། བར་དུ་གནས་པ། མཐར་འཇིག་པ་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་རྩོག་ཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་དག་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་ཟུང་འཇུག་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བས་སྤྲོ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། ཐོག་མཐའ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། །སྤྲོ་མོ་ཞེས་ནི་རབ་ཏུ་བརྟགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་མི་གསལ་བ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་གསལ་བ་དག་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་ཟུང་འཇུག་ནི། དངོས་པོ་མེད་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མིག་གསལ་གསལ་བར་ཡང་དག་སྦྱར། །དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མི་གསལ་བ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་རྩེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་སྟེན་ན། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་གཅིག་དང་དུ་མ་རྣམས་པར་སྤངས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རྩོག་ཅིག་ཏུ་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་དང་པོ་གཅིག །གཅིག་དང་དུ་མ་རྣམས་སྤངས་པ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་དག་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྲུང་བའི་ཆོས་སུ་གྲགས་པའི་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས། ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་
རྒྱུ་མེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་
ཆོས་སུ་གྲགས། །དངོས་པོ་ཀྱན་གྱི་འབྲུང་གནས་གཅིག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲུང་བའི་
དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། དག་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱ་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་བྱང་འཇུག་གི་
སྐྱར་བདག་ཉིད་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བདག་ཉིད་འདི་ལྟར་བྱས་
ནས་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྩ་བ་སྤྱང་འཇུག་མངོན་དུ་བྱས་
ནས་རྟེན་དེ་ལ་གནས་ནས་རྟོག་བསྐྱེད་བྱེད་པའི་དོན་གྱི་གོ་རིམ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། འདི་དག་
སངས་རྒྱུ་རབ་ཀྱི་མཆོག །ཅེས་པའི་ངེས་དོན་བཤད་པའི་འོག་ཏུ། རྟེན་མཁའ་དབྱེད་ཀྱི་
དབྱས་གནས་པར། །ཞེས་པའི་ངེས་དོན་འཆད་ཅེས་པའི་གོ་རིམ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།

267

གསུམ་པ་(བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་པ་)ནི། གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལེའུ་གསུམ་
པ་རྗེ་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་མཆོན་དང་ལྟན་པ་ནི་དགོངས་པ་འབྲེལ་ཚུལ་མཐའ་དྲག་དང་
ཚུལ་བཞིའི་ནང་ནས། རིན་ཆེན་ཆེན་པོ་ཁ་དོག་ལྟུང་བཞིས་བཤད། གཞུང་ལྟག་མ་རྣམས་
བྱང་ངེས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པས་ཐོན་པའི་ལམ་དེ་ལ། བསྐྱེད་རིམ་ལ་རིགས་དྲག་གི་གཙོ་བོ་
འཕོ་ཚུལ། དེ་དག་གི་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཆོན་རིགས་ལྟུང་མངོན་བྱང་ལུའི་སྟོན་སྐྱེད་ཚུལ། ལྟུང་
སྟོར་ཕྱག་མཆོན་ཕྱ་མོ་སྟོན་པ་དང་། འོག་སྟོར་ཐིག་ལེ་ཕྱ་མོ་སྟོན་ཚུལ་སུམ་ཅུ་མོ་གསུམ་དང་།
རྟོགས་རིམ་ལ་རྟོག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ལམ་རིམ་པ་ལྟུང་རྣམས་འཆད་ཚུལ་ཆོགས་བཤད་
སྟོན་བཤད་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ཉན་པ་པོ་གང་ཐག་རྣམས་པ་ལྟུང་ལ་བཤད་པས། གང་ཐག་རྣམས་པ་
ལུའི་རྒྱུ་ལ་འོད་གསལ་དང་བྱང་འཇུག་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་པ་ཞིག་བྱང་ན། ལེའུ་

གཞུམ་པ་མཐའ་བྱུག་གིས་བཤད་པའི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་²⁶⁷(ལེའུ་མཚན་བསྟན་པ་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གཞུང་དང་
 ཐུགས་ཀྱི་གསང་བའི་གནད་མ་ལུས་པ་བརྗོད་བྱར་འདུས་པའི་གསང་བ་འདུས་པ་ལས། རྗོ་རྗེ་
 རིགས་ལྔ་དང་བཀོད་པ་དེ་དག་གི་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཚན་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 བྱིང་བའི་དོན་དང་། རྗོ་རྗེ་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱུང་འཇུག་ཡིན་ལ། བཀོད་པ་སྟེ་འདི་
 ལྟ་སྐྱུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བྱིང་བའི་དོན་དང་། དེ་འདྲ་བའི་བྱུང་དེས་
 གཉིས་པོ་དེ་བརྗོད་བྱ་དོན་ཀྱི་ལེའུ་ཡིན་ལ། དེ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་ཚོགས་ལ་ཡང་
 མིང་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ།།

ལྔ་པ་²⁶⁷(ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་བར་བསྟན་པ་)ནི། སྟོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་
 བཤད་པ་ལས། ལེའུ་གཞུམ་པ་མཐའ་བྱུག་གིས་བཤད་པའོ།། །།

༡༡། །རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་དཔལ་གསར་བ་འདུས་པའི་ཅུ་རྒྱད་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་
དགོངས་འབྲེལ་ཡིགས་བཞད་གཉིད་ཀྱི་བར་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་
ལས་ཡིག་བཞི་པ་བཞུགས་སོ།

ཏྲ

༥ གསུམ་པ་ལེའུ་བཞི་པ་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་ལེའུ་བཞད་ཚུལ་ལ་ལྟ། ལེའུ་ལྷ་ཕྱིའི་
མཆམས་སྦྱར་བ། ལེའུའི་གཞུང་བཞད་པ། བཞད་དོན་ལས་ཀྱི་རིམ་པར་བསྐྱེགས་པ། ལེའུའི་
མཆོན་དོན་བཞད་པ། ལེའུ་དེ་བཞད་ཟིན་པར་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(ལེའུ་ལྷ་ཕྱིའི་མཆམས་སྦྱར་བ་)ནི། ལེའུ་གསུམ་པས་ལེའུ་དང་པོའི་དོན་འཆད་ཚུལ་
བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ནས། ལེའུ་གསུམ་པར་བསྟན་པའི་རགས་པའི་ལྷ་ལ་དམིགས་པ་སྟོན་དུ་
འགོ་བ་ཅན་གྱིས་སྟེང་འོག་གི་སྤྱོད་ཅེས་འབྲུང་སྟོན་པའི་སྟོང་རུང་བྱེད་པ་ལ། ལེའུ་བཞི་
པར་བསྟན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་པས། ལྷ་མ་ལ་གྲུས་པ་ལ་སོགས་
པའི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྟན་པའི་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་སྟོབ་མ་ལ་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་
བསྐྱར་བ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པ་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་ལེའུ་འདི་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་(ལེའུའི་གཞུང་བཞད་པ་)ལ་གསུམ། བསྟོད་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བས་སྟོན་པ་ལ་དཀྱིལ་
འཁོར་བཞད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ། སྟུང་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ།
སྟོན་པའི་གསུང་གིས་དཀྱིལ་འཁོར་བཞད་པའོ།

དང་པོ་(བསྟོད་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བས་སྟོན་པ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་བཞད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་)ནི། གསོལ་བ་

བཏབ་ཅེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། གང་གིས་གསོལ་བ་ན། འཁོར་གྱི་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་
སོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་སྒར་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་བཤད་པར་གསོལ་བ་
འདེབས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པར་མ་ཟད། སྒར་ཡང་དགྱིལ་འཁོར་བཤད་པར་
གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འདུས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པོ། །གང་ལ་
གསོལ་བ་བཏབ་ན། རྒྱུད་གྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱེ་
དང་གསུང་དང་ཐུགས་གྱི་བདག་པོ་རྩི་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པོ། །ཅི་ཞིག་མཇུག་
ནས་གསོལ་བ་བཏབ་ན། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་བསྟོད་པའི་རྒྱལ་པོ་འདིས་བསྟོད་ནས་གསོལ་བ་
བཏབ་པོ།

དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་ལ་ཁུབ་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
མི་བསྐྱོད་པ་དང་། གཙོ་བོ་ཞི་བའི་ལས་སྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱུགས་པའི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་རྣམ་པར་སྤང་མཇུག་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་གནས་ཏེ་གདུལ་བྱ་ཀུན་གྱི་འདོད་
དོན་འབྱུང་བའི་གནས་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དང་། གསུང་
རབ་གྱི་ཆོས་ཀུན་རྣམ་པར་དག་པའི་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་འོད་དཔག་མེད་
དང་། བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཆོག་བྱ་སྐྱབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྟོན་ནས་གདུལ་བྱའི་
འདོད་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་སྟེ་རིགས་ལྔའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་རྩི་
འཆང་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་ནས། དམ་པ་མཆོག་རབ་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དེ་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་
གསོལ་བ་བཏབ་པོ།

རྩི་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ལ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སྐྱེ་ཡི་མཆོག་ །ཅེས་བསྟོད་ནས། བྱ་བཞི་སྟོ་
བཞི་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་ཤིང་ལྷག་ཆད་ལོར་བ་ལ་སོགས་

པའི་མཆན་མིན་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་སྤངས་པའི། དམ་བ་མཆོག་རབ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་
བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པོ། །གཉིས་སྤང་གི་སྤྱོད་པ་ཞི་བའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་དོན་
ཀྱི་འོད་གསལ་ལས་བྱུང་ཞིང་དེའི་ངོ་ཐོར་གྱུར་པའི་འོད་གསལ་གྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་གསུམ་
དང་སྤྱོད་པ་རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུའི་རྟོག་པ་རྣམས་སྤྱོད་བར་མཛད་པ། སྤྱིའི་དབང་ཕྱག་རྣམས་
བརྟེན་པས་ན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། གསུང་གི་དབང་ཕྱག་བརྟེན་པས་ན་གསུང་གི་མཆོག་ཅེས་རྟོ་
རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་ནས། དམ་བ་མཆོག་རབ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་
གསོལ་བ་བཏབ་པོ།

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་ངོ་ཐོ་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་པས་རང་
བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་སྒྲོ་བྱར་གྱི་བྱི་མས་གོས་པ་མེད་པའི་དག་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པ།
རྒྱ་མཆོན་དེ་ཉིད་གྱིས་ན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྐྱགས་སུ་
ཆུད་པས་ན་སྐྱགས་ཀྱི་མཆོག་གདུལ་བྱ་རྣམས་མི་གནས་པའི་ཡུང་འདས་ལ་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བར་
མཛད་པའི་རྟོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་ནས། དམ་བ་མཆོག་རབ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་བཤད་དུ་
གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པོ།

གཉིས་²⁹³པ་(སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ་)ནི། དཀྱིལ་འཁོར་བཤད་པར་
གསོལ་བ་བཏབ་པའི་རྗེས་དེ་ནས། བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། གང་
གིས་བཤད་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་རྟོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེས་བཤད་དོ། དེ་བྱུང་པར་དུ་མ་དང་ལྡན་
ཏེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་སྐལ་པ་དང་འཆོམས་པར་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པས་ན་
སྟོན་པ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ན་རྟོ་རྗེ་འཛིན།
ས་འོག་ས་སྟེང་ས་སྒྲའི་འཛིན་ཉེན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་ཐོར་གྱུར་པས་ན་འཛིན་ཉེན་གསུམ་པ།

འདོད་ཁམས་གཟུགས་ཁམས་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པས་ན་
 ཁམས་གསུམ་པ། འཛིག་རྟེན་གསུམ་ལས་འདས་པའི་མཆོག་ཉན་རང་བྱང་སེམས་ཡིན་ལ། དེ་
 རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་ན་དོ་རྩེ་གཙོ། འཛིག་རྟེན་གསུམ་མཆོག་ནི། ཆངས་པ་དང་དབང་
 བོ་དང་བྱབ་འབྱུག་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ལ་ཆར་གཙོད་དང་རྩེས་འཛིན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ལམ་
 རྩེས་སུ་སྒྲོན་པར་མཛད་པའི་བྱང་པར་དང་ལྡན་ནོ།

དེས་གང་བཤད་ན། མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་
 བོ་ཀྱན་བཞུགས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ། སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་
 རང་ནས་ཐུགས་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱོད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་རོ། །དགྲིལ་ཉེ་སྤྱོད་སོ། འཁོར་ནི་ལེན་ཅིང་
 འཛིན་པར་བྱེད་པའི་མཆོན་བྱ་དོན་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་དང་རབ་རྩ་འབྲུ་བའི་མཆོན་བྱེད་དཔེའི་
 དགྲིལ་འཁོར་མཐོང་ན་ཡིད་རབ་རྩ་ཉམས་དགའ་བ་དེ་བཤད་དོ།

²⁹³གསུམ་པ་(སྒྲོན་པའི་གསུང་གིས་དགྲིལ་འཁོར་བཤད་པ་)ལ། ³⁰²བྱང་ངེས་གཉིས།

དང་སོ་(བྱང་བ་)ལ། བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་། བཤད་པ་དངོས་སོ།

དང་སོ་(བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་)ནི། དགྲིལ་འཁོར་བཤད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་སྒྲོད་རྩ་
 རུང་བ་ལ་བཤད་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། གང་
 བཤད་ན། སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་རང་ནས་མཆོག་རྩ་གྱུར་པ་
 ཐུགས་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱོད་པའི་དགྲིལ་འཁོར། མི་བསྐྱོད་པ་བདུད་བཞིས་གཡོ་བར་མི་རྣམས་པ་དང་
 འབྲུ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་རབ་རྩ་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་(བཤད་པ་དངོས་)ལ་བཞི། ²⁹⁷ཐིག་གཤབ་པ། ²⁹⁷ཕྱག་རྒྱ་དགོད་པ། ²⁹⁹མཐུག་བསྐྱུས་ཉེ་

གཞན་དུ་ཁ་འཕངས་པ། དགྲིལ་འཁོར་ལ་མཆོད་པའོ།།

²⁹⁶དང་པོ་(ཐིག་གདབ་པ་)ནི། རྗེས་འཇུག་ལ་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བར་གསལ་བ་བཏབ་པའི་རྗེས་དེ་
ནས་གདབ་ཅིང་གི་བར་བྱའོ། །གང་གིས་ན། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲུབ་གྱི་ཆོ་ག་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་
རབ་ཅན། ལུས་ངག་སེམས་ནི་མ་གཡེངས་པར་བསྒྲུབས་པའི་དོན་རྗེས་སྒྲོབ་དཔོན་དེས་གི་བར་
བྱའོ། །དངོས་པོ་གང་གིས་གི་བར་བྱ་ན། ཆ་ཆེན་དང་ཆ་ཆུང་གི་ཆ་བགོས་པའི་ཐིག་གིས་གི་
བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དགྲིལ་འཁོར་གཞན་དུ་ལོངས་མ་སྒྱུད་པས་ན་གསར་པ། བསྐྱེལ་གསུམ་
བསྐྱེལ་འཇུར་མདུད་མེད་པས་ན་ལེགས་པར་བཀལ་བ། སྤིད་དུ་ཅ་ཐིག་ནས་ཅ་ཐིག་གི་བར་
གཉིས་འགྱུར་རམ། མདའ་ཐིག་ནས་མདའ་ཐིག་གི་བར་གཉིས་འགྱུར། སྒྲོམས་སུ་སྒྲོའི་ཉི་ཤུའི་
ཆའི་ཆད་དང་ལྡན་པ། ལས་ཐིག་དཀར་པོ། ཡེ་ཐིག་ཆོན་སྒྲ་ལྷས་མངེས་པ་དེས་གི་བར་བྱའོ། །
གང་གི་ན། ཐུགས་དོན་རྗེས་བསྒྲུད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་གི་བར་བྱའོ།།

ཆད་རི་ཅམ་དུ་གི་བར་བྱ་ན། དོན་རྗེས་སྒྲོབ་པ་ལས། དོན་རྗེས་ཅན་གྱི་ཁྱུ་གསུམ་སྟེ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཅ་ཐིག་གི་དོས་རེ་རེ་ལ་ཁྱུ་གསུམ་གསུམ་སྟེ། མཐའ་ཀུན་ནས་བསྒྲོར་ན་ཁྱུ་
བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆད་དུ་གི་བར་བྱའོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་གི་བར་བྱ་ན། ཅ་ཐིག་དང་མདའ་ཐིག་གི་
བར་གྱི་དོས་བཞི་དང་དེ་ལྷན་ཐིག་གི་བཅད་པའི་བྲ་བཞི་དང་། སྒྲོ་བཞི་དང་ལྡན་པར་ནི་རབ་ཏུ་
བརྟག་ཅིང་གི་བར་བྱའོ། །བྲ་བཞི་སྒྲོ་བཞི་བ་དེའི་དབྱས་སུ་ནི་དོན་རྗེས་ཅེ་གསུམ་པའི་སྒྲོབ་བས་
བསྒྲོར་བའི་པོ་བྲང་ནང་མ་རྒྱུམ་པོར་གི་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དོན་རྗེས་སྒྲོབ་པ་ལས། བྲ་བཞི་བ་ཡི་སྒྲོབ་
པོར་ཡང་། །ཅེ་གསུམ་དོན་རྗེས་སྒྲོབ་བས་བསྒྲོར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

²⁹⁶གཉིས་པ་(ཕྱག་རྒྱ་དགོད་པ་)ནི། གདབ་ཅིང་གི་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས།

དུས་ནས་གྱི་ཆེ་བྱི་བར་བྱ་ན། རྟེན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་བྱི་བའི་རྗེས་དེ་ནས་བྱི་བར་བྱའོ། །གང་
གིས་བྱི་བར་བྱ་ན། ལྷ་བྱང་གི་དགྱིལ་ཆོག་ལས། དང་པོར་ས་ནི་སྤྱང་བ་དང་། །དེ་ནས་ས་
ཡོངས་འཛིན་བ་དང་། །ཕྱིས་ནས་བགེགས་ནི་ཉིར་ཞི་དང་། །ཐོད་ལ་བསྐྱོར་གྱིས་ཐིག་གདབ་
དང་། །དེ་ནས་ས་ལྷ་སོགས་ལྷག་པར། །གནས་དང་དེ་ནས་གསོལ་བཏབ་དང་། །ཕྱིས་ནས་
སློབ་མ་ལྷ་གནས་དང་། །ནམ་མཁའ་ཐིག་ནི་གདབ་བ་དང་། །ཆོན་སྒྲ་ལྷ་ཡི་ཆོག་དང་། །ཆོན་ཅི་
ནམས་ནི་འགྲེད་བ་དང་། །ལྷ་ནམས་སྤྱན་དངས་ཉིད་དང་ནི། །དེ་ནས་སློབ་མ་གཞུག་བ་
དང་། །ཁྱེས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཆོག་དང་། །དེ་ནས་སངས་རྒྱས་དབང་བསྐྱར་དང་། །དེ་ནས་
བྱག་མཆན་དབང་བསྐྱར་དང་། །ཁྲ་མ་ལྷ་ལ་ཡོན་གཉིས་དང་། །རྗེས་སུ་གནང་བ་སྤྱིན་བ་
དང་། །དེ་ནས་གཤེགས་གསོལ་ཆོག་དང་། །དགྱིལ་འཁོར་ལས་བྱེད་བྱར་བྱ་དང་། །སྤྱད་བ་
བསྐྱུ་བ་ཉིད་ཀྱང་སྟེ། །རབ་བཞད་ཆོག་ཉི་ཤུ་ཡིས། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར།

ལས་གྱི་ཆོག་ཉི་ཤུ་མཐོང་བའི་རྗེ་རྗེས་དཔོན་མཁས་པ་དེས་བྱི་བར་བྱའོ། །གང་བྱི་བར་
བྱ་ན། ལྷའི་མཆན་མ་ལྷ་སྤྱད་དང་། །གསུང་གི་མཆན་མ་ཡིག་འབྲུ་དང་། །ཐུགས་གྱི་མཆན་མ་
བྱག་མཆན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གཞན་གཉིས་ཀྱང་མཆོན་པའི་བྱིར་ཐུགས་གྱི་མཆན་མ་བྱག་
མཆན་ཉིད་བྱི་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལེའུ་ཆེ་དགྲུ་བ་དེའི་དབུས་སུ་ནི་རྗེ་རྗེ་ཅེ་མོ་ལྷ་པ་ཞི་རྒྱ་རྒྱ་ལའི་
མདོག་དང་འབྲུ་བའི་མཐིང་ནག་འཛིགས་པའི་བགེགས་དག་ཀྱང་འཛིགས་པར་བྱེད་པའི་འོད་
ཟེར་རབ་ཏུ་འབར་བ་དེ་བྱི་བར་བྱའོ། །

ཤར་ཕྱོགས་སུ་ནི་རྗེ་རྗེ་རིགས་ལྷའི་འོད་ཟེར་འབར་བས་ནམ་པར་བརྒྱན་པའི་འཁོར་ལོ་
དཀར་པོ་ཅིབས་བརྒྱད་བ་དེ་ཉིད་བྱི་བར་བྱའོ། །ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ནི་འོད་ཟེར་མང་པོ་རབ་ཏུ་འཁྲིགས་
པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཆ་དགྲུ་བ་དེ་ཉིད་བྱི་བར་བྱའོ། །བྱུང་ཕྱོགས་སུ་ནི་བསྐྱར་གའི་མདོག་དང་འབྲུ་

བའི་བསྐྱ་དམར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་དེ་ཉིད་བྲི་བར་བྱའོ། །བྱང་ཕྱོགས་སུ་ནི་འོད་ཟེར་མང་པོ་
 རབ་ཏུ་འཁྲིགས་པའི་མཚན་ཆ་ཆེན་པོ་རལ་གྱི་ལྷང་ཁུ་དེ་ཉིད་བྲི་བར་བྱའོ། །ཤར་སྟོང་གྱུར་
 དབྱས་ནག་ལ་མཐའ་དཀར་བའི་སྤྲིན་དང་འབྲ་བའི་སྤྲིན་བྲི་བར་བྱའོ། །སྟོ་རུབ་གྱི་གྱུར་དོ་རྩེ་
 རིགས་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲ་མ་གྱི་འུག་མཚན་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་པ་དེ་ཉིད་བྲི་བར་བྱའོ། །རུབ་བྱང་གྱུར་
 བསྐྱ་དམར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་ཁ་ཕྱེ་ཞིང་རྩ་བ་སྣང་པོ་དང་བཅས་པ་བྲི་བར་བྱའོ། །བྱང་ཤར་
 གྱི་གྱུར་མུགལ་ལ་སྤྲིན་སྤྲིན་པོ་འུ་དོག་དང་འབྲ་བར་མཛེས་པ་དེ་ཉིད་བྲི་བར་བྱའོ། །ཤར་
 ཕྱོགས་གྱི་སྟོར་ནི་འོད་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་དོ་རྩེས་མཚན་པའི་ཐོ་བ་བྲི་བར་བྱའོ། །སྟོ་སྟོར་འོད་
 རབ་ཏུ་བཟང་བའི་དོ་རྩེས་མཚན་པའི་དབྱུག་པ་བྲི་བར་བྱའོ། །རུབ་སྟོར་ཏྲ་མགིན་གྱི་ཕྱག་
 མཚན་བསྐྱ་དམར་པོ་དེ་ཉིད་བྲི་བར་བྱའོ། །བྱང་སྟོར་བདུད་ཅི་འཁྲིལ་བ་དོ་རྩེ་ཅན་ཏེ་བདུད་ཅི་
 འཁྲིལ་བའི་ཕྱག་མཚན་སྟོ་ཚོགས་དོ་རྩེ་དེ་ཉིད་བྲི་བར་བྱའོ། །

²⁹⁷
 གསུམ་པ་(མཐུག་བསྐྱས་ཏེ་གཞན་དུ་ཁ་འཕངས་པ་)ནི། སྤྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གྱི་དགྱིལ་
 འཁོར་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་དམ་པ་སྟེ་མཚན་ཏུ་གྱུར་པ་ཐུགས་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱོད་པའི་དགྱིལ་འཁོར་
 ཡོངས་སུ་གསལ་བས་ཏེ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱབ་མཚོད་པ་རྣམས་འདིར་
 བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། འདིར་མ་བཤད་པའི་ཚོགས་ལྟག་མ་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་སྤྱ་
 བྱང་གི་དགྱིལ་ཚོགས་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

²⁹⁷ བཞི་པ་(དགྱིལ་འཁོར་ལ་མཚོད་པ་)ལ་གསུམ། ³⁰⁰སྤྱིའི་མཚོད་པ། ཁྱད་པར་གྱི་མཚོད་པ། དེས་
³⁰²མཚོད་པའི་པན་ཡོན།

དང་པོ་(སྤྱིའི་མཚོད་པ་)ནི། ལུས་གྱི་མཚོད་པ་ཕྱག་དང་བསྟོར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ངག་གི་

མཆོད་པ་བསྟོད་པ་དང་གསོལ་འདེབས། ཡིད་ཀྱི་མཆོད་པ་མཆོད་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་
བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་པར་མོས་པའི་སེམས་ཀྱི་མཆོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནན་ཏན་ཏུ་སྟེ་འབད་
པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་རྣམས་ལ་མཆོད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་²⁹⁹(ཁྱད་པར་ཀྱི་མཆོད་པ་)ལ་གཉིས། ནང་གི་མཆོད་པ་དང་³⁰¹ ལུས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་
མཆོད་པའོ།

དང་པོ་(ནང་གི་མཆོད་པ་)ནི། མཉེས་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། དུས་ནམ་ཀྱི་
ཆེ་མཉེས་པར་བྱ་ན། དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་ཅིང་མཆོད་པའི་སྐྱབས་སུ་མཉེས་པར་བྱའོ། །གང་
གིས་མཉེས་པར་བྱ་ན། འདོད་པའི་སྦྱ་ཅལ་བྱག་ཏུ་རེ་བཞི་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་མི་
བསྐྱོད་རིགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པས་མཉེས་པར་བྱའོ། །གང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མཉེས་པར་བྱ་
ན། །རང་རིགས་ཀྱི་བྱད་མེད་སྟེ་ཤ་ཅན་གཟུགས་སྤྱག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་
པས་ན་རབ་ཏུ་མདངས་བཟང་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྡན་ཏུ་གྲག་ལོན་པ། ཇི་དང་མེ་ཏོག་གི་སྤང་བ་
དང་། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱུ་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་རྟེན་པ་དེ་བསང་སྤྱང་སྟོང་པའི་ངང་ལས་ཡོན་ཏན་ཉིད་སྐྱ་
རགས་སུ་བྱས་པའི་ལྷ་མ་གྲིང་བསྐྱེད། དེའི་ལུས་ལ་རིགས་ལྡ་བཞོད། དེ་དང་རང་གི་མཁའ་
གསང་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མཉེས་པར་བྱའོ།

གནས་གང་དུ་མཉེས་པར་བྱ་ན། དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་དབུས་སུ་གཙོ་བོའི་ང་རྒྱལ་ཀྱིས་མཉེས་
པར་བྱའོ། །དངོས་པོ་གང་གིས་མཉེས་པར་བྱ་ན། སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱང་བའི་ལྷན་
སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་མཉེས་པར་བྱའོ། །གང་མཉེས་པར་བྱ་ན། དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་
རྣམས་མཉེས་པར་བྱའོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་མཉེས་པར་བྱ་ན། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འབྱུང་

བར་བྱེད་པའི་གནས། ཞི་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཐེག་ལེ་རྫོ་རྫེའི་ལམ་ནས་ཡུམ་ཀྱི་བསྐྱར་
 སྒྲོས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ལས་གྲུབ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡབ་ཡུམ་
 རམ་མཁའི་དབྱིངས་ནི་རབ་ཏུ་བརྒྱན་པ་སྟེ་ནམ་མཁའི་ཁམས་གང་བ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་
 མཆོད། དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་ནས་
 བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་གསང་
 བ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པས་མཉེས་པར་བྱའོ། །ནི་ངེས་བཟུང་གི་དོན་ཡིན་པས། འདི་ལ་ཁ་
 ཅིག་བྱད་མེད་ལོ་གངས་བཙུ་བྱག་མ་ལས་གཞོན་པ་དང་ཀན་པ་ལ་བདེ་བ་དམན་པས་བཙུ་བྱག་
 མ་ཁོ་ན་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ལེའུ་བརྒྱད་པ་ལས། རྩ་ཆུང་
 གཞོན་བྱ་མིག་ཡངས་པ། །གཟུགས་བཟང་གཞོན་པས་བརྒྱན་པ་ནི། །ལོ་གངས་ཉི་ཤུ་ལྷ་ལོན་
 རྟེན། །ཅེས་ཉར་ལྷ་མ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་བཤད་པ་དང་། ལེའུ་བདུན་པ་ལས། བྱད་
 མེད་སེམས་ནི་རབ་བརྟན་པ། །ལོ་གངས་བཙུ་གཉིས་ལོན་རྟེན་པ། །ཞེས་དང་།

ལེའུ་བཙུ་བ་ལས། སྟེ་ཤ་ཅན་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེ། །བྱ་མོ་ལོ་གངས་བཙུ་གཉིས་མ། །ཞེས་
 ལོ་བཙུ་གཉིས་མ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་བཤད་པའི་བྱིར། སྐལ་ལྷན་གྲགས་པས་ནི་ངེས་
 བཟུང་དུ་བྱས་ནས། བྱག་རྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་ཅམ་ཀྱིས་དང་། འཇུད་པ་དང་། འོ་བྱེད་པ་
 ཅམ་བཀག་སྟེ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཁོ་ན་བྱེད་གསུངས་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ། གསང་བ་
 སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོད་པས་མཉེས་པ་ཁོ་ན་བྱ་ཞེས་ངེས་བཟུང་གི་དོན་དུ་འདོད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་³⁰⁰ (ལུས་ཀྱི་རྩ་མཐུན་ཀྱི་མཆོད་པ་)ནི། གཤམ་གཅི་གཉིས། རུ་བྲག་གཉིས་ལ་སོགས་པ་
 ཤ་ཆེན་ཏེ། བདུད་ཅི་ལྷ་ལ་ལྷ་བཞོས་སུ་བྱས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་རྣམས་ལ་དབུལ་བར་
 བྱ་ཞིང་། བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མུང་བར་བྱའོ། །བདུད་ཅི་ལྷ་པ་ཤ་ཆེན་ལ་བྱེད་པར་བཤད་རྒྱུད་

དོ་རྩེ་ཐེང་བ་ལས་བཤད། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས་རྒྱུ་ལ་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་²⁹⁹ (དེས་མཆོད་པའི་མན་ཡོན་)ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྤྲིའི་མཆོད་པ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་
མཆོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་ན་ལུང་པོ་ལྟའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་དང་། མིག་སོགས་
ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྲགས་པ་ཆེ་ཞིང་སྟོད་པ་བཟང་བ་རྣམས་མཉེས་
ཞིང་དགེས་པར་འགྱུར་བས། འཇིག་རྟེན་གྱི་མིག་དགའ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་²⁹⁶ (དེས་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དེས་དོན་གྱིས་རྩུང་འཇུག་བཤད་
པ་དང་། མཆོད་པའི་དེས་དོན་གྱིས་རྩུང་འཇུག་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་རིམ་པ་ལྟ་བུ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དེས་དོན་གྱིས་རྩུང་འཇུག་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། དེས་དོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་། ཐེག་གདབ་པའི་དེས་དོན། ³⁰⁴ དུག་རྒྱ་དགོད་པའི་དེས་དོན་རོ།

དང་པོ་(དེས་དོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་)ནི། གོང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་བཤད་
དུ་གསོལ་ཞེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ནི་མཆོན་བྱེད་དཔའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཙམ་མིན་གྱི།
མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྩུང་འཇུག་ཡང་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ཡིན་
ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། དེ་ནས་སྤྱགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོག་། དོ་རྩེ་ཡེ་ཤེས་རབ་འབྲ་བ། །སྦྱ་དང་
གསུང་དང་སྤྱགས་རྣམས་ཀྱི། །དཀྱིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཐེག་གདབ་པའི་དེས་དོན་)ནི། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་འདེབས་བྱེད་
གྱི་ཐེག་གི་དེས་དོན་དང་། དག་པའི་སྦྱ་མའི་སྦྱ་ནི་ཐེག་གདབ་པའི་དེས་དོན་དང་། ཆོས་དོན་གྱི་
འོད་གསལ་དང་། འོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་མཆོག་དག་པའི་སྦྱ་མའི་སྦྱ་གཉིས་རྩུང་དུ་འཇུག་པའི་
རྩུང་འཇུག་ནི་སྤྱགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐེག་གདབ་པའི་དེས་དོན་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས།

ཤེས་རབ་འདི་ནི་ཐིག་ཡིན་ཏེ། །ཐབས་ནི་དེ་ཡི་རྗེས་འབྱུག་པའོ། །ཆོས་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་
 པ་མཆོག་། ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་ཐིག་གཅིག་གིས། །ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐིག་གདབ་
 བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུང་འབྱུག་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་དང་ཁམས་བཞི་སྟེ་དགུ་པོ་དེ་ནི་གསར་
 པའི་སྐད་དོན་ན་བ་ཞེས་བ་གངས་དགུ་ལ་འབྱུག་པས་གསར་བའམ་དགུའི་ངེས་དོན་དང་། ཟུང་
 འབྱུག་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་དང་ཁམས་བཞི་སྟེ་དགུ་པོ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ངོ་བོར་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དེ་
 ལེགས་པར་བཀལ་བའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ནི་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་མཆོག་།
 ལེགས་བསྐྱེལ་དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུང་འབྱུག་དེ་ངེས་དོན་གྱི་
 ཕྱང་སྣ་ཆོགས་པའི་བརྟུར་གྱུར་པའི་ཆད་མའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྣ་ཆོགས་ལུང་
 གི་བརྟུར་གྱུར་པ། །ཆད་མ་བཟང་པོར་དེ་བཤད་དོ། །ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་
 དོན་དམ་བདེན་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཟུང་འབྱུག་ནི། མཛེས་པའི་ངེས་
 དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཀྱན་རྫོབ་དང་ནི་དོན་དམ་དག །གཉིས་སུ་མེད་པ་མཛེས་པ་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཟུང་འབྱུག་གི་ལ་གྲུལ་གྱི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་དག་
 པའི་ཆ་བརྩུ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་ཁྱུ་བརྩུ་གཉིས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྟེན་འབྲེལ་
 ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེས་འཕགས་པའི་
 བདེན་པ་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཉམ་པར་རྟོགས་པ་ནི་ངོས་བཞི་མཉམ་པའི་ངེས་དོན་དང་། དོན་
 གྱི་འོད་གསལ་དེ་ལ་རྩ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱེ་ན། བྱམས་པ། སྙིང་རྗེ། དགའ་བ། བཏང་སྟོམས་ཆད་
 མེད་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ནི་གྲ་བཞིའི་ངེས་དོན་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ལ་རྩ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱེ་
 བ། སྦྱིན་པ། སྦྱན་སྒྲ། དོན་སྤྱོད། དོན་མཐུན་བཞི་ཡོད་པ་ནི་སྒྲ་བཞིའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་

ལས། འཕགས་པའི་བདེན་བཞི་ངོས་བཞི་སྟེ། །ཆངས་པའི་གནས་བཞི་གྲ་བཞི་ཡིན། །བསྐྱ་
བའི་དངོས་གྲགས་སྟོ་ཡིན་ཏེ། །རེ་རེའང་བཞི་ཡི་མིང་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་སྒྲུང་གི་སྒྲིས་པའི་གྲ་བྱར་དང་བྲལ་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་པོ་བྲང་ནང་མ་རྒྱུ་
པའི་ངེས་དོན་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་དག་པའི་སྒྱུ་མའི་སྒྱུ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་བྲང་འབྲུག་ནི་
པོ་བྲང་ནང་མ་རྒྱུ་པོ་གྲ་བཞི་བ་དེའི་དབྱས་སུ་ཚུད་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་
གྱི་དེ་ཉིད་དོན་གྱི་བད། །འཁོར་ལོའི་ནང་གི་དགྲིལ་འཁོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

³⁰²
གསུམ་པ་(ཕྱག་རྒྱ་དགོད་པའི་ངེས་དོན་)ནི། ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་ལྟན་སྒྲིས་གྱི་བདེ་
བ་ཆེན་པོ་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་དབྱས་སུ་བགོད་པའི་རྩི་རྩེའི་
ངེས་དོན་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་ལྟོག་པའི་སྒྲི་ནས་བྱེ་ན་ཡེ་ཤེ་ལྟ་ཡོད་པ་ནི་རྩི་རྩེ་རྩེའི་
ངེས་དོན་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེས་འཁོར་བའི་བག་ཆགས་སྒྱར་དུ་འཛིག་པར་བྱེད་པ་ནི་
དབྱས་རྩེ་ལིན་ཏུ་རྩི་བའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མི་བྱེད་ཡེ་ཤེས་མཆན་ཉིད་དེ། །རྩི་རྩེ་
ཡི་རྩེ་རྩི་ལའི་རྒྱ། །རྩམ་པ་ལྟ་རུ་བྱེ་སྟེ་བཤད། །རྩི་མོ་འཁོར་བ་འཛིག་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་ལྟོག་པས་བྱེ་བའི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤར་དུ་བགོད་པའི་འཁོར་
ལོའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཤར་ནས་མེ་ལོང་གཟུགས་ཉིད་ནི། །འཁོར་ལོ་འབར་བའི་
འོད་གྲིས་བརྒྱན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི་སྟོར་བགོད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཆ་དགྲུ་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
སྟོ་རུ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི། །རྩི་མོ་དགྲུ་པ་རིན་པོ་ཆེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སོར་རྟོག་ཡེ་
ཤེས་ནི་རུབ་ཏུ་བགོད་པའི་བརྒྱ་རྒྱ་གཤི་མདོག་དང་འབྲུ་བའི་བརྒྱ་དམར་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་

ཉིད་ལས། ལུ་བ་ཏུ་སོ་སོར་རྟོག་པ་སྒྲ། ། བསྒྲ་རྒྱ་གཞི་འོད་འབྱ་བ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་
 སྐྱབ་ཡེ་ཤེས་ནི་བྱང་དུ་བཀོད་པའི་རལ་གྱི་འཛེངས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཚུབ་མཆོག་
 གི་སེམས་གང་ཡིན། ། འགྲོ་བའི་རྣམ་རྟོག་འཛོམས་བྱེད་པ། ། བྱ་བ་སྐྱབ་པ་རལ་གྱིར་གྱུར། །
 འོད་ཟེར་འབར་བ་འབྱ་བའི་མདོག་ ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་རུས་པའི་
 སྒྲོ་ནས་བྱེ་བའི་བྱམས་པ་ཆད་མེད་ནི་ཤར་སྒྲོར་བཀོད་པའི་སྐྱབ་གྱི་འཛེངས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས། སྐྱབ་སྐྱབ་དང་ནི་མཉམ་པའི་འོད། ། ཤར་སྒྲོར་བྱམས་པ་འདང་སྐྱབ་ཡིན་ཏེ། ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་རྗེ་ཆད་མེད་ནི་སྒྲོ་རུ་བཀོད་པའི་རྗེ་རྗེའི་འཛེངས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྒྲོ་
 ལུ་བ་སྐྱབ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ། ། སྐྱ་མ་གྱི་ཡི་རིགས་རྗེ་རྗེ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགའ་བ་ཆད་
 མེད་ནི་རུ་བ་བྱང་དུ་བཀོད་པའི་བསྒྲའི་འཛེངས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལུ་བ་བྱང་སྐྱབ་བྱ་དང་
 བཅས་པའི། ། བསྒྲ་དགའ་བས་ཡང་དག་གནས། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཏང་སྒྲོམས་ཆད་
 མེད་ནི་བྱང་ཤར་དུ་བཀོད་པའི་ལྷན་ལའི་འཛེངས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཤར་ལྷན་ལ་འོད་
 ཟེར་ནི། ། སྐྱ་དང་བཅས་པ་བཏང་སྒྲོམས་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་རུས་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་བའི་སྐྱབ་པ་ནི་ཤར་སྒྲོར་བཀོད་པའི་ཐོ་བའི་འཛེངས་
 དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་ཤར་སྒྲོར་སྐྱབ་པ་ནི། ། ཐོ་བ་མདངས་ལྡན་འོད་དང་ལྡན། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་སྐྱབ་ནི་སྒྲོ་སྒྲོར་བཀོད་པའི་དབྱུག་པའི་འཛེངས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས། དེ་བཞིན་སྐྱབ་སྐྱབ་ཞེས་གྲགས་པ། ། དབྱུག་པ་འོད་བཟང་རྗེ་རྗེ་འབར། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དོན་སྐྱོད་ནི་རུ་བ་སྒྲོར་བཀོད་པའི་བསྒྲའི་འཛེངས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལུ་བ་ཏུ་དོན་སྐྱོད་
 ཅེས་བྱ་བ། ། རྟོ་མ་གྱི་ཕྱི་ནི་བསྒྲའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་མཐུན་པ་ནི་བྱང་སྒྲོར་བཀོད་
 པའི་སྐྱ་ཆོགས་རྗེ་རྗེའི་འཛེངས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དོན་མཐུན་པ་ནི་རྗེ་རྗེ་སྒྲེ། ། རྗེ་རྗེ་འབྲེལ་

བ་རྩོ་རྩོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་མེད་བཞི་ནི་གྲ་བཞིའི་ངེས་དོན་དང་། གྲ་བཞིར་
བཀོད་པའི་མཆན་མའི་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་དང་། སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་
བཞི་སྒྲི་བཞིའི་ངེས་དོན་དང་། སྒྲི་བཞིར་བཀོད་པའི་མཆན་མའི་ངེས་དོན་དུའང་བཤད་པ་རྣམས་
སྒྲི་བཞི་པས་འགལ་ལམ་སྒྲི་བཞི་ན་སྒྲི་བཞི་མེད་དེ། ཟུང་འཇུག་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་
གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། བྱག་རྒྱ་དགོད་
པའི་མཆན་ཉིད་དེ། །ལེགས་པར་བཤད་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

³⁰²
གཉིས་པ་(མཆོད་པའི་ངེས་དོན་གྱིས་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་རིམ་པ་ལྟ་བུ་བཤད་པ་)ནི། མཆོད་
པའི་ངེས་དོན་གྱིས་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པའི་ཐབས་རིམ་པ་ལྟ་བུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ལུས་ངག་ཡིད་
གསུམ་གྱི་མཆོད་པའི་ངེས་དོན་གྱིས་དབེན་པ་གསུམ་དང་སྐྱུ་ལུས་བསྟན་པ། རང་གི་མཆོད་
པའི་ངེས་དོན་གྱིས་འོད་གསལ་བསྟན་པ། ལུས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་མཆོད་པའི་ངེས་དོན་གྱིས་
གཉིས་སྒྲི་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱུས་ནས་ལྟ་རྣམས་མཉེས་པར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་
དབེན་སྐྱུ་རྩོ་རྩོ་ནི་ལུས་ཀྱི་མཆོད་པའི་ངེས་དོན། ངག་དབེན་གསུང་རྩོ་རྩོ་ནི་ངག་གི་མཆོད་པའི་
ངེས་དོན། སེམས་དབེན་བྱུགས་རྩོ་རྩོ་ནི་སེམས་ཀྱི་མཆོད་པའི་ངེས་དོན། རིམ་པ་གསུམ་པའི་
སྐྱུ་ལུས་ནི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་མཆོད་པ་འབྱུལ་མཁན་གྱི་ངེས་
དོན། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་དོན། སྐྱུ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པ་ནི་ལྟ་
རྣམས་ལ་མཆོད་པ་ལུས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རི་བཞིན་ཡང་དག་གནས་མཆོད་
པ། །རྣམ་གསུམ་བསྒྲིམས་པས་འགྱུར་བ་ཡིན། །དང་པོར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཡི། །བྱག་རྒྱའི་
དགྲིལ་འཁོར་ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མ་དག་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱ་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དག་པར་
བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་མ་སྐྱེས་པ་སྟེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི། བྱང་མེད་གྱི་
ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མ་སྐྱེས་པ་ཡི་ཞི་བ་གང་། །དེ་ནི་བྱང་མེད་ཅེས་བྱར་བཤད། །ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་སྒྲིབ་གི་སྒྲོམ་པ་མ་ལུས་པ་ཞི་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་མངོན་ཞེན་
གྱི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ནི་རབ་ཏུ་མཛདས་བཟང་བའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
ཞི་བའི་ཆོས་དང་རྗེས་ལྡན་པ། །མཛདས་བཟང་འོད་ནི་ཡིན་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ལ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་
སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་ནི་ན་ཆོད་ལོ་གངས་བཅུ་དྲུག་ལོན་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རང་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ཡི། །སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྐབས་ན་དག་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱར་ལྡང་བར་བྱའོ་སྟམ་པའི་འཕེན་
པ་བྱི་བཟང་ལོ་བཞོས་པ་ལྟར་ཡོད་པ་ནི་བྱི་འོ་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྟེན་འབྲེལ་བག་
ཆགས་བྱི་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་ཁ་སྐྱོགས་པ་ནི་མེ་ཏོག་ཁ་སྐྱེ་བའི་
ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡེ་ཤེས་ཁ་སྐྱེད་མེ་ཏོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་
འོད་གསལ་དེས་དངོས་ལོ་མེད་པ་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ནི་རྒྱན་གྱི་ངེས་དོན་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དངོས་མེད་རྒྱན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་འོད་
གསལ་དེ་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲིབ་དང་བཅས་པའི། ཚུལ་གྱིས་མི་
གནས་པར་གཉིས་སྒྲིབ་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ་ནི། ཡོན་ཏན་ཉིད་སྟེ་
རགས་སུ་བྱས་པའི་ལྷ་མ་གྱི་འོ་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རང་ན་མ་ཡིན་ཕྱི་ན་མིན། །གཉིས་

ཀར་མ་ཡིན་གཞན་གནས་མིན། །གནས་མེད་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱུར། །དེ་བས་ལྷ་མ་
གྲིར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་རོ་གཅིག་
ཏུ་ཞུགས་པ་ནི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་
པ། །བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཅེས་དེ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་གཉིས་
དང་བུལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་དབུས་གྱི་ངེས་དོན་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་དབུས་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དོན་གྱི་འོད་
གསལ་དེས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་མཉམ་པར་
བྱ་ཞེས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ཆོས་དབྱིངས་གྱི། །བུ་མོ་འདི་
འབྲས་མཉམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྣམ་མཁའ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་
དུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ནི། རྣམ་མཁའི་
དབྱིངས་ནི་རབ་ཏུ་བརྒྱན་པའི་ངེས་དོན་དང་། དེ་གཉིས་སྤང་གི་སྟོས་པ་ཞི་བའི་འོད་གསལ་ཡིན་
པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཞི་བའི་གནས་སྟོས་པ་ཞེས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་མཁའ་
དང་ནི་གཅིག་ཏུ་གནས། །སངས་རྒྱས་ཞི་བའི་གནས་སུ་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་གཞུགས་སོགས་ཡུལ་དུག་དག་པའི་ཆ་
ནས་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་བཤད་པའི་མཆོད་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ཡུལ་
དུ་རྣམ་བཟགས་པ། །སྤུད་པ་དག་ནི་བཤད་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དོན་གྱི་འོད་
གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་དབང་ཤེས་དུག་དང་དབང་པོ་དུག་དག་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡེ་
ཤེས་ནི་གཅིན་གྱི་མཆོད་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་སྟོང་པ་གཅིན། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཁུ་བའི་མཆོད་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཁུ་
བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཁྲག་གི་མཆོད་
པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁྲག་ །ཅེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། སྦྱ་ལུས་པའི་སྤང་པོ་སོགས་ནི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་དོན་དང་། སྦྱ་ལུས་པའི་སྤང་པོ་སོགས་འོད་
གསལ་དུ་བརྒྱག་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་མཆོད་པ་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་མཉེས་པར་འགྱུར་བ་ནི། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་གྲགས་ཆེན་མཉེས། །ཞེས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བྱས་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་
སྲས་རྣམས། །ཁྱད་པར་དུ་ནི་མཉེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེན་པ་གསུམ།
སྦྱ་ལུས། འོད་གསལ། ཟུང་འཇུག་སྟེ་ལམ་རིམ་པ་དུག་པོ་དེ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་
ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བསྐྱབ་དང་མཆོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས། གང་ཡང་འཇིག་རྟེན་པས་བརྟགས་པ། །དེ་རྣམས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ཉིད། །ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྦྱ་ལུས། འོད་གསལ། ཟུང་འཇུག་རྣམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཟླབས་ནས་
སྟོན་པ་ནི། ལུགས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལམ་སྟོན་འདི་ལ་ངེས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་འདྲེན་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ནོ།

293

གསུམ་པ་(བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྐྱགས་པ་)ནི། གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལེའུ་བཞི་
པ་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལེའུ་འཆོན་དང་ལྡན་པ་ནི། དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་མཐའ་དུག་
དང་ཚུལ་བཞིའི་ནང་ནས། དེ་ནས་བཙུག་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་

འདུས་ནས། ཞེས་པ་ནས། དགྲིལ་འཁོར་དམ་པ་བཤད་དུ་གསོལ། །ཞེས་པའི་བར་དགོངས་པ་
མ་ཡིན་པས་བཤད། དེ་ནས་སྟོན་པ་རྩི་ཆེ་འཛིན། །ཞེས་པ་ནས། ཉམས་དགའ་མཆོག་ནི་རབ་
ཏུ་བཤད། །ཅེས་པའི་བར་ནི་སྐྱེ་རིམ་བཞིན་པས་བཤད། དེ་ནས་སྐྱགས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་མཆོག་།
ཞེས་པ་ནས། སྐྱགས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལེའུ་ཞེས་པའི་བར་བྱང་ངེས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པས་
ཐོན་པའི་ལམ་དེ་ལ། བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྐྱགས་རྩི་ཆེ་མི་བསྐྱེད་པའི་སྐྱག་མཆོན་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་
བསྐྱེད་དང་མཆོད་པ། རྩིགས་རིམ་ལ་དབེན་པ་གསུམ་དང་། སྐྱུ་ལུས། འོད་གསལ། ཟུང་འཇུག་
ནམས་འཆད་ཚུལ་ཆོགས་བཤད་སྟོབ་བཤད་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ཉན་པ་པོ་གང་ཟག་ནམས་པ་ལྟ་
ལ་བཤད་པས། གང་ཟག་ནམས་པ་ལྟའི་རྒྱུད་ལ་འོད་གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་
ཆགས་པ་ཅིག་བྱུང་ན། ལེའུ་བཞི་པ་མཐའ་དུག་གིས་བཤད་པའི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་²⁹³ (ལེའུའི་མཆོན་དོན་བཤད་པ་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་
དང་སྐྱགས་ཀྱི་གསང་བའི་གནད་མ་ལུས་པར་བརྟེན་བྱུང་འདུས་པའི་གསང་བ་འདུས་པ་ལས།
བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱགས་རྩི་ཆེ་མི་བསྐྱེད་པས་གཙོ་བྱས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་བསྟོམ་པ་ནི། སྐྱགས་
ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཏེ་བྱང་བའི་དོན་དང་། སྐྱགས་རྩི་ཆེ་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་ནི། དགྲིལ་ཏེ། སྟོང་པོ།
འཁོར་ཏེ། ལེན་ཅིང་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་དང་། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་
དགྲིལ་འཁོར་དང་། ཐེག་ལེ་དང་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་
ནི། སྐྱགས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་དེའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་གསང་ཐེག་ལེའི་རྒྱུད་ལས། ཡན་ལག་
ཀུན་བསྟོམ་ལས་འདས་ཤིང་། རྟོག་དང་རྟོག་མེད་ནམས་པར་སྤངས། །ཞེས་པའམ། ཡང་ན།
རྟོག་པས་བཏགས་པ་སྤངས་པ་དང་། །གྲག་སྐྱེད་ཐེག་ལེ་ལས་འདས་པ། །འདི་ནི་དགྲིལ་འཁོར་
མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲས་བའི་བྱང་ངེས་གཉིས་པོ་དེ་ནི་བརྟེན་བྱེད་དོན་ཀྱི་

ལེའུ་ཡིན་ལ། དེ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་བའི་གཞུང་གི་ཚོགས་ལ་ཡང་མིང་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ།

²⁹³ ལྷ་པ་(ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ་)ནི། སྟོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་
བཤད་པ་ལས། ལེའུ་བཞི་པ་མཐའ་དྲུག་གིས་བཤད་པའོ། །

༡༡། ཁྱུང་གི་ཁྱུལ་ལོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་ཁྱུང་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་
དགོངས་འབྲེལ་ཡེགས་བཞད་གཏོར་གྱི་བང་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་
ལས་ལེའུ་ལྷ་པ་བཀྲགས་སོ།

༥ བཞི་²⁴³པ་(ལེའུ་ལྷ་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་མཆོག་གི་ལེའུས་འཆད་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ་)ལྷ། ལེའུ་སྤྱི་ཕྱི་མཆོམས་
སྦྱར་བ། ལེའུ་འི་གཞུང་བཤད་པ། བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྐྱེགས་པ། ལེའུ་འི་³³²མཆོན་དོན་
བཤད་པ། ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་བཤོ།

དང་པོ་(ལེའུ་སྤྱི་ཕྱི་མཆོམས་སྦྱར་བ་)ནི། ལེའུ་བཞི་པས་ལེའུ་དང་པོའི་འཆད་ཚུལ་བསྟན་པའི་
རིམ་དེ་ནས། ལེའུ་བཞི་པར་བསྟན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་ཅིང་། ལེའུ་གསུམ་
པར་བསྟན་པའི་རིམ་གཉིས་ཏོགས་ཀྱང་། ལེའུ་ལྷ་པ་འདིར་བསྟན་པའི་སྤྱོད་པ་གསུམ་གང་རུང་
ལ་སྟོབ་པ་དང་བྲལ་ན་ཆེ་འདིར་མཆོག་འབྲུལ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལེའུ་ལྷ་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་མཆོག་གི་ལེའུ་འདི་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་(ལེའུ་འི་གཞུང་བཤད་པ་)ལ་དུག་སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་
པ། ³¹⁴སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཐེག་པའི་ཆེ་བ་བསྟན་པ། ³¹⁹ཐེག་པ་དེས་འགོ་བའི་གང་ཟག་འགལ་བའི་ཆོག་
གིས་བསྟན་པ། ³²¹སྤྱོད་པ་བྱེད་ཚུལ་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པ། ³²⁴དགོངས་གསུང་གི་དོན་ལ་མ་འོངས་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཅོད་པ་སྤངས་པ། ³²⁹དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་འཁོར་ནམས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་བྱེད་
ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ་)ནི། བཀའ་སྐུལ་ཏི་ཞེས་པ་བཤད་པའི་

གཞིར་དངས། གང་གིས་བཀའ་སྩལ་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་
 གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ལྟར་ཆེན་པོ་དེས་བཀའ་སྩལ་རྟོ། །དེ་བྱུང་པར་དུ་མ་དང་ལྡན་ཏེ།
 ཁམས་གསུམ་གྱི་བདག་པོར་གྱུར་པས་ན་རྒྱལ་པོ། ས་འོག་ས་སྤྱོད་ས་སྤྱོད་འཛིག་ཏེན་ནམས་
 ལ་ལམ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་པས་ན་གནས་གྱི་དབང་ཐུག་འཛིག་ཏེན་པའི་རྩ་འབྲུལ་ཆེ་བ་
 ཆངས་པ་དབང་པོ་བྱུང་འབྲུག་གི་རྩ་འབྲུལ་དང་། འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པ་ཉན་རང་བྱང་སེམས་
 རྣམས་གྱི་རྩ་འབྲུལ་ཟེལ་གྱི་གཞོན་པར་མཛད་པས་ན་ཀུན་གྱི་མཆོག་དུ་གྱུར་པའི་བྱུང་པར་དང་
 ལྡན་ནོ། །དེས་གང་བཀའ་སྩལ་ན། རང་གཞན་གྱི་དོན་ཀུན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྟོས་བཅས་
 སྟོས་མེད་ཤིན་ཏུ་སྟོས་མེད་ཀྱི་སྟོང་བ་ཀུན་གྱི་ནང་ནས་སྟོས་མེད་ཀྱི་སྟོང་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྟོས་
 མེད་ཀྱི་སྟོང་པའི་མཆོག་ཉིད་དེ་བཀའ་སྩལ་རྟོ། །དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་བཀའ་སྩལ་ན། མཆོག་
 གི་ཆོས་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་པོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཀའ་སྩལ་རྟོ། །

གཉིས་³¹³པ་(སྐྱ་ན་མེད་པའི་ཐེག་པའི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་)ལ་བཞི། རྒྱུད་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་འབྲུགས་
 པས་ཀྱང་བསྐྱབས་ན་འབྲུག་པའི་ཐེག་པའི་ཆེ་བ། ³¹⁵རིགས་དང་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྤང་བ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱབས་ན་འབྲུག་པའི་ཐེག་པའི་ཆེ་བ། ³¹⁶མཆོམས་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྤྲིག་པ་ཆེན་པོ་
 བྱེད་པས་ཀྱང་བསྐྱབས་ན་འབྲུག་པའི་ཐེག་པའི་ཆེ་བ། ³¹⁸སྐྱ་མའི་མཆོག་ཐེག་པ་འདིའི་སྐྱ་མ་ལ་
 སྟོང་པས་བསྐྱབས་ཀྱང་འབྲུག་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་(རྒྱུད་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་འབྲུགས་པས་ཀྱང་བསྐྱབས་ན་འབྲུག་པའི་ཐེག་པའི་ཆེ་བ་)ནི། འདོད་
 ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་ཐུག་གི་རིགས་ཏེ་ཆོགས་ཆེན་པོས་རྒྱུད་འབྲུགས་པའི་ཉོན་གྱི་གང་
 ཟག་དེས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་དང་། རྒྱུད་སྤྲེའོག་མ་གསུམ་གྱི་ཐེག་པ་ལས་མཆོག་དུ་
 གྱུར་པའི་ཐེག་པ་སྐྱ་ན་མེད་པ་འདུས་པའི་ལམ་འདྲིར་ཞུགས་ནས་ལམ་རིམ་གཉིས་བསྐྱོམ་པར་

བྱས་ན། རྣམ་པར་མི་ཉོག་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། དོན་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་ལས་བྱུང་བ་
བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱུང་འཇུག་གི་དངོས་གྲུབ་རབ་དང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་
འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པས་བཤད་པའོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
ལུང་སྟོན་ལས། འདོད་ཆགས་ལྡང་བའི་མིང་ཅན་དང་། །ཞེ་སྤང་ལ་འཇུག་མཆོན་ཉིད་དེ། །དངོས་
མེད་ལ་གནས་གཏི་ཐུག་གོ། །ཞེས་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་ཐུག་གསུམ་པོ་དེ་རྒྱུང་ལྡང་འཇུག་
གནས་གསུམ་གྱི་དོར་བསྐྱུར་ལ་སྐྱར་བའི་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་
ཏེ། དོན་མེད་ཆེག་གཅིག་ལ་དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་དང་། དང་ངེས་ཀྱི་བཤད་པ་
འཇུག་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་³¹⁴པ་(རིགས་དང་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྤྲད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱབས་ན་འགྲུབ་པའི་ཐེག་པའི་ཆེ་
བ་)ནི། འོ་ན་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་འབྲུགས་པས་ལམ་འདི་ཉོན་མོངས་ལམ་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་
ལྟར་འགྲུབ་པ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་། རིགས་དང་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྤྲད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་འདིར་
མཆོག་འགྲུབ་པ་མི་སྲིད་དེ། ཆེ་འདིར་མཆོག་འགྲུབ་པའི་རྟེན་ལ་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེའི་
རིགས་གང་རུང་དགོས་པར་མདོ་སྤེ་བསྐྱལ་བཟང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྐྱེ་གནས་
ཀྱིས་སྤྲད་པའི་རིགས་ངན་དང་། བྱ་བས་སྤྲད་པའི་སྤྲིག་མ་མཁན་དང་། ལས་གཞན་གྱིས་སྤྲད་
པ་ལྟམ་མཁན་དང་། རྒྱབས་ཏེ་དོང་དང་ས་མདའ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུལ་འཁོར། རལ་གྱི་ལ་
སོགས་པའི་མཆོན་ཆ་དང་། ཉ་རྒྱ་དང་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དོན་དུ་
སེམས་ཅན་གསོད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཐེག་
ཆེན་ལྷ་ན་མེད་པའི་ཐེག་པའི་མཆོག་འདུས་པའི་ལམ་འདིར་ཁྱེད་གསུམ་ནས་ལམ་རིམ་གཉིས་
བསྐོས་པར་བྱས་ན། ཆེ་འདི་ལ་མཆོག་འགྲུབ་པ་ཡོད་དེ། ཆེ་འདིར་འཆང་རྒྱ་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་

རིགས་བཟང་བ་མ་ཡིན་གྱིས། འདུས་པའི་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་བ་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

314

གསུམ་པ་(མཆམས་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྡིག་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པས་ཀྱང་བསྐྱབས་ན་འགྲུབ་པའི་ཐེག་པའི་ཆེ་
བ་)ནི། རིགས་དང་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྦྲད་པས་ཆེ་འདིར་མཆོག་འགྲུབ་པ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་།
མཆམས་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྡིག་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་འདིར་མཆོག་འགྲུབ་པ་
མེད་དེ། མཆམས་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྡིག་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་རྣམས་ཆེ་འཕོས་མ་ཐག་ཏུ་ངན་
འགྲོར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བ་བསད་བ། མ་བསད་བ། དག་བཅོམ་བ་བསད་བ།
དམ་པའི་ཆོས་སྤངས་བ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་གཟུགས་འདིག་པ་སྟེ་མཆམས་མེད་པ་ལྟ་དང་།
ལ་སོགས་བ། མཛོད་ལས། མ་དག་བཅོམ་མ་སུན་བྱས་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངེས་
གནས་དང་། །སྟོབ་པ་གསོད་དང་དགེ་འདུན་གྱི། །འདུ་བའི་སྟོ་ནི་འཕྲོག་པ་དག །མཆམས་མེད་
པ་དང་ཆ་འབྲས་སྟེ། །ལྟ་བ་མཆོད་རྟེན་བཞིག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་དང་ཉེ་བ་ལྟ་
དང་། སྡིག་པ་ཆེན་པོ་དགེ་སྟོང་གི་རྩ་བའི་ལྟངས་བཞི་བྱས་པའི་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་དོ་རྩེ་ཐེག་པ་
རྒྱ་མཆོ་ཆེ་སྟེ་ཐེག་པའི་མཆོག་འདུས་པའི་ལམ་འདིར་ཞུགས་ནས། ལམ་རིམ་གཉིས་བསྟོམས་
བར་བྱས་ན་ཆེ་འདིར་མཆོག་འགྲུབ་པ་ཡོད་དེ། འདུས་པའི་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་བདེ་སྟོང་དབྱེར་
མེད་དུ་སྒྱུར་བའི་ལམ་དེས་བདེན་འདིན་དང་བདེན་སྤངས་སྤྱར་དུ་ཟད་བར་བྱས་ཀྱས་ཤིང་། མཆམས་
མེད་ལ་སོགས་པའི་ལས་སྐྱབ་རྣམས་འཛོམས་པ་ལ་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་
འབྲིན་པ་དང་། དགེ་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་མཆམས་མེད་དུ་བཤད་པ་དང་། སྟོན་གསལ་
འདིར་ཆོས་སྟོང་དང་སྐྱེ་གཟུགས་འདིག་པ་མཆམས་མེད་དུ་བཤད་པ་མ་མཐུན་པས་འགལ་ལོ་

སྒྲུབ་ན། སྒྲོན་གསལ་འདྲི་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་དེ་གཉིས་མཆམས་མེད་དུ་སྒྲོན་པའི་མདོ་གཞན་
ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་འཇམ། ཡང་ན་སྒྲོན་པ་ཐུང་ན་འདས་པའི་རྗེས་སུ་མཆམས་མེད་ལྟ་བུ་
པའི་གང་ཟག་གིས་ཆེ་འདྲིར་མཆོག་འགྲུབ་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་མཆོན་གཞིར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་
ལྟར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཆེ་འདྲིར་མཆོག་འགྲུབ་པའི་རྟེན་ལ་འཕགས་པ་ངེས་པར་
དགོས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མཆམས་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྤྲིག་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་རྟེན་གྱིས་ཆེ་
འདྲིར་མཆོག་འགྲུབ་པ་ཡོད་པ་ནི། གང་ཞིག་འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་མཆམས་མེད་གྱི་ལས་དང་
ཅ་ལྟར་འབྱུང་བ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་རི་བཞིན་པས་བཤད་པ་འོ།

བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ལྟར་སྒྲོན་ལས། རིགས་ངན་སྦྱར་བར་ཤེས་པར་བྱ། །སྤྲིག་མ་མཁན་ནི་
དལ་བ་ཡིན། །མཆམས་མེད་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་སྟེ། །ཞེས་རིགས་ངན་རྒྱུད་ཕྱིར་ལྟངས་བ་དང་།
སྤྲིག་མ་མཁན་ནང་དུ་དལ་བ་སྟེ་གནས་པ་དང་། མཆམས་མེད་པ་ནང་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱུད་ལྟགས་
དཔྱེར་མེད་གྱི་དོ་རྗེ་བཞུས་པ་ལ་སྦྱར་བའི་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་སྒྲུབ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ།
སྒྲ་རི་བཞིན་པའི་བཤད་པ་དེ་ལ་དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་དང་མི་མཐུན་པའི་དོན་གཉིས་ཡོད་པ་དང་
མེད་པ་གཉིས་ལས། མེད་པའི་སྒྲ་རི་བཞིན་པའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་དང་བྱང་ངེས་གྱི་བཤད་པ་
འཇུག་པ་གཉིས་འགལ་ཡང་། དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་དོན་གཉིས་པ་ཡོད་པའི་
སྒྲ་རི་བཞིན་པའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་དང་བྱང་ངེས་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར།

འོན་ཏེ་བྱང་ངེས་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་ན་གཞུང་དེ་ལ་བྱང་ངེས་གྱི་བཤད་པ་འོ་ཞེས་མི་སྒྲོས་པར། སྒྲ་
རི་བཞིན་པའི་བཤད་པ་འོ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེས་ན། དགོས་པ་ཡོད་དོ། །རིགས་
ངན་སྤྲིག་མ་མཁན་ལ་སོགས། །ཞེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་མཆམས་མེད་ལ་སོགས་པའི། །ཞེས་
སོགས་གྱིས་བསྒྲུབ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གིས་ཆེ་འདྲིར་མཆོག་འགྲུབ་པར་བཤད་པ་དེ་དངོས་

ཟེན་ལྟར་ཁས་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་ངམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་བཀག་ནས། དེ་འདྲ་ཡོད་པ་དེ་དངོས་ཟེན་
ལྟར་ཁས་སྒྲུང་དུ་རུང་ངོ་ཞེས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་³¹⁴ (སྒྲ་མའི་མཆོག་ཐེག་པ་འདིའི་སྒྲ་མ་ལ་སྟོད་པས་བསྐྱབས་ཀྱང་འབྱུང་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པ་)ནི།
མཆོམས་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྡིག་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གིས་འདུས་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཆེ་འདིར་མཆོག་འབྱུང་པ་ཡོད་ན། སྒྲ་མའི་མཆོག་ཐེག་པ་འདིའི་སྒྲ་མ་ལ་སྟོད་པའི་གང་
ཟག་གིས་ཀྱང་། འདུས་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་འདིར་མཆོག་འབྱུང་པ་ཡོད་དམ་སྟམ་ན། དེ་
མེད་དེ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། སྟིང་ནས་སྟོབ་དཔོན་སྟོད་པ་དག །བསྐྱབས་ཀྱང་འབྱུང་པར་
ཡོང་མི་འབྱུང། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། དེ་ཡང་སྒྲ་མའི་མཆོག་ཐེག་པ་འདིའི་སྒྲ་མ་ལ་དང་
པོར་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་འདྲིན་མཐོན་ནས་ཕྱིས་འདིའི་བདག་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་དེ་ལ།
སྟིང་ནས་བསྟེན་བཀུར་གྱི་ཞིང་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཁུར་བོར་ཏེ། བརྟམ་ཤིང་སྟོད་ཆོག་སྟུ་བའི་
གང་ཟག་དེ་ནི་སྟོབ་དཔོན་སྟིང་ནས་སྟོད་པ་ཡིན་ལ། དེས་ཀྱང་འདུས་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་
བསྐྱབས་ཀྱང་ཆེ་འདིར་མཆོག་འབྱུང་པ་མི་སྲིད་དེ། དེར་མ་ཟད་དེ་དང་ལུས་དག་གི་འགྲོགས་
འཛིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་འདུས་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་འདིར་
མཆོག་འབྱུང་པ་མི་སྲིད་ན། སྟོབ་དཔོན་སྟིང་ནས་སྟོད་པས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་སྟིང་ནས་སྟོད་པའི་གང་ཟག་དེ་མི་ལམ་དུ་ཡང་མཐོང་བར་མི་བྱ་བ་ཡིན་
ཏེ། སྟུ་འབྱུལ་བ་བའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་སྟོད་པར་བྱེད་པ་དག །མི་ལམ་དུ་ཡང་མཐོང་
མི་བྱ། །སྟོབ་དཔོན་སྟོད་པ་གང་ཡིན་དེ། །བགོགས་དང་ལོག་འཛེན་རྣམས་ཀྱིས་བཟུང་། །ངན་
པ་གཏུམ་པོའི་ལས་བྱེད་པ། །མཁས་པས་རྟག་ཏུ་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཡང་སྟོབ་དཔོན་སྟིང་ནས་སྟོད་པས་ཆེ་འདིར་མཆོག་འབྱུང་པ་མི་སྲིད་ན། ལམ་བསྟོམ་པ་སོགས་

མི་བྱེད་དམ་སྟུང་ན། ལྷ་མ་ལ་བརྟུན་པའི་ཅ་ལྷུང་བྱང་བས་ཀྱང་། འགྲོད་པ་དག་པོ་སྐྱེས་ནས་
སྤར་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་ཏེ་དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པ་ལེགས་པར་བཟུང་ཞིང་། དབང་བསྐྱར་བ་
རྫོགས་པར་སྒྲངས་ཏེ་ཕྱིས་དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པ་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱར་བ་སོགས་ཀྱིས་
ཉེས་པ་དག་པ་སོགས་ཀྱི་ཐབས་བྱས་ན། རན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ལྷོག་ཀྱས་པས་འབད་དགོས་ལ། ཆེ་
འདིར་མཆོག་འགྲུབ་པ་ནི་མི་སྲིད་དེ། འདི་ནི་གསུང་རབ་ནས་སྒྲིག་པའི་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཤད་
པས་གནས་འདི་ལ་གཟབ་པར་བྱོལ།

313

གསུམ་པ་(ཐེག་པ་དེས་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་འགལ་བའི་ཆོག་གིས་བསྟན་པ་)ནི། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་
གཏི་ཐུག་རིགས། །ཞེས་པ་ནས། བསྐྱབས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་ཡོང་མི་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་
ཀྱིས་རྒྱད་རྒྱལ་འདུས་པའི་ཆེ་བ་བསྟན་ནས། རྒྱད་རྒྱལ་འདུས་པ་དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་མེད་པར་རྒྱད་
ལ་རང་དགར་འཇུག་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་དོན་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་སྤྲ་འགལ་བ་གཞན་ཀྱིས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་གཙོད་པ་ཡི་སེམས་ཅན་གང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞུང་འདི་འབྱུང་། དེ་
ཡང་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུང་དཔུ་མར་ཞུགས་
གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་སྤང་བ་མེད་པའི་བདེ་སྟོང་
དབྱེར་མེད་ཀྱི་འོད་གསལ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་དགའ་བའི་གང་ཟག་དེ་ནི་ཆེ་འདིར་
མཆོག་འགྲུབ་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས། སྟོན་གཙོད་པ་ཡི་སེམས་ཅན་གང་། །དེ་
དག་སྐྱབ་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། གང་གིས་ཕྱང་
སོགས་དངོས་མེད་པར། །ཞི་གནས་ལས་བྱུང་སེམས་ཀྱིས་བྱས། །དེ་ནི་སྟོན་གཙོད་བྱེད་པ་
སྟེ། ཐེག་པ་མཆོག་ལ་གནས་པ་ཡི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་ནང་གིས་བསྐྱས་པའི་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་ཡང་། རང་བཞིན་

གྲིས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་རྩོན་པ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་དོན་རང་ཉིད་
 གྲིས་རྟོགས་ཤིང་། གཞན་ལ་ཡང་སྒྲུབ་པ་ལ་དགའ་བའི་གང་ཟག་དེ་ནི། ཆེ་འདྲིར་མཆོག་འགྲུབ་
 པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས། རྩོན་དུ་སྒྲུབ་པ་དགའ་བ་དང་། །དེ་དག་སྒྲུབ་པའི་སྟོན་དུ་
 འགྱུར། །ཞེས་གྲུང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རང་དང་དེ་བཞིན་སྤྱི་རོལ་དག །རྟོན་
 འབྱུང་གཉིས་སུ་སྟོན་པ་ནི། །དེ་ནི་རྩོན་སྒྲུབ་དགའ་བ་སྟེ། །གནས་མེད་ལ་གནས་རྣལ་འབྱོར་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་བརྩུ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་
 གླང་བུའི་རྣམས་དང་། དེ་རང་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་གིས་བྱིན་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར་རང་གིས་
 ལམ་བསྟོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་དེ་ནི། ཆེ་འདྲིར་མཆོག་
 འགྲུབ་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས། གཞན་གྱི་ཁོར་ལ་ཆགས་པ་དང་། །དེ་དག་སྒྲུབ་
 པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྟོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 གང་། །དེ་ནི་རྣམས་སུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། །དེ་འཕྲོག་དང་ཚུལ་གང་ཡིན་པ། །གཞན་གྱི་ཁོར་ལ་ཆགས་
 པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཡུལ་ཅན་ལྟན་སྒྲིམ་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་
 རས་བསྟོམས་པ་ལ་དགའ་བའི་གང་ཟག་དེ་ནི་ཆེ་འདྲིར་མཆོག་འགྲུབ་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་
 དགོངས་ནས། ཉག་ཏུ་འདོད་པ་སྟོན་གང་དང་། །དེ་དག་སྒྲུབ་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་དེ་ཉིད་དངོས་གཅིག་པ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྟོན་སྟོར་
 བ། །སེམས་ཅན་དེ་དེ་འདོད་ལ་དགའ། །མཆོག་སྒྲུབ་པ་ལ་དམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། གཤམ་བ་ཡུལ་ཐུ་དང་གཅི་བ་དབང་པོ་ཐུ་ཟས་སུ་ཟ་བ་སྟེ་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་

ཡང་དང་ཡང་དུ་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་ལ་དགའ་བའི་གང་ཟག་དེ་ནི། ཆེ་འདིར་མཆོག་འགྲུབ་པའི་
སྒོད་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས། གཤམ་གཅི་ཟས་སུ་ཟ་བ་སྟེ། །དེ་དག་སྐྱབ་པའི་སྒོད་དུ་འགྱུར། །
ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྒོད་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱག་གཏི་ཐུག་གི་ །ཡུལ་ནི་གཤམ་བ་
ཞེས་གསུངས་ཏེ། །དབང་པོ་གཅི་བ་ཅེས་བྲ་བ། །དེ་དག་ཞི་བ་ཟ་བ་ཡིན། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
མཆོག་འདིར། །དེ་དག་སྐྱབ་པའི་སྒོད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་³¹³ (སྒོད་པ་བྱེད་ཚུལ་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་)ལ་དྲང་ངེས་གཉིས།

དང་པོ་(འདྲ་དོན་)ལ་གཉིས། སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྒྲོད་པ་དང་། ³²²ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྒྲོད་པ་འཕྲོས་
དང་བཅས་པའོ།།

དང་པོ་(སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྒྲོད་པ་)ནི། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་ཐུག་རིགས། །ཞེས་པ་དང་།
རིགས་ངན་སྒྲིག་མ་མཁན་ལ་སོགས། །ཞེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་མཆོམས་མེད་ལ་སོགས་
པའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གིས་ཆེ་འདིར་མཆོག་འགྲུབ་པའི་ལམ་གྱི་
ཐུར་ཁུད་ནི་བདེ་སྒོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། དེས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འདྲན་པའི་
ཐབས་ལ་བྱེ་ནང་གི་ཐབས་གཉིས་ལས། བྱེ་གི་ཐབས་རྒྱུད་སྤྲུགས་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་བའི་རྟོ་
རྩེ་བཟླས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་ཐུག་རིགས། །ཞེས་སོགས་དང་། རིགས་ངན་སྒྲིག་
མ་མཁན་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་དང་། སེམས་ཅན་མཆོམས་མེད་ལ་སོགས་པའི། །ཞེས་
སོགས་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པས་བསྟན་ནས། ཕྱིའི་ཐབས་ཐུག་ཀྱང་སྒྱུར་བ་བསྟན་པར་བྲ་བའི་
ཕྱིར། མ་དང་སྤང་མོ་བྲ་མོ་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་ལ་གནས་པའི་མི་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་སྟེ་ཤ་ཅན་གྱི་བྱ་

མོ། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྤང་གི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་བཙོ་སྒྲག་མཁན་གྱི་བུ་མོ་དང་། རིན་འབྲུང་གི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་འཕྲེང་རྒྱུད་མཁན་གྱི་བུ་མོ་དང་། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་གར་མཁན་གྱི་བུ་མོ་དང་། རོན་བྱུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་བཙོ་བྱེད་མཁན་གྱི་བུ་མོ་མ་ལྟར་བྱམས་ཤིང་། སྤང་མོ་ལྟར་བཅེ་བ། བུ་མོ་ལྟར་གདུང་སེམས་ཆེ་བ། ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་རྟེན་པ་དེ་ཉིད་བསང་སྦྱངས་སྟོང་པའི་རང་ལས་རང་རང་གི་ལྷ་མོར་བསྐྱེད། དེའི་ལུས་ལ་རིགས་ལྷ་བཀོད། དེ་དང་རང་གི་མཁའ་གསང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། ཆོ་ག་བཞིན་དུ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བ་དེས་མཉེས་པར་བྱས་ན་ནི་ཐེག་ཆེན་མཆོག་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དངོས་བྱུབ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཡངས་པ་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དེ་ཡང་སྦྱེ་བ་སྤྲ་མ་ནས་རང་དང་ཡིད་མཐུན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། ཡིད་མེ་མཐུན་ན་ལས་བསྐྱོམ་པ་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བར་འགྱུར་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དག་ནག་གི་རྒྱུད་ལས། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཁོ་གཏུམ་ཅན། །རྣམ་པར་གཡེང་བས་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་³²¹པ་(ཤིན་རུ་སྟོས་མེད་ཀྱི་སྦྱུང་པ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་)ནི། འོ་ན་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་མ་རྟེན་ན་རི་ལྟར་བྱ་སྟོམ་ན། སངས་རྒྱས་གཙོ་བོའི་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འོད་གསལ་འཆར་བའི་གནས་མཐར་ཐུག་པ་སྟོང་ཁ་ཡིན་པས་དེ་ནས་རང་རིགས་ཀྱི་རིག་མ་ཐུང་། དེ་དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་མར་བསྐྱེད་དེ་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་དུ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བས་མཉེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་གསང་བའི་རྒྱུད་ལས། སྟོང་ལ་གནས་པའི་ལྷ་མོ་ཆེ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱེད། ། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་ཡུམ་གྱུར་པ། །དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་མོར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཐེག་པ་གཞན་དུ་འདོད་པ་རྣམས་ནི་དུག་གི་ལོ་མ་ལྟ་བུ། རལ་གྱི་འོ་སོ་ལྟ་བུ། ཅའི་མེ་ཏྲགས་

ལྷ་བྱ་ཞེས་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་བཀག་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ཐེག་
པ་འདིར་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་གནང་བའི་གདུལ་བྱ་དེས། དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་
ཀྱང་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པས་ངན་འགྱོར་འཁྲིད་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པས་གོས་པར་མི་འགྱུར་
ཞིང་། སངས་རྒྱལ་སྤྱད་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་འདྲ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སློ་བཟེ་བ་ཆེན་པོས་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་བཟེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་དུ་སྤྱོད་པ་
ལ་མཁས་པ་དང་། ལྷ་འུ་རྣམ་འབྱོར་བརྟན་པོ་དང་ལྷན་པ་དང་། བྱང་སེམས་འཕོ་མེད་དུ་འཛིན་
ཀྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་མཁས་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར།

321

གཉིས་པ་(ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། སྤྱི་ལུས་པས་བཟེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་ཀྱི་འོད་གསལ་ལ་ཆེ་
གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་མ་ལ་འདོད་པ་སྤྱོད་པའི་ངེས་དོན་དང་། ཟུང་འཇུག་ལོངས་སྤྱོད་
བས་བཟེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ནི་སྤྱི་ལོ་ལ་འདོད་པ་
སྤྱོད་པའི་ངེས་དོན་དང་། ཟུང་འཇུག་སྤྱལ་སྤྱི་བས་བཟེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་ལ་
ཆེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ནི་བྱ་མོ་ལ་འདོད་པ་སྤྱོད་པའི་ངེས་དོན་དང་། དེ་ལྟར་འདོད་པ་
སྤྱོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་སྤྱད་དུ་འགྱུར་པར་འགྱུར་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་མཆོག་གི་
གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི། །དངོས་གྲུབ་རྒྱ་ཆེན་དེས་འཐོབ་པོ། །ཞེས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་
ལས། ཆོས་སྤྱོད་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ཡི། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་ཡུམ་མ། །གཉིས་མེད་དེ་
བཞེན་ཉིད་སྤྱོད་བས། །དངོས་མེད་ཅེས་བྱ་འདོད་སྤྱོད་པའོ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་དང་མཉམ་
གང་ཡིན། །དེ་ཉིད་སྤྱི་ལོ་ཡིན་པར་འདོད། །རང་ལྷ་འུ་རྣམ་འབྱོར་ལྷན་པ་ཡི། །གསང་སྤྱགས་
ལུས་ཀྱིས་མཉེས་པར་བྱ། །སྤྱལ་སྤྱིའི་གཟུགས་ཅན་བྱ་མོ་དེ། །སྤྱོད་པ་པོས་ནི་བསྐྱེད་པར་
བྱ། །མ་དང་སྤྱི་ལོ་བྱ་མོ་ནི། །འདི་འདྲ་རྣམ་འབྱོར་པས་མཉེས་བྱས། །ཐེག་ཆེན་མཆོག་གི་

ཆོས་ཉིད་ལ། །དངོས་གྲུབ་རྒྱ་ཆེ་དེས་འཛོལ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་³¹³(དགོངས་གསུང་གི་དོན་ལ་མ་འོངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚོད་པ་སྤངས་པ་)ལ་གསུམ། འཁོར་
རྣམས་ཀྱིས་ཁྱས་པ་དང་། ³²⁵སྟོན་པས་དེའི་ལན་མཛད་པ་དང་། ³²⁵ལན་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་འབྲས་
བུའོ།

དང་པོ་(འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱས་པ་)ནི། སྟོད་པ་བྱེད་ཚུལ་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་བསྟན་པའི་
རྗེས་དེ་ནས། འདུས་པ་ཉན་པའི་འཁོར་ན་བཞུགས་པའི་སྐྱེལ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སེལ་བ་ལ་
སོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས། སྟོག་གཙོད་པ་ཡི་
སེམས་ཅན་གང་། །ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་སྐྱབ་པའི་སྟོད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་དགོངས་
པས་གསུངས་པའི་དོན་རྟོགས་ཀྱང་། རྗེས་འཇུག་གི་གདུལ་བྱ་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱིར་དུ། དེའི་
དོན་མ་རྟོགས་པར་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་ཞེན་པ་ལྟར་བཅོས་ནས། རིགས་ངན་སྒྲིག་མ་མཁན་ལ་
སོགས། །ཞེས་པས་བསྟན་པའི་རྟེན་དེས་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་ཐོས་པས་ངོ་མཆར་
དུ་གྱུར། མཆམས་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིག་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གིས་ཆེ་གཅིག་ལ་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་ཐོས་པས་མད་དུ་གྱུར་ནས། སྟོན་པ་རྟོ་རྟོ་འཆང་ལ་སྤངས་རྟོགས་ཡོངས་
སུ་རྟོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། མ་རྟོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
འཁོར་གྱི་ནང་དུ་མེས་བསེལ་བ་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་སྟོག་གཙོད་སོགས་བྱས་པས་བྱང་ཚུབ་
ཐོབ་ཅེས་པའི་ཆོག་ངན་པ་འདི་ཅིའི་སྟོད་དུ་གསུང་སྟེ་གསུང་མི་རིགས་ཏེ། སྟོན་པ་རྟོ་རྟོ་འཆང་
ནི་ཆོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་དཔལ་དང་ལྡན་པས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས། འཁོར་གྱི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་པས་ན་ཆོག་ངན་པ་དེ་གསུངས་པའི་འོས་
མིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་³²⁴ (སྟོན་པས་དེའི་ལན་མཛད་པ་)ནི། འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱས་པའི་རྗེས་དེ་ནས། མི་
 བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་ཐམས་
 ཅད་རྣམ་པར་སེལ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
 ཁྱས་པའི་ཆོག་གསན་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་
 ཏོ། །དོན་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སུ་སྦྱེས་པས་ན་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཞེས་བོས་ནས།
 སློག་གཙུག་པ་ཡི་སེམས་ཅན་གང་། །ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་སྐྱབ་པའི་སྟོང་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པའི་
 བར་གྱི་དགོངས་གསུང་གི་དོན་ལ་སྒྲ་རི་བཞིན་པ་ལྟར་བཟུང་ནས་རྗེ་རྗེའི་ཆོག་ལ་ངན་པར་ཞེན་
 པ་དེ་ཐོས་ལ། དེ་འདྲ་བའི་རྗེ་རྗེའི་ཆོག་ལ་ངན་པ་ཞེས་དེ་སྐད་མ་ཟེར་ཅིག་སྟེ་དེ་སྐད་ཟེར་མི་
 རིགས་ཏེ། སློག་གཙུག་པ་ཡི་སེམས་ཅན་གང་། །ཞེས་པའི་རྗེ་རྗེའི་ཆོག་གི་དོན་ནི། ཆོས་ཉིད་
 རྣམ་པར་དག་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འོད་གསལ་དང་། དོན་
 དག་པའི་སྒྱུ་མའི་སྒྱུ་དང་། གསུང་ལས་བྱུང་བ་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱང་འཇུག་བྱང་ཆུབ་
 སྟོང་པའི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཡིན་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སྟོང་པའི་གནས་ཀྱི་
 ཐ་སྙད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་འོད་གསལ་དང་བྱང་འཇུག་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་རྗེ་རྗེའི་ཆོག་དེ་ནི་སྟོང་
 ཐོ་མི་གནས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འདོད་ཅིང་། དགོངས་གསུང་གི་དོན་ཁོང་དུ་
 ཆུད་པར་རྟུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཅན་སངས་རྒྱས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

³²⁴

གསུམ་པ་(ལན་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་)ལ་གཉིས། ལན་གྱི་དོན་རྟོགས་ནས་བརྒྱལ་བ་

³²⁷

དང་། བརྒྱལ་བ་ལས་བསྐྱང་བའོ།

དང་པོ་(ལན་གྱི་དོན་རྟོགས་ནས་བརྒྱལ་བ་)ལ་བྱང་ངེས་གཉིས།

དང་པོ་(བྱང་དོན་)ནི། སྟོན་བས་ལན་མཛད་པའི་རྗེས་དེ་ནས། བརྗོད་གྱིས་མི་ལང་བའི་ཡང་
བརྗོད་གྱིས་མི་ལང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རི་རབ་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་ཕྱ་མོ་སྟོན་གྱི་གྲངས་དང་
མཉམ་པའི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྟོག་གཅོད་སོགས་བྱས་ན། དེའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་
ཆ་བས་འཛིགས་ཤིང་། མ་བྱས་ན་རྟོ་རྟེ་འཆང་གིས་སྟོག་གཅོད་སོགས་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བཀའ་
ལས་འདས་པའི་ཉེས་བས་སྒྲག་པར་གྱུར་ནས། དེ་གཉིས་གང་བྱ་སྟམ་དུ་སྒྲོ་སྒྲོངས་པས་མགོ་
འཁོར་བར་གྱུར་པ་ལ། བྱིས་སྟོག་གཅོད་སོགས་ཀྱི་དགོངས་གསུང་གི་དོན་འོད་གསལ་དང་
ཟུང་འཇུག་ཡིན་པ་དེ་རྟོགས་པས་ཡིད་དགའ་བ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཏེ། དབང་པོའི་
སྒྲོ་སོ་སོ་ནས་རྒྱ་བའི་རྒྱང་རྣམས་ནང་དུ་ཕྱོག་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བརྒྱལ་བར་གྱུར་ཏོ།།

གཉིས་པ་(ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་པ་མན་ཆད་ལ་གསང་ཞིང་སྤྲ་བར་བྱ་བ་དང་།
གཉིས་སྒྲུང་གི་སྟོས་པ་ཞི་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་བདེ་བའི་མཆོག་ལྟན་སྟེས་
ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཕུ་ཡིན་པ་དང་། ཆེ་དེ་ལ་རྗོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཁྱད་
པར་དང་ལྡན་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་དགོངས་ནས་རྩ་རྒྱུད་དུ་བརྒྱལ་བ་དང་། བཤད་རྒྱུད་དུ་
མི་གཡོ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། མི་གཡོ་བ་འདི་གསང་བ་སྟེ། །ཞི་བ་
གཅིག་ཕུ་བདེ་བའི་མཆོག་ །རྗོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་བྱེད་པ། །འདི་ནི་དགོངས་པས་གསུངས་
པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་གང་ལས་བྱུང་ན། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཏེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་
ནི་རིལ་འཛིན་དང་རྗེས་གཞིག་གི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་

མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲོང་བ་ཡིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་ཀྱི་
 དེ་གང་ཡིན་སྟུང་ན། རྒྱས་པར་བྱེད་སྒྲུ་ལུས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱས་བསྟན་པའི་
 ཕྱང་པོ་ལྔ་དང་། གཤེགས་མའི་སྐྱས་བསྟན་པའི་ཁམས་ལ། སེམས་དཔའི་སྐྱས་བསྟན་པའི་
 དབང་པོ། སེམས་མའི་སྐྱས་བསྟན་པའི་ཡུལ་ནམས་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ཉིད་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་སོ། །དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། །དེ་
 བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོར་བསྟུན། སྒྲུ་ལུས་པ་
 རང་གི་ལུས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཉིད་
 བསྟུས་པ་འདི་ལྟ་བུ། །དགྲིལ་འཁོར་རང་ལུས་གང་ཡིན་པ། །འདི་ན་འཛིགས་ཆོགས་ལུས་
 རྟོགས་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲུ་ལུས་པས་ཕྱང་སོགས་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་ནི་བརྒྱལ་བའི་དོན་དང་། འོད་གསལ་
 ལས་བྱང་འཇུག་གི་སྒྲུར་བཞེངས་པ་ནི་བརྒྱལ་བ་ལས་བསྐྱང་བའི་དོན་ཡིན་པར་སྒྲོ་མཆོག་
 རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་
 ཀྱི་བརྒྱལ་བ་དེ་བརྒྱལ་བའི་དོན་དང་། དེ་ལས་བསྐྱང་བ་དེ་བརྒྱལ་བ་ལས་བསྐྱང་བའི་དོན་དུ་སྒྲོ་
 དམན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྒྱལ་
 བར་གྱུར། །དེ་ལྟའི་བདེ་འདི་མ་ཤེས་པས། །བརྒྱལ་ལ་བསྐྱལ་བར་མཛད་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེ། །བརྒྱལ་བ་ཞེས་ནི་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་³²⁵ (བརྒྱལ་བ་ལས་བསྐྱང་བ་)ལ་གཉིས། བསྐྱང་བར་གསོལ་བ་དང་། ³²⁸ བསྐྱང་བ་དངོས་
 སོ།།

དང་པོ་(བསྐྱང་བར་གསོལ་བ་)ནི། བརྒྱལ་བའི་རྗེས་དེ་ནས། འཁོར་གྱི་བཙེམ་ལྷན་འདས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་བརྒྱལ་བར་གྱུར་པར་གཟིགས་
ནས་རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཙེམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་
ཐུགས་ཀྱི་བདག་པོ་རྫོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །རྫོ་རྗེ་འཆང་ལ་བཙེམ་ལྷན་
འདས་ཞེས་བོས་ནས། སྤར་བརྒྱལ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་དག་
བརྒྱལ་བ་འདི་ལས་བསྐྱང་བར་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པོ།

གཉིས་པ་³²⁷(བསྐྱང་བ་དངོས་)ལ་བྱང་དེས་གཉིས།³²⁹

དང་པོ་(བྱང་དོན་)ནི། སྟོམས་པར་ཞུགས་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་ན། གསོལ་བ་བཏབ་པའི་རྗེས་དེ་ནས་སྟོམས་པར་ཞུགས། གང་སྟོམས་
པར་ཞུགས་ན། རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཙེམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་
གསུང་དང་ཐུགས་རྫོ་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྫོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་སྟོམས་པར་བཞུགས་
སོ། །གང་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ན། རམ་མཁའ་ཐོགས་པའི་རེག་པ་བཀག་པ་དང་མཉམ་པས་
ཏེ་འབྲེལ་བར་བདེན་པའི་སྟོམས་པ་བཀག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པའི་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་གཉིས་སྤར་གི་རྟོག་པས་མི་བྱེད་པས་ན་རྫོ་རྗེ།
དེ་བཤད་སྟོམས་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་སོ། །སྟོམས་
པར་ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་སྟེ་ཞུགས་པའི་རྗེས་དེ་ནས། བཙེམ་ལྷན་འདས་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་
ཐུགས་རྫོ་རྗེ་འདི་བདག་པོ་རྫོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེའི་སྐྱུ་ལས་བྱང་བའི་འོད་ཀྱིས་རེག་པ་ཙམ་གྱིས་
ཏེ། ཐོག་པ་ཙམ་གྱིས་སྤར་བརྒྱལ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་དག་བརྒྱལ་
བ་ལས་སངས་ཏེ་བྱན་པ་སོ་སོར་རྟེན་ནས་རང་རང་གི་སྟོན་ལ་གནས་པར་གྱུར་རྟོ།

གཉིས་པ་³²⁸(ངེས་དོན་)ནི། སྟོམས་པར་ཁྱགས་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། གང་སྟོམས་
 པར་ཁྱགས་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་
 གསུང་དང་བྱགས་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་སྟོམས་པར་ཁྱགས་སོ། །གང་
 ལ་སྟོམས་པར་ཁྱགས་ན། ཉམ་མཁའ་སྟེ་སྟོང་པ་གསུམ་གྱི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་སྡེ་མ་
 ཕྱི་མ་ལ་ཐིམ་ནས་གང་དུ་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཁྱགས་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་གྱི་འོད་
 གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། བདེན་པ་གཉིས་དོ་རྩེ་ལྟར་མི་ཕྱེད་པའི་བྱང་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
 འོད་གསལ་དེ་བཤད་སྟོམས་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཁྱགས་
 སོ། །སྟོམས་པར་ཁྱགས་མ་ཐག་ཏུ་སྟེ་ཁྱགས་པའི་རྩེས་དེ་ནས། བཅོམ་ལྡན་སྐྱུ་དང་གསུང་
 དང་བྱགས་ཀྱི་བདག་པོ་བྱང་འཇུག་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
 གྱི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་དེ་འོད་ཀྱིས་རེག་པས་ཉེ་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུད་ཆེ་ཆེར་གཡོས་པའི་
 རྒྱུད་སེམས་ལས་བྱང་འཇུག་དོ་རྩེ་འཆང་གི་སྐྱར་བཞེངས་པའི་རྩེས་དེ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱང་འཇུག་ཁོངས་སྐྱུ་བ་དེ་དག་གིས་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་སྤྲ་བའི་
 སྐྱལ་སྐྱུ་བཟུང་སྟེ། རང་རང་གི་ཉེན་ཉེ་གདུལ་བྱ་གང་ན་ཡོད་པ་དེར་གནས་པར་གྱུར་རྟོ། །

བྱག་པ་³¹³(དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོན་པ་བྱེད་ཚུལ་ལ་)གཉིས། ཆོས་སྟོན་པའི་སློན་ནས་
 བསྟོན་པ་དང་། རིགས་³³⁰ལྷའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སློན་ནས་བསྟོན་པའོ། །

དང་པོ་(ཆོས་སྟོན་པའི་སློན་ནས་བསྟོན་པ་)ནི། མ་འོངས་པ་ལ་སྟོས་པའི་གྲུན་ཀ་སྤངས་པའི་རྩེས་
 དེ་ནས། འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཐབ་མའི་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་
 མཁས་པ་དེ་མཐོང་བས་ངོ་མཆར་དུ་གྱུར། སྟོན་པ་བྱང་བའི་དོན་གསལ་དུ་མང་པོ་བྱང་བ་མཐོང་
 བས་མེད་དུ་གྱུར། འོད་གསལ་དང་བྱང་འཇུག་གདུལ་བྱས་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་

བ་དེ་མཐོང་བས་དབྱེས་པས་ཁྱབ་པར་གྱུར་ནས་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་
སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཞེ་མའོ་ངོ་མཆར་རོ། །གང་ལ་ངོ་མཆར་ན། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དང་བརྗོད་
བྱའི་དོན་དང་བརྗོད་བྱ་རྫོང་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བ་ལས་དོན་འབྱུང་བ་དེ་ལ་ངོ་མཆར་རོ། །དོན་གང་བྱུང་
ན། དང་པོར་ཆོས་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ། དེ་ལས་དོན་དག་པ་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ། དེ་
ལས་བདག་མེད་བསྐྱོན་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་དེ་ལ་ངོ་མཆར་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་²²⁹ (རིགས་ལྗེ་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲིན་ནས་བསྟོད་པ་)ནི། རྫོང་རྗེ་རིགས་ལྷ་དང་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
རྫོང་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེའི་སྐུ་ལ་བྱུག་འཆལ་ཞིང་ཐུགས་ལ་འདུད་དོ། །སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྫོང་རྗེ་
གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པས་ན་རབ་ཏུ་དག་པ། རྣམ་མཁའ་ཐོགས་པའི་རིག་པ་བཞག་པ་དང་
མཉམ་པ་སྟེ་འབྲེལ་བའི་བདེན་པའི་སྒྲིན་པ་བཞག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་རྫོང་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་
འབྲས་དུས་ཀྱི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་གནས་སམ་རྟེན་ཏུ་གྱུར་པ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་
གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས་ན་རྣམ་པར་མི་འགྱུར་བ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྐྱང་བའི་གཉིས་སུ་སྒྲིབ་བ་
མེད་པ་དང་། རིགས་འབྲུ་རྒྱུ་མི་འཆང་བའི་རྫོང་རྗེའི་སྐུ་བརྟེན་པའི་རྫོང་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེའི་སྐུ་ལ་
བྱུག་འཆལ་ཞིང་ཐུགས་ལ་འདུད་དོ། །

ཐུགས་ཀྱི་སྐྱད་དོད་ཅི་ཏྲ་བསགས་པ་ལ་འཇུག་པས་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་བསགས་པས་ན་
ཐུགས། སྐྱུར་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་མོད་ཀྱང་རྫོང་
རྗེ་འཆང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ལྗེའི་དང་པོར་འབྱུང་བས་ན་གཙུག་པོ། དུས་གསུམ་གྱི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་པོར་གྱུར་པས་ན། དུས་གསུམ་དག་གིས་ལམ་དུ་བྱུང་། །ཁམས་གསུམ་གྱི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་པོར་གྱུར་པས་ན། རྣམ་མཁའ་ཆེན་པོ་དབྱིངས་གྱུར་པ། །རྣམ་མཁའི་ལམ་ལ་རྒྱ་
འབྲལ་གྱིས་བྱོན་གཤེགས་མཛད་པའི་རྫོང་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེའི་སྐུ་ལ་བྱུག་འཆལ་ཞིང་ཐུགས་ལ་

འདུད་དོ། །ནམ་མཁའ་ལྟར་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མཁའ་བས་བྱུང་བའི་མེ་ལོང་
ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ལས་ཡང་དག་པར་བྱུང་ཞིང་དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་སྐྱོ་རྩི་རྩེ་རྩམ་པར་སྤང་མཛད་
དང་། རྩམ་མཁའི་ལམ་སྟེ་མཉམ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པ་པོ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དང་།
ནམ་མཁའ་ལྟར་ཟབ་བའི་ཐུགས་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་
བའི་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་
བའི་འོད་དཔག་མེད་དང་། བྱ་སྐྱབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱའི་འདོད་དོན་རྟོགས་པར་སྐྱོད་བའི་
གནས་དོན་ཡོད་བྱུང་བ་སྟེ་རིགས་ལྡེའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་རྩི་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་ལ་བསྐྱོད་ནས་
སྐྱོ་ལ་ཐུག་འཆལ་ཞིང་ཐུགས་ལ་འདུད་དོ། །

313

གསུམ་པ་(བཤད་དོན་ལམ་ཀྱི་རིམ་པར་བསྐྱིགས་པ་)ནི། གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལེའུ་ལྷ་བ་
ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པ་མཆོག་གི་ལེའུའི་མཆོན་དང་ལྡན་པ་འདི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་མཐའ་དུག་དང་
ཚུལ་བཞིའི་ནང་ནས། དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། །ཞེས་པ་ནས། སྐྱོད་པའི་མཆོན་ཉིད་
བཀའ་སྒུལ་རྟོ། །ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་རི་བཞིན་པས་བཤད། རྩམ་པར་མི་རྟོག་དོན་ལས་བྱུང་། །ཞེས་
པ་ནས། དངོས་གྲུབ་རབ་མཆོག་སྐྱབ་པར་བྱེད། །ཅེས་པའི་བར་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པས་བཤད།
རིགས་ངན་སྒྲིག་མ་མཁན་ལ་སོགས། །ཞེས་པ་ནས། བསྐྱབས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་ཡོང་མི་
འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་རི་བཞིན་པས་བཤད། སྟོག་གཙོད་པ་ཡི་སེམས་ཅན་གང་། །ཞེས་པ་
ནས། དེ་དག་སྐྱབ་པའི་སྐྱོད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་དགོངས་པས་བཤད།

མ་དང་སྤིང་མོ་བྱ་མོ་ལ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་
བར་བྱང་ངེས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད། དེ་ནས་སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་རྩམ་པར་སེལ་བ་ལ་སོགས་པའི།
ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཚུབ་སྐྱོད་པའི་གནས་འདི་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་རི་བཞིན་པས་བཤད། དེ་

ནས་ཡང་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལངས་པའི། ཞེས་པ་ནས། བརྒྱལ་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་དང་
 དེས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད། དེ་ནས་བཙུག་ལྷན་འདས། ཞེས་པ་ནས། བསྐྱང་བར་གསོལ། ཞེས་
 པའི་བར་སྐྱ་ཇི་བཞེན་པས་བཤད། དེ་ནས་བཙུག་ལྷན་འདས། ཞེས་པ་ནས། ལྷན་ལ་གནས་
 བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་དང་དེས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད། དེ་ནས་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་
 ཐམས་ཅད་དོ་མཆར་དུ་གྱུར། ཞེས་པ་ནས། ཀུན་ཏུ་སྒྲིང་བ་མཆོག་གི་ལེའུ་ཞེས་པའི་བར་
 དགོངས་པ་མ་ཡིན་པས་བཤད། དེ་ལྟར་བཤད་པས་ཐོན་པའི་ལམ་དེ་ལ། རྒྱུད་རྒྱལ་འདུས་པའི་
 ཆེ་བ་སྒྲོག་གཙོད་ལ་སོགས་པའི་དགོངས་གསུང་གིས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དང་། ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་
 པ་དང་དེས་གཉིས་དང་། ཡེ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ཚུལ་དགོངས་གསུང་གི་དོན་ལ་མ་འོངས་པ་ལ་སྟོས་
 པའི་ལྷན་ཀ་སྤངས་པ་དང་། ཇོ་ཇེ་འཆང་ལ་རིགས་ལྷའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྒྲིང་བ་རྣམས།
 འཆད་ཚུལ་ཆོགས་བཤད་དང་སྒྲོབ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཉན་པ་པོ་གང་ཟག་རྣམས་པ་ལྷ་ལ་
 བཤད་པས། གང་ཟག་རྣམས་པ་ལྷའི་རྒྱུད་ལ་འོད་གསལ་དང་ཟུང་འདུག་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་
 ཆགས་པ་ཞིག་བྱུང་ན། ལེའུ་ལྷ་པ་མཐའ་དུག་གིས་བཤད་པའི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་³¹³ (ལེའུ་ལྷ་པ་མཆོན་དོན་བཤད་པ་)ནི། །དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་
 དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བའི་གནད་མ་ལུས་པ་བརྗོད་བྱུང་འདུས་པའི་གསང་བ་འདུས་པ་ལས།
 རང་གཞན་གྱི་དོན་ཀུན་བསྐྱབ་པའི་སྒྲིང་པའི་མཆོག་ནི་བརྗོད་བྱུང་དོན་གྱི་ལེའུ་ཡིན་ལ། དེ་བརྗོད་
 བྱུང་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་ཆོགས་ལ་ཡང་མིང་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ལྷ་པ་³¹³ (ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ་)ནི། །སྒྲོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་
 བཤད་པ་ལས། ལེའུ་ལྷ་པ་མཐའ་དུག་གིས་བཤད་པའོ། །

༡༡། རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་ལོ་དཔལ་གསར་བ་འདུས་པའི་ཅུ་རྒྱུད་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་
 དགོངས་འབྲེལ་ཡིགས་བཞད་གཉིད་གྱི་བར་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་
 ལས་ཡིག་བྱུག་པ་བཟུགས་སོ།
 ལྷོ

༥ གཉིས་པ་²⁴³ (ལེའུ་བྱུག་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་གྱིས་བཤད་ཚུལ་ལ་)བཞི། ལེའུ་བྱུག་པ་སྐྱ་གསུང་
 ཐུགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ། ³⁶⁵བདུན་པ་སྐྱ་གསུང་གི་སྦྱོད་པ་མཆོག་གི་ལེའུས་
 བཤད་ཚུལ། ³⁹⁹བརྒྱད་པ་གཤམ་གཅིད་དམ་ཆོག་གི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ། ⁴¹⁹དགུ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་
 རོན་གྱི་དམ་ཆོག་གི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(ལེའུ་བྱུག་པ་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ་ལ་)ལྷ། ལེའུ་སྐྱ་བྱིད་
 མཆོམས་སྐྱར་བ། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ། ³⁶²བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་བར་བསྐྱེགས་པ། ལེའུའི་
³⁶³མཆོན་དོན་བཤད་པ། ལེའུ་དེ་³⁶³བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(ལེའུ་སྐྱ་བྱིད་མཆོམས་སྐྱར་བ་)ནི། ལེའུ་ལྷ་པས་ལེའུ་དང་པོའི་དོན་འཆད་ཚུལ་བསྟན་
 པའི་རྗེས་དེ་ནས། ལེའུ་ལྷ་པར་བཤད་པའི་སྦྱོད་པ་བྱེད་པ་ལ། ལེའུ་བྱུག་པར་བཤད་པའི་སྐྱ་
 གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་མཆོན་པའི་རིམ་གཉིས་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་
 སོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་བྱིར། དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལེའུ་བྱུག་པ་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་
 བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་ལེའུ་འདི་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་(ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་)ལ་ལྷ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ། ³⁴⁰མཆོད་པའི་ཆོ་
 ག་³⁴²རྗེས་རིམ་དང་བྲལ་ན་ཆོ་འདིར་མཆོག་མི་འབྲུབ་པར་བསྟན་པ། ³⁴⁶སྐྱ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་

བསྐྱོམ་པ། ³⁵⁵སྤྱད་པའི་ཚེ་གཤོ།

དང་པོ་(སྤྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་ཚྲོབ་པ་)ལ། ³³⁶བྱང་ངེས་གཉིས།

དང་པོ་(བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ་)ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། ³³⁵དེ་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པའོ།

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། གསུངས་སོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། གང་གིས་
གསུངས་ན། སྤྱན་འབྱུང་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པས་གསུངས། ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་
གསུངས་ན། སྐབ་པ་པོའི་སེམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་
ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཐུགས་རྟོ་རྟེན་བྱིན་གྱིས་ཚྲོབ་པ་དེ། བཤད་སྟུང་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་
པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་བྱུགས་ནས་གསུངས་སོ། །གང་གསུངས་ན། སྐབ་པ་པོའི་
སེམས་ཐུགས་རྟོ་རྟེན་བྱིན་གྱིས་ཚྲོབ་པ་ལ་ང་རྒྱལ་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་ཐུགས་འདི་གསུངས་
སོ། །དེ་གང་ཡིན་སྟུང་ན། མི་ནི་བཤད་ཟེན་ཏོ། །སྐྱ་ཐམས་ཅད། ཉ་ལྟ་ག་ཉ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ། ཅཱི་ཐུགས། བཟླ་ནི་རྟོ་རྟེན། ལྷ་ལྷ་ལྷ་ནི་རང་བཞིན། ཨ་ལྷ་ལྷ་ནི་བདག་ཉིད། ཨ་ཉི་ནི་ངའོ། །
མདོར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་རྟོ་རྟེན་རང་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་
ངའོ་སྟུང་དུ་ང་རྒྱལ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

གསུངས་སོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་གསུངས་ན། མི་བསྐྱོད་
པས་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་ཚྲོབ་པའི་ཐུགས་གསུངས་པའི་རྗེས་དེ་ནས་གསུངས་སོ། །གང་གིས་
གསུངས་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟོ་རྟེན་ནམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱིས་གསུངས་
སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་གསུངས་ན། ཡན་ལག་ཁྲོ་བོར་བསྐྱོམ་པའི་དེ་ཉིད་ཡན་ཆད་སྤྱན་དུ་
བྱས་པའི་སྐབ་པ་པོའི་ལུས་རྒྱལ་དང་བྲལ་བའི་གནས་མེ་ལོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་

པའི་སྐྱོ་དོ་རྩེར་བྱིན་གྱིས་ཆོབ་པ་དེ། བཤད་སྟུང་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་
 སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་གསུངས་སོ། །གང་གསུངས་ན། སྐྱབ་པ་པོའི་ལུས་སྐྱོ་དོ་རྩེར་བྱིན་
 གྱིས་ཆོབ་པའི་སྒྲགས་འདི་གསུངས་སོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། ཀླ་ཡ་ནི་སྐྱ། གཞན་རྣམས་ནི་སྒར་
 ལྟར་རོ། །གསུངས་སོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་གསུངས་ན། རྣམ་
 སྒྲང་གིས་སྐྱ་བྱིན་བཆུབ་ཀྱི་སྒྲགས་གསུངས་པའི་རྩེས་དེ་ནས་གསུངས་སོ། །གང་གིས་གསུངས་
 བ། བཙུང་ལྟ་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་གསུངས་སོ། །ཅི་ཞིག་
 མཛད་ནས་གསུངས་ན། སྐྱབ་པ་པོའི་ངག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་ཞུགས་པས་མི་
 གཉིས་པ་སྟེ། གཉིས་སྒྲང་གིས་མི་བྱེད་པ་སྟེ་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་གསུང་དོ་
 རྩེར་བྱིན་གྱིས་ཆོབ་པ་དེ། བཤད་སྟུང་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་
 པར་ཞུགས་ནས་གསུངས་སོ། །གང་གསུངས་ན། སྐྱབ་པ་པོའི་ངག་གསུང་དོ་རྩེར་བྱིན་གྱིས་
 ཆོབ་པའི་སྒྲགས་འདི་གསུངས་སོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། སྐྱ་ཀ་ནི་གསུངས། གཞན་ནི་སྒར་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་³³⁴ (དེ་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་)ནི། བསྐྱབ་པ་ཉིད་ཏུ་བྱའོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་
 བྲངས། གང་གིས་བསྐྱབ་པ་ཉིད་ཏུ་བྱ་ན། ཡན་ལག་ཁོ་བོར་བསྐྱེམ་པའི་དེ་ཉིད་ཡན་ཆད་སྟོན་ཏུ་
 བྱས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་དེས་བསྐྱབ་པ་ཉིད་ཏུ་བྱའོ། །གང་བསྐྱབ་པ་ཉིད་ཏུ་བྱ་ན།
 རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་ལྟའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་ཏུ་བསྐྱབ་
 པ་ཉིད་ཏུ་བྱའོ། །ཐབས་གང་གིས་བསྐྱབ་པ་ཉིད་ཏུ་བྱ་ན། རབ་དང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐབས་
 འདི་ཡིས་བསྐྱབ་པ་ཉིད་ཏུ་བྱའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་གསང་བར་བྱ་བའི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་རྩེ་གསུམ་གང་ཏུ་འགོད་པའི་གནས། སྤྱི་བོ། མགྱིན་པ།
 སྤྱིང་ཁ་རྣམས་སུ་སྒྲགས་ཀྱི་མཆོན་མ་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་མཆོན་པར་བྱས་པ་ལས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། རོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ལས་གཟུགས་ཕྱང་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཆ་ནི་
 ཨྱི་གྱི་ངེས་དོན། ཚར་ཕྱང་འོད་གསལ་དུ་དག་པའི་ཆ་ནི་སྐྱ་ཏ་སྐྱ་ག་ཏའི་ངེས་དོན། འདུ་ཤེས་
 གྱི་ཕྱང་པོ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཆ་ནི་ཅི་ཏའི་ངེས་དོན། འདུ་བྱེད་གྱི་ཕྱང་པོ་འོད་གསལ་དུ་
 ཞུགས་པའི་ཆ་ནི་བརྗོད་གྱི་ངེས་དོན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱང་པོ་འོད་གསལ་དུ་དག་པའི་ཆ་ནི་སྐྱ་
 སྐྱ་མ་ཨ་མ་ཀོའི་ངེས་དོན། རོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་ཨ་ཏྱི་གྱི་ངེས་དོན་དང་། ངེས་དོན་གྱི་རིགས་
 རྩལ་པོ་དེ་ངེས་དོན་གྱི་སྐྱ་རྩོ་རྩེ། གསུང་རྩོ་རྩེ། ཐུགས་རྩོ་རྩེ་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ནི། སྐྱ་གསུངས་
 ཚན་པ་གསུམ་དུ་བཅད་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཨྱི་ཞེས་བྱ་བ་དང་པོ་ཡིན། །སྐྱ་
 ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་གཉིས། །ཅི་ཏྱ་ཡོན་ཏན་གསུམ་དུ་བཏབ། །བརྗོད་གཉིས་གཉིས་དང་ལྡན་པ། །སྐྱ་སྐྱ་མ་
 ཨ་མ་ཀོ་ལྟ་པ། །ཨ་ཏྱི་ཞེས་པ་རྩལ་བ་སྟེ། །སྐྱ་རྩལ་གསུམ་པའི་མིང་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

³³⁶
 གཉིས་པ་(སྐྱ་བྱིན་གྱིས་ཆོབ་པའི་སྐྱ་གསུངས་)ནི། སྐྱའི་སེམས་དཔའ་སྐྱུ་བཅེགས་བསམ་གཏན་
 གཉིས་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་གནས་པའི་སྐྱ་ལུས་པ་ནི་བཙུག་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 རྣམ་པར་སྤང་མཛད་གྱི་ངེས་དོན། སྐྱའི་སེམས་དཔའ་སྐྱུ་བཅེགས་བསམ་གཏན་གཉིས་གྱིས་
 བསྐྱེད་རིམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི། རྩལ་དང་བྲལ་བའི་
 གནས་རྩོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་ཞེས་པའི་ངེས་དོན། རིམ་པ་བཞི་
 པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་བྱུང་འདུག་པའི་སྐྱར་བསྐྱེད་པ་ནི། སྐྱ་བྱིན་གྱིས་ཆོབ་པའི་སྐྱ་གསུངས་
 གསུངས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་རྣམ་སྤང་མཛད། །རྩལ་བྲལ་
 རྩོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བའི།

ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྦྱོམས་ཞུགས་ནས། །སྐྱ་བྱིན་གྱིས་ཆོབ་པ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། རོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ལྷོག་པའི་སྒོ་ནས་བྱེ་བའི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ནི་ཨོ་
 གྱི་ངེས་དོན། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི་སྐྱ་ཏ་ལྷ་ག་ཏའི་ངེས་དོན། སེར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི་ཀྲ་ཡའི་
 ངེས་དོན། བྱ་སྐྱབ་ཡེ་ཤེས་ནི་བཟླ་གྱི་ངེས་དོན། ཆོས་དབྱེངས་ཡེ་ཤེས་ནི་སྤྱ་ལྷ་མ་ཨུ་གཏི་
 ངེས་དོན། རོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་ཨ་ཏི་གི་ངེས་དོན་དང་། རོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྐྱ་འགལ་བ་
 གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཨོ་ཞེས་བྱ་བ་ཆངས་པར་བཤད། །སྐྱ་ཏ་ལྷ་
 ག་ཏ་གཉིས། །ཀྲ་ཡ་ཆགས་གཏོགས་དབང་ལྷག་སྟེ། །བཟླ་རིག་བྱེད་ཡིན་པར་བསྐྱབས། །སྤྱ་
 ལྷ་མ་ཨུ་ག་འདོད་པ། །ཨ་ཏི་སྟེན་བྱེད་ཅེས་བཟླ་དེ། །དགོངས་པ་ཡིས་ནི་ཡང་དག་བཟླས། །
 ཤེས་རབ་དབྱེ་བས་དབྱེ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

336

གསུམ་པ་(གསུང་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་སྐྱགས་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། གསུང་གི་སེམས་དཔའ་
 སུམ་བཅེགས་བསམ་གཏན་གཉིས་གྱིས་བསྐྱད་རིམ་ལ་གནས་པའི་སྐྱ་ལུས་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ངེས་དོན་དང་། གསུང་གི་སེམས་དཔའ་སུམ་
 བཅེགས་བསམ་གཏན་གཉིས་གྱིས་བསྐྱད་རིམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་
 གསལ་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་མི་གཉིས་པའི་རྩི་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཞེས་
 པའི་ངེས་དོན་དང་། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་བྱུང་འཇུག་པའི་གསུང་རྩི་རྩེར་
 བསྐྱེད་པ་ནི་གསུང་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་སྐྱགས་གསུངས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་
 བསྐྱེད་པ་ཆེ་དཔག་མེད་ཅེས་པ། །ཀྱན་ཏུ་མི་གཉིས་རྩི་རྩེ་ཅན། །ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་ཞུགས་
 བས། །གསུང་ནི་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱུང་གི་འོད་ཟེར་སྤྱ་སངས་ནི་ཨོ་གྱི་ངེས་དོན།
 སེར་པོ་ནི་སྐྱ་ཏ་ལྷ་ག་ཏའི་ངེས་དོན། དམར་པོ་ལྷ་ཀྲའི་ངེས་དོན། ལྷང་ཁུ་བཟླ་གྱི་ངེས་དོན།

དཀར་པོ་སྤྲུལ་མ་ཨ་མ་ཀའི་ངེས་དོན། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཨ་ཉི་གི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། ཨོ་ནི་དང་པོར་བསྐྱབས་པ་ཡིན། །སར་ཏ་སྤྲུལ་ཏ་གཉིས། སྤྲུལ་ཏ་ཡིན་ཏ་གསུམ་དུ་
གྱུར། །བརྩ་དུས་ཀྱི་མིང་ཅན་ཡིན། །སྤྲུལ་མ་ཨ་མ་ཀ་འདོད་པ། །ཨ་ཉི་ཞེས་པ་དུས་སྤྲུལ་བཤད།
ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྤྲུལ་མ་ཅན་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་སྤྲུལ་མ་ཅན་དུག་ཏུ་བཅད་པས་ངེས་
དོན་གྱི་རིགས་དུག་དང་། ཅན་པ་གསུམ་དུ་བཅད་པས་ངེས་དོན་གྱི་རིགས་རྩི་ཞེས་གསུམ་དུ་
བསྐྱབས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཡང་དག་བཤད་གསུམ་ཅན། དེ་དེ་ཞེས་དུག་གསུམ་དུ་
བཤད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅ་རྒྱུད་དུ་སྤྲུལ་གསུམ་བྱུགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་སྤྲུལ་གོ་
རིམ་དཀྱགས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤྲུལ་དང་སྤྲུལ་དང་དེ་བཞིན་གསུང་།
རིམ་ནི་རིམ་པ་མིན་པས་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད། ངེས་དོན་གྱི་རིགས་དུག་དང་རྩི་ཞེས་གསུམ་ལས་བྱུང་
འདུག་པའི་སྤྲུལ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་རྩི་ཞེས་གསུམ་དཔྱེར་མི་བྱེད་པའི་བདག་པོ་རྩི་ཞེས་འཆང་གི་སྤྲུ་
གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་དེ། བསྐྱབས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྩི་ཞེས་གསུམ་
ཞེས་བྱ་བ་ལས། བདག་པོའི་ཆོས་ཅན་གཅིག་ཏུ་བྱུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་³³⁶ (བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་ཆ་ག་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། བསྐྱབས་པ་ཉིད་དུ་བྱའི་ཞེས་པ་བཤད་
པའི་གཞིར་བྱངས། གང་གིས་བསྐྱབས་པ་ཉིད་དུ་བྱ་ན། རྩི་གས་རིམ་པའི་སྤྲུལ་པ་པོ་དེས་བསྐྱབས་པ་
ཉིད་དུ་བྱའོ། །གང་བསྐྱབས་པ་ཉིད་དུ་བྱ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་
གྱིས་ཤིན་ཏུ་ཆན་པར་བྱས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤྲུལ་པའི་རྒྱུད་སེམས་ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་རིགས་འབྲུན་
མི་ཆད་པའི་བྱུང་འདུག་གི་སྤྲུ་དེ་བསྐྱབས་པ་ཉིད་དུ་བྱའོ། །ཐམས་གང་གིས་བསྐྱབས་པ་ཉིད་དུ་བྱ་ན།
སྤྲུང་བ་བཞི་སྤྲུལ་བྱིན་ལ་རིམ་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་སྤྲུལ་ཐམས་ཅད་སྤྲུང་བ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རབ་

བས་མཆོག་ཏུ་བྱང་བའི་ཐབས་འདིས་བསྐྱབ་པ་ཉིད་དུ་བྱའོ། །རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
 དེ་ཐབས་གང་ལས་བྱང་སྣམ་ན། སྐྱུ་ལུས་ཐིམ་པ་དང་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་འོད་
 གསལ་ནི་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྐྱུ་ལུས་ནམ་པར་དག་པ་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ལོ། །སྤང་མཆེད་ཐོབ་
 གསུམ་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་སྐྱུ་ལུས་དེ་གང་ལས་བྱང་བ་ཡིན་སྣམ་ན། བསྐྱེད་རིམ་པ་
 མན་ཆད་ལ་གསང་བར་བྱ་བའི་དོན་མེད་ཀྱི་སྤང་བ་གསུམ་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པས་ཏེ་བཞོན་པའི་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་ལས་བྱང་ངོ་། །

གཉིས་པ་³³³ (མཆོད་པའི་ཆོག་)ལ་གསུམ། རྗེས་ཆགས་ཀྱི་མཆོད་པ། ³⁴¹བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
 མཆོད་པ། ³⁴²རྗེས་པའི་མཆོད་པ་གཞན་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(རྗེས་ཆགས་ཀྱི་མཆོད་པ་)ནི། གསུངས་སོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། དུས་ནམ་
 ཀྱི་ཆེ་གསུངས་ན། གསུང་བྱིན་བརྒྱབས་ཀྱི་སྤྲུགས་གསུངས་པའི་རྗེས་དེ་ནས་གསུངས་སོ། །གང་
 གིས་གསུངས་ན། སྟོན་འབྱུང་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་ཏེ་
 རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་གྱིས་གསུངས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་གསུངས་ན། ལེའུ་དང་པོར་བཤད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་སྟོན་མ་དོན་མེད་ཀྱི་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་བྱགས་ནས། དེ་ལས་གཞན་
 རོ་ཅམ་དུ་བཞེངས་ནས་རྗེས་ཆགས་ཀྱི་སྤྲུགས་འདི་གསུངས་སོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། ཨ་རུ་རྗེས་སུ།
 རྒྱ་ག་ཆགས་པ། གཞན་རྣམས་ནི་སྤར་ལྟར་རོ། །

རྗེས་འཇུག་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་དེ་ཉིད་ཡན་ཆད་སྟོན་དུ་བྱས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་
 པས། རང་རིགས་ཀྱི་རིག་མ་འདུ་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་རིན་འབྱུང་གི་ང་རྒྱལ་ལ་གནས་ནས་ལུས་
 ཀྱིས་འཇུག་པ་དང་། འོ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་སྟོམས་འཇུག་གི་ལས་ལ་གནས་པར་

བྱས་ཤིང་། ངག་ཏུ་ཨོ་སཐ་ཏ་ཐུ་ག་ཏ་ཨ་ཁུ་རྩ་ག་ཏ་བཟླ་སྤྱ་ཐ་ཨ་ཐུ་ཀོཏྟ། ཞེས་བརྗོད་ཅིང་།
 སེམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དོ་རྗེའི་བདག་ཉིད་དེ་ངོ་
 སྟམ་དུ་ང་རྒྱལ་བཏན་པར་བྱས་ནས་རྗེས་ཆགས་བྱའོ།།

340

གཉིས་པ་(བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་མཆོད་པ་)ནི། གསུངས་སོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱས།
 དུས་ནས་ཀྱི་ཆེ་གསུངས་ན། རིན་འབྱུང་གིས་རྗེས་ཆགས་ཀྱི་སྤྲུགས་གསུངས་པའི་རྗེས་དེ་ནས་
 གསུངས། གང་གིས་གསུངས་ན། སྟོན་འབྱུང་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲུབ་
 པ་གདོན་མི་ཟ་བ་སྟེ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པས་གསུངས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་གསུངས་ན། ལེའུ་
 དང་པོར་བཤད་པའི་དོ་རྗེ་གདོན་མི་ཟ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་གཞན་ངོ་ཅམ་
 དུ་བཞེངས་ནས་གསུངས་སོ། །གང་གསུངས་ན། མཆོད་པའི་ང་རྒྱལ་འཛིག་པའི་སྤྲུགས་འདི་
 གསུངས་སོ། །དེ་གང་ཡིན་སྟམ་ན། དུ་རྩ་ནི་མཆོད་པ། གཞན་ནམས་ནི་སྤར་ལྟར་རོ།།

རྗེས་འཇུག་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་དེ་ཉིད་ཡན་ཆད་སྟོན་དུ་བྱས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་
 པའི་སྐབ་པ་པོས་སྟོམས་འཇུག་གི་ལས་ལ་གནས་པར་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ང་རྒྱལ་ལ་
 གནས་ནས། བཟླ་ལག་ཏུ་བརྗོད་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱི་བོ་ནས་དོ་རྗེ་ཞོར་བུའི་ཅེའི་བར་དུ་
 བབ་པ་ལས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་སྐྱེས་པ་ན། ངག་ཏུ། ཨོ་སཐ་ཏ་ཐུ་ག་ཏ་ཐུ་རྩ་ག་ཏ་བཟླ་སྤྱ་ཐ་
 ཨ་ཐུ་ཀོཏྟ། ཞེས་བརྗོད་དེ། ཡིད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོད་པ་དོ་རྗེའི་
 རང་བཞིན་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་ངོ་སྟམ་དུ་ང་རྒྱལ་བཏན་པར་བྱ་ཞིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་
 མཆོད་པར་བྱའོ། །མཆོད་པའི་དུས་ཏག་ཏུ་རིག་པའི་འདོད་ཡོན་ལྷ་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་རིག་
 བུའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བས། སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་
 མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་རང་གི་ལུས་ལ་བཞུགས་པའི། སངས་རྒྱས་རྣམ་སྣང་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་

སྐྱུ་མ་ལྟ་ཅ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཆོད་པར་བྱའོ།།

340

གསུམ་པ་(རྫོགས་རིམ་པའི་མཆོད་པ་གཞན་བསྟན་པ་)ནི། སྐྱུ་ལུས་པའི་གཟུགས་སྐྱ་བྱི་རོ་རེག་བྱ་
ལྟ་འོད་གསལ་དུ་དག་པའི་ལྟོག་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟའི་མཆོད་པ་དང་། རོན་གྱི་འོད་
གསལ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་དུ་མིག་ལ་སོགས་པའི་མངོན་ཤེས་ལྟའི་མཆོད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་མཆོད་ན། ཆོ་དེ་ལ་སྐྱུར་དུ་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། གཟུགས་
དང་སྐྱ་དང་བྱི་དང་རོ། །རེག་བྱ་དང་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས། །དེ་དག་དངོས་པོ་མེད་བྱས་པ། །སངས་
རྒྱུ་མཆོད་པ་སྐྱ་མེད་དེ། །མིག་སོགས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བ། །མངོན་ཤེས་ལྟས་ནི་མཛེས་
བྱས་པའི། །མཆོད་པ་བཟང་པོ་བཤད་པ་འདིས། །བྱང་ཆུབ་སྐྱུར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ། ཞེས་བཅོམ་
ལྟན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་བདག་པོ་རྟོ་རྗེ་
འཆང་ཆེན་པོས་གསུངས་སོ།།

333

གསུམ་པ་(རྫོགས་རིམ་དང་བྲལ་ན་ཆོ་འདིར་མཆོག་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། མཆོམས་
སྐྱུར་བ་དང་། རོན་དངོས་བཤད་པའོ།།

343

དང་པོ་(མཆོམས་སྐྱུར་བ་)ནི། རིམ་གཉིས་ཀྱི་མཆོད་པ་བཤད་པའི་རྗེས་དེ་ནས། བཅོམ་ལྟན་
འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་བདག་པོ་རྟོ་རྗེ་འཛིན་
ཀྱིས་རྫོགས་རིམ་དང་བྲལ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་རྒྱུང་པའི་ལམ་ཀྱིས་མཆོག་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་སྐྱུ་དང་དེས་མཆོན་པའི་གསུང་དང་
ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ནས་འཆད་པའི་ལུས་དབེན་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པ་བླ་གྱི་
པོ་འདི་གསུངས་སོ། །མཆོམས་སྐྱུར་གྱི་གཞུང་འདིས་རྒྱུད་སྟེ་ལོག་མ་མན་ཆད་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཆོ་

འདིར་མཆོག་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདིས་བསྐྱེད་རིམ་རྒྱུ་པའི་ལམ་གྱིས་ཆེ་
འདིར་མཆོག་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ་ནི་གང་ཞིག་རྒྱུ་ལྟེ་འོག་མ་མན་ཆད་ལ་བསྐྱེད་རིམ་
འཁོར་བཅས་ལས་སྟག་པའི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་³⁴² (དོན་དངོས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།། ³⁴⁴

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། ཅ་རྒྱུད་པ་ཆབ་ཀྱི་འགྲུར་ལས། སྟག་པ་ལ་ངེས་ཏྱིག་ལུས་གྱིས་
ནི། །ངག་གིས་ཡིད་ལ་བསྐྱེད་ཀྱིར་པས། །བསྐྱེད་བྱ་རབ་མཆོག་དངོས་གྲུབ་དང་། །ཡིད་ནི་
དགའ་དང་མགྲ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི། ལུས་དབེན་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་
དབྱངས་གསལ་ལས་བརྟུས་པའི་སྟལ་ལ་སོགས་པའི་སྟག་པ་རྣམས་གང་དུ་འདུ་བའི་གནས་ཡི་
གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་། རྒྱུད་ལྗང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་
སྦྱར་བའི་ངེས་པར་ཏྱིག་པས་ཏེ། ངག་དབེན་ནོ་རྗེ་བཟླས་པ་བྱས་པས་ཡིད་ནོ་རྗེ་སེམས་དཔར་
གསལ་པའི་སྟོང་ཁའི་མི་ཞིགས་པ་བསྐྱེད་བ་དེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།།

གང་བསྐྱེད་པར་བྱ་ན། ངག་དབེན་ལས་རབ་བམ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་དབེན་དང་
ཆེ་དེ་ལ་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་གྲུབ་སྟལ་ལས་དང་ཡིད་དགའ་བ་དོན་
གྱི་འོད་གསལ་དང་མགྲ་བ་བྱང་འཇུག་རྣམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གཞུང་འདིས་ལུས་དབེན་ལ་
སོགས་པའི་རིམ་པ་དུག་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཞེས་པས་ལུས་དབེན་དང་། སྟག་པ་ལ་
ངེས་ཏྱིག་ །ངག་གིས་ཡིད་ལ་བསྐྱེད་ཀྱིར་པ། །ཞེས་པས་ངག་དབེན་དང་། རབ་མཆོག་ཅེས་
པས་སེམས་དབེན་དང་། དངོས་གྲུབ་ཅེས་པས་སྟལ་ལས་དང་། ཡིད་དགའ་བ་ཞེས་པས་དོན་གྱི་
འོད་གསལ་དང་། མགྲ་བ་ཞེས་པས་བྱང་འཇུག་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་³⁴³(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། སེམས་དབེན་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པ་གསུམ་
བཤད་པ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབས་སྦྱེད་པ་མེད་ན་ཆེ་འདིར་མཆོག་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པ།³⁴⁵ ཟུང་འཇུག་གི་
རིམ་པ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(སེམས་དབེན་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པ་གསུམ་བཤད་པ་)ནི། སེམས་བདག་མེད་པ་དང་། དེར་
མ་བཟང་དག་དང་ལུས་ཀྱང་བདག་མེད་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སེམས་དམིགས་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་
བསྟོམ་པར་བྱའོ། །འདི་དག་གིས་ནི་སྐལ་ལྷན་གྲགས་པ་དང་སྐྱེ་ལ་སོགས་པས་སེམས་དབེན་
ཀྱིས་ཆོས་ཅན་སེམས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་ན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱབས་ལ་ཡང་ལེགས་པར་བཀག་
པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དབེན་པས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ན་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མི་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་ཁྱད་མེད་དུ་གྱུར་བའི་སྟོན་ཡང་མེད་དོ། །དངོས་བྱུང་སྐྱབས་མའི་
སྐྱེ་དེ་གང་ཞེ་ན། སེམས་དབེན་ཀྱི་སྤང་བ་གསུམ་སྤྲུལ་པ་ཕྱི་མ་ལ་སྤྱོད་བ་སྟེ་ཐེམ་པའི་རྒྱང་སེམས་
ལས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྐྱེ་ལུས་ནི། རམ་མཁའ་ཐོགས་པའི་རེག་པ་བཀག་པ་བཞེན་དུ་བདེན་
པའི་སྟོས་པ་བཀག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཀྱི་
གནས་སམ་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་དགའ་བ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་གང་ཞེ་ན། ལུས་
མཆེད་པ་དང་། དག་སྤང་བ་དང་། ཡིད་ཉེར་ཐོབ་ལ་དམིགས་པས་ཏེ་བསྟོད་པའི་སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་ངོ་
མོ་ཉིད་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་གང་དུ་དམིགས་སུ་མེད་ཅིང་དག་པར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབས་སྦྱེད་པ་མེད་ན་ཆེ་འདིར་མཆོག་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་)ནི། ཁོ་ན་རེ།
རྟོགས་རིམ་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་འོད་གསལ་ཀྱི་རིམ་པ་དང་སྐྱེ་ལུས་

ཀྱི་རིམ་པ་བསྐྱེད་མི་དགོས་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་ཕྱ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལྷའི་ནལ་འབྱོར་དང་།
བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱུ་དང་ཆོས་སྐྱུ་ཐོབ་པར་རུས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། སྤྲུགས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་མདོན་བྱང་ལྷའི་རིམ་གྱིས་རང་
གི་ལུས་ལྷའི་ལུས་སུ་སྒྱུར་བས་ཏེ་བསྐྱེད་པ་མཆོན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་བསྐྱེན་བསྐྱབ་ཡན་
ལག་བཞི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཅམ་གྱིས། འབྲས་དུས་ཀྱི་ཆོས་གཟུགས་གཉིས་ཐོབ་པར་མི་རུས་ཏེ།
བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བསྐྱེན་བསྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཅམ་ལ་ནི། རི་སྤྱིད་ཡི་གེ་ལ་སོགས་
པའི་ཀུན་སྟོང་གི་ཉིག་པ་ཡོད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ལྷའི་སྐྱུའི་ནལ་པ་ཡོད་ཀྱང་། རི་སྤྱིད་ཡི་གེ་ལ་སོགས་
པའི་ཀུན་སྟོང་གི་ཉིག་པ་རྒྱུ་ཆད་པ་ན་ལྷུ་ལྷའི་ནལ་པ་དེ་ཡང་རྒྱུ་ཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་
ལུས་ལྷར་གསལ་བར་བསྐྱོམ་བཞིན་པའི་དུས་ནའང་རང་གི་ལུས་ལྷའི་སྐྱུར་དངོས་གནས་ལ་
སོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

344

གསུམ་པ་(ཟུང་འཇུག་གི་རིམ་པ་བཤད་པ་)ནི། འོན་བསྐྱེད་རིམ་ཕྱ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལྷའི་
ནལ་འབྱོར་དང་། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱུ་དང་ཆོས་
སྐྱུའི་དངོས་རྒྱ་བྱེད་མི་རུས་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་རྒྱ་དེ་གང་ཞེ་ན། སེམས་དབེན་གྱི་སྐྱུ་གསུང་
ཐུགས་ཏེ་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་འདི་ནི། ནལ་པར་དབྱེད་པ་སྟེ་ཉམས་སུ་སྒྱུར་
བའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱས་སེམས་དབེན་གྱི་རྒྱང་སེམས་ལས་མདོར་ན་སྟེ་སྐྱེད་ཅིག་གིས་མ་
དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུར་བསྐྱེད། དེ་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་དག་པར་བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་
འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་སྤྲུགས་ཏེ་རྒྱང་དང་། འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་
བརྟགས་པས་ཏེ་བསྐྱེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དང་། མདོན་པར་བྱང་ཚུབ་པ་
དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་ངོ་མོ་གཅིག་ཏུ་སྒྱུར་བའི་ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱུ་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་

ཞིང་། དེ་འདྲ་བའི་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱེ་དང་ཐུགས་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱེ་དང་ཆོས་
སྐྱེ་དངོས་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

བཞི་³³³པ་(སྤ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེལ་པ་ལ་)བཞི། མཆོམས་སྦྱར་ཏེ་སྦྱང་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་
པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ། ཏེན་གང་ལ་གནས་ནས་སྤ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེལ་པ། ³⁴⁷སྦྱང་སྤྲུགས་
དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིའི་བསྐྱེལ་པ་བཤད་པ། ³⁵⁰རྣལ་འབྱོར་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤ་
མོའི་རྣལ་འབྱོར་གཞན་བསྟན་པ་ལོ།

དང་པོ་(མཆོམས་སྦྱར་ཏེ་སྦྱང་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ་)ནི། རྩོགས་རིམ་གྱི་ལམ་
རིམ་པ་བླ་མ་བསྟན་པའི་རྩེ་དེ་ནས། ལེའུ་གསུམ་པར་བསྟན་པའི་སྤ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོས་ཏེ་
རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་བྱེད་། དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དབལ་ལྡན་
རྩོམ་འཛིན་ཚུལ་བཞི་ལས། ཆོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་དབལ་དང་ལྡན་པས་ན་དབལ་
ལྡན། ཡེ་ཤེས་ལྡ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་རྩོམ་འཛིན་ཅེ་ལྡ་པ་རང་ལྡར་གསལ་བའི་བླ་མ་མཆོན་དུ་འཛིན་
པས་ན་རྩོམ་འཛིན་པ་སྟེ་ཡི་གེའི་དོན་ནོ། །གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་
འཛིན་པས་ན་རྩོམ་འཛིན་པ་སྟེ་སྦྱེད་དོན་ནོ། །

རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྦྱུ་ལུས་དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པས་ན་རྩོམ་འཛིན་པ་སྟེ་སྦྱེས་
པའི་དོན་ནོ། །བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱང་འཇུག་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པས་ན་རྩོམ་
འཛིན་པ་སྟེ་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་ནོ། །ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་རི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་
ཀྱང་གཤེགས་པའི་བདག་ཉིད་སྦྱར་སོགས་ཡུམ་བཞི་པོ་ཀུན་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བས་མཆོད་
པའི་སངས་རྒྱས་ལྡ་པོ་ཀུན་གྱི་མཆོག་བླ་མ་པ་ཀུན་མཐུན་རྩོམ་འཛིན་པོས་འོག་ནས་

འཆད་པའི་བསྐྱེམ་པའི་མཆོག་ནི་བཀའ་སྩལ་རྟོ།

གཉིས་པ་³⁴⁶ (རྟོན་གང་ལ་གནས་ནས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟ་འབྱོར་བསྐྱེམ་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱོད་ཀྱི་ལྟ་འབྱོར་བཤད་པ་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་ལྟ་འབྱོར་ཉིད་བཤད་པའོ།³⁴⁸

དང་པོ་(སྤྱོད་ཀྱི་ལྟ་འབྱོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྟོན་དུ་བཤད་པ་དང་། དེས་དོན་དུ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(རྟོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། རྣམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུས་གནས་པར་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། རྣམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེམ་པ་སྟེ་རྣམ་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། དེས་མཆོན་པའི་ས་བོན་དང་ཕྱག་མཆོན་དང་སྐྱོང་གས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་ལྡན་ཅིང་གིས་བྱང་བའི་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེམ་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཆོན་དཔེའི་གཟུགས་ཀྱིས་རབ་དུ་བརྒྱན་པའི་སྤྲུལ་སྐྱོད་རྟེན་སེམས་དཔའ་བསྐྱར་བའི་རྟོན་དེ་ལ་གནས་ནས། བསྐྱེད་ཅིང་གི་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟ་འབྱོར་བསྐྱེམ་པ་ཀུན་དུ་བརྩམས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(དེས་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། རྣམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུས་གནས་པར་ཏེ་རིམ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་བྱང་བའི་རྣམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་ཉིད་ཐོབ་གིས་མཆོན་པའི་སྤྲུལ་བའི་ཆོགས་དང་ལྟན་ཅིག་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུད་སེམས་ལས་ཉིད་ཐོབ་བྱུང་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱང་འཇུག་པའི་སྐྱོད་ཀྱི་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱེམ་པར་བྱའོ། །བྱང་འཇུག་འོངས་སྐྱོད་པ་དེས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཆོན་དཔེའི་གཟུགས་ཀྱིས་རབ་དུ་བརྒྱན་པའི་སྤྲུལ་སྐྱོད་རྟེན་སེམས་དཔའ་སྤྱོད་པོར་བསྐྱེམས་པའི་བྱང་པོ་རྟོན་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ། རགས་པའི་སྤྲུལ་སྐྱོད་བྱང་བའི་རྟོན་དེ་ལ་གནས་ནས་རྟོགས་ཅིང་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟ་འབྱོར་བསྐྱེམ་པ་ཀུན་དུ་བརྩམས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་³⁴⁷(སྤྱི་མཐོང་རྣམས་འགྱུར་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་
བཤོ།

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། ལྷ་ཡི་ཅེ་མོར་ཡུངས་ཀར་བསམ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་
འདིས་སེམས་ཅན་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལྷ་འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད།
རྒྱང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། ལྷ་གས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལྷ་འདི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བླ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ།

གཉིས་པ་³⁴⁹(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་བྱང་རེས་གཉིས།

དང་པོ་(བྱང་རྟོག་དུ་བཤད་པ་)ནི། གཞིའི་པོ་མོ་གཉིས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་གཏུམ་མོ་སྤར་ཏེ་
གྲེན་དུ་སོང་བས་ལུས་ཀྱི་རྩ་ནང་སོ་སོ་ན་གནས་པའི་བྱང་སེམས་རིམ་གྱིས་ཞུ་བ་གསང་གནས་ཀྱི་
ཅེའི་བར་དུ་བབས་པ་མའི་སྐྱེ་གནས་སུ་འབྲེས་པའི་དབྱས་སུ་བར་དོ་ཤི་བའི་རྒྱང་སེམས་ཞུགས་
ནས་སྐྱེ་བ་རྒྱངས་པ་ནི། ལྷ་ཡི་ཅེ་མོར་ཡུངས་ཀར་བསམ། །ཞེས་པའི་དོན་དང་། སེམས་ཅན་
མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་རྒྱངས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྟོ་རྟེ་བདུད་ཅེའི་རྒྱུད་ལས། བདུད་ཅེ་ས་བོན་
ཞེས་བཤད་དེ། །དེ་ལས་འགོ་བ་གསུམ་པོ་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྤྱིད་པ་སྐྱེ་
བའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱེད་རིམ་པས་ལྷ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་
རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་བྱང་སེམས་རིམ་གྱིས་ཞུ་བའི་ཐིག་ལེ། རྒྱུད་བྱི་མ་ལས། ཡེ་ཤེས་
ལྷ་ཡི་རང་བཞིན་དབྱུགས། །འབྱུང་བ་ལྷ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །གོང་བུའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱང་ནས་ནི། །སྤྱ་
ཡི་ཅེ་མོར་རབ་ཏུ་བརྟགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

གསང་གནས་ཀྱི་ཅེར་བབ་པ་ལ་སེམས་བཟུང་ཞིང་དེ་བརྟན་པ་ན། ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་ཡིད་

གྲིས་དབྱུང་བ་དེའི་ནང་དུ་མི་འགོ་བ་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་འགོ་བ་སྣ་སོ་གཉིས་ཡུངས་ཀར་
 གྱི་སྤྲས་བསྟན་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཉམས་དགའ་བ་བདེ་
 བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ལེ་དེ་གང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་སྟེ་མ་ན། ཡབ་
 ཡུམ་གྱི་གསང་གནས་གཉིས་སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་ཡིད་གྲིས་ཤེས་པས་བརྟགས་ཏེ་བསྐྱོམ་པ་
 ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི། འགོ་དང་མི་འགོ་ཡུངས་ཀར་ལ། །ཞེས་པའི་དོན་དང་། བསྐྱེད་
 དེས་པའི་སྣའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་³⁴⁸ (འེས་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། གསང་གནས་ན་གནས་པའི་ཐུར་སེལ་སེར་པོས་གཙོ་
 བྲས་ནས་དགྲ་བརྒྱ་བ་སྤྲག་གཅིག་འཐུད་དེ་རྒྱ་བའི་ཆེ་སྣ་བྲག་གཉིས་ཀ་ནས་བྲག་ཏུ་རྒྱ་བ་དང་།
 རྟེ་བ་ན་གནས་པའི་མཉམ་གནས་ལྗང་སེར་གྲིས་གཙོ་བྲས་ནས་དགྲ་བརྒྱ་བ་སྤྲག་གཅིག་འཐུད་
 དེ་རྒྱ་བའི་ཆེ་སྣ་བྲག་གཞིན་རྒྱང་ནས་བྲག་ཏུ་རྒྱ། སྟོང་ཁར་གནས་པའི་སྟོག་འཛིན་དཀར་པོས་
 གཙོ་བྲས་ནས་དགྲ་བརྒྱ་བ་སྤྲག་གཅིག་འཐུད་དེ་རྒྱ་བའི་ཆེ་སྣ་བྲག་གཉིས་ཀ་ནས་དལ་བར་རྒྱ།
 མགྱོན་པ་ན་གནས་པའི་གེན་རྒྱ་དམར་པོས་གཙོ་བྲས་ནས་དགྲ་བརྒྱ་བ་སྤྲག་གཅིག་འཐུད་དེ་རྒྱ་
 བའི་ཆེ་སྣ་བྲག་གཞིན་རྒྱང་ནས་བྲག་པར་རྒྱ། ཆོགས་རྣམས་ལ་གནས་པའི་བྲབ་བྱེད་སྟོ་སངས་
 ལས་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱང་ལ་དབང་ཐོབ་ནས་རྒྱ། གཞི་ལ་འཆི་བའི་ཆེ་མ་གཏོགས་སྣ་བྲག་
 ལས་མི་རྒྱ་ལ། དེ་ནི། སྣ་ཡི་ཆེ་མོར་ཡུངས་ཀར་བསམ། །ཞེས་པའི་དོན་དང་།

རྒྱང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྟོ་རྩེ་སྤང་བ་ལས། སྣ་ཆེར་ཡུངས་ཀར་ཞེས་བྲ་བ། །སྟོག་གི་
 རྩེ་བའི་བརྟག་པའོ། །སྟོག་གི་རྩེ་ལ་གནས་པ་ནི། །འོད་ཟེར་ལྷ་པོ་སངས་རྒྱས་དངོས། །སྟོང་
 གི་སྣ་ལས་དེས་འབྱུང་བ། །གཞིན་དང་གཞིན་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །དལ་བ་ཞེས་བྲ་རྣམ་བཞིར་
 འགྱུར། །ནང་གི་དུས་ནི་ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྩེ་བའི་རྒྱང་བཞི་གང་རུང་

གིས་གཙོ་བྱས་ནས་རྒྱ་བའི་ཐུན་ཕྱེད་དམ་དགུ་བརྒྱ་བ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་འབྱུང་དེ་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་ལྡང་འཇུག་
 གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་དཔྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བ་ལ་དམིགས་པའི་དོ་
 རྩེ་བཟླས་པ་ནི། ལྷ་ཡི་ཅེ་མོར་ཡུངས་ཀར་བསམ། །ཞེས་པའི་ངས་དོན་དང་། སྤྲུལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རང་སྤྲུལ་ས་བཞི་ཡི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །ཉིན་མཆོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 དུ། །ཐུན་ཕྱེད་དུས་སུ་གནས་ཕྱེད་དེ། །རིམ་ནི་གོ་རིམ་རྩེ་བཞིན་དུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འགྲོ་བ་བཞོན་པའི་རྒྱུད་དང་མི་འགྲོ་བ་དེ་ལ་བཞོན་པའི་སེམས་དབེན་གྱི་སྦྱང་བའི་ཡེ་ཤེས་
 གསུམ་ཡུངས་ཀར་གྱི་སྤྲུལ་བཟླས་པའི་རྟེན་དང་བཟླས་པར་ངོ་བོ་དཔྱེར་མི་ཕྱེད་པར་གནས་པ་ནི་ཡེ་
 ཤེས་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་གནས་སམ་རྟེན་དུ་གྱུར་བ་སྦྱུ་ལས་འོད་
 ཟེར་ཁ་དོག་ལྷ་འཕྲོ་བས་ན་ཉམས་དགའ་བ། བསྐྱེད་རིམ་པ་མན་ཆད་ལ་གསང་བར་བྱ་བའི་
 རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་བརྟགས་པས་ཏེ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་འཇུག་
 གི་སྦྱུ་བསྐྱོམ་པའི་ཡོངས་སུ་དག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་བྱང་འཇུག་དགོངས་
 གཞིར་བྱས་ནས་རྩལ་གཅིག་གི་སྟེང་ན་རྩལ་རྩེ་སྟེང་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་སྦྱུ་བཞུགས་པར་
 སྟོན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་ཡང་ཡོད་དེ། པལ་པོ་ཆེ་ལས། སྤྲ་ཅམ་ཁྱོན་གཅིག་ལ་ཡང་
 སངས་རྒྱས་ནི། །རྣམ་མང་གང་གྲུའི་གྲུང་གི་རི་སྟེང་བཞུགས། །ཞེས་དང་། བཟང་སྦྱོད་ལས།
 རྩལ་གཅིག་སྟེང་ན་རྩལ་སྟེང་སངས་རྒྱས་རྣམས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

³⁴⁶གསུམ་པ་(རྒྱུད་སྤྲུལ་དཔྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའི་དགྱིལ་འཁོར་བཞིའི་བཟླས་པ་བཤད་པ་)ལ་ལྷ། རྟེན་རྒྱ་
 འོད་དཔག་མེད་གྱི་དོ་རྩེ་བཟླས་པ། ³⁵¹སྤྲུལ་འཛིན་མི་བསྐྱེད་པའི་དོ་རྩེ་བཟླས་པ། ³⁵¹ཐུར་སེལ་རིན་
 འབྱུང་གི་དོ་རྩེ་བཟླས་པ། ³⁵²མཉམ་གནས་དོན་གྲུབ་གྱི་དོ་རྩེ་བཟླས་པ། ³⁵²རྒྱུད་གི་གཙོ་བོ་རེ་རེ་རྒྱ་བ་
 བ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཚུལ་བཟླས་པའི་གངས་དང་བཅས་པའོ།

དང་པོ་(ཁྱེན་རྒྱ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྩོམ་པ་)ནི། རྣམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུང་གནས་པར་
 ཉེ་སྤྲོད་ཁའི་མི་ཤིགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཁ་དོག་འབྲེལ་བའི་
 ཁྱེན་རྒྱ་མེ་རྒྱང་དམར་པོས་གཙོ་བྱས་ནས་སྒྲ་བྱུག་གཡས་རྒྱང་ནས་དགྲ་བརྒྱ་པ་སྟག་གཅིག་
 འགྲུ་པར་རྒྱ་བའི་རྒྱང་འཇུག་པ་སངས་རྒྱས་སྐུ་རྩོམ་ནས་སྒྲ་འབྱུང་བའི་གནས་སམ་ས་བོན་
 ཨོ་དང་། གནས་པ་གསུང་རྩོམ་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་གནས་སམ་ས་བོན་ལྷ་མོ་དང་། དེའི་སྤྲོད་དུ་
 ཕྱིར་ལྷང་བ་ཐུགས་རྩོམ་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་གནས་སམ་ས་བོན་ཀྱི་གདངས་དང་འོ་པོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་རྩོམ་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་
 དེ་བསྟོམ་པར་བྱའོ།

³⁵⁰
 གཉིས་པ་(སྟག་འཛིན་མི་བསྐྱེད་པའི་རྩོམ་པ་)ནི། རྣམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུང་གནས་
 པར་ཉེ་སྤྲོད་ཁའི་མི་ཤིགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་གསལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟག་འཛིན་རྒྱ་
 རྒྱང་སྟུན་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྟེ། སྟུན་མ་ཁ་དོག་དཀར་ཞིང་འགྲོས་དལ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟག་འཛིན་
 དཀར་པོས་གཙོ་བྱས་ནས་སྒྲ་བྱུག་གཉིས་ཀ་ནས་དགྲ་བརྒྱ་པ་སྟག་གཅིག་དལ་བར་རྒྱ་བའི་
 རྒྱང་ནང་དུ་འཇུག་པ་ཨོ་དང་། གནས་པ་བསྟོམ་པ་མཆོད་དུ་འཛིན་པའི་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ས་
 བོན་ལྷ་མོ་དང་། ཕྱིར་ལྷང་བ་ཐུ་གི་གདངས་དང་འོ་པོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་རྩོམ་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་
 དེ་བསྟོམ་པར་བྱའོ།

³⁵⁰
 གསུམ་པ་(ཐུར་མེལ་རིན་འབྱུང་གི་རྩོམ་པ་)ནི། རྣམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུང་གནས་པར་
 ཉེ་སྤྲོད་ཁའི་མི་ཤིགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཁ་
 དོག་འབྲེལ་བའི་ཐུར་མེལ་མེར་པོས་གཙོ་བྱས་ནས་སྒྲ་བྱུག་གཉིས་ཀ་ནས་དགྲ་བརྒྱ་པ་སྟག་
 གཅིག་འགྲུ་པར་རྒྱ་བའི་རྒྱང་ལྷང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་། དེའི་སྤྲོད་དུ་མཆོག་ཡི་
 གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་འོ་པོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་རྩོམ་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཐུར་མེལ་པ་
 རན་ཏན་དུ་སྟེ་འབད་པ་

ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ནས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།།

³⁵⁰བཞི་པ་(མཉམ་གནས་དོན་གྱི་དོན་མཐོང་བ་)ནི། མམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུས་གནས་པར་
 ཏེ་སྒྲིང་ཁའི་མི་ཤིགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འོད་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཏེ་མཉམ་གནས་རྒྱུ་གི་
 རྒྱུ་ཁ་དོག་ལྡང་སེར་གྱིས་གཙོ་བྱས་ནས་སྒྲ་བྲག་གཡོན་རྒྱུ་ནས་དབྱ་བརྒྱ་པ་ཐལ་གཅིག་
 བྲག་པར་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་འབྱུག་པ་ཨོ། བར་དུ་གནས་པ་ལྷ་ཕྱིར་ལྡང་བ་སངས་རྒྱས་མི་བསྐྱེད་
 བའི་ཚུལ་ཏེ་ས་པོན་ཞི་བ་རྒྱུ་ཐུང་བའི་གདངས་དང་དོ་པོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་བའི་དོན་མཐོང་བ་
 བསྐྱོར་བས་ཏེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།།

³⁵⁰ལྷ་པ་(རྒྱུ་གི་གཙོ་པོ་རེ་རེ་རྒྱ་བ་ན་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཚུལ་བསྐྱེད་པའི་གདངས་དང་བཅས་པ་)ནི། གྲེན་རྒྱ་གཡས་
 རྒྱུ་དང་། མཉམ་གནས་གཡོན་རྒྱུ་དང་། སྒོག་ཐུར་གཉིས་གཉིས་ཀ་ནས་རྒྱ་བ་ཁོ་ནར་ངེས་
 སམ་ཞེ་ན། མ་ངེས་ཏེ་རྩ་བའི་རྒྱུ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་གཙོ་བྱས་ནས་རྒྱ་བའི་ཆེ་གཞན་གསུམ་
 ཡང་དེའི་འཁོར་དུ་རྒྱུ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོ་བས་ཏེ་རྒྱ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། གྲེན་རྒྱ་ལྷ་
 བྲ་ལ་མཆོན་ན། གྲེན་རྒྱ་གཙོར་བྱས་ནས་རྒྱ་བའི་ཆེ་དེའི་འཁོར་གྱི་སྒོག་འཛིན་དཀར་ལ་དམར་
 བའི་མདངས་ཆགས་པ་དང་། ཐུར་སེལ་སེར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཆགས་པ་དང་། མཉམ་
 གནས་ལྡང་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཆགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇའ་ཆོན་གཅིག་བཞིན་དུ་རྒྱ་བ་
 ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་གཞུང་འདིས་གྲེན་རྒྱ་གཡས་རྒྱུ་ཁོ་ན་དང་། མཉམ་གནས་གཡོན་རྒྱུ་ཁོ་ན་དང་།
 སྒོག་ཐུར་གཉིས་གཉིས་ཀ་ཁོ་ན་ནས་རྒྱ་བ་བཀག་ཅིང་། མགོན་པོ་བཞིའི་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་དང་ལྷ་མོ་
 བཞིའི་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མོ་བཞིའི་རྒྱ་

བའི་རྒྱུ་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་རྒྱ་ཞིང་། མགོན་པོ་བཞིའི་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་མཉམ་རྒྱ་ཁོ་ནར་བྱེད་བའི་
 ཕྱིར། འོན་ཏེན་ཞག་གཅིག་ལ་རྒྱུ་གི་གངས་རི་ཅམ་ལ་དོ་རྩེ་བཟུམ་པ་བྱ་སྟམ་ན། ཉིན་ཞག་
 གཅིག་ལ་ཐུན་བཅུ་གཉིས་ཐུན་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི། ཐུན་བྱེད་པ་རེ་ལ་མགོན་པོ་རེའི་རྒྱུ་དུ་
 བྱས་པའི་མགོན་པོ་རེའི་རྒྱུ་དགུ་བརྒྱ་པ་ཐག་རེ་ཡིན་ལ།

དེ་ལྟ་མོ་བཞིས་བཞོས་པའི་ལྟ་མོ་རེ་རེའི་ཐོབ་སྐྱལ་ལ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་རེ་རྒྱ་ཞིང་བསྟོམས་
 པར་རྒྱུ་འབྱུང་འབྱུག་གཅིག་ལ་གངས་གཅིག་དུ་བྱས་པའི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་རྒྱུ་ཉི་མི་ཆིག་
 ཉོང་བྱུག་བརྒྱ་རྒྱ་པ་ལ་དོ་རྩེ་བཟུམ་པ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། བོས་དཀར་ལ་སོགས་
 བཟུམ་བཞད་པ། །བརྒྱ་ཐག་གཉིས་དང་ཉི་ཤུ་ལ། །བཞི་པ་ལོགས་པར་བསྟུས་པ་ན། །བཞི་
 བསྟུས་བརྒྱ་ཐག་དགུ་ཉིད་དོ། །དགུ་བརྒྱ་དག་དུ་གང་བསྟན་པ། །ཉི་ཤུ་ཙ་བཞིའི་རིམ་གྱིས་
 བོ། །དེ་ནི་སོ་སོར་འབྱུང་བ་ལས། །ཉི་མི་ཆིག་ཉོང་བྱུག་བརྒྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོར་
 བཟུམ་དེ་ལ་དམིགས་ཡུལ་རྒྱུ་གི་སྟོན་པ་བྱེད་ན། ཙ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་གི་བཟུམ་པ་
 གཉིས་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ལྔ་ལྔར་ཡོད། ཐུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བྱེད་ན། མོ་ལྷ་རྩྱུ་གི་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་
 རྟོར་བཟུམ་དང་། རྩྱ་ཉིའི་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་བཟུམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད། རྟོར་བཟུམ་དེ་ལ་དགོས་
 པའི་སྟོན་པ་བྱེད་ན། ཞི་རྒྱས་དབང་བྲག་གི་ལས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཙ་བའི་རྒྱུ་ལ་དམིགས་པའི་དོ་
 རྩེ་བཟུམ་པ་དང་། མིག་སོགས་མངོན་ཤེས་ལྟ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་ལ་དམིགས་
 པའི་དོ་རྩེ་བཟུམ་པ་བྱེད་པ་དང་། ལུས་དབེན་ཐོབ་ནས་ངག་དབེན་པས་སེམས་དབེན་གྱི་ཉོགས་
 པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དུ་དང་པོར་ཙ་བའི་རྒྱུ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་དོ་རྩེ་བཟུམ་པ་དང་། དེ་ལ་
 ལུས་པ་ཐོན་པའི་མཆོམས་ནས་ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་ལ་དོ་རྩེ་བཟུམ་པ་བྱེད་པ་གསུམ་ལས། འདིར་ནི་
 ཕྱི་མ་ལྟར་བྱེད་པའོ།

ཁ་ཅིག་ ཅ་བའི་རྒྱུ་ལ་དོར་བཞུས་བྱེད་པའི་ཆེ་ཅ་བའི་རྒྱུ་བཞི་པོ་རང་རང་གི་གནས་ནས་
བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་དོ་རྩེ་བཞུས་པ་བྱེད་པར་འདོད་པ་ནི་དོར་བཞུས་ཀྱི་གནད་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ།
སྐབས་འདིར་དོར་བཞུས་བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི་སྙིང་ཁའི་ཅ་མདུད་རྫོགས་པར་གྲོལ་བའི་ཆེད་
དུ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་སྙིང་ཁའི་མི་ཞིགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་དོ་རྩེ་བཞུས་པ་བྱེད་དགོས་
ལེད། ལེའུ་གསུམ་པ་དང་བླ་པ་ཅ་འབྲེལ་གྱིས་ཀྱང་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་³⁴⁶པ་(རྣལ་འབྱོར་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་རྣལ་འབྱོར་གཞན་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། རྫོགས་རིམ་པའི་
རྣལ་འབྱོར་པ་པོ་མོ་གཉིས་ཀའི་གསང་གནས་ཀྱི་སྤྱོད་ཅེར་བྱ་མཆན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཚུལ། དེ་³⁵⁵ལྟར་
བསྤོམ་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(རྫོགས་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་པོ་མོ་གཉིས་ཀའི་གསང་གནས་ཀྱི་སྤྱོད་ཅེར་བྱ་མཆན་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཚུལ་)ནི། སྤྱི་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྫོགས་རིམ་པས་མཐུན་ལ་མཐེང་གའི་མདོག་དང་འབྲེལ་བའི་དོ་རྩེ་
སྟོན་པོ་ཅེ་ལྟ་པ་ནས་ཀྱི་འབྲེལ་ཆད་ཅམ་པ་ཞིག་སྤྱི་ཅེ་མོར་ཏེ་དོ་རྩེའི་བྱ་གའི་རྒྱ་ཏིའི་མར་སྤར་
ཁྱད་པར་དུ་སྟེ་ནན་ཏན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་བསམ་པར་བྱའོ། །བྱད་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་
རྫོགས་རིམ་པས་ཅན་གཉིས་མོན་སྟེ་དེའི་འབྲེལ་ཆད་ཅམ་པ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་
པ་ལྟེ་བ་གོ་སར་དང་བཅས་པ་སྤྱི་ཅེ་མོར་ཏེ་ཆོས་འབྲུང་གི་དབྱུང་གི་རྒྱ་ཏིའི་མར་སྤར་བསྤོམ་
པ་འདི་ནི་ཞིག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྤོམ་པས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་གཞིལ་
བས་ཏེ་ཐོབ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྤྱང་གི་རིགས་ཀྱི་སྤྱབ་པ་པོས་གསང་གནས་
ཀྱི་སྤྱི་ཅེ་མོར་ཏེ་རྒྱ་ཏིའི་མར་སྤར་འཁོར་ལོ་དང་། ལ་སོགས་པ་རིན་འབྲུང་གི་རིགས་ཀྱི་སྤྱབ་
པ་པོས་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྤྱབ་པ་པོས་སྤྱོད་པས་དོ་རྩེ་རྣམས་ཁྱད་པར་དུ་
བརྟག་པ་སྟེ་བསྤོམ་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་³⁵⁴ (དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་)ནི། འོག་སྒྲོར་ཕྱ་མོ་བསྐྱོམ་པ་ལས་པན་ཡོན་གང་ཐོབ་སྟེ་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་བྱུང་ཐམས་ཅད་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་ཕྱུག་བརྒྱད་གང་ལ་ཡོད་པའི་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་བའི་གནས་སམ་རྟེན་དུ་གྱུར་པ། ཉོན་སྟོབ་གྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པས་ན་ཉམས་དགའ་བ་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ། །དེ་འབྱུང་བའི་འོད་གསལ་དེ་གང་ལས་བྱུང་ན། འོག་སྒྲོར་ཕྱ་མོ་མན་ངག་བཞིན་དུ་བསྐྱོམས་པས་རྒྱུད་དབྱེ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་ཏེ། སྤང་མཆོད་ཐོབ་གསུམ་བྱངས་ནས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱུངས་པའི་མཐར། སེམས་དབེན་གྱི་རྒྱུད་སེམས་ལས་མདོར་ན་སྟེ་སྒྲིབ་ཅིག་གིས་མ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱར་བསྐྱེད། དེ་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་འོད་གསལ་དུ་སྟོབ་པས་ཏེ་གཞུག་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །མ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱར་དེ་རྟེན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ན། སངས་རྒྱུས་གྱི་བྱང་ཆུབ་སྟེ་གཞིའི་སྐྱེ་བ་སྐྱུལ་སྐྱར་གྲགས་པའི་སྐྱུ་བ་པའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ལུས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་སོ། །འོ་ན་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་འབྱུང་བའི་གནས་སམ་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཆོག་གི་སྒྲིབ་དོད་པ་སྟེ་གནས་ལའང་འཇུག་པས་བྱང་འཇུག་པའི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་གྱི་དོ་རྩེ་གསུམ་འབྱུང་བའི་གནས་ཆོས་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བརྟེན་དོ། །

334

ལྷ་པ་(སྟོད་པའི་ཆོག་)ལ། བྱང་རེས་གཉིས།

358

དང་པོ་(བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ་)ལ་བཞི། མཆོམས་སྐྱར་ཏེ་སྐྱུད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ། ³⁵⁶སྟོད་པ་དངོས་བསྟན་པ། ³⁵⁶ཁ་ཟས་གྱི་བྱང་བར་བསྟན་པ། ³⁵⁷དེའི་པན་ཡོན་བསྟན་པའོ། །

³⁵⁵
 དང་པོ་(མཆོམས་སྒྲུང་ཏེ་སྒྲུང་བ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ་)ནི། རྫོགས་རིམ་པའི་སྤ་
 མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ནས། དཔལ་ལྷན་རྫོ་རྗེ་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཀྱང་སྟོན་པ་པོས་སྤྱིབ་པ་མཐའ་དག་ལེགས་པར་དག་པ་ཉན་ཐོས་
 ལ་སོགས་པ་ལ་གསང་བར་བྱ་བའི་དམ་པ་རྫོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་
 ཐབས། སྤོས་བཅས་སྤོས་མེད་ཤིན་ཏུ་སྤོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཀྱང་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་
 ལྷ་སུ་ཀྱའི་སྤྱོད་པ་དེ་བཀའ་སྒྲུལ་ཏོ།།

³⁵⁵
 གཉིས་པ་(སྤྱོད་པ་དངོས་བསྟན་པ་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་སྐྱུ་རྩལ་རེ་བཞི་ལ་
 མཁས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པས་གཟུགས་དང་སྤྱོད་དང་རོ་དང་དེས་མཆོན་པའི་བྲི་
 དང་རེག་བྱ་སྟེ་འདོད་ཡོན་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་རིག་མ་དང་། ལྷན་ཅིག་ཆོག་བཞིན་དུ་སྟོམས་པར་
 ལུགས་པའི་སྤྱོད་པ་རྩ་བ་དུག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གསང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་
 ཆེན་པོ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་འོད་གསལ་གྱིས་ལེགས་པར་མཆོད་པ་སྟེ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་
 བས་བསྐྱེམ་པར་བྱའོ།།

³⁵⁵
 གསུམ་པ་(ཁ་ཟས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་)ནི། སྤྱོད་པའི་སྐབས་སུ་ལུས་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་
 དངོས་གྲུབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་ཡིས་ཟས་སུ་གཤམ་གཅིས་མཆོན་པའི་བདུད་ཅི་ལྷ་ཐོས་ན་ནི།
 གནས་སྐབས་སུ་ལུས་རྒྱས་པ་དང་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྦྱོན་མེད་པ་ཡང་དག་
 པ་རྩ་ན་མེད་པ་འབྲུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །མི་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པས་དག་
 ལས་ཀྱི་དུས་སུ་རང་གི་ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་ཤ་རྣམས་ཟ་བ་དང་། རང་རིགས་ཀྱི་ཁྱོ་བོ་དང་འབྲུང་བོ་ལ་
 གཏོར་མ་དབུལ་ཞིང་། ཤ་ཆེན་དག་ནི་རབ་དུ་བརྟགས་པ་སྟེ་ལོངས་སྤྱད་ན་གསང་བ་བསད་
 ལས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་དང་། སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་བདེ་བ་དམ་

བ་ལ་གནས་བ་དང་། དེར་མ་ཟད། རི་ལུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་རང་
རང་གི་ལས་ཀྱི་རིགས་དང་མཐུན་པའི་ཁ་ཟས་དག་བཏེན་ན་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་སྦྱར་དུ་
འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་ནམ་སྒྲིབ་གི་རིགས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་པས་སྒྲིབ་པོ་ཆེའི་ཤ་དང་། རིན་འབྱུང་གི་
རིགས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་པས་ཏའི་ཤ་དང་། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་པས་དམ་པ་
བ་སྒྲིབ་གི་ཤ་དང་། རོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་པས་སྤྱིའི་ཤ་ནམས་རང་གི་ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་
ཡང་ཟ་ཞིང་། རང་རིགས་ཁྱོ་བོ་དང་འབྱུང་པོ་ལ་ཡང་གཏོར་མ་དབུལ་ཞིང་ལོངས་སྤྱད་ན་གོང་དུ་
བཤད་པའི་དངོས་གྲུབ་ནམས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དག་ལས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཟས་གཞན་ཅམ་
བ་རྒྱུ་པའི་ཟས་དག་ནི་སྒྲིབ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དག་ལས་ཀྱི་དུས་སུ་ཅམ་བ་རྒྱུ་པའི་ཟས་ལྟ་
བཞེས་སུ་མི་ཤིས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་³⁵⁵ (དེའི་མན་ཡོན་བསྐྱར་བ་)ནི། དེ་ལྟར་སྦྱོད་པ་ཟླ་བ་དུག་དང་ཁ་ཟས་ཀྱི་བྱུང་པར་བཤད་
པ་འདི་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བ་ཡིས་གནས་སྐབས་སུ་ས་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྔ་
བྱུག་རྒྱ་ཅན་དང་། མི་བསྦྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནམས་ནི་མཉེས་པར་འགྱུར་བ་དང་།
མཐར་ཐུག་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེར་མ་ཟད། འདོད་ཁམས་ན་
གནས་པའི་བྱད་མེད་ཐམས་ཅད་ལ་ལོངས་སྦྱོད་པའི་དབང་སྤྱུག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་
ན་ལས་ཀྱི་སའི་འཛམ་བྱ་སྒྲིབ་པའི་མའི་རྟེན་ལ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱས་ནས་
གདུལ་བྱ་ནམས་སྟོན་ཅིང་གོ་ལ་བར་བྱེད་པའི་ལས་ནི་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་
ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པས་ན་གཙུག་པོ། སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་
ཡིད་མི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཏོན་པས་ན་གཟེ་བརྟེན་ཅན། འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་

ཀྱིས་རྩི་བར་མི་རྒྱས་པས་ན་སྟོབས་དང་ལྡན་པ། རྩི་རྩི་སེམས་དཔའི་ཆོ་དང་ལང་ཆོ་དང་ལྡན་
པས་ན་མདངས་བཟང་བ། ཏྲག་ཏུ་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གྱུར་པས་མཐོང་ན་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་བར་
གྱུར་པས་ན་ཡིད་དུ་འོང་བ། ཕྱིའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྤྲུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་གང་
མཐོང་བ་ཅམ་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་འདི་དག་རང་གི་དབང་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།

བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྩོགས་རིམ་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་གནས་པའི་རྣམ་འབྱོར་པས་བྱེད་པའི་སྟོན་པ་འདི་ནི་སྟོན་མིན་ལ་གསང་ཞིང་སྤྲ་བར་
བྱ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡང་དག་པའི་སྤྲུགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཐམས་ཅད་གྱི་གསང་བ་རྩོགས་རིམ་པའི་སྟོན་པ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས། ལུས་ངག་སེམས་
ལས་འདའ་བ་སྟེ་ཐ་མལ་བའི་ལུས་སྤངས་ནས་རིགས་འབྲུག་མི་ཆད་པའི་རྩི་རྩི་སྟོན་འགྲུབ་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་འབྲུག་པའི་སྟོན་པའི་བྱང་འཇུག་པ་དེས་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་པ་ལ་
སོགས་པ་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་གྱུར་དུ་ཆོ་ན་མེད་པའི་གོ་འཕང་མི་སྟོན་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་འང་རྩི་རྩི་སྟོན་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད་ལས། རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་སྤྲུགས་པ་
ནི། །འདི་ལྟའི་ཉིང་འཛིན་ལྡན་པ་དག །དེས་པའི་དུས་ནི་ཡོངས་སྤངས་ནས། །ཆོ་མེད་གོ་འཕང་
ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་³⁵⁵ (དེས་དོན་དུ་བཤད་པ་)ལ་བཞི། མཆོམས་སྐྱར་ཏེ་སྐྱད་པ་པོ་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་
གསུང་ལ་འཇུག་པ། སྟོན་པ་³⁵⁹ ཆོ་བ་དུག་གི་དེས་དོན། །³⁶⁰ ཁ་ཟས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་དེས་དོན། དེ་དག་
གི་པན་ཡོན་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(མཆོམས་སྐྱར་ཏེ་སྐྱད་པ་པོ་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ་)ནི། རྩོགས་རིམ་པའི་རྣམ་

འབྱོར་པས་སྤྱོད་པ་ལྷ་བ་བླ་མ་གྱི་སྤྱོད་པ་འདི་དེས་དོན་དང་། ཁ་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་སྤྱོད་པ་འདི་དེས་
 དོན་རྣམས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། དེ་ནས་བདེ་གཤེགས་གཙོ་བོས་ཀྱང་། །གསང་
 བའི་དམ་པ་གསུངས་པ་ནི། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །སྤྱོད་མཆོག་དམ་པ་ཀུན་
 གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་³⁵⁸ (སྤྱོད་པ་ལྷ་བ་བླ་མ་གྱི་དེས་དོན་)ནི། སེམས་དབེན་གྱི་སྤྱང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ནི་
 གཟུགས་སྒྲོ་རོ་གསུམ་གྱི་དེས་དོན་དང་། སྤྱང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་རྒྱུད་སེམས་གཉིས་
 སུ་ཕྱེ་བའི་བླ་མ་པོ་ནི་ལྷ་བ་བླ་མ་གྱི་དེས་དོན་དང་། ཕྱི་རོལ་དུ། མཛོད་ལས། སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱུ་ནི་
 ལུ་ལ། །དེ་ཡི་སྐད་ཅིག་དེ་དག་ཀྱང་། །བླ་མ་ལ་ནི་ཐང་ཅིག་གོ། །ཡུད་ཅམ་ཉིན་ཞག་ལྷ་གསུམ་
 བེ། །ཤོང་ནས་ཤོང་དུ་སུམ་ཅུར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཅམ་
 ལྷ་ཕྱེད་ལྷ་བ་ལོ་སྟེ་བླ་མ་བསགས་པ་ལས་བསྐྱལ་བ་གཅིག་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། སེམས་དབེན་
 གྱི་སྤྱང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དང་དེའི་བཞེན་པའི་རྒྱུད་གསུམ་སྟེ་བླ་མ་ལས་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་
 བའི་སྒྱུ་མའི་སྒྱུ་འབྱུང་བ་ནི་ལྷ་མ་པའི་དེས་དོན་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་
 ཅམ་དང་། །ལྷ་ཕྱེད་ལྷ་བ་ལོ་ཡི་དུས། །གངས་གསུམ་བསྐྱལ་བ་གཅིག་ཅེས་པ། །སྐད་ཅིག་མ་
 བེ་གཅིག་ལ་བཛོད། །ལྷ་བ་བླ་མ་བཤད་དེ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྱུ་ལུས་ལོངས་
 སྒྱུ་དེ་བསམ་གཏོན་གཉིས་ཀྱིས་འོད་གསལ་དུ་བརྒྱལ་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་སྤྱང་མཆེད་
 ཐོབ་གསུམ་ལས་འདས་པ་དང་། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དངོས་
 མེད་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པ། །སྐད་ཅིག་གཅིག་དུ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། །དུས་གསུམ་ལས་འདས་
 ཡིན་པར་དགོངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྫོགས་རིམ་པའི་རྣམ་འབྱོར་པས་སྤྱོད་པ་ལྷ་བ་བླ་མ་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོད་པ་ཆེན་

པོ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་སྟ། དེ་ལས་གསང་བའི་དེ་ཉིད་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱར་
བསྐྱེད་དེ་བསྐྱོམ་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ཟླ་བྱུག་བསྐྱོམ། །གསང་བའི་དེ་ཉིད་མཆོད་ཆེན་
གྱིས། །ལེགས་པར་མཆོད་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་རོར་ལྡན་པ། །ནལ་འབྱོར་བས་ནི་ཟླ་བྱུག་བསྐྱོམ། །མཆོད་ཆེན་དེ་ནི་བྱས་
ནས་སྟ། །གསང་བའི་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

³⁵⁸
གསུམ་པ་(ཁ་ཟས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ངེས་དོན་)ནི། གཤམ་བ་ཡུལ་ལྟ་དང་། གཅི་བ་དབང་པོ་ལྟ་
ཟས་སུ་ཟ་བ་སྟེ་བསམ་གཏན་གཉིས་གྱིས་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པ་ནི། དངོས་གྲུབ་འབྲས་བྱ་
འདོད་པ་ཡིས། །ཟས་སུ་གཤམ་གཅི་ཟོས་ན་ནི། །ཞེས་པའི་ངེས་དོན་དང་། དེ་འབྲ་བའི་འོད་
གསལ་དུ་འཇུག་པར་བྱས་ན་ལས་ཉོན་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་། བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་
པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱེ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ནི། སངས་རྒྱུ་བྱང་ཆུབ་སྐྱོན་མེད་པ། ཡང་དག་ཟླ་
མེད་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡུལ་དང་དབང་པོ་སྐྱོར་བ་
ནི། །གཤམ་གཅི་ཟས་སུ་བྱེད་པའོ། །བྱས་ན་དེ་འབྲའི་དངོས་གྲུབ་ནི། །བཟའ་བ་རྣམ་རྟོག་མེད་
པའོ། །དེ་ཉིད་འདི་ནི་ཟླ་མེད་པ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་གཅིག་ལས་བྱུང་བའོ། །རྟོག་མེད་འདུས་ནི་
མ་བྱས་ཤིང་། །མི་རྟོག་དོན་ནི་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཤས་བྱང་འཇུག་མཆོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རྒྱུ་དོད་མྱོ་ས་ལ་མྱོ་གྱིས་བདག་བྱིན་བརྒྱབས་
དག་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་དང་། ལས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་དོན་གྱི་འོད་གསལ། མྱོ་སས་དེ་ཉིད་བྱང་དུ་
འཇུག་པའི་བྱང་འཇུག་མཆོན་པ་ནི་ཤ་རྣམས་ཟས་སུ་ཟ་བའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མྱོ་
ནི་མྱོ་མ་གྱིར་བཤད་དོ། །ས་ནི་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའོ། །བསམ་གཏན་དེ་ནི་དགའ་སྐྱོད་
པ། །ཤ་ཞེས་བྱ་བ་དེར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཏེ། ཐམས་

ཅད་སྟོང་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་དག་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱ་གཉིས་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་སྦྲར་བའི་
སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ནི། གཞེན་དག་ཀྱང་རབ་བརྟགས་ན། །ཞེས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་རྣལ་འབྱོར་ནི། །གཞེན་དེ་ནི་ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོན་རྗེ་
གསུམ་འབྲུབ་པར་འབྱུར་བ་ནི། སྐྱ་དང་གསུང་ཐུགས་གསང་བ་ཡི། །དངོས་བྱུང་ཐམས་ཅད་
འབྲུབ་པར་འབྱུར། །ཞེས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གསང་བ་ཡི་ནི་གོ་འཕང་
མཆོག་། དོན་རྗེ་གསུམ་ནི་སྦྲར་དུ་འབྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་དེ་ལ་
དབྱེ་ན་ཕྱང་པོ་ལྔ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་བྱང་དུ་འཇུག་
པའི་བྱང་འཇུག་ལྔ་ཡོད་པ་ནི། གཞེན་ལ་དབྱེ་ན། སྒྲང་པོ་ཆེའི་ཤ་ རྟེན་ཤ་ བ་སྒྲང་གི་ཤ་ ཁྱིའི་ཤ་
གཞེན་དང་ལྔ་ཡོད་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དམ་ཆོག་ཆེན་པོ་སྒྲང་ཆེན་ཏ། །དེ་
བཞིན་ཁྱིའི་ལ་སོགས་པའི་ཤ་ ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་རིགས་དབྱེ་བས། །རྗེ་སྐྱད་བཤད་དང་གྲངས་
མཉམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་བསྟོམ་པ་ལ་དགའ་བ་ནི་ཤ་རྣམས་
ཟས་སུ་ཟ་བ་ལ་དགའ་བའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྣལ་འབྱོར་གང་ཞིག་གཉིས་མེད་
པ། །བསམ་གཏན་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རྗེ་གསུམ་རིམ་མཐོན་པོ་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་འཛིག་རྟེན་དང་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་
པའི་ལམ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་
མི་འཛིན་པ་ནི། བླ་མ་གསུམ་གྱི་དུས་སུ་ཙམ་པ་རྒྱུད་པའི་ཟས་མི་གསོལ་བའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས། བམ་ཞེས་བྱ་བ་འཛིག་རྟེན་པ། །འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་རོ་བོར་གྱུར། །གང་ཡང་

འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་མཆོག་། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟུང་འཇུག་དེ་གང་ལ་གནས་ན། ཏྲག་
 བ་འཁོར་བའི་མཐའ་སྤངས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རོ་མཉམ་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
 དང་། གཅིག་ལོས་ཞི་བ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་སྤངས་པའི་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་གཉིས་
 ཟུང་དུ་འཇུག་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མཁས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའོ། །དེ་
 བཞིན་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་པ། །དེ་ནི་འཁོར་དང་གཅིག་ལོས་སྤངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

³⁵⁸
 བཞི་བ་(དེ་དག་གི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་)ནི། དེ་ལྟར་སྦྱོད་པ་ལྷན་བ་དུག་དང་ཁ་ཟས་ཀྱི་བྱུང་པར་
 བསྟན་པའི་ཕན་ཡོན་ནི་བྱུང་དོན་གྱི་སྐྱབས་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
 རྣམ་འབྱོར་བརྒྱལ་བྱགས་བཟང་པོ་འདིས། །ཞེས་བ་ནས། དམ་ཆོག་ཡིན་ཏེ་དམ་ཆོག་མཆོག་
 ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

³³³
 གསུམ་བ་(བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྐྱབས་པ་)ནི། གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལེའུ་བླ་མ་
 བ་སྐྱུ་གསུང་བྱགས་བྱིན་གྱིས་ཆོབ་པའི་ལེའུ་མཆོན་དང་ལྷན་བ་འདི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་
 མཐའ་དུག་དང་ཚུལ་བཞིའི་ནང་ནས། དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྫོང་མི་བསྦྱོད་པ། ཞེས་བ་
 རས། མཆོག་རབ་འདི་ཡིས་བསྐྱབ་པ་ཉིད་དུ་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་ངེས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད།
 དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགོན་མཆོག་དཔལ། ཞེས་བ་ནས། བྱང་ཚུབ་
 སྦྱོད་པ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་དགོངས་པས་བཤད། དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་རྫོང་མི་འཛིན། །
 ཞེས་བ་ནས། བསྐྱོམ་པའི་མཆོག་ནི་བཀའ་སྒྲུལ་རྟོ། །ཞེས་པའི་བར་ཚུལ་བཞིས་བཤད། རམ་
 མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུས་གནས་པར། །ཞེས་བ་ནས། གསང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བརྟགས་
 བསྐྱོམ། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་ངེས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད། རམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུས་གནས་
 པར། །ཞེས་བ་ནས། ཆོས་ཀྱི་ཆོག་རྣམས་རབ་དུ་བརྗོད། །ཅེས་པའི་བར་དགོངས་པས་བཤད།

དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་དོ་རྩེ་འཛིན། །ཞེས་པ་ནས། ལུས་ངག་སེམས་ལས་འདའ་བའོ། །ཞེས་པའི་
བར་བྱང་ངེས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད། དེ་ལྟར་བཤད་པས་ཐོན་པའི་ལམ་དེ་ལ། རིམ་གཉིས་སྐྱ་
གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པ། མཆོད་པའི་ཆོ་ག་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་རིམ་པ་བྱུག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སྐྱ་བསྐྱེད་པ་མེད་ན་ཆེ་འདིར་མཆོག་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པ། རྒྱུང་སྤྲུགས་མཉམ་པར་སྦྱོར་བའི་
དཀྱིལ་འཁོར་བཞིའི་བཟླས་པ་བཤད་པ། རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་པོ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་སྤ་
མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་ཚུལ། སྦྱོད་པའི་ཆོ་ག་རྣམས་འཆད་ཚུལ་ཆོགས་བཤད་དང་སྒྲོབ་བཤད་
གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཉན་པ་པོ་གང་ཟག་རྣམ་པ་ལྷ་ལ་བཤད་པས། གང་ཟག་རྣམ་པ་ལྷའི་རྒྱུད་ལ་
འོད་གསལ་དང་བྱུང་འབྱུག་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་པ་ཞིག་བྱུང་ན། ལེའུ་བྱུག་པ་མཐའ་
བྱུག་གིས་བཤད་པའི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལོ།

བཞི་བ་³³³ (ལེའུའི་མཆོན་དོན་བཤད་པ་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་
ཐུགས་ཀྱི་གསང་བའི་གནད་མ་ལུས་པ་བརྗོད་བྱར་འདུས་པའི་གསང་བ་འདུས་པ་ལས། རིམ་
གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པ་ནི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ལེའུ་ཡིན་ལ། དེ་བརྗོད་བྱར་
སྟོན་པའི་གཞུང་གི་ཆོགས་ལ་ཡང་མིང་དེ་སྟངས་ཅེས་བྱའོ།

ལྷ་པ་³³³ (ལེའུ་དེ་བཤད་ཐེན་པར་བསྟན་པ་)ནི། སྟོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་
བཤད་པ་ལས། ལེའུ་བྱུག་པ་མཐའ་བྱུག་གིས་བཤད་པའོ། །

༡༡། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་ལོ་དཔལ་གསར་བ་འདུས་པའི་ཅུ་རྒྱུད་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་
དགོངས་འབྲེལ་ཡིགས་བཞད་གཉིད་ཀྱི་བང་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་
ཡས་ལེའུ་བདུན་པ་བཞུགས་སོ།
ཎྟ

༥ གཉིས་པ་³³³ལེའུ་བདུན་པ་སྟགས་ཀྱི་སྟོང་པ་མཆོག་གི་ལེའུས་བཞད་ཚུལ་ལ་ལྟ། ལེའུ་སྟ་
ཕྱིའི་མཆོམས་སྦྱར་བ། ལེའུའི་གཞུང་བཞད་པ། ³⁹⁷བཞད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྐྱེགས་པ།
ལེའུའི་³⁹⁸མཆོན་དོན་བཞད་པ། ལེའུ་དེ་³⁹⁸བཞད་ཟིན་པར་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(ལེའུ་སྟ་ཕྱིའི་མཆོམས་སྦྱར་བ་)ནི། ལེའུ་བྱག་པས་ལེའུ་དང་པོའི་དོན་འཆད་ཚུལ་བསྟན་
པའི་རིམ་དེ་ནས། ལེའུ་སྟ་པར་བསྟན་པའི་སྟོང་པ་དང་། བྱག་པར་བསྟན་པའི་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་
སྟོས་ཏེ་རྒྱས་པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བདུན་པ་སྟགས་ཀྱི་སྟོང་པ་མཆོག་གི་ལེའུ་འདི་
གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་(ལེའུའི་གཞུང་བཞད་པ་)ལ་ལྟ། སྟང་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ།
³⁶⁶སྟོང་པ་གསུམ་བསྟན་པ། ³⁸¹རིམ་བྱོན་བྱག་གིས་དག་པའི་ལྟ་སྟུ་བསྐྱེད་པ། ³⁸²ནལ་འབྱོར་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་ཆོག་བསྟན་པ། ³⁸³རིམ་བྱོན་བྱག་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(སྟང་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ་)ནི། གསུངས་སོ་ཞེས་པ་བཞད་པའི་
གཞིར་བྲངས། གང་གིས་གསུངས་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་བདག་པོ་རྩི་འཆང་ཆེན་པོས་ལམ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
རིམ་བྱོན་བྱག་གི་རྩོགས་རིམ་གྱི་ལམ་དང་། སྟགས་ཀྱི་སྟོང་པ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་དང་། དེ་

གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་མཆོག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་གོ་འཕང་གསུམ་བཟོད་བྱར་སྟོན་
པའི་ལེའུ་འདི་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་³⁶⁵(སྟོད་པ་གསུམ་བཟླན་པ་)ལ་གསུམ། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་སྟོད་
པས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་དགོས་པར་བཟླན་པ། ³⁷³ལམ་འདི་ལ་བརྟེན་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་
བྱོན་ཟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོད་པ་འདིས་འབྲས་བྱ་བརྟེན་པར་བཟླན་པ། འདོད་ཡོན་ལ་³⁷³ལོངས་
སྟོད་པའི་སྟོད་པའི་དུས་ཀྱི་བསྐྱེམ་བསམ་བཟླན་པའོ།།

དང་པོ་(འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་སྟོད་པས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་དགོས་པར་བཟླན་པ་)ལ་གཉིས།
སྤྱིའི་དོན་དང་། ³⁶⁷ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ།།

དང་པོ་(སྤྱིའི་དོན་)ལ་གཉིས། སྟོད་པའི་རྣམ་གངས་དང་དབྱེ་བ། ³⁶⁷སྟོད་པ་བྱེད་པའི་དུས་དང་
བྱ་ཆུལ་ལོ།།

དང་པོ་(སྟོད་པའི་རྣམ་གངས་དང་དབྱེ་བ་)ནི། ལེའུ་ལྔ་པ་ནས་འབྱུང་བའི་ཀུན་ཏུ་སྟོད་པ་མཆོག་
དང་། བདུན་པ་ནས་འབྱུང་བའི་སྤྲལས་ཀྱི་སྟོད་པ་མཆོག་དང་། དགུ་པ་ནས་འབྱུང་བའི་སྤྲལས་
ཀྱི་སྟོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོད་པ་དང་། ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ་ནས་འབྱུང་བའི་རིག་པ་
བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྟོད་པ་དང་། སྟོད་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་པའི་འདོད་ཆགས་ལས་བྱང་བའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་དང་། བོགས་འབྲེན་ཀྱི་སྟོད་པ་རྣམས་ནི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིན་
ནོ། །སྟོད་པའི་དབྱེ་བ་ལ་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྟོད་པའི་སྟོད་པ་དང་། བོགས་འབྲེན་པའི་སྟོད་པ་
གཉིས། བོགས་འབྲེན་ཀྱི་སྟོད་པ་ལ་རྟེན་ཀྱི་གང་ཟག་གི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན། བསྐྱེད་རིམ་པ་དང་
རྫོགས་རིམ་པའི་རྟེན་ཀྱི་གང་ཟག་གི་སྟོད་པ་གཉིས།

དེ་རེ་ལ་ཡང་ངོ་བོའི་སྒྲིན་ནས་དབྱེ་ན། སྒྲིན་བཅས་སྒྲིན་མེད་ཤིན་ཏུ་སྒྲིན་མེད་ཀྱི་སྒྲིད་པ་
གསུམ་གསུམ་དུ་ཡོད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲིད་པ་ཞེས་བྲ་ན། རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་རི་ལྟར་འདོད་
འདོད་དུ་ལོངས་སྒྲིད་པར་བྱེད་པས་ན་སྒྲིད་པ་ཞེས་བྲ་ལོ། །གང་ལ་ལོངས་སྒྲིད་པར་བྱེད་པའི་
རིག་མའི་འདོད་ཡོན་དེ་ལ་དངོས་དང་བསྒྲམས་པའི་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་གཉིས་ལས། དངོས་
ཀྱི་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྒྲིད་པའི་དབང་དུ་བྲས་ནས་སྒྲིན་བཅས་དང་སྒྲིན་མེད་ཀྱི་
སྒྲིད་པ་གཉིས་བཞག་ བསྒྲམས་པའི་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྒྲིད་པའི་དབང་དུ་བྲས་
ནས་ཤིན་ཏུ་སྒྲིན་མེད་ཀྱི་སྒྲིད་པ་ལ་བཞག་གོ། །

གཉིས་པ་³⁶⁶(སྒྲིད་པ་བྱེད་པའི་དུས་དང་བྱ་ཚུལ་)ནི། སྒྲིད་པ་བྱེད་པའི་དུས་ལ་ཡང་ལམ་བསྒྲོམ་པའི་
སྒྲིད་ཅུང་དུ་བྱེད་པའི་དབང་དུས་ཀྱི་སྒྲིད་པ་དང་། སྒྲིད་དུ་ཅུང་ནས་ལམ་བསྒྲོམ་པའི་དུས་ཀྱི་
སྒྲིད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་སྐབས་ན་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་³⁶⁶(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ། ལམ་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིད་པ་དང་། ³⁷⁰སྐྱེས་
ཟེན་ཀྱི་ལམ་ལ་བོགས་འབྱེན་པའི་སྒྲིད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ།

དང་པོ་(ལམ་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིད་པ་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་ལ་ཐོག་མར་སྒྲོབ་པ་ནས་མི་
སྒྲོབ་པའི་ཟུང་འཇུག་མ་ཐོབ་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་དོ། །སྐྱེས་ཟེན་ཀྱི་ལམ་ལ་བོགས་
འབྱེན་པའི་སྒྲིད་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་སྤྱིར་གསལ་མཐར་ཕྱིན་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་བྱུང་ཁྱད་
པར་ཅན་རྣམས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱེད་པ་དང་། སེམས་དབེན་པས་སྐྱུ་ལུས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་
བྱེད་པ་དང་། སྐྱུ་ལུས་པས་སྤངས་བྱ་ཉོན་སྐྱིབ་དང་ཐོབ་བྱ་སྒྲོབ་པའི་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་
བྱེད་པ་དང་། སྒྲོབ་པའི་ཟུང་འཇུག་པས་སྤངས་བྱ་ཤེས་སྐྱིབ་དང་ཐོབ་བྱ་མི་སྒྲོབ་པའི་ཟུང་འཇུག་

ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་འཛོགས་ཀྱིན་གྱི་སྤྱད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་བཞིར་ཡོད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཐོགས་
འབྱིན་གྱི་སྤྱད་པ་ཞེས་བྲ་ན། སེམས་དབེན་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན་ནང་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་
པའི་སྤྱབས་ཀྱིས་བདེ་སྤྱང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྫོགས་པར་བྱས་སུ་ཟིན་ཀྱང་། ད་
དུང་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱུ་རྒྱ་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་བདེ་སྤྱང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཆེག་བྱེད་དུ་
བྱས་ནས་བསྐྱོམ་པའི་སྟོན་རྣམ་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་པར་འབྱིན་པའི་དོན་གྱིས་ན་ཐོགས་འབྱིན་གྱི་སྤྱད་པ་
ཞེས་བྲའོ།

སྤྱད་པ་བྲ་ཚུལ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། རྒྱ་སོ་པག་ལས་བྱས་པའི་ཁང་པ་
གསུམ་ཐོག་བྲ་བཞི་སྟོ་བཞི་རྒྱན་ཏྲ་བབས་བཞི་དང་ལྟན་པའི་འོག་ཁང་དུ་ཆང་མང་། བར་ཁང་
དུ་ཕི་མི་སྒྲིང་བུ་ལ་སོགས་པའི་རོལ་མེའི་ཆ་བྱད་རྣམས་དང་། རྟེན་ཁང་གི་མཐིལ་དུ་རྩ་ཆོན་གྱིས་
བྲེས་པའི་གསང་བ་འདུས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་སྤྲ་ཆོགས་པར་རྒྱ་རས་ཀྱིས་གཡོགས་པའི་གདན་སུམ་
ཅུ་ཅ་གཅིག་རྟེན་དུ་གདུགས་སྒྲ་རེ། ལོགས་སུ་རྒྱལ་མཆོན་བདུན་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པའི་
ཡོ་བྱད་ཆོགས་པར་བྱས། རང་དང་སྐྱབ་གྲོགས་ཉེར་གཉིས། དེགས་ལྟ་སེམས་དཔལ་བརྒྱད་ཁོ་
མོ་བཅུའི་འབྲ་འབག་ཆས་གོས་སུ་འཇུག་པ་དང་། ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་བྱུ་རྒྱ་རྒྱ་མ་དགུ།
རྩོ་རྩོ་མ་ལྟ་དང་། ཡུམ་བཞིའི་འབྲ་འབག་ཆས་གོས་སུ་འཇུག་པ་བྱས་ནས་རང་རང་གི་གདན་ལ་
འཁོད་དེ་བསྐྱེད་འཁོར་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔལ་བར་གྱི་དང་སོ་སྤྱོད་པ་རྫོགས་པར་
བསྐྱོམ། དེ་ནས་བྱུ་རྒྱ་རྒྱ་མ་དགུ་སོ་གང་རུང་ཞིག་རེག་བྲ་རྩོ་རྩོ་མར་བསྐྱེད།

དེའི་ལུས་ལ་ལྟ་ཉེར་དགུ་བཞེད། དེ་དང་རང་གི་མཁའ་གསང་ཀྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཡུམ་གྱི་པར་ཡིད་ཀྱིས་དབྱུང་བའི་ཐིག་ལེ་ལས་ལྟ་སུམ་ཅུ་སོ་
གཉིས་བསྐྱེད། དེ་རྣམས་ཕྱིར་སྟོས་སྟེ་དགོས་ཀྱི་མཛད་པ་མཛད། སྤྱིར་བྱོན་ནས་གཙོ་སྟོ་ཡབ་

ཡུམ་རང་ཡབ་ཡུམ་ལ་བསྟེན། ལྷ་གཞན་རྣམས་རང་རང་གི་གནས་སུ་བཞོད་པའི་དམ་ཚིག་པ་
སོ་སོ་ལ་བསྟེན། དེ་དག་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས། རང་གི་ཡུས་ཀྱི་ཆུལ་ས་སུ་མོས་པའི་
དཀྱིལ་ལའོར་རྒྱལ་མཆོག་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་
སྟོང་པའི་ཆེ་མིག་གིས་གཟུགས་མཛེས་པ་ལ་བལྟ་བ་དང་། རྣ་བས་སྤྱོད་བྱངས་ཀྱི་སྤྱོད་ཉན་པ་
དང་། སྤྱོད་ཡུས་ལ་བྱུགས་པའི་བྱི་སྟོམས་པ་དང་། ལྷུས་མ་མཆུང་སྤང་ཅི་འཛིན་པ་དང་། ཁ་ཟས་
རྣམས་སྤངས་ཏོགས་སྤར་གསུམ་ཀྱི་སྟོན་པ་བདུད་ཅིར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་ལོངས་སྟོང་པ་
དང་། རེག་བྱ་ལ་ལོངས་སྟོང་པའི་ཆེ་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་སྤྱོ་བོ་ནས་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་དོན་རྟོག་བྱའི་ཅེ་བར་དུ་བབས་པ་ལས་ལྷགས་འབྱུང་གི་དགའ་བཞི་བྱངས།

སྤྱིར་དགའ་བ་བཞི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་དུས་སུ་བདེ་སྟོང་སྤར་ནས་མཉམ་བཞག་
ཏུ་ཆིག་བྱིལ་དུ་བསྟོམ་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་སོབ་ཏུ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་དེ་ལས་ཡིད་གཞན་དུ་མི་གཡང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱོ་ལ་སྤྱའི་ལན། བརྟ་ལ་བརྟའི་
ལན། ཕྱག་ལ་ཕྱག་གི་ལན། གར་ལ་གར་གྱི་ལན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བྱ་བའི་སྟོས་པ་རྒྱ་ཆེན་
པོ་བྱེད་པ་ནི་སྟོས་བཅས་ཀྱི་སྟོང་པ་བྱེད་ཆུང་ལོ།

སྟོས་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་ལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་ལས། རྒྱས་པ་ནི་སྤྱོ་ལ་སྤྱའི་
ལན། བརྟ་ལ་བརྟའི་ལན། ཕྱག་ལ་ཕྱག་གི་ལན། གར་ལ་གར་གྱི་ལན་ལ་སོགས་པ་བྱ་བའི་
སྟོས་པ་རྣམས་བཞག་པ་མ་གཏོགས་སྟོས་བཅས་དང་འབྲེལ། སྟོས་མེད་འབྲིང་པོ་ནི་སྤྱོ་ཆོགས་
བསྐྱར་རས་ཀྱིས་གཡོགས་པའི་གདན་ལྗེའི་སྟོང་དུ་རང་དང་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་མ་
ལུ་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་དང་ཡུམ་བཞིའམ་དོན་རྟོག་པོ་གདན་གང་རུང་གི་ཆས་སུ་འཇུག་པ་མ་གཏོགས་
གཞན་རྣམས་སྟོས་མེད་རྒྱས་པ་དང་འབྲེལ། བསྐྱས་པ་ནི་སྤྱོ་ཆོགས་བསྐྱར་རས་ཀྱིས་གཡོགས་

པའི་གདན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ། རང་དང་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་མ་གཅིག་གཙོ་བོ་
ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཆས་སུ་འཇུག་པ་མ་གཏོགས། ཆོ་གའི་རིམ་པ་རྣམས་སྟོས་མེད་འབྲིང་བོ་དང་འབྲ་
ལ། འིན་ཏུ་སྟོས་མེད་ཀྱི་སྟོད་པ་བྱེད་ཚུལ་ནི། རྒྱལ་པོ་དང་གཞོན་སྤྱོད་མོ་ལ་ཁ་ཟས་ཀྱི་གྲོགས་
བཅོལ་ནས་དངོས་པོ་ཉིལ་འབྲུ་ཅམ་ལ་ཡང་ཆགས་པར་མི་འཛིན་ཅིང་། རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་
ལ་ཡང་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དེ་ཟས་ཟ་བ་དང་། བཤའ་པར་འགྲོ་བ་དང་། གཉིད་ལོག་
པ་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་སྟོས་པ་རྣམས་བཀག་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཁྱེད་གས་
ཉེ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཆེག་བྱེད་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པ་ནི། འིན་ཏུ་སྟོས་
མེད་ཀྱི་སྟོད་པ་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དེ་འབྲ་བའི་སྟོད་པ་རྣམས་པ་གསུམ་པོ་དུས་ཆེ་བ་དུག་ལ་སོགས་
པར་ཉིན་ཞག་རེ་རེ་བཞིན་སྟོ་རངས་སྟོ་བྱི་བྱི་སྟོད་དེ་ཐུན་བཞིར་བཅད་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་ཏེ། ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་བདུ་དུག་པ་ལས། བརྒྱལ་ཁྱེད་ཆེན་པོ་དུས་བཞིར་ནི། །གསང་བའི་
མཆོད་པ་རབ་དུ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་³⁶⁷པ་(སྟེས་ཟེན་གྱི་ལམ་ལ་སོགས་འབྲིན་པའི་སྟོད་པ་)ལ་གསུམ། སྟོས་བཅས་ཀྱི་སྟོད་པ་བྱེད་
པས་འདོད་ཡོན་མི་དགག་བར་རི་ལྟར་འདོད་པ་བསྟེན་པ། སྟོས་མེད་³⁷¹ཀྱི་སྟོད་པ་བྱེད་པས་འདོད་
ཡོན་རི་ལྟར་འདོད་པ་ལ་བསྟེན་ཅིང་ལུས་གདུང་བ་དགག་པ། འིན་ཏུ་སྟོས་མེད་³⁷¹ཀྱི་སྟོད་པ་བྱེད་
པས་འདོད་ཡོན་བསྟེན་ནས་སྟོ་གསུམ་བདེ་བར་གནས་པ་ལོ། །

དང་པོ་(སྟོས་བཅས་ཀྱི་སྟོད་པ་བྱེད་པས་འདོད་ཡོན་མི་དགག་བར་རི་ལྟར་འདོད་པ་བསྟེན་པ་)ནི། སྟོས་
བཅས་ཀྱི་སྟོད་པ་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་དབང་པོ་ཆེན་བཅས་ཀྱི་ལུས་རྒྱས་པ་དང་། ཀྱུན་ལྟ་
བྱུང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ། འདོད་ཅིང་ཆགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལྷ་པོ་
ཐམས་ཅད་ལ། རི་ལྟར་འདོད་པར་ལོངས་སྟོད་པ་ལས་བྱང་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་

རང་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་ན་ནི། དེ་ལྟར་བསྟེན་པ་འདི་ལྟ་བུའི་སྒྲིང་བ་ཡིས་སངས་རྒྱུ་རྒྱུར་དུ་སྟེ་ཆེ་
འདི་ཉིད་ལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།

³⁷⁰
གཉིས་པ་(སྒྲིས་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་བ་བྱེད་པས་འདོད་ཡོན་རི་ལྟར་འདོད་པ་ལ་བསྟེན་ཅིང་ལུས་གདུང་བ་དགག་
པ་)ནི། སྒྲིས་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་བ་བྱེད་པའི་ནལ་འབྱོར་པས་རང་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པ་ཡིས་
དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་ལུས་རྒྱས་པ་དང་། ཀྱུན་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་དུ་འདོད་ཅིང་ཆགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ། རི་ལྟར་འདོད་པར་ལོངས་སྒྲིང་
པ་ལས་བྱང་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། བདག་དང་
གཞན་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་མཆོད་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ལས་གཞན་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་བཅིག་པ་ལ་
སོགས་པའི་དགའ་ཐུབ་དང་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིམ་པ་དང་། ཅེ་
གསུམ་ལ་འཆོང་བ། མེ་ལྔ་བསྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲ་སྟེགས་ཀྱི་དགའ་སྦྱང་མི་བཟད་པ་བསྟེན་
ཀྱང་ཆེ་འདིར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་གྱི། འདོད་ཅིང་ཆགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལྔ་པོ་ཐམས་
ཅད་ལ་རི་ལྟར་འདོད་པར་ལོངས་སྒྲིང་པ་ལས་བྱང་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་བསྟེན་
ན་ནི་ཆེ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་རྒྱུར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།

³⁷⁰
གསུམ་པ་(འཁོར་ཏུ་སྒྲིས་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་བ་བྱེད་པས་འདོད་ཡོན་བསྟེན་ནས་སྒྲི་གསུམ་བདེ་བར་གནས་པ་)ལ་
³⁷²
བྱང་ལོངས་གཉིས།

དང་པོ་(བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། འཁོར་ཏུ་སྒྲིས་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་བ་བྱེད་པའི་ནལ་འབྱོར་པས་ཁ་
བས་ལ་རྟ་ཅང་སྟེད་པའི་བསམ་པས་སྒྲོངས་མའི་བས་བ་ཞིང་སྤྲ་གས་མི་བཞུ་བ་དང་། དེས་
མཆོན་ནས་ཁ་བས་ལ་རྟ་ཅང་སྟེད་པའི་བསམ་པས་ཁ་བས་སྒྲོང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་དགའ་བར་ཡང་

མི་བྱའོ། །ཁ་ཟས་ལ་ཏ་ཅང་སྲིད་པའི་དབང་གིས་ཚོང་དང་ཞིང་ལས་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱང་
བའི་ཟས་ཟ་ཞིང་སྤྲུགས་བཟོ་བར་མི་བྱའོ། །ཡན་ལག་མ་ཉམས་པ་སྟེ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་པོ་
དང་ལྷན་པའི་སློན་པ་འདོད་ཅིང་ཆགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལྔ་པོ་ཀུན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་། སྤྲུགས་
ཡི་གེ་གསུམ་བཟོས་ཏེ་རང་གི་ལུས་དང་རག་དང་ཡིད་གསུམ་བཏེ་བ་ཆེན་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
གནས་ན་བྱང་ཚུབ་འཛོལ་པར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལས་གཞན་སྤྲུགས་སྒྲིངས་ཏེ་བསྐྱུང་སྒྲིངས་
ཡལ་བར་དོར་ནས་དགའ་ཐུབ་དང་བཀའ་སྤྱད་མི་བཟད་པ་བརྟན་ན་ནི། དུས་མ་ཡིན་པར་འཆི་
ཞིང་། ཞི་བའི་འོག་ཏུ་དཔྱལ་བར་ངེས་པར་སྤྲུག་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་³⁷¹ (ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། རྒྱང་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་ཡི་གེ་
གསུམ་གྱི་གདངས་ངོ་པོ་ཐ་དད་པར་བཟོ་བ་ནི་སློང་མོའི་ཟས་ཟ་བའི་ངེས་དོན་དང་། དེ་ལ་དགའ་
བ་ནི་སློང་མོའི་ཟས་ཟ་བ་ལ་དགའ་བའི་ངེས་དོན། དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱང་ལྡང་འཇུག་གནས་
གསུམ་གྱི་གདངས་དང་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་ངོ་པོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་བཟོ་བ་ནི་སློང་
མོའི་ཟས་མི་ཟ་བའི་ངེས་དོན་དང་། དེ་ལ་དགའ་བ་ནི་སློང་མོའི་ཟས་མི་ཟ་བ་ལ་དགའ་བའི་ངེས་
དོན་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། ཐ་དད་ཡི་གེ་སློང་མོ་ཡིན། །དེ་འདོན་པ་ནི་ཟ་བ་སྟེ། །སློང་མོ་དེ་
དག་ཟ་མི་འདོད། །གང་ཞིག་བཟོས་པར་དགའ་བ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡན་ལག་མ་ཉམས་པ་སྟེ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་པོ་དང་ལྷན་པའི་སྐྱབ་པ་པོས་འདོད་པའི་
ཡོན་ཏན་ལྔ་པོ་ཀུན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་། ཞེས་རབ་ལྷ་མོའི་རྒྱང་དང་ཐབས་མགོན་པོའི་རྒྱང་ལྡང་
འཇུག་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་ངོ་པོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྤྱོད་པའི་དོ་རྩེ་བཟོས་པ་
ལ་གནས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་དབྱུགས་འབྱུང་རུབ། །སྤྱོད་པ་བཞི་
ཡི་དེ་ཉིད་ནི། །ཞེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་གཞིར་གནས་ནས། །སྤྲུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཉམས་

བཟུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྫོགས་རིམ་གྱི་ནལ་འབྱོར་དབང་པོས་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་
རྒྱང་འབྱུང་འབྱུག་གཅིག་ལ་གངས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་རྒྱ་བའི་རྒྱང་ལ་
རྩོ་རྩོ་བཟུངས་པ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ནལ་འབྱོར་དབང་པོས་ཉིན་མཆོན་དུ། །བཟུངས་བརྩོད་
གངས་སུ་བྱས་པ་ནི། །ཁྲི་ཕྱག་གཉིས་དང་ཆིག་སྟོང་དང་། །དེ་བཞིན་དྲུག་བརྒྱ་དག་ཏུ་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་³⁶⁶པ་(ལམ་འདི་ལ་བརྟེན་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་བྱོན་ཟེན་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོད་པ་འདིས་
འབྲས་བུ་བརྟེན་པར་བསྟན་པ་)ནི། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པས་བྱང་ཆུབ་སྦྱོབ་དགོས་
པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བད་དཀར་ལ་
སོགས་པའི་གང་ཟག་གིས་རྒྱད་སྟེ་འོག་མའི་སྤྲུགས་ཀྱི་སྟོད་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤྲ་མེད་
ཀྱི་སྟོད་པ་ནམས་ཀྱི་ཆོས་སྦྱུ་མའི་སྦྱུ་དང་། མི་གཡོ་བ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། མཆོག་བདེན་
གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱང་འབྱུག་བརྟེན་པ་ཡང་འདོད་ཅིང་ཆགས་པའི་ཡུལ་ལྟ་བུ་ཐོ་ཐམས་ཅད་
ལ་རྩོ་ལྟར་འདོད་པར་འོངས་སྟོད་པ་ལས་བྱང་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་རྒྱད་ལ་
བསྟེན་པ་ལས་བྱང་བ་ཡིན་པས་སོ།།

གསུམ་³⁶⁶པ་(འདོད་ཡོན་ལ་འོངས་སྟོད་པའི་སྟོད་པའི་དུས་ཀྱི་བསྐྱོམ་བསམ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། འདོད་
ཡོན་བསྟེན་ཆུལ་མདོར་བསྟན་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ³⁷⁴རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་(འདོད་ཡོན་བསྟེན་ཆུལ་མདོར་བསྟན་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་)ནི། དབང་པོ་གཉིས་སྟུར་གྱི་
ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་ཀྱས་པ་དང་། བྱང་འབྱུག་གི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། དབང་པོ་
རྣོན་པོའི་བྱང་པར་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོབ་པ་པོ་ཡིས། དུས་ཉག་ཏུ་འདོད་ཡོན་ལྟ་བུ་འོངས་སྟོད་ཅིང་

བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲོས་བསྟན་
པའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་མཉེས་པས་ཏེ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཉི་མ་ལྟར་སྟེག་པར་
བྱེད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲོས་བསྟན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ཆགས་པས་ཏེ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་
དང་། དབང་པོ་རྟེན་བཅས་རྒྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱུན་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཕེལ་ཏེ་མན་
ངག་བཞིན་དུ་སྤར་བའི་གཏུམ་མོའི་མེས་བཞུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་ཆེན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་
བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྤར་བ་ལ་བརྟེན་ནས། བདེན་འཛིན་དང་བདེན་སྤང་ཟད་པར་བྱེད་པའི་
བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་³⁷³ (རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། སྤྱི་དོན་གྱི་སྤྲོས་བཅས་ཀྱི་སྒྲོམ་བསམ་གྱི་སྤྱོད་པ་
བསྟན་པ། ³⁷⁷སྤྲོས་དོན་གྱི་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་བསམ་གྱི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པ། ³⁸⁰མཐར་ཐུག་གི་ཤིན་ཏུ་
སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་བསམ་གྱི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(སྤྱི་དོན་གྱི་སྤྲོས་བཅས་ཀྱི་སྒྲོམ་བསམ་གྱི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། གཞུགས་སོགས་
ཐབས་ཀྱི་ལྟར་བསྒྲོམ་པ། ³⁷⁶གཞུགས་སོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྟར་བསྒྲོམ་པ། ³⁷⁶ཐམས་ཅད་ཀྱང་གསང་
ཆེན་རྟོ་རྩེ་འཆང་གི་ངོ་བོར་བལྟ་བའོ།

དང་པོ་(གཞུགས་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ལྟར་བསྒྲོམ་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ³⁷⁶དོན་བསྟུ་
བའོ།

དང་པོ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི། མཆོད་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། གང་གིས་
མཆོད་པར་བྱ་ན། མཆོད་པར་བྱེད་པ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱབ་པ་པོས་མཆོད་པར་བྱའོ། །དངོས་པོ་
གང་གིས་མཆོད་པར་བྱ་ན། གཞུགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དེ་

ཉིད་སྐྱོད་རྩེ་རྣམ་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེས་མཆོད་པར་བྱའོ། །གང་ལ་མཆོད་
པར་བྱ་ན། རང་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་པའི་རིགས་སྣ་ཚོ་གསལ་བ་སྦྱལ་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་
སངས་རྒྱུ་བཙུག་ལྷན་འདས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་དུ་བསྐྱེད་པས་གཙོ་བྱས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་
པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་མཆོད་པར་བྱའོ། །དབུལ་བར་བྱའོ་ཞེས་བ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། གང་
གིས་ན། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྦྱབ་པ་པོས་དབུལ་བར་བྱའོ། །གང་ན། སྤྱི་ཡོད་དུ་འོང་བ་ལ་རྩལ་འབྲིང་
ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དེ་ཉིད་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྷན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སོ། །གང་ལ་ན།
རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་སྣ་ཚོ་གསལ་བ་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱུ་བཙུག་
འདས་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྷན་དུ་བསྐྱེད་པས་གཙོ་བྱས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་ལའོ། །དབུལ་
བར་བྱའོ་ཞེས་བ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། གང་གིས་ན། བསྐྱེད་རིམ་པས་སྦྱབ་པ་པོས་སོ། །
གང་ན། རྩེ་ཡོད་དུ་འོང་བ་ལ་རྩལ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དེ་ཉིད་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སོ། །གང་ལ་ན། རང་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་སྣ་ཚོ་གསལ་བ་འབྱུང་
བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱུ་བཙུག་ལྷན་འདས་འོད་དཔག་མེད་དུ་བསྐྱེད་པས་གཙོ་
བྱས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་ལའོ། །

དབུལ་བར་བྱའོ་ཞེས་བ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། གང་གིས་ན། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྦྱབ་པ་
པོས་སོ། །གང་ན། རྩེ་ཡོད་དུ་འོང་བ་ལ་རྩལ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དེ་ཉིད་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སོ། །གང་ལ་ན། རང་ཉིད་ལས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་སྣ་ཚོ་གསལ་བ་སྦྱལ་པའི་
གཞིར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱུ་བཙུག་ལྷན་འདས་དོན་ཡོད་གྲུབ་པར་བསྐྱེད་པས་གཙོ་བྱས་པའི་
དགྲིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་ལའོ། །དབུལ་བར་བྱའོ་ཞེས་བ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས། གང་
གིས་ན། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྦྱབ་པ་པོས་སོ། །གང་ན། རིག་ཡོད་དུ་འོང་བ་ལ་རྩལ་འབྲིང་ཆེན་པོ་

གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དེ་ཉིད་མི་བསྐྱོད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སོ། །གང་ལ་ན། རང་ཉིད་དོ་
 རྗེའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་སྣ་ཆོག་པ་སྤྱལ་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་མི་བསྐྱོད་པར་
 བསྐྱེད་པས་གཙོ་བྱས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་དབུལ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་³⁷⁴ (དོན་བསྟུན་པ་)ནི། གཟུགས་སྒྲ་རོ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ཀྱི་ལྷར་ཤར་བ་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་
 རང་གི་སེམས་ནི་སྤར་བར་བྱ་བ་འདི་དེ་ནི། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དོ་རྗེ་འཆང་གི་
 གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཀྱི་གསང་བའི་སྣང་པོ་སྟེ་གཅེས་ཤོས་ཀྱན་བདུས་པའོ། །

གཉིས་པ་³⁷⁴ (གཟུགས་སོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷར་བསྐྱོམ་པ་)ནི། གཟུགས་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ལྷར་བསྐྱོམ་
 པ་ལས་ཡང་ན་གཟུགས་སོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷར་བསྐྱོམ་པ་དེ་ལ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་གནས་པའི་
 སྤྱགས་པ་ཡིས་གཟུགས་སྤྲུལ་མ། སྤྲུལ་མ་གྱི། འི་གོས་དཀར་མོ། རོ་སྒྲོལ་མ། རེག་སྤྲུལ་གྱིས་
 རིགས་གཉིས་འཛིན་པས་དོ་རྗེའི་རིགས་ཀྱི་སྤྲུལ་གྱི་ལྷ་ཉིད་དུ་ནི་རྟག་པར་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ་པར་
 བྱའོ། །རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྟེ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གཟུགས་གཟུགས་དོ་
 རྗེ་མ། སྤྲུལ་དོ་རྗེ་མ། འི་འི་དོ་རྗེ་མ། སོགས་པས་རོ་རོ་དོ་རྗེ་མ། རེག་རེག་དོ་རྗེ་མའི་རྣམ་པར་
 བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་³⁷⁴ (ཐམས་ཅད་ཀྱང་གསང་ཆེན་དོ་རྗེ་འཆང་གི་རོ་ཐོར་བལྟ་བ་)ནི། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་
 རྣམས་ཐབས་ཀྱི་ལྷར་བསྐྱོམ་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷར་བསྐྱོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གསང་ཆེན་དོ་
 རྗེ་འཆང་གི་རོ་ཐོར་བལྟ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་བའི་མཆོག་ལས། རྣལ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་
 བཅོམ་ལྷན་འདས། །དོ་རྗེ་སེམས་དབའ་དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བསྐྱེད་
 རིམ་པས་གཟུགས་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ལྷ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷར་བསྐྱོམས་ནས་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་

སྤྱོད་པའི་བསམ་པ་ནི། བདེན་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པའི་དོན་གྱིས་ན་སྤྱོད་
བཅས་གྱི་བསྐྱོམ་བསམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ།

བསྐྱེད་རིམ་པ་ལ་བསྐྱོམ་བསམ་གྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པའི་དང་འཕྱེན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་དང་གྱི་སྤྱོད་པ་གཉིས་
བཞག་ཏུ་མེད་ཀྱང་། བྱ་བའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་གསུམ་ཀ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ནི་གང་ཟག་
གཉིས་གྱིས་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་པ་བྱ་བུན་མོང་བ་ཡིན་པས་ན་སྤྱོད་དོན་ནོ། །སྤྱོད་དེ་ཉིད་སྤྱོད་པ་
རྣམས་གྱི་གཞུང་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོན་པར་རྒྱས་པས་ན་ཡིག་དོན་དུའང་འགྱུར་བས་གཞུང་
འདི་ལ་ཡིག་དོན་ཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱོད་ཡང་མེད་དོ།

གཉིས་པ་³⁷⁴ (སྤྱོད་དོན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་དང་གྱི་བསྐྱོམ་བསམ་གྱི་སྤྱོད་པ་བསྐྱོར་བ་)ལ་གསུམ། རྒྱས་པར་བཤད་
པ་དང་། ³⁷⁸ ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གསལ་བར་བསྐྱོར་བ། ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྐྱོར་བའོ། ³⁷⁹

དང་པོ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི། མཆོད་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། གང་གིས་
མཆོད་པར་བྱ་ན། མཆོད་པར་བྱེད་པ་དབེན་གསུམ་སྤྱོད་པས་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་
མཆོད་པར་བྱའོ། །དངོས་པོ་གང་གིས་མཆོད་པར་བྱ་ན། གཟུགས་ལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བར་
མ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དེ་ཉིད་མཉམ་བཞག་གི་སྤྱོད་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་རང་
བཞིན་གྱི་ཉོག་པ་རྣམས་གྱི་ཡུལ་དུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་མཆོད་པར་
བྱའོ། །གང་ལ་མཆོད་པར་བྱ་ན། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་
རྣམས་སྤུལ་པ་དང་ཐེམ་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་གསང་ཆེན་རྟོ་རྟེ་འཆང་གི་ངོ་པོར་གནས་པ་དེ་ལ་
མཆོད་པར་བྱའོ།

ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་མཆོད་པར་བྱ་ན། མཆོད་ཡུལ་མཆོད་མཁན་མཆོད་མས་ཉེ་མཆོད་པའི་འཁོར་

གསུམ་པོ་དེ་གསང་ཆེན་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་དོ་བོར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་མཆོད་པར་བྱའོ། །དབུལ་བར་
བྱའོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། གང་གིས་ན། དབེན་གསུམ་སྒྱུ་ལུས་ལ་གནས་པའི་
ནལ་འབྱོར་པ་དེས་སོ། །གང་ན། སྒྱུ་ལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བར་མ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དེ་ཉིད་མཉམ་
བཞག་གི་སྒྲིབ་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་
ནམས་གྱི་ཡུལ་དུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སོ། །གང་ལ་ན། རང་ཉིད་
རིན་འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་སྒྲ་ཆོགས་པ་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་གྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་བཙུན་
ལྷན་འདས་གསང་ཆེན་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་དོ་བོར་གནས་པ་དེ་ལའོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་ན། མཆོད་
པའི་འཁོར་གསུམ་གསང་ཆེན་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་དོ་བོར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དབུལ་བར་བྱའོ། །དེས་
མཆོད་ནས་དབུལ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། གང་གིས་ན། དབེན་གསུམ་སྒྱུ་
ལུས་ལ་གནས་པའི་ནལ་འབྱོར་པས་སོ། །གང་ན། བྱི་རོ་རེག་བྱ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡིད་དུ་འོང་
མི་འོང་བར་མ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དེ་ཉིད་མཉམ་བཞག་གི་སྒྲིབ་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་
དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་ནམས་གྱི་ཡུལ་དུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཚུལ་གྱིས་
ཤེས་པར་བྱས་ནས་སོ། །གང་ལ་ན། རང་ཉིད་འོད་དཔག་མེད། རོན་བྱུང། མི་བསྐྱོད་པ་ལ་
སོགས་པའི་ལྷ་སྒྲ་ཆོགས་པ་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་གྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྷན་འདས་གསང་
ཆེན་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་དོ་བོར་གནས་པ་དེ་ལའོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་ན། མཆོད་པའི་འཁོར་གསུམ་
གསང་ཆེན་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་དོ་བོར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དབུལ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་³⁷⁷ (ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གསལ་བར་བསྟན་པ་)ནི། དབེན་གསུམ་སྒྱུ་ལུས་ལ་གནས་པའི་
ནལ་འབྱོར་པས་རྗེས་ཐོབ་དུ་གཞུགས་སྒྲ་རོ་ལ་སོགས་པ་མཉམ་བཞག་གི་སྒྲིབ་པའི་ཡེ་ཤེས་
གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ། ཉག་དུ་རང་གི་སེམས་སྒྱུར་བར་བྱ་བ་འདི་ནི། སངས་རྒྱས་

རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་ལ་
གསང་བར་བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་པོ་སྟེ་གཅེས་པའི་དོན་ཀྱན་བདུས་པ་ཡིན་ནོ། །ངག་དབེན་དོ་རྩེ་
བཞུས་པ་ལ་སོགས་པའི་དབེན་གསུམ་སྐྱུ་ལུས་ལ་གནས་པའི་སྤྲུགས་པས་རྩེས་ཐོབ་ཏུ་གཟུགས་
སྒྲིབ་སོགས་དོན་དམ་པའི་ལྷ་མཉམ་བཞག་གི་སྤྱང་བའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་རྟག་ཏུ་
བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །གཟུགས་སྐྱུ་སོགས་སྤྱང་བའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་
བ་ནི་རྣལ་འབྱོར་བའི་སྒོ་སྤྱང་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་སྐྱུ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མིན་པ་
འགོག་པ་མིན་ཏེ། །གཟུགས་སོགས་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་དང་ལྷ་མིན་པའི་གཟུགས་སོགས་དུ་མ་
ཡོད་པ་མི་འགལ་བའི་བྱིར་དོ།

377

གསུམ་པ་(ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་)ནི། གཟུགས་སོགས་སྤྱང་བ་གསུམ་གྱི་རང་
བཞིན་དུ་བསྐྱོམ་པ་དེ་ལས་ཡང་ན་རིགས་གྱི་ཚུལ་དུ་སྟེ་དབྱེ་བས་སྤྱང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་
པ་སོ་གསུམ་མཆེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་བཅུ། ཉེར་ཐོབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་
བདུན་ཏེ་བརྒྱད་ཅུ་པོ་དེ་ལ་ཉིན་མཆོད་གྱིས་བྱེ་ན་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྣམས་གྱི་ཡུལ་དུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་
བའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱས་ནས། གཟུགས་སྐྱུ་སོགས་མཉམ་བཞག་གི་སྤྱང་བའི་ཡེ་ཤེས་
གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དབེན་གསུམ་སྐྱུ་ལུས་ལ་གནས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་པས་རྩེས་ཐོབ་ཏུ་འདོད་ཡོན་ལ་ཁོངས་སྤྱོད་པའི་བསྐྱོམ་བསམ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་པ་ལ་
སྟོས་ཏེ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྟོས་པ་ཤས་ཅུང་བའི་དོན་གྱིས་ན་སྟོས་མེད་གྱི་བསྐྱོམ་བསམ་གྱི་སྤྱོད་
པ་ཞེས་བྱའོ། །སེམས་དབེན་པ་དང་སྐྱུ་ལུས་པའི་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་བསྐྱོམ་བསམ་གྱི་སྟོན་སྟོས་
བཅས་དང་ཤིན་ཏུ་སྟོས་མེད་གྱི་སྤྱོད་པ་གཉིས་བཞག་ཏུ་མེད་ཡང་། རྩ་བའི་སྟོན་སྟོས་སྤྱོད་པ་གསུམ་
ཀ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དོ། །བྱང་གཞི་དབེན་གསུམ་སྐྱུ་ལུས་དང་བཅས་པ་བསྟན་པས་ན་སྤྲུལ་དོན་

དུ་བཤད་པའོ།

374

གསུམ་པ་(མཐར་ཐུག་གིས་ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྒྲོན་པའི་བསྐྱེད་བསམ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་དང་། དོན་དེ་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་གིས་སྦྱབ་པའོ།

དང་པོ་(གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་)ནི། ཟུང་འཇུག་པའི་རྟེན་གྱི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བར་མ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དེ་ཉིད་སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་འོད་གསལ་དུ་ཐེམ་པའི་འོད་གསལ་གྱི་མཆོད་པ་དེ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ལ་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་སྣ་སྣ་ཆོགས་སྦྱལ་བ་དང་ཐེམ་པའི་གཞིར་གྱུར་པས་ན་དོ་རྗེ་འཆང་གི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ནི་དོ་རྗེ་འཆང་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(དོན་དེ་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་གིས་སྦྱབ་པ་)ནི། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་དང་། མིག་སོགས་ནང་དང་དེ་གཉིས་ཀ་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་གསུམ་གང་དུ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་འོད་གསལ་དུ་གཞུག་རྒྱ་ནི་གཟུགས་སོགས་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ངེས་དོན་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་དབུལ་བའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། ཕུང་སྟོན་ལས། ནང་དང་དེ་བཞིན་ཕྱི་རོལ་དང་། །གཉིས་ཀ་རྗེས་སུ་མི་དམིགས་པ། །གཟུགས་སོགས་རྣམ་གསུམ་དེ་ཡིན་ཏེ། །སྣ་རྣམས་ལ་ནི་དབུལ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུང་འཇུག་པས་རྗེས་སོ་བ་ཏུ་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྒྲོན་པའི་བསྐྱེད་བསམ་ནི་བདེན་འདོན་གྱི་སྒྲོས་པ་སྤངས་པའི་དོན་གྱིས་ན་ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྒྲོན་པའི་བསྐྱེད་བསམ་ཞེས་བྱའོ། །ཟུང་འཇུག་པའི་སྒྲོན་པ་དེ་ལ་བསྐྱེད་བསམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོས་བཅས་དང་སྒྲོས་མེད་གཉིས་བཞག་ཏུ་མེད་ཀྱང་བྱ་བའི་སྒྲོ་ནས་

སྒྲིང་བ་གསུམ་ཀ་བཞག་ཏུ་ཡོད། ཟུང་འཇུག་བསྟན་པས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཤད་པའོ།

365

གསུམ་པ་(རྗེས་པོ་དུག་གིས་དག་པའི་ལྷ་སྐྱ་བསྐྱེད་པ་)ནི། ལུས་དཔེན་སྐྱ་དོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་
 རིགས་བརྒྱ་རིགས་ལྷ་རིགས་གསུམ་རིགས་གཅིག་གི་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 ཡིན་པས་ན་སངས་རྒྱས་རྗེས་བྲན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། དག་དཔེན་གསུང་དོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་རྒྱང་
 ཐུགས་གྱི་ཆོས་དོ་བོ་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་རྗེས་སུ་བྲན་པ་བསྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་ན་
 ཆོས་རྗེས་བྲན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། སེམས་དཔེན་ཐུགས་དོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། སེམས་དཔེན་གྱི་
 རྒྱང་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་བདེ་བ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་གཉིས་དོ་རྗེའི་ལྷ་མི་བྱེད་པ་
 རྗེས་སུ་བྲན་པ་བསྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་ན། དོ་རྗེའི་རྗེས་བྲན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། སེམས་
 དཔེན་གྱི་རྒྱང་སེམས་ལས་མ་དག་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱར་བསྐྱེད་པ་ནི་རིགས་ཉེ་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་
 ལྷ་མ་བྱེ་མ་ལ་རིམ་གྱིས་ཐིམ་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱ་མའི་སྐྱ་བྲན་པ་སྟེ་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་ན་
 རིགས་རྗེས་བྲན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། མ་དག་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱ་ནི་ཁྲོ་བོ་སྟེ་ཐ་མལ་གྱི་ཕུང་བོ་སྤངས་
 པ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་བསྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་ན་ཁྲོ་བོ་རྗེས་བྲན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། རིམ་
 པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་དོན་དམ་པའི་ལྷ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་ཡིན་པས་ན་ལྷ་རྗེས་བྲན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། དེ་འདྲ་པའི་རྗེས་བྲན་དུག་པོ་དེས་ནི་བྱང་ཆུབ་
 བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་གྱི་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། གོང་དུ་བཤད་པའི་རྗེས་བྲན་དུག་གི་
 བར་ནས་སྐྱ་ལུས་འོད་གསལ་ཟུང་འཇུག་གསུམ་པོ་དེ་ལུང་སྟོན་གྱིས་ཀྱང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ཉིད་ལས། ཉམས་དག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་གྱིས་བསྟོན། །རྩ་ག་ཞི་བ་གཅིག་ཕུའི་མིང་། །རང་གི་
 དེ་ཉིད་གཉིས་མེད་བྱུང་། །དོ་རྗེ་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱར་བྱ། །སངས་རྒྱས་རྗེས་བྲན་སྦྱོར་བ་སྟེ། །རྩ་ག་
 ཡིང་ག་ཡིན་པར་བསྐྱགས། །གཞུག་པ་གཉིས་མེད་སྦྱོར་བ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་གཞུགས་སུ་

བསྐྱོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུང་འཇུག་ལོངས་སྐྱབས་ནམ་སྒྲིང་ལ་སོགས་པའི་
སྐྱུལ་སྐྱུ་དུ་མ་འཛིན་པར་བྱེད་པར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལས་སྒོ་ལྟན་གྱིས་སྟོ་བ། །བ་སྐྱུའི་
བྱ་གའི་ཅེ་མོར་གནས། །མཉམ་པ་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ། །སངས་རྒྱས་སྤྱིན་ནམས་དེར་
སྟོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་³⁶⁵(རྣལ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་ཆོ་ག་བཤད་པ་)ལ། རིམ་གཉིས་སྟུན་མོང་བའི་
སྟོམས་འཇུག་གི་ཆོ་ག་དང་། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ཆོ་ག་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པའོ། །³⁸³

དང་པོ་(རིམ་གཉིས་སྟུན་མོང་བའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ཆོ་ག་)ནི། རྫོ་རྩེ་འཆང་གི་རྣལ་འབྱོར་པས་སྐྱེ་
བའི་འདུ་འཛིས་དབེན་པའི་གནས་སུ་བྱུང་མེད་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་མ་ཉམས་པའི་གཟུགས་
དང་ལྟན་ཞིང་། ཤིན་ཏུ་མཛེས་པས་ན་མདངས་བཟང་བ། ན་ཆོད་ལོ་གངས་བཅུ་དྲུག་ལོན་པ་རྟེན་
ནས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་དེ་བསང་སྐྱུང་སྟོང་པའི་རང་ལས་རེག་བྱ་རྫོ་རྩེ་མར་བསྐྱེད། དེའི་
ལུས་ལ་རིགས་ལྡ་བཞོད། དེ་དང་རང་གི་མཁའ་གསང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས། དེའི་གནས་ཏེ་
ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྩུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་ལོངས་སྐྱོད་པའི་གསང་བ་སྟོམས་འཇུག་གི་
མཆོད་པ་དེ་རབ་དུ་བརྩམ་པར་བྱའོ། །

རྣམ་སྒྲིང་གི་རིགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པས་བཤད་མ་ཐག་པའི་རིག་མ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་བཅུན་མོའི་མཆོག་སྟུན་མར་བསྐྱེད་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་རིན་འབྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་པས་
སྐྱ་མ་གྲིར་བསྐྱེད། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པས་གོས་དཀར་མོར་བསྐྱེད། རྟོན་བྱུབ་ཀྱི་
རིགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པས་སྟོལ་མར་བསྐྱེད། དེའི་ལུས་ལ་རིགས་ལྡ་བཞོད། དེ་དང་རང་གི་
མཁའ་གསང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་དེའི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྩུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་

མོངས་སྒྲིབ་ཅིང་དབང་པོ་གཉིས་མཉམ་པར་སྒྲུབ་བ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱས་ན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།

³⁸²
གཉིས་པ་(བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ཆོག་གེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་སྒྲུབ་
གི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་པས་བཅོ་ལྔ་ག་མཁན་གྱི་བྱ་མོ་འབར་བཅས་ཆེ་འོད་བཞིན་དུ་དཀར་
ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྒྲིབ་མར་བསྐྱེད། དེའི་ལུས་ལ་རིགས་ལྔ་བཀོད། རང་གི་གསང་གནས་མི་
དམིགས་པའི་རང་ལས་སྤྱི་ལས་བྱུང་བའི་རྩི་རྩེ་སྟོན་པོ་ཅེ་ལྔ་བ་ནོར་བུ་ལ་ཨོ་ཡིག་གིས་མཆོན་
ཞིང་། བྱ་ག་ཡི་གེ་པེ་མེར་པོས་བཀག་པ། ཡུམ་གྱི་གསང་གནས་མི་དམིགས་པའི་རང་ལས་
ལྷུང་ལས་བྱུང་བའི་བརྒྱ་དམར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་ཟེའུ་འབྲུ་ལ་ལྷུངས་མཆོན་པ། བྱ་ག་ཡི་གེ་
པེ་མེར་པོས་བཀག་པ། རྩི་རྩེ་དང་བརྒྱ་ནང་འོད་ཟེར་རྣམ་པ་ལྔས་ཁྲབ་པ་སྟེ་གང་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་
ཞིང་། རིན་འབྱུང་གི་ར་རྒྱལ་གྱིས་རྩིས་ཆགས་དང་། གཙོ་བོའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱི་སྒྲུབ་གྲངས་ཞིང་
སྟོམས་འཇུག་གི་ལས་ལ་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། པེ་རག་ཏུ་བརྩོན་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱི་བོ་ནས་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩི་རྩེ་ནོར་བུའི་ཅེའི་བར་དུ་པབ་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་བདེ་བ་སྦྱེས་
པ་ན་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ར་རྒྱལ་གྱིས་མཆོད་པ་དང་། པེ་ཅེས་བརྩོན་དེ་པེ་ཀྱི་ཡི་གེའི་གཟུགས་བསལ་
ནས་ཐིག་ལེ་ཡུམ་གྱི་བརྒྱར་ཡིད་ཀྱིས་བྱུང་སྟེ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་རིགས་གཞན་རྣམས་ལ་འང་ཤེས་པར་བྱའོ།

³⁶⁵ ལྔ་པ་(རྩིས་ཐོན་བཅུ་དྲུག་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། ³⁸⁴ མདོར་བསྟན་པ། ³⁹⁵ རྒྱས་པར་བཤད་པ། དེ་དག་
གི་འབྲས་བུ་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་སྒྲུབ་བཤད་པའི་སངས་

རྒྱལ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་བྱ་གིས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་འཇུག་དེ་ལ་ནམ་ལྔ་ལ་
སོགས་པའི་རིགས་ལྔ་ལྟེ་ནས་བསྐྱོམ་བ་དེ་རྒྱལ་པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱལ་
རྒྱལ་བྱ་སྐྱེད་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་རྒྱལ་བཤད་དུ་འཆད་
ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ལྔ་པ་བཤད་པའི་རྒྱལ་བྱ་དང་། འོག་ནས་འཆད་པའི་རྒྱལ་
བྱ་བཅུ་དྲུག་སོ་ནམས་མི་མཐུན་པ་དང་དོན་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན་རྒྱལ་བཤད་དུ་
སྟོན་པ་ནི་མིན་ནོ། །ལྔ་པ་བཤད་པའི་རྒྱལ་བྱ་གིས་བྱང་འཇུག་དེ་ལ་ནམ་ལྔ་ལ་སོགས་
པའི་རིགས་ལྔ་ལྟེ་ནས་སྐྱོམ་ཚུལ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་³⁸³ (རྒྱལ་པར་བཤད་པ་)ལ་དྲུག་ སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་བྱ་སོགས་ལྔ་ལྟེ་བྱང་འཇུག་གི་དང་
པོ་སྐྱེད་བ་ལྔ་བསྟན་པ། ³⁸⁶དམ་ཆོག་རྒྱལ་བྱ་གིས་ལྷེ་རྒྱང་བའི་བདུད་ཅི་ལྔ་དང་། ³⁸⁷དཀྱིལ་འཁོར་
རྒྱལ་བྱ་གིས་བྱང་འཇུག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་བསྟན་པ། ལྷ་རྒྱལ་བྱ་སོགས་ལྔ་ལྟེ་
རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་ཚུལ་བསྟན་པ། ³⁸⁹དམ་ཆོག་རྒྱལ་བྱ་གིས་དོན་
དམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་ཚུལ་བསྟན་པ། ³⁹³དེ་ལས་ལྔ་པའི་རིམ་པ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་བྱ་སོགས་ལྔ་ལྟེ་བྱང་འཇུག་གི་དང་པོ་སྐྱེད་བ་ལྔ་བསྟན་པ་)ནི། རྒྱལ་བྱ་བཅུ་
དྲུག་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་སངས་རྒྱལ་བྱ་བྱང་འཇུག་པའི་ནམ་ལྔ་ལྟེ་གི་ལྷ་རྒྱལ་སྟེ་ཡང་
དང་ཡང་དུ་བྱན་པ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཞེ་ན། ལྷ་ག་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་ལིང་ག་མ་དག་པའི་ལྷ་མའི་
ལྷ་བཞག་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱང་སེམས་ལས་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་
བྱང་འཇུག་འོངས་ལྷ་རྒྱལ་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་དང་། བྱང་འཇུག་འོངས་ལྷ་དེ་ལ་གནས་པའི་
མཁས་པས་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤང་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཐིག་ལེ་ལས་སངས་རྒྱལ་ནམ་ལྔ་ལ་
སོགས་པའི་ལྷ་འཁོར་སྟོན་ཏེ་ཆོགས་ནམས་བསྐྱེད། བ་སྟེ་ནམས་ཀྱི་བྱ་ག་སྟེ་དོ་རྒྱུ་དང་བསྐྱེད་སྐྱེད་

མཚམས་ནས་ཕྱིར་སློབ་སློབ་ཀྱི་མཛད་པ་མཛད་ནས་རང་ལ་ཞུགས་པས་རང་ཉིད་ནམ་སྤང་
དུ་སྐྱལ་བའི་ནམ་སྤང་གི་དང་པོ་སྦྱོར་བ་དེ་བསྐོམ་པར་བྱའོ།

རྗེས་བྲན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་བྱང་འཇུག་པའི་ཆོས་ཏེ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་
སྐུ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་རི་ལྟར་བསྐོམ་ཞེ་ན། ཟླ་ག་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་ལི་རྒྱ་མ་དག་པའི་སྐུ་ལུས་
བཞག་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱང་སེམས་ལས་བྱང་བའི་དོ་རྗེ་ཆོས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྒྱར་
གྱུར་པའི་བྱང་འཇུག་འོངས་སྐུ་བསྐྱེད་དེ་བསྐོམ་པར་བྱ་ཞིང་། བྱང་འཇུག་འོངས་སྐུ་ལ་གནས་
པའི་མཁས་པས་ཡུམ་གྱི་བརྒྱར་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤང་བ་ལས་བྱུབ་པའི་ཐིག་ལེ་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ཏེ་
འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ལྷའི་ཚོགས་ནམས་བསྐྱེད། བ་སྐུ་ནམས་ཀྱི་བྱ་ག་སྟེ་དོ་རྗེ་དང་བརྒྱའི་སྦྱོར་
མཚམས་ནས་ཕྱིར་སློབ་མཛད་པ་མཛད་ནས་སྤར་བྱོན་རང་གི་ལུས་ལ་ཞུགས་པས་རང་ཉིད་
འོད་དཔག་མེད་དུ་སྐྱལ་བའི་དང་པོ་སྦྱོར་བ་དེ་བསྐོམ་པར་བྱའོ། །རྗེས་བྲན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་
ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་བྱང་འཇུག་པའི་ཐུགས་དོ་རྗེ་མི་བསྐྱོད་པའི་སྐུ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་རི་ལྟར་བསྐོམ་
ཞེ་ན། ཟླ་ག་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་ལི་རྒྱ་མ་དག་པའི་སྐུ་མའི་སྐུ་བཞག་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
གྱི་རྒྱང་སེམས་ལས་བྱང་འཇུག་འོངས་སྐུ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་ནམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་དེ་བསྐོམ་
པར་བྱ་ཞིང་། བྱང་འཇུག་འོངས་སྐུ་ལ་གནས་པའི་མཁས་པས་ཡུམ་གྱི་བརྒྱར་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤང་
བ་ལས་བྱུབ་པའི་ཐིག་ལེ་ལས་དོ་རྗེའི་སྤྲིན་ཏེ་མི་བསྐྱོད་པའི་ལྷའི་ཚོགས་ནམས་བསྐྱེད། བ་སྐུ་
ནམས་ཀྱི་བྱ་ག་སྟེ་དོ་རྗེ་དང་བརྒྱའི་སྦྱོར་མཚམས་ནས་ཕྱིར་སློབ་མཛད་པ་མཛད་སྤར་བྱོན་
རང་ལ་ཞུགས་པས་རང་ཉིད་མི་བསྐྱོད་པར་སྐྱལ་བའི་དང་པོ་སྦྱོར་བ་དེ་བསྐོམ་པར་བྱའོ།

རྗེས་བྲན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་བྱང་འཇུག་པའི་རིགས་ཏེ་རིན་འབྱུང་གི་
སྐུ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་རི་ལྟར་བསྐོམ་ཞེ་ན། ཟླ་ག་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ། ལི་རྒྱ་མ་དག་པའི་སྐུ་མའི་

སྐྱུ་བཞག་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱང་སེམས་ལས། སངས་རྒྱུ་གྱི་མཚན་དཔེའི་གཟུགས་
 གྱིས་རབ་ཏུ་བརྒྱན་པའི་ཟུང་འཇུག་ལོངས་སྤྱོད་དེ་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཟུང་འཇུག་ལོངས་
 སྐྱུ་ལ་གནས་པའི་མཁས་པས་ཡུམ་གྱི་བརྒྱར་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤང་བ་ལས་གྲུབ་པའི་ཐིག་ལེ་ལས་
 རིགས་ཏེ་རིན་འབྱུང་གི་སྤྱོད་ཏེ་ལྷའི་ཚོགས་རྣམས་བསྐྱེད། བ་སྤྱ་རྣམས་གྱི་བྱ་ག་སྟེ་དོ་རྩེ་དང་
 བརྒྱའི་སྤྱོར་མཚམས་རྣམས་བྱིར་སྤྱོས། མཛད་པ་མཛད་སྤྱོད་ཀྱི་རྟེན་རང་ལ་ཞུགས་པས་རང་
 ཉིད་རིན་འབྱུང་ཏུ་སྤྱུལ་པའི་དང་པོ་སྤྱོར་བ་དེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །

རྗེས་པོར་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་ཟུང་འཇུག་པའི་ཁོ་བོ་སྟེ་དོན་གྲུབ་གྱི་སྐྱུ་རྗེས་
 སྐྱུ་པོར་བ་ཇི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཞེ་ན། ཟླ་ག་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་ལི་རྒྱ་མ་དག་པའི་སྤྱོད་པའི་སྐྱུ་བཞག་
 པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱང་སེམས་ལས་ཁོ་བོ་ནི་མི་བསྐྱོད་པ། དབང་པོ་ནི་དེའི་བདག་པོ་དོ་
 རྗེ་འཆང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཟུང་འཇུག་ལོངས་སྤྱོད་རྩོགས་པའི་སྐྱུར་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱོམ་པར་
 བྱའོ། །ཟུང་འཇུག་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གནས་པའི་མཁས་པས་ཡུམ་གྱི་བརྒྱར་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤང་བ་ལས་
 གྲུབ་པའི་ཐིག་ལེ་ལས་ཁོ་བོའི་སྤྱོད་ཏེ་དོན་གྲུབ་གྱི་ལྷའི་ཚོགས་རྣམས་བསྐྱེད། བ་སྤྱ་རྣམས་གྱི་
 བྱ་ག་སྟེ་དོ་རྩེ་དང་བརྒྱའི་སྤྱོར་མཚམས་རྣམས་བྱིར་སྤྱོས་མཛད་པ་མཛད་སྤྱོད་ཀྱི་རྟེན་རང་ལ་
 ཞུགས་པས་རང་ཉིད་དོན་གྲུབ་ཏུ་སྤྱུལ་པའི་དང་པོ་སྤྱོར་བ་དེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་³⁸⁴ (དམ་ཆོག་རྗེས་པོར་གྱིས་སྟེ་རྒྱང་པའི་བདུད་ཅི་མུང་བ་)ནི། རྗེས་པོར་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་པ་
 དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་དམ་ཆོག་ལོངས་སྤྱོད་རྩོགས་པའི་སྐྱུ་དང་། དེའི་རྗེས་སྐྱུ་པོར་བ་སྤྱུལ་པའི་
 སྐྱུ་སྟེ་དེ་ལ་ཡང་སྤྱ་རགས་གཉིས་ལས་རགས་པ་གཞིའི་སྟེ་བ་སྤྱུལ་སྤྱུར་གྲགས་པའི་སྤྱུབ་པ་
 པའི་རྣམ་སྤྱོད་གྱི་ལུས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཇི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཞེ་ན། སྤྱུབ་པ་པོ་བདག་གི་དོ་རྩེ་
 སྟེ་སྟེ་བརྒྱར་ལྡན་པ་སྟེ་སྟེ་རྒྱང་པའི་དབང་པོ་གཉིས་མཉམ་པར་སྤྱར་ཏེ་སྟེ་སྟེ་རྒྱང་བ་བསྐྱོད་པ་

ལས་བྱང་བའི་རང་གི་ཁུ་བའི་ཐིགས་པ་སྐྱད་ཀྱིན་གནས་པ་ལྟེ་ཆུང་བ་ལས་བརྒྱད་དེ་ལྟེ་འུ་ཁུང་དུ་
པབ་པ་ཐུངས་པ་ལས་སངས་རྒྱུ་ཏེ་ཕུང་པོ་ལྟ་དང་། རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའ་ལྟེ་སེམས་བྱང་གི་
ཆོགས་རྣམས་མཆོད་པ་སྟེ་ཆོམ་ནས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

³⁸⁴
གསུམ་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་རྩེས་བྱིས་བྱང་འཇུག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་བསྟན་པ་)ནི། རྩེས་བྱན་
བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་བྱང་འཇུག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་རྩེས་སུ་བྱན་པ་
རི་ལྟར་བསྐོམ་ཞེ་ན། བྱང་འཇུག་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་སྐྱུ་ཅལ་རེ་བཞི་ལ་མཁས་པས་བྱིའི་
བྱག་རྒྱ་དང་རང་གི་དབང་པོ་གཉིས་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་ལས་བྱང་བའི་རང་གི་ཁུ་བ་སྟེ། ཐིག་ལེ་
ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་ཏྲག་ཏུ་དབྱུང་བ་ལས་བྱང་བའི་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་བརྟེན་པ་ལྟ་སོ་གཉིས་
བསྐྱེད་པའི་རིགས་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྟ་སོ་རྣམས་ཆ་བོ་དང་ཡུམ་བཞི་བུ་མོ་དང་
རྟོ་རྟེ་མ་ལྟ་ཆ་མའི་ཆུལ་དུ་བསྐྱེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དེ་བསྐོམ་པར་བྱའོ།།

³⁸⁴
བཞི་པ་(སྐྱེ་རྩེས་བྱན་སོགས་ལས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་ཆུལ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
སྐྱེ་རྩེ་བྱན་སོགས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་ཆུལ་བསྟན་པ།
³⁸⁸
སེམས་ཅན་རྩེས་བྱན་སོགས་གཉིས་ཀྱིས་རྩོགས་རིམ་པའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་
ཆུལ་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་(སྐྱེ་རྩེ་བྱན་སོགས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་ཆུལ་བསྟན་པ་)ནི།
རྩེས་བྱན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་སྐྱབ་པ་པོའི་ཡུམ་སྐྱེ་རྟོ་རྟེ་རྩེས་སུ་བྱན་པ་རི་
ལྟར་བསྐོམ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་རྟོ་རྟེ་གང་ཡིན་པ་རྣམ་པར་སྦྱང་མཛད་དེ་ཐག་པ་
མེད་པའི་ཕུང་པོ་ལྟེ་རོ་བོར་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་ལྟན་པ་བཞིན་དུ། སྐྱབ་པ་པོ་བདག་གི་ཡུམ་

ཀྱང་སངས་རྒྱུ་ཤི་སྐྱོ་དོ་རྩེ་རང་བཞིན་ནམ་སྤང་དང་འབྲ་བར་སྐྱེ་དབང་ཕྱག་དང་ལྷན་པར་
གྱུར་ཅིག་པའོ། །རྩེ་འབྲ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་སྐྱབ་པ་པོའི་ངག་གསུང་དོ་
རྩེ་རྩེས་སུ་འབྲ་བ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཞེ་ན། དོ་རྩེའི་ཆོས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་གསུང་གང་ཡིན་པའི་
གསུང་སྟེ་ཆོས་དང་དོན་དང་ངེས་པའི་ཆོག་དང་སྟོབས་པ་སྟེ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིའི་
ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པ་བཞིན་དུ། སྐྱབ་པ་པོ་བདག་གི་ངག་ཀྱང་ཆོས་འཛིན་པ་འོད་
དཔག་མེད་ཀྱི་གསུང་དང་འབྲ་བར་གསུང་གི་དབང་ཕྱག་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག་པའོ། །

རྩེས་འབྲ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་སྐྱབ་པ་པོའི་སེམས་སྤྲུགས་དོ་རྩེར་རྩེས་
སུ་འབྲ་བ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཞེ་ན། སྤྲུགས་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱོད་པ་སྟེ་གསང་བ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཀྱན་སྟོན་པས་ན་བདག་པོ། སྟོ་རིག་བྱ་དོ་རྩེ་མ་ཕྱག་རྒྱར་ལྷན་པ། འཁོར་འདས་
ཀྱན་ཏུ་བཟང་བས་ན་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ། སྤྲུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྟེ་བྱར་ནི་སྐྱབ་
པ་པོ་བདག་གི་སེམས་ཀྱང་སྤྲུགས་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་འབྲ་བར་སྤྲུགས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་ཐོབ་
པར་གྱུར་ཅིག་པའོ། །

གཉིས་པ་³⁸⁷ (སེམས་ཅན་རྩེས་འབྲ་སྤྲུགས་གཉིས་ཀྱིས་རྫོགས་རིམ་པའི་སྐྱོ་གསུང་སྤྲུགས་ཀྱིན་གྱིས་སྟོབ་ཚུལ་
བསྟན་པ་)ནི། རྩེས་འབྲ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་སྐྱེ་གནས་བཞིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་
ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྩེས་སུ་འབྲ་བ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱུ་ཉེ་རྫོགས་རིམ་
མཐོན་པོ་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱོ་དང་གསུང་དང་སྤྲུགས་ཀྱི་མཆན་པའི་
ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལྷན་ཞིང་། སྐྱེ་གནས་བཞིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་སེམས་ཀྱི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པ་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་གཉིས་སྤང་བུ་ཅིང་
སྤང་ལྷང་བ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱོད་པ་སྟེ་མཉམ་པར་འཛིག་པར་གྱུར་ཅིག་པའོ། །

རྗེས་བྱུང་བུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་སྤྲུགས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་དག་གི་ཚོགས་ཏེ་
སྤྲུབ་པ་པོའི་ལུས་སྤྲུགས་དོན་རྗེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་སྐུ་དོན་རྗེ་དང་དག་གི་ཚོགས་གསུང་དོན་རྗེར་
རྗེས་སུ་བྱུང་པ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཞེ་ན། སྤྲུགས་ནི་དག་སྐུ་ནི་དེའི་ཚོགས་དང་དོན་རྗེ་ནི་རང་བཞིན་
ཀྱིས་སྟོང་པ་སྟེ་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལས་མི་བྱེད་པའི་དག་གི་ཚོགས་དང་། དག་ཏུ་སྐུའི་དོན་
བརྗོད་པའི་ཆེན་ཡིད་ལ་སྐུའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ནི་གསུང་གི་སྐུ་ཡང་རྣམ་བསྐྱོམ་པའི་དོན་དང་། དེ་
འབྲེལ་པའི་ལུས་དང་སྐྱེ་གནས་བཞེས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དག་གི་ཚོགས་གཉིས་རང་
བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་། དོན་རྗེ་འཆང་གི་སྐུ་དང་གསུང་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་དོ་སོ་དབྱེར་
མི་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། སྤྲུབ་པ་པོ་བདག་གི་ལུས་དང་དག་ཀྱང་སྤྲུགས་འཛིན་པ་དོན་རྗེ་འཆང་གི་སྐུ་
དང་གསུང་དང་ཏྲག་ཏུ་མཉམ་པ་སྟེ་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག་པའོ།

384

ལྷ་པ་(དམ་ཆོག་རྗེས་བྱུང་གིས་དོན་དམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་ཚུལ་བསྟན་པ་)ནི། རྣལ་འབྱོར་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱན་མོང་པའི་དོན་དམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་རིམ་གྱིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་འཇུག་
པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་བྱིར། དེ་ལ་དམ་ཆོག་རྗེས་སུ་བྱུང་པ་ཅེས་སོགས་གསུངས་སོ། །རྗེས་
བྱུང་བུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་ལས་
མི་འདའ་བས་ན་དམ་ཆོག་འོད་གསལ་དེ་ལ་གཞི་དང་ལམ་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་ལས། ལམ་གྱི་
འོད་གསལ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐུ་མའི་སྐུ་བྱུང་པ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཞེ་ན། བརྒྱུད་བས་ཏེ་གཞུག་པར་བྱ་
ཞེས་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། གང་གིས་བརྒྱུད་བར་བྱ་ན། དམ་ཆོག་གཞིའི་པོ་མོ་གཉིས་སྟོམས་
པར་ཞུགས་པའི་ཁྱ་ཁྱག་དབྱུང་བ་སྐྱེ་གནས་སུ་འབྲེལ་པའི་དབྱུས་སུ། བར་དོ་ཤི་བའི་རྒྱུད་
སེམས་ཞུགས་ནས་མེར་མེར་སོ་ལ་སོགས་པའི་མངལ་གྱི་གནས་སྐྱབས་ལྷ་རྗོགས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་
ཏུ་བཅས་ནས་བྱིས་པ་གཞོན་ཏུ་དར་ལ་བབས་པའི་ཆེ་ལམ་སྤྱན་མོང་པས་རྒྱུད་སྐྱུངས་ཤིང་།

དབང་ནམ་པར་དག་པ་ཐོབ་ཅིང། དབང་དུས་དུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་དམ་ཆེག་དང་སྡོམ་པ་
 ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱང་བའི་རང་ནས་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱ་རགས་མཐར་ཕྱིན། རྫོགས་རིམ་པ་སེམས་
 དཔེན་ཐོབ་ནས། ཐོགས་འབྱེན་གྱི་སྦྱོད་པ་བྱ་རན་ཞིང་བྱེད་པ་མ་བྱུང་བ་དེས་བརྟུང་བས་ཏེ་
 གཞུག་པར་བྱའོ། །གང་བརྟུང་བར་བྱ་ན། རང་གི་ཕུང་པོ་ལྷ། ཁམས་བཞི། དབང་པོ་དྲུག་ཡུལ་
 ལྷ། ཡེ་ཤེས་ལྷ་སྟེ་རགས་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་པོ་དེ་བརྟུང་བས་ཏེ་གཞུག་པར་བྱའོ། །ཚུལ་རིམ་དུ་
 བ། རྫོ་རྫོ་སྤང་བ་ལས། གཞུགས་ཕུང་རྟོག་དང་མེ་ལོང་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐིམ་རིམ་གྱི་ཆོ་
 ག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བརྟུང་བས་ཏེ་གཞུག་པར་བྱའོ། །དགོས་པ་ཅི་ཕྱིར་དུ་ན། འབྲས་བུ་ཟུང་
 འཇུག་འདོད་པས་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བརྟུང་བ་སྟེ་གཞུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕུང་སྟོན་ལས།
 དམ་ཆེག་རྫོང་སྤྱན་རྒྱལས་ཀྱིས་ནི། །དེ་ལས་ཆངས་པ་ཤིན་དུ་དབྱུང་། །དངོས་མེད་གཅིག་དུ་
 སྦྱོར་བ་ཡིས། །མཁས་པས་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་བརྟུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འོད་
 གསལ་དུ་ཞུགས་པ་ལས་ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱེ་ཐོབ་ཚུལ་རིམ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 དང་གཤེགས་མ་དང་། སེམས་དཔའ་དང་སེམས་མ་དང་། ཁོ་བོའི་སྒྲིམ་བསྟན་པའི་རང་གི་ཕུང་
 པོ་ཁམས་དབང་པོ་ཡུལ་དང་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་གི་ཆོགས་རྣམས་བསད་
 པ་སྟེ་རོ་རྒྱུད་དུ་རྒྱ་བ་བཅད་ནས་དབྱུ་མར་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དཔའི་
 འོད་གསལ་དང་། གཞིའི་འཆི་བ་འོད་གསལ་གཉིས་བསྟེན་པ་ལས་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་
 རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱར་བཞེངས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་
 གུབ་ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱེ་རབ་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 ཆོགས་ཆེ་བ་ནི། །དངོས་མེད་ཅེས་བྱ་བསད་པ་སྟེ། །སྟོ་དང་ལྡན་པས་འདི་བསད་ན། །དངོས་
 གུབ་རབ་མཆོག་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་རྫོ་རྫེའི་གཙུག་ཏྲར་གྱི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། འཆི་བ་ཞེས་བྲ་ཆས་ཏོག་འདི། །ཤེས་
 རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པར་འགྱུར། །སྤྱེ་བ་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན། །འབྲས་པ་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན། །
 བྲང་ཆུབ་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན། །ཐེམ་པ་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན། །གྲོལ་བ་ཤེས་རབ་པ་རོལ་
 ཕྱིན། །བསམ་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་པ་དང་པོ་
 གཉིས་ཀྱིས་བར་དོར་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་བསྟན། སྤྱེ་བ་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན། །འབྲས་པ་ཤེས་རབ་པ་
 རོལ་ཕྱིན། །ཞེས་པས་ཆེ་འདི་དང་བར་དོ་གཉིས་ཀྱི་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་བསྟན། ཐེམ་པ་ཤེས་རབ་
 པ་རོལ་ཕྱིན། །བྲང་ཆུབ་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན། །ཞེས་པ་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱིས་པལ་ཆེར་ཆེ་འདིར་
 འཆང་རྒྱ་ཚུལ་བསྟན། གྲོལ་བ་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན། །ཞེས་པས་འབྲས་དུས་ཀྱི་བྲང་འཇུག་
 བསྟན། །བསམ་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་བྱེད་པ། །ཞེས་པས་བྲང་འཇུག་པའི་མཛད་པ་བསྟན་
 བོ། །དམ་ཆོག་ཁྱ་ཕྱང་ཆོ་ག་བཞིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་འགྲེལ་བ་སྟོན་གསལ་གྱིས་
 བར་དོར་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་གོ་
 རིམ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་གལ་ཏེ་བརྟན་པ་ཅན་གྱི་བཙུན་འབྲས་ཅན་མིན་ན། དེའི་ཆེ་འགོ་བའི་
 རྒྱུད་ཉིད་དུ་དུས་བྲས་ནས་ལངས་ཏེ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཛོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བར་དོར་འཆང་རྒྱ་བའི་དོན་ཡང་། བར་དོ་དངོས་གནས་པ་གྲུབ་ནས་དེའི་རྟེན་ལ་
 འཆང་རྒྱ་བ་མིན་གྱི། བར་དོའི་དོན་ལ་སྦྱུ་ལུས་བཞེངས་ནས་དེའི་རྟེན་ལ་འོད་གསལ་མཛོན་དུ་
 བྱེད་ཅིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྲང་འཇུག་གི་སྦྱུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་མོ། །

དམ་ཆོག་ཁྱ་ཕྱང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་སྟོན་བསྟུས་ལས་ཆེ་འདིར་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་ལ་
 སྦྱར་ནས་བཤད། མདོ་བསྟེ་ལས་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྦྱར་པ་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད། རྣམ་
 བཞག་རིམ་པར་གཞིའི་འཆི་རིམ་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་སྟོན་བསྟུས་ལྟར་བཤད་ན་

བརྟུང་བས་ཏེ་གཞུག་པར་བྱ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། གང་གིས་བརྟུང་བས་ཏེ་གཞུག་
པར་བྱ་ན། དམ་ཆེག་གཞིའི་ཕོ་མོ་གཉིས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་དབྱེད་བ་སྐྱེ་གནས་
སྤྱེད་པའི་དབྱེད་སྤྱེ། བར་དོ་ཤི་བའི་རྒྱུ་མེས་ཀྱི་ཞུགས་ནས་མེར་མེར་ཕོ་ལ་སོགས་པའི་
མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྟ་རྟོགས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དུ་བཅས་ནས་བྱིས་པ་གཞོན་ནུ་དར་ལ་བབས་
པའི་ཆོ། ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་སྦྱངས། དབང་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པའི་དབང་དུས་སྤྱེད་ཁས་
སྦྱངས་པའི་དམ་ཆེག་དང་སྟོམ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་བའི་ངང་ནས་བསྐྱེད་རིམ་ལྟ་རྟོགས་
མཐར་ཕྱིན། དཔེན་གསུམ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལུས་པ་ཤིན་དུ་སྟོས་མེད་ཀྱི་སྐྱེད་པ་ལ་
གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་བརྟུང་བས་ཏེ་གཞུག་པར་བྱའོ།

གང་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རགས་པ་ཉེར་ལྟ་ཕོ་དེའོ། །ཚུལ་རིམ་ལྟ་ན། རྟོ་རྟོ་ཐོང་བ་ལས་གསུངས་
པའི་ཐེམ་རིམ་གྱི་ཆོ་ག་རིམ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུའོ། །དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་ན། འབྲས་བུ་བྱུང་འཇུག་འདོད་
པས་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བརྟུང་བས་ཏེ་གཞུག་པར་བྱའོ། །འོ་ན་དེ་ལྟར་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་
ལས་བྱུང་འཇུག་གི་སྐྱེ་ཐོབ་ཚུལ་རིམ་ལྟ་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱེ་ལུས་པ་རང་གི་གཤེགས་པ་སོགས་ཀྱི་
སྐྱས་བསྐྱན་པའི་ཕྱང་པོ་ཁམས་དབང་པོ་ལུལ་གྱི་ཆོགས་རྣམས་བསད་པ་སྟེ་འོད་གསལ་དུ་
བཅུག་པ་ལས་བྱུང་བའི་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་དག་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱར་བཞེངས། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་རབ་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

མདོ་བསྟེན་ལྟར་བཤད་ན། གང་གིས་བརྟུང་ན། གཞིའི་ཕོ་མོ་གཉིས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་
ནས། དམ་ཆེག་དང་སྟོམ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་བའི་ངང་ནས་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་སྤར་དང་འབྲ་
བ་ལ། བསྐྱེད་རིམ་པ་ལྟ་གཞི་ལས་སྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད་ཡན་ཆད་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
པ་དེས་བརྟུང་བས་ཏེ་གཞུག་པར་བྱའོ། །གང་ན། རང་གི་ཕྱང་པོ་ཁམས་དབང་པོ་ལུལ་ཡན་ལག་

དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ་གྱུར་པའི་གཤེགས་པ་གཤེགས་མ། སེམས་དཔའ་སེམས་མ། ཁྲོ་བོ་
ནམས་དང་དེར་མ་ཟད་གཙོ་བོ་ཡང་བརྟུང་བས་ཏེ་གཞུག་པར་བྱཏོ། །ཚུལ་རིམ་ལྟར་དུ་ན། ཐེམ་
རིམ་གྱི་ཚེག་གི་རིམ་བ་བཞིན་དུཏོ། །དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་ན། འབྲས་བུ་བྱུང་འཇུག་འདོད་པས་
དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུཏོ། །

དེ་ལྟར་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་འཇུག་གི་སྐྱེ་ཐོབ་ཚུལ་རིམ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རང་
གི་ཕུང་སོགས་ནམས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་པའི་གཤེགས་པ་གཤེགས་མ། སེམས་
དཔའ་སེམས་མ། ཁྲོ་བོའི་ཚོགས་ནམས་བསད་པ་སྟེ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་གྱིས་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་
པ་ལས་དངོས་སུ་སྒྲགས་གྱི་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱུར་བཞེངས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེལ་སྐྱེ་རྩི་
རྩེ་སེམས་དཔའ་སྟོན་པོ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྟ་ནམས་འབྲུབ་
ཅིང་། མཐར་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་ཁྱད་འབྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ནམ་བཞག་རིམ་པ་
ལྟར་བཤད་ན། བརྟུང་མཁན་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྟ་རྫོགས་པར་བྱི་རོལ་དུ་བཅས་བྱིས་པ་
གཞོན་ནུ་དར་ལ་བབས་ཀྱན་པོའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དེས་བརྟུང་རོ། །གང་ན།
རང་གི་རགས་པ་ཉེར་ལྟ་བུ་དེཏོ། །ཚུལ་རིམ་ལྟར་དུ་ན། ཐེམ་རིམ་གྱི་ཚེག་གི་རིམ་བ་བཞིན་དུཏོ། །
སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་དམ་ཆོག་ཁུ་སྐྱང་ཆོག་བཞིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་སྟོན་གསལ་དུ་བར་དོར་
འཆང་རྒྱ་བ་ལ་སྐྱར་ཏེ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྐྱར་ནས་འཆད་པ་མི་རིགས་ཏེ།
གཞུང་འདི་སྟོང་བསྐྱས་སུ་ཆེ་འདིར་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་སྐྱར་ཏེ་བཤད། མདོ་བསྐྱེད་ལྷག་མོས་འོད་
གསལ་དུ་སྐྱད་པ་ལ་སྐྱར་ཏེ་བཤད། ནམ་བཞག་རིམ་པར་གཞིའི་འཆི་རིམ་ལ་སྐྱར་ཏེ་བཤད་
པའི་ཕྱིར།

གསལ་དུ་ཞུགས་ནས་ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱར་ལྡང་ཚུལ་བསྟན་པ། མཆོད་པ་རྗེས་ཟུག་གིས་དགྲིལ་
འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐུལ་སྐྱར་ལྡང་བའི་གཞི་དགོད་པའོ།

395

དང་པོ་(ཤེར་ཕྱིན་དང་མ་སྐྱེས་པ་རྗེས་ཟུག་གིས་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་ནས་ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱར་ལྡང་ཚུལ་
བསྟན་པ་)ནི། རྗེས་ཟུག་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་ཤེས་རབ་སྣང་བ་གསུམ་གྱི་པ་
རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་ལས་དམ་ཆོག་དག་མ་དག་གི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་རྗེས་
སྐྱུ་ཟུག་པ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཞེ་ན། སྣང་བ་གསུམ་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བརྒྱད་ཅུ་དང་བཅས་པ་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདེ་བ་ཆེན་པོས་རྟོགས་པས་འོད་གསལ་
གྱི་རྒྱུང་སེམས་ལས་སྐྱུ་མའི་སྐྱར་བཞེངས་པ་ན་ཡང་སྲིད་པར་མ་སྐྱེས་པ་དང་། འོད་གསལ་དེ་
ལ་དཔེ་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་ལས། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ངོ་བོ་གཉིས་སྣང་གི་ཟག་པ་
མེད་པ་དང་། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དང་། མངོན་རྟོགས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
གཉིས་ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་ཅིང་འཛིན་པ་མེད་པས་ན། ཁམས་སྟོད་གྱི་
སྣང་བ་ཡང་མེད་ལ་འབྱུང་བ་བཅུད་གྱི་སྣང་བ་ཡང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེས་ཟུག་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་
དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་མ་སྐྱེས་པ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་
ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱར་ལྡང་བ་རྗེས་སྐྱུ་ཟུག་པ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་
དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་དངོས་པོ་གཅིག་དུ་གྱུར་པས་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་
མངོན་པར་ཞེན་པའི་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། ལས་ཉོན་གྱིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཉམ་
མཁའ་ལ་གནས་པའི་འཇའ་ཆོན་བཞིན་དུ་སྐྱུའི་སྣང་བ་དྲངས་ཤིང་གསལ་བ་དང་ངོ་བོ་གཉིས་སྐྱུ་
མེད་ཅིང་ལྷོག་པ་གཅིག་དུ་མེད་པ་མིན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་ཞི་བ་དང་། སྐྱག་
བསུལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ན་ཤིན་དུ་ངེ་མ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཐོགས་པའི་རེག་

པར་མེད་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་³⁹⁴ (མཆོད་པ་རྗེས་བྲན་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྦྱལ་སྦྱར་ལྷང་བའི་གཞི་དགོད་པ་)ནི།
 རྗེས་བྲན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་སྟོན་བྱང་ལ། ཞེ་སྤང་རྣམ་པར་དག་པ་མི་
 བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེས། རང་གི་སྦྱལ་
 བྱགས་པའི་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྦྱན་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མོའི་གཟུགས་སུ་སྦྱལ་ཏེ།
 དེ་དག་དང་སྟོམས་པར་བྱགས་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་བདེ་ཆེན་འབྲེན་པའི་སྦྱའི་བཀོད་པ་མཛད་པ་
 བཞིན་དུ། རྗེས་འབྲུག་ལ་ཡང་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པའི་སྦྱ་ན་ཡོད་པའི་མཆོད་པ་དང་། རིག་མ་
 དང་སྟོམས་པར་བྱགས་པ་ལས་བྱང་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་འོད་གསལ་ལ་གནས་པའི་སྦྱ་
 བ་མེད་པའི་མཆོད་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་རི་ལྷང་བསྟོམ་ཞེ་ན། བྱང་མེད་སེམས་ནི་རབ་ཏུ་
 བརྟན་པ། བ་ཆོད་ལོ་གངས་བཅུ་གཉིས་ལོན་པ་བརྟེན་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་དེ་དང་རང་
 ཉིད་ལྷང་བསྟེད། དེའི་ལུས་ལ་རིགས་ལྷ་བཀོད། དེ་དང་རང་གི་མཁའ་གསང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
 བས་བསྐྱེད་ཅན་མ་དང་། དྲུང་ཅན་མ། རི་དྲགས་ཅན་མ། སྤང་པོ་ཅན་མ་སྟེ་ཕྱག་རྒྱ་རིགས་བཞི་
 གང་བྱང་རང་རིགས་དང་མཐུན་པར་བསྟེན་པའི་རྩལ་གྱིས་རབ་ཏུ་མཉམ་པར་སྦྱོར་བས་རང་གི་
 བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཁྱ་བ་པབ་པ་མི་འཕོ་བར་བཟུང་བ་ལས་བྱང་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་
 གྱིས་མཆོད་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་³⁸³ (དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། དེོས་གྲུབ་མཆོག་འགྲུབ་པ་དང་། དེོས་
³⁹⁶ གྲུབ་དམན་པ་འགྲུབ་པ། ³⁹⁶ ཐ་དད་དུ་ཞེན་ན་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(དེོས་གྲུབ་མཆོག་འགྲུབ་པ་)ནི། སྤང་བཤད་པའི་རྗེས་བྲན་བཅུ་དྲུག་པོ་འདིས་ནི་དེ་

བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོད་ཇི་རྣམས་སྤང་དང་འབྲེལ་བའི་ཡོན་ཏན་གདུལ་བྱ་ལ་སྐྱའི་སྤྱལ་བ་
 དུ་མ་གཅིག་ཆར་དུ་སྟོན་པ་སྐྱའི་དབང་ལྷག་སྤྱགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་མི་བསྟོད་པའི་རིགས་དང་
 འབྲེལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་རི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཆར་དུ་མཐུན་
 པའི་སྤྱགས་ཀྱི་དབང་ལྷག་དང་། ཆོས་ཀྱི་རིགས་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་གསུང་དོ་རྩེ་འོད་
 དཔག་མེད་དང་འབྲེལ་བའི་ཡོན་ཏན་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་སྐད་དང་མཐུན་པར་ཆོས་
 གཅིག་ཆར་དུ་སྟོན་པའི་གསུང་གི་དབང་ལྷག་དག་གྲང་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་།
 དེར་མ་ཟད་སྐྱོ་གསུང་སྤྱགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་གསུམ་རོ་བོ་དབྱེར་མི་ཐུད་པའི་དངོས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱང་
 འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

³⁹⁵
 གཉིས་པ་(དངོས་གྲུབ་དམན་པ་འགྲུབ་པ་)ནི། ཟུང་འཇུག་པས་རང་གི་དོ་རྩེ་གསུམ་དང་ཁམས་
 གསུམ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་
 སྟོང་ཉིད་དང་། རོ་བོ་དབྱེར་མི་ཐུད་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟེན་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་སྤྱགས་དབྱེར་མེད་དུ་
 སྐྱོར་པའི་དོ་རྩེ་བསྐྱེད་པ་བྱས་པ་ཅམ་གྱིས་གང་དངོས་གྲུབ་མཆོག་ཏུ་བཤད་པ་ལས། གཞན་ཕྱ་
 མོར་འཛིག་ཉེན་པའི་དངོས་གྲུབ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།།

³⁹⁵
 གསུམ་པ་(ཐ་དད་དུ་ཞེན་ན་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ་)ནི། རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་ལྷའི་སྐྱོ་
 གསུང་སྤྱགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་མཛོན་པར་ཞེན་པ། བདག་མེད་མ་རྟོགས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ནི་དངོས་གྲུབ་མཆོག་ཏུ་མ་ཟད་འཛིག་ཉེན་པའི་དངོས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་
 མི་འགྱུར་ཏེ། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ནི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེའི་ལོངས་སྟོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུའང་སྐྱོ་མ་བདེ་མཆོག་ལས། རྣམ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ལྷན་འདས། །
 དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཁམས་གསུམ་པ་ནི་མ་ལུས་པ། །ཐམས་ཅད་དེ་ཡི་

མོངས་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

365

གསུམ་པ་(བཤད་དོན་ལས་ཀྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་པ་)ནི། གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལེའུ་བདུན་
པ་སྒྲགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཆོག་གི་ལེའུ་འཆོན་དང་ལྡན་པ་འདི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་མཐའ་
དུག་དང་ཚུལ་བཞིའི་ནང་ནས། དེ་ནས་བཙུམ་ལྡན་འདས། ཞེས་པ་ནས། བསྟེན་ན་སྤྱར་དུ་
འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་རིམ་བཞིན་པས་བཤད། སྤྱོད་མོ་ཟ་ཞིང་མི་བཟླ་སྟེ། །ཞེས་པ་
ནས། དཔྱལ་བར་ངེས་པར་སྟེག་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་དང་ངེས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད།
སངས་རྒྱུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། འདོད་པ་ཐམས་ཅད་བསྟེན་པས་སོ། །
ཞེས་པའི་བར་དགོངས་མིན་གྱིས་བཤད། ཆགས་ཅན་ཡེ་ཤེས་འདོད་པ་ཡིས། །ཞེས་པ་ནས།
རིགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རྣམ་པར་བསྟོམ། །ཞེས་པའི་བར་ཚུལ་བཞིས་བཤད། སངས་རྒྱུ་རྗེས་སུ་
བྱུང་བར་སྤྱོད། །ཞེས་པ་ནས། བསྟོམས་ན་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་དགོངས་
པས་བཤད། ལུང་མེད་གཟུགས་ལྡན་མདངས་བཟང་བ། །ཞེས་པ་ནས། ཡིད་དུ་འོང་བ་བསྟོམ་
པར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་དགོངས་པ་མིན་པས་བཤད། སངས་རྒྱུ་རྗེས་བྱུང་སྤྱོད་ལ་སོགས། །
ཞེས་པ་ནས། དཀྱིལ་འཁོར་དཀྱིལ་འཁོར་ཚུལ་དུ་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་དགོངས་པས་བཤད། དེ་
ལ་སྐྱ་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་རིམ་ལྔ་བསྟོམ་ཞེ་ན། །ཞེས་པ་ནས། སྒྲགས་འཛིན་པ་དང་མཉམ་གྱུར་
ཅིག །ཅེས་པའི་བར་སྐྱ་རིམ་བཞིན་པས་བཤད། དེ་ལ་དམ་ཆོག་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་རིམ་ལྔ་བསྟོམ་ཞེ་
ན། །ཞེས་པ་ནས། དངོས་གྲུབ་རབ་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་དགོངས་པས་བཤད།
དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ། །ཞེས་པ་ནས། ཤིན་དུ་བྱི་མེད་ནམ་མཁའ་བཞིན། །ཞེས་
པའི་བར་དགོངས་མིན་གྱིས་བཤད།

དེ་ལ་ཞེ་སྤང་གི་རིགས་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པ་རྗེས་སུ་བྱུང་བ། །ཞེས་པ་ནས། སྒྲགས་ཀྱི་

སྤྱོད་པ་མཆོག་གི་ལེའུ་ཞེས་པའི་བར་སྤྱི་རིམ་བཞིན་པས་བཤད་པས་ཐོན་པའི་ལམ་དེ་ལ། འདོད་ཡོན་བསྟན་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ། འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པའི་དུས་ཀྱི་སྒྲིམ་བསམ། རྗེས་བྲན་བྱུག་གིས་དག་པའི་ལྟ་སྤྱོད་ཚུལ། རིམ་གཉིས་སྟན་མོང་བའི་སྒྲིམས་འབྲུག་གི་ཆོག་རྗེས་བྲན་བཅུ་བྱུག་དེ་དག་གི་པན་ཡོན་རྣམས་འཆད་ཚུལ་ཆོགས་བཤད་དང་སྒྲོབ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་སྟན་པ་ལོ་གང་ཟག་རྣམས་པ་ལྟ་ལ་བཤད་པས། གང་ཟག་རྣམས་པ་ལྟའི་རྒྱུད་ལ་འོད་གསལ་དང་བྱང་འབྲུག་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་པ་ཞིག་བྱང་ན། ལེའུ་བདུན་པ་མཐའ་བྱུག་གིས་བཤད་པའི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་³⁶⁵(ལེའུ་འཆོན་དོན་བཤད་པ་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་གསུང་དང་སྟགས་ཀྱི་གསང་བའི་གནད་མ་ལུས་པ་བརྗོད་བྱར་འདུས་པའི་གསང་བ་འདུས་པ་ལས། རིམ་གཉིས་སྟན་མོང་བའི་སྤྱོད་པ་ལོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གཞན་ཀྱི་དོན་ཀྱན་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པའི་མཆོག་ནི། བརྗོད་བྱ་དོན་ཀྱི་ལེའུ་ཡིན་ལ། དེ་བརྗོད་བྱར་སྟན་པའི་གཞུང་གི་ཆོགས་ལ་ཡང་མིང་དེ་སྤྱད་ཅས་བྱའོ།

ལྟ་པ་³⁶⁵(ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ་)ནི། སྒྲོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས་ལེའུ་བདུན་པ་མཐའ་བྱུག་གིས་བཤད་པའོ། །

༡༡། །རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་ལོ་དཔལ་གསར་བ་འདུས་པའི་ཅུ་རྒྱད་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་
དགོངས་འབྲེལ་ཡིགས་བཞད་གཉེར་གྱི་བང་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་
ཡས་ཡེའུ་བརྒྱད་པ་བཞུགས་སོ།།

ལྷོ་

༥ །གསུམ་པ་³³³ (ལེའུ་བརྒྱད་པ་གཤང་གཅིའི་དམ་ཆོག་གི་ལེའུས་བཞད་ཚུལ་)ལ་ལྷ། ལེའུ་ལྷ་བྱིའི་
མཆོམས་སྦྱར་བ། ལེའུའི་གཞུང་བཞད་པ། ⁴¹⁷བཞད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་པ། ལེའུའི་
⁴¹⁸མཆོན་དོན་བཞད་པ། ལེའུ་དེ་⁴¹⁸བཞད་ཟིན་པར་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་(ལེའུ་ལྷ་བྱིའི་མཆོམས་སྦྱར་བ་)ནི། ལེའུ་བདུན་པས་ལེའུ་དང་པོའི་དོན་འཆད་ཚུལ་བསྟན་
པའི་རྗེས་དེ་ནས། ལེའུ་བདུན་པར་བསྟན་པའི་སྦྱོད་པ་ལ་གནས་པའི་རྣམ་འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་
ཆོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་མཆོད་པ་དེ་
ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་བའི་བྱིར། དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཤང་གཅིའི་དམ་ཆོག་གི་ལེའུ་
འདི་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(ལེའུའི་གཞུང་བཞད་པ་)ལ་གསུམ། སྦྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་མཆོམས་སྦྱར་བ།
བསྟོད་ཅིང་གསོལ་བ་བཏབ་པ། ⁴⁰⁰གསོལ་བ་⁴⁰³བཏབ་པའི་དོན་བཞད་པའོ།།

དང་པོ་(སྦྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་མཆོམས་སྦྱར་བ་)ནི། གསོལ་བ་བཏབ་ཅེས་པ་བཞད་པའི་གཞིར་
བྱངས། གང་གིས་གསོལ་བ་བཏབ་ན། དཀོན་མཆོག་གི་སྐད་དོད་རྣམ་རྒྱུ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
པས། རིན་པོ་ཆེས་འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་སྟོར་བ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཐིག་
ལེས་ཀྱང་འདོད་པའི་དོན་བདེ་བ་མཆོག་སྟོར་བར་བྱེད་ལ། དཔལ་གྱི་སྐད་དོད་རྒྱལ་མཆོན་ལ་

འདུག་པས། རྒྱལ་མཆན་བཙུགས་པས་ཡིད་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
 ཐེག་ལེས་ཀྱང་ཡིད་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་དཀོན་མཆོག་དཔལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 ཀྱི་ཐེག་ལེ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཐེག་ལེའི་སྒྲས་བསྟན་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཕྱག་ན་དོ་རྗེས་གསོལ་བ་བཏབ་པོ། །ཕྱག་ན་དོ་རྗེ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྒྲས་
 བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཞིག་ཡོད་དེ། ཕྱག་ན་དོ་རྗེ་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བར་
 གསོལ་བ་འདེབས་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་
 ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་དམ་པ་སྤྱན་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མོ་
 རྣམས་ལ་དབང་བསྐྱར་བས་ན་དབང་ལྷག་དོ་རྗེ་འཇིན་པ་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ལ་གསོལ་བ་
 བཏབ་པོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་ན། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་བསྟོད་པའི་རྒྱལ་པོ་
 འདིས་གསོལ་བ་བཏབ་པོ། །དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་གསོལ་བ་བཏབ་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བར་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པོ།

གཉིས་པ་³⁹⁹ (བསྟོད་ཅིང་གསོལ་བ་བཏབ་པ་)ལ་གཉིས། སྟོད་པའི་སྟོན་ནས་བསྟོད་པ་དང་། ⁴⁰¹ལམ་
 སྟོན་པའི་སྟོན་ནས་བསྟོད་པའོ།

དང་པོ་(སྟོད་པའི་སྟོན་ནས་བསྟོད་པ་)ནི། བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པས་ན་དོ་རྗེ། གཞན་ཀྱི་
 དོན་ལ་སེམས་པས་ན་སེམས་དཔལ། གདུལ་བྱ་མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་ལ་འགོད་པས་ན་
 ཐེག་པ་ཆེ། རྣམ་མཁའ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོད་
 པ་སྤྱིབ་པ་རྣམས་སྟོང་བར་མཛད་པ། འོད་གསལ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་
 བས་ན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྟོད་པ། དེ་ཉིད་ལུས་དུ་བྱུང་བས་ན་མཆོག་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་
 ལས་རྒྱལ་བའི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ལས་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བའི་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ལ་

བསྟོད་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་མཆོད་པ་དེ་བཤད་དུ་གསེལ། ཞེས་གསེལ་བ་བཏབ་པོ།

གཉིས་པ་⁴⁰⁰(ལམ་སྟོན་པའི་སྒྲོན་ནས་བསྟོད་པ་)ལ་⁴⁰²བྱང་ལེས་གཉིས།

དང་པོ་(བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་ཐུག་གི་རིགས་ཏེ་ཆོགས་ཆེན་པོ་
སྟོད་པར་བྱེད་པའི་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་རབ་ཏུ་སྟོན་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་
དང་མཚུངས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པས་སྟོང་པར་སྟོན་པའི་མཆོག་རྒྱལ་བ་རྣམ་སྤྲང་ལ་
སོགས་པ་སྤྱལ་བ་དང་། ཐེམ་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་ནས་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་ཀྱི་མཆོད་པ་དེ་བཤད་དུ་གསེལ། ཞེས་གསེལ་བ་བཏབ་པོ། །སྤྱི་བ་གཉིས་ཟད་པའི་
གོ་འཕང་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་ཐར་བ་ཡིན་ལ། དེར་བཤོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་རབ་ཏུ་སྟོན་པ། ཐེག་
པ་གསུམ་གྱི་ལམ་སྟོན་པ་ལ་གནས་པ་པོ་སངས་རྒྱལ་རྣམ་སྤྲང་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ལྗེའི་
བདག་པོར་གྱུར་པས་ན་སྤྱལ་མཆོག་རྒྱ་མཆོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་དག་པའི་བདག་དང་། མིའི་
མཆོག་ཅེས་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་མཆོད་པ་དེ་བཤད་དུ་
གསེལ། ཞེས་གསེལ་བ་བཏབ་པོ།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱན་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པ། བདེན་པ་བཞེ་ལ་
ལན་གསུམ་དུ་བརྒྱུས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་རབ་ཏུ་
བསྒྲོར་བས་དོན་ཤེས་པར་མཛད་པ། སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་རོ་བོ་དབྱེར་མི་བྱེད་
པས་ན་ཤེན་ཏུ་དག་པ། བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པས་ན་དོ་རྗེ། འདིར་བཤོད་པར་བྱེད་པ་
འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་ནས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
མཆོད་པ་དེ་བཤད་དུ་གསེལ། ཞེས་གསེལ་བ་བཏབ་པོ།

གཉིས་པ་⁴⁰¹ (ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། འདོད་ཆགས་མཆོད་པ་དང་དེའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་
བཞི་བཅུ། ཞེ་སྤང་སྤང་བ་དང་དེའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་སོ་གསུམ། གཉི་མུག་ཉེར་ཐོབ་དང་
དེའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བདུན་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་བྱེད་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་
སྤང་གི་རྟོག་པས་མི་བྱེད་པས་ན་རྟོ་རྟེ། དེར་བཞོད་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་སོ་དང་།
ཟུང་འཇུག་འོངས་སྐྱེ་དེ་ཁོ་རང་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ཁོ་ནའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པས་ན་ནམ་
མཁའི་དབྱིངས་དང་མཆུངས་པ། རིགས་ལྗེའི་དང་པོར་གྱུར་པས་ན་མཆོག་རྒྱལ་བ་རྣམ་སྤང་ལ་
སོགས་པ་སྦྱུང་བ་དང་ཐེམ་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་འོད་གསལ་གྱི་མཆོད་པ་དེ་བཤད་དུ་གསོལ།
ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པོ།

དབང་མུག་བརྒྱད་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་ཐར་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་རབ་
ཏུ་སྟོན་པ། ཐེག་པ་སྤང་བ་གསུམ་གང་རུང་དུ་བཞོད་པའི་ལམ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་གནས་པ།
བདེ་བ་ཀུན་ལས་བསྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་སངས་རྒྱལ་སྐལ་མཆོག་བདེན་པ་གཉིས་
དབྱེར་མི་བྱེད་པས་ན་དག་པའི་བདག་རྒྱ་མཆོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་མིའི་མཆོག་ཅེས་རྟོ་རྟེ་འཆང་
ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་ནས་འོད་གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་གི་མཆོད་པ་དེ་བཤད་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་
བ་བཏབ་པོ།

མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་སེམས་སྦྱུ་མའི་སྦྱུ་གཉིས་དངོས་པོ་གཅིག་
པའི་ཟུང་འཇུག་རྒྱས་ཤིང་ཡངས་པའི་སྦྱན་ལྗེ་དང་ལྗན་པ། སྦྱན་ལྗེ་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་གཟུགས་
ལྷ་རགས་མཐོང་བའི་ཤིང་སྦྱན་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྦྱེ་བ་ཤེས་པའི་ལྗེའི་སྦྱན་
དང་། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱན་དང་། གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་གྱི་
བསམ་པའི་བྱེད་པར་རྟེ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སངས་རྒྱུ་གི་སྤྱན་ཏེ་སྤྱན་ལྔ་དང་ལྔན་པ་
ཡིན་ནོ། །བདེན་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་བྱང་འཇུག་གི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་
རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བས་དོན་ཤེས་པར་མཛད་པ། སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་བྲི་མ་རྣམས་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་དུ་དག་པས་ན་ཤིན་ཏུ་དག་པ། བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པས་ན་རྫོང་། འདིར་བསྐྱོད་
བར་བྱེད་པས་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཞེས་རྫོང་ཆང་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་ནས། འོད་གསལ་གྱི་མཆོད་པ་དེ་
བཤད་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་སོ།

³⁹⁹གསུམ་པ་(གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་
གསུང་ལ་འཇུག་པ། ⁴⁰⁴མཆོད་པའི་ཆོག་ ⁴¹⁰གསང་དབང་གི་ཆོག་འོ།

དང་པོ་(སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ་)ནི། བཤད་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་
བྱངས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་བཤད་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་མཆོད་པ་བཤད་པར་གསོལ་བ་
བཏབ་པའི་རྗེས་དེ་ནས་བཤད་དོ། །གང་གིས་བཤད་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་རྫོང་ཆེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་
དེས་བཤད་དོ། །དེ་བྱུང་པར་དུ་མ་དང་ལྔན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་སྟེ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་
དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མངའ་བ། སྤྱི་རིགས་འབྲུན་མི་ཆད་པས་ན་མི་འགྱུར་བ།
ལྟ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་འདི་ལ་བསྐྱོར་བས་ན་ཐམས་ཅད་དབང་བསྐྱུར། ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་སྟོན་པ་གདུལ་བྱ་ཀྱན་གྱི་འདོད་དོན་རྫོགས་པར་མཛད་པ།
ཁམས་གསུམ་གྱི་བདག་པོར་གྱུར་པས་ན་ཀུན་དབང་། རྫོང་ཆེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་རིན་ཆེན་
དག་པའི་སྤྱི་མའི་སྤྱི་གཉིས་དངོས་པོ་གཅིག་པའི་བྱང་འཇུག་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པའི་
བྱུང་པར་དང་ལྔན་པའི་བྱིར། དེས་གང་བཤད་ན། རྒྱལ་བ་གོང་མ་རྣམས་འབྱུང་བའི་གཞིར་གྱུར་
པའི་འོད་གསལ་གྱི་མཆོད་པ་དེ་བཤད་དོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། དུས་གསུམ་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་

ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་བསྐྱེད་རིམ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ། རྡོ་རྗེ་གསུམ་གཤོད་
མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པས་མི་བྱེད་པར་གནས་པ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པ་དེར་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་རོ་བོའི་སྟོན་པ་འདུ་བས་ན་སྐལ་མཆོག་སེམས་ཅན་
གྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཡུལ་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོས་རྟོགས་པའི་འོད་གསལ་དེ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་⁴⁰³ (མཆོད་པའི་ཆོག་)ལ་གསུམ། རྡོ་གསུམ་རིམ་པའི་མཆོད་པ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་མཆོད་
པ། ⁴⁰⁸ རིམ་གཉིས་ཐུན་མོང་བའི་མཆོད་པ་ལོ།

དང་པོ་(རྡོ་གསུམ་རིམ་པའི་མཆོད་པ་)ནི། ཡིད་དུ་འོང་བའི་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པས་ན་ན་རྒྱུད་གཞོན་
བྱ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་གཟུགས་རྒྱ་ཆེ་བས་ན་མིག་ཡངས་པ། མཆོན་
དཔེས་བརྒྱན་པས་ན་གཟུགས་བཟང་བ། ལང་ཆོ་དང་ལྗན་པས་ན་གཞོན་པས་བརྒྱན་པ། ལུང་
པོ་ལྷ། ཁམས་བཞི། དབང་པོ་བྱུག་ཡུལ་ལྷ། ཡེ་ཤེས་ལྷ་སྟེ་རགས་བཉེར་ལྷ་ནི་ལོ་གངས་ཉི་ཤུ་ལྷ་
ལོན་པ་སྟེ་དེ་འབྲེལ་བའི་ལྷ་དང་དང་ལྗན་པའི་ལྷ་དང་འཇུག་སྒྲ་ན་མེད་པ་སྒྲ་མའི་ཞལ་ནས་འབྱུང་བའི་
མན་ངག་ལས་བརྟེན་པའི་ལྷ་དང་འཇུག་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་དང་པོ་སྦྱར་བ་དང་། ཁྱེད་སོང་གི་སྐྱད་དོད་
ཉིརྟ་ཀ་ལོགས་སུ་སོང་བ་ལ་འཇུག་པས། གཙོ་བོ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལས་ལོགས་སུ་སྟེ་ཐ་དད་དུ་སྦྱལ་
པ་དང་དེས་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་བརྟེན་པར་བྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་
མཉེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་མཆོད་པ་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་⁴⁰⁴ (བསྐྱེད་རིམ་པའི་མཆོད་པ་)ལ་གཉིས། གནས་སྤྱད་ཞིང་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་བསྐྱབ་པ།
ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་ཚུལ་ལོ།⁴⁰⁵

དང་པོ་(གནས་སྤང་ཞིང་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་བསྐྱབ་པ་)ནི། ས་བརྟག་པ་བསྐྱང་བ་བྱས་པའི་ས་
 རྩོགས་སྤང་བ་བཟུང་བ་བསྐྱང་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་གཙང་ཞིང་སྤྱོ་བོ་འདུ་འཛིས་རྣམ་
 བར་དཔེན་པ་དང་། འཕ་གྱི་སྤྱུས་ནི་ས་བརྟག་བསྐྱང་སོགས་རྒྱས་པ་མི་དགོས་པའི་ས་རྩོགས་
 རྒྱལ་བ་ཉིད་གྱི་རིགས་སུ་སྤྱེས་པའི་འདུས་པའི་སྤྱོ་བ་པོ་བཞུགས་པའི་གནས་དང་། ཞི་བ་སྟེ་
 དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱོ་བོ་ཡོན་ཏན་ཅན་བཞུགས་པའི་གནས་དང་། ཞི་བའི་གནས་ལྷ་ཁང་སྟེ་
 གནས་དེ་རྣམས་སུ་བའི་གཤམ་གཅིད་འོ་མ་ཞོ་མར་ཏེ་བ་བྱུང་ལྷ་དང་ཆུ་གཙང་དང་། ལ་སོགས་
 བས་ཅི་བཟང་གི་རྒྱས་བྱུགས་པའི་སྟེགས་བྱ་བྱ་བཞི་བ་དེར་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་ཐིག་
 ཆོན་གྱིས་བྱི་བར་བྱའོ། །འཕ་གྱི་སྤྱུས་ནི་མེ་ཏྲག་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་རྣམས་སྟེ་
 གོན་བྱ་བ་སྟེ་བཟུང་བར་བྱའོ། །དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་ན། རྒྱལ་བ་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་
 ཆོགས་རྣམས་མཆོད་པས་མཉེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཟུང་ངོ། །དུས་ཅི་ཅུམ་ན། གསང་དབང་
 གི་ཆོ་གའི་མགོ་བརྒྱུམས་པ་ནས་མཇུག་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་ཏྲག་པར་ཏེ་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་རབ་ཏུ་
 མཆོད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་⁴⁰⁴(ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྒྲོམ་རྒྱལ་)ལ་བཞི། དང་པོ་སྦྱར་བ་བྱེད་རྒྱལ། དཀྱིལ་
 འཁོར་རྒྱལ་⁴⁰⁶མཆོག་བྱེད་རྒྱལ་འགལ་སྦྲོང་དང་བཅས་པ། དང་པོ་སྦྱར་བའི་⁴⁰⁷སྐྱབས་སུ་ལུས་རྟེན་
 གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྒྲོམ་རྒྱལ། དཀྱིལ་⁴⁰⁷འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་རྣམས་སྦྱོ་རྒྱལ་ལོ།

དང་པོ་(དང་པོ་སྦྱར་བ་བྱེད་རྒྱལ་)ནི། དཀོན་པར་བྱ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། གང་
 གིས་ན། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཤེས་པ་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱལ་སྤྱོ་རྟོ་རྟོ་སེམས་དབར་བསྐྱར་
 བས་ལུས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསྒྲོམ་པའི་དེ་ཉིད་ཡན་ཆད་སྟོན་དུ་བྱས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པ་
 དེས་དགོད་པར་བྱའོ། །སྐབས་གང་དུ་གང་ལ་གང་དགོད་པར་བྱ་ན། ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་

སྐབས་སུ་ཡབ་ཀྱི་ལུས་ལ་ལྷ་སོ་གཉིས་དང་། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་ཡུམ་ཀྱི་ལུས་ལ་
 ལྷ་ཉེར་དགུ་དགོད་པར་བྱའོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་དགོད་ན། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་གཙུག་ནས་སྐྱ་
 མཆོམས་ཀྱི་མཐའི་བར་ལ་ཨོ་ལས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དགོད་དོ། །བར་ཀྱི་སྐྱས་སྐྱ་མཆོམས་
 རས་མགིན་པའི་བར་ལ་ལྷ་ལས་འོད་དཔག་མེད་དང་། མགིན་པ་ནས་རུ་མ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་
 ཀྱི་སྤྱིང་ཁའི་བར་ལ་རྒྱུ་ལས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། ལྷེ་བ་རྟེན་པ་གསང་གནས་ཀྱི་བར་ལ་སྤྱ་ལས་
 རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དང་། གསང་གནས་ཀྱི་བརྒྱའི་རྩ་བ་ནས་རྟེན་པ་སོར་ཀྱི་བར་ལ་རྒྱ་ལས་དོན་
 ཡོད་བྱུང་པ་དགོད་ཅིང་། དེས་མཆོན་ནས་རིགས་ལྔ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་བའི་སྤྱས་ས་སྤྱིང་ལ་
 སོགས་པའི་སེམས་དབའ་དང་། སེམས་མ་དང་ཁྲོ་བོ་རྣམས་ནི་སྤྱབ་ཐབས་མདོར་བྱས་ནས་
 གསུངས་པ་བཞིན་སྤྱི་བོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྣམས་སུ་སྤྱི་རྣམ་པ་མ་དོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་
 དགོད་པར་བྱའོ།།

འདིས་ནི་ཁ་ཅིག་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་ལྷ་མི་བསྐྱོམ་པར་ས་བོན་རྣམས་ལྟར་མོས་
 རས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡང་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱོན་གསལ་འདིར་སྤྱིང་ཁ་
 རས་ལྷེ་བའི་བར་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འགོད་པར་མ་བཤད་པ་དང་། མདོར་བྱས་སུ་བཤད་
 པ་དང་། བརྒྱའི་རྩ་བ་ནས་རྟེན་པ་སོར་ཀྱི་བར་དུ་འགོད་པར་སྤྱོན་གསལ་འདིར་བཤད་པ་དང་།
 མདོར་བྱས་སུ་མ་བཤད་པས་འགལ་ལོ་སྟམ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་ཆོག་
 པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱུང་རོ།།

གཉིས་པ་⁴⁰⁵ (དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གྲེད་ཚུལ་འགལ་སྤོང་དང་བཅས་པ་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་ལ་བྱང་བའི་
 མཁས་པས་དང་པོ་སྦྱར་བ་ཡན་ཆད་སྤྱོན་དུ་བྱས་པ་དེས། རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་ཏེ་ཕྱག་རྒྱའི་
 ཆོས་འབྱུང་གི་དབུས་སུ་གནས་པར་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་

ལེ་རྒྱ་མཆོ་ནི་མང་པོ་སྟེ་སོ་གཉིས་དང་། རྒྱ་བ་སྟེ་ཐིག་ལེ་སོ་གཉིས། དབྱས་གནས་བ་སྟེ་ཡོངས་
 སུ་གྱུར་བ་ལས་བདག་ཉིད་ལྟ་སོ་གཉིས་སུ་བསྐྱེད་དེ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་ཞིང་། དུམ་གྱི་བརྒྱར་
 གནས་པའི་ལྟ་རྒྱུ་ནམས་དོ་རྩེ་དང་བརྒྱའི་སྦྱོར་མཆོམས་ནས་རིམ་གྱིས་སྟོང་ཁར་བྲངས་ཏེ། འོག་
 བས་འཆད་བ་ལྟར་གྱི་སྦྱོར་བ་སྟེ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐབས་གྱི་འཁོར་ལོ་རགས་བ་
 ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིང་ཚོད་ཞི་བ། དོ་རྩེ་འཛིན་བ་སྟེ་བརྟན་བ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་
 དེས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་བསྒྲོམ་པ་དེ་ཐུན་གྱི་མཐར་འཛིག་པར་འདོད་ན། ལྟ་དེ་རྒྱམས་རང་གི་
 སྦྱི་པོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྒྱུ་བསྐྱེད་བ་དག་གྱང་རབ་ཏུ་བྱའོ། །

405

གསུམ་བ་(དང་པོ་སྦྱོར་བའི་སྐབས་སུ་ལུས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྒྲོམ་ཚུལ་)ནི། ལུ་མའི་དབྱས་བར་
 སྦྱི་གཙུག་མཐའ་ཡི་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སྦྱལ་སྦྱུ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་ལུས་ལ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་
 དགོད་པར་བཤད་ནས། དེའི་སྦྱོར་དུ་གང་བསྒྲོམ་པར་བྱ་ན། སྦྱལ་སྦྱུ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་ལུས་
 ལ་གནས་པའི་རིན་ཆེན་ཏེ་སྦྱོར་སོགས་ཡུམ་བཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་བ་སྟེ་བཞི་སྟེ་ལུས་གྱི་འབྱུང་བ་
 བཞི་རྒྱར་བྱས་པའི། རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས། མཆོད་རྟེན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །བཞུགས་གནས་
 པོ་བྲང་ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་བ་ལྟར། མཆོད་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པས་ན་མཆོད་རྟེན་
 ཞེས་བྱ་བའི་ལུས་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དེ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ཁྱད་པར་རི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་སྟུམ་
 བ། ཤར་དཀར། ལྟ་སེར། ལུབ་དམར། བྱང་ལྗང། དབྱས་སྦྱོར་བས་ན་འོད་ཟེར་ཐོང་བས་རྒྱུ་
 པར་བརྒྱན་པ། དུས་གསུམ་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་དཀྱིལ་
 གྱི་ལྟ་རྒྱ་མཆོ་སྟེ་མང་པོ་སོ་གཉིས་བཞུགས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའོ། །

405

བཞི་བ་(དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྟ་རྒྱུ་སྦྱོར་ཚུལ་)ནི། གོང་དུ། མཁས་པས་སྟོང་ཁར་བསྒྲོམ་
 པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། བསྐྱེད་རིམ་ལ་བྱང་བའི་མཁས་པས་ཡུམ་གྱི་

བརྒྱུར་གནས་པའི་མཆོད་པའི་སྤྲིན་ཏེ་དགྲིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་བ་སྤྲིའི་བྱ་ག་སྟེ་དོ་ཇེ་
དང་བརྒྱའི་སྦྱར་མཆོམས་ནས་ཕྱིར་སྦྱོས་མཛད་པ་མཛད་ནས། ཕྱིའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རང་
རང་གི་གནས་སུ་དགོད་པ་དེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །འདིས་ནི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བར་གསུངས་པའི་
སྐབས་སུ་བསྐྱབ་པའི་སྤྲ་ལོགས་སུ་ཉེར་བསྐྱུ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བདག་བསྐྱེད་རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་དགོས་
པ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

404

གསུམ་པ་(རིམ་གཉིས་ཐུན་མོང་བའི་མཆོད་པའི་ཡན་ལག་)ལ་བྲང་ངེས་གཉིས།

དང་པོ་(བྲང་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལྷ་དང་མེ་ཏོག་གི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་
པས་ཟུངས་དཀར་སེར་དམར་ལྗང་སྟོ་བ་ལྷ་དང་། བརྒྱ་ལ་ཡང་དཀར་སེར་དམར་ལྗང་སྟོ་བ་རྣམས་
ལྷར་ཤེས་པ་སྟེ་བྱེ་བ་དེ་ཉིད་རང་རང་གི་ཁ་དོག་དང་མཐུན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བསྐྱེད། རྩ་
ཏི་སྟེ་སྤྲ་མའི་མེ་ཏོག་ལ་དཀར་དམར་ནག་པ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དེ་ཉིད་སྤྲ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོ་ཇེ་གསུམ་
དུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དགྲིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་རྣམས་ལ་ནི་དབྱེལ་བར་བྱའོ། །དེར་མ་ཟད། མེ་ཏོག་
ཀཾ་ཀ་དང་ཀླ་ར་དང་། མ་ལི་ཀླ་དང་ཡུ་ཐེ་ཀ། མེ་ཏོག་ཀ་ར་གྲི་ར་རྣམས། །དངོས་དང་བསམ་པ་
ཅམ་གྱིས་དགྲིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པ་རབ་དུ་བརྟག་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། ཅ་བའི་རྒྱུད་ལྷ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་ལྷ་སྟེ་བཅུ་པོ་དེ་ནི་
ཟུངས་དང་བརྒྱ་ལ་ལྷ་ལྷ་སྟེ་བཅུར་བྱེ་བའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས། གང་
ཞེག་རྒྱུད་ནི་བཅུར་བསྐྱགས་པ། །དེ་ནི་བརྒྱ་ཟུངས་མིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བཅུའི་
ལྷ་འབྲུག་གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་
བའི་དོ་ཇེ་བརྒྱས་པ་ནི་སྤྲ་མའི་མེ་ཏོག་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་

ཉིད་ཅེས་གྲགས་ཅོ་ཇེ་གསུམ། །རྩོ་ཉི་གཅིག་ཕུ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དག་དཔེན་མན་ཆད་གྱིས་གང་ལ་རྩོར་བཞུས་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཁྲབ་བྱེད་མ་གཏོགས་པའི་རྩ་བའི་
 རྒྱང་སྐྱུན་མ་དང་སྦྱོར་བའི་ཐུར་སེལ་སའི་རྒྱང་དང་། མ་མ་གྲི་དང་སྦྱོར་བའི་སྦྱོག་འཛིན་ཆུང་རྒྱང་
 དང་། གོས་དཀར་མོ་དང་སྦྱོར་བའི་བྱེན་རྒྱ་མའི་རྒྱང་དང་། སྦྱོལ་མ་དང་སྦྱོར་བའི་མཉམ་གནས་
 རྒྱང་གི་རྒྱང་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་ནི་མེ་ཏོག་ཀའི་ཀླ་ར་ཞེས་སོགས་བཞིའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས། ཀའི་ཀླ་ར་མ་ལི་ཀླ་། ཡུ་ཐེ་ཀླ་ར་སྤེ་ར་ནི། །གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱུན་སོགས་ཏེ། །དབང་ཆེན་
 སོགས་པར་འདི་སྦྱོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་རྒྱང་བཞིའི་ལྷང་འབྲུག་གནས་
 གསུམ་གྱི་གདངས་དང་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའི་རྩོ་ཇེ་བཞུས་པ་
 བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་འབྱུང་བ་ནི་དབུལ་བ་དང་མཆོད་པའི་ངེས་དོན་དང་།
 དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་མཉེས་པར་བྱེད་པས་ན་མཆོད་པ་ཆེན་
 པོར་ཡང་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལས། དངོས་མེད་གོ་འཕང་ལ་བཀོད་པས། །ལྟ་རྣམས་
 གྱི་ནི་སྦྱ་སྦྱོར་བ། །གཅིག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀུན་མཉེས་པའི། །མཆོད་པ་ཆེན་པོར་དེ་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མེ་ཏོག་གི་མཆོད་པའི་ངེས་དོན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡིན་པར་མི་ཤེས་པར་བྱེ་རོལ་གྱི་མེ་
 ཏོག་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པ་ཅུ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ལས་རིང་དུ་
 འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཉིད་མེ་ཏོག་ཡིན་དགོངས་ནས། །བྱེ་དུས་སྦྱེ་བོས་མི་ཤེས་
 ཏེ། །མ་ཏོགས་པས་ནི་དེ་རྣམས་གྱི། །དངོས་གྲུབ་རིང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ལུ་འགྲུག་ནས་བདག་ཉིད་ལ་སྦྱོད་པ་ནི་སྤྲིག་ཆེ་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
 འདི་ནི་བདག་གི་སྐལ་མེན་ཞེས། །ཟེར་ནས་བདག་ཉིད་སྦྱོད་པར་བྱེད། །དེ་བཞིན་བདག་ཉིད་

སྤྲད་པས་ན། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྤྲད་པར་འགྱུར། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྤྲད་ཀྱང་
བས། །ཕྱ་དན་འདས་ལས་གཞན་དུ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་⁴⁰³(གསང་དབང་གི་ཚྭ་ག)ལ་བཞི། ལྷ་མའི་བྱ་བ་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པ། སྤོབ་མའི་བྱ་
བ་ལྟ་དང་ལྷ་མ་ལ་མཆོད་པ། ⁴¹³ལྷ་མས་གསང་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚྭ་ག ⁴¹⁶གསང་དབང་བསྐྱར་བའི་
ཕན་ཡོན་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(ལྷ་མའི་བྱ་བ་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པ་)ནི། གཤམ་གཅི་ཚུ་ལ་སོགས་པས་བྱུག་པའམ། །ཞེས་
བས་བསྟན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐེག་ཚོན་གྱི་བྱི་བ་དང་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་དུ་བདག་བསྐྱེད་ཇི་ཙམ་
ཞེག་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟམ་ན། དང་པོ་སྟོར་བ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཉེར་བསྐྱེད་བར་དུ་
བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་ནས་རིམ་བཤག་ཉེས་ཀའི་རྣལ་འབྱོར་པས་དཀྱིལ་འཁོར་ཐེག་ཚོན་
གྱིས་བྱི་བ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པ་ན། ཅ་ཐེག་གི་ངོས་རེ་རེ་ལ་དབག་ཆད་
ཉེར་ལྟ་སྟེ་དབག་ཆད་བརྒྱུ་ཁྱོད་ཙམ་དུ་ཡོད་པའི་འཁོར་ལོ་ཕྱག་མཆོན་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་སྤང་
གི་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །རྣམ་སྤང་གི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པར་
བྱས་ལ་དེའི་འོག་དུ་ལྟ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཆོན་མ་རྣམ་པར་འགོད་པ་ལ་མཁས་པ་བག་
ཡོད་དང་ལྟན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས། རྣམ་སྤང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གཙོ་བོར་སོང་བ་དེའི་ཆེ་ཉག་
པར་ཉེ་དོ་རྗེའི་རིགས་རྣམས་གྱི་མཆོག་མི་བསྐྱེད་པ་ཤར་དང་། རིན་འབྱུང་སྟོ་ལ་སོགས་པར་
རབ་ཏུ་དགོད་པར་བྱའོ།

དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བྱང་བའི་མཁས་པས་བསྐྱེད་པའི་མཆོན་དུ་འཛིན་པའི་འོད་དབག་
མེད་གྱི་མཆོད་རྟེན་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། རྗེ་རྗེ་ཕྱག་མཆོན་དུ་འཛིན་པའི་མི་བསྐྱེད་པའི་

རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། རལ་གྱི་ཕྱག་མཚན་དུ་འཛིན་པའི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
 དང་། ལྷན་ལ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ཀྱི་དོ་ཞིག་ཡིན་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཆ་དགུ་པ་ཕྱག་མཚན་དུ་
 འཛིན་པའི་རིན་འབྱུང་གི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །འོ་ན་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
 དེ་རྣམས་ཁྱད་པར་རི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་སྟེ་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
 བ་དཔག་ཆད་བྱེ་བའི་ཁྱོད་ཅམ་དུ་ཡོད་ཅིང་། དབྱིབས་བྱ་བཞི་པ་ཤིན་ཏུ་མངོས་པ། རྒྱ་རིན་པོ་
 ཆེ་སྟེ་བཞི་ལས་བྱས་པ་ཤེལ་ལྟར་གསལ་ཞིང་། དེ་ཡང་ཤར་དཀར་པོ་དང་། དེས་མཚོན་ནས་
 ལྟ་སེར་རུབ་དམར་བྱང་ལྡང་དབུས་སྟོ་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཅིང་ནག་ལོག་ལ་སོགས་
 པའི་སྟོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་ནོ། །དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་དབུས་ཀྱི་གནས་སུ་ནི་
 འོད་དཔག་མེད་ལ་སོགས་པའི་རིགས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་ནས་གཙོ་བོར་སོང་བ་སྟེ་བསྐྱོམ་
 པར་བྱའོ། །གང་གིས་བསྐྱོམ་ན། གསང་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་
 བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱོམ་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་མཚོད་པ་སྟོབ་མ་
 ལ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་⁴¹⁰ (སྟོབ་མའི་བྱ་བ་ལྟ་དང་སྒྲ་མ་ལ་མཚོད་པ་)ལ་གཉིས། ལྟ་དང་སྒྲ་མ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་མཚོད་
 པ། ⁴¹² སྒྲ་མ་ལ་ཁྱད་པར་གྱི་མཚོད་པ་བྱའོ། །

དང་པོ་(ལྟ་དང་སྒྲ་མ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་མཚོད་པ་)ནི། གསང་དབང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སྟོབ་མས་
 དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྟ་དང་སྒྲ་མ་ལ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་མཚོད་པ་རྒྱ་མཚོ་སྟེ་མང་
 པོ་དབུལ་བ་དེ་བརྩམས་པར་བྱའོ། །གང་དབུལ་བར་བྱས་ན། བསྐྱོམ་གྲ་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་
 ཆེ་དང་། དར་དབྱངས་ལ་སོགས་པའི་ན་བཟའ་དང་། དེས་མཚོན་པའི་གཟུགས་སྟེ་དྲི་ལ་སོགས་
 པ་རྣམས་དབུལ་བར་བྱའོ། །དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་དབུལ་བར་བྱ་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་

གསང་དབང་ཐོབ་པར་འདོད་པས་དབུལ་བར་བྱའོ། །དུས་ཇི་ཙམ་དུ་ན། གསང་དབང་གི་ཆ་གཉི་
མགོ་བཅམས་པ་ནས་མཐུག་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་ཉག་ཏུ་སྟེ་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་དབུལ་བར་
བྱའོ། །དེར་མ་ཟད་མེ་ཉག་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པ་རྣམས་པ་ལྟ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉག་
ཏུ་སྟེ་ཉི་མ་རེ་བཞིན་སྒྲ་མ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་དང་མཉེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་⁴¹¹(སྒྲ་མ་ལ་ཁྱད་པར་གྱི་མཆོད་པ་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། རིག་པའི་མཆོད་པ་དང་། ཁྱད་པར་
ཅན་གྱི་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་པའོ། །

དང་པོ་(རིག་པའི་མཆོད་པ་)ནི། དབུལ་བར་བྱ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། གང་གིས་
ན། གསང་དབང་ཐོབ་པར་འདོད་པས་སྒྲོབ་མས་སོ། །གང་དབུལ་ན། རིན་ཆེན་ཏེ་འབྲས་དུས་
ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་གྱུར་བ། ཡིད་དུ་འོང་བའི་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པས་ན་ན་
ཆུང་། ཁྱད་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པས་ན་མཆོག་ བསྐྱེད་ཅན་དེན་པོ་ཆེ་དང་གོས་
དཀར་དང་བི་སྒྲ་ཆོགས་པ་མཆོག་གིས་བརྒྱན་པ་དེ་དབུལ་བར་བྱའོ། །དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་
ན། རབ་ཏུ་གྱུབ་པ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་དང་སྒྲུབ་པ་ཐུན་མོང་བའི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
དུ་དབུལ་བར་བྱའོ། །གང་ལ་དབུལ་བར་བྱ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉི་མོར་གྱུར་པའི་སྒྲ་མ་དེ་
ལ་དབུལ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་པ་)ནི། དབུལ་བར་བྱ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་
བྲངས། གང་གིས་ན། གསང་དབང་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འདོད་ཅིང་མཆོད་པའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་
མཁས་པའི་ཞེས་རབ་ཅན་དག་གིས་སོ། །གང་དབུལ་བར་བྱ་ན། མི་མཐུན་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཞིང་
འདི་བསྐྱེད་ཆ་ག་དང་། ཨི་རྩ་རྩི་ལ་དང་། བེ་རྩུ་དང་། རྩོ་རྩེ་དང་། མར་གད་དང་། ལུ་ཏིག་དང་།

བྱ་དུ་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་རྒྱལ་སྤྱི་དེ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་ཡོངས་སུ་
བཀའ་སྟེ་དབུལ་བར་བྱའོ། །དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་ན། སྒྲ་མས་གསང་དབང་བསྐྱར་བ་སྦྱིན་པའི་
ཕྱིར་དུའོ། །དུས་རིམ་ཅན་དུ་ན། གསང་དབང་བསྐྱར་བའི་མགོ་བཅམས་པ་ནས་མཐུག་མ་རྗེས་ཀྱི་
བར་དུ་ཉིན་རེ་བཞིན་དུའོ། །

⁴¹⁰
གསུམ་པ་(སྒྲ་མས་གསང་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་)ལ་གཉིས། སྒྲ་མས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་
⁴¹⁴
བྱ་བ་དང་། གསང་དབང་བསྐྱར་བ་དངོས་སོ། །

དང་པོ་(སྒྲ་མས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། དབུལ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། གང་གིས་ན།
གསང་དབང་བསྐྱར་བའི་རྗེ་རྒྱལ་དཔོན་དེས་སོ། །གང་དབུལ་ན། དེ་གྲ་རྗེ་རྗེ་མ་དང་མཉམ་
པར་སྐྱར་བ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་དེའོ། །གང་ལ་དབུལ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་འདོད་ཅིང་
ཆགས་པའི་སྒོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པ་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམ་སྣང་ལ་སོགས་
པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་པོ་དེ་ལའོ། །གནས་གང་དུ་དབུལ་ན། སངས་རྒྱས་རྣམ་སྣང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་དག་ཏུའོ། །རྣལ་འབྱོར་གང་གིས་དབུལ་ན། དཀྱིལ་འཁོར་
ཀྱི་བདག་པོའི་ལྷ་སྐུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྣལ་འབྱོར་དེས་དབུལ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི། དཀྱིལ་འཁོར་བདག་པོའི་བསྐྱེད་ཆོག་དེ་རིམ་བྱ་ཞེ་ན།
ནམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབུས་གནས་པར་ཏེ། དེ་ལས་ཀྱི་ས་བསྐྱོམ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ངང་ནས་
ལྷག་མོས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། དེ་ལ་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་བཞོད་པ་བསྐྱོམ་པར་

བྱ་ཞིང་། ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱས་ཏེ་འོད་གསལ་དུ་བརྟུག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་
ལ་སོགས་པའི་མངོན་བྱང་ལྗེ་རིམ་གྱིས་དང་པོའི་མགོན་པོར་བསྐྱེད། སྤུལ་སྤྱོད་རྩེ་སེམས་
དཔར་སྦྱར་བའི་བདག་གི་ལུས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་
བསྐྱེད་པས་མཆོན་པའི་དང་པོ་སྦྱར་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཡན་ཆད་སྟོན་དུ་བཏང་།
ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སྤྱི་མ་དེས་སྟོབ་མས་རང་ལ་མཆོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཕུལ་བའི་གཤམ་
བ་ལུལ་ལ། གཅི་བ་དབང་པོ་ལྷ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ལྷན་ཞིང་། བཞིན་བཟང་ཤིན་ཏུ་མངས་པ་
ཡི། །རྩུང་སྤུལ་པ་མཆོག་དང་ལྷན་པ་སྤངས་ཏེ་རང་དང་དེ་གཉིས་ཀ་ལྟར་བསྐྱེད་དེའི་ལུས་
ཀྱི་གནས་ལྷར་རིགས་ལྷ་བསམ། དེ་དང་རང་གི་མཁའ་གསང་གིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་སྟོམས་
པར་ཞུགས་པས་སྤྲོ་མ་དང་གཙོ་བོ་ཐ་མི་དད་པའི་སྦྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་རྣམས་
གཙོ་བོའི་ཐུགས་ཀར་བསྐྱས་པ། ཆགས་པ་ཆེན་པོའི་མེས་ཁྱབ་སྦྱང་པ་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཐེམ་
སྟེ་ཐམས་ཅད་སྦྱང་པ་འོད་གསལ་ལྷན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱང་། ཉོན་མོངས་པ་
རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་མངོན་དུ་མངའ་དེ་ལྷ་རྣམས་ཁྱབ་པའི་ཐེག་ལེ་ཞོར་བྱར་པལ་པ་མི་འཕོ་
བར་བཟུང་སྟེ་བདེ་བ་སྦྱེས། བདེ་བས་སྦྱང་ཉིད་ངེས་པའི་བདེ་སྦྱང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ངེས་
རང་གི་ལུས་ལ་གནས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་ལ་མཆོད་པ་རབ་
ཏུ་བརྟུག་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་⁴¹³ (གསང་དབང་བསྐྱར་བ་དངོས་)ལ་གསུམ། གསང་དབང་མཆོག་བསྐྱར་བ། གསང་
དབང་ཅེས་བསྐྱར་བ་དང་། ⁴¹⁶ གསང་དབང་མཆོག་གི་མཆོག་བསྐྱར་བའོ།

དང་པོ་(གསང་དབང་མཆོག་བསྐྱར་བ་)ནི། མིག་ཡངས་ཏེ་སྤྲོ་མ་དང་གཙོ་བོ་ཐ་མི་དད་པ་དང་
རིག་མ་གཉིས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱང་བའི་ཁྱབ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཐེག་ལེ་

ཁོར་བུའི་ཅེའི་བར་དུ་པཐ་པ་མཐེབ་སྤྲིན་གྱིས་སྒྲངས་ཏེ་སློབ་མའི་ལྷེ་དང་ཀན་གྱི་བར་དུ་བཞག་
 པས། སློབ་མས་ཀྱང་རང་གི་ལུས་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཆོམ་པར་བྱ་བ་དང་། བྱང་
 རྒྱལ་གྱི་སེམས་ལས་མི་གཡོ་བའི་བསམ་པ་བརྟན་པོ་ཅན་གྱི་སློབ་པ་ལྷན་པས་བཟའ་བ་སྟེ་
 བྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་སྦྱེས་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་
 བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡུམ་གྱིས་ཀྱང་རང་གི་བརྒྱུར་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཞུ་བའི་ཐིག་ལེ་རང་གི་
 མཐེབ་སྤྲིན་གྱིས་བརྟེན་ནས་སློབ་མའི་ལྷེ་ཀན་གྱི་བར་དུ་བཞག་པ། སློབ་མས་ཀྱང་སྤར་བཞིན་
 བྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་སྦྱེས་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བ་ནི་
 གསང་དབང་མཆོག་ཡིན་ཏེ། རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས། རྟོ་རྟེ་བརྒྱའི་སྦྱར་བ་ཡིས། རྟོ་རྟེ་ཅན་ཀུན་ཡང་
 དག་བསྟུ། རྒྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟོ་རྟེ་ཡིས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཁར་བསྟུ། རྟོ་རྟེའི་ལམ་
 ལས་ཐུང་ནས་སྟུ། སློབ་མའི་ཁར་ནི་དབབ་པར་བྱ། འདི་ནི་གསང་ཐུགས་དེ་ཀུན་གྱི། དབང་
 བསྟུར་བ་ནི་གོ་འཕང་མཆོག ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱ་གསང་ཐིག་ལེ་ལས་ཀྱང་། རྟོ་རྟེ་
 བརྒྱ་ལས་བྲངས་པ། སློབ་པོ་དང་ནི་དབང་གིས་སྒྲངས། རྟོ་རྟེ་ཀན་དུ་བཞག་པར་བྱ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར།

414

གཉིས་པ་(གསང་དབང་ཅམ་བསྟུར་བ་)ནི། རྒྱ་མ་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་གསང་
 རྟེན་དང་ནི་བཟའ་གི་རྒྱ་བདུད་ཅི་ལྟ་དང་བསེས་པ་དུང་པོར་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་དུ་བཞག་སྟེ།
 ཨོ་ལྷ་ལྷུ་ལན་བདུན་དང་གཏོར་མ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་། ཤེས་པ་བརྟོག་པ་སྟོན་དུ་འགོ་
 བས་སློབ་མའི་སྦྱི་པོར་གཏོར་ཞིང་འཕྱང་དུ་བཅུག་པ་སློབ་མས་ཀྱང་བྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 བདེ་བ་སྦྱེས་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བ་ནི་གསང་དབང་ཅམ་
 བསྟུར་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་གསང་ཐིག་ལེ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་འབར་ཐུང་བས། ལ་

ལུས་ཀྱིས་བ་རྒྱུས་ནི་ལུས་སྐྱུ་ལ། རྒྱུ་དག་དོ་རྩེ་ལས་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱ། ཁྲི་མེད་རིན་ཆེན་
 སྤྱིར་དབབ་དབང་བསྐྱར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱུད་བྱི་མའི་འགྲེལ་བ་ལས། མིག་
 ཡངས་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲོད་དུ་བྱུང་། མེ་ཏོག་བཅས་ཤིང་ས་བོན་དབྱུང་། རྒྱངས་ནས་གསང་བའི་
 དབང་བསྐྱར་བ། སྤྲུགས་པས་སྒྲོབ་མ་དག་ལ་སྤྱིན། རྒྱུ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུས་གནས་
 པར། ཁྲི་ཆུ་རྒྱུ་དང་ཡང་དག་ལྟན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་གཏུལ་བྱ་དབང་པོ་
 དམན་པ་ལ་གསང་དབང་ཅན་དང་། དབང་པོ་མཆོག་ལ་གསང་དབང་མཆོག་བསྐྱར་བ་ཡིན་
 ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གསང་བ་བྱུབ་པ་དང་། ཞལ་ལུང་ལས། གསང་དབང་མཆོག་གི་དབང་
 བསྐྱར་བ་དེ་ལ་གསང་དབང་ཅན་ཡང་བསྐྱར་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་
 དཀྱིལ་མཆོག་ཏུ་བྱུག་ལེན་དེ་ལྟར་དུ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

414

གསུམ་པ་(གསང་དབང་མཆོག་གི་མཆོག་བསྐྱར་བ་)ནི། ལྷ་མ་ཡའ་ཡུམ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ནོར་བུའི་ཅེའི་བར་དུ་པབ་ནས་ནོར་བུ་ཡུམ་ཀྱི་བསྐྱེད་ནས་བཏོན་ཏེ་
 སྒྲོབ་མའི་ཁར་བཞག་སྟེ། སྒྲོབ་མས་ཀྱང་བྱང་སེམས་བྱངས་ཏེ་བྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་
 སྤྱིས་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་བ་ནི་གསང་དབང་མཆོག་གི་
 མཆོག་བསྐྱར་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་བྱི་མ་ལས། དོ་རྩེ་སྒྲོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེ། རང་གི་ཁར་ནི་དོ་
 རྩེ་བཞག །སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་བྱངས་བྱས་ན། །སེམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་བདེ་བ་ཐོབ། །འདི་ནི་
 མཆོག་ཏུ་གསང་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

410

བཞི་པ་(གསང་དབང་བསྐྱར་པའི་པན་ཡོན་)ནི། ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་ཅན་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོད་མིན་ལ་
 གསང་ཞིང་སྤྲ་བར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་མཆོད་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་བ་
 འདིས་ནི། དག་ནག་གི་རྒྱུད་ལས། བརྟུང་བ་རིན་ཆེན་འདི་ཡིས་ནི། དོ་རྩེའི་ལུས་ནི་རབ་ཏུ་

སྐྱུ་བ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱུ་གས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་
རྩོམ་གསུམ་འགྲུབ་པ་དང་། གནས་སྐབས་སུ་སྐྱུ་གས་བརྒྱུས་པས་ཞི་སྟོན་གས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་
རྣམས་འགྲུབ་པར་བྱེད་ཀྱིས་པར་རྒྱུད་འདིར་གསུངས་སོ།།

399

གསུམ་པ་(བཤད་དོན་ལམ་ཀྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་པ་)ནི། གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལེའུ་བརྒྱད་
པ་གཤམ་གཅིའི་དམ་ཚིག་གི་ལེའུའི་མཆོད་དང་ལྡན་པ་འདི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་མཐའ་དུག་
དང་ཚུལ་བཞིའི་ནང་ནས། དེ་ནས་བཙུམ་ལྡན་འདས། ཞེས་པ་ནས། རྒྱལ་མཆོག་མཆོད་པ་
བཤད་དུ་གསོལ། །ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པས་བཤད། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་ཐུག་
ཆེ། །ཞེས་པ་ནས། ཐུག་འཆོལ་རྩོམ་ཐེག་པ་ལའོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་ངེས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད།
དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་རྩོམ་འཇིག་། །ཞེས་པ་ནས། ཀྱུན་དབང་རྩོམ་རིན་ཆེན་འཇིག་། །ཞེས་པའི་བར་
དགོངས་པ་མིན་པས་བཤད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་པའི་མཆོག་ །ཅེས་པ་ནས། རྩོལ་
སོང་ལས་ཀྱང་རབ་རྩ་བརྟག་ །ཅེས་པའི་བར་དགོངས་པས་བཤད། ས་སྤྱོད་གས་གཙང་ཞིང་རྣམ་
པར་དབེན་པའམ། །ཞེས་པ་ནས། མཁས་པས་མཆོད་པའི་སྤྲིན་རྣམས་སྟོ། ། །ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་
ཇི་བཞིན་པས་བཤད།

མཁས་པས་ལྷན་ལ་དག་དང་། །ཞེས་པ་ནས། མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་རབ་རྩ་བརྟག་ །ཅེས་
པའི་བར་བྱང་ངེས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད། དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཡི་ཁྱོན་ཅམ་དུ། །ཞེས་པ་ནས།
སྐྱུ་གས་རྣམས་དངོས་གྲུབ་བྱེད་པར་གསུངས། །ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པས་བཤད་པས་
ཐོན་པའི་ལམ་དེ་ལ། རྩོགས་རིམ་པའི་མཆོད་པ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་མཆོད་པ། རིམ་གཉིས་ཐུན་
མོང་པའི་མཆོད་པ། ལྷ་མའི་བྱ་བ་གསང་དབང་བསྐྱར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་བསྐྱེད་པ། ལྷོ་བ་
མའི་བྱ་བ་ལྷ་དང་ལྷ་མ་ལ་མཆོད་པ། ལྷ་མས་གསང་དབང་བསྐྱར་བ་དངོས་པན་ཡོན་དང་བཅས་

བ་རྣམས་འཆད་ཚུལ་ཚོགས་བཤད་དང་སློབ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་སློན་མ་ཉན་པ་པོ་གང་ཟག་རྣམས་བ་
ལྷ་ལ་བཤད་པས། གང་ཟག་རྣམས་བ་ལྷ་ལ་རྒྱུད་ལ་འོད་གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་ལ་གོ་བ་ལེགས་
པར་ཆགས་པ་ཞིག་བྱུང་ན། ལེའུ་བརྒྱད་པ་མཐའ་དྲུག་གིས་བཤད་པའི་དགོས་པའི་གཙུག་པོ་
ཡིན་ནོ།

³⁹⁹བཞི་པ་(ལེའུ་འཆན་དོན་བཤད་པ་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་
དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བའི་གནད་མ་ལུས་པ་བརྗོད་བྱར་འདུས་པའི་གསང་བ་འདུས་པ་ལས།
གཤེགས་པ་ལྷ་ལ་ལྷ་གཅི་བ་དབང་པོ་ལྷ་དམ་ཆེག་སྟེ་འོད་གསལ་དུ་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བྱས་པ་ནི་
བརྗོད་བྱ་དོན་ཀྱི་ལེའུ་ཡིན་ལ། དེ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་ཚོགས་ལ་ཡང་མིང་དེ་སྐད་ཅེས་
བྱའོ།

³⁹⁹ལྷ་པ་(ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ་)ནི། སློན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་
བཤད་པ་ལས། ལེའུ་བརྒྱད་པ་མཐའ་དྲུག་གིས་བཤད་པའོ། །

༡༡། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་ལོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཅུ་རྒྱུད་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་
དགོངས་འབྲེལ་ཡིགས་བཞད་གཉེར་གྱི་བང་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་
ལས་ལེའུ་དགུ་པ་བཞུགས་སོ།
ཎྟ

ཎྟ བཞི་བ་³²³ (ལེའུ་དགུ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་དམ་ཆོག་གི་ལེའུ་བ་འདད་ཚུལ་)ལ་ལྟ། ལེའུ་སྤྱི་བྱེད་
མཆོམས་སྦྱར་བ། ལེའུ་འེ་གཞུང་བའདད་པ། ⁴⁴¹བའདད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་པ། ལེའུ་འེ་
⁴⁴²མཆོན་དོན་བའདད་པ། ལེའུ་དེ་བའདད་ཟེན་པར་བསྦྱན་པའོ།

དང་པོ་(ལེའུ་སྤྱི་བྱེད་མཆོམས་སྦྱར་བ་)ནི། ལེའུ་བརྒྱུད་པས་ལེའུ་དང་པོའི་དོན་འཆད་ཚུལ་བསྦྱན་
པའི་རྗེས་དེ་ནས་ལེའུ་བརྒྱུད་པར་བསྦྱན་པའི་གསང་དབང་གིས་མཆོན་པའི་དབང་བཞི་རྗེས་
པར་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས། སློག་གཅོད་སོགས་སྤངས་པས་བྱང་ཚུབ་འབྱུང་པར་མ་ཟད།
མི་སྲིད་པ་ལྟར་སྤང་བའི་སློག་གཅོད་སོགས་བྱས་པས་བྱང་ཚུབ་འབྱུང་པར་བསྦྱན་པའི་བྱིར།
དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་དམ་ཆོག་གི་ལེའུ་འདི་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་(ལེའུ་འེ་གཞུང་བའདད་པ་)ལ་གསུམ། སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྦྱོན་པའི་གསུང་ལ་
⁴²⁰འདུག་པ། མཛད་དུ་བྱུང་བའི་དམ་ཆོག་རྣམས་བསྦྱན་པ། ⁴³⁶དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གྲུག་ག་
སྤངས་པའོ།

དང་པོ་(སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྦྱོན་པའི་གསུང་ལ་འདུག་པ་)ནི། བའདད་ཅེས་པ་བའདད་པའི་གཞིར་
བྱངས། གང་གིས་བའདད་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོན་པ་རྒྱལ་པོ་ནོ་རྗེ་འཛིན་པ་དེས་བའདད་དོ། །དེ་ཁྱད་
པར་དུ་མ་དང་ལྡན་སྟེ། ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་སྟེ་ཐམས་ཅད་སྦྱོང་བ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐུགས་

ཁྱུང་ལ་མངའ་བ། སྤྱི་རིགས་འདྲ་ཁྱུན་མི་ཆད་པས་ན་མི་འགྱུར་ཆེ་བ། ཁྱུང་སྤེལ་ལ་གསུམ་
 གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་སྤྲུགས་གྱི་སྦྱོང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་
 སྦྱོང་བ། གཏུལ་བྱ་ཀུན་གྱི་འདོད་དོན་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་སྤྲང་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་རྣམས་དང་། དམ་པ་སྦྱུན་མ་ལ་སོགས་པའི་དབང་ལྷན་ཏུ་གྱུར་པས་ན་གཙོ་བོ། སྦྱོང་
 རྗེ་རྣམ་སྤྲང་། གསུང་རྗོ་རྗེ་འོད་དཔག་མེད། ཐུགས་རྗོ་རྗེ་མི་བསྦྱོང་བ་གསུམ་ལ་ལོངས་སྦྱོང་
 པའི་བྱེད་པར་དང་ལྷན་མོ། །དེས་གང་བཤད་ན། རྗོ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་མི་བསྦྱོང་བ་
 ལ་སོགས་པའི་རིགས་ལྷའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱབ་པའི་ལས་ཆོགས་སངས་རྒྱས་ཡེ་
 བཤེས་ཅན་ཏེ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་གསང་བར་བྱ་བ་དེ་བཤད་དོ། །གང་ལ་བཤད་ན། དེས་
 དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཉམས་དགའ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དང་། དང་དོན་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ན་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་ལ་རབ་ཏུ་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་⁴¹⁹ (མདྲ་དུ་བྱུང་བའི་དམ་ཆོག་རྣམས་བསྟན་པ་)ལ་⁴²⁸ དང་དེས་གཉིས།

དང་པོ་(དང་དོན་དུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དམ་ཆོག་ལྷ་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་ཉེ་བར་བསྐྱ་
 བཤོ། །

དང་པོ་(དམ་ཆོག་ལྷ་བཤད་པ་)ལ་ལྷ། ཞེ་སྤང་གི་རིགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སློག་གཅོད་པ། གཉི་
⁴²² ཐུག་གི་རིགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཁོར་འཕྲོག་པ། ⁴²⁴ འདོད་ཆགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་བྱུང་མེད་
 བསྟན་པ། ⁴²⁵ ལས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་རྟུན་སྦྲེ་བ། རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ཀྱིས་ཆོག་རྩལ་སྦྲེ་བཤོ། །

དང་པོ་(ཞེ་སྤང་གི་རིགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སློག་གཅོད་པ་)ལ་གཉིས། ལས་སྦྱོར་དངོས་དང་། དེ་དག་
 གི་པན་ཡོན་མཐུག་སྤྱད་དང་བཅས་པཤོ། །

དང་པོ་(ལས་སྐྱོད་དངོས་)ནི། རྟེན་ནང་ལ་གཞོལ་བ་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་
ནམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུས་གནས་པར་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཚུབ་པས་མཆོན་པའི་
མངོན་བྱང་ལྗེ་རིམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་རྫོ་རྗེ་འཆང་སྟོན་པོར་བསྐྱེད་པས་ན་ཏིང་
ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་བར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞིང་། རྫོ་རྗེ་འཆང་སྟོན་པོ་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་
རྫོ་རྗེ་མི་བསྐྱོད་པར་རབ་ཏུ་བསྐྱོམས་ནས་དེའི་ལག་ཏུ་སྟེ་ཕྱག་གཡས་ཀྱི་དང་པོར་འོད་འསྐྱོ་མང་
པོ་འབར་བ་དང་། འོད་ཟེར་སྒྲ་ལྡས་རབ་ཏུ་གང་བའི་རྫོ་རྗེ་ཙུ་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པའི་དང་པོ་
སྐྱོར་བ་དང་། འདུ་བྱས་པའི་རིག་མ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་
མཆོག་བསྐྱོམ་པ་སྟོན་ཏུ་བཏང་ནས། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ་དུས་གསུམ་པ་ཡི་སངས་རྒྱས་
ཏེ་བསྐྱལ་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཁ་སྐྱོར་དབྱེ་བའི་སྟོན་འགོ་དང་། ཁ་སྐྱོར་དབྱེ་
བ་དངོས་གཞི་རྣམས་བྱས་ཏེ་མདུན་དུ་གནས་པ་བཞིན་ཏུ་བསྐྱོམས་ནས། རང་མི་བསྐྱོད་པར་
གནས་པའི་རྫོ་རྗེས་སྤྱེ་མར་བཅུག་པ་སྟེ་བསྐྱུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་བྱའི་སྐྱ་གསུང་ཕྱགས་ཏེ་
ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་འོངས་སྐྱོད་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་རྫོ་རྗེས་སྤྱེ་མར་བཅུག་པ་སྟེ་མེད་
པར་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(དེ་དག་གི་མན་ཡོན་མཐུག་སྐྱོད་དང་བཅས་ས་)ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་རྫོ་རྗེ་འཆང་གིས་
གསུངས་པའི་གསང་བའི་དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་མཆོག་དེ་བསྐྱོམས་ན་ནི། བསྐྱལ་བའི་ཡུལ་དུ་
གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསད་ན་ནི་སྐྱབ་པ་པོས་ཕྱགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
ཞིང་། བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་མི་བསྐྱོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་ཏུ་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་སུ་སྤྱེ་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེ་སྤང་གི་རིགས་ཀྱིས་གཞན་ཀྱི་སྟོག་གཅོད་པའི་ལས་སྐྱོར་འདི་ནི་ཞེ་སྤང་རྣམ་པར་
དག་པ་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བ་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱི་རགས་མཐར་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་

འདའ་བར་མི་བྱ་བས་ན་དམ་ཆོག་འདོད་དོན་ལ་མི་བསྐྱ་བས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། རིགས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་སྟེ་ལས་སྦྱར་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྤང་
མངོན་བྱང་ལས། གང་ཞིག་གཅིག་བྱ་བས་ད་པ་ལས། །མང་པོ་སྤྱང་ན་འདས་འགྱུར་ཏེ། །བསོད་
ནམས་སྤང་པོ་ཆེར་འགྱུར་གྱི། །གཞན་དུ་སྤྲིག་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་⁴²⁰ (གཏི་ཐུག་གི་རིགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཞོར་འཕྲོག་པ་)ལ་གསུམ། སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་
སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ། ལས་སྦྱར་དངོས། ⁴²³པན་ཡོན་མཇུག་སྤྱད་དང་བཅས་པའོ།

དང་པོ་(སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ་)ནི། ཞེ་སྤང་གི་རིགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་
སྟོག་གཅོད་པའི་ལས་སྦྱར་བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ནས། རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་པ་རྒྱལ་པོ་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་དེས་
མི་ཤེས་པ་གཏི་ཐུག་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་སྤང་གི་སྟོན་པ། གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་ཐར་པ་རབ་ཏུ་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་། སྟོ་བྱར་གྱི་ངི་མས་གོས་པ་མེད་པའི་དག་
པ་གཉིས་དང་ལྗན་པ། གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ཀྱི་སེར་སྒྲིའི་ངི་མ་སྦྱང་བར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱོད་
པ་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་དེས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་རབ་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཡང་དག་པའི་
དམ་ཆོག་རྣམ་སྤང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་ཞོར་འགྲུག་པའི་ལས་སྦྱར་དེ་བཀའ་སྐུལ་
ཏོ།

གཉིས་པ་(ལས་སྦྱར་དངོས་)ནི། རྟེན་ནང་ལ་གཞིལ་བ་རྣམ་སྤང་གི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་
ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབུས་གནས་པར་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པས་མཆོན་པའི་
མངོན་བྱང་ལྗེ་རིམ་གྱིས་འཁོར་ལོའི་དགྱིལ་འཁོར་ཏེ་རྣམ་སྤང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དོ་རྗེ་འཆང་
སྟོན་པོར་བསྐྱེད་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་བར་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞིང་། དོ་རྗེ་འཆང་སྟོན་

པོ་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དུ་རབ་ཏུ་བསྐྱོམས་པའི་དང་པོ་སྦྱར་བ་དང་།
 དེས་འདུ་བྱས་པའི་རིག་མ་དང་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་
 པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྟོན་དུ་བཏང་།
 ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་པོ། དཀར་པོ། སེར་པོ། དམར་པོ། ལྗང་ཁུ་ཀུན་གྱི་
 སྦྱར་བ་སྟེ་འགྲུགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐུགས་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ལྗེའི་གཟུགས་
 སུ་རབ་ཏུ་བཏག་པ་ཏེ་བསྐྱོམ་པར་བྱས་ནས་སུ། དེ་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་པོ་འགྲུགས་པ་ལ་
 ཐུགས་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱོད་པའི་གཟུགས་གཏོང་བ་ནས། ལྗང་ཁུ་འགྲུགས་པ་ལ་དོན་ཡོད་བྱུང་བའི་
 གཟུགས་གཏོང་བའི་བར་བྱ་ཞིང་།

རིགས་ལྗེ་པོ་དེས་རྣམ་པར་དག་ལས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་ཁོར་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྟོགས་
 བས་སུ། དེ་ཡང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས། སྐུ་བསྐྱོམ་པ་སྟེ་རང་གི་བ་སྤྱིའི་
 བྱ་ག་ནས་འོད་ཟེར་དཀར་པོ་ཞགས་པ་ལྟ་བུ་སྦྱོས་ནས་ཁོར་རྣམས་བཅིངས་ཏེ་གཞན་དུ་སྦྱོ་མི་
 བྱས་པར་བསྐྱོམ་པ་དང་། གསུང་བསྐྱོམ་པ་སྟེ་ལྷོ་ལ་སྤྱི་ཡིག་བཀོད་ནས་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་
 ཟེར་དམར་པོ་ལྷགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྦྱོས་ནས་ཁོར་རྣམས་ཐམས་ཅད་བྲངས་ཏེ། ཐུགས་བསྐྱོམ་པ་སྟེ་ཁོར་
 ཐམས་ཅད་རང་གི་གས་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱུང་བར་ཡིད་གྲིས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།།

422

གསུམ་པ་(ལན་ཡོན་མཚུག་སྤྱད་དང་བཅས་པ་)ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་ལས་སྦྱར་འདི་ནི་གནས་
 སྐབས་སུ་ཁོར་གྱི་རྒྱ་མཆོས་གང་བའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བྱ་དང་འབྲ་བ་དང་། མཐར་ཐུག་
 སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྤྱི་རྣམས་དང་། ཐུབ་པའི་སྦྱེས་བྱ་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །བཤད་
 མ་ཐག་པའི་ལས་འདི་ནི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་སྟེ་རིགས་ལྗེ་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་གཉི་
 ཐུག་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་སྤང་གི་རིགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་བསྐྱེད་རིམ་ཐ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པ་

ནམས་ཀྱིས་འདའ་བར་མི་བྱ་བས་ན་དམ་ཆོག་འདོད་དོན་མི་བསྐྱ་བས་ན་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་
ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲུང་མཛོན་བྱང་ལས། འཇུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁོར་སློགས་ནས། །སེམས་
ཅན་འཕོངས་ལ་སྦྱོན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

⁴²⁰
གསུམ་པ་(འདོད་ཆགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་གཞན་ཀྱི་བྱང་མེད་བསྐྱེན་པ་)ལ་གསུམ། སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་
གིས་སྦྱོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ། ལས་སྦྱོར་དངོས། ⁴²⁵པན་ཡོན་མཇུག་སྤྱད་དང་བཅས་པའོ།

དང་པོ་(སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྦྱོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ་)ནི། གཏི་ཐུག་གི་རིགས་ཀྱིས་གཞན་
ཀྱི་ཁོར་འགྲུགས་པའི་ལས་སྦྱོར་བསྐྱེན་པའི་རྗེས་དེ་ནས། རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོན་པ་རྒྱལ་པོ་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་
དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེས་འདོད་ཆགས་རྣམས་པར་དག་པ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གདུལ་བུའི་
རྒྱུད་ལ་ཐར་པ་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པ། བདེན་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པས་ན་གསང་བ་དག་པ། མི་
གནས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་གནས་པས་ན་མི་དམིགས་པའི་བྱང་པར་དང་ལྡན་པ།
དེས་དམ་ཆོག་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པའི་ལས་སྦྱོར་འདི་རབ་ཏུ་
བཀའ་སྩལ་གྲོ།

གཉིས་པ་(ལས་སྦྱོར་དངོས་)ནི། ཉེན་ནང་ལ་གཞོལ་བ་འདོད་ཆགས་རྣམས་པར་དག་པ་འོད་
དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབུས་གནས་པར་ཏེ། དེ་བཞིན་
ཉིད་ལས་བྱང་རྩབ་པས་མཆོན་པའི་མཛོན་བྱང་ལྟ་དང་། དམ་ཆོག་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་དང་། རྗེས་སུ་
རྣལ་འབྱོར་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་དང་། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་བཞིས་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་དཀྱིལ་
འཁོར་ཏེ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དོ་རྗེ་འཆང་སྦྱོན་པོར་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་
སེམས་དཔའི་བར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞིང་། དོ་རྗེ་འཆང་སྦྱོན་པོ་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཆེ་དཔག་

ཏུ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བསྐྱོམས་པའི་དང་པོ་སྒྲུབ་བ་དང་། དེས་རང་གི་དབང་དུ་བྱ་རྒྱུའི་བྱད་མེད་དེ་
གོས་དཀར་མོར་བསྐྱེད། དེའི་ལུས་ལ་ལྷ་རྣམས་བཀོད། དེ་དང་རང་གི་མཁའ་གསང་ཕྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་ཏེ་སྒྲུམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དེ་
དག་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཐམས་ཅད་གྱིས་དགའ་བ་
དེ་དགོད་པར་བྱའོ། །ལྷའི་རྣམ་པ་རྗེ་ལྷར་བསྐྱོམ་ཞེ་ན། རང་ཉིད་གཙོ་བོ་འོད་དཔག་མེད་མ་
གཏོགས་པའི་ལྷ་སོ་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་བྱད་མེད་གོས་དཀར་མོའི་རྣམ་པ་ཅན་ཁ་དོག་དམར་
པོ། དེ་དག་གི་ཞལ་ཕྱག་གི་གངས་དང་། ཕྱག་མཆོན་རྣམས་ནི་མདོར་བྱས་སུ་གསུངས་པ་ལྷར་
དགོད་པར་བྱའོ། །རང་ཉིད་གཙོ་བོ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ར་རྒྱལ་ལ་གནས་པ་དེས་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོ་
ཐམས་ཅད་དང་། མོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་མཉམ་པར་སྒྱུར་ནས་སྒྲུམས་པར་འཇུག་པའི་ཉེ་བར་
ལོངས་སྤྱད་པ་འདི་ནི་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཚུལ་ཏེ་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།

424

གསུམ་པ་(ཕན་ཡོན་མཇུག་སྤྱད་དང་བཅས་པ་)ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་ལས་སྒྲུབ་འདི་ནི་གསུང་
རྗེ་རྗེ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཆོས་ལོངས་སྤྱལ་བའི་སྒྱུ་
གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པར་བསྐྱོམ་པའོ། །བཤད་མ་ཐག་པའི་ལས་
སྒྲུབ་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་རྣམ་པར་དག་པ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཐམས་
ཅད་གྱིས་འདའ་བར་མི་བྱ་བས་ན་དམ་ཆོག་འདོད་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བས་ན་ཡང་དག་པ་སྟེ་བསྐྱེད་
རིམ་ཐ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྤྲགས་པ་རྣམས་གྱིས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

420

བཞི་པ་(ལས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་རྩུན་སྦྲེལ་བ་)ལ་གསུམ། སྤྱད་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་
འཇུག་པ། ⁴²⁶ལས་སྒྲུབ་དངོས། ⁴²⁷ཕན་ཡོན་མཇུག་སྤྱད་དང་བཅས་པའོ།

དང་པོ་(སྤྱད་པའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ་)ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་གཞན་
ཀྱི་བྱད་མེད་བསྟེན་པའི་ལས་སྦྱར་བསྟེན་པའི་རྗེས་དེ་ནས། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་རྒྱལ་པོ་དོན་རྗེ་འཇིན་
པ་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་རྒྱུད་སྤྲུགས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་རྗེ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་པ་གདུལ་བྱའི་འདོད་དོན་
སྦྱབ་པར་བྱེད་པ། བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱེལ་ས་བྱང་བའི་
ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པ་དེས་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་གསུང་ནི་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།།

⁴²⁵
གཉིས་པ་(ལས་སྦྱར་དངོས་)ནི། ཉེན་ནང་ལ་གཞོལ་བ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྦྱབ་པ་པོས་
ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུས་གནས་པར་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཚུབ་པས་མཆོན་པའི་
མངོན་བྱང་ལྗེའི་རིམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དོན་རྗེ་འཆང་
སྟོན་པོར་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉིང་དེ་འཇིན་སེམས་དཔའི་བར་བསྐྱོམས་པར་བྱ་ཞིང་། དོན་རྗེ་འཆང་སྟོན་
པོ་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་དོན་རྗེ་ཐོགས་མེད་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྦྱར་རབ་དུ་བསྐྱོམས་པའི་དང་པོ་
སྦྱར་བ་དང་། དེས་འདུ་བྱས་པའི་རིག་མ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་རྣམས་སྤང་
ལ་སོགས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་
སྟོན་དུ་བཏང་། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ་རྒྱལ་བ་ཀུན་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སེམས་ཅན་རྣམས་
དང་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་རང་གི་མདུན་ན་གནས་པའི་གཟུགས་སུ་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་ནས། དེ་
རྣམས་ལ་རྗེ་སྟོན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྟོང་ཡང་། རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པར་སྤང་བའི་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་རྩོན་པ་སྦྱུ་མའི་དོན། རང་ཉིད་ཀྱིས་
རྟོགས་ཤིང་དེ་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་དོན་རྗེ་འཆང་གི་ཆོག་དེ་སྦྱོར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་ལས་
ལྷའི་བྱ་གང་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྩོན་པ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའོ། །ང་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་ཏེ་དེས་ན་
ང་ནི་རྩོན་སྦྱོར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

425

གསུམ་པ་(མན་ཡོན་མཁུག་སྤྱད་དང་བཅས་པ་)ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་ལས་སྦྱར་འདི་ནི་སངས་
 རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བས་སྦྱར་བར་སྦྱོན་པའི་གསུང་
 རྩི་མ་མེད་པ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སྒོ་ཅན་གྱིས་སྦོལ་བཞིན་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་པ་ཀུན་གྱིས་སྦོད་མིན་ལ་གསང་བར་བྱ་བའི་ལས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་རྩལ་སྤྲོ་བའི་དམ་ཆེག་
 འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པས་བསྐྱུང་བར་བྱ་བའི་ནི་སོགས་ཀྱི་འདིག་རྟེན་པའི་དངོས་
 གྲུབ་རྣམས་ཐོབ་པར་རྒྱད་འདིར་བཤད་དོ། །བཤད་མ་ཐག་པའི་ལས་སྦྱར་འདི་ནི་དམ་ཆེག་
 འགྲུགས་པ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་ཕྱ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདའ་བར་
 མི་བྱ་བས་ན་དམ་ཆེག་འདོད་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། དོན་རིམ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྦོ་
 བས་ཏེ་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱའོ།

420

ལྷ་པ་(རིན་པོ་ཆའི་རིགས་ཀྱིས་ཆེག་རྩལ་སྤྲོ་བ་)ལ་གསུམ། སྤྱད་པ་པོའི་ཆེག་གིས་སྦོན་པའི་
 གསུང་ལ་འཇུག་པ། ལས་སྦྱར་དངོས། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་མན་ཡོན།

428

དང་པོ་(སྤྱད་པ་པོའི་ཆེག་གིས་སྦོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ་)ནི། ལས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་རྩལ་སྤྲོ་བའི་
 ལས་སྦྱར་བསྦྱོར་པའི་རྩིས་དེ་ནས། རྒྱད་ཀྱི་སྦོན་པ་རྒྱལ་པོ་དོ་རྩི་འཛིན་པ་དོ་རྩི་གསུམ་དབྱེར་
 མི་བྱེད་པའི་རྒྱལ་བ་ཀུན་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པ། དོ་རྩི་ལྟར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་
 པའི་དོ་རྩི་འཆང་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་རབ་ཏུ་སྦོན་པར་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་
 དང་ལྡན་པ་དེས་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་གསུང་ནི་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ།

གཉིས་པ་(ལས་སྦྱར་དངོས་)ནི། རྟེན་ནང་ལ་གཞིལ་བ་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་ཀྱི་སྤྲུབ་པ་པོས་
 རམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུས་གནས་པར་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་རྩལ་པས་མཆོན་པའི་

མདོན་བྱང་ལྗེ་རིམ་གྱིས་དམ་ཆོག་དགྱིལ་འཁོར་རིན་འབྱུང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་སྟོན་
 བོར་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་བར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞིང་། དོ་རྩེ་འཆང་སྟོན་པོ་དེ་
 ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་དགོན་མཆོག་དཔལ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དུ་བསྐྱོམ་པའི་དང་པོ་སྦྱར་བ་
 དང་། དེས་འདུ་བྱས་པའི་རིག་མ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་
 གཟུགས་རྣམས་ཀུན་གྱིས་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རང་གི་གནས་འདི་དག་ཏུ་དགའ་བས་ཉེ་བཞོད་པའི་
 དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྟོན་དུ་བཏང་། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ་རྩལ་པའི་དག་དང་། ལ་
 སོགས་པ་སྤྲ་མ་དང་། དག་ཀྱལ་བ་སྤྲས་ནས་གདུལ་བར་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་རྩལ་པའི་
 དག་ལ་སོགས་པ་སྤྲ་བར་བྱའོ།།

⁴²⁷
 གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་བྱས་པའི་པན་ཡོན་)ནི། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཆོག་རྩལ་ལ་སོགས་པ་སྤྲ་
 བར་བྱེད་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དེ་རྣམས་སྤྲ་བར་བྱེད་པ་དང་། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་ན་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།།

⁴²⁰
 གཉིས་པ་(དེ་དག་ཉེ་བར་བསྐྱེད་པ་)ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 དོ་རྩེ་བཞོད་པ་སྟེ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།།

⁴²⁰
 གཉིས་པ་(དེས་དོན་དུ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། དམ་ཆོག་ལྗེ་རིམ་དོན་བཤད་པར་གསོལ་བ་
 བཏབ་པ། དེ་⁴³⁰ལ་ལེགས་སོ་བྱིན་ནས་དེས་དོན་བཤད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ། དེས་⁴³⁰དོན་
 བཤད་པ་དངོས་སོ།།

དང་པོ་(དམ་ཆོག་ལྗེ་རིམ་དོན་བཤད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་)ནི། སྤྱད་པ་པོ་ཐུག་ན་དོ་རྩེས་དེས་
 དོན་གསུང་བ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་ལ་དམ་ཆོག་ལྗེ་རིམ་དོན་བཤད་པར་གསོལ་

བ་བཏབ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། དེ་ནས་དགོངས་པའི་ཆོས་གཅིག་ལུ། །དམ་ཆེག་དེ་ཉིད་
 རོན་གསུངས་པ། །གཙོ་བོ་ཀུན་མཁུན་ཐམས་ཅད་རིག། །མགོན་ལ་ཕྱག་ན་དོ་རྗེས་གསོལ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ཚུལ་ནི། སྤུང་བ་པོ་ཕྱག་ན་དོ་རྗེས་མ་འོངས་པའི་
 གདུལ་བྱ་ནམས་ཀྱི་དོན་དུ་དམ་ཆེག་ལྟ་སྟོན་པའི་དོ་རྗེས་ཆེད་ཆེག་ནམས་སྐྱེ་རི་བཞིན་པར་ཞེན་བ་ལྟར་
 བཅོས་ནས། སྤྲགས་པ་མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱོམས་པའི་དོ་རྗེས་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ནམས་
 ཕྱེ་མར་བརྒྱག་མི་རུས་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ནམས་ནི་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་
 གཅིག་ལུ་ལས་འབྱུངས་ཤིང་། འབྲས་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེའི་ངོ་བོར་གནས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 ཉིད་ལས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་དངོས་གཅིག་པའི། །དུས་གསུམ་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་གང་། །ཆོས་སྐྱེ་
 གཅིག་ལུ་ལས་འབྱུངས་པ། །རི་ལྟར་དོ་རྗེས་ཕྱེ་མར་བརྒྱག། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྲགས་
 པ་མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱོམས་པའི་དོ་རྗེས་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ནམས་ཕྱེ་མར་བརྒྱག་རུས་
 སྐྱེ་རྒྱུ་གང་དེ་ལྟར་བས་པས་སྤྲགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྐྱེ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་བྱུང་བ་མཆོམས་མེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
 དེ་ནི་ཕྱེ་མར་བརྒྱག་གྱུར་པས། །རི་ལྟར་ཡང་དག་སེམས་འགྱུར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར།

སྤྲགས་པ་མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱོམས་པའི་དོ་རྗེས་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ནམས་ཕྱེ་མར་
 བརྒྱག་མི་རིགས་ཏེ། སྤྲགས་པ་མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱོམས་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་ནམས་
 ཀྱིས་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ནམས་མཉེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་
 སངས་རྒྱས་ནམས་སེམས་ཅན་ནམས་ལ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྟོབ་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 ཉིད་ལས། འདས་བ་ཡི་སྟོན་པ་དང་། །དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་སྟོན་མཛད་དང་། །མཉེས་བྱ་མ་བྱོན་

སངས་རྒྱལ་ཆུས་ཆུས་ས། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་བ་པོ། །མི་བསྐྱོད་གཟུགས་ཅན་དོ་རྩེ་ཡིས། །
མགོན་པོ་དེ་ཆུས་ཇི་ལྟར་གཞོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྤྱད་པ་པོ་བྱུག་ན་དོ་རྩེས། སྟོན་པ་དོ་རྩེ་འཆང་ལ་སྣ་ཆོགས་པའི་དོན་ཅན་གྱི་དམ་ཆོག་ལྟ་
སྟོན་པའི་ངེས་དོན་མ་འོངས་པའི་གདུལ་བྱ་ཆུས་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱིར་དུ་
དམ་ཆོག་ལྟའི་ངེས་དོན་གསལ་བར་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། དེ་ཉིད་སྣ་ཆོགས་དོན་ལྡན་ཆོག །དེ་ཆུས་ཀྱིས་ནི་ཇི་ལྟར་རྫོགས། །གང་ཞིག་ཤེས་པས་
རྒྱལ་སྤྱི་ཆུས་ས། །དགོངས་དོན་ལ་རྫོགས་མེད་གྱུར་པ། །མ་འོངས་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་ནི། །དེ་ཉིད་
བཅོམ་ལྡན་བཤད་དུ་གསོལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་⁴²⁸ (དེ་ལ་ལེགས་སོ་བྱིན་ནས་ངེས་དོན་བཤད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་)ནི། སྟོན་པ་དོ་རྩེ་འཆང་
དེས་སྤྱད་པ་པོ་བྱུག་ན་དོ་རྩེས་དམ་ཆོག་ལྟའི་ངེས་དོན་གསལ་བར་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་
གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ཆོག་གསན་ནས། ཤིན་ཏུ་དགྱེས་པའི་བདུན་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་
གསུམ་བྱིན་ནས་དམ་ཆོག་ལྟའི་ངེས་དོན་བཤད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
དེ་ནས་དོ་རྩེ་འཇིན་སྤྱོད་བའི། །འགྲོ་ལ་པན་པའི་ཆོག་གསན་ནས། །དེ་འོག་གཙོ་བོ་དོ་རྩེ་འཆང་། །
ཁྱབ་བདག་གིས་ནི་སྤྱར་གསུངས་པ། །ལེགས་སོ་བྱ་བྱོད་ཆེར་ལེགས་ཏེ། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་
བྱོད་ལེགས་སོ། །དགོངས་པས་བཤད་པའི་དོན་དུ་ནི། །བྱོད་ནི་ང་ལ་གང་བློས་པ། །གསུངས་
དོན་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟ་བར། །དེ་ནི་ང་ཡིས་བཤད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་⁴²⁸ (ངེས་དོན་བཤད་པ་དངོས་)ལ་ལྟ། མི་བསྐྱོད་པའི་དམ་ཆོག་གི་ངེས་དོན། ཆུས་སྤྱང་
གི་དམ་ཆོག་གི་ངེས་དོན། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དམ་ཆོག་གི་ངེས་དོན། དོན་གྲུབ་ཀྱི་དམ་ཆོག་གི་⁴³³
⁴³⁴

འཇམ་དོན། ⁴³⁵རིན་འབྱུང་གི་དམ་ཚིག་གི་འཇམ་དོན་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(མི་བསྐྱོད་པའི་དམ་ཚིག་གི་འཇམ་དོན་)ནི། སེམས་དབེན་གྱི་རྒྱུ་སེམས་ལས་སྐྱལ་པའི་མ་
དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་ནི་མི་བསྐྱོད་པའི་འཇམ་དོན་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། མི་བསྐྱོད་འདི་ནི་སྐྱལ་
བ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱུ་ལུས་པའི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྗེ་གསུམ་དཔྱེར་མི་ཕྱིད་
བ་ནི་དོ་རྗེའི་འཇམ་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མི་ཕྱིད་པས་ཏེ་དོ་རྗེར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། སྐྱུ་ལུས་པའི་ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་དབང་པོ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འཇམ་དོན་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལུང་སྟོན་གང་བཤད་སངས་རྒྱས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱུ་
ལུས་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་འཇམ་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དོ་རྗེ་གསུམ་
སྐྱེས་དུས་གསུམ་ཞེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་ལུང་པོ་ཉིད་པ་ལས་
གོ་ས་ལོགས་སུ་ཕྱེ་བ་ནི་ཐུགས་པ་མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱེམས་པའི་དོ་རྗེས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཕྱེ་
མར་བརྒྱག་པའི་འཇམ་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྐྱུ་ཡི་དོ་རྗེས་ཕྱིར་བརྒྱག་པས། །ཐ་མལ་བ་ཡི་
ལུང་པོ་གཞིག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐྱུ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་བརྒྱག་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཉར་ཐོབ་ནི་ལག་པའི་འཇམ་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས། དེ་ཡི་ལག་པ་མ་རིག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉར་ཐོབ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་
གསལ་ནི་ལག་ཏུ་བཟུང་བའི་དོ་རྗེའི་འཇམ་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེར་ནི་དོ་རྗེ་འོད་གསལ་
བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་
དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ། འོད་འཕྲོ་མང་པོ་འབར་བ་དང་། །འོད་ཟེར་སྣ་ལུས་རབ་ཏུ་གང་། །ཞེས་
པའི་འཇམ་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་སྐྱར་གྱུར་ཏེ། །འོད་ཟེར་སྣ་ལུས་ཡང་
དག་འབར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱོམས་པའི་རྫོགས་རིམ་པས་སེམས་དབེན་གྱི་རྒྱུ་སེམས་ལས་སྐྱུ་མའི་
སྐྱར་བསྐྱེད། དེ་འོད་གསལ་དུ་བརྒྱག་པ་ལས་བྱུང་འདྲུག་གི་སྐྱར་བཞེངས་པའི་སྒོ་ནས་ལས་
བསྐྱོད་པའི་ཚུལ་ནི་ཞེ་སྒང་གི་རིགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སྒོག་གཅོད་པའི་ངེས་དོན་དང་། དེ་ལྟར་
ལས་གྱི་རིམ་པ་བསྐྱོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ནི། བྱགས་ཀྱི་
དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། མི་བསྐྱོད་སངས་རྒྱས་ཞིང་དག་ཏུ། །རྒྱལ་བའི་
སྐས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ནི་ཞེ་སྒང་རིགས་ཡིད་
འོང་། །མི་བསྐྱོད་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྩེ་སྐྱེས། །དེ་ཡི་ཞིང་དུ་སྐྱེས་པ་མཆོག་། །དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་
པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་⁴³⁰ (རྣམ་སྒྲུབ་གི་དམ་ཆོག་གི་ངེས་དོན་)ནི། ཞེ་སྒང་གི་རིགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་གི་ངེས་དོན་
གསུངས་པའི་རྩིས་དེ་ནས། དབལ་ལྡན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་
ཐར་པ་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པ། རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཅིང་སྒོ་བྱར་གྱི་བྱི་མས་གོས་པ་མེད་པའི་དག་པ་
གཉིས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་རྟོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོས་གསང་བའི་བདག་པོ་བྱག་ན་རྟོ་རྩེ་ལ་
གཏི་མུག་གི་རིགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཁོར་འགྲུགས་པའི་དམ་ཆོག་གི་ངེས་དོན་ཡང་གསུངས་པ་
ཡིན་ཏེ། བྱང་སྟོན་ལས། དེ་ནས་དབལ་ལྡན་བདེ་ཆེན་པོ། །ཡེ་ཤེས་ཐར་པ་སྐྱབ་པ་པོ། །རང་
བཞིན་གྱིས་དག་གོས་མེད་པ། །བྱང་ཚུབ་སྦྱོད་པར་རབ་བསྐྱབ་པས། །བྱག་ན་རྟོ་རྩེ་འོད་ཆེན་
པོ། །གསང་བ་ཀྱན་གྱི་གཙོ་བོ་ལ། །པོས་ནས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །བསྐྱབ་པའི་དམ་
ཆོག་དེ་ཉིད་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲུབ་མཛད་རབ་ཏུ་བསྐྱོམས་པའི་ངེས་དོན་དང་། སྐྱུ་ལུས་
པའི་བྱང་པོགས་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངེས་དོན་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་

རིན་ཆེན་ཀྱན་གྱི་ངེས་དོན་དང་། སྐྱུ་ལུས་པའི་ཕུང་སོགས་འོད་གསལ་དུ་བརྟུག་པ་ནི་སྒྲིབ་བའི་
 ངེས་དོན་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱུར་བཞེངས་པ་ནི་དོ་རྗེའི་གཟུགས་ནི་
 རབ་ཏུ་བརྟུག་པའི་ངེས་དོན་དང་། ཟུང་འཇུག་ལ་བཞེན་ནས་རྫོགས་རིམ་པས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
 བར་བྱེད་པ་ནི་ཞོར་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྟོགས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རིན་ཆེན་
 ཆོས་ནི་རབ་འཇུག་པས། །དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བསྟོམས་ཏེ། །ལུས་དེ་ཡིས་ནི་རྣམ་ཀྱན་
 ཏུ། །རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་སྟོགས་པ་ནི། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རབ་བསྐྱབ་པ། །རྩམ་རྣམས་ཐམས་
 ཅད་སྟོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུང་འཇུག་པ་དེས་འབྲལ་དུ་གདུལ་བྱའི་འདོད་
 དོན་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཞོར་གྱི་རྒྱ་མཆོས་གང་བའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་དང་འབྲ་བར་
 འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེས་ནི་ཡིད་བཞིན་ཞོར་མཉམ་པའི། །ཞོར་གྱི་རྒྱ་མཆོས་རབ་ཏུ་
 འགོངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྒྲུང་དུ་བསྟོམས་པའི་རྫོགས་རིམ་པས་སྐྱུ་ལུས་འོད་
 གསལ་དུ་བརྟུག་པ་ལ་ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱུར་བཞེངས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་
 བྱེད་པ་འདི་ནི་གཏི་མུག་གི་རིགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཞོར་སྟོགས་པའི་དམ་ཆེག་གི་ངེས་དོན་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ནི་གཏི་མུག་རིགས་དག་གི། །དམ་ཆེག་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་བསྐྱབས། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

⁴³⁰
 གསུམ་པ་(འོད་དཔག་མེད་གྱི་དམ་ཆེག་གི་ངེས་དོན་)ནི། མ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དེ་ནི་ཆེ་དཔག་
 མེད་གྱི་ངེས་དོན་དང་། སྐྱུ་ལུས་པ་དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཕུང་སོགས་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱི་
 ངེས་དོན་དང་། སྐྱུ་ལུས་པའི་ཕུང་སོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་
 པ་ནི་དགང་བའི་ངེས་དོན་དང་། སྐྱུ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་བརྟུག་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་སྒྲོང་པ་བཞི་དང་
 རང་གི་སེམས་སྐྱུར་བ་ནི་དམ་ཆེག་བཞི་སྒྲིབ་པའི་ངེས་དོན་དང་། དེ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་

པའི་ཐབས་མཆོག་ཡིན་པ་ནི། འདི་ནི་དོན་རྒྱུ་ལ་མཆོག་གོ། །ཞེས་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། ལུང་
སྟོན་ལས། དཔག་མེད་ཆོ་ནི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ། །དེར་ནི་ལུང་པོ་ལ་སོགས་དགང་། །ཞེས་རབ་པ་རོལ་
ཕྱིན་ལྡན་པའི། །ལུང་པོ་ལ་སོགས་དེར་བྱའོ། །སྟོང་པ་བཞི་དང་མཉམ་སྦྱར་པའི། །བྱང་ཆུབ་
ཀྱིས་ནི་རྒྱུ་ལ་མཆོག་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་ནི་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་དོན་དང་། དེ་གཉིས་ངོ་
པོ་གཅིག་པའི་བྱང་འཇུག་ནི་དབང་པོ་གཉིས་མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་ངེས་དོན་དང་། ངོ་པོ་གཅིག་
པའི་བྱང་འཇུག་ལ་གནས་པ་ནི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་སྦྱད་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། ཀུན་རྫོབ་དག་ནི་དོན་དམ་དག །འདི་ནི་དབང་པོ་གཉིས་ཡིན་ལ། །བྱང་དུ་འཇུག་པར་
བྱགས་པ་ཡི། །དེ་དག་གཉིས་མེད་དེ་སྦྱར་བ། །དེ་ལ་མཉམ་བཞག་སྦྱར་བ་ཡིས། །དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་སྦྱད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོད་དཔག་མེད་དུ་བསྐྱེལ་པའི་རྫོགས་རིམ་
པས་སྐྱུ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པ་ལས་བྱང་འཇུག་གི་སྦྱར་བ་ཞེངས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་བྱང་མེད་བསྟེན་
པའི་དམ་ཆོག་གི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །འདོད་
ཆགས་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ལ་མཆོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་⁴³⁰ (དོན་གྲུབ་ཀྱི་དམ་ཆོག་གི་ངེས་དོན་)ནི། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཙུམ་ལྡན་འདས་རིགས་སྤྱ་
ཆོགས་པའི་རང་བཞིན་དོན་རྒྱུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བདག་པོ་དོན་རྒྱུམ་གི་
དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་དེས་འོག་ནས་འཆད་པའི་གསུང་ནི་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་
སྤྱུལ་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། དེ་ནས་བཙུམ་ལྡན་སྤྱ་ཆོགས་པ། །དོན་རྒྱུམ་གསུམ་རྒྱལ་
བདག །དོན་རྒྱུམ་གྲུབ་རབ་སྟོན་པས། །གསུང་ནི་འདི་སྐད་བཀའ་སྤྱུལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་

བའི་ཕྱིར། རོན་གྲུབ་ཏུ་བསྐྱོམ་པའི་ནལ་འབྱོར་བ་དེས་རིམ་ལྔ་ལས། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འཛིན་
 གནས། །ཐམས་ཅད་དེ་དང་འབྲ་བར་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་ལ་གནས་ནས། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་བལྟས་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱས་
 བ་ནལ་ཉོག་གི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་ནས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ཉིད་ལས། གང་ཞིག་ཕྱི་ནང་བདག་ཉིད་ཆེ། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མར་མཛོད། །ནལ་ཉོག་
 འཆིང་ལས་གྲོལ་བྱང་ཆུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རོན་གྲུབ་ཏུ་བསྐྱོམ་པའི་རྫོགས་རིམ་
 བས་སྐྱུ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་བརྟག་པ་ལས་ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱུར་བཞེངས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་
 རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི། ལས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་རྩོམ་སྤྱོད་པའི་དམ་ཆོག་གི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ཉིད་ལས། འདི་ནི་དོན་ཡོད་དམ་ཆོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

⁴³¹
 ལྟ་བུ་འཇུག་གི་དམ་ཆོག་གི་ངེས་དོན་བཤད་པ་ནི། མགོན་པོ་དེ་རྗེ་འཆང་རིན་ཆེན་དཔལ་ཉི་
 རིན་འབྱུང་གི་ངོ་བོ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་རྗེ་ལྟར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་
 བའི་དངོས་གྲུབ་རབ་ཏུ་ཐོབ་པ་དེས་དམ་ཆོག་དེ་རྗེ་འཆང་ཐོབ་པའི་གནས་འདི་ནི་བཀའ་སྩལ་བ་
 ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། དེ་ནས་མགོན་པོ་རིན་ཆེན་དབང་། །མཉམ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོན་
 བ། །དངོས་གྲུབ་དེ་རྗེ་རབ་ཐོབ་པས། །དམ་ཆོག་གནས་ནི་བཀའ་སྩལ་བ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རིན་འབྱུང་དུ་བསྐྱོམ་པའི་རྫོགས་རིམ་པའི་སྐྱུབ་པ་པོའི་ཕྱང་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
 བར་སྟོན་པའི་ཆོག་ནི། ཕྱང་སོགས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ན་བར་མི་ཉན་པས་ན་རྩལ་ངག་
 དང་། དེས་བསྟན་པའི་ཕྱང་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདེ་བ་ཆེན་པོས་རྫོགས་
 པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱོམ་པ་ལ་བསྐྱབས་ན་སྐྱུར་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
 བར་འགྱུར་བ་ནི། རིན་འབྱུང་གི་རིགས་ཀྱིས་ཆོག་རྩོམ་སྤྱོད་པའི་དམ་ཆོག་གི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཉིད་ལས། སྤང་པོ་ལ་སོགས་མི་སྟོན་ཆོག །སྟོན་མིན་གང་ཡིན་ཕྱི་རྒྱུ་དག་སོགས།།

དེ་དོན་ནལ་འབྱོར་བས་བསྐྱབས་ན། །སྤྱར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དམ་ཆོག་ལྷ་ཀའི་ངེས་དོན་སྒྱུ་ལུས་འོད་གསལ་བྱང་འདུག་ནམས་བསྟན་པས་སྒྲོས་
པའི་སྟོན་ཡོད་སྟམ་ན། སྟོན་མེད་དེ། རྒྱུད་ལ་སྤྱི་རྒྱུའི་ལམ་བྱང་འདུག་ནམས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་
ཀྱང་། དེ་ནམས་རྒྱུད་ལ་སྤྱིད་པ་པོའི་གང་ཟག་ལ་རིགས་ལཱའི་རིགས་ཅན་ལྷར་ཡོད་པས་སྒྲོས་
པའི་སྟོན་མེད་དོ།།

⁴¹⁹
གསུམ་པ་(དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ལ་སྟོས་པའི་སྟོན་ཀ་སྤངས་པ་)ལ་གཉིས། འཁོར་ནམས་ཀྱིས་ཐེ་ཆོམ་
སྤྱིས་པ་ལྷར་བཅོས་ནས་ཁྱུས་པ་དང་། ⁴³⁷སྟོན་པས་དེའི་ལན་བཏབ་པའོ།།

དང་པོ་(འཁོར་ནམས་ཀྱིས་ཐེ་ཆོམ་སྤྱིས་པ་ལྷར་བཅོས་ནས་ཁྱུས་པ་)ནི། སྟོན་པས་དམ་ཆོག་ལྷ་
བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ནས། ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་དམ་ཆོག་གི་
སྟེ་མཉམ་པ་ཐོབ་པའི་རྟོ་རྟེ་དཔལ་ཉེ་བྱུག་ན་རྟོ་རྟེ། ལ་སོགས་པ་སྟེ་དང་པོར་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་འཆེན་པོ་ནམས་ཀྱིས་རྗེས་འདུག་གི་ཕྱིར་དུ་ཐེ་ཆོམ་ཡོད་པ་ལྷར་
བཅོས་ནས། སྟོག་གཅོད་སོགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་ལྷ་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་ཐོས་པས་ངོ་མཆར་དུ་
གྱུར་ཅིང་མེད་དུ་གྱུར་ནས། ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འདུག་པའི་རྟོ་རྟེའི་ཆོག་
འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ།།

སྟོན་པ་རྟོ་རྟེ་འཆང་ལ་སྤངས་རྟོགས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། མ་
རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ནམས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་ནང་དུ། མེས་བསེལ་བར་བྱེད་ཅེས་པ་
འདི་ལྷ་བྱའི་ཡང་དག་པ་མིན་པ་སྟོག་གཅོད་སོགས་བྱས་པས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་སྟོན་པ་དེ་དེ་

བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ཡིན་པས་བཟུང་བར་བྱ་བའི་ཆོག་འདུག་པར་བྱེད་པའི་ལམ། མི་
མཐུན་སྟོགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པའི་རྩོམ་ཆོག་འདི་ཅིའི་སྤྲད་དུ་གསུང་སྟེ་གསུང་མི་རིགས་ཏེ།
སྟོན་པ་རྩོམ་ཆོག་འཆང་ཆེན་པོ་བྱེད་ནི་ཆོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས།
འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ། ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་ཤིང་།
འཛིག་ཉེན་གྱི་ཤེས་རབ་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་གསུམ་ལས་འདས་པས་ན་ཆོག་ངན་པ་དེ་འདྲ་བ་གསུང་
པའི་འོས་མིན་པའི་བྱེད།

གཉིས་པ་⁴³⁶ (སྟོན་པས་དེའི་ལན་བཏབ་པ་)ལ་གཉིས། སྟོན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྟགས་པ་དང་།
བདེན་པ་⁴³⁸གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྟོན་པ་བསྟགས་པའོ།

དང་པོ་(སྟོན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྟགས་པ་)ནི། འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱས་པའི་རྗེས་དེ་ནས། མི་
བསྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྟོག་ཀྱིས་
མི་ལང་བའི་ཡང་བརྟོག་ཀྱིས་མི་ལང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་རི་རབ་ཀྱི་རྩལ་སྤོ་མོ་སྟེད་ཀྱི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཆོག་གི་རྩོམ་ཆོག་དཔལ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །བད་དཀར་ལ་སོགས་
པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་རྩོམ་ཆོག་དང་བརྒྱ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སུ་སྟེས་པས་ན་རིགས་ཀྱི་བྱ་
ཞེས་སོས་ནས། སྟོག་གཅོད་སོགས་བྱས་པས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་སྟོན་པའི་རྩོམ་ཆོག་དེ་སྟོན་ཆོ་
བཞིན་པ་ལྟར་ཞེན་ནས་ངན་ཞིང་དམན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། འཛིག་ཉེན་གྱིས་སྤྲད་པའི་འདུ་ཤེས་
དེ་ལྟ་བུ་མ་སྟེད་ཅིག་སྟེ་སྟེ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཀྱི་སྟོག་གཅོད་སོགས་བྱའོ་ཞེས་འཛིག་ཉེན་
པ་རྣམས་དང་འགལ་ལམ་མི་འགལ་ཡང་རུང་། ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་སྟོག་གཅོད་སོགས་སྟོང་

བའི་སྤྱོད་པ་ནམས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དོན་གྱི་ཆེན་པོར་
འགྱུར་བའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱུད་སྤྲུགས་དབྱེར་མེད་ཏུ་
སྤྱོད་པའི་དོ་རྗེའི་བསྐྱེད་པའི་ལུང་སྤངས་ནས། དེ་ལ་གནས་པར་བྱེད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་
ཟག་གིས་བྱེད་པའི་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་འདི་ནི་ཐ་མལ་གྱི་ལུས་སྤངས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་ཡོངས་སུ་བརྗེ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་⁴³⁷ (བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་པ་)ལ་གསུམ། དོན་དམ་འོད་གསལ་ཏུ་
འཕྲུག་པ་ཡང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པས་བྱེད་པ། ⁴⁴⁰ ཀྱན་རྫོབ་སྤྱི་མའི་སྤྱི་འགྱུར་པ་ཡང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྱོད་
པས་བྱེད་པ། ⁴⁴⁰ བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་ཆེ་བརྗོད་མཛད་པའོ།

དང་པོ་(དོན་དམ་འོད་གསལ་ཏུ་འཕྲུག་པ་ཡང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པས་བྱེད་པ་)ནི། རིགས་ཀྱི་བྱ་ཞེས་པོས་
ནས། འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་དོན་མི་གསལ་བ་སྤྱིར་བསྐྱབ་ནས། དཔེར་ན་ཞེས་དོན་བྱེད་ཟག་པ་ཞིག་ལ་
དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ནི། ནམ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་
པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཉིད་ལུང་ཁམས་སྤྱི་མཆེད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བ་སྟེ་དེའི་རྗེས་སུ་
འགོ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་ཁམས་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པས་སྟོང་བ་དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མིན་པར་ལུང་ཁམས་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་གནས་པའི་གནས་ཤིག་དགོས་པ་ལས་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་མེད་དེ་ལུང་ཁམས་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདོད་ཡོན་ལྡན་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱལ་ཆེན་
རིགས་བཞི་ལ་སོགས་པའི་འདོད་ཁམས་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་མི་གནས། འདོད་པ་

ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་གཟུགས་ཁམས་ན་
 ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་མི་གནས། གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་རྣམ་ཤེས་
 ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་མི་
 གནས། སྟོད་བཅུད་ཀྱན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པར་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་དང་གནས་པ་པོ་དང་། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལོགས་སུ་མེད་པར་འབྱུང་བ་བཞི་ཞེས་བཞེད་མི་རིགས་
 སོ་ཞེ་ན། མའི་རྒྱལ་ཤན་དང་བྱེད་ལས་དགྱིལ་འཁོར་གཞན་གསུམ་གྱི་ནང་ན་གནས་པས་ན་
 འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིགས་གྱི་བྱ་བ་ལ་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་
 གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་རིག་པར་
 བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དང་རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་
 ཡིན་པའི་དོན་གྱི་དབང་དེ་ལྟ་བུར་མཐེན་ཅིང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པའི་བྱེད་པར་
 རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐེན་ནས་བྱམ་པ་བཟང་པོ་དང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་བཞིན་དུ་འབད་
 ཅོལ་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་ཆོས་འཆད་པར་མཛད་དོ།

རིགས་གྱི་བྱ་བ་སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ནམ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་ཆོག་ངེས་
 པར་བཞེད་པས་སྤར་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་ཆོག་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་ཆོས་
 དེ་དག་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དེའི་རྗེས་སུ་རིགས་པར་བྱའོ། །ཕྱང་ཁམས་
 སྐྱེ་མཆེད་གྱི་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་བདེ་བ་ཆེན་པོས་རྟོགས་
 བས་འོད་གསལ་དུ་འབྱུག་པ་ལ་ཡང་སྤགས་གྱི་སྟོད་པ་ནི་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།

438

གཉིས་པ་(ཀུན་རྫོབ་སྐྱ་མའི་སྐྱ་འབྲུག་པ་ཡང་སྐྱ་གས་ཀྱི་སྐྱོད་པས་བྱེད་པ་)ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱ་གས་
 ཀྱི་སྐྱོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་འབྲུག་པ་མེད་དེ། སྐྱ་གས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་བྱིར་བེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། སྐྱ་གས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་། སྐྱ་གས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་
 རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་གཤེགས་པའི་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་དང་། རྩོ་
 རྩོ་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་དང་། དམ་ཆོག་སྟེ་ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་དང་། རྩོ་སྐྱ་རིགས་པར་བྱ་བ་སྟེ་སྐྱ་དང་བ་
 སྟོང་པ་སྟེ་སྟོང་པ་བཞི་རིམ་གྱིས་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་འབྱུང་ཞིང་།
 ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུང་སེམས་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་འབྲུག་པའི་བྱིར། རིགས་ཀྱི་
 བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་བོད་དུ་མེ་གསུམ་པོ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྐྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་འོར་གཙུག་
 ཤིང་ལ་ཡང་མི་གནས། གཙུག་སྟན་ལ་ཡང་མི་གནས། མིའི་ལག་པ་བསྐྱོད་པ་ལ་ཡང་རང་
 བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་མི་གནས་ཀྱང་། ཐ་སྐྱད་དུ་གཙུག་ཤིང་སྟེང་དང་གཙུག་སྟན་འོག་གི་ཤིང་
 དང་མིའི་ལག་པ་བསྐྱོད་པའི་རྒྱུ་གྱིས་དང་པོར་བོད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་དང་། དེ་ལས་མེ་
 འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། སོགས་ཀྱི་སྐྱས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སྐྱ་དང་མཆོད་ཐོབ་
 གསུམ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་མཉམ་པར་
 བཞག་པ་ལས་ལྷང་བ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར།

438

གསུམ་པ་(བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་ནས་བསྟན་པ་ལ་ཆེ་བརྗོད་མཛད་པ་)ནི། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོ་
 བས་སྐྱ་གས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་མཆོག་ཏུ་བསྟན་པའི་རྩོ་དེ་ནས། ལུག་ན་རྩོ་རྩོ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔལ་འདེད་གསུང་བའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པས་ངོ་མཆར་དུ་གྱུར། འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་
 ཤེས་སྐྱེས་པས་མད་དུ་གྱུར། ཐབས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱ་མའི་སྐྱ་སྐྱེས་པས་ངམ་ཞིང་མིག་གདངས་ཏེ་

འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཆེག་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲས་སོ། །མད་བྱང་ཆེན་པོ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་
ཤེས་དང་། དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་བ་ནི། རྣམ་མཁའ་
གཟུགས་ཅན་ཀུན་ལ་བྱུང་བ་དང་མཚུངས་པར་ཆོས་ཀུན་ལ་བྱུང་བའི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་རོ་
མཉམ་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཉེ་ཆོག་གེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོགས་པར་མི་
རུས་པས་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། དེ་འདྲ་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱར་གྱུར་བའི་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་མ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་རྣམ་མཁའ་ལ་
འཇའ་ཡལ་བ་ལྟར་དག་པར་བྱས་པ་ལས། སྤར་ཡང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བྱང་འཇུག་རྟོ་རྟེ་འཆར་
གི་སྐྱར་བཞེངས་པར་བཤད་པ་དེ་ལ་ངོ་མཆར་བ་ཡིན་ནོ།

419

གསུམ་པ་(བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་པ་)ནི། གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལེའུ་དགུ་
པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་དམ་ཆེག་གི་ལེའུའི་མཆན་དང་ལྡན་པ་ནི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་
མཐའ་དུག་དང་ཚུལ་བཞིའི་ནང་ནས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་རྟོ་རྟེ་འཇིན། །ཞེས་པ་ནས། ཉམས་
དགའ་མཆོག་ནི་རབ་ཏུ་བཤད། །ཅེས་པའི་བར་སྐྱེ་རི་བཞིན་པས་བཤད། རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་
ཀྱི་དབུས་གནས་པར། །ཞེས་པ་ནས། རྟོ་རྟེ་བཀོད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྒྲུལ་ཏོ། །ཞེས་པའི་
བར་བྱང་ངེས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད། དེ་ནས་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། །ཞེས་པ་ནས། དོན་གྱི་
དམ་ཆེག་གི་ལེའུ་ཞེས་པའི་བར་དགོངས་པས་བཤད་པས་ཐོན་པའི་ལམ་དེ་ལ། དམ་ཆེག་ལྗེའི་
བྱང་ངེས་ཀྱི་དོན་དང་། སྟོང་བ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དམ་ཆེག་ལྗེའི་དོན་ལ་བསྐྲགས་པ་དང་། བདེན་
པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བས་སྐྲགས་ཀྱི་སྟོང་བ་མཆོག་ཏུ་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ངོ་མཆར་
བའི་བསྟོད་པ་རྣམས་བཤད་ཚུལ་ཆོགས་བཤད་དང་སྟོབ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་ཉན་པ་པོ་
གང་ཟག་རྣམ་པ་ལྗེ་ལ་བཤད་པས། གང་ཟག་རྣམ་པ་ལྗེའི་རྒྱུད་ལ་འོད་གསལ་དང་བྱང་འཇུག་

ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་པ་ཞིག་བྱང་ན། ལེའུ་དགུ་པ་མཐའ་དྲུག་གིས་བཤད་པའི་དགོས་
པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ།

བཞི་བ་⁴¹⁹(ལེའུ་འཆན་དོན་བསྟན་པ་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་
དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བའི་གནད་མ་ལུས་པ་བརྗོད་བྱར་འདུས་པའི་གསང་བ་འདུས་པ་ལས།
དོན་དམ་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་སྒྲིབ་པ་ནམ་པར་དག་པ་ལས་བྱང་བའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་དོན་འཆང་ཆེན་པོའི་དམ་ཆོག་ནི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ལེའུ་ཡིན་ལ། དེ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་
གཞུང་གི་ཆོགས་ལ་ཡང་མིང་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ།

ལྔ་བ་⁴¹⁹(ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ་)ནི། སྟོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་
བཤད་པ་ལས། ལེའུ་དགུ་པ་མཐའ་དྲུག་གིས་བཤད་པའོ། །

༡༡། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསར་བ་འདུས་པའི་ཚུ་རྒྱུད་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་
 ཇགོངས་འབྲེལ་ཡིགས་བཞད་གཉིད་ཀྱི་བར་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་
 ལས་ལེའུ་བཙུ་པ་བཞུགས་སོ།།
 ལྷོ

༥ གསུམ་པ་ལེའུ་བཙུ་པ་ནས་བཙུ་གསུམ་གྱི་བར་གྱིས་བཞད་པ་ལ་བཞི། སྙིང་པོ་བསྐྱལ་
 བའི་ལེའུས་བཞད་ཚུལ། རྩོམ་རིགས་⁴⁶¹པའི་སྐྱེས་བྱ་མཆོག་གི་ལེའུས་བཞད་ཚུལ། རྩོམ་སྐྱེར་
 བའི་⁴⁹⁵དམ་ཆོག་སྐྱབ་པའི་མཆོག་བསྟན་པའི་ལེའུ་བཞད་ཚུལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྟོམ་པ་
 མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ལེའུས་བཞད་ཚུལ་ལོ།།

༥ དང་པོ་ལེའུ་བཙུ་པ་སྙིང་པོ་བསྐྱལ་བའི་ལེའུས་བཞད་ཚུལ་ལ་ལྟ། ལེའུ་སྤྱི་ཕྱི་མཆོམས་
 སྐྱར་བ། ལེའུའི་གཞུང་བཞད་པ། བཞད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྐྱེགས་པ། ལེའུའི་⁴⁶⁰མཆོན་དོན་
 བཞད་པ། ལེའུ་དེ་⁴⁶⁰བཞད་ཟིན་པར་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་(ལེའུ་སྤྱི་ཕྱི་མཆོམས་སྐྱར་བ)ནི། ལེའུ་དགྲ་པས་ལེའུ་དང་པོའི་དོན་འཆད་ཚུལ་བསྟན་
 པའི་རྩིས་དེ་ནས། སྐྱབ་པ་མཆོག་རྩོགས་རིམ་པ་དང་། ཐ་མལ་པ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་གནས་པའི་
 རྣལ་འབྱོར་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱོས་བཅས་སྐྱོས་མེད་ཤིན་ཏུ་སྐྱོས་མེད་ཀྱི་སྐྱོད་པ་གསུམ་ལ་གོམས་
 པ་ཉམས་འོག་ཏུ་ཚུད་པར་བྱས་ཀྱང་དངོས་བྱུང་འབྱུང་པར་མ་གྱུར་ན། དེའི་ཆེ་རང་གི་ལྷའི་
 སྙིང་པོ་བསྐྱལ་བ་དེ་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཙུ་པ་སྙིང་
 པོ་བསྐྱལ་བའི་ལེའུ་འདི་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(ལེའུའི་གཞུང་བཞད་པ)ལ་གཉིས། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྙིང་པོ་བསྐྱལ་བ་དང་། རྩོགས་⁴⁵⁶

རིམ་པའི་སྟོང་པོ་བསྐྱལ་བའོ།།

དང་པོ་(བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྟོང་པོ་བསྐྱལ་བ་)ལ་གསུམ། འཁོར་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ། སྤྱད་པ་
པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ། གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་(འཁོར་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་)ནི། འདི་སྐྱད་ཅེས་གསོལ་ཏྱི་ཞེས་བཤད་པའི་གཞིར་
བྱངས། གང་གིས་ན། འཁོར་གྱི་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཐམས་ཅད་སྤར་འདུས་པ་བཤད་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འདུས་
པར་མ་ཟད། སྤར་ཡང་སྟོང་པོ་བསྐྱལ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འདུས་
ནས་གསོལ་ཏྱི། །གང་ལ་ན། རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་བདེན་
གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱེད་པ་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ།
གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པའི་བྱད་པར་རྗེ་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་གཤེགས་ཤིང་མཁྱེན་པའི་བཅོམ་
ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དམ་ཆོག་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ལའོ།།

ཅེ་ཞེག་མཛད་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་ན། མཆོད་ཅིང་ཐུག་འཆལ་ནས་སོ། །ཚུལ་རིམ་ལྟར་དུ་
ན། སྟོན་པ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བོས་ནས་སོ། །གང་བཤད་དུ་གསོལ་ན། འཛིག་ཉིན་
པའི་དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་ངེས་པར་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ཏེ་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ། སྐྱེད་པ་
གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱིས་གསང་བར་བསྐྱུགས་པ།
དབྱངས་གསལ་ལས་བཏུས་པའི་སྐྱུལ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུགས་ཀུན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་སྟོང་པོ་
ཡི་གེ་གསུམ་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པར་བཤད་དུ་གསོལ།

གཉིས་པ་(སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ་)ནི། གསོལ་བ་བཏབ་པའི་རྗེས་དེ་

ནས། ལྷོང་བ་སྤྲ་མ་གསུམ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐམས་ཅད་ལྷོང་བ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་
རོ་བོར་གྱུར་པས་ན་རྒྱལ་པོ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་བྱང་འཇུག་རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་འཛིན་པས་ན་
རྩོམ་པ་རྩོམ། ཉོན་མོངས་པ་དུག་གསུམ་པོ་ཀྱན་གྱི་ནང་ཆན་གྱི་དབྱེ་བ་རྒྱ་མཆོ་སྟེ་མང་པོ་རྣམས་
ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པས་ན་གཙོ་བོ། ཉོན་མོངས་དེས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་
རྣམས་སྟེག་པར་བྱེད་པས་ན་འབར་བ། རྒྱ་མཆོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བྲག་པོ། སྤྱན་ཡངས་བ་སྟེ་
མིག་ཐ་མལ་བ་ལས་སྤྱན་བབྲད་པ་དང་ལྷན་པའི་རྩོམ་པ་འཆང་དེ་ལ་འོག་ནས་འཆང་པའི་གསུང་
ནི་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་གྱི།

⁴⁴⁴གསུམ་པ་(གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་དུག་རྩོམ་གསུམ་དེ་ཁོ་ནར་དབྱེར་མི་བྱེད་
པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་པ། ལྷོང་པོ་⁴⁴⁶བསྐྱལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་བཤད་པ། ལྷོང་པོ་⁴⁴⁷བསྐྱལ་བའི་
ཐབས་དངོས་བཤད་པ། ལྷོང་པོ་⁴⁵³བསྐྱལ་བའི་ཡུན་ཆད་བསྟན་པ། ལྷོང་པོ་⁴⁵³བསྐྱལ་བའི་བན་ཡོན།
ལྷོང་པོ་⁴⁵⁶བསྐྱལ་བ་དང་བལ་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(རྩོམ་གསུམ་དེ་ཁོ་ནར་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་པ་)ནི། སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྩོམ་
གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་བསྐྱོམ་པའི་ལུས་དང་དག་དང་སེམས་རྣམས་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་ནི་
འདི་ནི་ལུས་སོ། །འདི་ནི་དག་གོ། །འདི་ནི་སེམས་སོ་ཞེས་དབྱེ་བ་བྱར་མེད་པས་ན་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་རྟོན་དང་བརྟོན་པར་དམིགས་སུ་མེད་པས་ན་མི་དམིགས་པ་དང་།
གང་དུ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་མི་གནས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་ལྷོང་པའི་
ལྷོང་བ་ཉིད་དང་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ལྷོང་བ་ཉིད་དེ་ཉིད་སྤྱགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་རྟོགས་ནས་སྐྱོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

445

གཉིས་པ་(སྒྲིང་པོ་བསྐྱལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་)ནི། བཀའ་སྩལ་ཏོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་
གཞིར་བྲངས། གང་གིས་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོ་རྗེ་
འཆང་ཆེན་པོ་དེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་བཀའ་སྩལ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྦྱན་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་མོ་རྣམས་དང་། སྤྲུགས་ཀྱི་ཚུལ་རྣམ་
སྤང་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་མི་བྲད་པ་དོ་རྗེ་
ལྟར་མི་འགྱུར་བ་ཞེས་བྲ་བ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་བཀའ་སྩལ་
ཏོ། །དོན་གང་གང་ལ་བཀའ་སྩལ་ན། འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཞེས་བོས་ནས་སྤྲུགས་ལ་གཞིལ་བ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྒྲིང་པོ་བསྐྱལ་དགོས་པ་རྣམས་ལ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་འཛིག་ཏེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་
སྐྱབ་པ་ལ་སྦྱན་རས་གྱིས་མི་འཆོ་བ་སྟེ་བྱིན་གྱིས་མི་བརྟོན་པའི་དོན་དེ་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

འོན་སྐབས་པ་པོ་དེ་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གངས་གྱིས་མ་ཁྱབ་ནས་སྦྱན་རས་
གྱིས་མི་འཆོ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མི་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
ལྟན་ཅིག་སྐྱེད་པའི་རིག་མ་དང་རྗེས་སུ་སྐྱེད་པའི་རིག་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ལྟན་ཅིག་སྐྱེད་པའི་
རིག་མ་སྟེ། རིག་མ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་དང་ཐབས་གཅིག་སྟེ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འདོད་ཡོན་གྱི་
ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱས་ནས་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་མོས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྲ་བ་ལ་
རོལ་མོ་མཁའ་གཅིག་ཏེད་ཆས་གོས་ཀྱི་དབང་གིས་ཆ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སྤྲ་ཆོགས་སུ་སྟོན་པ་བཞིན་
དུ། གདུལ་བྲ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་རིམ་བུ་བཞིན་དུ་མཁའ་ནས་སྐྱེའི་
བཀོད་པ་སྤྲ་ཆོགས་པ་སྟོན་པར་མཛད་དེ། སྤྲུགས་བཙུའི་བཙུད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་འཛིན་པར་བྱེད་
པས་ན་ཁམས་ཏེ། སྟོན་གྱི་འཛིག་ཏེན་མཐའ་གྲས་པར་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་སྟེ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་

རེག་བྱའི་འདོད་ཡོན་ལ་རོལ་ཅིང་དགུས་པར་ཡོངས་སུ་སྦྱོད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། འོན་སྦྱན་རས་
 གྱིས་མི་འཆོ་བའི་དོན་དེ་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། རེག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཡོངས་སྦྱོད་པའི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་འབྲེལ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
 གྱིས་མིང་དོན་སྟེལ་བ་དོ་རྗེའི་ཆོག་གི་སྦྱ་སྦྱངས་པའི་སྤྲུགས་ཀྱི་བཟླས་པ་སྟེ་སྤྲུགས་སྦྱ་བ་རྣམས་
 བ་བཞིའི་སྟོན་པ་ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་རབ་འབྱམས་སྦྱབ་པ་ལ་མངོན་པར་བཅོན་པའི་སྤྲུགས་ལ་
 གཞོལ་བ་སྟོང་པོ་བསྐྱལ་དགོས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པ་རྣམས་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 སྦྱན་རས་གྱིས་མི་འཆོ་བ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཇི་སྟོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་འབྲུབ་པར་
 བྱིན་གྱིས་མི་བརྟོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཞིག་ཡོད་དེ། སྤྲུགས་ལ་གཞོལ་བའི་སྟོང་པོ་བསྐྱལ་དགོས་པ་
 རྣམས་ལ་ཀྱེ་མ་ཞེས་སྟོང་ནས་སྤྲུགས་ལ་གཞོལ་བའི་སྟོང་པོ་བསྐྱལ་དགོས་པ་འདི་དག་ནི། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀྱི་སྦྱོད་པའི་ཚུལ། འདི་ཇི་སྟོང་དུ། དཀྱིལ་འཁོར་
 ཆོགས་དང་ཐབས་དང་ནི། །གཏོར་མ་འདུས་དང་གོ་རིམ་དང་། །དེ་ཉིད་རྣམས་པ་བདུན་དུ་གྲགས། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་བདུན་ཀྱི་ནང་ནས་ཆོས་བདུན་པ་དེ་ཉིད་ཅེས་པས་བསྟན་པའི་འཛིག་
 རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་ཇི་སྟེ་བ་བཞིན་དུ་འབྲུབ་པའི་ཉི་རྒྱ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ལས་རྫོགས་པ་སྟེ་བྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱིར།

⁴⁴⁵
 གསུམ་པ་(སྟོང་པོ་བསྐྱལ་བའི་ཐབས་དངོས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྟོང་པོ་བསྐྱལ་བའི་སྤྲུགས་དང་།

⁴⁵⁰
 སྟོང་པོ་བསྐྱལ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(སྟོང་པོ་བསྐྱལ་བའི་སྤྲུགས་)ནི། སྤྱང་ཞིང་གསུངས་སོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱངས།
 དགོས་པ་ཅིའི་བྱིར་དུ་ན། སྤྲུགས་ལ་གཞོལ་བ་སྟོང་པོ་བསྐྱལ་དགོས་པ་དེ་དག་ལ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱན་རས་གྱིས་མི་འཆོ་བ་དེ་བས་ན་སྦྱིས་བྱ་དམ་པ་སྤྲུགས་ལ་གཞོལ་བའི་

སྒྲིང་པོ་བསྐྱལ་དགོས་པ་དེ་དག་ལ་སྒྲུན་རས་ཀྱིས་བཅའ་བ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཁྱད་
 པར་ཅན་རྣམས་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པ་བཞིན་འབྲུབ་པར་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་
 གསུངས་སོ། །གང་གསུངས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་
 ཀྱི་རྟོ་རྟེ་གསང་བ་སྟོད་མིན་ལ་རབ་དུ་གསང་བར་བྱ་བའི་སྒྲགས་ཀྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་སྟེ་
 ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱན་དུ་བསྐྱལ་བར་བྱེད་པ། དབྱངས་གསལ་ལས་བདུས་པའི་སྐྱལ་ལ་སོགས་པའི་
 སྒྲགས་ཀྱན་བསྐྱལ་བའི་ཡི་གེ་གསུམ་པོ་འདི་གསུངས་སོ། །གང་གི་རྣམ་པར་སྤྱད་ཞིང་གསུངས་
 བཤད་ཀྱི་དམ་ཆོག་སྟེ། ལྷ་སྐྱེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པ་སྟེ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ས་བོན་ལྷ་ནི་རྟོ་རྟེ་
 བེ་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེའི་གནས་སྐྱེ་པོ་ནས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱད་ཞིང་། ཆོག་གི་ལམ་
 ཞལ་ནས་གདངས་ཀྱི་རྣམ་པར་གསུངས་སོ། །

སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་
 དམ་ཆོག་སྟེ། ལྷ་སྐྱེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པ་སྟེ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ས་བོན་ལྷ་ནི་རྟོ་རྟེ་
 འཆང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གི་གནས་མཁྱེན་པ་ནས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱད་ཞིང་། ཆོག་གི་ལམ་
 ཞལ་ནས་གདངས་ཀྱི་རྣམ་པར་གསུངས་སོ། །སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་
 པའི་ཐུགས་རྟོ་རྟེ་མི་བསྐྱེད་པའི་དམ་ཆོག་སྟེ། ལྷ་སྐྱེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པ་སྟེ་བསྐྱེད་
 པར་བྱེད་པའི་ས་བོན་རྩྱ་མི་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་གནས་སྐྱེའི་གནས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་
 པར་སྤྱད་ཞིང་། ཆོག་གི་ལམ་ཞལ་ནས་གདངས་ཀྱི་རྣམ་པར་གསུངས་སོ། །

རིགས་ལྷའི་སྐྱས་བསྐྱན་པའི་སྐྱ་ལུས་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་དག་པར་
 བྱས་པ་ནི་སྐྱན་རས་ཀྱིས་མི་འཆོ་བའི་ངེས་དོན་དང་། དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་ལས་ཟུང་འཇུག་གི་

སྐྱུར་བཞེངས་པ་ནི་སྐྱུན་རས་ཀྱིས་འཆོ་བའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། མི་བསྐྱོད་ལ་
 སོགས་རབ་བརྟགས་ནམས། །དངོས་མེད་གནས་ལ་གནས་པས་ན། །སྐྱབ་བ་པོ་ལ་གཟིགས་
 མི་འགྱུར། །གསང་སྤགས་རྒྱུན་གྱི་སྐྱོར་བ་ཡིས། །དེ་ནི་རྫོགས་ལོངས་སྐྱོད་གཟིགས་འགྱུར། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤགས་ཡི་གེ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་གསུངས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་ས་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྲས་དང་བཅས་པ་
 ཀྱན། སྟོང་པོ་བསྐྱལ་བས་འདུལ་བར་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ནམས་ལ་གཟིགས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་
 རྗེས་སུ་བཅེ་བ་ཀྱན་མཛད་པའི་བྱག་པ་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་རྗེས་སུ་བྱན་ཏེ། ཡིད་དགའ་བ་ཆེན་
 པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ནས་དབང་པོའི་སྐོ་སོ་སོ་ནས་རྒྱང་འབྱུང་འཇུག་གྱེད་པ་ལྟོག་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་རབ་ཏུ་འདར་ཞིང་བརྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ཐོབ་པར་གྱུར་ནོ།།

རྒྱང་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་ངོ་པོ་དབྱེར་མེད་
 དུ་སྐྱོར་བའི་རྗེ་རྗེ་བརྒྱས་པ་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐྱས་བསྟན་པའི་སྟོང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལས་
 བྱང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱས་བསྟན་པའི་བྱང་པོ་ལྟའི་ངོ་པོར་
 གྱུར་པའི་ཅ་བའི་རྒྱང་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱས་བསྟན་པའི་དབང་པོ་ལྟའི་ངོ་པོར་གྱུར་
 པའི་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ནམས་རབ་ཏུ་འདར་བས་ཏེ། རང་རང་གི་གནས་ནས་འཕོས་ནས་སྟོང་
 གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཐེམ་པས་བརྒྱལ་བ་སྟེ། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་ལ་གནས་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། དལ་དང་སྐྱུར་བར་གནས་པ་ཡི། །སྤྱི་ཆོགས་དོན་གཅིག་
 དག་ལ་ཞུགས། །གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་བརྫོས་གྱུར་པ། །ཡི་གེ་རྩྱུ་ནི་གསང་སྤགས་བརྒྱ། །དེ་ཆོ་
 སྟོང་ལས་འདར་སྐྱེས་ཤིང་། །དབང་པོ་ཐམས་ཅད་བརྒྱལ་བར་འགྱུར། །གང་ཡང་བྱང་སོགས་
 ཡན་ལག་ནི། །སྤྲས་བཅས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ནི་གངས་མཉམ་པའི། །རྣལ་

འབྱོར་བ་ཡི་ལུས་ལ་འདར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་⁴⁴⁷ (སྙིང་པོ་བསྐྱལ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། དང་པོ་སྦྱར་བ། དཀྱིལ་འཁོར་⁴⁵¹
རྒྱལ་མཆོག་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གོ།

དང་པོ་(དང་པོ་སྦྱར་བ་)ནི། སྙིང་པོ་བསྐྱལ་བའི་སྤྲུགས་བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ནས། བྱག་ན་རྡོ་རྗེ་
འཛིན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལས་མི་
འདའ་བས་ན་དམ་ཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་ལྷའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འདི་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ནམ་མཁའི་
དབྱིངས་ཉེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པས་མཆོན་པའི་མངོན་བྱང་ལྷའི་རིམ་གྱིས་དང་པོའི་
མགོན་པོར་བསྐྱེད་དེ་སྤྱལ་སྤྱོད་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྟོན་པོར་བསྐྱར་བ་ནས། སྤྱོད་གསུང་སྤྲུགས་
སྟན་མོང་དུ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞིང་། དབྱིངས་ཉེ་དམ་ཆོག་
སེམས་དཔའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་སྟོན་པའི་སྤྲུགས་ཀར་དབུས་གནས་པར་ཉེ། ལྷ་ཆོགས་བསྐྱེད་དང་རྫོང་
བའི་གདན་ལ་བཀོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉེ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དམར་པོ་ཡུམ་དང་
བཅས་པ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་སྙིང་གའི་དབུས་སུ་རྫོང་བའི་གདན་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་
དཔའ་རྒྱུ་ཡིག་གནས་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

དེ་འདྲ་བའི་སེམས་དཔའ་གསུམ་པོ་དེ་རྡོ་རྗེ་འཆང་རང་གི་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་རབ་
ཏུ་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་དེ་ལས་རྡོ་རྗེ་རིགས་ལྷའི་མདོག་ཅན་
ཀྱི་འོད་ཟེར་ཆེར་འབར་བ་རྣམས་པར་འགོ་བ་བསམ་པར་བྱས་པ་དེས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་གསུང་སྤྲུགས་ཀྱི་རུས་མཐུ་རྣམས་བྱངས་ནས་རང་ལ་བརྟུག་
པར་རྣམས་པར་བསྐྱོམས་ན། དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟེ། རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་རྡོ་རྗེ་

འཆང་གི་རྒྱས་མཐུ་དང་མཉམ་པར་འགྱུར་བས་སྤྲུགས་འདི་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་སྟེ། སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱས་མཐུ་དོན་རྣམས་བརྟན་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་ཤིང་བྲངས་
 བས་རང་ལ་འབྱུག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྤྱིང་པོ་བསྐྱུས་པའི་ཆེ་རང་གང་དུ་བསྐྱོམ་
 པར་བྱ་བའི་དོན་རྣམས་འཆང་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་འབྲུ་བའི་དོན་རྣམས་དཔལ་འདེན་གྱི་སྤྲུགས་སྤྲུགས་ཀྱི་དོན་
 རྣམས་དཔེ་མི་བྱེད་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
 མཉམས་པར་བྱེད་པས་ན་རྒྱལ་པོ། སྤྱོད་བརྟུང་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་པོ་ཆངས་པ་དབང་པོ་བྲུབ་འབྱུག་
 རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བྲུག་སྟེ་གཙུག་པོ་ནི་ཉན་རང་བྲུང་སེམས་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །རང་དོན་རྣམས་འཆང་དུ་བསྐྱེད་པའི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་རང་གི་དོན་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཏེ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་⁴⁵⁰ (དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་)ཞེ། དོན་རྣམས་འཆང་གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་དང་པོ་སྤྱིར་བ་སྤྱོད་དུ་
 བཏང་ནས། རབ་ཏུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། གང་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་
 བ། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་གཞུང་ཡས་ཁང་གི་དབུས་སུ་རང་ཉིད་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྱིས་བྱ་དོན་
 རྣམས་འཆང་གི་གཞུང་སུ་བསྐྱོམ་པ་དང་། ཉང་གི་སྤྲུགས་བཞི་ལ་སོགས་པའི་རང་རང་གི་གནས་
 སུ་གཞུང་སུ་ཆུལ་སྟེ་འཁོར་གྱི་ལྷ་སོ་གཅིག་པོའི་སྤྱིར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །རྣམ་པ་རི་ལྟར་དུ་
 བསྐྱོམ་ན། སྤྱང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་མཆོན་པའི་ཞལ་གསུམ་པའི་རྣམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་ཁ་
 དོག་གི་སྐད་དོད་མཆ་ཡི་གེ་ལ་ཡང་འབྱུག་པས་ཡི་གེ་གསུམ་ཀྱི་སྤྱིར་བ་ཡིས་ཏེ་བསྐྱེད་པའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་རྣམས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དོན་རྣམས་
 ཆོག་དོན་རྣམས་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །

ཐུགས་ཀྱི་སྙིང་པོ་བསྐྱལ་བའི་ཚྭ་ག་དངོས། ཚྭ་ག་དེ་རིགས་གང་གི་སྒྲིམ་པ་པོའི་བྱ་བ། དོན་
 453
 བསྐྱེད་པོ།

དང་པོ་(ལྷ་ཐམས་ཅད་སེམས་དཔའ་སུམ་བཅེགས་སུ་བྱ་བ་)ནི། སྙིང་པོ་བསྐྱལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལ་ལྷ་
 ཐམས་ཅད་སེམས་དཔའ་སུམ་བཅེགས་སུ་བྱ་བ་འདི་ནི་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 གསང་བ་མཚྭ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དམ་ཚིག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་
 རྣམས་ཀྱི་སྙིང་གའི་དབུས་སུ་སྒྲ་ཚྭ་གས་པ་རྒྱ་དང་སྒྲ་བའི་གདན་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་
 གྱུར་པས་ན་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་པོ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དོ་རྩེ་འཆང་དམར་པོ་ཡུམ་དང་བཅས་པ་བསམ་
 བར་བྱ་ཞིང་། དེའི་ཐུགས་ཀའི་དབུས་སུ་སྒྲ་བའི་གདན་ལ་དོ་རྩེ་སྤོན་པོ་ཅེ་ལྷ་པོའི་སྤྱོད་པོ་བསྐྱེད་
 པ་པོ་ཉག་ཏུ་ངེས་པར་ལེགས་པར་སྦྱོར་བ་བྱེད་པ་ཡིས། ཡེ་གའི་སྒྲ་དོད་ཨཱ་ར་མི་འགྱུར་བ་
 ལའང་འདྲུག་པས་མཚྭ་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་མི་ཤིགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚྭ་འུ་ཡིག་སྤོན་པོ་
 བསྐྱེད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(ཐུགས་ཀྱི་སྙིང་པོ་བསྐྱལ་བའི་ཚྭ་ག་དངོས་)ནི། དམ་ཚིག་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་སེམས་དཔའ་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྩེ་རིགས་ལྷའི་མདོག་ཅན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱི་ཀྱོ་བ་སྤང་པོ་ཆེ་
 འགྲུགས་པ་ལ་ལྷགས་ཀྱུ་དང་འདྲ་བ་སྒྲོས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིས། ཡེ་ཤེས་པའི་ལྷ་དོ་རྩེ་སྤྱོད་སེམས་
 དཔའ་སུམ་བཅེགས་སུ་བྱས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་གར་འོད་ཟེར་ལྷགས་ཀྱུས་བཏབ་ནས་དེ་
 རྣམས་ཀྱི་རྒྱས་མཐུ་ཐམས་ཅད་བྲངས་ཏེ་རང་ལ་བཅུག་པར་བསྐྱེད་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་ལྷ་
 གཞོད་མཛེས་ཡང་བསྐྱལ་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་གཞོད་མཛེས་ལ་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་དངོས་བྱུང་སྦྱོལ་
 བའི་ཕྱིར་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་ཁྱུག་ཅིག་ཅེས་བཀའ་བསྐྱོས་པས། གཞོད་མཛེས་ཀྱི་ཕྱག་མཚན་
 དོ་རྩེ་དེ་ལྷགས་ཀྱུར་གྱུར་ནས། ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་བཏབ་སྤྱོད་རྒྱས་མཐུ་རྣམས་

བྲངས་ནས་རང་ལ་བཙུག་པར་བསྐྱེལ་བར་བྱའོ།

⁴⁵²གསུམ་པ་(ཆོག་དེ་རིགས་གང་གི་སྒྲིལ་བ་པོའི་བྱ་བ་)ནི། ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་དོན་རྗེ་
ཀྱི་བ་བཏང་སྟེ་རུས་མཐུ་རྣམས་བྲངས་ཏེ་རང་ལ་བཙུག་པར་བསྐྱེལ་བ་འདི་ནི་དོན་རྗེ་སྐྱབ་པ་པོ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྟེ་ཐུགས་ཀྱི་རུས་མཐུ་རྣམས་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་དོན་རྗེ་དང་བསྐྱེད་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལས་ཀྱི་རིགས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིལ་བ་
པོ་གང་ཡིན་ཀྱང་དོན་རྗེ་འཆང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བསྐྱེལ་བར་བྱའོ།

⁴⁵²བཞི་པ་(དོན་བསྐྱབ་པ་)ནི། ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀ་དེ་དེ་རུ་ནི། འོད་ཟེར་གྱི་ཀྱོ་བ་དང་ཕྱག་
མཆན་གྱི་ལྷགས་ཀྱས་བཏབ་སྟེ་རུས་མཐུ་རྣམས་བྲངས་ཏེ་རང་ལ་བཙུག་པར་བསྐྱེལ་བ་འདི་ལ་
ནི། རོལ་མོ་མཁན་གཅིག་ཉིད་ཆས་གོས་ཀྱི་དབང་གིས་སྒྲ་ཆོགས་སུ་འབྱུང་བཞིན་དུ་དོན་རྗེ་
འཆང་གཅིག་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་དང་སྐྱབ་པ་པོ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།

⁴⁴⁵བཞི་པ་(སྤྱིང་པོ་བསྐྱལ་བའི་ཡུན་ཚད་བསྟན་པ་)ནི། དོན་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་
རྒྱུད་བསྐྱལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཏེ་ཐམས་མཆོག་དོན་རྗེ་འཆང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དང་པོ་སྦྱར་བ་
དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ལྷ་ཐམས་ཅད་སེམས་དབའ་སུམ་བཅེགས་
སུ་བྱས་ནས། འོད་ཟེར་གྱི་ཀྱོ་བ་དང་གཞོན་མངོས་གཏོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྒྱལ་མཆོག་
དང་། རིག་མ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བས་དོན་རྗེ་གསུམ་དེ་ཁོ་ནར་དབྱེར་
མི་བྱེད་པའི་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་ནས་བསྐྱེལ་བར་བྱ་བ་དང་རྒྱུད་སྐྱགས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་དོན་
རྗེ་བཞུས་པ་བྱེད་པ་སྟེ་སྤྱིང་པོ་བསྐྱལ་བའི་ཆོག་རྣམས་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

⁴⁴⁵

ལྷ་པ་(སྤྱིང་པོ་བསྐྱལ་བའི་པན་ཡོན་)ནི། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་དོན་རྗེ་

ཅན་སྒྲིང་པོ་བསྐྱལ་དགོས་པའི་ནལ་འབྱོར་པ་ནམས་ཀྱིས་སྟོད་མིན་ལ་གསང་ཞིང་སྤྲ་བར་བྱ་
 བའི་སྒྲིང་པོ་བསྐྱལ་བའི་ཆོ་ག་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དང་འབྲེལ་བའི་
 དངོས་བྱུང་ནམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །རི་ལྷོ་དུ་འབྱུང་ན། རྡོ་རྗེ་འཆང་རང་ཉིད་ཀྱིས་འདི་
 ལྟར་ཀྱིས་ལ་ལས་སྐྱབས་དང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་པ་ལས། འདས་
 བའི་ཉེས་པས་ཡིད་ནི་འདིགས་ཤིང་སྐྱག་པར་གྱུར་ནས་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་
 དུ་གྱུར་ནས་སྒྲིང་པོ་བསྐྱལ་དགོས་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་དག་ལ་ནམ་པར་གཟིགས་ནས་མཆོག་སྟེ་
 འདོད་པའི་དོན་གྱི་དངོས་བྱུང་སྟོལ་བར་མཛད་དོ། །དངོས་བྱུང་དེ་གང་ཞེ་ན། སྐྱབ་པ་པོའི་ཡིད་
 ལ་མགྲུ་ཞིང་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་འདིག་རྟེན་པའི་དངོས་བྱུང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནམས་འབྲུལ་དང་།
 དབང་ཐུག་བརྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་བྱུང་ནམས་བརྒྱུད་ནས་
 ཉེར་བར་འགྱུར་རོ། །གང་གིས་ན། སངས་རྒྱས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་
 སྒྲིང་ལ་སོགས་པ་ནམས་དང་། ཐུགས་ཀྱི་སྟོད་པའི་མཆོག་བསྐྱབ་པའི་རིག་པ་འདོན་པ་ནམས་
 ཀྱིས་སྟེར་བར་འགྱུར་རོ། །

གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་ན། སྒྲིང་ནལ་འབྱོར་པ་ནམས་ཀྱིས་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དངོས་བྱུང་དེ་ལ་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་དང་ཐུན་མོང་པའི་དངོས་བྱུང་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཡིན་ལ། ཐུན་མོང་པའི་དངོས་བྱུང་དེ་ལ་ཡང་ཆུང་
 འབྲིང་གཉིས་ལས་ཆུང་དུ་ནི་ཞེ་སོགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་དང་། འབྲིང་ནི་ལྟ་མོ་བཞེ་ཞུས་ལས་རྗེས་
 བརྒྱུད་ཡན་ལག་བསྐྱབ་པ་བཤད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བྱུང་བ་བརྒྱུད་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་
 ཕྱིར་འདིག་རྟེན་པའི་དངོས་བྱུང་ཅེ་ན། རྗེགས་རིམ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བསྐྱེད་རིམ་རྒྱུད་པའི་ལམ་ཅམ་
 ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་ཞུས་པའི་དངོས་བྱུང་ཡིན་པས་ན་འདིག་རྟེན་པའི་དངོས་བྱུང་ཅེས་བྱའོ། །དངོས་

གྲུབ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ལ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལམ་དང་། རྫོགས་རིམ་པའི་ལམ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ།

དེས་ན་སྙིང་པོ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པས་གང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དངོས་གྲུབ་ནི་འབྲིང་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ཡིན་ལ། བསྐྱེད་རིམ་པ་དེ་ལ་ཡང་ནང་ལ་གཞོལ་བ་དང་། སྒྲགས་ལ་གཞོལ་བ་གཉིས་ལས། རང་ལ་གཞོལ་བས་སྙིང་པོ་བསྐྱེད་དགོས་པ་མིན་གྱི། སྒྲགས་ལ་གཞོལ་བས་སྙིང་པོ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲགས་ལ་གཞོལ་བའང་ཐམས་ཅད་གྱིས་མིན་གྱི། དབང་པོ་བརྟུལ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྙིང་པོ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སོགས་འབྱེན་གྱི་སྦྱོད་པ་རྩ་བ་དུག་བྱེད། དེ་ལ་དངོས་གྲུབ་འབྲུབ་པའི་མཆན་མ་བརྟན་པོ་མ་བྱུང་ན་ཡང་རྩ་བ་དུག་བསྐྱབ་ཏེ་རྩ་བ་བཙུ་གཉིས་བྱེད། དེ་ལ་འང་དངོས་གྲུབ་འབྲུབ་པའི་མཆན་མ་བརྟན་པོ་མ་རྟེན་ན་སྤར་ཡང་རྩ་བ་དུག་བསྐྱབ་ཏེ་རྩ་བ་དུག་གསུམ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་སྦྱོད་པ་བྱེད་པའི་སྒོགས་ཆོག་བྱེད།

དེས་ཀྱང་དངོས་གྲུབ་འབྲུབ་པའི་མཆན་མ་བརྟན་པོ་མ་རྟེན་ན་དོ་རྗེ་འཆང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དང་པོ་སྦྱོར་བ་དང་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལྷ་ཐམས་ཅད་སེམས་དཔལ་སུམ་བཅེགས་སུ་བྱས་ཏེ། འོད་ཟེར་གྱི་ཁྱོ་བ་དང་གཞོན་མཛེས་གཏོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྒྱལ་མཆོག་དང་། རིག་མ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བས་རྗེ་རྗེ་གསུམ་དེ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བ་དང་། ལྷ་སྒྲགས་དབྱེར་མེད་གྱི་རྗེ་རྗེ་བཟླས་པ་སྟེ་ལེའུ་བཙུ་པ་འདིར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། མི་བསྐྱེད་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ་ཡུམ་ལྷ་མ་གླིང་བསྐྱེད་

བ་དང་། སྟོམས་བར་ཞུགས་ནས་ཡུམ་གྱི་བརྒྱ་མའི་དགྲིལ་འཁོར། དེའི་ནང་དུ་ལྷ་པོ་གཉིས་
བསྐྱེད།

རང་གི་ལི་རྒྱ་སྟངས་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་བ་ལ་འོག་དོ་རྩེ་ཅེ་གཅིག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཕུར་བུས་ལྷ་ཐམས་
ཅད་གྱི་སྐྱེ་བོ་ནས་རྒྱུ་མཐིལ་གྱི་བར་དུ་ཕུར་བུ་གདབ་པར་བསམས་ནས་སྟོམས་བར་ཞུགས་པའི་
སྦྱར་བ་བྱེད་པའི་ལྷ་ལ་བྲག་འཁྱུལ་གྱི་ཕུར་གདབ་བྱེད་པའི་སྟིང་པོ་བསྐྱུལ་བ་ལེའུ་བཙུ་བཞི་བ་ནས་
བཤད་པ་རྣམས་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ།།

⁴⁴⁵
དུག་པ་(སྟིང་པོ་བསྐྱུལ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་བ་)ནི། སྟིང་པོ་བསྐྱུལ་དགོས་པའི་སྐྱབ་
པ་པོ་སྟིང་པོ་བསྐྱུལ་བའི་ཐབས་ལ་ཚོངས་པས་ཉེ་ཆོག་ལས་འདའ་བར་བྱས་ན་ནི། སྐྱབ་པ་པོ་
དེའི་སྟོག་ནི་དངོས་བྱུ་མ་འབྲུབ་པའི་བར་དེར་ཟད་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཉེ། དངོས་བྱུ་མ་འབྲུབ་
པའི་ཕྱིར་དུ་སྟིང་པོ་བསྐྱུལ་དགོས་པ་ནི་གང་ཞིག་སྟིང་པོ་བསྐྱུལ་བ་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།

⁴⁴³
གཉིས་པ་(རྫོགས་རིམ་པའི་སྟིང་པོ་བསྐྱུལ་བ་)ལ་བཞི། མཆོམས་སྦྱར་ཉེ་སྦྱང་པ་པོའི་ཆོག་གིས་
སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ། ⁴⁵⁷སྟིང་པོ་བསྐྱུལ་བ་དངོས་བཤད་པ། ⁴⁵⁸བསྐྱུལ་བས་བྱུབ་པའི་རྣལ་
འབྱོར་པ་རྣམས་གྱི་ཀུན་སྦྱོད་བསྟན་པ། ⁴⁵⁹མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་(མཆོམས་སྦྱར་ཉེ་སྦྱང་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྟིང་
པོ་བསྐྱུལ་བ་བསྟན་པའི་རྩེས་དེ་ནས། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་རྒྱལ་པོ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་དོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་
སྟོན་པ་ནི་ཉན་རང་བྱང་སེམས་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། འཛིག་
ཉེན་གསུམ་མཆོག་ནི་ཆངས་པ་དང་དབང་པོ་བྱུ་འཇུག་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱེད་པར་དང་ལྷན་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོས་འོག་ནས་འཆད་པའི་གསུང་ནི་

འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་རྟོ།།

གཉིས་པ་⁴⁵⁶ (སྤྱིང་པོ་བསྐྱུལ་བ་དངོས་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། གང་གི་དོན་དུ་སྤྱིང་པོ་བསྐྱུལ་བའི་བྱང་
འཇུག་བསྟན་པ། དེའི་ཐབས་སྤྱིང་པོ་བསྐྱུལ་བ། དགོས་པ་བྱུབ་ནས་ཅི་ཞིག་བྱ་བར་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་(གང་གི་དོན་དུ་སྤྱིང་པོ་བསྐྱུལ་བའི་བྱང་འཇུག་བསྟན་པ་)ནི། རྡོ་རྗེ་སེམས་དབེན་གྱི་སྤྱང་བ་
གསུམ་གྱི་སྤྱང་སེམས་ལས་མཚན་དབེན་བརྒྱན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྦྱུ་མའི་སྦྱར་རྫོགས་པའི་སྤྲུགས་གྱི་
སྤྱིས་བྱ་རྗེ་སྤྱད་པ་དེས་ནི་རང་གི་ཕུང་སོགས་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་འོད་
གསལ་དུ་བརྟག་པ་སྟེ་ཞུགས་པར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དག་པའི་སྦྱུ་མའི་སྦྱུའི་དབང་པོ་དང་། དོན་
གྱི་འོད་གསལ་གྱི་དབང་པོ་གཉིས་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བ་འདི་ནི་གང་གི་དོན་དུ་སྤྱིང་པོ་
བསྐྱུལ་བའི་བྱང་འཇུག་ཡིན་ལོ། །དེ་འདྲ་བའི་བྱང་འཇུག་པ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་
བདག་པོ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གསུང་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྲུགས་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་བྱུབ་དང་འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་དངོས་བྱུབ་རྣམས་བདེ་ལྷག་ཏུ་འབྱུབ་པ་ལས་མི་འདའ་བས་ན་དམ་ཆོག་བསྐྱོམ་པ་
སྟེ་ཐབས་སུ་གྱུར་པའོ།།

གཉིས་པ་(དེའི་ཐབས་སྤྱིང་པོ་བསྐྱུལ་བ་)ནི། སྦྱུ་ལུས་པ་སྤྱིང་པོ་བསྐྱུལ་དགོས་པ་དེས་སྦྱོད་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་རང་གི་ཕུང་སོགས་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་རིག་མའི་དབང་སྤྲུག་ཤེས་རབ་གྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ། ཡང་དང་ཡང་དུ་ཞུགས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་
བའི་བདེན་པ་གཉིས་རྡོ་རྗེ་ལྟར། དབྱེར་མི་བྱེད་པར་སྦྱར་བའི་བྱང་འཇུག་དེ་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ་ཞིང་
བསྐྱུབ་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་(དགོས་པ་བྱུབ་ནས་ཅི་ཞིག་བྱ་བར་བསྟན་པ་)ནི། སྤྱིང་པོ་བསྐྱུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུབ་

པའི་བྱང་འཇུག་ལོངས་སྤྱོད་དེས་ཕྱང་པོ་ཉིང་པ་ལ་ཞུགས་ནས་རགས་པའི་སྤྱལ་སྤྱོད་བྱང་བ་ན།
གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སྟེ་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་མཆོད་
པའི་ཡུལ་དུ་བྱ་བ་དང་ཆགས་པ་སྟེ་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་བཏུ་བ་དང་། ཕྱག་བྱ་བ་
དང་། བསྟེན་བཀྱར་བ་སྟེ་ཆོགས་ཀྱི་ཞིང་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་འབྲེལ་པའི་སྒོ་བ་པའི་བྱང་འཇུག་དམ་
ཆོག་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་རང་རྒྱུད་ལ་ལེན་ཅིང་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

456

གསུམ་པ་(བསྐྱལ་བས་བྱབ་པའི་ནལ་འབྱོར་པ་ནམས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྱོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱད་པ་པོའི་
ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ། ནལ་འབྱོར་པ་དེས་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་(སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ་)ནི། རིམ་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་པོ་བསྐྱལ་བ་
བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ནས། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་རྒྱལ་པོ་དོན་རྗེ་འཛིན་པ་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་རི་ལྟར་བ་དེ་
བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་ལས་སྐྱེས་པས་
ན་ཀྱན་ཀྱི་སྤྱལ་སྤྱོད་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབང་འདི་ལ་བསྐྱར་ཞིང་། སངས་རྒྱས་རིགས་ལྔ་པོ་ཀྱན་
ལས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་པར་དང་ལྟན་པའི་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་འོག་ནས་འཆད་པའི་
གསུང་ནི་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏོ། །

གཉིས་པ་(ནལ་འབྱོར་པ་དེས་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་)ནི། སྟོང་པོ་བསྐྱལ་བས་བྱབ་པའི་ནལ་
འབྱོར་པ་དེས་རང་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་སྤྱོད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའི་ནལ་འབྱོར་
ལ་གནས་པ་དེས། འཛིན་ཏེན་ཀྱི་ཁམས་ནི་ཐམས་ཅད་ན་བྱད་མེད་རི་སྟོང་ཡོད་པ་ཀྱན་དོན་རྗེ་མ་
ལྟར་བསྟན་ནས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་
སྤྱལ་པའི་སྤྱིའི་གནས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་དེར་ཏེ་དེ་ལས་བྱང་བའི་སྤྱོད་བྱེད་པ་གངས་མེད་

སྒྲོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་དམ་ཚིག་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་
པོས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་རྟོ།།

བཞི་པ་⁴⁵⁶ (མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་)ནི། སྙིང་པོ་བསྐྱལ་བས་བྱུབ་པའི་བྱང་འཇུག་པ་འདི་
ལས་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་དང་། ཉན་མ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་འཇའ་ཆོན་དང་འབྲུ་བའི་སྐྱ་
བརྟེས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚོ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་
བུའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་འབྱུང་བའི་གནས། སྒྲོ་བ་པའི་
བྱང་འཇུག་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་ཆེ་དང་ལང་ཆེ་དང་
གཟི་བརྗིད་དང་ལོངས་སྤྱོད་ནམས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །སྙིང་རྫོགས་རིམ་པས་བོགས་འབྱིན་གྱི་
སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་གསུམ་ཡོད་པའི་སེམས་དཔེན་པས་སྐྱ་ལུས་ཐོབ་པའི་བྱིར་དུ་བོགས་
འབྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་བྱེད་པ་ལ་སྙིང་པོ་བསྐྱལ་མི་དགོས་ཤིང་། སྐྱ་ལུས་པས་འོད་གསལ་དང་བྱང་
འཇུག་ཐོབ་པའི་བྱིར་དུ་བོགས་འབྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་བྱེད་པ་དང་། སྒྲོ་བ་པའི་བྱང་འཇུག་པས་མི་སྒྲོ་བ་
པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པའི་བྱིར་དུ་བོགས་འབྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་བྱེད་པ་ལ་སྙིང་པོ་བསྐྱལ་བའང་ཡོད་
པས། ལེའུ་བཙུ་བ་འདིར་སྐྱ་ལུས་པས་འོད་གསལ་དང་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པའི་བྱིར་དུ་བོགས་
འབྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་སྙིང་པོ་བསྐྱལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

དེའི་ཚུལ་ནི། སྐྱ་ལུས་པས་བོགས་འབྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཆོ་བ་དུག་གསུམ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བྱེད་
པའི་དུག་ཆན་དང་པོ་སྙིང་པོ་བསྐྱལ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་བོགས་འབྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་། དུག་
ཆན་ཕྱི་མ་གཉིས་སྙིང་པོ་བསྐྱལ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་བོགས་འབྱིན་གྱི་སྤྱོད་པར་འཛིག་པ་ཡིན་ལ།
དེའི་སྙིང་དུ་ལེའུ་བཙུ་བ་ཞེས་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་ལ་དུག་ཤུལ་གྱི་ཕུར་གདམ་གྱི་སྙིང་པོ་བསྐྱལ་
བ་ཡོད་པའང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

443

གསུམ་པ་(བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་པ་)ནི། གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལེའུ་བཙུ་
བ་སྟོང་པོ་བསྐྱལ་བའི་ལེའུ་འཛིན་དང་ལྷན་པ་འདི་དགོངས་པ་འབྲེལ་ཚུལ་མཐའ་བྱུག་དང་
ཚུལ་བཞིའི་ནང་ནས། དེ་ནས་བཙུག་ལྷན་འདས། ཞེས་པ་ནས། སྐྱ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་དོ་རྒྱུ་
བསྒྲོམ། །ཞེས་པའི་བར་དགོངས་པ་མིན་པས་བཤད། དེ་ནས་བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
བ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡི་སྒྲིག་ནི་དེར་ཟད་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་ནི་སྐྱ་རིམ་བཞིན་པས་བཤད།
དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དོ་རྒྱུ་འཛིན། ཞེས་པ་ནས། དོ་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཆེ་དཔའ་འཛོམ། །ཅེས་པའི་བར་
དགོངས་པས་བཤད་པས་ཐོན་པའི་ལམ་དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྟོང་པོ་བསྐྱལ་བ་དང་། རྒྱུགས་
རིམ་པའི་སྟོང་པོ་བསྐྱལ་བ་གཉིས་འཆད་ཚུལ་ཆོགས་བཤད་དང་སྟོབ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ས་
ཉན་པ་པོ་གང་ཟག་རྣམ་པ་ལྷ་ལ་བཤད་པས། གང་ཟག་རྣམ་པ་ལྷའི་རྒྱུད་ལ་འོད་གསལ་དང་
ཟུང་འབྱུག་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་པ་ཞིག་བྱུང་ན། ལེའུ་བཙུ་བ་མཐའ་བྱུག་གིས་བཤད་པའི་
དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ།།

443

བཞི་པ་(ལེའུ་འཛིན་དོན་བཤད་པ་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་
བྱུགས་ཀྱི་གསང་བའི་གནད་མ་ལུས་པ་བརྟོག་བྱར་འདུས་པའི་གསང་བ་འདུས་པ་ལས་རིམ་
གཉིས་ཀྱི་སྟོང་པོ་བསྐྱལ་བ་ནི་བརྟོག་བྱ་དོན་གྱི་ལེའུ་ཡིན་ལ། དེ་བརྟོག་བྱར་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་
ཆོགས་ལ་ཡང་མིང་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ།།

443

ལྷ་པ་(ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྐྱེད་པ་)ནི། སྟོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་
བཤད་པ་ལས་ལེའུ་བཙུ་བ་མཐའ་བྱུག་གིས་བཤད་པའོ།། །།

༡༡། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་ལོ་དབལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཚུ་རྒྱུད་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་
དགོངས་འབྲེལ་ཡིགས་བཞད་གཉིད་ཀྱི་བང་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་
ལས་ལེའུ་བཙུ་གཅིག་པ་བཞུགས་སོ།
ུཾ

༥ གཉིས་པ་(ལེའུ་བཙུ་གཅིག་པ་དོ་རྩེ་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་གི་ལེའུ་ས་བཞད་ཚུལ་)ལ་ལྟ། ལེའུ་ས་
ཕྱིའི་མཆོམས་སྦྱར་བ། ལེའུའི་གཞུང་བཞད་པ། བཞད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྐྱེགས་པ།
ལེའུའི་མཆོན་དོན་བཞད་པ། ལེའུ་དེ་བཞད་ཟེན་པར་བསྐྱར་པའོ།

དང་པོ་(ལེའུ་ས་ཕྱིའི་མཆོམས་སྦྱར་བ་)ནི། ལེའུ་བཙུ་པས་ལེའུ་དང་པོའི་དོན་འཆད་ཚུལ་བསྐྱར་
པའི་རྩེས་དེ་ནས། ལེའུ་དང་པོར་བསྐྱར་པའི་སྐྱེགས་ཀྱི་སྐྱ་བསྐྱེད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་བསྐྱེད་
པར་བསྐྱར་བ་དེའི་རྒྱས་པར་བསྐྱར་པར་བྱ་བའི་བྱིར། དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཙུ་
གཅིག་པ་དོ་རྩེ་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་གི་ལེའུ་འདི་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་(ལེའུའི་གཞུང་བཞད་པ་)ལ་བཞི། རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་གི་སྐྱ་སྐྱེད་ཚུལ། མངོན་
ཤེས་བསྐྱབ་ཚུལ། ⁴⁷⁷རྩོགས་རིམ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གཞན་བསྐྱར་པ། ⁴⁸⁷དབང་ཐོབ་ནས་རྒྱུད་སྐྱོག་
པ་སོགས་ཀྱི་པན་ཡོན་བསྐྱར་པའོ།

དང་པོ་(རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་གི་སྐྱ་སྐྱེད་ཚུལ་)ལ་གཉིས། སྐྱེགས་ཀྱི་སྐྱ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་བསྐྱེད་པའོ།

དང་པོ་(སྐྱེགས་ཀྱི་སྐྱ་བསྐྱེད་པ་)ལ་བཞི། སྐྱེད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་ལེའུ་ལ་སྐྱབས་འགོད་པ། ལྷོན་

པའི་གསུང་གིས་བསྐྱེད་ཆོག་ཐུན་མོང་དུ་མདོར་བསྟན་པ། རིགས་⁴⁶³བཞིའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སོ་སོར་
རྒྱས་པར་བཤད་པ། རིགས་⁴⁷²ལྔའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐུག་བསྟུ་བཤོ།

དང་པོ་(སྟུང་པ་པོའི་ཆོག་གིས་ལེའུ་ལ་སྐབས་འགོད་པ་)ནི། གསུངས་སོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་
བྲངས། གང་གིས་གསུངས་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོན་ཅེ་འཆང་ཆེན་པོས་གསུངས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་གསུངས་ན། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཅེ་གསུམ་གྱི་སྟགས་ཡི་གེ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་བྱ་མཆོག་ལྟའི་
སྐུ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་བཤད་སྟུང་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
ནས་གསུངས་སོ། །གང་གསུངས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟགས་ཡི་གེ་གསུམ་
ལས་དོན་ཅེ་རིག་པའི་སྐྱེས་བྱ་ལྟའི་སྐུ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་བཛྲ་སྟོན་པའི་ལེའུ་འདི་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་⁴⁶¹(སྟོན་པའི་གསུང་གིས་བསྐྱེད་ཆོག་ཐུན་མོང་དུ་མདོར་བསྟན་པ་)ནི། བསྟོམ་པར་བྱ་ཞེས་པ་
བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། གང་གིས་བསྟོམ་པར་བྱ་ན། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རང་
རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་དུ་ཡེ་ཤེས་དོན་ཅེ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐབ་པ་པོ་དག་གིས་བསྟོམ་
པར་བྱའོ། །གང་བསྟོམ་པར་བྱ་ན། སྟགས་ཀྱི་ལྟ་སྐྱུ་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནམ་པར་བསྟོམ་པར་
བྱའོ། །གང་ལས་བསྐྱེད་ནས་བསྟོམ་པར་བྱ་ན། སྐུལ། མཐའ་མེད། མགོ་མེད། བརྟམ་པའི་
སྟགས་ནམས་ཀྱི་མཆོག་དོན་ཅེ་ཡི་གེ་གསུམ་ལས་བསྐྱེད་དེ་བསྟོམ་པར་བྱའོ།

འོན་ཡི་གེ་གསུམ་ལས་སྟགས་ཀྱི་སྐུ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཇི་སྟར་ཡིན་སྟུང་ན། ཚི་ནི་མེ་ལོང་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སྐུ་དོན་ཅེ་ནམ་པར་སྒྲང་མཛད་ཐོབ་པ་སྟེ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་
ས་བོན་དང་། ལྷ་མི་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པ་སོར་རྟོག་

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་གསུང་དོན་རྒྱུ་དང་པག་མེད་ཐོབ་པ་སྟེ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་
ས་བོན་དང་། སྤྱི་ནི་སྐྱ་གསུང་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བྱུགས་དོན་རྟེ་སྟེ་དོན་རྟེ་གསུམ་དབྱེར་མི་
བྱེད་པའི་སྐྱ་ཐོབ་པ་སྟེ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ས་བོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་བྱུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྐྱགས་བྱ་སྟེ་སྐྱགས་ཀྱི་
སྐྱ་བསྐྱེད་པ་སྟེན་པའི་དོན་རྟེ་འཆང་ཆེན་པོ་ནས་དེ་སྐྱད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ནོ། །ཨི་ཀྱི་གདངས་ཀྱིས་
རྒྱུད་ནང་དུ་འཇུག་པ་དང་། ལྷུང་འདྲེ་གདངས་ཀྱིས་རྒྱུད་ནང་དུ་གནས་པ་དང་། སྤྱི་གི་གདངས་ཀྱིས་
རྒྱུད་ཕྱིར་ལྷང་བའི་དོན་རྟེ་བཞུགས་པ་བྱས་པའི་མཐར་། རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་
བསྐྱེད་པ་ནི་ཡི་གེ་གསུམ་ལས་སྐྱགས་ཀྱི་སྐྱ་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་པར་
ལུང་སྟོན་ལས་བཤད་དོ།

⁴⁶²
གསུམ་པ་(རིགས་བཞིའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྟེན་གཞལ་ཡང་ཁང་
སྐྱེད་ཚུལ་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ། ⁴⁶⁵བརྟེན་པ་ལྷ་སྐྱེད་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(རྟེན་གཞལ་ཡང་ཁང་སྐྱེད་ཚུལ་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ་)ནི། རྣམ་མཁའ་དོན་རྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་ལས་ཆོས་འབྱུང་བྱ་གསུམ་པའི་དབྱུས་སུ་ཚུད་པར་གནས་པའི་རྒྱུད་མེ་
ཚུ་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་དོན་རྟེ་སྟེ་སྐྱུན་སོགས་ཡུམ་བཞི་པོ་ཀྱན་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
བཞི་པོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ལས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱ་ཆོགས་དོན་རྟེ་དེ་བསམ་པར་བྱའོ། །སྐྱ་ཆོགས་དོན་
རྟེ་སྟེ་བ་དེ་རུ་ཡི་གེ་སྐྱུ་ཡིག་དཀར་པོ་དོན་རྟེ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེན་ཀྱི་འོད་ཟེར་ཕྱོགས་བཅུར་
འཕྲོ་བ་དེ་བསྐྱེད་དེ་བསམ་པར་བྱའོ།

རྟེན་བསྐྱེད་པ་དེ་ལ་ཡི་གེ་སྐྱུ་འདི་ནི་མེ་འོང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱ་དོན་རྟེ་རྣམ་

པར་སྒྲུང་མཛད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་སྟེ་ས་བོན་དང་། དེ་ལས་ལྷག་མོས་ཀྱི་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་
 དེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་ནས་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་
 འགོད་པ་དང་། ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྟུ་བ་དང་། ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་ནས་སྟོན་
 དུ་བཏང་ནས། གདན་དབུས་མའི་སྟེང་དུ་རྩྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བྱུང་བའི་རྩྱུ་མི་བྱེད་པའི་ཉི་མའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་རབ་དུ་བསྐྱོམ་པ་དང་། དེའི་སྟེང་གི་དབུས་སུ་གནས་པར་ཨོྭ་ལས་བྱུང་བའི་གསལ་
 བ་ཆེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར། དེའི་སྟེང་གི་དབུས་སུ་གནས་པར་ལྷུང་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་བརྒྱ་དམར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ། དེའི་དབུས་སུ་གནས་པར་ཨོྭ་ལྷུང་རྩྱུ་གི་ཡི་གེ་གསུམ་སྟེང་
 བས་སྟེང་དུ་བཅེགས་པར་བསྐྱོམ་པ་ནི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱི་མན་ངག་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།

སྒྲུང་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡི་གེ་རྩྱི་གྱིས་གནས་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱོམས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་
 རྩྱུ་མི་གེ་གསུམ་ལས་བྱུང་བའི་ཉི་ཆེ་བའི་གསུམ་ཀྱི་རྟེན་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །རྩྱུ་མི་དཀྱིལ་
 འཁོར་དབུས་གནས་པར། །ཞེས་པ་ནས། ཡི་གེ་ལྷུང་ནི་རབ་དུ་བསྐྱོམ། །ཞེས་པའི་བར་སྟོན་
 གསལ་དུ་ཉི་ཆེ་བའི་གསུམ་སྐྱར་ཏེ་བཤད་པ་དང་། མདོ་བསྟེ་དང་རྣམ་བཞག་རིམ་པར་རྩྱུ་མི་
 གསུམ་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ལྷག་མོས་ཀྱི་གཙུག་པོ་རྩྱུ་མི་འཆང་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་སྐྱར་ཏེ་
 བཤད་པ་ནས་མ་མཐུན་པས་འགལ་ལོ་སྟུང་ན། མི་འགལ་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། ཆོག་གཅིག་
 ལ་ཡང་སྐྱ་ཆོག་པོ་དོན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩྱུ་མི་ཆོག་གཅིག་ལ་ཡང་འཇགས་པ་ཡབ་
 སྐུས་ལ་སོགས་པའི་ཆད་ལྡན་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ལ་སྐྱར་ཏེ་བཤད་
 དུ་བྱུང་བའི་བྱིར། ཡང་ཐུགས་བྱིན་བརྒྱབས་ཀྱི་རྩྱུ་ཡིག་འགོད་པའི་རྟེན་མདོར་བྱས་སུ་ཉི་མ་ལ་
 བཤད་པ་དང་། རྩྱུ་མི་སེམས་དཔའི་སྐུབས་ཐབས་སུ་རྩྱུ་མི་ལ་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་སྟུང་
 བ། མི་འགལ་ཏེ། གསུང་བྱིན་བརྒྱབ་ཀྱི་ལྷུང་ཡིག་འགོད་པའི་གནས་མདོར་བྱས་སུ་བྱེ་ལ་བཤད་

བ་དང་། མདོ་བསྐྱེ་རུ་མོག་མར་འགོད་པར་བཤད་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ། གང་བྱས་ཀྱང་
ཆོག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་⁴⁶³ (བཞེན་པ་སྣ་སྐྱེད་ཚུལ་)ལ་བཞི། རྩོམ་འཆང་གི་བྲན་པ་གཅིག་པ་བཤད་པ། རྣམ་
⁴⁶⁷སྒྲིང་གི་བྲན་པ་གཅིག་པ་བཤད་པ། ⁴⁶⁹འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་བྲན་པ་གཅིག་པ་བཤད་པ། ⁴⁷¹མི་བསྐྱོད་
པའི་བྲན་པ་གཅིག་པ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(རྩོམ་འཆང་གི་བྲན་པ་གཅིག་པ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། རྣམ་འབྱོར་གྱི་རིམ་པ། དེ་དག་གི་
དོན་བསྐྱེ་བ། ⁴⁶⁷གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་པན་ཡོན་དང་བཅས་པའོ།

དང་པོ་(རྣམ་འབྱོར་གྱི་རིམ་པ་)ནི། ཉི་ཟླ་པད་གསུམ་ཡི་གོ་དང་བཅས་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་སྟེ་ཐུགས་ཀྱི་མཆན་མ་སྐྱེ་གསུང་
ཐུགས་ནི་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་ས་བོན་རྩྱུ་སྟེ་ཡི་གོ་གསུམ་འགོད་པར་བྱེད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་
ཟླ་བ་ལས་བྱུང་ཆུབ་པ་དང་། ཟླ་བའི་སྟེང་དུ་ཨོྲེ་སངས་རྒྱས་སྐྱེ་ཡི་མཆོག་སྐྱེ་རྩོམ་རྣམས་སྒྲིང་
གི་ས་བོན་ཨོྲེ་དང་། ཨུཾ་ཞི་སངས་རྒྱས་གསུང་གི་ལམ་སྟེ་གསུང་རྩོམ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ས་
བོན་ཨུཾ་དང་། རྩྱུ་ཞི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཐུགས་ཀྱི་འཇིང་སྟེ་ཐུགས་
རྩོམ་མི་བསྐྱོད་པའི་ས་བོན་རྩྱུ་སྟེ་ས་བོན་ལས་བྱུང་ཆུབ་པ་དང་། འབྲས་དུས་ཀྱི་བྱུང་ཆུབ་ཐོབ་
པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཏེ་ཐབས་ཐུག་མཆན་ལས་བྱུང་ཆུབ་པ་བསྐྱོས་པའི་རིམ་པ་འདི་ནི་སངས་
རྒྱས་རྩོམ་འཆང་གི་སྐྱབ་པ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱུང་ཆུབ་རྩོམ་འཆང་གི་སྐྱབས་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱི་
ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའོ།

གཞིའི་བར་དོ་དང་སྐྱེ་བ་སྐྱོང་བ་དང་། ལམ་རྩོགས་རིམ་གྱི་ལོངས་སྐྱེ་དང་དེས་སྐྱེ་ལ་སྐྱེ་

འཛིན་པ་ནམས་ཀྱི་རྒྱད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ་མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་ནམས་ཀྱི་ནང་
ནས། རྟོ་རྟེ་འཆང་གི་མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། གཞིའི་བར་
དོ་དང་དེས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་། ལམ་རྩོགས་རིམ་ཀྱི་ལོངས་སྐྱུ་དང་དེས་དང་པོར་སྐྱོར་བའི་སྐབས་
སུ་སྐྱལ་སྐྱུ་འཛིན་པ་དང་། ནམ་པ་བཞིན་ལག་གི་ནམ་པ་ཅན་དུ་མཐུན་པའི་སྐྱགས་ཀྱི་ལོངས་
སྐྱོད་རྩོགས་པའི་སྐྱུ་བསྐྱོམ་པ་དང་། དེ་སྐྱལ་སྐྱུར་བསྐྱུར་བའི་བསྐྱེད་ཆོག་བསྐྱོམ་པ་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་
སོགས་པའི་མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་ལ་མེད་ཅིང་། རྟོ་རྟེ་འཆང་གི་མངོན་བྱང་ལྔ་
བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་སྐྱལ་སྐྱུ་ཡིན་པས་
སྐྱལ་སྐྱུ་སྐྱལ་སྐྱུར་བསྐྱུར་བའི་སྐྱབ་ཐབས་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་
མདོར་བྲས། མདོ་བསྟེ། རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ནམ་བཞག་རིམ་པ་ནམས་སུ་ལས་དང་
པོ་པས་སྐྱབ་ཐབས་ཐུན་བཞིར་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ལ། མེ་ཏོག་གང་པོག་གི་རིགས་ཀྱི་
དབང་དུ་མ་མཛད་པར་རྟོ་རྟེ་འཆང་གི་སྐྱབ་ཐབས་ཉིད་གཙོ་བོར་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་
ན། །དེ་འདྲ་བའི་རྟོ་རྟེ་འཆང་གི་བྱན་པ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་
གྱུར་པའི་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་པོས་སྐྱལ་པ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་བསྟན་ན། སངས་རྒྱས་
རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ལའོ།

དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ། རྒྱ་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དང་འབྲས་བུ་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་རང་རྒྱད་ལ་འབྱུང་
བའི་དོན་དུའོ། །བསྐྱགས་སོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲས། གང་ལ་བསྐྱགས་ན། སངས་
རྒྱས་སྐྱེས་བུ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དེ་དག་ལའོ། །གང་དུ་བསྐྱགས་ན། སྐྱགས་ཀྱི་རྒྱད་
ཀྱི་རིག་པ་སྟེ་རྩོགས་པ་ནམས་སུ་བསྐྱགས་སོ། །གང་གིས་བསྐྱགས་ན། རྟོ་རྟེ་གསུམ་དབྱེར་མི་
བྱེད་པའི་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་པོས་བསྐྱགས་སོ། །གང་བསྐྱགས་ན། མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་

ལྷའི་ནལ་འབྱོར་རྫོགས་པ་སྤྱན་བཞིར་བསྟན་པའི་ལྷ་བསྟོམ་པ་དང་། བཟའ་བའི་དམ་ཆེག་དང་།
ལ་སོགས་པ་བསྐྱང་བའི་དམ་ཆེག་དང་བསྟེན་པའི་དམ་ཆེག་རྣམས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ནོ།

⁴⁶⁵
གཉིས་པ་(དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱའི་ས་བོན་ཨོ་དང་།
གསུང་གི་ས་བོན་ཨུ་དང་། སྤྱགས་ཀྱི་ས་བོན་རྩྱུ་ལས་བྱང་བའི་དམ་ཆེག་སྟེ་ཉི་ཟླ་པད་གསུམ་
དང་། བསྐྱའི་སྟེང་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡི་གེ་གསུམ་སྟེང་ནས་སྟེང་དུ་བཅེགས་པ་དང་། ཉི་ཟླ་པད་
གསུམ་ཡི་གེ་དང་བཅས་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲས་པ་ལས་ཡེ་ཤེས་ཟླ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། ས་བོན་
ལས་བྱང་ཆུབ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། སྤྱག་མཆན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་བ་ལས་བྱིན་
གྱིས་བཟུབས་པ་སྟེ་བྱང་བའི་དོ་རྩེ་དཔལ་ཏེ་སྐྱུ་སྤྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་རྟོ།

⁴⁶⁵
གསུམ་པ་(གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་)ནི། སྐྱེ་བོའི་འདུ་འཛིས་དབེན་ཞིང་སྐྱབ་པ་
པོ་རང་ཉིད་ཉམས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་གནས་ཟླ་ཕྱེད་ཀྱི་སྐྱད་དོད་པལྟ་ཨེ་ཀ་ཡ་ཡི་གེ་ཐིམ་བསྟོན་
ཀྱི་བཤད་པས་ཡུལ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ལའང་འཇུག་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྷ་དང་ཟླ་མའི་
གདམས་ངག་གི་ཡུལ་རྣམས་ལའང་ཡིད་ཆེས་པས་དོ་རྩེ་འཆང་གི་བྲན་པ་གཅིག་པའི་སྐྱོར་བ་
སྟེ། རྣལ་འབྱོར་འདི་ནི་སྤྱན་བཞིར་བསྟོམ་པ་ཀྱན་ཏུ་བཅུམས་པར་བྱས་ན་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་
ཕྱིན་ཏེ། རྫོགས་རིམ་ཀྱི་རྒྱུད་སྟོན་ནས་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་དོ་རྩེ་འཆང་གི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་སྤྱགས་
ཀྱི་དངོས་སྐྱབ་རྣམས་ངེས་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།

⁴⁶⁵
གཉིས་པ་(རྣམ་སྟངས་གི་བྲན་པ་གཅིག་པ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་རིམ་པ། དེའི་⁴⁶⁹
ཡོན་དང་། ⁴⁶⁹མཇུག་བསྐྱུ་བའོ།

དང་པོ་(ནལ་འཕྱོར་གྱི་རིམ་པ་)ནི། རྣམ་མཁའ་རྫོ་རྗེའི་དབྱུང་སྤྱུ་བསམས་པ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་
བསྟོམ་པ་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཚུབ་པའི་དེ་ཉིད་གྱི་བར་སྤར་བཞིན་བསྐྱེད་དེ། ཉི་ཟླ་པད་
གསུམ་ཡི་གོ་གསུམ་དང་བཅས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་ཡོངས་སྤྱུ་གྱུར་པ་
ལས་གསལ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཟླ་བ་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་དང་། འདྲིར་ཁ་ཅིག་མདོར་བྱས་ལས།
སྤྱགས་དང་བརྒྱ་ཉི་མ་དག །ཟླ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་ཞུགས་པས། །ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་དུ་
བྱས་ནས་ཡི་གོ་དང་བརྒྱ་མར་ཞུགས། ཉི་མ་ཡར་ཞུགས་པའི་བར་གྱི་ཟླ་བ་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་
བཞིན་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྟོན་གསལ་ལས་དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་ཡོངས་སྤྱུ་གྱུར་པ་
ལས་གསལ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མདོར་བྱས་མདོ་བསྟེ་གཉིས་ལས་ཀྱང་
དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་བརྒྱ་ཡི་གོ་དང་བཅས་པ་མར་ཞུགས། ཉི་མ་ཡར་ཞུགས་པའི་བར་གྱི་ཟླ་བ་ཡོངས་
སྤྱུ་གྱུར་པ་ལས་ཟླ་བ་ལས་བྱང་ཚུབ་པའི་ཟླ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཟླ་བ་དེའི་སྟེང་དུ་
རང་གི་སྤྱགས་ས་ཐོན་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་དང་། བྱག་མཆོན་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་འཁོར་ལོ་དང་། དེ་
ལས་རང་རྣམ་སྤྱང་གི་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའི་བར་བསྐྱེད་པ་ནས། སྤྱུ་གསུང་བྱགས་བྱིན་གྱིས་
བརྟོབ་པའི་བར་རྫོགས་པར་བྱས་ལ། དེའི་བྱགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་རྣམ་སྤྱང་ཞལ་
གཅིག་བྱག་གཉིས་པ་འཁོར་ལོ་དང་བྲིལ་བུ་འཛིན་པ། དེའི་བྱགས་ཀར་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་
དཔའ་ཡི་གོ་ཨོ་མི་བཞག་པ་སྟེ་བསྟོམ་པར་བྱ་ཞིང་། ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་དེ་ལས་བྱུང་
བའི་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྗེའི་སྟེ་ལས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་གྱི་སྟོན་ཏེ་ཆོགས་ཆེན་པོ་འསྟོ་བ་མཆོག་
ཏུ་རྣམ་པར་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །གང་གིས་བསྟོམ་པར་བྱ་ན། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་མཆོག་ཏུ་
བསྟོམ་པའི་སྤྱབ་པ་པོས་བསྟོམ་པར་བྱའོ།།

⁴⁶⁷
གཉིས་པ་(དེའི་པན་ཡོན་)ནི། ཟླ་བྱེད་དེ་ལྷ་དང་ཟླ་མའི་གདམས་ངག་གི་ཡུལ་ནམས་ཡིད་
ཆེས་པས་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་སྐྱོད་རྗེ་ནམ་སྤང་འབྱུང་བ་ལ་རྒྱ་མཚོ་ཡིད་བཞིན་གྱི་འོར་བུའི་
འབྱུང་གནས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། རྒྱ་སྤང་གི་བྱ་བ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ཡིས་ཡེ་ཤེས་ཏེ་
ནམ་ཤེས་ལྷ་པོ་རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་དང་ལྷན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་རྒྱད་ལ་བསྟེན་ན་ནི། མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱོད་འབྱུང་བའི་
མདོག་སྟེ་རྒྱུ་འབྱུང་དང་ལྷན་པ་དང་། གཙོ་བོ་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་གྱུར་ནས་བསྐྱལ་བ་གསུམ་གྱིས་
མཚོན་པའི་འཁོར་བ་ཇི་སྟེ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་སྐྱོད་རྗེ་གསང་བ་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

⁴⁶⁷
གསུམ་པ་(མཇུག་བསྐྱུ་བ་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱོད་ཟླ་བ་ལས་བྱུང་རྒྱུ་བ་
པ་དང་། རྗེ་རྗེ་ལྷ་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པའི་བྲག་མཚན་ལས་བྱུང་རྒྱུ་བ་པ་འཁོར་ལོ་
དང་། འོད་ཟེར་བཀོད་པ་སྟེ་རྒྱ་སྤང་གི་སྐྱོད་གསུམ་པ་ལས་བྱུང་རྒྱུ་བ་པ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །

⁴⁶⁵
གསུམ་པ་(འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་གཅིག་པ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་རིམ་པ། དེ་
⁴⁷⁰དག་གི་པན་ཡོན། ⁴⁷⁰མཇུག་བསྐྱུ་བའོ། །

དང་པོ་(རྣལ་འབྱོར་གྱི་རིམ་པ་)ནི། རྣམ་མཁའ་རྗེ་རྗེའི་དབྱུས་གནས་པར་ཏེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་
བསྐོམ་པ་ནས་ས་བོན་ལས་བྱུང་རྒྱུ་བའི་བར་གཞུང་བཞིན་བསྐྱེད། དེའི་སྟེང་དུ་བྲག་མཚན་
ལས་བྱུང་རྒྱུ་བ་ཆོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་སྟེ་བསྐྱེད་དམར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་དང་། དེ་
ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རང་ཉིད་སྟེགས་ཀྱི་སྐྱེས་བྱ་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་འོད་དཔག་མེད་དུ་

བསྐྱེད། དེའི་ཐུགས་ཀར་ངག་གི་ལམ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་འོད་དཔག་མེད་དཔར་པོ་ཞལ་
གཅིག་ཐུག་གཉིས་པ་བསྒྲ་དང་བེལ་བྱ་འཛིན་པ། དེའི་ཐུགས་ཀར་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དབང་
ཡེ་གེ་ལྷ་བཞག་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དབང་དེ་ལས་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྷའི་སྟེ་ལ་བསྒྲ་ཆེ་སྟེ་
འོད་དཔག་མེད་གི་ཆོགས་སྟོ་བ་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །གང་གིས་བསྟོམ་པར་བྱ་ན། འཛིག་ཉེན་
དབང་མཆོག་སྟེ་འོད་དཔག་མེད་དུ་བསྟོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །དམ་ཆོག་
སེམས་དབང་དང་། ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་དང་། ཆོག་གི་དམ་ཆོག་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དབང་
སྟེ་སེམས་དབང་གསུམ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་རྫོགས་པར་བྱས་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་
རིགས་ལྷ་ཀ་ལ་བྱ་སྟེ་དེས་དོ་རྩེ་འཆང་སེམས་དབང་སུམ་བཅེགས་སུ་བྱེད་པའང་མི་འགལ་ལོ།

⁴⁶⁹
གཉིས་པ་(དེ་དག་གི་པན་ཡོན་)ནི། ཆོས་ཀྱི་ཆོག་གི་ལམ་འོད་དཔག་མེད་གི་བླ་བ་གཅིག་
པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པ་ལ་བཞེན་ནས། དོ་རྩེ་སྐྱ་མའི་སྐྱ་དང་། ཆོས་དོན་གི་འོད་གསལ་ངོ་
བོ་གཅིག་པའི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་དང་རྣམ་པ་མཚུངས་པར་གྱུར་པའི་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་
ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འོད་དཔག་མེད་གི་བླ་བ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པའི་སྟོ་
ནས། ཡེ་ཤེས་ཉེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྷ་རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་དང་ལྡན་པ་ལས་བྱུང་བའི་
བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གི་ཡེ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་པར་བྱས་ན་ནི། གཙོ་བོ་དོ་རྩེ་སེམས་དབང་
གྱུར་ཉེ་བསྐྱལ་པ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་ཡུན་དུ་གནས་
ནས་སེམས་ཅན་གི་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དོ་རྩེ་གསུང་གསང་བ་དོ་
རྩེ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་གྱི།

⁴⁶⁹
གསུམ་པ་(མཇུག་བསྐྱ་བ་)ནི། དམ་ཆོག་སེམས་དབང་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་དེ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་དང་། གསུང་དོ་རྩེ་སྟེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དབང་སྟེ་སེམས་དབང་

གསུམ་དང་ལྷན་པའི་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་འབྱུང་བ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ།།

བཞི་པ་⁴⁶⁵ (མི་བསྐྱོད་པའི་བླ་པ་གཅིག་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྣལ་འབྱོར་གྱི་རིམ་པ་དང་། དེ་དག་གི་པན་ཡོན་ནོ།།

དང་པོ་(རྣལ་འབྱོར་གྱི་རིམ་པ་)ནི། རྣམ་མཁའ་དོ་རྗེའི་དབུས་གནས་པར་ཉེ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་བསྐྱོམ་པ་ནས་ས་བོན་ལས་བྱང་ཆུབ་པའི་བར་གཞུང་བཞིན་བསྐྱེད། དེའི་སྤྱིང་དུ་བྱག་མཆོན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་སྟེ་དོ་རྗེ་ཅེ་ལྷ་བ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་སྤྲུགས་གྱི་སྤྱེས་བྱ་མི་བསྐྱོད་པ་དམ་ཆེག་སེམས་དཔར་བསྐྱེད། སྐྱེ་གསུང་སྤྲུགས་སུན་མོང་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱོབ་པའི་དེ་ཉིད་གྱི་བར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ལ། དེའི་སྤྲུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔར་མི་བསྐྱོད་པ་ཞལ་གཅིག་བྱག་གཉིས་པ་དོ་རྗེ་དང་བྱིལ་བྱ་འཛིན་པ། དེའི་སྤྲུགས་ཀར་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔར་འཕྱུ་ཡིག་གནས་པར་བསྐྱོམ། ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔར་འཕྱུ་ཡིག་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་རྣམ་པ་ལྷའི་སྟེ་ལས་དམ་ཆེག་ཆེན་པོ་མི་བསྐྱོད་པའི་སྤྱིན་གྱི་ཆོགས་སྟོ་བ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །གང་གིས་ན། དོ་རྗེའི་རིགས་ཀྱན་བསྐྱུས་པ་འབྲས་དུས་གྱི་རྒྱལ་བ་མི་བསྐྱོད་པ་འབྱུང་བའི་གནས་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲུགས་དོ་རྗེ་མི་བསྐྱོད་པའི་སྐྱེ་བ་པོ་དག་གིས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(དེ་དག་གི་པན་ཡོན་)ནི། དེ་ལྟར་བརྟག་པ་ཉིད་གྱིས་སུན་བཞིར་བསྐྱབ་པར་བྱས་ན་དེས་དགེ་བའི་ཅ་བ་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པས་དོ་རྗེ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མངོན་པར་རྟོགས་ནས་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པར་འབྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར། སྟོན་པ་དོ་རྗེའི་སྤྲུགས་འབྲ་བ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མི་བསྐྱོད་པའི་བླ་པ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་

གནས་པ་ཡིས། ལྷ་དང་མིའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སྟོན་
 བར་མཛད་པས་ན་སྟོན་པ། རྫོང་རྫོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་ཐུགས་སྦྱ་མའི་སྦྱ་གཉིས་དངོས་པོ་
 གཅིག་པའི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་དང་རྣམ་པ་འབྲ་བའི་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཉོག་པ་མེད་བཞིན་
 དུ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་དབང་ཕྱག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྔན་
 བ་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལ། རྒྱ་མཚོ་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པ་དང་འབྲ་
 བར་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །མི་བསྐྱོད་པའི་བྱན་པ་གཅིག་པའི་རྣམ་འབྱོར་དང་ལྔན་པའི་སྟོན་ནས་ཡེ་
 ཤེས་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྷ་རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་དང་ལྔན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་
 དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་རང་རྒྱད་ལ་བསྟེན་པར་བྱས་ན་ནི། གཙོ་བོ་རྫོང་མེས་དཔལ་གྱུར་ཏེ་
 བསྐྱལ་པ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་འཁོར་བ་རྩིས་མ་སྟོངས་གྱི་བར་དུ་ཡུན་དུ་གནས་ནས་
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྔན་འདས་རྫོང་དམ་ཆེག་སེམས་དཔལ།
 ཐུགས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ། གསང་བ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔལ་ལྟེ་སེམས་དཔལ་གསུམ་དང་
 ལྔན་པའི་རྫོང་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

བཞི་⁴⁶²པ་(རིགས་ལྗེའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཇུག་བསྟུ་བ་)ལ་གཉིས། དངོས་གྱི་དོན་
 དང་། ⁴⁷³ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྗེའི་ངེས་དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(དངོས་གྱི་དོན་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྦྱ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་གྱི་
 ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་། གསུང་འོད་དཔག་མེད་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་དགྱིལ་
 འཁོར་དང་། ཐུགས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་། དམ་ཆེག་དོན་ཡོད་
 གྲུབ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་། རྫོང་རྫོན་འབྱུང་གི་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་དགྱིལ་
 འཁོར་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་⁴⁷²

ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལྗེ་དེས་དོན་བཤད་པ་ནི། ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་དགྲིལ་
 འཁོར་ལྗེ་དེས་དོན་ལུང་སྟོན་ལས་བཤད་པ་ནི། ཨ་ཀྱ་ཏ་རྒྱ་མགྲིན་ལས་བྱང་། །དེ་ནི་ནམ་
 མཁའ་ཁམས་སུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཨ་ཁྱུ་གཉིས་དང་ཀ་སྡེ་དང་ཏ་དང་རྒྱ་སྡེ་སྡེ་
 ཅ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་ནམས་ནི་མགྲིན་པ་ལས་བྱང་ཞིང་ནམ་མཁའ་ཁམས་ཡིན་ལ། དེ་ནམས་ནི་
 ནམ་མཁའ་ཁམས་ནམ་སྤང་གི་རྒྱང་བྱབ་བྱེད་སྡེ་སངས་དེ་མཆོན་ཞིང་དེ་ནི་ནམ་སྤང་གི་ཕྱག་རྒྱ་
 གཅིག་པའི་དེས་དོན་ཡིན་ནོ། །རི་ཏུ་ར་པ་སྡེ་ལོ་སྡེ་ས། །འདི་ནི་མེ་ཡི་ཁམས་སུ་འདོད། །ཅེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། རི་རྩེ་གཉིས་དང་ལ་སྡེ་དང་ར་པ་ནམས་ནི་སྡེ་ལོ་ལས་སྡེ་སའི་མེ་ཡི་ཁམས་
 སུ་འདོད་ལ། ཡི་གེ་དེ་ནམས་ནི་མའི་ཁམས་བསྐྱེད་མགོན་པོའི་རྒྱང་གུན་རྒྱ་དམར་པོ་དེ་མཆོན་
 ཞིང་དེ་ནི་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དེས་དོན་ནོ། །ལི་ཏུ་ལ་ས་སོ་
 ལས་བྱང་། །དེ་ནི་ས་ཡི་ཁམས་སུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལི་སྡེ་གཉིས་དང་ཏ་སྡེ་དང་
 ལ་དང་ས་ནི་སོ་ལས་བྱང་ཞིང་སའི་ཁམས་སུ་འདོད་ལ། དེ་ནམས་ནི་སའི་ཁམས་རིན་འབྱུང་
 མགོན་པོའི་རྒྱང་ཐུར་སེལ་སེར་པོ་དེ་མཆོན་ཞིང་དེ་ནི་རིན་འབྱུང་གི་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་དེས་དོན་
 ཡིན་ནོ། །ཁྱུ་བུ་མཐུ་མཐུ་ལས་བྱང་། །དེ་ནི་ཆུ་ཡི་ཁམས་སུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 ཁྱུ་ཁྱུ་གཉིས་དང་པ་སྡེ་དང་མ་དང་ཏུ་ནམས་ནི་མཐུ་ལས་བྱང་ཞིང་ཆུའི་ཁམས་སུ་འདོད། དེ་ནམས་
 ནི་ཆུའི་ཁམས་མི་བསྐྱེད་མགོན་པོའི་རྒྱང་སྟོག་འཛིན་དཀར་པོ་དེ་མཆོན་ཞིང་དེ་ནི་མི་བསྐྱེད་
 པའི་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དེས་དོན་ཡིན་ནོ། །

ཨི་ཏུ་ལ་ཤ་རྒྱ་ལས་བྱང་། །དེ་ནི་རྒྱང་གི་ཁམས་སུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཨི་སྡེ་
 གཉིས་དང་ཅ་སྡེ་དང་ཡ་དང་ཤ་ནམས་ནི་རྒྱ་ལས་བྱང་ཞིང་རྒྱང་གི་ཁམས་སུ་འདོད། ཡི་གེ་དེ་
 ནམས་ནི་རྒྱང་གི་ཁམས་དོན་བྱབ་ཀྱི་རྒྱང་མཉམ་གནས་སྤང་སེར་དེ་མཆོན་ཞིང་དེའི་དོན་བྱབ་

གི་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ངེས་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་མཆོན་ནས་སྤྲོད་གའི་མི་
ལེགས་པའི་ཐེག་ལེན་ནི་དོན་མཆང་གི་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ངེས་དོན་ཡིན་ནོ། །ཁོང་
དུ་བཤད་པའི་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་དག་ཕྱོགས་བཤད་ན། རྒྱུ་དག་ས། ས་དག་མེ། མེ་དག་ཟ།
ཟ་དག་རྒྱུ་། མེ་རྒྱུ་གཉིས་དང་ས་རྒྱུ་གཉིས་པན་ཚུན་ཕྱོགས་དང་། རམ་མཁའ་ཀྱན་གྱི་ཕྱོགས་
ཡིན་ཏེ། །ཀྱན་ཀྱང་ནམ་མཁའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རམ་མཁའ་ཁམས་
ལྗེའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར། ཁམས་གཞན་ཀྱན་ཀྱང་ནམ་མཁའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་⁴⁶¹པ་(ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱབས་སྤྲེད་པ་)ལ་བཞི། མཆོམས་སྐྱར་ཏེ་རྗེས་གཞིག་གི་བསམ་གཏན་
གིས་འོད་གསལ་དུ་གཞུག་པ། འོད་གསལ་ལས་ལྷང་བའི་དམ་ཚིག་བསྟན་པ། ⁴⁷⁵ཟུང་འཇུག་གི་
དོན་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ⁴⁷⁶མཇུག་བསྟུ་བཤོ། །

དང་པོ་(མཆོམས་སྐྱར་ཏེ་རྗེས་གཞིག་གི་བསམ་གཏན་གིས་འོད་གསལ་དུ་གཞུག་པ་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་
འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྫོགས་རིམ་ནི་སྤར་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་མི་གསལ་བར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་
ལེའུ་འདྲིར་རིགས་དུག་གི་བྲན་པ་གཅིག་པའི་སྐྱབས་ཐབས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་དངོས་སུ་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་
གསུམ་སྐྱབས་སུ་གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་ལམ་ཁྲིར་བསྐྱོམས་པས་རྒྱུད་སྟོན་པར་བྱས་ཏེ། རྫོགས་རིམ་
དངོས་ཀྱི་རྫོགས་པ་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱེ་ལུས་པའི་ཕྱང་སོགས་རྣམས་འཆི་རིམ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འོད་
གསལ་དུ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྐྱུ་དང་། དེ་ལས་བར་དོ་འདྲིན་པའི་ལོངས་སྐྱར་བཞེངས། ལོངས་སྐྱུ་
དེས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་འདྲིན་པ་རྣམས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་
དགྲིལ་འཁོར་དབུས་སུ་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ།

དེའང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱད་དོད་རྣམ་ཤེས་ལ་འཇུག་པས་དེ་ལའང་འདིས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་

དོན་གྱིས་ན་ཤེས་པ་དང་། འདི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་གྱིས་ན་ཤེས་པ་གཉིས་ལས་འདིར་ནི་ཤེས་
 པར་བྱ་བ་སྟེ། རང་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་བྱ་སྟོད་བཙུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་དབྱས་སུ་
 ཉེ་འོད་དུ་བྱ་བར་མོས་ནས་རང་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་སྐྱུ་མའི་སྐྱར་གནས་པ་ལ་ཐེམ་པར་བསྐྱོམ་
 པ་དང་། སྐྱུ་ལུས་པའི་བྱང་སོགས་ནམས་ཀྱན་ཏེ་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་
 ལ་ཐེམ། དེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ལ་ཐེམ། དེ་ཁྲི་གྱིས་མཆོན་པའི་འོད་གསལ་དུ་བྱགས་པ་
 ལ་དམིགས་ནས་དོ་རྗེ་ལྟར་གཉིས་སྒྲུང་གིས་མི་བྱེད་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནམ་
 མཁའ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། སྐྱུ་ལུས་པའི་སེམས་དཔའ་སུམ་བཅེགས་གཉིས་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་
 འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱུ་ལུས་པའི་སངས་རྒྱས་ཏེ་བྱང་པོ་ལྟ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ་དབང་
 པོ་ལྟ་ནམས་རྗེས་གཞིག་གི་བསམ་གཏན་གྱིས་འོད་གསལ་དུ་བྱགས་པའི་མཆོད་པ་དེ་ཡང་དང་
 ཡང་དུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྐལ་བ་སྟེ་སྒྲུང་མཆོད་ཐོབ་གསུམ་སྟེ་མ་བྱི་མ་ལ་རིམ་གྱིས་ཐེམ་པ་
 ལས་བྱང་བའི་དམ་ཆོག་གི་སྐྱད་དོད་ས་མ་ཡ་ལ། ས་མ་ཏ་ར་བྱས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པས་
 གང་དུ་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བྱགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་གནས་པ་དེའི་ཆེ། སྐྱུ་ལུས་དེ་སངས་
 རྒྱས་ཏེ་སྒྲུང་མཆོད་ཐོབ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་གཞིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 ནམ་མཁའ་དོ་རྗེ་དམ་ཆོག་བྱང་འཇུག་དོ་རྗེ་འཆང་གིས་དེ་སྐྱད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

གཉིས་པ་⁴⁷⁴ (འོད་གསལ་ལས་ལྡང་བའི་དམ་ཆོག་བསྟན་པ་)ནི། སྐྱུ་ལུས་པའི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་
 ཐུགས་གང་དུ་མི་སྒྲུང་བར་བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་བཀོད་པ་སྟེ་རྒྱང་སེམས་
 ལས་བྱང་བའི་འོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྐྱར་བཞེངས། དེས་བྱང་འཇུག་པའི་སྐལ་སྐྱའི་བྲེང་བ་སྟེ་
 ཆོགས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་⁴⁷⁴ (བྱང་འཇུག་གི་དོན་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི། གཉིས་སྒྲུང་གིས་མི་བྱེད་པས་ན་དོ་

ཟེ། དཀྱིལ་ཏེ་སྟོང་པོ། འཁོར་ཏེ་ལེན་ཅིང་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ལས་དབྱས་
 སུ་སྟེ་བྱང་བར་བྱར་པའི་རང་སྤགས་སྒྲིམ་བྱ་བྱང་འཇུག་ལོངས་སྤྱུ་བ་དེ། སྤྱལ་སྤྱུ་དོ་རྩེ་སེམས་
 དཔར་རབ་ཏུ་བསམས་པའི་ཕྱང་པོ་སྟོང་བ་ལ་ཞུགས་ནས་རགས་པའི་སྤྱལ་སྤྱུ་བྱང་བའི་རྟེན་དེ་
 ལ་གནས་ནས་སྟོང་གར་དོ་རྩེ་སྟེ་མི་ཤིགས་པ་མཆོན་པའི་ཡི་གེ་ཏྲི་ཞེས་པ་བཞག་སྟེ། མི་ཤིགས་
 པ་ལས་བྱང་བའི་འོད་ཟེར་ཏེ་རྒྱང་བཙུ་ནང་དུ་འཇུག་པ་ཨོྲི་གྱི་གདངས་དང་། གནས་པ་ལྷ་ལྷེ་
 གདངས་དང་། ཕྱིར་ལྗང་བ་རྩྱུ་གི་གདངས་དང་ངོ་པོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་དོ་རྩེ་བཟླས་པ་དེ་
 རྣམ་པར་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །བྱང་འཇུག་ལོངས་སྤྱུ་བས་རགས་པའི་སྤྱལ་སྤྱུ་བྱང་བའི་དགོས་
 པ་ནི། དོ་རྩེ་བཟླས་པ་བྱ་བ་དང་། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། གདུལ་བྱ་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །བྱང་འཇུག་པའི་སྤྱལ་སྤྱུ་དེ་ཅམ་དུ་ཟད་
 དམ་སྟམ་ན། མཆོན་སོ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་ལ་རྩོགས་པར་ལོངས་སྦྱོད་པའི་འཇམ་
 དཔལ་དམ་ཆོག་སྟེ་བྱང་འཇུག་དོ་རྩེ་འཆང་གིས་བྱང་བའི་སྤྱལ་སྤྱུ་དེ་ལ་སྤྱུ་དོ་རྩེ་རྣམ་སྤང་།
 གསུང་དོ་རྩེ་འོད་དཔག་མེད། ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཅན་མི་བསྦྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱལ་སྤྱུ་
 ཡང་ཡོད་དོ། །ས་བཙུ་ནི་རྒྱང་བཙུ་སྟེ་དེ་དག་ནང་དུ་འཇུག་པ་ཨོྲི་གྱི་གདངས་དང་། གནས་པ་
 ལྷ་ལྷེ་གདངས་དང་། ཕྱིར་ལྗང་བ་རྩྱུ་གི་གདངས་དང་ངོ་པོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་དོ་རྩེ་བཟླས་
 པ་བྱས་པའི་མཐར་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དོན་གྱི་འོད་
 གསལ་དང་སེམས་དཔལ་དག་པའི་སྤྱུ་མའི་སྤྱུ་གཉིས་ངོ་པོ་གཅིག་པའི་བྱང་འཇུག་དེ་ཐོབ་པར་
 འགྱུར་རོ།

བཞི་⁴⁷⁴པ་(མཇུག་བསྐྱ་བ་)ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམ་ཆོག་སྟེ་བྱང་འཇུག་དོ་རྩེ་
 འཆང་དེ་འཁོར་བ་རྩི་སྤྲོད་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་སྤྱི་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་ཆད་པས་ན་དོ་རྩེ། གདུལ་

བྱའི་བསམ་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་ན་ཟླ་བ་སྟེ་དེ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་⁴⁶¹(མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་ཚུལ་)ལ་གཉིས། བསྐྱེད་རིམ་པའི་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་།
རྫོགས་རིམ་པའི་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ།།⁴⁸⁶

དང་པོ་(བསྐྱེད་རིམ་པའི་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་ཚུལ་)ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྡེའི་སྟོན་ནས་
མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་⁴⁸³གཤེགས་པ་ལྡེའི་སྟོན་ནས་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་(བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྡེའི་སྟོན་ནས་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ་)ལ་ལྟ། མིག་ས་སྟིང་གི་སྟོན་ནས་
མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ་དང་། ⁴⁷⁸ན་བ་ཕྱག་རྟོག་གི་སྟོན་ནས་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ་དང་། ⁴⁷⁹སྟོན་ས་སྟིང་
གི་སྟོན་ནས་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ་དང་། ལྟེ་འཛིག་རྟོག་དབང་ལྟག་གི་སྟོན་ནས་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་
པ་དང་། ⁴⁸¹ལུས་སྒྲིབ་སེལ་གི་སྟོན་ནས་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་(མིག་ས་སྟིང་གི་སྟོན་ནས་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ་)ནི། རྟོན་ནང་ལ་གཞིལ་བ་ནམ་སྟངས་གི་
རིགས་གི་སྐྱབ་པ་པོས་རྟོ་རྟེ་འཆང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དང་པོ་སྟུང་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་
མཆོག་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སྟུང་སྟུང་སྟུང་རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའ་བསྟོམས་
པའི་རྩ་ཞལ་གི་མིག་གཉིས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་གི་དབུས་སྟུང་སྟེ་སྟོང་པར་སྐྱངས་ནས། བརྒྱ་བྱིན་
ལ་སོགས་པའི་བགོགས་ནམས་འཛོམས་པའི་དོན་གྱིས་ན་མཆོན་ཆ་མཆོག་ འོད་ཟེར་འབར་བ་
དང་ལྷན་པའི་ཡི་གེ་སྟོན་རྟེ་རྟེ་ལུས་ས་སྟིང་དང་མིག་དབང་གི་རོ་བོར་གྱུར་པ་དེས་སྟོག་ཏུ་གྱུར་
པའི་གཟུགས་ཕྱ་རགས་མིག་གི་ཤེས་པའི་ལུལ་དུ་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ནམ་གནས་ཡིད་བྱེད་
ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཕྱ་རགས་མཐོང་བའི་མིག་
གི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་ལ་རྟོ་རྟེ་རྟེ་འཆང་དེ་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་རོ།།

ནམ་མཁའ་དོ་རྗེའི་དམ་ཚིག་སྟེ་བྱང་འབྲུག་གི་དོ་རྗེ་འཆང་བཀོད་པ་སྟེ་སྐྱུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་
དེ་འབྲུང་གནས་སུ་བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་སའི་སྟོང་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ཏོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐད་དོད་བྱུ་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་ལ་འབྲུག་པས་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རི་ལྷ་བ་
བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་ཚུད་པའི་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ། རང་ལ་གཞོལ་བ་ནམ་སྤང་གི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་
པོས་སངས་རྒྱས་མངོན་ཤེས་དམ་ཚིག་མཆོག་སྟེ་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་མངོན་ཤེས་
ལྷ་ཐོབ་པ་ལ་དོ་རྗེ་འཆང་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་རོ། །མངོན་ཤེས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་འདི་ནི་གཞན་དོན་
སྐྱབ་པའི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་⁴⁷⁷ (ན་བ་ཕྱག་དོར་ཀྱི་སྐོ་ནས་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ་)ནི། རང་ལ་གཞོལ་བ་རིན་འབྲུང་གི་
རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཚུབ་པས་མཆོན་པས་མངོན་བྱང་ལྷའི་རིམ་གྱིས་
དང་པོའི་མགོན་པོར་བསྐྱེད། དེ་སྐྱུ་ལ་སྐྱེ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྟོན་པོར་བསྐྱུར་བའི་ལུས་ལ་སངས་
རྒྱས་ནམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་བསམ་པས་མཆོན་
པའི་དང་པོ་སྐྱུར་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་
དུས་སུ་རང་སྐྱུ་ལ་སྐྱེ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་རབ་དུ་བསྐྱོམས་པའི་ན་གཉིས། ནམ་མཁའི་དབྱིངས་
ཀྱི་དབྱུས་སུ་སྟེ་སྟོང་བར་སྐྱངས་པའི་གནས་སུ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་
ཕྱག་དོར་ཀྱི་ས་བོན་ཨོྭ་ནི་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་ནམ་པ་ཨོྭ་ཡིག་ལ་ངོ་བོ་ཕྱག་དོར་དང་ན་
བའི་དབང་པོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་དེས་དོ་རྗེ་སྟེ་སྐྱོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྐྱ་ཕྱ་རགས་དམ་ཚིག་སྟེ་
མཉམ་པར་ན་བའི་ཤེས་པའི་ལུས་དུ་གསལ་བར་ཐོས་པའི་ནམ་གནས་ཡིད་བྱེད་ཡང་དང་ཡང་
དུ་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྐྱ་ཕྱ་རགས་ཐོས་པའི་ན་བའི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་
ལ་ཉོན་མོངས་པས་མི་བསྐྱོད་ཅིང་དོ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དོ་རྗེ་འཆང་དང་འབྲ་བར་

འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དོན་རྗེ་མི་བསྐྱོད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་
སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་གོ།

རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་མི་བསྐྱོད་པའི་སྐྱུ་དང་འབྲ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གསུང་དང་
ཐུགས་མཆོག་དང་འབྲ་བ་བཞིན་དུ་འཛིན་པའི་དོན་རྗེ་འཆང་གི་བྲན་པ་གཅིག་པ་ལ་གནས་པ་
དེས། རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་བསྐྱབས་པས་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་གནས་པའི་
སྒྲ་མ་རགས་ཐོས་པའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་དེ། མི་བསྐྱོད་པ་རིགས་བདག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཕྱག་
ན་དོན་རྗེ་ན་བ་ལ་གནས་པ་དེས་མཆོད་པ་སྟེ་ཁད་ཀྱིས་སྩལ་བར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
དོན་རྗེ་མི་བསྐྱོད་པའི་སྐྱུ་དང་མཉམ་པའི་དམ་ཆོག་མི་བསྐྱོད་པའི་སྐྱུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟེ་དེ་ལས་
མངོན་པར་བྱུང་བའི་དོན་རྗེ་ཕྱག་རྒྱར་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གོ།

477

གསུམ་པ་(སྣ་ནམ་སྟིང་གི་སྣ་ནམ་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ་)ནི། རང་ལ་གཞིལ་བ་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་
ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་ནམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབུས་སུ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པས་མཆོན་
པའི་མངོན་བྱང་ལཱའི་རིམ་གྱིས་དང་པོའི་མགོན་པོར་བསྐྱེད། དེ་སྐྱལ་སྐྱེད་དོན་སེམས་དཔའ་ལྡོན་
པོར་བསྐྱར་བའི་ལུས་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམ་སྟངས་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
འོད་བཟང་པོ་བསམ་པས་མཆོན་པའི་དང་པོ་སྦྱར་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྟོན་དུ་
བཏང་། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ་རང་སྐྱལ་སྐྱེད་དོན་སེམས་དཔའ་བསྐྱོམས་པའི་རྩ་ཞལ་གྱི་
སྣ་ཕྱག་གཉིས། རམ་མཁའ་དོན་རྟེན་སྟོང་པར་སྦྱངས་པའི་གནས་སུ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་གྱི་
རིགས་ནམ་སྟིང་གི་ས་བོན་ཨོྭ་ནི་བསམ་པར་བྱ་ཞིང་།

དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཨོྭ་ཡིག་ལ་ངོ་བོ་ནམ་སྟིང་དང་སྣ་བའི་དབང་པོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་དེས་དོ་

ཇི་ལྟེ་དྲི་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་དམ་ཆོག་ལྟེ་མཉམ་པར་སྒྲིལ་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་གསལ་པོར་ཆོར་
བའི་རྣམ་གནས་ཡིད་བྱེད་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྒྲོམས་པ་ལ་བཞེན་ནས་སྒྲོག་དུ་གྱུར་པའི་དྲི་རབ་
འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་ཆོར་བའི་སྒྲིལ་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་ལ་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་
དཔག་དུ་མེད་པ་མངའ་བའི་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་དང་འབྲུ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དེ་བཞེན་གཤེགས་
པ་དོ་རྩེ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་གྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་རྟོ།།

རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དོ་རྩེ་འཆང་གི་བྲན་པ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པ་
དེ་ནི་དཀོན་མཆོག་དཔལ་ཉེ་རིན་འབྱུང་གི་འོད་དེ་རྩུ་འབྲུལ་དང་འབྲུ་བར་རྩུ་འབྲུལ་དང་ལྷན་
པར་འགྱུར་རོ། །གང་དང་གང་དུ་འགྱུར་ན། དེ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ།
ཉན་ཐོས་སོགས་ལ་གསང་བར་བྱ་བའི་དོ་རྩེ་འཆང་གི་རྣལ་འབྱོར་འདིར་གནས་པའི་སྦྱབ་པ་པོ་
དེ་ནི་འགྱུར་རོ། །རིན་པོ་ཆའི་དམ་ཆོག་གི་དྲི་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དོ་རྩེའི་
ཚུལ་ཉེ་ནམ་སྦྱང་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྟོ།།

བཞེ་བ་⁴⁷⁷(ལྟེ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་གི་སྒྲོ་ནས་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ་)ནི། རྟེན་ནང་ལ་གཞོལ་བ་འོད་
དཔག་མེད་གྱི་རིགས་གྱི་སྦྱབ་པ་པོས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་གྱི་དབུས་ཉེ་དེ་བཞེན་ཉིད་ལས་བྱང་
ཚུབ་པས་མཆོན་པའི་མངོན་བྱང་ལྗེའི་རིམ་གྱིས་དང་པོའི་མགོན་པོར་བསྐྱེད། དེ་སྦྱལ་སྦྱོར་དོ་རྩེ་
སེམས་དཔའ་སྤྲོན་པོར་བསྐྱར་བའི་ལུས་ལ་སངས་རྒྱུས་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
དམ་པ་བསམ་པས་མཆོན་པའི་དང་པོ་སྦྱོར་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྤྲོན་དུ་བཏང་།
ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སྟེ་རང་སྦྱལ་སྦྱོར་དོ་རྩེ་སེམས་དཔར་གནས་པའི་ལྟེ་འཇིག་རྟེན་དབང་
ཕྱག་ལྟེ་སྦྱང་བར་སྦྱངས་པའི་རང་བཞིན་དུ་བསྒྲོམས་པའི་གནས་སྟེ་ཆོས་གྱི་རིགས་འཇིག་རྟེན་

དབང་ཕྱག་གི་ས་བོན་ཨོ་ནི་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཨོ་ཡིག་ལ་ངོ་བོ་འཛིག་ཏེན་
 དབང་ཕྱག་དང་ལྷེའི་དབང་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་དོ་རྩེ་སྟེ་རོ་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་གསུམ་དམ་
 ཆོག་སྟེ་མཉམ་པར་ལྷེའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་གསལ་པོར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རྣམ་གནས་ཡིད་
 བྱེད་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱོམས་པ་ལ་བཞེན་ནས་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་གྱི་རོ་ཐམས་ཅད་ལྷེའི་
 སྟེང་གི་རོ་གཅིག་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ལྷེའི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་ལ་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མི་
 བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དཔག་དུ་མེད་པ་མངའ་བའི་དོ་རྩེ་འཆང་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་དོ་རྩེ་ཆེ་དཔག་དུ་མེད་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྤྲད་ཅེས་
 བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

རང་གི་ལུས་དང་རག་དང་ཡིད་དོ་རྩེ་འཆང་གི་བྲན་པ་གཅིག་པའི་རྣམ་འབྱོར་ལ་གནས་པ་
 ཡིས་ལྷེའི་མངོན་ཤེས་སྒྱུབ་པའི་རྣམ་འབྱོར་བ་དེ་ནི། རང་གི་ལུས་རག་ལ་སོགས་པ་འོད་དཔག་
 དུ་མེད་པའི་གཟི་བུ་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་བ་དང་། རང་གི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ནི་འབྱུང་བར་མཛད་པ་པོར་འགྱུར་རོ། །ཡོན་ཏན་དཔག་དུ་
 མེད་པ་མངའ་བའི་དོ་རྩེ་འཆང་དང་དེ་ལས་འབྱུང་བའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་གྱི་རོ་ཐམས་ཅད་
 རང་གི་ལྷེའི་སྟེང་གི་རོ་གཅིག་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་འོད་གྱི་དཔལ་ནི་འཛིག་ཏེན་དབང་
 ཕྱག་ཡིན་ལ་དེ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །

477

ལྷ་པ་(ལུས་སྒྲིབ་སེལ་གྱི་སྐྱོན་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་ཚུལ་)ནི། རང་ལ་གཞོལ་བ་དོན་གྲུབ་གྱི་རིགས་
 གྱི་སྒྲིབ་པ་པོས་མངོན་བྱང་ལྷེའི་རིམ་གྱིས་དང་པོའི་མགོན་པོར་བསྐྱེད། དེ་སྒྲུལ་སྒྱུ་དོ་རྩེ་སེམས་
 དཔལ་སྟོན་པོར་བསྐྱུར་བའི་ལུས་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་ལུས་གྱི་
 དགྲིལ་འཁོར་དམ་པ་བསམ་པས་མཆོན་པའི་དང་པོ་སྤྱོད་བ་དང་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་

སྒོན་དུ་བཏང་ནས། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ་རང་སྤྱལ་སྐྱེ་དོན་མེས་པ་དཔར་བསྐྱོམ་པའི་
ལུས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་གསང་གནས་ནས་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབུས་སུ་སྟེ་སྟོང་པར་སྦྱངས་པའི་གནས་
སྐྱེ་དོན་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷ་ལྷུ་ལ་ཁ་རྒྱུ་པའི་ནམ་པར་བསྐྱོམས་ལ། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་དམ་ཆོག་
དོན་གྱུབ་ཀྱི་རིགས་སྐྱབ་སེལ་ཀྱི་ས་བོན་ཨོ་ནི་རབ་དུ་བསྐྱོམ་ཞིང་།

དེ་ཡང་ནམ་པ་ཨོ་ཡིག་ལ་ངོ་བོ་སྐྱབ་སེལ་དང་། ལུས་ཀྱི་དབང་བོའི་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་
དུ་གྱུར་པས་དོན་མྱོ། རེག་བྱ་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་དམ་ཆོག་སྟེ་མཉམ་པར་
ལུས་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་གསལ་པོར་བྱུང་བའི་ནམ་གནས་ཡིད་བྱེད་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱོམས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་གནས་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་ཆོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྐྱར་
གཏོགས་པའི་རེག་བྱ་ཐམས་ཅད། ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་གི་བསྐྱེད་རེག་བྱ་གཅིག་བཞིན་དུ་འཇལ་བའི་
ལུས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་ལ་དོན་མྱོ་གདོན་མི་ཐ་བ་དོན་མྱོ་འཆང་ཆེན་པོ་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དོན་མྱོ་གདོན་མི་ཐ་བའི་རྒྱ་དོན་མྱོ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་
ནོ། །རང་གི་ལུས་དང་རག་དང་སེམས་དོན་མྱོ་འཆང་གི་བྲན་པ་གཅིག་པ་ལ་གནས་པ་ཡིས་ལུས་
ཀྱི་མངོན་ཤེས་སྐྱབ་པའི་ནམ་འབྱོར་པ་དེ་ནི་དོན་མྱོ་ཐོག་མེད་དོན་ཡོད་གྱུབ་པ་དང་འབྲ་བའི་འོད་
དེ་གཟི་བརྟན་དང་ལྡན་པ་དང་། རྒྱ་མཆོ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་
སྐྱབ་སེལ་འབྱུང་བའི་གནས་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བའི་དཔལ་དང་ལྡན་ཞིང་། རྒྱ་སྐྱབ་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ཡོད་གྱུབ་པ་དང་འབྲ་བར་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཞི་
སོགས་ཀྱི་དོན་འབྱུང་བའི་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར་རོ། །གདོན་མི་ཐ་བའི་དམ་ཆོག་ནི་དོན་ཡོད་གྱུབ་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་ནམ་སེལ་འདི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོག་འབྱུང་བ་སྟེ་བསྐྱེད་པའི་ཐིག་
ལེ་འོད་ཟེར་འབར་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་དཔེ་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །

གཉིས་པ་⁴⁷⁷ (དེ་བཞིན་གཤམ་གས་པ་ལྷའི་སྒོ་ནས་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་ཚུལ་)ལ་གསུམ། མིག་ལ་རྣམ་སྤང་
བཀོད་ནས་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ་དང་། མངོན་ཤེས་⁴⁸⁴བསྐྱབ་པའི་གནས་བསྟན་པ་དང་། ⁴⁸⁵རྣ་བ་
སོགས་ལ་དེ་བཞིན་གཤམ་གས་པ་བཞི་བཀོད་ནས་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པའོ།

དང་པོ་(མིག་ལ་རྣམ་སྤང་བཀོད་ནས་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ་)ནི། རྣམ་སྤང་གི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་
ནས་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུས་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཚུབ་པས་མཆོན་པའི་མངོན་བྱང་ལྷའི་
རིམ་གྱིས་དང་པོའི་མགོན་པོར་བསྐྱེད། དེ་སྐྱལ་སྐྱེད་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྤྲོན་པོར་བསྐྱར་བའི་ལུས་
ལ་སངས་རྒྱས་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་སྣ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་བསམ་
བས་མཆོན་པའི་དང་པོ་སྦྱར་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྤྲོན་དུ་བཏང་ནས། ལས་རྒྱལ་
མཆོག་གི་དུས་སུ་རང་སྐྱལ་སྐྱེད་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་བསྐྱོམས་པའི་མིག་གཉིས་སྟོང་བར་སྦྱངས་
པའི་གནས་སུ་ཨོ་ཡིག་དང་། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་སྐྱེད་རྗེ་རྗེ་གཙོ་བོར་གྱུར་བ་ཡིན་ཡང་སྐྱ་
གསུང་བྱགས་ཀྱི་རྗེ་རྗེ་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་རྣམ་པར་སྤང་མཇུག་དེ་རབ་དུ་བསྐྱོམ་ཞིང་། དེ་
ཡང་རྣམ་པར་སྤང་མཇུག་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་ངོ་བོ་མིག་གི་དབང་པོའི་རང་བཞིན་རྗེ་རྗེ་སྟེ་གཞུགས་སྤྱོད་
རགས་རབ་འབྱེད་ཐ་མ་གསུམ་དམ་ཆོག་སྟེ་མཉམ་པར་མིག་གི་ཤེས་པའི་ལུས་དུ་གསལ་པོར་
འབྱུང་བའི་རྣམ་གནས་ཡིད་བྱེད་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒོ་ག་དུ་གྱུར་བའི་
གཞུགས་སྤྱོད་རགས་རྣམས་མཐོང་བའི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་ལ་རྣམ་པར་སྤང་མཇུག་དེ་རྗེ་རྗེ་འཆང་
ཆེན་པོ་དང་མཉམ་པར་འབྱུང་རོ།

རང་གི་ལུས་དང་རག་དང་ཡིད་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་བྲན་པ་གཅིག་པ་ལ་གནས་པ་ཡི་མིག་གི་
མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ནི་གནས་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་སྤང་མཇུག་དང་འབྲེལ་བའི་
འོད་དེ་གཟི་བརྗེད་དང་ལྷན་པ་དང་། མཐར་སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་རྗེ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིཛེགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ནམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྤྲད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་
ཏོ། །རང་གི་ལུས་དང་རག་དང་ཡིད་དོན་རྗེ་ལ་དམིགས་པའི་བྲན་བ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་
གནས་པའི་སྒྲོན་པ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་ནམས་གསལ་བར་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་
པའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དེ་ཐོབ་པ་ལ་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་མི་བྱེད་པས་ན་དོན་རྗེ་དེ་ལ་དམིགས་
པ་ཅེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་⁴⁸³ (མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པའི་གནས་བསྟན་པ་)ལ། དྲང་ངེས་གཉིས།

དང་པོ་(བར་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། སྤྱི་པོ་ཆོགས་པའི་འདུ་འཛིན་ནམ་པར་དབེན་པའི་རི་བོའི་ཆེ་
དང་བྱུག་དང་སྤལ་ཉེ་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་ཤིང་སྟོན་པ་དང་། རྩ་སྤྱང་
ཆེན་པོ་འབབ་པ་དང་ཉེ་བའི་སྤྱེད་མོས་ཆལ་དང་ནི་དུར་གྱི་ཁྲོད་དང་། ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཤིང་གཞན་
ཀྱི་གྲིབ་མས་ཤིང་དེ་མི་གཞོན་ཞིང་། ཤིང་དེའི་གྲིབ་མས་ཤིང་གཞན་མི་གཞོན་པའམ། ཡང་ན་
དཔག་ཆད་གཅིག་ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ནི་ཤིང་གཞན་མེད་པའི་ཤིང་གཅིག་དང་། ལྷ་ཁང་ལ་སོགས་
པ་སྤྱབ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡིད་དང་མཐུན་པའི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གནས་སུ། མིག་ས་སྟོང་གི་སྒྲོ་
ནས་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་བསམ་གཏན་བསྐྱས་པ་འདི་དག་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། རྟེན་པ་སྤྲ་བ་དང་། རུ་མ་རྒྱས་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་སོགས་
པའི་བྱད་མེད་ལུས་གཞན་དང་མི་འགྲོགས་པས་དབེན་པ་དང་། རྩ་སྤྱང་དང་འབབ་རྩ་དང་འབྲ་
བར་སྤྱེས་པ་ཀུན་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པར་གྱུར་པའི་སྤྲད་འཆོང་མ་དང་། དུར་གྱི་ཁྲོད་དེ་ཀུན་གྱིས་
སྤྲད་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དམངས་རིགས་ལ་སོགས་པའི་བྱུག་རྒྱ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་དེ་

དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་བསམ་གཏན་བསྐྱེད་པ་འདི་དག་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ།

483

གསུམ་པ་(ན་བ་སོགས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞི་བཀོད་ནས་མངོན་ཤེས་བསྐྱེད་པ་)ནི། རྡོ་རྗེ་འཆང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དང་པོ་སྦྱར་བ་དང་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ་རང་སྦྱལ་སྦྱོར་རྗེ་སེམས་དབང་སྟོན་བོར་གནས་པའི་ན་བ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷེ་དང་། གསང་གནས་རྣམས་རྡོ་རྗེ་ནམ་མཁའི་དགྲིལ་འཁོར་ཏེ་སྟོང་བར་སྦྱངས་པའི་གནས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཨྱ་སྤྱུ་ཨྱུ་ཨྱ་རྣམས་བཀོད། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཆས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་རིན་འབྱུང་། འོད་དཔག་མེད་དང་། རོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་ན་བ་སྤྱུ་ལྷེ་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་དང་། རྒློག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྦྱ་བྱི་རོ་རེག་བྱ་རྣམས་ན་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་བོའི་ཤེས་པ་སོ་སོའི་ཡུལ་དུ་གསལ་བོར་འབྱུང་བའི་རྣམ་གནས་ཡིད་བྱེད་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྒྲུབས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྒློག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྦྱ་བྱི་རོ་རེག་བྱ་རྣམས་ན་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་བོའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་གསལ་བོར་མཐོང་བའི་མངོན་ཤེས་ལྷ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །མངོན་ཤེས་ལྷ་ཐོབ་སྦྱར་བ་ཡིས་ཏེ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དང་པོ་སྦྱར་བ་དང་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ་སངས་རྒྱལ་མཆོག་སྟེ་སྦྱར་བཤད་པའི་ས་སྟོང་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ལྷའི་གནས་མིག་ན་བ། ལྷ། ལྷེ། གསང་གནས་རྣམས་སྟོང་བར་སྦྱངས་པའི་གནས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་ཏེ་ཨྱ་སྤྱུ་ཨྱུ་ཨྱ་རྣམས་བསྒྲུབ། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷར་བསྒྲུབ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷའི་རྣམ་པ་ལ་རོ་བོ་དབང་བོ་ལྷའི་རང་བཞིན་རྒློག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྦྱ་བྱི་རོ་རེག་བྱ་རྣམས་དབང་བོའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་གསལ་བོར་འབྱུང་བའི་རྣམ་གནས་ཡིད་བྱེད་ཡང་དང་ཡང་དུ་

བསྐྱོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་ལ་སོགས་པའི་མངོན་ཤེས་ལྷ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
སྐྱབ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དམ་ཆེག་མངོན་པར་མཁྱེན་པས་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་
འདས་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།།

གཉིས་པ་⁴⁷⁷ (རྫོགས་ཅིང་པའི་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་ཚུལ་)ལ་གསུམ། རྟེན་གང་ལ་གནས་ནས་མངོན་
ཤེས་གང་བསྐྱབ་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་རྒྱང་གི་རྗེས་བཞུས་ཀྱིས་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་ཚུལ་དངོས་
བཤད་པ་དང་། ⁴⁸⁷མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་(རྟེན་གང་ལ་གནས་ནས་མངོན་ཤེས་གང་བསྐྱབ་པ་)ནི། རྟེན་རྒྱང་འདུག་པས་ཡན་ལག་གི་
རྒྱང་ལ་རྗེས་བཞུས་བྱས་པའི་སྐྱོན་སྐྱོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྤྱ་རགས་རྣམས་མཐོང་བའི་
མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ་གསར་ཏུ་བསྐྱབ་མི་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་པ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྐྱོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྤྱ་རགས་ལ་སོགས་
པའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་རྣམས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟེན་སྐྱུ་ལུས་པ་དེས་ཡན་
ལག་གི་རྒྱང་གི་རྗེས་བཞུས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྤྱ་རགས་ལ་སོགས་པ་
མཐོང་བའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་རྒྱང་གི་རྗེས་བཞུས་ཀྱིས་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ་)ནི། དུལ་ལ་
འདུག་པ་ལས་མི་བསྐྱོག་པས་ན་རྗེ་རྗེ་ཆེན་པོ། དུལ་རྣམས་འཕེགས་པར་བྱེད་པས་ན་ཅེ་མོ་སྟེ།
དབང་ཤེས་ལྷའི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱང་ལའང་འབར་བ་སྟེ་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལས་རྣམ་པར་
བརྒྱན་པ་ནང་ཏུ་འདུག་པ་ཨོ། གནས་པ་ཞུ། ཕྱིར་ལྡང་བ་རྩྱི་གི་གདངས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་
ཏུ་སྦྱར་བའི་ཆེ་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་རེ་རེ་ཡང་གནས་ཏེ་དུལ་ལྷ་ཀ་དག་ཏུ་ཞུགས་པར་བསྐྱོམས་

པའི་དོ་རྩེ་བཟླས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་སོགས་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྒོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ལྷ་ཀ་
 འཇལ་བའི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་ལ་དོ་རྩེ་འཆང་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་རོ། །དོ་རྩེ་ལྷ་སྟེ་ཡན་ལག་གི་
 རྒྱང་ལྷ་རྒྱ་བ་དམར། རྣམ་པར་རྒྱ་བ་སྟོ། ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ་སེར། རབ་ཏུ་རྒྱ་བ་དཀར། དེས་
 བར་རྒྱ་བ་ལྷང་ཁུ་རེ་རེ་ལའང་འོད་ཟེར་ལྷ་ཀ་འཕྱོ་བའི་འོད་ཟེར་མེ་སྟག་མང་པོ་འབྲུགས་པ་ཡི།
 རྒྱང་ལྷང་འབྲུག་གནས་གསུམ་གྱི་རང་གདངས་སྟགས་ཡི་གོ་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་རོ་བོ་
 དབྱེར་མེད་ཏུ་སྒྱུར་བའི་དོ་རྩེ་བཟླས་པ་དེ་འགལ་མའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ལྟར། བསྐྱོར་བར་
 གས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་ཤེས་རེ་རེས་ཡུལ་ལྷ་འཇལ་བའི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་ལ་དོ་རྩེ་འཆང་
 དང་འབྲ་བར་འགྱུར་རོ།།

⁴⁸⁶
 གསུམ་པ་(མངོན་ཤེས་བསྐྱུབ་པའི་རྟེན་བཤད་པ་)ནི། འོ་ན་དེ་འབྲ་བའི་མངོན་ཤེས་བསྐྱུབ་པའི་
 རྟེན་དེ་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། དོ་རྩེ་ནམ་མཁའ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་འབྲུག་ལོངས་
 སྐྱ་བ་དེས་བབྱང་བའི་རགས་པའི་སྐྱལ་སྐྱ་ལ་གནས་པ་དེས། རང་གི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་
 ཏུ་ཚུད་པའི་འཁོར་ལོ་སྟེ་ཆོགས་སངས་རྒྱས་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པ་ལྟའི་འབར་བའི་འོད་དང་འབྲ་བ་
 ཁ་དོག་ལྟའི་མདོག་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལྷ་ནང་ཏུ་འབྲུག་པ་ཨོ། །གནས་པ་ཞུ། བྱིར་ལྷང་བ་
 རྒྱ་གི་གདངས་དང་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཏུ་སྒྱུར་བའི་ཆེ་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་རེ་རེ་ཡང་སངས་རྒྱས་
 ཡུལ་ལྷ་ཀ་ལ་འབྲུག་པར་རབ་ཏུ་བསྐྱོམས་པའི་དོ་རྩེ་བཟླས་པ་དེ་གས་ན། དབང་ཤེས་རེ་རེས་
 གྲང་ཡུལ་ལྷ་ཀ་འཇལ་བའི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་མི་སྐྱོབ་པའི་བྱང་པོ་ལྷ་ལ་གནས་
 པ་སྟེ་བརྟེན་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་རོ།།

⁴⁶¹
 གསུམ་པ་(རྫོགས་རིམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གཞན་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། དོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་རིམ་འཛིན་
 གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་བཤད་པ། ⁴⁸⁹ དེ་དག་གི་པན་ཡོན་བསྟན་པ། ⁴⁸⁹ དོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་རིམ་གཞིག་གི་ཉིང་

དེ་འཛིན་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(དོན་གསུམ་གྱི་རིམ་འཛིན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་བཤད་པ་)ནི། སངས་རྒྱུ་གྱི་སྐད་དོད་བརྒྱ་ཁོང་
དུ་ཆུད་པ་ལའང་འཇུག་ཅིང་ཤེས་པ་ལའང་འཇུག་པས། དེ་ལ་འདིས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་།
འདི་ཤེས་པར་བྱ་བ་གཉིས་ལས་བྱི་མ་ལྟར་སྐྱུ་ལུས་པ་དེས་ཤེས་བྱ་སྟོད་བཅུད་གྱི་དཀྱིལ་ལའོར་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་ལུས་དང་། སྐྱུ་ལུས་པ་རང་གི་ལུས་དབུས་གནས་པར་ཉེ་ངོ་བོ་དབྱེར་
མེད་དུ་བྱས་ནས་སྐྱོད་ཅེ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དུ་བསྐྱེད་དེ་བསྟོམ། དེ་སྐྱེད་དམ་ཆེག་སེམས་
དཔའ་ཡིན། དེའི་སྤྱིང་གར་ཨོ་ཡིག་བསམ་སྟེ། དེ་སྐྱེད་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཡིན། སྤྱགས་ཨོ་
ཡིག་དེའི་མགོར་ཐིག་ལེའི་ནང་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཨ་ཐུང་
ཤད་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་བསྟོམ། དེ་ནི་སྐྱེད་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཡིན་ནོ།

དེ་འབྲ་བའི་སྐྱེད་དམ་ཆེག་སེམས་དཔའ་དེ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ལ་ཐིམ། དེ་ཉིང་དེ་འཛིན་
སེམས་དཔའ་ལ་ཐིམ། དེ་ཡང་འགོག་པའི་དོན་ཅེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཉིད་དུ་ཞུགས་
པར་གྱུར་པ་གང་གི་ཆེ། གང་ཟག་དེའི་ཆུད་ལ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ་དེ་ལས་
ལངས་པ་ན། སངས་རྒྱུ་རིགས་ལྷ་པོ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དུག་པ་དོན་ཅེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་
ཅན་ཐུང་འཇུག་ལོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྐྱར་བཞེངས་ཏེ། གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་འདོད་
དོན་སྟོང་བ་ལ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་དཔལ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །སྐྱུ་ལུས་པ་དེས་
སངས་རྒྱུ་ཉེ་ཤེས་བྱ་བཅུད་གྱི་དཀྱིལ་ལའོར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་སེམས་དང་སྐྱུ་ལུས་པ་
རང་གི་སེམས་དབུས་གནས་པར་ཉེ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་སྤྱགས་དོན་མི་བསྟོད་པར་རབ་
དུ་བསྟོམ་པར་བྱ། དེ་སྤྱགས་གྱི་དམ་ཆེག་སེམས་དཔའ། དེའི་སྤྱིང་ཁར་ཡི་གེ་རྒྱ་ཡིག་བསམ།
དེ་སྤྱགས་གྱི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ། རྒྱ་དེའི་ཐིག་ལེའི་ནང་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཨ་ཐུང་ཤད་

ཀྱི་ཆམ་པ་ཅན་དེ་བསྟོམ། དེ་ཐུགས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཡིན། སྐྱུ་ལུས་པ་དེས་སངས་
རྒྱས་ཏེ་ཤེས་བྱ་བཙུན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དག་དང་སྐྱུ་ལུས་པ་རང་གི་
དག་དབུས་གནས་པར་ཏེ་ངོ་ཤོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་གསུང་དོ་རྗེ་འོད་དཔག་མེད་དུ་རབ་ཏུ་
བསྟོམ། དེ་གསུང་གི་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ། དེའི་ཐུགས་ཀར་ལྷུང་བསམ་པ་སྟེ། དེ་གསུང་གི་
ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ། དེའི་ཐིག་ལེའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་རིམ་པས་མི་བྱེད་པས་ན་དོ་རྗེ། ཆམ་པར་
ཤེས་པའི་ངོ་ཤོ་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཨ་མུང་ཤད་ཀྱི་ཆམ་པ་ཅན་བསྟོམ་པར་བྱའོ།

གཉིས་⁴⁸⁷པ་(དེ་དག་གི་པན་ཡོན་བསྟན་པ་)ནི། དམ་ཆོག་མཆོག་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ལས་ཀྱང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་རྗེ་ལུས་དག་ཡིད་
གསུམ་དང་སྐྱུ་ལུས་པའི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་ངོ་ཤོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ཏེ། སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་
ཀྱི་དོ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའ་སུམ་བཙུགས་སུ་བསྟོམ་པའི་རིལ་འཛིན་ཀྱི་
བསམ་གཏན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་འདི་ནི། མཆོན་འཛིན་ཀྱི་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་
འགོག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་རྒྱལ་པ་ལས་མི་འདའ་བས་ན། དམ་ཆོག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་
ལས་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཕུང་པོ་ལྷ་སྟེ་ཐ་མལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལྷ་སྤངས་པའི་བུང་འཇུག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱའི་
དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་⁴⁸⁷(དོ་རྗེ་གསུམ་ཀྱི་རྗེས་གཞིག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་བཤད་པ་)ནི། ཉེན་སྐྱུ་ལུས་པ་དེས་སྐྱའི་
སེམས་དཔའ་སུམ་བཙུགས་བསྟོམ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་དབྱིངས་ཀྱི་སྐད་དོད་རྒྱ་ཏུ་ལ་རྒྱ་རར་བྱས་
པ་འཛིན་པ་ལ་འཇུག་པས། འདིར་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ཁམས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་
པའི་སྟོན་བཙུན་ཐམས་ཅད་འོད་དུ་ཁྱུ་བར་མོས་ནས་གསལ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རང་སྐྱུ་དོ་རྗེ་ཆམ་

སྒྲ་དུ་གནས་པ་ལ་ཐེམ་པར་བསྐྱོམ་པ་དང་། སྐྱོད་ཅེ་ནས་པར་སྒྲ་མཛད་དེ་ཡང་འོད་དུ་ཁྱ་
ནས་ལུས་ངག་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཨོ་ཡིག་ལ་ཐེམ། དེ་
ཐེག་ལེ་ལ་ཐེམ། དེ་ཡང་འོད་དུ་ཁྱ་ནས་ནམ་མཁའ་དྲེ་རྟོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་ཁྱ་གས་པར་བསམས་
ན་སྐལ་པའི་སྐད་དོད་རྫོགས་པ་ལ་འབྲུག་པས། གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རེ་བ་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་སྐྱ་གསུམ་དྲེ་ཅན་དུ་གྱུར་ཏེ། འཁོར་བ་རི་སྤྲོད་མ་སྤྲོངས་ཀྱི་བར་དུ་
གནས་ནས་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་འགྱུར་རོ།

སྐྱ་ལུས་པ་དེས་གསུང་གི་སེམས་དཔའ་སུམ་བཙེགས་བསྐྱོམ་པ་སྒྲོན་དུ་བཏང་དབྱིངས་ཏེ་
རང་མ་གཏོགས་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྒྲོད་བཙུང་ཐམས་ཅད་འོད་དུ་ཁྱ་བར་
མོས་ནས་རང་ཆོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུང་དྲེ་ཅན་དཔག་མེད་དུ་གནས་པ་ལ་ཐེམ་པར་
བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་འོད་དུ་ཁྱ་ནས་ལུས་ངག་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡེ་ཤེས་
སེམས་དཔའ་ཨོ་ཡིག་ལ་ཐེམ་པར་བསྐྱོམ། དེ་ཐེག་ལེ་ལ་ཐེམ། དེ་ཡང་འོད་དུ་ཁྱ་ནས་དྲེ་ཅན་
མཁའ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་ཁྱ་གས་པར་བསམས་ན། དེ་ལྟར་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་པ་སོ་དེ་ནི་
སེམས་ཀྱི་རྟོག་པའི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་སྐྱ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གྱུར་
ནས། བསྐལ་པ་སྟེ་འཁོར་བ་རི་སྤྲོད་མ་སྤྲོངས་ཀྱི་བར་དུ་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་
ལ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །སྐྱ་ལུས་པ་དེས་བྱུགས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་སུམ་བཙེགས་སྐྱོམ་པ་སྒྲོན་
དུ་བཏང་ནས་དབྱིངས་ཏེ་ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྒྲོད་བཙུང་འོད་དུ་ཁྱ་བར་མོས་ནས་
རང་དྲེ་ཅའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་བྱུགས་དྲེ་ཅན་བསྐྱོད་པར་གནས་པ་ལ་ཐེམ་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

དེ་འོད་དུ་ཁྱ་ནས་ལུས་ངག་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཨོ་
ཡིག་ལ་ཐེམ། དེ་ཐེག་ལེ་ལ་ཐེམ། དེ་ཡང་འོད་དུ་ཁྱ་ནས་དྲེ་ཅན་མཁའ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་

ཞུགས་པར་བསམས་ན་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་དཔའི་སྐབ་པ་པོ་དེ་ནི་སྐལ་བ་སྟེ་སེམས་ཀྱི་ཉླ་ག་
 པའི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་སྐྱ་གསུམ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གྱུར་ནས། འཁོར་བ་
 རི་སྤིང་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ནས་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རྫོ་
 རྩེ་གསུམ་ཀྱི་དམ་ཆེག་སྟེ་རྩེས་གཞིག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཉླ་ག་པ་སྟེ་ཤེས་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་རྫོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་རྟོ། །

⁴⁶¹
 བཞི་བ་(དབང་ཐོབ་ནས་རྒྱད་ལྗོག་པ་སོགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་)ནི། སྐྱ་དང་གསུང་དང་བླགས་རྫོ་
 རྩེ་ཡི་རང་བཞིན་ཀྱི་རྫོ་རྩེ་འཆང་གི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ལ་དབང་བར་བྱེད་
 པའི་སྟོན་རུང་ཀྱི་དབང་བཞི་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་འདིར་གྱུར་བྱིན་ཆད་ནི་རྒྱད་ཀྱི་དོན་རིམ་གཉིས་
 བསྒྲོམ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད། རྒྱད་ཀྱི་ཆེག་ལྗོག་གམ་ཡང་ན་དེའི་དོན་སེམས་པ་དག་ཀྱང་རུང་
 ཉླ་དེ་ཡང་རྫོ་རྩེ་འཛིན་པ་རྫོ་རྩེ་འཆང་དང་འབྲ་བར་སྐྱེ་བོ་ཀྱན་གྱིས་མཆོད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ། །

⁴⁶¹
 གསུམ་པ་(བཤད་དོན་ལམ་ཀྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་པ་)ནི། གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་རྫོ་རྩེ་རིག་
 པའི་སྐྱེས་བྱ་མཆོག་གི་ལེའུའི་མཆོན་དང་ལྡན་པ་འདི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་མཐའ་དུག་དང་
 ཚུལ་བཞིའི་ནང་ནས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་བླགས་ཀྱི་དམ་ཆེག་ཅེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྟོ། །ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་
 རི་བཞིན་པས་བཤད། ཡེ་ཤེས་དཀྱིལ་འཁོར་དབུས་སུ་ནི། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམ་ཆེག་རྫོ་རྩེ་རྩེ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྟོ། །ཞེས་པའི་བར་དགོངས་
 པས་བཤད། འོད་ཟེར་འབར་བའི་ཡི་གེ་སྒྲོ། ཞེས་པ་ནས། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་རྫོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་
 བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྟོ། ཞེས་པའི་བར་དགོངས་པ་མིན་པས་བཤད། རྣམ་པར་དབེན་པའི་རི་བོ་
 དང་། ཞེས་པ་ནས། བསམ་གཏན་བསྐྱེས་པ་འདི་དག་བསྒྲོམ། ཞེས་པའི་བར་བྱང་ཅེས་གཉིས་

ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད། མི་བསྐྱོད་ཡེ་ཤེས་དག་ལ་སོགས། །ཞེས་བ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དམ་
ཆོག་ཆེན་པོའི་དོན་མཛོན་པར་མཁྱེན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་དོ། །ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་རི་
བཞིན་པས་བཤད།

དོན་ཆེ་ཆེན་པོ་ཅེ་ལྟ་བུ། ཞེས་བ་ནས། རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་གི་ལེའུ་ཞེས་པའི་བར་
དགོངས་པས་བཤད་པས་ཐོན་པའི་ལམ་དེ་ལ། རིག་བྱུག་གི་སྤྲུགས་ཀྱི་སྐྱ་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱན་
པ་གཅིག་པ་བྱུག་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱེད་ཚུལ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་པའི་མཛོན་ཤེས་བསྐྱབ་ཚུལ།
རྫོགས་རིམ་པའི་མཛོན་ཤེས་བསྐྱབ་ཚུལ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་སྤུམ་བཅེགས་
བསྐྱོམས་ནས་བསམས་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་ཚུལ། དེ་ལས་རིགས་འབྲ་རྒྱན་
མི་ཆད་པའི་དོན་ཆེ་ཆེན་སྐྱར་ལངས་ནས་འཁོར་བ་རི་སྤྱོད་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ནས་སེམས་
ཅན་ཀྱི་དོན་བྱེད་ཚུལ། དབང་བཞི་རྫོགས་པར་ཐོབ་ནས་རྒྱུད་སློག་པ་སོགས་ཀྱི་པན་ཡོན་
རྣམས་འཆད་ཚུལ་ཆོགས་བཤད་དང་སློབ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཉན་པ་པོ་གང་ཟག་རྣམ་པ་
ལྟ་བུ་བཤད་པས། གང་ཟག་རྣམ་པ་ལྟེ་རྒྱུད་ལ་འོད་གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་ལ་གོ་བ་ལེགས་
པར་ཆགས་པ་ཞིག་བྱུང་ན། ལེའུ་བཙུ་གཅིག་པ་མཐའ་བྱུག་གིས་བཤད་པའི་དགོས་པའི་གཙོ་
བོ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་⁴⁶¹ (ལེའུའི་མཆོན་དོན་བཤད་པ་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་
དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བའི་གནད་མ་ལུས་པ་བརྗོད་བྱར་འདུས་པའི་གསང་བ་འདུས་པ་ལས། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་སྤྲུགས་ཀྱི་སྐྱ་བསྐྱེད་པ་
དང་། དོན་ཆེ་ཆེན་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ནི་བརྗོད་བྱ་དོན་ཀྱི་
ལེའུ་ཡིན་ལ། དེ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་ཆོགས་ལ་མིང་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ།

⁴⁶¹ ལྷ་པ་(ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ་)ནི། སྒོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་
བཤད་པ་ལས། ལེའུ་བཙུ་གཅིག་པ་མཐའ་བྱུག་གིས་བཤད་པའོ། །

༡༡། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་ལོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཚུ་རྒྱུད་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་
 ཇགོངས་འབྲེལ་ཡིགས་བཞད་གཉིས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་
 ཡས་ཡེའུ་བཙུ་གཉིས་པ་བརྒྱགས་སོ།།

༥ གསུམ་པ་(ལེའུ་བཙུ་གཉིས་པ་དོ་རྩེ་སྒྲོར་བའི་དམ་ཆོག་བསྐྱབ་པའི་མཆོག་བསྐྱན་པའི་ལེའུས་བཤད་
 ཚུལ་)ལ་ལྟ། ལེའུ་སྤྱི་ཕྱི་འཇམ་མས་སྦྱར་བ། ལེའུ་འཇམ་མས་བཤད་པ། ⁵³⁹བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་
 བར་བསྐྱེགས་པ། ལེའུ་འཇམ་མས་དོན་བཤད་པ། ⁵⁴⁰ལེའུ་དེ་བཤད་ཟེན་བར་བསྐྱན་པའོ།། ⁵⁴¹

དང་པོ་(ལེའུ་སྤྱི་ཕྱི་འཇམ་མས་སྦྱར་བ་)ནི། ལེའུ་བཙུ་གཉིས་པས་རྒྱུད་སྒྲོག་པ་སོགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་
 བསྐྱན་པའི་སྒྲོན་སྒྲོག་གསུམ་གྱི་ལས་ལམ་རྣམས་དག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་བསྐྱན་པའི་རྩིས་དེ་
 བསྐྱེད་པ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་ཐེངས་པའི་སྒྲོན་སྒྲོག་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་
 གི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པ་བསྐྱན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(ལེའུ་འཇམ་མས་བཤད་པ་)ལ་ལྟ། སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྒྲོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ།
⁴⁹⁶དོན་དམ་པ་ལ་དམིགས་པས་ཟེན་པའི་ངང་ནས་སྒྲོས་པ་རྣམས་བྱ་བར་བསྐྱན་པ། ⁴⁹⁶དངོས་གྲུབ་
 ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པའི་གནས་བསྐྱན་པ། ⁴⁹⁷གནས་དེར་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ཆོག་བསྐྱན་པ།
⁵¹⁹དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཐབས་བསྐྱན་པའི་ཆོག་བསྐྱན་པའོ།།

དང་པོ་(སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྒྲོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ་)ནི། ས་འོག་ས་སྟེང་ས་སྟེང་གཏུལ་བྱ་
 རྣམས་ལ་ལམ་རྩིས་སྤྱི་ཕྱི་འཇམ་མས་མཛོད་པས་ན་སྒྲོན་པ། གཉིས་སྤྱི་ཕྱི་འཇམ་མས་མཛོད་པས་ཀྱི་
 བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པས་ན་དོ་རྩེ་འཛིན། རྩིས་དང་བརྩིས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་འབྱེན་

པར་བྱེད་པས་ན་བསྐྱེད་པ། ཡེ་ཤེས་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱབ་པ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་གསུམ་དམ་ཆོག་སྟེ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་འོད་གསལ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མངའ་བའི་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོས་དོ་རྩེ་ལྟར་མི་མཐུན་
 རྟོགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པའི་འོག་ནས་འཆད་པའི་གསུང་ནི་འདི་སྐད་བཀའ་སྩལ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་⁴⁹⁵ (དོན་དམ་པ་ལ་དམིགས་པས་ཟིན་པའི་ངང་ནས་སྒྲོས་པ་རྣམས་བྱ་བར་བསྟན་པ་)ནི། སྤང་
 ཁམས་བསྐྱེད་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནམ་མཁའ་ཐོགས་པའི་རེག་པ་བཀག་པ་དང་མཚུངས་པར་
 བདེན་པའི་སྒྲོས་པ་བཀག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
 དུལ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་པ་ལ། བདེ་བ་
 ཆེན་པོས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པས་ཟིན་པའི་ངང་ནས་རོལ་མོ་མཁའ་གཅིག་ཉིད་ཆས་གོས་ཀྱི་དབང་
 གིས་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྤང་བ་ལྟར་དོ་རྩེ་འཆང་གཅིག་ཉིད་གདུལ་བའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་རྟེན་དང་
 བརྟེན་པའི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་སྒྲ་ཆོགས་པ་འདི་དག་ཏུ་ཤར་བར་རབ་ཏུ་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་⁴⁹⁵ (དངོས་བྱུང་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པའི་གནས་བསྟན་པ་)ལ། སྤང་རེས་གཉིས།

དང་པོ་(སྤང་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། ཁྱོང་ལས་རྒྱུད་གྲགས་གཅིག་གིས་འཕགས་པའི་དགོན་པ་
 དང་། དཔག་ཆད་བཙོ་ལྷས་འཕགས་པའི་དགོན་པ་ཆེན་པོའི་ས་རྩོགས་དེར་སྐྱེས་པའི་ཤིང་ལྷོན་
 པ་མེ་རྟོག་དང་འབྲས་བུ་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་རིའི་ཕུག་ལ་སོགས་པ། སྐྱེ་བའི་འདུ་འཛིས་
 དཔེན་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་རང་གི་ཡིད་དང་མཐུན་པའི་ས་རྩོགས་སུ་བཤད་ཟིན་དང་འཆད་འགྱུར་གྱི་
 དངོས་བྱུང་བསྐྱབ་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(རེས་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། སྤང་བོ་རྟིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་བྱེ་བའི་མ་དག་པའི་

སྐྱ་མའི་སྐྱ་ནི་གོང་ལས་དཔག་ཚད་བཙུ་ལ་འབགས་པའི་དགོན་པ་ཆེན་པོའི་ངེས་དོན་དང་། སྐྱ་
ལུས་འོད་གསལ་དུ་བཙུག་པ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་ནི་ས་ཕྱོགས་གྱི་
ངེས་དོན་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་བྱུང་འཇུག་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱར་བཞེངས་པ་ནི་
ཤིང་ལྗོན་པའི་ངེས་དོན་དང་། བྱུང་འཇུག་ལོངས་སྟོང་བས་དངོས་གྲུབ་སྣ་ཆོགས་པ་བསྐྱབ་ཅུས་
པ་ནི་མེ་ཏོག་གི་ངེས་དོན་དང་། བྱུང་འཇུག་ལོངས་སྟོང་བ་དེས་སྐྱལ་པའི་སྐྱ་བཟུང་བ་ནི་འབྲས་བུ་
སོགས་གྱིས་བརྒྱན་པའི་ངེས་དོན་དང་། བྱུང་འཇུག་ལོངས་སྟོང་གི་ཐུགས་རྒྱུད་གྱི་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་དེ་བདག་འཛིན་གྱིས་གཡོ་བར་མི་ཅུས་པ་ནི་རི་བོའི་ངེས་དོན་དང་།

བདེན་འཛིན་གྱིས་དབེན་པ་ནི་སྐྱེ་བོའི་འདུ་འཛིན་དབེན་པའི་ངེས་དོན་དང་། སྐྱོབ་པའི་བྱུང་
འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སྐྱོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ནི་གནས་དེར་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་
པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། རྣམ་མཁར་བཏགས་པའི་སྐྱར་བ་ཡིས། །ལུང་པོ་དགོན་
པ་ཆེན་པོར་འདོད། །གནས་མེད་གནས་པའི་སྐྱར་བ་ཡིས། །གནས་ཆེན་པོ་ནི་ས་ཕྱོགས་
ཡིན། །འདིར་ནི་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པ་ཤིང་། །དངོས་གྲུབ་སྣ་ཆོགས་མེ་ཏོག་ལྗན། །སྐྱལ་པའི་
འབྲས་བུས་ཡང་དག་བརྒྱན། །ཡང་དག་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་རི། །དངོས་མེད་དབེན་པ་ཉམས་
དགའ་བ། །རྫོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་དེ་བསྐྱབ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་⁴⁹⁵པ་(གནས་དེར་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ཆོ་ག་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། རྫོགས་རིམ་པའི་དངོས་
གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་བསྟན་པ། བསྐྱེད་རིམ་⁴⁹⁹པས་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་
ཚུལ་བསྟན་པ། ⁵¹⁶རྫོགས་རིམ་པས་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་
པའོ།

དང་པོ་(རྫོགས་རིམ་པའི་དངོས་བྱུང་བསྐྱབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་བསྐྱབ་
ཚུལ། དེ་འོད་གསལ་དུ་བཙུག་པ་ལས་བྱུང་འབྱུག་གི་སྐྱར་ལྡང་ཚུལ་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་བསྐྱབ་ཚུལ་)ནི། མི་ནི་འཇམ་དཔལ་གྱི་ས་བོན་ཡིན་ཏེ། སེམས་དབེན་གྱི་
རྒྱང་སེམས་ལས་བསྐྱབས་པའི་ལུས་དག་སེམས་གྱི་རྗེ་རྗེ་དང་ལྷན་ཞིང་སྐྱུ་ལུས་ཐོབ་པའི་རྣམ་
འབྱོར་པ་དེས་རང་བསྐྱེད་རིམ་པ་མན་ཆད་གྱིས་མི་བྱེད་པས་ན་རྗེ་རྗེ། བསྟན་ཅིང་བསྟན་པས་
ན་འཇམ་པ། སྐྱུ་མའི་སྐྱར་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ་པའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་ནས་ལུས་དང་
དག་དང་སེམས་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོས་པས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་
མ་ལྟ་བུར་བལྟས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེ་རྗེ་འཇམ་དཔལ་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དང་རྣམ་པ་
འབྲེ་བའི་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།

མ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དེ་བྱེད་པར་རྗེ་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་སྟམ་ན། དག་པའི་བདག་ཉིད་མ་དག་
པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དེ་མཆོན་དཔེའི་རྒྱན་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་དང་། རང་གི་སྐྱུ་ལས་བྱུང་ཞིང་།
རྗེ་རྗེ་ལྟར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱིས་མི་བྱེད་པའི་འབར་བའི་འོད་དག་གིས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཡི་ཁྲིན་
ཅམ་དུ་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །སྐྱུ་ལུས་པ་རང་གི་ལུས་འཛིན་ཉེན་པའི་ལྷ་ཆངས་པ་དང་། དག་པོ་
དང་། བྱུང་འབྱུག་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་རྣམས་གྱི་མིག་ཤེས་གྱིས་རྣམས་ཀྱང་མཐོང་བར་མི་རུས་
ན། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱུ་བོ་ཐ་མལ་བ་རྣམས་གྱི་མིག་ཤེས་གྱིས་མི་མཐོང་བ་ལྷ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་
དགོས། རྗེ་རྗེ་འཇམ་པ་མཆོག་གི་དམ་ཆོག་མ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དེ་རང་མ་ཐོབ་པའི་སོ་སོ་སྐྱུ་
བོ་རྣམས་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་མི་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ།

གཉིས་པ་(དེ་འོད་གསལ་དུ་བཙུག་པ་ལས་བྱུང་འབྱུག་གི་སྐྱར་ལྡང་ཚུལ་བསྟན་པ་)ནི། རྗེ་རྗེ་ལྟར་མི་

མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྷན་པའི་སྐྱབ་པ་པོས་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་
 བཏགས་པ་ཙམ་ལས་བྱུང་བའི་གཤམ་བ་ཡུལ་ལྷ་རྩོུ་མ་ལ། གཅི་བ་དབང་པོ་ལྷ་རྣམས་དམ་
 ཆོག་སྟེ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་མཉམ་པར་སྐྱར་བའི་སྦྱོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷགས་ཏེ་སེམས་དབེན་
 གྱི་སྒྲིང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ལས་མ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱར་འབྱུང་བ་དང་ལྷན་པར་བྱས་ཏེ། སྐྱེ་
 བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་ཁར་ཏེ་འོད་གསལ་དུ་བཙུག་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞིང་། སངས་རྒྱས་
 གྱི་རྟོག་གོ་བ་ཀུན་གྱིས་མི་བྱེད་པའི་ཐུགས་ནི་སྐྱུ་མའི་སྐྱེ་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་འོད་གསལ་
 དེ་རུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཙུག་པར་རབ་ཏུ་བསྐྱོམས་པར་བྱས་ན། དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟེ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་
 པར་རྩོུ་འཇམ་པའི་འོད་རིམ་བ་གསུམ་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱེ་དང་རྣམ་པ་འདྲ་བའི་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱེ་
 ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་⁴⁹⁷ (བསྐྱེད་རིམ་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་)ལ་བཞི། རང་གི་དོན་
 ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་བསྐྱབ་པ་དང་། ⁵⁰⁹གདུལ་བྱའི་སེམས་འདུན་པར་བྱ་བ་དང་། ⁵¹²ལས་ཀྱི་དབྱེ་
 བས་ཁ་ཟས་ལ་འོངས་སྦྱོད་པའི་ཆོག་དང་། ⁵¹⁴ལྷ་རྣམས་དབྱེས་ཤིང་ཆོམ་པར་བྱ་བའི་ཆོག་ལོ།

དང་པོ་(རང་གི་དོན་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་བསྐྱབ་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ཆོག་དང་།
⁵⁰⁹དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་རིག་མ་ལ་བརྟེན་དགོས་པར་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ཆོག་)ལ་གསུམ། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕུག་མཆན་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་
 འཛིན་བསྐྱབ་པ་དང་། ⁵⁰⁴ཐུགས་ཀྱི་རི་ལུ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ་དང་། ⁵⁰⁵ཕུག་རྒྱ་ཆེན་
 པོའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱོམས་ནས་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པའོ།

དང་པོ་(ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕུག་མཆན་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ་)ལ་བཞི། འཁོར་འཁོར་རིག་འཛིན་

བསྐྱབ་པ་དང་། རྫོང་མེའི་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ་དང་། ⁵⁰¹བསྐྱའི་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ་དང་། ⁵⁰²རལ་གྱིའི་
རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ་ལོ།

དང་པོ་(འཁོར་ལོའི་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ་)ལ་གཉིས། སྐབ་ཚུལ་དངོས་དང་། བན་ཡོན་མཁུག་
སྤྱད་དང་བཅས་པ་ལོ།

དང་པོ་(སྐབ་ཚུལ་དངོས་)ནི། རྟེན་ནང་ལ་གཞོལ་བ་རྣམ་སྤང་གི་རིགས་ཀྱི་སྐབ་པ་པོས་རྣམ་
སྤང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན། དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ་རྒྱ་དབུལ་
ལས་བྱས་པའི་འཁོར་ལོ་དཀར་པོ་ཁྱ་གང་བ་ཅི་བས་བརྒྱད་པ་ལྟེ་བ་སུ་ཁྱུད་དང་བཅས་པ་འདྲ་
བྱས། ཡི་གེ་གསུམ་བཞས་པའི་དྲི་ཚུས་བསང་། བདུད་ཅི་ལྷས་བྱུག་པའི་བསྐྱབ་པ་བྱས་ཏེ་བསྐྱབ་
པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་བཞག་ བསང་སྤངས་སྟོང་པའི་རང་ལས་རང་གི་སྤྲུགས་ཨོ་ལས་
འཁོར་ལོ་དཀར་པོ་ཅི་བས་བརྒྱད་པ་འོད་ཟེར་བསྟོལ་མར་འཕྲོ་བའི་མདངས་མཆོག་ཅན་རབ་ཏུ་
བསྟོམས། དེའི་ལྟེ་བའི་དབུས་སུ་སངས་རྒྱས་རྣམ་སྤང་གིས་གཙོ་བྱས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་
དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་བཞུགས་པའི་གནས་སུ་བྱུན་བཞེར་བསྟོམས་ནས།
འོད་དུ་མེ་གསུམ་གྱི་ཏྲགས་གང་རུང་བྱང་བའི་ཆེ་ལག་ཏུ་ཐོགས་ན་འོག་ནས་འཆད་པའི་པན་
ཡོན་རྣམས་ཐོབ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་(པན་ཡོན་མཁུག་སྤྱད་དང་བཅས་པ་)ནི། འཁོར་ལོའི་རིག་འཛིན་རྟེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་
དེས་རིག་འཛིན་རྟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རི་རབ་སུམ་ཅུ་ཅ་དུག་གི་རྒྱལ་ཐན་རི་སྟེང་ཡོད་པའི་གངས་
དང་མཉམ་པའི་འཁོར་ཀྱན་རྫོང་འཛིན་པ་རྫོང་འཆང་ཆེན་པོའི་འཁོར་དང་འབྲ་བར་རང་ལ་མི་བྱེད་
པའི་ཚུལ་གྱིས་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འགྱུར་རོ། །འཁོར་ལོའི་རིག་འཛིན་བརྟེན་པ་དང་སྤངས་

རྟོགས་དམ་ཆོག་སྟེ་མཉམ་པར་ཐོབ་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་⁵⁰⁰ (རྟོ་རྟེའི་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ་)ལ་གཉིས། སྐྱབ་ཚུལ་དངོས་དང་། བན་ཡོན་མཐུག་
སྟུང་དང་བཅས་པའོ།།

དང་པོ་(སྐྱབ་ཚུལ་དངོས་)ནི། རྟེན་ནང་ལ་གཞོལ་བ་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་མི་
བསྐྱོད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ལས་རྒྱས་མཆོག་གི་དུས་སུ་རྒྱ་
ལྷགས་ལས་བྱས་པའི་རྟོ་རྟེ་ཆེན་པོ་སོར་བརྒྱད་པ་ཅེ་ལྷ་པ་གཅིག་འདུས་བྱས། ཡི་གེ་གསུམ་
བརྒྱས་པའི་བི་རྒྱས་བསང་། བདུད་ཅི་ལྷས་བྱག་པའི་བསྐྱང་བ་བྱས་ཏེ་བསྐྱབ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་
ཀྱི་དབུས་སུ་བཞག་བསང་སྤངས་སྟོང་པའི་ངང་ལས་རང་གི་སྤགས་རྩྱུ་ལས་རྟོ་རྟེ་ཆེན་པོ་ཅེ་ལྷ་
པར་བསྐྱེད། དེའི་ལྷ་བའི་དབུས་སུ་རྟོ་རྟེ་མི་བསྐྱོད་པས་གཙོ་པོ་བྱས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་གནས་
རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཐུན་བཞིར་བསྐྱོམས་ནས། རྟོད་དུ་མེ་གསུམ་ཀྱི་རྟགས་གང་
རུང་བྱང་བའི་ཆེ་ལག་དུ་ཐོགས་ན་འོག་ནས་འཆད་པའི་བན་ཡོན་རྣམས་ཐོབ་པ་ལ་སྤགས་རྟོ་རྟེ་
མི་བསྐྱོད་པ་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་(བན་ཡོན་མཐུག་སྟུང་དང་བཅས་པ་)ནི། རྟོ་རྟེའི་རིག་འཛིན་འབྱུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་
དེས་རིག་འཛིན་རྟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རི་རབ་སུམ་ཅུ་ཅ་དུག་གི་རུལ་ཐན་རི་སྟེད་ཡོད་པའི་
གངས་དང་མཉམ་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་བྱད་མེད་རྣམས་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་
ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། ཁམས་གསུམ་ཀྱི་དག་པོ་དག་གིས་བྱག་བྱ་བའི་འོས་ལ་རྟོ་རྟེ་
འཆང་ཆེན་པོ་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་རོ།། རྟོ་རྟེའི་རིག་འཛིན་བརྟེན་པ་དང་སྤངས་རྟོགས་དམ་
ཆོག་སྟེ་མཉམ་པར་ཐོབ་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ།།

⁵⁰⁰
གསུམ་པ་(སྒྲུའི་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ་)ལ་གཉིས། སྐྱབ་ཚུལ་དངོས་དང་། བན་ཡོན་མཐུག་
སྟུང་དང་བཅས་པའོ།།

དང་པོ་(སྐྱབ་ཚུལ་དངོས་)ནི། རྟེན་ནང་ལ་གཞོལ་བའི་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་
པོས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་
དུས་སུ་རྒྱ་ཅན་དན་ལས་བྱས་པའི་བསྒྲ་དམར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་ལྟེ་བ་གེ་སར་དང་བཅས་པ་
འདུས་བྱས། ཡི་གེ་གསུམ་བརྒྱམ་པའི་རི་རྩུ་བསང་། བདུད་ཅི་ལྷས་བྱུག་པའི་བསྐྱར་བ་བྱས་
ཏེ་བསྐྱབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་དབུས་སུ་བཞག བསང་སྐྱངས་སྟོང་པའི་ངང་ལས་རང་གི་སྐྱགས་
ཡི་གེ་ལྷུ་ལས་བསྒྲ་དམར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པར་བསྐྱེད། དེའི་ལྟེ་བའི་དབུས་སུ་ཆོས་ཀྱི་རིགས་
རྣམས་ཀྱན་ཀྱི་མཆོག་འོད་དཔག་མེད་དེས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་
པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐུན་བཞིར་བསྐྱོམས་ནས། རྟོན་དུ་མེ་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟགས་བྱང་བའི་ཆེ་
ལག་རྩ་ཐོགས་ན་འོག་ནས་འཆད་པའི་བན་ཡོན་རྣམས་ཐོབ་པ་ལ་རྩོ་རྩོ་ཆོས་འོད་དཔག་མེད་
དང་འབྲེལ་བར་འབྱར་རོ།།

གཉིས་པ་(བན་ཡོན་མཐུག་སྟུང་དང་བཅས་པ་)ནི། བསྒྲུའི་རིག་འཛིན་བརྟེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་
དེས། རིག་འཛིན་རྟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རི་རབ་སུམ་ཅུ་ཅ་རྩུག་གི་རྩུ་ཐུན་རི་སྟེད་ཡོད་པའི་གངས་
དང་མཉམ་པའི་དག་པའི་བདག་ཉིད་རིག་འཛིན་པོ་དང་སངས་རྒྱལ་མཆོད་མཆོག་རིག་འཛིན་སོ་
རྣམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་ཆོ་གའི་གཙོ་བོར་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །བསྒྲུའི་རིག་འཛིན་བརྟེན་པ་
དང་སྐྱངས་རྟོགས་མཉམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ།།

བཞི་⁵⁰⁰པ་(རལ་གྱི་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ་)ལ་གཉིས། སྐྱབ་ཚུལ་དངོས་དང་། ⁵⁰³བན་ཡོན་མཐུག་སྟུང་

དང་བཅས་པའོ།

དང་པོ་(སྐྱབ་ཚུལ་དངོས་)ནི། རྟེན་ནང་ལ་གཞིལ་བ་མིག་ཡངས་ཏེ་ལས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་
 བོས་ཡི་ཤེས་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ལ་འཇུག་པ་དང་ལྷན་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བ་རང་
 རྒྱུད་ལ་རབ་དུ་སྟོན་པའི་སྟོན་ས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ལས་
 རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ་རྒྱ་གནས་ལུགས་སམ་ལུགས་གཞན་བཟང་པོ་ལས་བྱས་པའི་རལ་གི་
 ཆེན་པོ་འདུས་བྲས། ཡི་གེ་གསུམ་བཞུས་པའི་རི་རྒྱས་བསང་། བདུད་ཅི་ལྷས་བྱུག་པའི་བསྐྱང་
 བ་བྲས་ཏེ་བསྐྱབ་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་བཞག་བསང་སྦྱངས་སྟོང་པའི་རང་ལས་རང་
 གི་སྤགས་རྒྱ་ལས་འོད་ཟེར་ལྷ་མཉམ་པར་འགྲོ་བའི་མདོག་ཅན་གྱི་རལ་གི་ཆེན་པོར་བསྐྱེད་པའི་
 ཡུ་བའི་ལྷེ་བའི་དབྱས་སུ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་གཙོ་བོར་བྲས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་
 དགྱིལ་འཁོར་ཐུན་བཞེར་བསྐྱེམས་ནས། རྟོད་དུ་མེ་གསུམ་གྱི་རྟགས་གང་རུང་བྱང་བའི་ཆེ་ལག་
 དུ་ཐོགས་ན་གནས་སྐབས་སུ་འོག་ནས་འཆད་པའི་པན་ཡོན་རྣམས་ཐོབ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་
 རྩོགས་བཙུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བ་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ཡོན་
 ཏན་རྣམས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་ཅིང་བཀྱར་བ་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱལ་བ་གསུམ་གྱིས་
 མཆོན་པའི་ཡུན་འཁོར་བ་རི་སྟོན་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ནས་འགོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
 བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།

⁵⁰²
 གཉིས་པ་(པན་ཡོན་མཇུག་སྦྱང་དང་བཅས་པ་)ནི། རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལྷའི་སྦྱ་གསུང་
 ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྗེ་གསུམ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འཛིན་པའི་རལ་གིའི་རིག་འཛིན་བརྟེན་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་པ་དེས། ལྷའི་རིག་འཛིན་རྟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷའི་རྣལ་
 འབྱོར་དང་ལྷན་པའི་སྤགས་ཀྱི་རིག་པ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོར་འགྱུར་བ་དང་། ཁམས་

གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཀུན་གྱིས་རབ་ཏུ་མཆོད་ཅིང་ཆོངས་པ་དང་དབང་པོ་དང་ལྷ་མིན་གྱི་གཙོ་བོ་
 རྣམས་གྱིས་ཕྱག་བྱ་བ་དང་། སྟོང་གསུམ་ན་ནི་རང་ཉིད་གཅིག་ཕུ་སྟེ་རང་ཉིད་སྟོང་གསུམ་གྱི་
 བདག་པོར་འགྱུར་བ་དང་། གསང་བ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་གནས་པའི་སྐབ་པ་པོ་རྣམས་གྱིས་མཆོག་
 ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྗེ་རྗེ་ཐུགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྟེ་སྐབ་པ་པོ་རང་གི་སེམས་ལ་
 གང་རྣམས་འདོད་དང་བསམ་པ་དག་སྟེ་གང་འདོད་པ་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་
 གྲུབ་རྣམས་སྟེར་བར་འགྱུར་རོ། །རལ་གྱིའི་རིག་འཛིན་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་པ་སྟེ་གཙོ་བོར་
 གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ། །འདིར་རིན་པོ་ཆེའི་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ་མ་བཤད་པ་ལ།
 སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་རིན་པོ་ཆེ་ནི་དགོས་འདོད་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་འབྱུང་བས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་
 པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་མི་རིགས་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་ལས་དགོས་འདོད་རང་བཞིན་གྱིས་འབྱུང་བ་
 དེས་ཕྱག་མཆོན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་པའི་རིག་འཛིན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཆ་ཙམ་
 ཡང་བསྐྱུན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་གི་ལུགས་ནི་འདུས་པ་ལུགས་གཞན་ནས་འབྱུང་བ་
 ལྟར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ་ཡང་འཁོར་ལོ་སོགས་ཕྱག་མཆོན་གཞན་
 རྣམས་ཀྱི་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པར་བཤད་པའི་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་པར་རུས་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་⁴⁹⁹ (ཐུགས་ཀྱི་རི་ལུ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ་)ནི། རྟེན་ནང་ལ་གཞོལ་བའི་རྣམ་
 སྐྱང་གི་རིགས་ཀྱི་སྐབ་པ་པོས་རྣམ་སྐྱང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས།
 ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ་ཨོ་ནི་རི་ལུ་ཙ་ན་ཀ་སྟེ་མོན་སྟན་དེའུའི་འབྱུང་ཆོད་ཙམ་དུ་བསམས་
 བས་ནི། ཨོ་དེའི་མགོ་བོའི་ནང་གི་དུས་སུ་ཨོ་ལས་བྱུང་བའི་རང་གི་ལྷ་རྣམ་སྐྱང་གི་གཞུགས་སུ་
 བསམས་ཏེ་ཁ་སྟེ་སྟེ་བོར་བཙུག་ནས་རྒྱང་ནང་དུ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བསྟོམས་པ་དེ་

ནི། དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟེ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འོད་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་ཏེ་
 ཉི་མ་ཤར་བའི་འོད་དང་འབྲ་ཞིང་། རེ་མ་བྱའི་ཆུ་བོའི་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་གྱི་གཟི་བཙེད་དང་ལྷན་
 པར་འགྱུར་རོ།

རྟེན་ནང་ལ་གཞོལ་བ་སྤང་མཐའི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ་ལྷ་ནི་རི་ལུ་ཅ་ན་ཀ་སྟེ་མོན་སྟན་
 དེའུའི་འབྲུའི་ཆད་ཅམ་དུ་བསམས་ནས་ནི། ལྷ་དེའི་མགོ་བོའི་ནང་གི་དབུས་སུ་ལྷ་ལས་བྱང་
 བའི་རང་གི་ལྷ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བསམས་ཏེ་ཁ་སྟེ་མགྱིན་པར་བཅུག་ནས་རྒྱང་
 བའི་དུ་གནས་པའི་རང་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བསྟོམས་ན། དེ་ལྟར་བསྟོམས་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་དེ་ནི་དེ་
 མ་ཐག་ཏུ་སྟེ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་འོད་འབྲ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཉི་མ་ཤར་བའི་
 འོད་དང་འབྲ་ཞིང་། རེ་མ་བྱའི་ཆུ་བོའི་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་གྱི་གཟི་བཙེད་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་
 རོ། །རྟེན་ནང་ལ་གཞོལ་བ་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ་རྒྱ་ནི་རི་ལུ་ཅ་ན་ཀ་སྟེ་མོན་སྟན་
 དེའུའི་འབྲུའི་ཆད་ཅམ་དུ་བསམས་ནས་ནི། རྒྱ་དེའི་མགོ་བོའི་ནང་གི་དབུས་སུ་རྒྱ་ལས་བྱང་བའི་
 རང་གི་ལྷ་མི་བསྐྱོད་པའི་གཟུགས་བསམས་ཏེ་ཁ་སྟེ་སྟོང་ཁར་བཅུག་སྟེ་རྒྱང་ཕྱིར་ལྷང་བའི་རང་
 བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བསྟོམས་ན་དེ་ལྟར་བསྟོམས་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་དེ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟེ་རིང་པོར་
 མི་ཐོགས་པར་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་བོའི་སྐྱ་དང་འོད་དེ་གཟི་བཙེད་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་རོ།

⁴⁹⁹གསུམ་པ་(ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གཟུགས་སུ་བསྟོམས་ནས་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ་)ལ་གཉིས། རིགས་ལྡེའི་
 གཟུགས་སུ་བསྟོམས་ནས་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ་དང་། ⁵⁰⁸མི་བསྐྱོད་པའི་གཟུགས་སུ་བསྟོམས་
 ནས་ཁོ་བོའི་ཕྱག་མཆོད་ཀྱི་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ་འོ།

དང་པོ་(རིགས་ལྗེ་གཞུགས་སུ་བསྐྱེམས་ནས་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ་)ནི། རྣམ་མཁའ་དབྱིངས་ཏེ་དེ་
བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་རྩལ་པས་མཆོན་པའི་དང་པོ་སྦྱར་བ་དང་། གསལ་བ་ཆེ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་
གྱི་དབུས་སུ་གནས་པར་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ་སྟེ། རྣམ་སྤང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་
དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྟོན་ཏུ་བཏང་སྟེ་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ། རང་གི་ལག་ཏུ་སྟེ་
བྱག་གཡས་གྱི་དང་པོར་བསྐྱེམས་པའི་འཁོར་ལོ་དེ་བསང་སྤངས་སྟོང་པའི་རང་ལས་ཨོ་ལས་
བྱང་བའི་འཁོར་ལོ་དཀར་པོ་ཅི་བས་བརྒྱད་པ་སྟེ་བ་ལུ་བྱུང་དང་བཅས་པའི་སྟེ་བའི་དབུས་སུ་
འཁོར་ལོའི་རིགས་ཆེན་པོ་སྟེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྣམ་སྤང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་གྱི་
ཏེན་དང་བཏེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཐུན་བཞིར་རབ་ཏུ་བསྐྱེམས་ན་འཁོར་ལོའི་རིག་པ་འཛིན་པ་
ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱལ་རྣམ་སྤང་གི་སྦྱར་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱར་ཞིང་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་གྱི་རང་
བཞིན་ཏུ་གྱུར་པའི་རྣམ་སྤང་གི་བསྐྱབ་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་འདི་ནི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་
ཏུ་གྱུར་པའི་སྦྱོར་རྗེ་རྣམ་སྤང་གི་སྦྱབ་པ་པོ་དག་གིས་བྱའོ།

རྣམ་མཁའ་དབྱིངས་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་རྩལ་པས་མཆོན་པའི་དང་པོ་སྦྱར་བ་དང་།
རྗེ་རྗེ་ལྷ་ར་མི་བྱེད་པའི་འོད་ཟེར་འབར་བའི་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ། གནས་པར་ཆོས་
དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་ཏུ་གྱུར་པའི་མི་བསྐྱོད་པ་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ་པའི་མི་བསྐྱོད་པས་གཙོ་
བྱས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྟོན་ཏུ་བཏང་ནས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ། རང་གི་
ལག་ཏུ་སྟེ་བྱག་གཡས་གྱི་དང་པོར་བསྐྱེམས་པའི་རྗེ་རྗེ་དེ་བསང་སྤངས་སྟོང་པའི་རང་ལས་རྩྱུ་ལས་
བྱང་བའི་རྗེ་རྗེ་ཅེ་ལུ་བ་སྟོན་པོར་བསྐྱེམས་པའི་སྟེ་བའི་དབུས་སུ་རྗེ་རྗེ་རིགས་མཆོག་ཆེན་པོ་སྟེ།
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱགས་རྗེ་རྗེ་མི་བསྐྱོད་པས་གཙོ་བྱས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་གྱི་ཏེན་དང་བཏེན་པའི་
དགྲིལ་འཁོར་ཐུན་བཞིར་རབ་ཏུ་བསྐྱེམས་པར་བྱས་ན་རྗེ་རྗེ་རིག་པ་འཛིན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ།

ཐུགས་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱོད་པའི་སྐར་ནི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་ཞིང་མི་བསྐྱོད་པའི་བསྐྱབ་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་
འདི་ནི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཐུགས་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་
པ་པོ་དག་གིས་བྱའོ།།

མཁའ་དབྱིངས་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པས་མཆོན་པའི་དང་པོ་སྒྱུར་བ་དང་། རིན་
ཆེན་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆ་དགུ་པའི་དབྱས་སུ་གནས་པའི་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་སུ་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ་པའི་
རིན་འབྱུང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་
དུས་སུ། རང་གི་ལག་ཏུ་སྟེ་བྱག་གཡམས་ཀྱི་དང་པོར་བསྐྱམས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་དེ་བསང་སྤངས་སྟོང་
པའི་རང་ལས་སྤྲེལ་སྤྲེལ་བྱུང་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ཆ་དགུ་པ་སེར་པོར་བསྐྱོམས་པའི་ལྟེ་བའི་དབྱས་སུ་རིན་
པོ་ཆེའི་རིགས་ཀྱི་མཆོག་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྗན་གྱིས་གཙོ་བྱས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ཉེན་དང་བཞེན་
པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཐུན་བཞིར་རབ་ཏུ་བསྐྱོམས་པར་བྱས་ན་རིན་པོ་ཆེའི་རིག་པ་འཛིན་པ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་ཏེ། རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྗན་གྱི་སྐར་ནི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་ཞིང་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྗན་གྱི་སྐྱབ་པ་
བཤད་མ་ཐག་པ་འདི་ནི་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་དོ་རྩེ་རིན་འབྱུང་གི་སྐྱབ་
པ་པོ་དག་གིས་བྱའོ།།

མཁའ་དབྱིངས་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པས་མཆོན་པའི་དང་པོ་སྒྱུར་བ་དང་། ཆོས་
ཏེ་བསྐྱེད་པར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པའི་དབྱས་སུ་གནས་པའི་ཆེ་དཔག་མེད་དུ་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ་
པའི་ཆེ་དཔག་མེད་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་རྒྱལ་
མཆོག་གི་དུས་སུ། རང་གི་ལག་ཏུ་སྟེ་བྱག་གཡམས་ཀྱི་དང་པོར་བསྐྱམས་པའི་བསྐྱེད་པས་སྤངས་
སྟོང་པའི་རང་ལས་སྤྲེལ་སྤྲེལ་བྱུང་བའི་བསྐྱེད་པར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པའི་ལྟེ་བའི་དབྱས་སུ་བསྐྱོམ་
རིགས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་འོད་དཔག་མེད་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་

གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཐུན་བཞིར་རབ་ཏུ་བསྐྱེམས་པར་བྱས་ན་བསྐྱོའི་རིག་པ་
 འཛིན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐུ་ནི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་ཞིང་བསྐྱོའི་རིག་པ་ཀྱི་
 མཆོག་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐུ་བ་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་འདི་ནི་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་
 གྱུར་པའི་གསུང་རྩོམ་རིག་པ་ཀྱི་སྐུ་བ་པ་པོ་དག་གིས་བྱའོ། །མཁའ་དབྱེངས་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་
 ལས་བྱང་ཚུབ་པས་མཆོན་པའི་དང་པོ་སྒྱུར་བ་དང་། དམ་ཆོག་སྣ་ཆོག་ས་རྩོམ་རིག་པ་སྐུ་
 གནས་པར་བྱ་སྐུ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་གདོན་མི་ཟ་བ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་སྐུ་
 བསྐྱེམས་པའི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་གཙུག་པོར་བྱས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཐུན་མཆོག་སྟོན་དུ་བཏང་ལས་
 རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ། རང་གི་ལག་ཏུ་སྟེ་བྲག་གཡས་ཀྱི་དང་པོར་བསྐྱེམས་པའི་རལ་གྱི་དེ་
 བསང་སྐྱུངས་སྟོང་པའི་རང་ལས་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་རལ་གྱི་ཆེན་པོར་བསྐྱེད་པའི་ཡུ་བའི་དབུས་
 སུ་དམ་ཆོག་ཆེན་པོ་སྟེ་ལས་ཀྱི་རིག་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་
 གཙུག་པོར་བྱས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཐུན་བཞིར་རབ་ཏུ་
 བསྐྱེམས་པར་བྱས་ན་རལ་གྱི་འི་རིག་པ་འཛིན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཐོག་ས་མེད་དམ་ཆོག་
 དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་སྐུར་རབ་ཏུ་སྒྱུར་ཞིང་དམ་ཆོག་མཆོག་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་སྐུ་བ་པ་བཤད་མ་
 ཐག་པ་འདི་ནི་བྱ་སྐུ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་རྩོམ་རིག་པ་ཀྱི་སྐུ་བ་པ་པོ་
 དག་གིས་བྱའོ།

གཉིས་པ་⁵⁰⁵ (མི་བསྐྱོད་པའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱེམས་ནས་ཁོ་བོའི་བྲག་མཆོན་ཀྱི་རིག་འཛིན་བསྐུབ་པ་)ནི། རང་
 གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་ལྷའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྩོམ་གསུམ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྐུབ་པ་ཡི་
 བསམ་གཏན་མཐར་ཕྱིན་པའི་ནང་ལ་གཞོལ་བའི་སྐུ་བ་པ་པོ་དེས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་བྱུང་པར་ཐུགས་
 རྩོམ་མི་བསྐྱོད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ་

རང་མི་བསྐྱོད་པར་གསལ་བའི་ཕྱག་གཡས་ཀྱི་དང་པོས་སྟོབས་པོ་ཆེའི་ཅེ་གསུམ། འདོད་རྒྱལ་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷགས་ལྟ། དབྱུག་སྟོན་ཅན་ཀྱི་དབྱུག་པ་ལ་སོགས་པ་བསང་སྦྱངས་སྟོང་པའི་
 རང་ལས་རྩྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཅེ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་བསྐྱེད། དེ་དག་གི་ལྟེ་བའི་གནས་སུ་མི་
 བསྐྱོད་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཐུན་བཞིར་
 བསྐྱབས་ཏེ་བསྐྱོམས་ན། ཅེ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་རིག་འཛིན་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ནམས་འགྲུབ་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་དམ་ཆོག་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་སྟོན་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་དོ་རྩེ་
 འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་ཅས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

⁴⁹⁹
 གཉིས་པ་(དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་རིག་མ་ལ་བརྟེན་དགོས་པར་བསྐྱན་པ་)ནི། རང་ལ་གཞོལ་
 བའི་སྦྱབ་པ་པོས་ལམ་ཀྱི་བཞི་མདོ་སྟེ་རྒྱལ་རིགས་རྩེ་རིགས་བྲམ་ཟེའི་རིགས། དམངས་རིགས་
 ཏེ་ཕྱག་རྒྱ་རིགས་བཞིའམ་ཤིང་གཅིག་གི་བྱུང་སྟེ་ཕྱག་རྒྱ་རིགས་བཞི་པོ་གང་བྱུང་གཅིག་ཞི་
 གནས་རྒྱལ་རིགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་གཅིག་སྟེ་རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་རང་གི་ཆ་
 ལུགས་འཛིན་པ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་དོ་རྩེ་སྦྱང་བ་གསུམ་རང་རྒྱུད་ལ་དགྲུག་པའི་བྱུང་པར་
 དང་ལྷན་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་
 དེས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ཐབས་ཀྱིས་རིག་འཛིན་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ནམས་ཏྲག་ཏུ་
 བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

⁴⁹⁹
 གཉིས་པ་(གཏུལ་བྱའི་སེམས་འདུན་པར་བྱེད་པ་)ལ་བཞི། སྐྱེ་པོ་སྐལ་ལྷན་དགྲུག་པ་དང་། ལྷ་མོ་
 ནམས་དགྲུག་པ་དང་། གཞོད་སྦྱིན་མོ་ལ་སོགས་པ་དགྲུག་པ་དང་། དེ་ནམས་ལ་ཐུན་མོང་ཏུ་
⁵¹¹
 རྒྱས་བཏབ་པའི་ཆོ་ག་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(སྐྱེ་པོ་སྐྱལ་ལྷན་དགུག་པ་)ནི། སྒྲགས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་མངོན་བྱང་ལྗེ་
 སྒྱུར་བ་ལས། སྐྱེས་བུ་རྩོ་རྩེ་འཆང་དུ་བསམ་ནས་སྒྱུར་གསུམ་རྩོ་རྩེ་ཅན་ཏེ་སེམས་དཔའ་སུམ་
 བཅེགས་སུ་བསྐྱེད་པས་མཆོན་པའི་རྩོ་རྩེ་འཆང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་
 སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ་རང་ཉིད་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཏེ་སེམས་དཔའ་
 སུམ་བཅེགས་ཅན་དུ་གནས་པའི་ཐུགས་ཀའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཀྲོ་བ་
 བཏང་སྟེ། ཡི་ལས་རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་འདོད་པའི་
 སྒོ་ལྷན་གྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་སྙིང་ག་ནས་འོད་ཟེར་གྱི་ལྷགས་ཀྱས་བཟུང་། མགོན་པ་
 བླ་མ་འོད་ཟེར་གྱི་ཞགས་པས་བཅིངས་ཏེ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་ནས་རང་གི་མདུན་དུ་བྱུང་བར་བསྐྱོམས་
 བླ་མ་ཡི་ལས་བྱུང་བའི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་སྙིང་དུ་བཞག་སྟེ། འོག་ནས་འཆད་པའི་རྒྱས་བཏབ་
 བྱེད་པ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སྒོ་ལྷན་གྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་
 ཟག་དགུག་པའི་ཐབས་དམ་པ་སྟེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་(ལྷ་མོ་རྣམས་དགུག་པ་)ནི། སྒྲགས་བཙུ་ན་བཞུགས་པའི་དམ་ཆོག་ལས་བྱུང་ལྷ་མོ་
 རྣམས་རྩོ་རྩེ་ལྷར་མི་མཐུན་སྒྲགས་གྱིས་མི་བྱེད་པའི་བཤད་མ་ཐག་པའི་དགུག་པའི་ཆོ་གས་
 བཀུག་ནས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྦྲེམས་པར་ཞུགས་ཏེ་ཉེ་བར་ལོངས་སྒྱུད་པ་འདི་ནི་ནམ་མཁའི་
 དབྱིངས་ཀྱི་རྩོ་རྩེ་དམ་ཆོག་སྟེ་ལྷ་མོ་རྣམས་དགུག་པའི་ཆོ་ག་དམ་པའོ།

གསུམ་པ་(གཞོན་སྦྱིན་མོ་ལ་སོགས་པ་དགུག་པ་)ནི། འཁོར་ལོ་ཐུག་མཆོན་དུ་འཛིན་པའི་རྒྱལ་བ་
 རྣམ་པར་སྒྲུང་མཛད་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་
 དུས་སུ་ཐུག་མཆོན་འཁོར་ལོ་ལས་འསྐྱོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཀྲོ་བས་སྙིང་ག་ནས་ཐུག་འོད་ཟེར་
 ཀྱི་ཞགས་པས་མགོན་པ་ནས་བཅིངས་ཏེ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་ནས་དམ་ཆོག་ལྷ་མོ་རྣམས་བྱངས་ཏེ་

དགུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩེ་རྩེ་ཕྱག་མཆན་དུ་འཛིན་པའི་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། བསྐྱོད་ཕྱག་མཆན་དུ་འཛིན་པའི་འོད་དཔག་མེད་དང་། ལ་སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱག་མཆན་དུ་འཛིན་པའི་རིན་འབྱུང་དང་། རལ་གྱི་ཕྱག་མཆན་དུ་འཛིན་པའི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བྱས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟེན་དུ་བཏང་ནས། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ་རང་རང་གི་ཕྱག་མཆན་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་ལྷགས་ཀྱིས་སྤྲིང་ག་ནས་ཕྱག་མཁུན་པ་ནས་འོད་ཟེར་གྱི་ཞགས་པས་བཅིངས་ཏེ། རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་ནས་ས་འོག་ས་སྤྲིང་ས་སྤྲིང་ཁམས་གསུམ་ན་གནས་པའི་གཞོན་སྤྱོད་མོ་རྣམས་དམ་ཆོག་སྟེ་དགུག་པར་བྱའོ།

བཞི་པ་⁵⁰⁹ (དེ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྒྱས་བཏབ་པའི་ཆོག་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ⁵¹²མཐུག་བསྟུ་བའོ།

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། དགུག་པའི་ཆེ་རིགས་གང་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་དགུག་པ་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱས་འདེབས་པའི་ཆེ་རང་མཆན་དཔེའི་རྣམ་པའི་མཆོག་རྣམས་ཀྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ་དང་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱས་རྩེ་རྩེ་འཆང་གི་སྤྲིང་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་ལ། སྤྲིང་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སེམས་དཔའ་སུམ་བཅེགས་ཅན་དུ་བསྐྱོམས་ནས། ཐུགས་ཀའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཀྲོ་བས་བཀྱག་པ་བསྐྱབ་བྱ་རང་གི་ལག་ཏུ་བཟུང་ནས་འོག་ནས་འཆད་པའི་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་ཆོག་འདི་དག་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཡིས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ནི། ཐོབ་བྱའི་གནས་རྩེ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ལས་འདི་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི། དགུག་པའི་ཆེ་རིགས་གང་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བྱེད་ཀྱང་། རྒྱས་འདེབས་པའི་དུས་སུ་རང་གི་ལག་ཏུ་བསྐྱབ་བྱ་བཟུང་བར་བསམས་ནས། རང་མཆན་

དཔེའི་རྣམ་པའི་མཆོག་རྣམས་ཀུན་གྱིས་བརྒྱན་པ་དང་ལྷན་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་གི་སྐྱེ་ནི་རྣམ་པར་
བསྐྱོམས་པའི་སྐྱེའི་རྒྱས་བཏབ་དེ་བྱས་ན། གནས་སྐབས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་རང་གི་དབང་དུ་འགྱུར་
བ་དང་། མཐར་ཐུག་རང་མཆོན་དཔེའི་རྣམ་པའི་མཆོག་རྣམས་ཀུན་གྱིས་བརྒྱན་པ་དང་ལྷན་པའི་
སངས་རྒྱས་དོ་རྩེ་འཆང་གི་སྐྱེ་ནི་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་པའི་སྐྱེའི་རྒྱས་བཏབ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
དོ་རྩེ་འཆང་གི་སྐྱེའི་དབང་ཐུག་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། དག་གི་གནས་ལྗེ་རྩྱུ་ལས་བྱང་བའི་དོ་
རྩེར་བསྐྱེད། ཨོ་ལྷ་རྩྱུ་ཆེ་གོ་མོ་མ་མ་མ་མའི་ཀུ་རུ་ལྷ་ཞེས་སྒྲོས་ཏེ་དག་གིས་རྒྱས་བཏབ་བྱས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་དོ་རྩེ་འཆང་གི་གསུང་དང་འདྲ་བར་གསུང་གི་དབང་ཐུག་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཐུགས་
ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་བྱ་རང་གི་དབང་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག་ཅིག་སྙམ་པའི་ཡིད་ཀྱིས་རྒྱས་བཏབ་བྱས་ན་
ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་དང་འདྲ་བར་ཐུགས་ཀྱི་དབང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གསང་བ་ལུས་
དག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་རྒྱས་འདེབས་པའི་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་འདི་ནི། རིག་མ་དང་སྟོམས་པར་
ཞུགས་པ་ལས་བྱང་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་མཆོད་པས་མཆོད་ནས་དངོས་གྲུབ་
རྣམས་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

511

གསུམ་པ་(མཐུག་བསྐྱབ་བ་)ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་ཆོ་ག་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་དོ་རྩེ་འཆང་གིས་གསུངས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དབང་དུ་དགྲུག་པའི་ཆོ་ག་སྟེ་
ཐབས་སྟོང་པོ་སྟེ་གཅེས་པ་རྣམས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསང་བ་ལྷ་ཆེན་པོ་རྣམས་དབང་དུ་
དགྲུག་པ་སྟོན་པའི་དམ་ཆོག་སྟེ་བཙུན་འདས་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ།

499

གསུམ་པ་(ལས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཁ་ཟས་ལ་ལོངས་སྦྱོང་པའི་ཆོ་ག་)ནི། བོད་དུ་བཤད་པའི་རིག་འཛིན་
ལ་སོགས་པའི་ལས་བསྐྱབ་པའི་དུས་སུ་ཁ་ཟས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རིམ་བུ་བསྐྱན་སྙམ་ན། ཁ་ན་མ་ཐོ་
བ་མེད་པར་རྟོག་པའི་ཤ་ཆེན་རང་གི་ཟས་སུ་ཟ་བ་དང་། ལྷ་དང་འབྱུང་པོ་ལ་གཏོར་མར་སྦྱོན་

པའི་དམ་ཚིག་མཚོག་གི་ནལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པས་རང་གི་ལུས་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱོད་པའི་དངོས་
 གུབ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། བཤད་གཅིས་མཚོན་པའི་བདུད་ཅི་ལྟ་རང་གི་ཟས་སུ་ཟ་བ་དང་།
 ལྟ་དང་འབྱུང་པོ་ལ་གཏོར་མར་སྤྱོན་པའི་དམ་ཚིག་མཚོག་གིས་ནི་རིག་པ་འཛིན་པའི་གཙུག་པོར་
 འགྱུར་པའི་དངོས་གུབ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་རྟེན་པའི་སྤང་པོ་ཆེའི་ཤ་རང་གི་
 ཟས་སུ་ཟ་བ་དང་། ལྟ་དང་འབྱུང་པོ་ལ་གཏོར་མར་སྤྱོན་པའི་དམ་ཚིག་མཚོག་གིས་ནི་མངོན་
 ཤེས་ལྟ་དག་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཐོབ་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་རྟེན་
 པའི་རྟེན་ཤ་རང་གི་ཟས་སུ་ཟ་བ་དང་། ལྟ་དང་འབྱུང་པོ་ལ་གཏོར་མར་སྤྱོན་པའི་དམ་ཚིག་མཚོག་
 གིས་ནི་མི་སྣང་བ་ཡི་བདག་པོར་འགྱུར་བར་བསྐྱབ་པ་དང་། ཤ་རྟེན་མཁས་མ་རྟེན་ན་རྟེན་སྤྱི་བའི་
 ཕྱིར་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་རྟེན་པའི་ཁྱིའི་ཤ་དག་རང་གི་ཟས་སུ་ཟ་བ་དང་། ལྟ་དང་འབྱུང་པོ་ལ་
 གཏོར་མར་སྤྱོན་པའི་དམ་ཚིག་མཚོག་གིས་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་དངོས་གུབ་དེ་རྣམས་ཐམས་
 ཅད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་རྟེན་པའི་བ་སྤང་གི་ཤ་རང་གི་ཟས་སུ་ཟ་བ་
 དང་། ལྟ་དང་འབྱུང་པོ་ལ་གཏོར་མར་སྤྱོན་པའི་དམ་ཚིག་མཚོག་གིས་ནི་རྩི་རྩི་ལྟར་དགྲུག་དགའ་
 པའི་མཚོག་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་དབང་དུ་དགྲུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

གོང་དུ་བཤད་པའི་ཤ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མ་རྟེན་ན་ཤ་གང་རུང་གཅིག་ལ་ཤ་རྣམས་ཐམས་
 ཅད་ཡིན་པར་བསམས་པ་དང་། ཤ་གཅིག་ཀྱང་མ་རྟེན་ན་ཟན་དང་བག་ཟན་སོགས་ལ་མི་དང་
 སྤང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་བྱས་ཏེ་དངོས་ཡིན་སྟེ་དུ་ཞོན་པ་བྱས་ལ་བསད་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཤི་བའི་མོས་པ་བྱས་ནས། དེ་དག་གི་ཡན་ལག་སོགས་རང་གི་ཟས་སུ་ཟ་བ་དང་། ལྟ་དང་
 འབྱུང་པོ་ལ་གཏོར་མར་སྤྱོན་ནས་ལོངས་སྤྱོད་དེ་དངོས་གུབ་རྣམས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །བཤད་
 མ་ཐག་པའི་རྩི་རྩི་ལྟར་མི་མཐུན་ཕྱགས་ཀྱིས་མི་ཕྱེད་པའི་ཁ་ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྤྱིར་བ་

འདི་ནི་བྱས་ན། མཁའ་སྐྱོད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་བྱུང་ནམས་འབྱུང་པར་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་ཆོབ་པར་འབྱུང་རོ།

བཞི་པ་⁴⁹⁹ (ལྷ་ནམས་དགེས་ཤིང་ཆོམ་པར་བྱ་བའི་ཆོ་ག་)ལ་གསུམ། དབུ་རྒྱན་གྱི་ལྷ་ལས་བྱུང་བའི་
བདུད་ཅིས་སེམས་དཔའ་སྤུམ་བཅེགས་ཆོམ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་བཏགས་པ། ⁵¹⁵ རིགས་སོ་
སོའི་བསྐྱེད་ཆོག་གིས་བཟའ་བརྟུང་བདུད་ཅིར་བྱས་ནས་ལོངས་སྐྱོད་པར་བཏགས་པ། དེའི་⁵¹⁵པན་
ཡོན་མཐུག་སྤྱད་དང་བཅས་པའོ།

དང་པོ་(དབུ་རྒྱན་གྱི་ལྷ་ལས་བྱུང་བའི་བདུད་ཅིས་སེམས་དཔའ་སྤུམ་བཅེགས་ཆོམ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་
བཏགས་པ)ནི། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་ཆོབ་པའི་དེ་ཉིད་ཡན་ཆད་སྔོན་དུ་བཏང་ནས། རང་ཉིད་
མཆོན་དཔེའི་ནམ་པའི་མཆོག་ནམས་ཀྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ་དང་ལྷན་པའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ངོ་
རྗེ་ཅན་དེ་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་རྗེ་རྗེ་འཆང་སྔོན་པོར་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིང་གར་སྐྱ་ཆོགས་པ་རྒྱ་
དང་རྒྱ་བའི་གདན་ལ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་སྐྱ་མདོག་དམར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་
རྗེ་རྗེ་དང་བྲིལ་བུ་འཛིན་པ་ཡུམ་བཅས་སུ་བསྐྱོམ། དེའི་ཐུགས་ཀར་རྒྱ་བའི་གདན་ལ་ཉིང་རེ་
འཛིན་སེམས་དཔའ་རྩྭ་ཡིག་སྔོན་པོ་དང་། དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་དབུ་རྒྱན་ཏེ་རལ་པའི་ཅིང་
བཤལ་རྗེ་རྗེའི་རིགས་ནམས་ཀྱི་མཆོག་རྗེ་རྗེ་འཆང་དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་རྗེ་རྗེ་
དང་བྲིལ་བུ་འཛིན་པ། ཡུམ་རྗེ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཁ་སྐྱོར་གྱི་སྐྱོར་བས་
བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཏེ་སེམས་དཔའ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་
མཉེས་པ་སྟེ་ཆོམ་པར་བྱ་བ་ནི་དངོས་བྱུང་ཐམས་ཅད་བསྐྱུབ་པའི་ཐབས་མཆོག་ཡིན་ཏེ། དམ་
ཆོག་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་དུ་གྱུར་པའོ། །དེ་ལྷ་བུའི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་དམ་
ཆོག་མཆོག་གི་སྐྱབ་པ་པོ་དག་གིས་རབ་ཏུ་བསྐྱུབ་པར་བྱའོ། །དབུ་རྒྱན་གྱི་ལྷ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་

ཤེས་དོ་རྗེ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅིས་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཆོས་པར་གྱུར་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ།།

⁵¹⁴
གཉིས་པ་(རིགས་སོ་སོའི་བསྐྱེད་ཆོག་གིས་བཟའ་བརྟུང་བདུད་ཅིར་བྱས་ནས་ལོངས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་)ནི།
བསྟན་པ་དང་བསྐྱབ་པའི་དུས་སུ་དམ་ཆོག་སྟེ་དོ་རྗེ་རིགས་ལྷ་པོ་ཀུན་གྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཐུགས་
དོ་རྗེ་ཅན་མི་བསྐྱེད་པར་བསྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རང་གི་ཕྱེ་རྩྱུ་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྗེ་ཅེ་ལྷ་པར་
བསྐྱེད། བཟའ་བརྟུང་རྣམས་བདུད་ཅི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་སྦྱར་བ་ཡིས། ཐོས་ན་དོ་རྗེ་གསུམ་སྟེ་
ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་ལ་གནས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པ་
འདི་ནི་དོ་རྗེའི་རིགས་ཀྱི་སྦྱབ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཏེ་ཐབས་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བའོ། །དེ་
བཞིན་དུ་འོད་དཔག་མེད། རྣམ་སྒྲུང་། རིན་འབྱུང་། རོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྦྱབ་པ་པོས་རང་གི་
ཕྱེ་ལྷུང་ལས་བརྒྱ་དམར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་དང་། ཨོ་ལས་འཁོར་ལོ་དཀར་པོ་ཅིབས་བརྒྱད་པ་
དང་། སྤྱ་ལས་རིན་པོ་ཆེ་ཆ་དགྲུ་པ་དང་། རྩ་ལས་རལ་གྱི་ལྗང་ཁུར་བསྐྱེད་དེ་བཟའ་བརྟུང་རྣམས་
བདུད་ཅི་ལྟར་བསྐྱེད། འིན་གྱིས་བརྒྱབས་ལ་ལོངས་སྟོང་པའི་སྦྱར་བས་བཟའ་བར་བྱས་ན། ལུས་
སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།།

⁵¹⁴
གསུམ་པ་(དེའི་པན་ཡོན་མཐུག་སྟེ་དང་བཅས་པ་)ནི། རིགས་སོ་སོའི་ལྷ་བསྐྱེད་ཆོག་གི་བཟའ་
བརྟུང་རྣམས་བདུད་ཅིར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་ལོངས་སྟོང་པ་འདི་ལྷ་བྱའི་སྦྱར་བ་ཡིས། དོ་རྗེ་
གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དོ་རྗེ་འཆང་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་རོ། །བཟའ་བརྟུང་རྣམས་དམ་ཆོག་
སྟེ་བདུད་ཅིར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པའི་ཆོགས་བདུད་ཅིར་བྱས་པའི་བདུད་ཅིའི་ཕྱིར་བ་སྟེ་ཆོགས་ལ་
དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ།།

497

གསུམ་པ་(རྫོགས་རིམ་པས་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
མཆམས་སྦྱར་ཏེ་ཐབས་དངོས་བསྟན་པ། རྫོགས་རིམ་པའི་ཆོ་འབྲུལ་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(མཆམས་སྦྱར་ཏེ་ཐབས་དངོས་བསྟན་པ་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་པས་འཛིག་ཏེན་པའི་དངོས་གྲུབ་
བསྐྱབ་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ནས། རྫོགས་རིམ་པས་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་
བསྐྱབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དོན་དེ་དམ་ཆོག་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དོ་
རྗེ་སེམས་དཔེན་གྱི་རྒྱུད་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་མ་དག་པའི་སྦྱ་མའི་སྦྱ་དེ་བསམ་གཏན་གཉིས་
ཀྱིས་འོད་གསལ་དུ་དམ་ཆོག་སྟེ་རོ་མཉམ་བ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པར་བྱས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
ལས། དངོས་གྲུབ་མཆོག་བྱང་འཇུག་གི་སྦྱར་བསྐྱེད་དེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་སྦྱ་ལོངས་སྦྱ་སྦྱལ་
སྦྱ་གསུམ་མངའ་བ་ཅན་གྱི་མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་དོན་དེ་འཆང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་(རྫོགས་རིམ་པའི་ཆོ་འབྲུལ་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། རང་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་ཚུལ་སྦྱར་
བསྟན་པ། མངོན་ཤེས་⁵¹⁹ལྡན་ཐོབ་ནས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཞད་པ། ཕྱོགས་⁵¹⁹བཅུའི་
འཛིག་ཏེན་དུ་རི་ལྟར་སྦྱོར་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(རང་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་ཚུལ་སྦྱར་བསྟན་པ་)ནི། མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་དོན་དེ་འཆང་ཆེན་
པོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་རི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་སྟམ་ན། ཕྱོགས་བཅུའི་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་གྱི་དགོས་འདོད་སྦྱོལ་བ་ལ་ཡིད་བཞིན་གྱི་འོར་བུ་དང་འབྲས་བུ་རྒྱ་མཆོ་སྟེ་ཆོགས་སུ་གྱུར་
པ་དང་། རང་གི་སྦྱ་ལས་བྱུང་ཞིང་དོན་དེ་ལྟར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བདག་
ཉིད་གྱི་འོད་ཀྱིས་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱང་བར་བྱེད་པ་དང་། འཁོར་ལོའི་རིགས་
དང་འབྲེལ་བའི་དམ་ཆོག་སྟེ་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་སྦྱ་དོན་དེ་རྣམ་པར་སྦྱང་མཛད་

དངོས་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེས་མཆོན་ནས་རིགས་གཞན་དང་འབྲེལ་བའི་དངོས་གྲུབ་
 མཆོག་འགྲུབ་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཞན་བཞི་དངོས་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་བ་དང་།
 རིགས་ལྔ་དང་འབྲེལ་བའི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་དུ་བབས་ན་གཞུང་གི་མ་སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་
 གྱི་ཁམས་ཀྱན་དུ་བགྲོད་ནས་གཞན་གྱི་དོན་རི་ལྟར་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དམ་ཆོག་མཁའ་
 འགྲོ་པོ་མོ་ཐམས་ཅད་གྱི་དམ་པ་རིག་པ་སྟེ་སྤྲུགས་འཛིན་པའི་གཙོ་བོར་འགྱུར་བ་དང་། སྟོན་རྟོ་
 རྩེ་འཆང་གི་སྤྲུགས་གྱི་སྐྱེ་ལྷན་རྒྱ་ཆེན་པོ་རབ་དུ་བསྐྱོམས་པ་ལ་བཞིན་ནས་དམ་ཆོག་མཁའ་
 འགྲོ་པོ་མོ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཆོག་འགྲུབ་པ་དང་། རང་གི་རྒྱུ་ལག་གྱུར་མི་སྣང་བར་གྱུར་པའི་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་སྟོན་པའི་རྟོ་རྩེ་འཆང་དེའི་སྐྱེ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྟོང་
 ཁམས་དགའི་སྣང་བར་བྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱན་གྱི་སྟོན་པ་བཙུ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
 རྣམས་འཕྲོག་པ་སྟེ་རང་རྒྱུད་ལ་ལེན་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷའི་བྱ་མོ་མཆོག་བརྒྱ་བྱེན་གྱི་ཆུང་མ་
 ལ་སོགས་པ་བཀྲུག་ནས་དེ་དག་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་སྟོན་པ་དང་། གཞུང་གི་མ་སྟོན་གྱི་
 གྲངས་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱུ་རྣམས་རྟོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་རང་རང་གི་སངས་རྒྱུ་
 གྱི་གནས་ན་བཞུགས་པ་རྣམས་རང་གི་ལག་པའི་མཐེལ་དུ་བཞག་པའི་རྩ་རྩ་ར་གཅིག་བཞིན་
 དུ་ཡུལ་ལ་རྟོ་རྩེ་ལྟར་སོགས་པ་མེད་པར་འདུག་ཅིང་མཐོང་བའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་དང་།
 གཞུང་གི་མ་སྟོན་གྱི་ཞིང་རྣམས་ནི་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པ་དང་གཉིས་ཀའི་སྐྱེ་གྲགས་པ་རི་སྟོན་པ་
 ཐམས་ཅད་ནིའི་བྱུང་ན་འཁོད་པའི་སྐྱེ་གཅིག་བཞིན་དུ་སྟོན་པའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་དང་།
 སྟོན་གསལ་དུ་ཟིན་མ་ཟིན་གཉིས་ཀའི་སྐྱེ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། རྩ་བས་མཛད་ཟེར་བའི་དབྱ་
 མ་ཕྱང་པོ་ལྔ་པར་དེ་མེད་པར་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེན་སྟོན་མེད་དེ། ཕྱང་པོ་ལྔ་པ་དེ་རྩ་
 བ་གྲགས་པ་ལ་ཁ་གཡར་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་གི་མ་སྟོན་གྱི་ཞིང་དག་གི་སེམས་

ཅན་ཀུན་གྱི་སེམས་རོལ་མོ་མཁན་གཅིག་ཉིད་ཆས་གོས་ཀྱི་དབང་གིས་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྒྲུང་བ་
 ལྟར། སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲ་གསུང་བྱགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་སྒྲུང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ལས་བྱུང་བའི་རང་
 བཞིན་བརྒྱ་དྲུག་བཙུ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཉོག་པའི་གངས། རྩུ་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་ནམས་ནི་
 རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་རིག་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྔོན་
 བསྐྱལ་བ་གསྒྲའི་བྱེ་སྟེད་ཀྱི་ཡུན་དུ་འཁོར་བ་དག་ན་གནས་པའི་གནས་དང་། འགྲོ་བ་དང་འགྲོ་
 བ་དེར་སྦྱེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཏེ་རྩུ་མཆོན་ནམས་ཞག་གསུམ་ལོན་པ་དན་བ་བཞིན་དུ་སྔོན་
 ཀྱི་གནས་རྗེས་སུ་དན་པའི་སྔོན་གནས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་དང་། རྗེ་མཆོག་དོན་གྱི་
 འོད་གསལ་བྱགས་རྩུད་ལ་མངའ་བའི་མི་སྟོབ་པའི་རྗེ་རྗེ་འཆང་རང་གི་ལུས་གསྒྲའི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་
 གངས་དང་མཉམ་པའི་སྤྲིན་ཏེ་ཆོགས་སུ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པས་བརྒྱན་པ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱར་བ་བསྐྱལ་བ་གསྒྲའི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་འགོངས་པས་ཏེ་སྦྱལ་པར་བྱེད་པའི་རྩུ་
 འཕྱུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྗེ་རྗེ་དམ་ཆོག་མངོན་པར་
 མཁྱེན་པ་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

516

གཉིས་པ་(མངོན་ཤེས་ལྟ་ཐོབ་ནས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ནི། མངོན་ཤེས་ལྟ་ག་
 སོ་སོར་བཤད་པ་དེ་ལ་མངོན་ཤེས་ལྟ་པོ་དེ་དག་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི་འོད་གསལ་གྱིས་
 བྱི་མ་མཐའ་དག་སྒྲུངས་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། གཟུགས་སྤྱ་རགས་ཐམས་ཅད་མིག་གི་མངོན་ཤེས་
 ཀྱིས་མཐོང་བའི་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་སྤྲིན་དང་། འོད་གསལ་གྱིས་བྱི་མ་མཐའ་དག་སྒྲུངས་པ་ལས་བྱུང་
 བའི་སྤྱ་སྤྱ་རགས་ཐམས་ཅད་ཐོས་པའི་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་སྤྲིན་གྱི་མངོན་ཤེས་དང་། འོད་གསལ་གྱིས་བྱི་
 མ་མཐའ་དག་སྒྲུངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཉོག་པའི་རྩུ་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་རི་ལྟ་བ་
 བཞིན་རིག་པའི་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་བྱགས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་སྔོན་གྱི་གནས་

རྗེས་སུ་བྲན་པའི་རྩོམ་འཆང་གི་སྟོན་གནས་རྗེས་སུ་གྱི་མངོན་ཤེས་དང་། རྩོམ་འཆང་གི་སྟོན་སྟེང་སྟེང་པ་དབལ་ཏུ་མེད་པ་གཅིག་ཆར་དུ་སྟོན་པའི་རྩོམ་འཆང་གི་མངོན་ཤེས་ཏེ་མངོན་ཤེས་ལྟ་ཡིན་ལོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ལྟ་འགྲུབ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་དབལ་ཏུ་མེད་པ་དང་འབྲས་བུ་འགྲུབ་ལོ། །

⁵¹⁶གསུམ་པ་(སྟོན་པ་བཙུའི་འཛིན་ཏེན་དུ་རི་ལྟར་སྟོན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་)ནི། སྟོན་གསུང་དང་ཐུགས་རྩོམ་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་རྩོམ་འཆང་དེ་གསུང་བྱེད་པ་སྟེན་དུ་གངས་མེད་པའི་འཁོར་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ནས་སྟུ། །སྟོན་པའི་མངོན་པ་དང་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་རྗེས་ལྷན་སྐྱོང་གི་ཁམས་ཀྱི་དོན་ལ་སྟོན་པར་འགྲུབ་ལོ། །

⁴⁹⁵ལྟ་པ་(དངོས་སྟུང་གི་ཐབས་བསྟན་པའི་ཆོ་ག་བསྟན་པ་)ལ་ལྟ། མཆོམས་སྐྱར་ཏེ་བསྟན་པ་དངོས་བཤད་པ། ⁵³³བསྟན་པའི་གནས་བསྟན་པ། ⁵³⁴རིམ་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པ་མདོར་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པ། ⁵³⁵སྟོན་པའི་སྟོན་པ་འབྲིང་པོ་བྱེད་ཚུལ། ⁵³⁷བསྟན་པའི་སྟོན་པ་འབྲིང་པོ་བྱེད་ཚུལ། ⁵³⁷གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་(མཆོམས་སྐྱར་ཏེ་བསྟན་པ་དངོས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཐུན་མོང་གི་བསྟན་པ་དང་། མཆོག་གི་བསྟན་པའོ། ⁵²²

དང་པོ་(ཐུན་མོང་གི་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། ⁵²⁰རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། འདི་སྐད་བདག་གིས་སོས་པ། ཞེས་པ་ནས། འཛིན་ཏེན་ཁམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་འགྲུབ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ། རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་དེ་ཉིད་ཆེད་ཀྱི་སྟོན་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར། བསྟན་པའི་དམ་ཆོག་སྟོར་བ་

དང་། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ནས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
བྱང་ཚུབ་པའི་བར་ནི་བསྟེན་པའི་དམ་ཆོག་སྒྲུབ་བ་སྟེ་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་དང་། ཉི་མ་སོགས་
ལ་དམིགས་ཏེ་ལྷང་བའི་དེ་ཉིད་ལས། ཡན་ལག་ཁོ་བོར་བསྒྲུབ་པའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་ནི་ཉི་བར་
སྒྲུབ་པ་འབྱུང་བ་སྟེ་ཉེར་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། སྒྲུབ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་བརྒྱབས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ནས།
ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་པའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་ནི་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཀྱི་དམ་ཆོག་སྟེ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་དང་།
རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ནས། ལུས་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་ནི་སྒྲུབ་པ་
ཆེན་པོ་དག་དང་བཞི་སྟེ་སྒྲུབ་ཆེན་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། རྗེ་རིགས་ནི་བྱེ་བྲག་གི་བསྟེན་སྒྲུབ་
ཡན་ལག་བཞིའི་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་ཁོ་བོ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད་ཡན་ཆད་སྟོན་དུ་བཏང་ལ་དེ་
ནས་ཞི་རྒྱས་དབང་དུ་གྱི་ལས་རྣམས་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་⁵¹⁹ (རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་བཞི། བསྟེན་པ། ཉེར་བསྒྲུབ། ⁵²¹སྒྲུབ་པ། ⁵²²སྒྲུབ་པ་ཆེན་པོའོ།

དང་པོ་(བསྟེན་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་ཡན་ལག་གོ།

དང་པོ་(དངོས་)ནི། ལྷ་ཐུ་ཏྲའི་ཐུགས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་ཚུབ་ཚུལ་
མཆོག་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་ནི་བསྟེན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དངོས་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་(དེའི་ཡན་ལག་)ནི། རབ་སྒྲུབ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་གི་རུས་པས་གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད་
ནས་ལྷག་མོས་ལུས་ལ་སྤྱད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བསྟེན་པ་ཞེས་བྱ་ན། ཡུལ་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྟེན་ཅིང་དམིགས་པར་བྱེད་པས་ན་
བསྟེན་པ་དང་། ཅེ་གཅིག་པས་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་(ཉེར་བསྒྲུབ་)ལ་གཉིས། ཉེར་བསྒྲུབ་དངོས་དང་། དེའི་ཡན་ལག་གོ།

དང་པོ་(ཉེར་བསྐྱབ་དངོས་)ནི། ཉི་མ་སོགས་ལ་དམིགས་ཏེ་ལྷང་བའི་དེ་ཉིད་ནས། སྐྱེ་ཇོགས་
བ་ལས་བྱང་ཚུབ་བའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་ཉེར་བསྐྱབ་དངོས་དང་།

གཉིས་པ་(དེའི་ཡན་ལག་)ནི། དང་པོའི་མགོན་པོ་སྐུ་ལ་སྐྱེ་དོར་སེམས་སུ་བསྐྱར་བའི་ལུས་ལ་
ནམ་སྐར་ལ་སོགས་བའི་ལྷ་སོ་གཉིས་བསྐྱེད་དེ། གཟུགས་ལྷང་ལ་སོགས་བའི་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་
མཆེད་ཆ་ལས་སོ་གཉིས་ནམ་བར་དབྱེད་བ་ལས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་བའི་ཡན་ལག་ཁོ་
བོར་བསྐྱོམ་བའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཉེར་སྐྱབ་ཅེས་བྱ་ན། གང་ལ་ཉི་བའི་ལུས་ནི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཇོགས་བའི་སྐྱེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཁད་ཀྱིས་ཉི་བའི་སྐྱགས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་
ཇོགས་བའི་སྐྱེ་བསྐྱབ་བར་བྱ་བས་ན་ཉེར་བསྐྱབ་ཅེས་བྱའོ།

⁵²⁰
གསུམ་པ་(སྐྱབ་པ་)ནི། ཡན་ལག་ཁོ་བོར་བསྐྱོམ་བའི་དེ་ཉིད་ཡན་ཆད་སྔོན་དུ་བྱས་བའི་སྐྱབ་
བ་པོ་རང་གི་སྐྱོ་གསུམ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་བའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་གསུམ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་བྱབ་
བའི་ཆེ་ན་དོ་རྩེ་གསུམ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བ་སྐྱེན་བྲངས་བ་ལ། དཔལ་ལྷན་སངས་རྒྱས་སྐྱེ་འཆང་བ་
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བའི་ཆེ་གིས་གསོལ་བ་འདེབས་བར་གསུངས་བས་མཆོན་བའི་སྐྱེ་
གསུང་ཐུགས་ཕྱིན་ཀྱིས་ཆོབ་བ་དང་། དམ་ཆེ་ག་སེམས་དཔའི་ཐུགས་ཀར་རང་རང་གི་རིགས་
དང་མཐུན་བའི་བདག་པོ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་བསྐྱོམ་བ་དང་། དེའི་ཐུགས་ཀར་སྐྱགས་ཉིང་རེ་
འཛིན་སེམས་དཔའ་ཕྱི་ཡིག་ལ་སོགས་བ་བསྐྱོམ་བ་ནི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱབ་བ་ཞེས་
བྱ་ན། རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྐྱབ་
བར་བྱེད་བ་དང་། སེམས་དཔའ་སུམ་བཙུགས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྐྱབ་བར་བྱེད་བས་ན་སྐྱབ་
བ་ཞེས་བྱའོ།

བཞི་བ་⁵²⁰(སྐྱབ་པ་ཆེན་པོ་)ནི། གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆེ། འདུ་བྱས་པའི་
 རིག་མ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་ལྟ་རང་རང་གི་སྒྲགས་བརྗོད་ཀྱི་ལ་
 སོགས་པའི་མཆན་སྒྲགས་སོ་གཉིས་ཡི་གེ་གསུམ་དང་སྤེལ་བ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་དོ་རྩེ་
 ཅན་གྱི་རྣམ་སྤྱང་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་སོ་གཉིས་ཀྱི་གཞུགས་ཏེ་སྐྱབ་བསྐྱེད་ལ་རིགས་ལྔའི་དབུ་རྒྱན་
 ལ་ནི་བདག་པོ་དོ་རྩེ་འཆང་བསམ་པ་དང་། ལྟ་གཞན་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་རིགས་བདག་གིས་
 དབུ་རྒྱན་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཐུན་བཞིར་བསྟོམས་ན། ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་སྟེ་སྐྱབ་པ་པོ་དེས་གང་འདོད་
 པའི་དངོས་གྲུབ་རྣམས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་⁵¹⁹(མཆོག་གི་བསྟེན་པ་བཤད་པ་)ལ་བཞི། མཆོམས་སྤྱར་ཏེ་བསྟེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
 ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ། མཆོག་གི་བསྟེན་པ་⁵²³ཡན་ལག་དྲུག་གིས་ངེས་པར་བསྐྱབ་དགོས་པར་བསྟན་
 པ། སོར་སྤྱད་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ། ལྟ་བསྐྱེད་པའི་དབྱེ་བ་
 གཉིས་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པའོ།

དང་པོ་(མཆོམས་སྤྱར་ཏེ་བསྟེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ་)ནི། དེ་ལྟར་བསྟེན་པ་དང་།
 ཉིར་བསྐྱབ་པ་དང་། སྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་དོ་རྩེ་བཞི་དང་། སྐྱབ་ཆེན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་
 གྱིས་རྒྱུད་སྟོན་པར་བྱས་ནས། སྤྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གིས་གྲོལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་ཕྱི་
 མ་ལས། ཐུན་མོང་མཆོག་གི་དབྱེ་བ་ཡིས། །བསྟེན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར། །ཐ་མལ་བ་ནི་
 དོ་རྩེ་བཞི། །མཆོག་ནི་ཡན་ལག་དྲུག་གིས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བསྟེན་པ་དེ་ལ་ཐུན་མོང་བ་དང་
 མཆོག་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་བའམ་ཐ་མལ་བ་ནི་དོ་རྩེ་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་ནི་གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ནས་
 ལུས་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་ཡིན་ལ། མཆོག་གི་བསྟེན་པ་ནི། སོར་སྤྱད། བསམ་
 གཏན། སོག་ཚོལ། འཛིན་པ། རྩེས་བྲན། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏེ་སྤྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་དེ་ཡིན་འོ།

འོ་ན་དོ་རྩེ་བཞི་ཐུན་མོང་བའི་བསྟེན་པར་བྱས་ན། ཐུན་མོང་བའི་བསྟེན་པ་མིན་པའི་ཉེར་
 བསྟེན་པ། ཐུན་པ། ཐུན་ཆེན་གསུམ་བཞག་དགོས་ན་དེ་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། དོ་རྩེ་འཆང་གཙོ་བོར་
 བྱས་པའི་དང་པོ་སྟོར་བ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ལྷ་ཐམས་ཅད་
 སེམས་དཔའ་སུམ་བཞེགས་སུ་བྱས་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཁྱོ་བ་དང་། གཞོད་མཛེས་གཏོང་བ་སོགས་
 ལས་རྒྱལ་མཆོག་དང་། རྒྱུད་སྒྲགས་དབྱེར་མེད་དུ་སྟོར་བའི་དོ་རྩེ་བསྟེན་པ་བྱེད་པ་དང་། རིག་
 མ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྩེ་གསུམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་བདེ་སྟོང་སྦྲར་
 ཉེ་ལེའུ་བཙུ་པ་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་པོ་བསྟེན་པ་ནི། ཐུན་མོང་བའི་བསྟེན་པ་མིན་པའི་ཉེར་སྟེན་པ་
 དང་། སྟོང་པོ་བསྟེན་པའི་བྱེད་དུ་མ་ཡིན་པར་བསྟེན་རིམ་པས་སོགས་འབྲིན་གྱི་སྟོན་པ་བྱེད་པ་
 དང་། ལྷ་ལ་བྲག་ལྷལ་གྱི་བྱུར་གདབ་བྱེད་པ་ནི་ཐུན་མོང་བའི་བསྟེན་པ་མིན་པའི་སྟེན་པ་དང་།
 མདོར་བྱས་ནས་བཤད་པའི་དངོས་གྲུབ་རྒྱུད་དུ་བསྟེན་པ་དང་། འབྲིང་བསྟེན་པ་ནི་ཐུན་མོང་བའི་
 བསྟེན་པ་མིན་པའི་བསྟེན་པ་ཆེན་པོར་འཛོག་གོ།

གཉིས་པ་⁵²² (མཆོག་གི་བསྟེན་པ་ཡན་ལག་དྲུག་གིས་ངེས་པར་བསྟེན་དགོས་པར་བསྟེན་པ་)ནི། གང་ལ་
 བསྟེན་པར་བྱེད་པའི་ཡུལ་ནི་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འདུག་དོ་རྩེ་འཆང་ངེས་ཡི་ཤེས་གྱི་བདུད་ཅི་སྟེ་སྟོར་
 བ་ཡན་ལག་དྲུག་ཁོ་ནས་དུས་དང་སྟོན་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རྟག་པར་སྟེ་སྟེན་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྟོར་
 བ་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་འདི་ནི་སྒྲགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་དོ་རྩེ་འཆང་གིས་
 གསུངས་པའི་སྟེན་པ་སོགས་པའི་བྱང་དོན་གྱི་སྒྲགས་དང་། རྒྱུད་སྒྲགས་དབྱེར་མེད་དུ་སྟོར་བའི་
 རེས་དོན་གྱི་སྒྲགས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐར་ཐུག་བསྟེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོར་
 བ་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་དེ་མཆོག་གི་བསྟེན་པ་ཡིན་ན། མཆོག་གི་བསྟེན་པ་མ་ཡིན་པའི་མཆོག་གི་
 ཉེར་སྟེན་པ། ཐུན་པ། ཐུན་ཆེན་རྣམས་བཞག་དགོས་པས་དེ་དེ་ལྟར་བྱ་སྟུང་ན། རྟོགས་རིམ་པའི་

སྒྲིང་པོ་བསྐྱལ་བ་ནི་མཆོག་གི་ཉེར་སྐྱབ་དང་། སྒྲིང་པོ་བསྐྱལ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སོགས་འབྲིན་
 གི་སྒྲིང་བ་དང་། ལྷ་ལ་བྲག་ལྷ་གི་ཕུར་གདབ་བྲེད་པ་ནི་མཆོག་གི་སྐྱབ་བ་དང་། ཟུང་འཇུག་
 པས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྐྱལ་བ་སོགས་ནི་མཆོག་གི་སྐྱབ་ཆེན་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིང་
 བ་ཡན་ལག་དུག་དང་འབྲེལ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཡི། དེ་དང་
 བྲལ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་རྒྱུད་པའི་ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱབ་མི་ཁུས་ཏེ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། བསྐྱེན་པའི་ཡན་
 ལག་དུག་ཏུ་ནི། །བྲས་ནས་མཆོག་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱ། །གཞན་དག་གིས་ནི་བསྐྱབས་གྱུར་ན། །
 དངོས་གྲུབ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

⁵²²
 གསུམ་པ་(སོར་སྐྱད་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་དུག་གི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་
 བ་དང་། ⁵²⁵སོ་སོར་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་གི་ལམ་རིམ་པ་ལྟ་བུ་པོ་དེ་འཕགས་པ་ཡབ་
 སྐུ་གི་གཞུང་ཐུན་ནམས་ལས་ཞིབ་ཏུ་འབྱུང་བ་རྟོགས་སྒྲ་ཞིང་། རྫོགས་རིམ་གི་སྒྲིང་བ་ཡན་
 ལག་དུག་པོ་ནི་སྒྲོན་གསལ་གི་སྐབས་འདིར་བཤད་པ་མ་གཏོགས་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གི་
 གཞུང་ཐུན་ནམས་ལས་མ་བྱུང་བས་རྟོགས་དགའ་ཞིང་། སྒྲིང་བ་ཡན་ལག་དུག་པོ་དེ་འདུས་པའི་
 ལམ་རིམ་པ་ལྟར་འདུ་བར་ཡང་ཤེས་དགོས་པས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ། །སྒྲིང་བ་ཡན་ལག་དུག་
 པོ་དེ་ལ། སེམས་འབྲེལ་བསྐྱོར་གསུམ་གི་ལྷགས་གི་སྒྲིང་བ་ཡན་ལག་དུག་དང་། འཇམ་དཔལ་
 ཞལ་ལུང་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པའི་ལྷགས་གི་སྒྲིང་དུག་དང་།

སྒྲིམ་པའི་མེ་རྟོག་གི་ལྷགས་གི་སྒྲིང་དུག་དང་། མན་ངག་སྒྲིམ་པའི་ལྷགས་གི་སྒྲིང་དུག་དང་།
 ལུ་ཨི་པའི་རྫོགས་རིམ་གི་དབང་དུ་བྲས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དོ་རྗེས་གསུངས་པའི་སྒྲིང་

བ་ཡན་ལག་བྱག་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་རྣམས་དང་འཕགས་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བྱག་
མིང་འབྲེལ་དང་དོན་མི་གཅིག་པས། དེ་རྣམས་འདུས་པའི་ལམ་རིམ་པ་ལྟར་འདུ་ཚུལ་སྟོན་པ་མིན་
ཀྱི། རྒྱུད་བྱི་མའི་དོན་སྟོན་གསལ་གྱིས་བཤད་པའི་སྒྲིབ་བ་ཡན་ལག་བྱག་འདུས་པའི་ལམ་རིམ་
པ་ལྟར་འདུ་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཡན་ལག་བྱག་ནི། རྒྱུད་བྱི་མ་
ལས། སོ་སོར་སྤྱད་དང་བསམ་གཏན་དང་། །སྟོག་ཚུལ་དང་ནི་འཛིན་པ་དང་། །རྗེས་སུ་བྲན་
དང་ཉིང་འཛིན་དང་། །སྒྲིབ་བ་ཡན་ལག་བྱག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་⁵²⁴ (སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་བྱག་ ཡན་ལག་བྱག་གི་དང་པོ་སོར་སྤྱད་བཤད་པ་དང་། གཉིས་
པ་བསམ་གཏན་བཤད་པ། གསུམ་པ་⁵²⁷ སྟོག་ཚུལ་བཤད་པ། བཞི་པ་⁵²⁸ འཛིན་པ་བཤད་པ། ལྟ་པ་⁵²⁹
རྗེས་བྲན་བཤད་པ། རྒྱག་པ་⁵²⁹ ཉིང་རེ་འཛིན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(ཡན་ལག་བྱག་གི་དང་པོ་སོར་སྤྱད་བཤད་པ་)ནི། རྒྱུད་བྱི་མ་ལས། དབང་པོ་བཙུ་པོ་རྣམས་
ཀྱི་ཡང་། །རང་གི་འབྲུག་གནས་ཐམས་ཅད་དུ། །འདོད་པ་སོ་སོར་སྤྱད་པས་ན། །སོ་སོར་སྤྱད་
པ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་འབྲུང་ལ། དེ་ཡང་ལྷན་དབུལ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་མིག་ལ་སོགས་
པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལྟ། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་འབྲུག་གནས་ལྷལ་ལྟ་ལ་སོ་སོར་
འབྲུག་པའི་ཆོ། ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་ལ་གང་སྤྲང་བའི་གཞུགས་སོགས་
ལྷལ་ལྟ་མཉམ་བཞག་གི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ངོ་སོར་བལྟས་ནས། ཡང་དང་ཡང་དུ་རྟོགས་
པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་སོ་སོར་ཉེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྤྱད་པ་དང་། འོངས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་
རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་ན་སོར་སྤྱད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(གཉིས་པ་བསམ་གཏན་བཤད་པ་)ནི། རྒྱུད་བྱི་མ་ལས། འདོད་པ་ལྟ་ནི་མདོར་བསྐྱས་

ནས། །སངས་རྒྱས་ལྷ་དུ་སྦྱོར་བ་ཡིས། །བརྟག་པ་བསམ་གཏན་ཞེས་བཤད་དེ། །ཞེས་འབྲུང་
ལ། དེ་ཡང་འདོད་པ་སྟེ་མིག་སོགས་དབང་ཤེས་ལྷ་དང་། མདོར་བསྐྱུས་པ་སྟེ་གཟུགས་སོགས་
ཡུལ་ལྷ་དང་། དེས་མཚོན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་དང་། ཁམས་ལྷ་དང་། དབང་པོ་ལྷ་རྣམས་ནི་སངས་
རྒྱས་རིགས་ལྷར་བརྟག་ཅིང་བསྐྱེད་ནས་བསྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ནི་བསམ་གཏན་ཡིན་ལ།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྟོག་དཔྱད་གཉིས། དགའ་བདེ་གཉིས། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དང་ལྷ་ཡོད་དེ།
དེ་ཉིད་ལས། བསམ་གཏན་དེ་ནི་རྣམ་ལྷར་འབྱུང་། རྟོག་དང་དཔྱད་དང་དགའ་བ་དང་། །དེ་
བཞིན་བདེ་བ་ཉིད་དང་ཡང་། །སེམས་ཀྱི་ཅེ་གཅིག་ཉིད་དག་སྟེ། །ལྷ་པོ་དེར་ནི་བསམ་གཏན་
བསྐྱུ། །གསང་བ་རྒྱད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །རྣམ་པ་དུ་མར་ཡོངས་བཤད་པ། །གསང་བ་གསུམ་
འབྲུང་རྟོག་པ་སྟེ། །དེ་ཡི་ཡོངས་སྦྱོང་དཔྱད་པའོ། །དགའ་ལ་རེག་པ་གསུམ་པ་སྟེ། །དེ་བས་
བསྐྱུས་པ་བཞི་པའོ། །ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་བྱུང་ཟད་པའི། །རང་སེམས་ལྷ་བར་ཤེས་པར་བྱ། །སངས་
རྒྱས་ཀྱང་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། །ཐམས་ཅད་རྣམ་མཁའ་ལ་རབ་གནས། །ཞེས་འབྲུང་ལ། དེའི་དོན་
ཡང་། གསང་བ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པ་དུ་མར་ཡོངས་སུ་བཤད་པའི་གསང་བ་གསུམ་
འབྲུང་སྟེ་ཕྱང་པོ་ལྷ། ཁམས་ལྷ། དབང་པོ་ལྷ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལྷ། ཡུལ་ལྷ་རྣམས་སྣང་ཤར་
བ་དེ་ལ་སྒྲོས་རགས་པར་རྟོག་པ་ནི་རྟོག་པ་དང་། སྒྲོས་སྦྱོར་ཀྱི་དཀར་ནག་ཚུན་ཆད་ཞིབ་པར་
དཔྱད་པ་ནི་དཔྱད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཀྱི་དབྱེད་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ཡིད་བདེ་བྱད་པར་ཅན་ནི། དགའ་བའི་ཡན་ལག་དེ་དང་མཚུངས་ལྷན་དུ་འབྲུང་བའི་ལུས་
སེམས་ཤིན་མུང་གི་བདེ་བ་ནི། བདེ་བའི་ཡན་ལག་དེ་ལྟར་གོམས་པའི་མཐར་རྒྱུད་དབྱེད་མར་ཐིམ་
པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱུད་ཆད་དུ་སྣང་བའི་གཉིས་སྣང་རགས་པ་ལོག་ཅིང་། རང་
བཞིན་བརྒྱུད་ཅུང་རྟོག་པ་མ་ལུས་པ་ཞི་བའི་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་ལ་

ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ནལ་འབྱོར་ནི་ཅེ་གཅིག་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སོར་བསམ་གཉིས་པོ་དེ་ལུས་དབེན་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུས་དབེན་རྗེས་སྐྱབས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་གང་སྤང་བསམས་ཅད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་བལྟ་བ་ནི་སོར་སྤྱད། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་ཤར་བའི་ཡུལ་སྤང་ལྟར་བལྟ་བ་ནི་བསམས་གཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

⁵²⁵
གསུམ་པ་(གསུམ་པ་སྟོག་ཚེས་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། གསང་བའི་སྤྲ་ཅེར་རྗེས་ཀྱི་ཐིག་ལའི་སྟོག་ཚེས་སྟོམ་ཚུལ། གདོང་གི་སྤྲ་ཅེར་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལའི་སྟོག་ཚེས་སྟོམ་ཚུལ། ⁵²⁸སྤྲ་གའི་སྤྲ་ཅེར་སྤགས་ཀྱི་ཐིག་ལའི་སྟོག་ཚེས་སྟོམ་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(གསང་བའི་སྤྲ་ཅེར་རྗེས་ཀྱི་ཐིག་ལའི་སྟོག་ཚེས་སྟོམ་ཚུལ་)ནི། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་རང་བཞིན་དབྱུགས། །འབྱུང་བ་ལྷ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །གོང་བུའི་གཟུགས་སུ་སྤྱང་ནས་ནི། །སྤྲ་ཡི་ཅེ་མོར་རབ་ཏུ་བརྟག་ །ཅེས་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ལྷ་དང་འབྱུང་བ་ལྷའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་དབྱུགས་ཏེ་རྒྱང་ནམས་ཐིག་ལའི་ངོ་བོར་ལུས་ཀྱི་ཅ་ནང་སོ་སོ་ན་གནས་པ་ནམས་རིམ་གྱིས་ཁྱུ་བ་གོང་བུའི་གཟུགས་ཀྱིས་སྤྱང་ནས་སྤྲའི་ཅེ་མོར་སྟེ་རྒྱ་ཁྲིའི་མར་སྤྲའི་འཕྲད་མཆོམས་སུ་ཐིག་ལེ་ལ་བརྟག་པ་སྟེ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་བསྟོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་(གདོང་གི་སྤྲ་ཅེར་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལའི་སྟོག་ཚེས་སྟོམ་ཚུལ་)ནི། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་རང་བཞིན་དབྱུགས། །འབྱུང་བ་ལྷ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །རིན་ཆེན་ཁ་དོག་སྤྲ་ལ། །སྟོག་དང་ཚེས་བཤེས་བྱར་བཤད། །རང་སྤགས། ཞེས་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ལྷ་དང་འབྱུང་བ་ལྷའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རིན་ཆེན་ཏེ། ཁ་དོག་སྤྲ་ལྷའི་རྒྱང་ལྷང་འདུག་གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་། སྤགས་ཡི་གོ་གསུམ་གྱི་གདངས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་དོ་རྗེ་བཟླས་པ་དེ་བསྟོམ་པར་བྱ་

བ་ཡིན་ནོ།

527

གསུམ་པ་(སྤྱིང་གའི་སྤྱ་ཅེར་སྤྱགས་ཀྱི་ཐིག་ལའི་སྤྱག་ཅོལ་སྤྱོམ་ཚུལ་)ནི། རྒྱུད་བྱི་མ་ལས། སྤྱིང་གར་
བསམས་ནས་ནི། །སྤྱིག་ནི་ཐིག་ལའི་གྲུར་པ་བཞག །ཅེས་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་བསམ་པར་བྱ་
ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། གང་དུ་བསམ་པར་བྱ་ན། སྤྱིང་ག་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་རྩ་རྒྱུ་
ནང་དུ་འོ། །གང་བསམ་པར་བྱ་ན། མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལའི་ཨ་མུང་དང་བཅས་པའོ། །དགོས་པ་
གང་གིས་བྱིར་དུ་བསམ་པར་བྱ་ན། ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱད་ན་གནས་པའི་སྤྱིག་སྤྱེ་རྒྱུང་རྣམས་མི་
ཤིགས་པའི་ཐིག་ལའི་ལ་བཞག་པ་སྤྱེ་ཐིམ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་བསྤོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

525

བཞི་པ་(འཛིན་པ་བཤད་པ་)ནི། རྒྱུད་བྱི་མ་ལས། རང་དབང་རིན་ཆེན་དགགས་པ་ཡི། །གཟུང་
བ་འཛིན་པ་ཡིན་པར་བཤད། །སེམས་ནི་འགོག་པའི་རྩེ་རྩེར་འབྱུར། །མཆན་མ་ཉེར་འཛིན་
འབྱུང་བར་འབྱུར། །མཆན་མའི་ཁམས་ནི་རྣམ་པ་ལྗར། །བྱང་ཚུབ་རྩེ་རྩེར་གསུངས་པ་ཡིན། །
སྤྱིག་རྒྱུ་འབྲེལ་བ་དང་པོ་སྤྱེ། །དུ་བ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་ཡིན། །མཁའ་སྤྱང་འབྲེལ་བ་གསུམ་པ་སྤྱེ། །མར་
མེ་ལྟར་འབར་བཞི་པའོ། །སྤྱིན་མེད་ནམ་མཁའི་ལྟ་བུ་ནི། །རྟག་དུ་སྤྱང་བ་ལྟ་པའོ། །བརྟན་
འབྱུར་རྩེ་རྩེའི་ལམ་ནས་ནི། །ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་སྤྱོད་བར་བྱ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ། །དེ་ཡང་རང་
སྤྱེ་གཟུགས་སོགས་ལུལ་དུ་ག་དང་། །མིག་སོགས་དབང་པོ་དུ་ག་དང་། །རིན་ཆེན་ཉེ་དབང་པོའི་
ཤེས་པ་དུ་ག་རྣམས་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་དགགས་པ་སྤྱེ། ཐིམ་པ་
ལས་བྱུང་བའི་གཟུང་བ་ལྟན་སྤྱེས་བདེ་བས་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐིམ་པ་བཞི་
པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། དེ་འབྲེལ་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་འབྱུང་
བར་བྱེད་པའི་སྤྱ་ལྟས་སམ་མཆན་མ་ལྟ་འབྱུང་བར་བྱང་ཚུབ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོས་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་ས་ཁུ་ལ་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་སྟིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་དང་པོ། ཁུ་ཐིམ་ལ་ཐིམ་པའི་རྟགས་
 སུ་དུ་བ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་གཉིས་པ། མེ་རྒྱང་ལ་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་མཁའ་སྒྲང་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་
 གསུམ་པ། རྒྱང་སྒྲང་བ་ལ་ཐིམ་པར་ཚུམ་པའི་རྟགས་སུ་མར་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་བཞི་པའོ། །
 རྒྱང་སྒྲང་བ་ལ་ཐིམ་པས་རང་དུས་སུ་སྟིན་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་ནི་རྟག་དུ་སྒྲང་བ་
 མཚན་མ་ལྟ་བའོ། །སྟིན་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་ལ་སྒྲང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འབྱུང་ངོ་། །
 བརྟན་འབྱུང་ངོ་རྗེའི་ལམ་ནས་ནི། །ཞེས་པ་ནི། སྟིག་རྒྱ་ནས་ཉེས་ཐོབ་ཀྱི་བར་ཀྱི་སྒྲང་བ་རྣམས་
 སྒྲ་མ་བྱི་མ་ལ་རིམ་གྱིས་ཐིམ་པའི་སྒྲང་བ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ནམ་མཁའ་
 ལ་སྟོས་པས་ཉེ་རྟགས་པར་བྱའོ། །

525

ལྟ་བུ་(ལྟ་བུ་རྗེས་ཐོབ་བཤད་པ་)ནི། རྒྱད་བྱི་མ་ལས། རྗེས་ཐོབ་གང་ཞིག་རྣམ་བསྟོམ་པ། །དེ་
 དང་འབྲེལ་བ་སྟོབ་བར་བྱ། །རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་ཞེས་བཤད་དེ། །སོ་སོར་སྒྲང་བ་དེ་ལས་སྟེས། །ཞེས་
 འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་རྗེས་ཐོབ་གང་ཞིག་རྣམ་བསྟོམ་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྒྲ་ལོགས་སུ་སྟིག་
 རྒྱ་ནས་འོད་གསལ་གྱི་བར་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ཉེར་ཐོབ་ནས་སྟིག་རྒྱའི་
 བར་གྱི་ལུགས་སྟོག་གི་བར་དུ་འབྱུང་བའི་རྟགས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་རྣམས་སྟོབ་སྟེ། སོ་སོར་སྒྲང་
 བ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རྗེས་སུ་སྟེ་ཞིང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡན་ལག་ལྟ་བུ་རྗེས་ཐོབ་གྱི་ཡན་
 ལག་ཅེས་བཤད་ངོ་། །

525

དུག་པ་(དུག་པ་ཉིང་འཛིན་བཤད་པ་)ནི། རྒྱད་བྱི་མ་ལས། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྟོམས་འདུག་
 པས། །དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྟུས་པ། །གོང་བུའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་ནས་སུ། །དབུས་
 སུ་གཟུགས་ནི་རྣམ་པར་བསྟོམ། །ཡུད་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་བྱེད་པ། །ཞེས་འབྱུང་ལ། དེ་སྟོན་
 བཙུན་གྱི་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྟུས་པས་ཉེ་རྟགས་པ་གོང་བུའི་ཚུལ་གྱི་ངོ་སོ་གཅིག་པའི་

རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱ་རེམས་ལས་ཡུད་གིས་ཉེ་ཆོས་གཞན་གྱིས་བར་མ་
 ཆོད་པར་འབྱུང་བའི་ཐབས་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་དག་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱ་དང་ཤེས་རབ་དོན་གྱི་
 འོད་གསལ་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་པའི་བྱང་འཇུག་ནི་ཡན་ལག་དྲུག་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་
 ཅེས་བཤད་དོ།

དེ་ཡང་སློག་ཚེ་ལ་རྟོག་བཞུས་གྱི་རིམ་པར་སྤྱད་པ་ཡིན་ཏེ། སློག་ཚེ་ལ་དེ་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་
 གྲང་གདོང་གི་སྐྱ་ཅེར་འོད་གྱི་ཐེག་ལའི་སློག་ཚེ་ལ་རྟོ་རྟོ་བཞུས་པ་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འཛིན་པའི་ཡན་ལག་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པར་སྤྱད་པ་ཡིན་ཏེ། འཛིན་པའི་ཡན་ལག་དང་། རིམ་
 པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་སློན་གསལ་ལས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྟོག་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་བྱང་འཇུག་གི་རིམ་པར་སྤྱད་པ་ཡིན་ཏེ།
 རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་ལངས་པའི་ཉིང་ཐོབ་ནས་སློག་རྒྱའི་
 བར་ནི། རྟོག་དང་གྱི་ཡན་ལག་དང་། བྱང་འཇུག་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྟར་ན་སེམས་དཔེན་དང་སྐྱ་ལུས་གཉིས་སྦྱར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་དངོས་གྱི་
 ཆོག་ཟིན་ལ་མ་བྱུང་ཡང་སེམས་དཔེན་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྐྱ་ལོགས་སུ་
 འབྱུང་བའི་སྤྱང་མཆོད་ཐོབ་གསུམ་དང་མཆན་ཉིད་མཆུངས་ཤིང་། སྐྱ་ལུས་ནི་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱ་
 དང་མཆན་ཉིད་མཆུངས་པས་གོ་བ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་སྦྱར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ཆོག་ཟིན་པ་
 མ་བྱུང་ཡང་སྦྱར་དྲུག་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པས་སེམས་དཔེན་དང་རིམ་པ་
 གསུམ་པའི་སྐྱ་ལུས་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་གོ་བར་རུས་པ་ཡིན་ནོ།

⁵²² བཞི་པ་(ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པའི་དབྱེ་བ་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ་)ལ་གཉིས། སྐྱ་འབྲུལ་བྱ་བའི་ལུང་གིས་བསྐྱབ་

⁵³² པ་དང་། རྣམ་སྤྱང་མཛོན་བྱང་གི་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པའོ།

དང་པོ་(རྩུ་འབྲུལ་བ་པའི་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ་)ལ། འིན་གྲིས་བརྒྱབས་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར།
ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར། བསམ་གྲིས་མི་བྱུང་པའི་གཞུགས་སུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། རྩུ་འབྲུལ་བ་པའི་རྒྱད་ལས། རྣལ་འབྱོར་རྣམ་གསུམ་
ཤེས་བྱ་སྟེ། འིན་གྲིས་བརྒྱབས་དང་ཡོངས་བརྟགས་དང་། གཞུགས་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྲིས་བསྐྱབས། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་(འིན་གྲིས་བརྒྱབས་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་)ནི། ས་བོན་དང་ཕྱག་མཆོན་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྐད་
ཅིག་གིས་བསྐྱེད་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྐྱགས་ཀྱི་འིན་བརྒྱབས་ང་རྒྱལ་
བསྐྱེད། རྣལ་འབྱོར་འིན་བརྒྱབས་ཡིན་པར་གསུངས། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་)ནི། ཆོ་ག་གསུམ་གྲིས་བསྐྱེད་པ་དང་། མངོན་
བྱང་ལྷ་ལས་བསྐྱེད་པ་དང་། སྟོ་བདུན་གྱི་སྟོ་ནས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བྱང་
ཆུབ་སེམས་ནི་དག་པ་དང་། གསང་སྐྱགས་ས་བོན་སྐྱེ་བ་ཆེ། ཕྱག་རྒྱའི་ཆོགས་སུ་བརྟགས་པ་
ཡིས། ཁིམ་གྲིས་གཞུགས་ནི་རྫོགས་བྱས་པ། དེ་ནི་བརྟགས་པར་བརྗོད་པ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་
ཆོ་ག་ཡིན་པར་གསུངས། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(བསམ་གྲིས་མི་བྱུང་པའི་གཞུགས་སུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་)ནི། འོད་གསལ་ལ་
གྱི་རྒྱུད་ལས་སྐད་ཅིག་གིས་ཉེ་ཆོས་གཞན་གྲིས་བར་མ་ཆོད་པར། མཆོན་དཔེའི་རྣམ་པའི་མཆོག་
རྣམས་ཀུན་དང་ལྡན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཉེན་དང་བཞེན་པའི་ལྷའི་འཁོར་
ལོ་སྟོ་བ་དང་སྐད་པར་བྱེད་པ་ནི། བསམ་གྲིས་མི་བྱུང་པའི་གཞུགས་སུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལྷའི་
རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྟོ་དང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལས། རྣམ་པའི་མཆོག་ཀུན་ལྡན་པ་

དག། །སྐད་ཅིག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྫོགས་པ། །རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་དང་པོ་གཉིས་ནི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྒྲགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ལ། རྣལ་འབྱོར་གསུམ་པ་ནི་རྫོགས་རིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་དེ་ལ་དཔེའི་འོད་གསལ་ལས་མ་དག་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་དག་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱར་བཞེངས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །ཁ་ཅིག་སྐྱེ་འབྱུང་བ་བའི་རྒྱུ་འདི་སློབ་དཔོན་ཀུན་དག་འཕྲིང་པོས་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུ་དུ་བཀལ་བ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུ་བཞིན་ནོ། །

530

གཉིས་པ་(རྣམ་སྒྲུང་མངོན་བྱང་གི་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ་)ནི། ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་རམ་མཆན་མ་མེད་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར། ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་རམ་མཆན་མ་དང་བཅས་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས། དེས་ངོར་སྟོང་ཉིད་དེས་ནས་སྒྲུང་ངོར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་སྒྲུང་བའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་མཆན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ལྷའི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ནི་མཆན་མ་དང་བཅས་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མཆན་མ་དང་བཅས་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཉིད་འགྲུབ་ལ། མཆན་མེད་ཀྱིས་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གཉིས་ཀའི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་སྒྲུང་མངོན་བྱང་ལས། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་པ་གཉིས་སྟོན་ཏེ་གསང་བའི་བདག་པོ་ལྷའི་གཟུགས་ཀྱང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའོ། །དེ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་མཆན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ། །ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ནི་མཆན་མ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཏེ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སོ། །དེ་ལ་ལྷའི་སྐྱེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱ་བ་གཉིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ།

མཚན་མ་དང་བཅས་པས་ནི་མཚན་མ་དང་བཅས་པའོ། །མཚན་མ་མེད་པས་ནི་མཚན་མ་དང་
བཅས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ཉིད་ལས། མཚན་མར་བཅས་པས་མཚན་བཅས་ཀྱི། །དངོས་གྲུབ་རྒྱལ་བ་དཔ་བ་བཞེད། །
མཚན་མ་མེད་ལ་གནས་པས་ནི། །མཚན་མ་ཅན་ཡང་འགྲུབ་ཏུ་རུང་། །དེ་བས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ། །མཚན་མ་མེད་པ་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཡོངས་སུ་དག་
པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་རྫོགས་རིམ་དང་། ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད་རིམ་
ཤས་ཆེ་བའི་ཆ་ནས་རྣམ་སྒྲུབ་མཛོན་བྱང་གི་ལུང་ཆོས་མཐུན་དུ་བྱང་བ་ཡིན་གྱི། ལུང་དེས་བསྐྱེད་
རྫོགས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

⁵¹⁹
གཉིས་པ་(བསྐྱབ་པའི་གནས་བསྟན་པ་)ལ་བྱང་རེས་གཉིས།

དང་པོ་(བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། དགོན་པ་ཆེན་པོའི་ས་ཕྱོགས་དང་། །རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དབེན་
པ་དང་། །རི་བོ་ནགས་འདབས་ཚུ་ངོགས་སུ། །རྟག་ཏུ་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་
ཆོག་གི་དོན་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་གོ་སྟོན་འོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་སྐྱེད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དབྱེར་
མི་བྱེད་པས་ན། རྗེ་རྗེ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་རྗེ་འཆང་གིས་
དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།།

གཉིས་པ་(རེས་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། མེ་ལོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དགོན་པ་ཆེན་པོའི་རེས་དོན་
དང་། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་རེས་དོན་དང་། མོ་མོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་རབ་ཏུ་
རྣམ་པར་དབེན་པའི་རེས་དོན་དང་། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ནི་རི་བོ་ནགས་འདབས་ཀྱི་རེས་དོན་
དང་། རྩ་བསྐྱབ་ཡེ་ཤེས་ནི་ཚུ་ངོགས་ཀྱི་རེས་དོན་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུག་པ་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་

སྐྱོ་ཐོབ་པ་ནི་གནས་དེར་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་བསྟན་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། ལྷང་སྟོན་ལས། མེ་
ལོང་ཞེས་བྱ་དགོན་པ་ཆེ། །མཉམ་ཉིད་ཅེས་བྱ་ས་ཕྱོགས་སོ། །སོ་སོར་རྟོག་བྱ་རབ་ཏུ་དབེན། །
ནམ་པར་དག་པའི་རི་བོ་ནགས། །བྱ་བ་བསྐྱབ་པའི་ཆུ་རོགས་སུ། །དུག་པ་ཉིད་ནི་བདེ་ཐོབ་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

519 གསུམ་པ་(རིམ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་མདོར་བསྟན་པ་)ལ། 535 དང་ངེས་གཉིས།

དང་པོ་(དང་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྩེ་རྩེ་བཞི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་ཡང་ན་
བསྐྱུས་ནས་བཤད་ན། ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པའི་གཞིར་དངས། གང་ན། དུག་རྒྱ་ཆེན་
པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་པོ། །གང་གིས་ན། རང་གི་སྒོ་གསུམ་ལྟ་རྟེན་འཆང་གི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་
ཀྱི་རྩེ་རྩེ་གསུམ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྒྲིམ་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་
པའི་སྐྱབ་པ་པོ་བརྟུལ་ཞུགས་བརྟན་པས་ཏེ་བཙུན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་དེས་སོ། །ཐབས་གང་གིས་
ན། རྩེ་རྩེ་བཞིའི་བསྟན་པ་བྱས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་སོ། །རྩེ་རྩེ་བཞི་ནི་སྟོང་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྩེ།
ས་བོན་བསྐྱུས་པའི་རྩེ། གཞུགས་ཉིད་རྫོགས་པའི་རྩེ། ཡི་གེ་བཀོད་པའི་རྩེ། དང་པོ་ནི། ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ས་བསྒྲིམ་པའི་དེ་ཉིད་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པའི་བར་ཡིན་ལ།

གཉིས་པ་ནི། ཉི་མ་སོགས་ལ་དམིགས་ཏེ་ལྡང་བའི་དེ་ཉིད་ནས་དུག་མཆོན་ལས་བྱང་ཆུབ་
པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་བར་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་ནི། སྐྱོ་རྫོགས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པའི་དེ་ཉིད་ནས་
ཡན་ལག་ཁྲོ་བོར་བསྒྲིམ་པའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་ཡིན་ལ། བཞི་པ་ནི། འདིར་བསྐྱུས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་སྐྱ་བྱིན་བརྒྱབས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ནས་མཆོད་པའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་བྱི་མ་ལས།
དང་པོ་སྟོང་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སྟེ། །གཉིས་པ་ས་བོན་བསྐྱུས་པའོ། །གསུམ་པ་གཞུགས་ཉིད་རྫོགས་

བ་སྟེ། །བཞི་བ་ཡི་གེ་བཀོད་བཤོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་⁵³⁴(འེས་དོན་དུ་བཤད་པ་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དོན་མེད་ལས་ཡང་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་དོན་
མེད་ལས་བཤད་ན། ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ཐོབ་ན། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་
པོ། །གང་གིས་ན། རང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་དང་དོན་མེད་འཆང་གི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གྱི་དོན་མེད་གསུམ་མཉམ་པ་
ཉིད་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་དོན་མེད་ཐེད་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པའི་རྫོགས་རིམ་པའི་སྐྱེ་བ་པོ་བརྒྱལ་ཞུགས་
བརྟན་པས་ཉེ་བཅོན་འགྲུས་དང་ལྷན་པ་དེས་སོ། །ཐབས་གང་གིས་ན། དོན་མེད་པ་བཞིའི་བསྟན་
པ་བྱས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་སོ། །འོ་ན་གོང་དུ་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་བསྟན་པར་བཞག་ནས། འདིར་
སྦྱོར་བ་བཞི་བསྟན་པར་བཞག་པ་རིམ་ཁེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དཔེན་གསུམ་སྐྱེ་ལུས་
འོད་གསལ་ཟུང་འཇུག་གི་མཉམ་རྗེས་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱོར་བ་བཞི་པོ་དེ་དངས་ནས་སྦྱོར་ཉིད་འེས་
ལུལ་དུ་བྱས་ཉེ་བཅད་སྦྱོར་སྦྱོར་བ་ལམ་འདིའི་གཞུང་གིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་⁵¹⁹(སྟོབས་མེད་ཀྱི་སྦྱོར་པ་འབྲིང་པོ་བྱེད་ཚུལ་)ལ་གསུམ། དངོས་གྱི་དོན། དེའི་⁵³⁶མན་ཡོན།
རྫོགས་རིམ་པའི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་དུས་ཐབས་གང་གིས་འགྲུབ་པ་དང་བཅས་པ་བསྟན་
བཤོ།

དང་པོ་(དངོས་གྱི་དོན་)ནི། ཡེ་ཤེས་དོན་མེད་ཉེན་ནང་ལ་གཞོལ་བའི་སྐྱེ་བོ་འདིག་ཉེན་པའི་
དངོས་གྲུབ་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པར་འདོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་རེ་བཞིའི་བསྟན་བཅོས་
ལ་མཁས་པ་དེས། དུས་བཞི་སྟེ་སྐྱེ་སྐྱེས་སོགས་ལུས་བཞིར་བསྐྱོམ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་རིགས་བཞི་གང་
རུང་གཅིག་རིག་བྱ་དོན་མེད་མར་བསྐྱོམ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་
ཏུ་གནས་ཉེ་ལུལ་ལྷན་འོངས་སྦྱོར་པའི་དང་པོར་གཞུགས་མཛེས་པ་ལ་བལྟ་བ་དང་། དེ་ནས་སྐྱེ་

ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་སྐྱོན་པོ་ཉན་པ་དང་། དེ་ནས་ལུས་དང་གོས་ལ་བྱགས་པའི་རྩི་ཞིམ་པོ་
བསྐྱོམ་པ་དང་། དེ་ནས་མ་མཚུངས་སྤང་ཅིའི་རོ་འཛིབས་པ་སྟེ་ལྷང་བ་དང་། དེ་ནས་རེག་བྱ་ལ་
ལོངས་སྟོང་པའི་ཆེ་རང་དང་རིག་མ་གཉིས་སྤར་བསྟེད། དེའི་ལུས་ལ་རེགས་ལྷ་བཞོད་ནས་རང་
གི་གསང་གནས་མི་དམིགས་པའི་ངང་ལས་རྩྱུ་ལས་བྱང་བའི་རྩི་རྩི་སྟོན་པོ་ཅེ་ལྷ་པ་རྩ་དབུས་མའི་
ནོར་བུ་ལ་ཨོ་ཡིག་གིས་མཆན་པ། བྱ་ག་ཡི་གེ་པཌ་སེར་པོས་བཀག་པ། དུམ་གྱི་གསང་གནས་
མི་དམིགས་པའི་ངང་ལས་ལྷ་ལས་བྱང་བའི་བསྐྱོད་པ་ལོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་བྱ་ག་ཡི་གེ་པཌ་སེར་
པོས་བཀག་པ་སོགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་སྟོར་བ་སྟེ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་སྟེ་པོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ཞུ་བ་ནོར་བུའི་ཅེའི་བར་དུ་པབ་པ་འཕོ་མེད་དུ་བཟུང་བའི་བདེ་བ་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་ཡུལ་
ཡུལ་ཅན་དུ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྐྱོམས་པས་ན་སྟོམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྒྱུད་འདིར་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་⁵³⁵ (དེའི་པན་ཡོན་)ནི། དེ་ལྟར་སྟོང་བ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དབང་པོ་ནོན་པས་ཞག་
བདུན་དང་། འབྲིང་གིས་ཆེ་བ་བྱེད་དང་། ཐ་མས་ཆེ་བ་གཅིག་གས་ཆེ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་ནས་
དངོས་གྲུབ་འབྲུབ་པའི་མཆན་མ་འབྲུང་བའི་ཞག་གངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རབ་བསྐྱལ་བ་སྟེ་དབྱེ་བ་རྩི་
རྩི་འཆང་ང་ཡིས་རྒྱས་པར་རབ་ཏུ་བསྐྱོན་ནོ།

གསུམ་པ་⁵³⁵ (རྩོགས་རིམ་པའི་དངོས་གྲུབ་འབྲུབ་པའི་དུས་ཐབས་གང་གིས་འབྲུབ་པ་དང་བཅས་པ་བསྐྱོན་
པ་)ནི། མཆན་འཛིན་གྱིས་མི་བྱེད་པས་ན་རྩི་རྩི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་དམ་ཆོག་སྟེ་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་
དུ་བྱས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱ་བསྐྱབས་ན་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སྟོབ་
པའི་བྱང་འཇུག་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་འབྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གསང་བ་མཆོག་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
ལས་བྱང་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆེ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱད་དོད་པལ་ཞེས་པ་ཕྱོགས་
ལ་ཡང་འཇུག་པས་ཕྱོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འབྲུབ་པར་སྟོན་ལ། དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དོན་དམ་

པའི་བདེན་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། ཐབས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱ་བདེན་པ་དག་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་སྟེ་བདེན་གཉིས་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ལས་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་དེ་བསྐྱབ་
པར་གསུངས་པའི་བྱིད།

519

ལྷ་པ་(བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་ཚུལ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་།

538

མཇུག་བསྐྱབ་ཏེ་ལྷའི་ང་རྒྱལ་བརྟན་པར་བྱ་དགོས་པར་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ནི། སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་
ནང་ནས་ཡན་ལག་ཁྲོ་བོར་བསྟོམ་པའི་དེ་ཉིད་ཡན་ཆད་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱེ་བ་
པ་པོ་དེས། རང་གི་ལུས་སྟེ་ཡེ་ཤེས་པའི་སྐྱེ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཉི་བར་སྟོམ་པའི་གསོལ་བ་
འདེབས་པའི་ཡུལ་འདི་ནི་འོག་ནས་འཆད་པའི་རྣམ་སྤང་གཙོ་བོར་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གསོལ་བ་
འདེབས་པའི་ཚུལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་དོན་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་སྤང་
མཛད་དཔལ་སྤྱན་མ་བྱུག་རྒྱུ་ལྟར་ལྷན་པ་དེ་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་ལས་འབྱེད་བྱེད་དོན་རྒྱུམ་
དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དོན་རྒྱུ་ལྟར་བསྟོམས་པས་རང་གི་ལུས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་གནས་སུ་བྱས་ཏེ།
སྐྱེ་དོན་རྒྱུ་ལྟར་ལྷན་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །དེར་མ་ཟད་རྣམ་སྤང་གི་འཁོར་སྤྱོད་ཀྱི་བཙུགས་
པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡང་རང་དོན་རྒྱུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དོན་རྒྱུ་ལྟར་བསྟོམས་པས་
རང་གི་ལུས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་གནས་སུ་བྱས་ཏེ། སྐྱེ་ཡིས་མཆན་པའི་སྐྱེ་དོན་རྒྱུ་ལྟར་
མཛོད་ཅིག་པའོ། །སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་
སྐྱེ་བ་པོ་རང་གི་དག་སྟེ་ཡེ་ཤེས་པའི་གསུང་དོན་རྒྱུ་ལྟར་ཉི་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་
བྱིར་གང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཡུལ་འདི་ནི་འོག་ནས་འཆད་པའི་འོད་དཔག་མེད་གཙོ་འཁོར་
ཡིན་ལ། དེ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཚུལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གསུང་ལམ་འོད་དཔག་མེད་དཔལ་གོས་

དཀར་མོ་ཕྱག་རྒྱར་ལྷན་པ་དེ་ལ། རང་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་ལས་འབྱེད་བྱེད་དོན་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་
མི་བྱེད་པའི་དོན་རྗེ་འཆང་དུ་བསྐྱོམས་པས་རང་གི་དག་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་གནས་སུ་བྱས་ཏེ།
གསུང་ལས་བྱུང་བ་ཡི་གསུང་དོན་རྗེ་དང་ལྷན་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ།

དེར་མ་ཟད་འོད་དཔག་མེད་གྱི་འཁོར་ཕྱོགས་བཙུན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀླུ་མ་ས་
ལའང་རང་དོན་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དོན་རྗེ་འཆང་དུ་བསྐྱོམས་པས་རང་གི་དག་བྱིན་གྱིས་
རྫོབ་པའི་གནས་སུ་བྱས་ཏེ། གསུང་ལས་བྱུང་བ་ཡི་གསུང་དོན་རྗེ་དང་ལྷན་པར་མཛོད་ཅིག་
པའོ། །སྐྱུ་གསུང་ཕྱགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནི་དེའི་ནང་ནས། སྐྱབ་པ་
པོ་རང་གི་སེམས་ལྟ་ཡེ་ཤེས་པའི་ཕྱགས་དོན་རྗེ་དང་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོར་བྱེད་
པའི་བྱིར་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཡུལ་འདི་ནི་མི་བསྐྱོད་པ་གཙོ་འཁོར་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གསོལ་བ་
འདེབས་པའི་ཚུལ་ནི། ཕྱགས་གྱི་དོན་རྗེ་འཛིན་པ་མི་བསྐྱོད་པ་དཔལ་ལྷ་མ་གྱི་ཕྱག་རྒྱར་ལྷན་པ་དེ་
ལ་རང་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་ལས་འབྱེད་བྱེད་དོན་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དོན་རྗེ་འཆང་དུ་
བསྐྱོམས་པས་རང་གི་སེམས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་གནས་སུ་བྱས་ཏེ། ཕྱགས་གྱི་དོན་རྗེ་དང་ལྷན་
པར་མཛོད་ཅིག་པའོ།

དེར་མ་ཟད་མི་བསྐྱོད་པའི་འཁོར་ཕྱོགས་བཙུན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀླུ་མ་ས་ལ་ཡང་རང་
དོན་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དོན་རྗེ་འཆང་དུ་བསྐྱོམས་པས་རང་གི་སེམས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་
གནས་སུ་བྱས་ཏེ། ཕྱགས་ལས་བྱུང་བ་ཡིས་ཕྱགས་གྱི་དོན་རྗེ་དང་འབྲ་བར་མཛོད་ཅིག་པའོ།

གཉིས་པ་⁵³⁷ (མཇུག་བསྐྱུས་ཏེ་ལྷའི་ར་རྒྱལ་བཏན་པར་བྱ་དགོས་པར་བསྐྱུས་པ་)ནི། སངས་རྒྱས་ཀླུ་མ་ས་
དང་དོན་རྗེ་སེམས་དཔལ་འཛིན་བསྐྱོད་པའམ་ཡང་ན་ཆོས་གྱི་སེམས་དཔལ་འོད་དཔག་མེད་གང་རུང་

གི་ནལ་འབྱོར་གྱིས་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་། ལྷ་ཡེ་ཤེས་པའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོ་
 རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྒྲོམས་པ་ལ་དབང་བར་བྱས། ཕྱིན་ཆད་དུ་དེ་བསྒྲོམ་པའི་མན་ངག་
 ལ་སྒོངས་པས་ཏེ་འདའ་བར་བྱེད་ན་ནི། ཆལ་བར་འགས་པ་ནི། རིང་དུ་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་
 པས་རྒྱད་སྟེན་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་དང་བྲལ་ན་ནི། རྗེ་གསུམ་རིམ་པའི་རྟོག་པ་སྐྱེ་བ་ལ་གདོན་མི་བྱ་
 བར་རིང་དུ་འགྱུར་རོ།

⁴⁹⁵
 གསུམ་པ་(བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་པ་)ནི། གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལེའུ་བཙུ་
 གཉིས་པ་དོ་རྗེ་སྐྱོར་བའི་དམ་ཆེག་སྐྱབ་པའི་མཆོག་བསྟན་པའི་ལེའུའི་མཆོན་དང་ལྡན་པ་ནི་
 དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་མཐའ་དྲུག་དང་ཚུལ་བཞིའི་ནང་ནས། དེ་ནས་སྟོན་པ་དོ་རྗེ་འཛིན། །ཞེས་
 པ་ནས། རོལ་མོ་འདི་དག་རབ་དུ་བསྒྲོམ། །ཞེས་པའི་བར་དགོངས་པ་མིན་པས་བཤད། དགོན་
 པ་ཆེན་པོའི་ས་ཕྱོགས་སུ། །ཞེས་པ་ནས། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་བསྐྱབ། །ཞེས་པའི་
 བར་བྱང་ངེས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད། མི་ལུས་དང་ངག་སེམས་དོ་རྗེ་ལ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་མ་ཐག་
 དུ་དེ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་དགོངས་པས་བཤད། འཁོར་ལོ་འོད་འཕྲོ་མདངས་མཆོག་
 ཅན། །ཞེས་པ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དམ་ཆེག་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་དོ་རྗེ་ས་དེ་སྐྱད་ཅེས་
 བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་རྗེ་བཞིན་པས་བཤད། ལམ་གྱི་བཞི་མདོའམ་ཤིང་གཅིག་
 བྱང་། །ཞེས་པ་ནས། སྐྱབ་པ་པོས་ནི་རྟག་དུ་བསྐྱབ། །ཅེས་པའི་བར་དགོངས་པས་བཤད། སྐྱོར་
 གསུམ་དོ་རྗེ་ཅན་ནམས་ཀྱི། །ཞེས་པ་ནས། ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་རྗེ་
 བཞིན་པས་བཤད། བསྟན་པའི་ཡེ་ཤེས་བདུན་ཅི་དག །ཅེས་པ་ནས། ཐུགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དོན་སྐྱབ་
 པའོ། །ཞེས་པའི་བར་དགོངས་པས་བཤད། དགོན་པ་ཆེན་པོའི་ས་ཕྱོགས་དང་། །ཞེས་པ་ནས།
 བསྒྲོམས་ན་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་ངེས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད། དུས་བཞི་

དག་ཏུ་རབ་སྐྱོར་བས། །ཞེས་པ་ནས། ང་ཡིས་རྒྱས་པར་རབ་ཏུ་བསྟན། །ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་ངེ་
བཞིན་པས་བཤད། གསང་བ་མཆོག་ལས་བྱུང་བ་ལ། །ཟླ་བ་བྱེད་ཀྱིས་འབྲུབ་པར་གསུངས། །
ཞེས་པ་གཉིས་དགོངས་པས་བཤད། དེ་ལ་འདི་ནི་ཉེ་བར་སྐྱབ་པའི་སྟོན་པའི་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་པ་
ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩོམ་པའི་དམ་ཆོག་སྐྱབ་པའི་མཆོག་བསྟན་
པའི་ལེའུ་ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་ངེ་བཞིན་པས་བཤད་པས་ཐོན་པའི་ལམ་དེ་ལ། །རྩོགས་རིམ་པས་
དངོས་བྱུབ་བསྐྱབ་པའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་སྐྱ་མའི་སྐྱ་འོད་གསལ་དུ་བཙུག་ནས་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱར་ལྔ་
ཚུལ། བསྐྱེད་རིམ་པས་བྱི་རོལ་གྱི་བྲག་མཆོན་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་ཚུལ།

ལྷགས་ཀྱི་རི་ལུ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་ཚུལ། ལྷ་སྐྱ་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གཟུགས་
སུ་བསྟོམས་ནས་རིག་འཛིན་བསྐྱབ་པ། དངོས་བྱུབ་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་རིག་མ་ལ་བརྟེན་དགོས་
པ། རྒྱུ་བོ་སྐལ་ལྡན་སོགས་དབྱུག་པ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱན་མོང་དུ་རྒྱས་འདེབས་པ། ལས་ཀྱི་
དབྱེ་བས་ཤུ་དང་བདུད་ཅི་ལྔ་ལ་ལོངས་སྟོན་པའི་ཚུལ་དང་། ལྷ་རྣམས་མཉེས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་ཆོས་པར་བྱ་བའི་ཆོ་ག་དང་། ཁ་ཟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། རྩོགས་རིམ་པས་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་
མཆོག་གི་དངོས་བྱུབ་བསྐྱབ་ཚུལ་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ། བྱན་མོང་གི་བསྟེན་པ་རྩོམ་པའི་བཞི་
དང་། མཆོག་གི་བསྟེན་པ་སྐྱོར་བ་ཡན་ལག་བྲུག་དང་། བསྟེན་པ་གཉིས་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་དངོས་
བྱུབ་སྐྱབ་པའི་དུས་ཀྱི་ངེས་པ་དང་། སྐྱ་གསུང་བྲགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་གསོལ་བཏབ་རྣམས་
འཆད་ཚུལ་ཆོགས་བཤད་དང་སྟོབ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཉན་པ་པོ་གང་ཟག་རྣམ་པ་ལྔ་ལ་
བཤད་པས། གང་ཟག་རྣམ་པ་ལྔའི་རྒྱུ་ལ་འོད་གསལ་དང་བྱང་འཇུག་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་
པ་ཞིག་བྱུང་ན། ལེའུ་བཙུ་གཉིས་པ་མཐའ་བྲུག་གིས་བཤད་པའི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ།

དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བའི་གནད་མ་ལུས་པར་བརྗོད་བྱར་འདུས་པའི་གསང་བ་འདུས་པ་ལས།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྫོ་རྗེ་
 བཞིའི་སྒྲུང་བ། སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་བརྒྱབས་དང་། འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་དམ་ཆོག་སྟེ་རོ་
 མཉམ་པ་ཉིད་རྫོགས་རིམ་པའི་སྐྱབ་པའི་མཆོག་མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ནི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ལེའུ་
 ཡིན་ལ། དེ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་ཆོགས་ལ་ཡང་མིང་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ།

⁴⁹⁵
 ལྷ་པ་(ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ་)ནི། སྟོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་
 པ་ལས། ལེའུ་བཙུ་གཉིས་པ་མཐའ་དྲུག་གིས་བཤད་པའོ།

རྒྱལ་བའི་ཡབ་གཅིག་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ། །སྐྱེ་གསུམ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་བཟ་
 ཤེས་འཕགས། །བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཆོས་སྒྲིང་རྒྱ་མཆོ་ཡི། །གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་
 རྟོགས་པའི་བསམ་བྱ་བ་རྗེ། །ཞབས་རུལ་སྤྱི་བོར་བརྟེན་པའི་བཀའ་བློན་ལས། །རྒྱུད་དོན་ཅུང་
 ཟད་ངེས་ཉིད་བདག་གིས་ནི། །ཟབ་ལམ་འདི་ལ་བག་ཆགས་བརྟན་བྱིར་དང་། །སྐལ་ལྷན་གཞན་
 ལའང་པན་པར་བྱ་བའི་བྱིར། །རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་དཔལ་ལྷན་འདུས་པ་ལ། །དགོངས་འགྲེལ་
 མཐར་ཐུག་སྟོན་གསལ་མཆན་བྱ་དང་། །མཐའ་དཔྱོད་ལ་སོགས་ལེགས་སྦྱངས་གཞི་བྱས་
 བས། །སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་གདམས་བས་བརྒྱན་ནས་ནི། །བཙོན་འགྲུས་འཕགས་ཀྱིས་རྒྱུད་འགྲེལ་
 དགོངས་འགྲེལ་བཅུམས། །ཞོངས་པར་མཆིས་ན་སྤྲ་མ་ཡི་དམ་ལྷ། །དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོའི་
 ཆོགས་རྣམས་བཟོད་པར་གསོལ། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་ཅི་མཆིས་བས། །པ་མས་གཙོ་
 བྱས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །རྒྱལ་བ་དབང་པོའི་ཉོག་གིས་ལུང་བསྟན་པའི། །རྒྱལ་བ་
 ཀུན་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བསྟུགས་པ་ཡི། །ཞིང་གི་མཆོག་གྱུར་ངོ་མཆར་བཀོད་པ་དེར། །རྩམ་ཏེ་སྦྱེས་
 བས་རྒྱལ་བ་སེལ་ཡི། །གསུང་གི་བདུད་རྩི་ཡང་ཡང་ཐུངས་པ་ལས། །བྱང་འཇུག་རྫོ་རྗེ་འཛིན་

པའི་ས་ཐོབ་ནས། །འགྲོ་ནམས་པན་བདེ་ལམ་ལ་འགོད་པར་ཤོག །

རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱད་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དགོངས་
འགྲེལ་ལེགས་བཤད་གཏེར་གྱི་བང་མཛོད་ཅེས་བྲ་བ་འདི་ནི། གཙང་སྟོད་རྒྱད་པ་བཙུན་འབྲུས་
འཕགས་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བྲགས་ཀྱི་སྤྱལ་པ་རྗེ་ཤེས་རབ་སེལླེས་
ལུང་བསྟན་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ལེགས་པར་བཏབ་པའི་གནས་མཆོག་དམ་པ་
དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་གི་སྒྲ་བྲང་རྒྱལ་མཆོན་མཐོན་པོར་སྦྱར་བའོ། །སྐྱ་མཁྱེ་ལི་ང་ཡུ། །

བར་བྱང་སྒྲོན་ཆེན།

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་འབབ་
ལྷང་། །ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་
བདུད་ཅི་འདི། །དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས། །ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྟོང་
ཐག་བརྒྱ། །གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །དེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་
འབྱོར་ཤོག །ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྤུབ་ཀྱིས་རྒྱད་བརྒྲམས་པའི་སྒྲ་སྟེའི་སྤྲིག་སྦྱང་མི་བཟད་པས་གངས་
ལྷོངས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་བྱུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མའི་སྤང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་
ཉམ་ཉེས་པར་བྱས། རྩོགས་དང་རྩོགས་ན་རྩལ་ཐན་གྱི་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གཞོད་འཆེ་བྱ་བུའི་སྦྱར་བ་ནི་
ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྟོ་ཀུན་ནས་ལྷ་བདོའི་རྒྱད་ཆོགས་མཆོ་ལྟར་བརྟོག་པ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་།
བྲང་རྩོགས་བོད་ཁ་བ་ཙན་དུ་བསྐྱུན་པའི་མེ་རོ་སྤར་ཡང་ལྷར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྷོངས་འདིར་
ཡང་བྱུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་སྤྱད་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་
བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲེན་ཤུག་སེལླེའི་རིང་ལུགས་སྟོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕམ་ལུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་

ཆེད་དུ་དམིགས། ཉང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྟན་དང་བསྟན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤར་
ཆོག་པའི་དགེ་བསྟོན་སྟོན་ཆོག་ཏུ། འཁྱའི་དགེ་སྦྱང་ཆོས་སྤྱོད་པ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས་སྤར་བའོ། །

༥ རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གསང་ཆེན་དཔལ་ལྷན་སྤྲད་རྒྱུད་གྲག་ཆང་འདིའི་
མདོ་སྒྲགས་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པ་མི་ཉམས་གཅེས་འཛིན་སྤྲད། གྲག་ཆང་ནས་ལྔ་རྒྱལ་བའི་གསུང་
རབ་མང་དུ་པར་སྟན་གྱི་ལས་ལ་གཞོལ་སྐྱབས་མ་བྱི་ཁུངས་བཅུན་ནམས་ལ་ཞིབ་བསྐྱར་ལེགས་
པར་བྱས་ཐོག་འཁྱེད་ཀྱི་ནུབ་ཉན་བགྱིས་ཏེ། དཔེ་གཞུགས་དང་དེབ་གཞུགས་ཅི་རིགས་སུ་པར་སྟན་
རྒྱ་ཆེར་བགྱིས་པའི་དགེ་ཆས། འགོ་བའི་སྤྱུག་ཀྱན་ཉི་པར་ཞི་བའི་སྟན་མཆོག་གཅིག་བྱ་སངས་རྒྱལ་
གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་རྒྱས་ཡུན་གནས་ཐོག་ སྤྱིད་པའི་མིག་གཅིག་ལ་མོང་ས་ལྔ་སྐྱབས་མགོན་
ལྔ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་སྤྱིང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོས་དབྱུས་རིས་མེད་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱེས་བྱ་དཔ་པ་ནམས་
སྐྱེ་ཆེ་ཞབས་པད་བཏན་ཅིང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་གཙོས་པས་མཛད་འཕྲིན་ཉི་ཐེར་ས་སྟོང་
ཡོངས་ལ་ཁྱབ་བ། པར་འདེབས་ཀྱི་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་གཞོལ་བའི་སྤྱོ་བོ་ནམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ། འདིར་རྒྱ་ཆེར་པར་དུ་བཏབ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་འབྱུང་རེ་
རེས་ཀྱང་འགོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བ། མདོར་ན་རྒྱལ་བསྟན་དར་ཞིང་འགོ་ཀྱན་བདེ་བའི་རྒྱུར་རྒྱུར་
ཅིག་ཅེས་དཔལ་ལྷན་སྤྲད་རྒྱུད་པའི་མཁན་ལྷ་འདུས་མང་ནས་སྟོན་པའི་མཆོམས་སྟོར་བཅས་དགེ་
ལེགས་འཕེལ། །

